

R. P. R.

DOS. N. 40012

VOL. Nr. 13

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta PĂTRĂSCANU LOURET

Martori comuni

1959955

P 000218, Vol. 13

Data 25 JUN 1957

Urmează vol. Nr. 14

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Directia VIII^a

11259

vol. 13

ANUL 1954

DOSAR Nr.

Referitor la

PĂTRĂȘCANU

LUCRETIV

VOLUMUL XIII

Martori comuni.

601

17 Februarie 1958
Dată în fața noastră
Lt. de Securitate
T. Drăgănoiu

002

DECLARAȚIE

Subsemnatul DAVID N. IOAN, născut în orașul Bărlad la 3 Decembrie 1904, fiul lui NICOLAE și ANA DAVID, de profesie fost magistrat și în prezent tehnician la întreprinderea "SARCIC" din București str. Sft. Constantin Nr. 31 A., cu domiciliul în București str. Bd. Al. I. Cuza Nr. 10, declar următoarele:

În ziua de 1 Februarie 1945, la recomandarea colegului meu TRAIAN BROȘTEANU, am fost delegat secretar general la Ministerul Justiției. În acel timp era Ministru LUCRETIU PATRASCANU, pe care nu-l cunoscusem până în acel moment. Mi s'a dat delegație de a redacta legile necesare pentru reglementarea noilor situațiuni ivite după 23 Aug. 1944. În cadrul acestei misiuni, fostul Ministru îmi dădea notă scrisă ori indicațiuni verbale, potrivit cărora redactam textul cerut. Acest text se înainta Consiliului de Miniștri, după aprobarea căruia textul devenea lege și era publicat în Monitorul Oficial. Desigur că textul suferea modificări în primul rând din partea Ministrului, apoi din partea Consiliului de Miniștri și nu devenea lege decât după ce textul era aprobat în forma definitivă.

În anul 1945 s'au redactat legi importante, printre cari amintesc legea pentru sancționarea crimelor de război și legea pentru restituirea bunurilor evreiești. Colaboratori principali la redactarea legilor au fost în acel timp I. RAICIU și A. SCHREIBER, avocați, cari colaborau cu Ministrul pe linie politică. Mai târziu, am făcut apel și la tehnicienii dela Consiliul legislativ și am constituit o Comisiune legislativă prezidată în principiu de Ministru, însă acesta lipsind mai totdeauna, Comisiunea era prezidată de secretarul general delegat de Ministru și anume, în 1945, eram delegat eu, iar în 1946 era delegat DTRU OLTEANU.

N'am fost informat niciodată asupra determinantei unei legi care se cerea și nici asupra motivelor care
.. /..

ss/DAVID ION

duceau la modificări sau corecturi.

Pentru a fi ținut departe de aceste posibilități de informație, fostul Ministru m'a lăsat să înțeleg că nu este cazul să devin membru al P.M.R.

În anul 1945, Ministrul era vizitat de tov. A. BUMACIU, M. CONSTANTINESCU, A. SCHETTER și I. RAICIU, cu cari avea conversații secrete, despre cari nu am avut niciodată cunoștință.

În acel an, am avut impresia că Ministrul urma calea politică a Guvernului, însă pe linia trasată de P.M.R. Aceasta o deduc din împrejurarea că în problemele legislative despre cari aveam cunoștință mi se recomanda să cer în principal avizul Miniștrilor din Partid, celace o făceau ca regulă generală în afară de cazul când încredințam textul direct Ministrului.

Au fost însă consultați și ceilalți Miniștri și îmi amintesc că la legea pentru restituirea bunurilor eвреiești mi s'a recomandat să discut problema cu fostul ministru ALEXANDRINI.

În anul 1946, a fost numit secretar general DUMITRU OLTEANU, membru P.M.R., care a preluat conducerea politică anterioară a Ministerului. Din momentul numirii sale, Ministrul nu mai discuta cu mine decât latura tehnică a problemelor, deaceia, în cazul când aveam unele nelămuriri, mă adresam colegului meu OLTEANU și prin acesta le obțineam dela Ministru. Desigur că, în afară de secretele propriu zise eram în curent cu cele ce se petreceau în Minister și aș putea confirma unele fapte concrete, cari mi s'ar indica, însă întrucât toată activitatea în Minister conta în amănunte diverse, nu știu cari dintre ele pot interesa. Mă opresc la unul dintre ele care mi se pare deosebit față de activitatea anterioară a Ministrului și anume: activitatea de după întoarcerea dela Paris în luna Octombrie 1946. Din momentul sosirii în țară, atât eu cât și D. OLTEANU am fost suspectați că în lipsa sa am fi luat atitudine contra sa. În adevăr, în lipsa sa au avut loc unele manifestațiuni contra sa (s'a scos portretul său din sala de intrare), însă întrucât aceasta avea cauze politice cunoscute de colegul meu OLTEANU, noi nu am făcut decât să lădăm lucrurile să se desdărușească conf. dispozițiunilor.

Această cauză a adâncit conflictul deschis între Ministru și noi și în luna Decembrie 1946 a fost înlocuit OLTEANU iar la finele lunii Ianuarie 1947 am fost înlocuit și eu prin CIPRIAN RATIU, în locul lui OLTEANU fiind numit VASILE STOICAN.

Revenind la alte amănunte de linie mai pot aminti următoarele:

Unele grațieri de legionari condamnați,

Oarecare indulgență față de unele sabotaje comerciale,

./.

ss/DAVID ION

în general cele comise de țărani;

Unele dispozițiuni de favoare pentru elementele capitaliste, cari apăreau în indicativele legilor în pregătire;

Unele concesii făcute la propunerile partidelor istorice, în special în legea electorală și în legea pentru sancționarea crimelor de război;

Unele concesii făcute în legea chirii în favoarea anumitor elemente cari ocupau apartamente din cari fuseseră evacuați evreii;

Unele măsuri administrative cari ocroteau uneori elemente ce trebuiau îndepărtate din Justiție.

Sineînțeles că, după șase ani, îmi scapă amănuntul propriu zis și rețin numai ideea generală. În acel timp, însă, nu m'am sesizat de aceste fapte pentru că nu intra în competența mea, nu eram informat politic și le credeam sub acoperirea Consiliului de Miniștri.

În ce privește sancționarea crimelor de război îmi amintesc că s'au făcut unele concesii partidelor istorice cari aveau reprezentanți în Guvern. Aceasta am dedus-o din împrejurarea că textul redactat a fost modificat de foarte multe ori și a durat mult timp până la redactarea definitivă.

Însă în aplicarea legii, în constituirea Tribunalelor speciale și în supravegherea judeșării criminalilor de război, Ministrul s'a ocupat direct și personal ținând contact permanent cu Acuzatorul Public și cu Președintele Tribunalului, care era AL. VOITINOVICI. Așa fiind, atît eu cît și colegul meu OLTEANU am fost ținuți la o parte și nu cunoșc amănunte în această privință. Știu totuși un singur caz, anume cel al fostului Ministru GEORGE DOCAN, care a fost scos de sub urmărire atît de fostul Ministru L. PATRASCANU cît și de fostul Ministru TEOHARI GEORGESCU, care era interimar la Ministerul Justiției în timpul când L. PATRASCANU se afla la Paris.

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau și susțin și o semnez propriu.

ss/ION DAVID

17.II.1953

17 Februarie 1953
Dată în fața noastră
Lt.de Sec. T. Drăghici 005

DECLARAȚIE

Subsemnatul DAVID N. IOAN, născut în orașul
Bârlad la 3 Dec. 1904, fiul lui NICOLAE și AMA DAVID, de
profesiune fost magistrat și actualmente tehnician la
Întreprinderea "SARCIU", domiciliat în București Bd. Al.
I. Cuza Nr. 10, îmi iau următorul angajament:

Nu voi discuta cu nimeni despre ceiace am fost
cercetat de către organele de Securitate, unde am fost
cercetat și de cine anume.

În caz că nu voi respecta prezentul angajament,
consimt să suport rigorile legii.

Declar, sustin și semnez.

ss/ION N. DAVID

17.II.1953

17. Februarie 1953. 006

data în fața noastră
de Securitate
Trăiește

Declarație

Subsemnatul David N. Ioan, născut în orașul
Bărlad la 3 Decembrie 1904, fiul lui Nicolae și
Ana David, de profesie fost magistrat și în
prezent tehnician la Întreprinderea "SARCIC"
din București str. Sf. Constantin N. 31 A, cu domiciliul în București str. Bd. Al. I. Cuza N. 10,
declar următoarele:

În ziua de 1 Februarie 1945, la recomandarea colegului meu Traian Broșteanu, am fost delegat
Secretar General la Ministerul Justiției. În acel
timp era Ministru Inerștin Pătrășcanu, pe care
nu l-am cunoscut până în acel moment. Mi s-a
dat delegație de a redacta legile necesare pentru
reglementarea noilor situațiuni ivite după 23 Aug.
1944. În cadrul acestei misiuni, fostul Ministru
mi dădea notă scrisă ori indicațiuni verbale, potrivit cărora redactam textul cerut. Acest text se înainta
Consiliului de Miniștri, după aprobarea cămină textului
devenea lege și era publicat în Monitorul Oficial.
Desigur că textul referea modificări în primul
rând din partea Ministrului, apoi din partea Con-

siinului de Ministri si nu devenea lege decat dupa
ce textul era aprobat in forma definitiva.

In anul 1945 s'au redactat legi importante,
printre cari amintesc legea pentru sanctionarea
crimelor de razboi si legea pentru restituirile bu-
murilor sursesti. Colaboratori principali la redac-
tarea legilor au fost in acel timp J. Raiciu si
A. Schreiber, avocati, cari colaborau cu Ministerul
pe linie politica. Mai tarziu, am facut apel si la
tehnicienii de la Consiliul legislativ si am consti-
tuit o Comisiune legislativa prezidata in principiu
de Minister, insa acesta lipsind mai totdeauna,
Comisiunea era prezidata de Secretarul General
delegat de Minister si anume, in 1945, erau delegat
eu, iar in 1946 era delegat Stin Olteanu.

N'am fost informat niciodata asupra determi-
nantelor unei legi care se cerea si nici asupra
motivelor cari duceau la modificari sau corecturi.

Pentru a fi tinut departe de aceste posibilitati
de informatie, fostul Minister m'a lasat sa inteleg
ca nu este cazul sa devin membru al P.M.R.

In anul 1945, Ministerul era vizitat de tor. A.
Pamaciuc, M. Constantinescu, A. Schreiber si J. Raiciu,
cu cari avea conversatii secrete, despre cari nu am

amintea amănunțit.

007

În acel an, am avut impresia că Ministerul urma calea politică a Guvernului, însă pe linia trasată de P.M.R. Aceasta o deduceam din împrejurarea că în problemele legislative despre cari aveam amănunțită mi se recomanda să cer în principiu avizul Ministrilor din Partid, ceea ce făceam ca regulă generală în afară de cazul când înredintam textul direct Ministrului. Au fost însă consultati și ceilalți Miniștri și mi s-a amintit că la legea pentru restituirea bunurilor evreiești mi s'a recomandat să discut problema cu fostul Ministru Alexandrini.

În anul 1946, a fost numit Secretar General Dumitru Olteanu, membru P.M.R., care a preluat conducerea politică internă a Ministerului. Din momentul numirii sale, Ministerul mi mai diserta cu mine decât latura tehnică a problemelor, de aceea, în cazul când aveam unele nelămuriri, mă adresam colegului meu Olteanu și prin acesta le obțineam de la Ministru. Deigur că, în afară de secretele propriu zise, eram în curent cu cele ce se petreceau în Minister și așa putea confirma unele fapte

concrete cari ni s'ar indica, însă întinse cât toate activitatea în Minister consta în amănunte diverse, nu ştiu cari dintre ele pot interesa. Mă opresc la unul dintre ele care mi se pare deosebit faţă de activitatea anterioară a Ministerului şi anume: activitatea de după întoarcerea de la Paris în luna Octombrie 1946. Din momentul sosirii în ţară, atât eu cât şi D. Olteanu am fost suspectaţi că în lipsa sa am fi luat atitudine contra sa. În afară, în lipsa sa am avut loc unele manifestări contra sa (s'a scos portretul său din sala de intrare), însă întinse această areca cauze politice amosente de colegul meu Olteanu, noi nu am făcut decât să lăşăm lucrurile să se desăvârşască conf. dispoziţiunilor. Această cauză a adâncit conflictul deschiş între Minister şi noi şi în luna Decembrie 1946 a fost înlocuit Olteanu dar la finele lunii Ianuarie 1947 am fost înlocuit şi eu prin Ciprian Răţiu, în locul lui Olteanu fiind numit Vasile Stoican.

Revenind la alte amănunte de linie noi pot aminti următoarele:

- unele gratii de lezionari condamnaţi;
- banzare indulgenţă faţă de unele sabotajii comerciale, în general cele comise de ţărani;

Unele dispozițiuni de favoare pentru elementele capitaliste, cari apăreau în indicativele legilor în pagătire;

Unele concesii făcute la propunerile partidelor istorice, în special în legea electorală și în legea pentru sancționarea crimelor de război;

Unele concesii făcute în legea chiriiilor în favoarea anumitor elemente cari ocupau apartamente din cari fuseseră evacuați evreii;

Unele măsuri administrative cari cereau unsoi elemente ce trebuiau îndepărtați din justiție.

Prin urmare, că, după șase ani, îmi reapi amănuntul propriu zis și rețin numai ideea generală. În acel timp, însă, nu m'am sesizat de aceste fapte pentru că nu intra în competența mea, nu eram informat politic și le credeam sub acoperirea Consiliului de Miniștri.

În ce privește sancționarea crimelor de război, îmi amintesc că s'au făcut unele concesii partidelor istorice cari aveau reprezentanți în Guvern. Aceste am dedus-o din împrejurarea că textul redactat a fost modificat de foarte

multe ori și a durat mult timp până la redactarea definitivă.

Însă în aplicarea legii, în constituirea Tribunalului special și în supravegherea judecării criminalilor de război, Ministerul s'a ocupat direct și personal ținând contact permanent cu Acuzatorul Public și cu Președintele Tribunalului, care era H. Voitinovici. De fiind, atât eu cât și colegul meu Olteanu am fost ținute la o parte și nu amose amănunte în această privință. Din totuși, un singur caz, anume cel al fostului Ministru George Docan, care a fost scos de sub urmărire atât de fostul Ministru L. Pătășescu cât și de fostul Ministru Teohari Georgescu, care era interimar la Ministerul Justiției în timpul când L. Pătășescu se afla la Paris.

Această mi este declarație, pe care o dau și
sustin și o semnez propriu

17. II. 1953

Ion Udău

Mă băt
la masă

17. Februarie 1953. 009
rădă în fața noastră
S. de la [signature]

Declarație

Subsemnatul David N. Ioan, născut în
orasul Bărlad la 3 Dec. 1904, fiul lui Nicolae
și Ana David, de profesie fost magistrat
și actualmente tehnician la Întreprinderea
„MRCIC”, domiciliat în București Bd. Al. I. Cuza
Nr. 10, înu dau următorul angajament:

Nu voi disenta cu nimeni după ceia ce am
fost cercetat de către organele de securitate, unde
am fost cercetat și de cine amune.

În caz că nu voi respecta prezentul angajament,
consimt să suport rigorile legii.

Declan, sustin și semnez

17. II. 1953

[signature]

La arhivă

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul PRICH GHEORGHE, de profesie conducător auto, în prezent în serviciul Minier de Jucărie, născut la 27 August 1912 în com. Mădăria, Reg. București - raionul Mădăria - fiul lui Ștefan și Aurica, căsătorit cu DUMITRA nea. DIPOA, casnică, are doi copii cu ultimul dănat în București, Cal. Rahova Nr. 6 (Tribunal), raionul M. Balcescu.

25 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9

" s'a terminat " 12

Întrebare

Unde ai făcut sta serviciu după 23 August 1944 și până în prezent?

Răspuns

Încă din anul 1942 am făcut serviciul în Ministerul de Jucărie - fără întrerupere - până în prezent. După 23 August 1944 am fost conducător auto (șofer) la dispoziția Ministerului de Jucărie PAHASCANU, până la plecarea acestuia din Minister.

Întrebare

Ce deplasări ai făcut sta cu PAHASCANU pe str. Polona (în București) în ce timp și unde?

Răspuns

Pe strada Polona i-am dus la locuința lui GHEORGHE TATARASCU, începând din anul 1945 - nu pot preciza luna - și apoi în anii următori 1946-1947. În timpul celui TATARASCU se afla în București (nu era plecat la Polona-Vorj) și în minte că îi ducea deo.

Tot pe str. Polona îl găseam deo pe PAHASCANU la Institutul de Conjunctura unde era director ILIE (ILIU) - tot în același timp (anii 1945-47).

Întrebare

În ce timp ai alai l-ai dus pe PAHASCANU la TATARASCU și unde erau aceste vizite?

./.

ss/PRICH GH-

Răspuns

Îl ducem de multe ori pe la ora 10-11 dim., și uneori după ora 12 (când îl ducem dimineața la 10-11 pleacă de acolo, iar când îl ducem după ora 12 pleacă de la minister). Viziunile lui PATRASCANU la TATARASCU durau câte o jumătate de oră, o oră și uneori chiar o oră și o jumătate, în care timp eu îl așteptam cu mine acolo - împreună cu însoțitorul respectiv - care era de serviciu (TUDOSE ION sau LAZESCU OTIN).

Întrebare

Arată dacă i-ai dus pe PATRASCANU la TATARASCU seara - cât timp a stat - dacă i-ai așteptat sau și-a spus să revii mai târziu să-l faci?

Răspuns

Nu-mi aduc aminte dacă i-am dus seara la TATARASCU sau nu.

Întrebare

A folosit PATRASCANU și altă mașină pentru vizitele la TATARASCU?

Răspuns

Între ea lipseau fiind liber sau în vreo misiune, PATRASCANU, folosea o altă mașină a ministerului. Nu știu dacă a folosit altă mașină pentru vizitele la TATARASCU. Știu apoi că PATRASCANU era servit uneori de mașina lui RADU XENOPOL, la care îl lăsam adeseori la noapte și nu mă mai duceam să-l fac. Concret nu știu când n'a servit de noapte mașina sau de alte mașini.

Întrebare

În ce timp ai zis i-ai dus pe PATRASCANU la ZILBER - la Institutul de Conjunctură - pe str. Polonă?

Răspuns

La ZILBER - pe str. Polonă - îl ducem pe PATRASCANU tot dimineața între orele 9-11 și îl așteptam aproximativ 20 minute.

Întrebare

Arată dacă i-ai dus pe PATRASCANU la ZILBER în str. Polonă seara, lăsându-l acolo și revenind să-l faci noaptea târziu?

Răspuns

Nu-mi aduc aminte. După cât îmi amintesc eu i-am dus acolo seara și nu i-am lăsat niciodată acolo un să vin mai târziu să-l fac.

Întrebare

În ce împrejurări și-a spus PATRASCANU să-l faci și să revii pentru că-l lăsa după 2-3 ore?

Răspuns

Când îl dădeam ureche la un al POR, uitându-l în DE-4 COMITATE, deosebiră în unitățile mîntîrî și la trepății, la Academia Română și în alte locuri de care eu-mi amintesc.

Întrebare

Arată-mi cum în a doua jumătate a anului 1945 ai fost cu PATRASCUANU pe gaseala București-Sințu, oprind în apropierea unei plăcuțe?

Răspuns

După cât mi-am amintit din episcopia așezată cu PATRASCUANU pe distanța București-Floiești, pe gaseala București la o fermă (pila).eram cu mașina cu el, cu soția și însoțitorul și am rămas peți acolo brecoard, o ord jumătate. Lângă urea plăcuțe nu-mi amintesc să fi oprit.

Întrebare

În cursul anului 1945 ai avut gafer de schimb care-i aparțea pe PATRASCUANU?

Răspuns

În cursul anului 1945, când făceam curse mai lungi sau odăta pe săptămîni cucau liber, cămă era servit de cîtu mașină (nu pot practica de carter, gafer). Atta din anul 1945 începînd cu avut un gafer de schimb (a-mi de serviciu și una liber).

Prezentul proces-verbal de Interogatoriul a fost citit de mine după ce am citit și corespunde cu cele declarate de mine.

Archetator

Cap. de Securitate
M. G. G. G.

sa/FETCU GH.

01

Proces verbal de interogatori.

Cartonul Petru Gheorghe, de profesie conducător auto, în prezent în serviciul Armist. de Justiție, născut la 27 August 1912 în Com. Bălăria, Rep. București - raionul Tătărești - fiul lui Stanca și Luvra, căsătorit cu Dumitra născ. Dinca, căminar, are doi copii, cu ultimul domiciliu în București, Cal. Klovna Nr. 4 (Tribunal) Raionul Nic. Bălcescu.

25 Martie 1953

la București:

Început la ora ... 9 ...

Terminat la ora 12.

Întrebare: Unde ai făcut sta periviciu după 23 August 1944 și până în prezent?

Răspuns: Încă din anul 1942 am făcut periviciu în Ministerul de Justiție - fără întrerupere - până în prezent. După 23 August 1944 am fost conducător auto (șofer) la dispoziția Ministerului de Justiție Pătășcanu, până la plecarea acestuia din Minister.

Întrebare: Ca deplasări ai făcut sta cu Pătășcanu pe Str. Paloma (în București), în ce timp și unde?

Răspuns: Pe strada Paloma l-am dus la locuința lui Gheorghe Tătăreanu, începând din anul 1945 - un pret preșigă luna - și apoi în anii următori 1946 - 1947. În timpul când Tătăreanu se afla în București (nu era plecat la Biran-gari), trimitea ca îl duceam des.

Tot pe Str. Paloma îl duceam des pe Pătășcanu la Institutul de Conjunctivă unde era director Zilber (Bele) - tot în același timp (anii 1945-47)

Petru GH

Întrebare: În ce timp ai fost? L-ai dus pe Pătrășcanu la Tătarascu și cât durau aceste vizite?

Răspuns: Îl duceam de multe ori pe la ora 10-11 dim. și uneori după ora 14. (Când îl duceam dimineata la 10-11 plecam de acasă, iar când îl duceam după ora 14 plecam de la minister. Vizitele lui Pătrășcanu la Tătarascu durau câte o jumătate de ora, o ora și uneori chiar o ora și ceva, în care timp eu îl așteptam cu mașina acolo - împreună cu ministrul respectiv - care era de serviciu (Tudose Ion sau Lăzărescu Cfin).

Întrebare: Brate dacă l-ai dus pe Pătrășcanu la Tătarascu seara - cât timp o stat - dacă l-ai așteptat sau ti-a spus să servii mai târziu să-l iei?

Răspuns: Nu mi' aduc aminte dacă l-am dus seara la Tătarascu sau nu.

Întrebare: A folosit Pătrășcanu și altă mașină pentru vizitele la Tătarascu?

Răspuns: Când eu lipseam fiind liber sau în trece mbrăne, Pătrășcanu folosea o altă mașină a ministerului. Nu știu dacă a folosit altă mașină pentru vizitele la Tătarascu. Mai apoi ca Pătrășcanu era servit uneori de mașina lui Radu Xenopol, la care îl lăsam adeseori la masă și nu mă mai duceam să-l iau. Concret nu știu când s'a servit de această mașină sau de altă mașină.

Întrebare: În ce timp ai fost? L-ai dus pe Pătrășcanu la Zilber - la Institutul de Conjunctură - pe st. Polona?

Răspuns: La Zilber - pe st. Polona - îl duceam pe Pătrășcanu tot dimineata, între orele 9-11 - și îl așteptam aproximativ 20 minute.

Petru J

Intrebare: Arata daca l-ai dus pe Patrazanu la Jilber în st. Polona seara, lasandu-l acolo și revenind so-1 în noaptea târziu?

Răspuns: Nu-mi aduc aminte. După cât mi amintesc nu l-am dus acolo seara și nu l-am lasat noaptea acolo ca să vin mai târziu so-1 înapoi.

Intrebare: În ce împrejurări ti-a spus Patrazanu so-1 lași și să revii pentru a-1 lua după 2-3 ore?

Răspuns: Când îl duceam uneori la C.C. S.P.C.R., altorii la Lena Constante, de asemenea la unii țărâniști muncitori și la receptivă la Academia Română și în alte locuri de care nu mi amintesc.

Intrebare: Arata stă dacă tu a doua jumătate a anului 1945 ai fost ca Patrazanu pe șoseaua București - Iași, apunând în apropierea unei păduri?

Răspuns: După cât mi-aduc aminte am apărut odată magna cu Patrazanu pe ^{drum} șoseaua București - Iași, pe șoseaua Balotesti la o fermă (vile). Eram cu magna cu el, ca să-l și însuși, toată și am rămas tot acolo vreo oră, o oră jumătate. Lângă vreo pădure mi-am amintit să fi apărut.

Intrebare: În cursul anului 1945 ai avut șofer de schimb care-1 servea pe Patrazanu?

Răspuns: În cursul anului 1945, când făceam curse mai lungi sau odata pe săptămână aveam liber, când era permisi de altă magna (nu pot preciza de care șofer). Abia din anul 1946 începând am avut un șofer de schimb (o zi de serviciu în week-end).

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine curând cu curând și corectându-l cu cele declarate de mine.

Ambele
 Gt de red. Lema
 Peter J.

STANDARD 1118

C.N.S.A.S.

DECLARATIVE

Subsemnatul STANCA ILIE, născut la 2 Mai 1910 în orașul Tecuci-Raionul Tecuci, Regiunea Bârlad, fiul lui CONSTAN-
TIN și FLOAREA, declar următoarele:

În timp ce mă afluam reținut în Penitenciarul Central Făgăraș am fost trecut în anul 1952 luna Februarie ziua 18 într-o cameră izolată împreună cu: GH. RÂNZEȘU, fost subdirector general al poliției și siguranței - ION STANESCU, consilier magistrat, fost subdirector al poliției și siguranței, ALFRED PAXIMADE fost inspector de poliție, - CERNAT CONSTANTIN fost director general al poliției, PALEA VICTOR fost șef de poliție Cluj, colonel SAPATANA AUREL, fost comandant militar al telefoanelor (SSI) și NICULESCU C. CONSTANTIN-CRICHI, agent special de siguranță la Constanța.

Subsemnatul am ouzit discutându-se în două rânduri
despre situația fostului ministru LUCRETIU PATRASCANU.

In anul 1952 in luna Septembrie, fostul subdirector IONEL STANESCU in timp ce se afla in camera discutand asupra situatiei sale, a spus ca el nu a avut nimic cu problema comunisti, ci cu cea legionara. Si din contra el s'a purtat bine si ca dovada el a referit si a facut parte din comisia care a triat pe comunisti din lagar. Cu aceasta ocazie a spus ca LUCRETIA PATRASCU a avut un regim preferential.

In anul 1952 in luna Decembrie tot ION STANESCU a declarat in legatura cu IUCRSTIU PATRASCANU ca acesta a fost protejatul fostului ministru subsecretar de stat generalul FICHI VASILIU care era si peful polititilor.

Acum a declarat că din ordinul lui Pichi Vasiliu
ar fi fost scos din lagăr și i s'a fixat domiciliu for-
jat într-o vilă dela Snagov, sau pe valea Prahovei. Dar că
ulterior a fost pus liber.

De asemenea declară că în timpul ce se afla reținut,

LOURETIO PATRASCAIU primea vizite și avea un regim excepțional.

013

21 După pînarea în libertate organele siguranței sesizându-se că LOURETIO PATRASCAIU obținuse, sau că ia contact cu membrii activi ai partidului, au cerut interzicerea, dar din ordinul generalului PICI VASILIU nu a fost arestat. Dege-nerea a spus că LOURETIO PATRASCAIU a avut întâlniri cu PICI VASILIU și că faptul că nu a mai fost arestat e prețul unor informații furnizate de acesta.

Aceasta mi este declarația pe care o dau, auzînd și semnez propriu zis de mine.

ss/ILIE STANCU

Declarație.

Subsemnatul Stănge Hie, născut la Lăhei
1910 în orașul Tecuci - Raionul Tecuci, Republica Bărdak.
fiul lui Constantin și Floarea, declar următoarele:

În timpul pe care mă afluam reținut în Peniten-
țiarul Central Făgăraș am fost ținut în anul
1952 luna Februarie ziua 18 într-o cameră izolată
împreună cu: Ion Rădulescu fost subdirector general
al poliției și siguranței - Ion Stănescu, Consilier
magistral - fost subdirector al poliției și siguranței -
Alfred Pănușade fost inspector de poliție, - Armat
Constantin fost director general al poliției - Armat
Victor fost chestor de poliție. Cluj - Colonel Capitoni
Ovid fost comandant militar al telefoanelor (S.S.T.)
și Niculescu C. Constantin - Crișchi, agent special
de siguranță la Constanța.

Subsemnatul am euzit discutându-se în
jurul pândurii despre situația fostului ministru
Lăcrășanu Petrescu.

În anul 1952 în luna Septembrie fostul
subdirector Ionel Stănescu în timpul ce se afla în
cameră discutând asupra situației sale, a spus că
el nu a avut nimic cu problema comunistă, ci cu
peca legionară. Și din contra el s'a purtat bine
și ca dovadă el a referit că a făcut parte din
comisia care a ținut pe comunisti din lagăr. Cu
securitate se poate spune că Lăcrășanu Petrescu
a avut un regim preferențial.

În anul 1952 în luna Decembrie tatăl meu Stănescu
a declarat în legătură cu Lăcrășanu Petrescu

treaba
ancetă

ca acesta a fost protejatul fostului ministru
subsecretar de stat generalul Pichi Vesilii care era
în seful polițistilor.

029

Deciden a declarat că din ordinul lui
Pichi Vesilii ar fi fost scos din lager nr 151
fiind domiciliu fortat într-o vilă dela
Chagor sau pe vîlă 'Nohoxi. Dar că ulterior
a fost pus liber.

Seasumecea declară că în timpul ce se afla
dela, reținut, alături Petroscomu primia vizite. în ora
un regim exceptional.

După punerea în libertate organeli nguranti
surzându-se la Securității Petroscomu activează, nu
că în contact cu membrii activi ai partii dulei, nu
există internarea, dar din ordinul generalului Pichi
Vesilii nu a fost arestat. Seasumecea a spus că
Securității Petroscomu e avut întâlniri cu Pichi Vesilii,
în că faptul că nu a mai fost arestat e prilej unor
informații furnizate de acesta.

Decarta lui este declaratiea pe care a dau
sunt în numele propriu uesit de unu.

Hic Stangj

021

LIBRA NICOLA

La arhivă

Prezentul proces-verbal de
interogatoriu, este identic
cu originalul. -

022

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul IUCA NICOLAE, născut la 9 Iunie 1903 în Bucu-
rești, fiul lui ALEXANDRU și ECATERINA (decedată) de profesie
funcționar, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Robert De Flers nr. 18

12 Martie 1953, București

Interog. a început la ora 9,45

" s'a terminat " 13,20

Întrebare

Cu ce te-ai ocupat dă înainte de a fi arestat și
condamnat?

Răspuns

Am fost director la Soc. Româno-Americană de petrol, de
unde am fost pus în disponibilitate la naționalizare. După aceea
nu am ocupat nicio funcție ocupându-mă de meșia mamei mele.

Întrebare

De când faci dă serviciul la Soc. Româno-Americană?

Răspuns

La Soc. Româno-Americană am făcut serviciul dela data
de 2 Ianuarie, 1936.

Întrebare

Pentru ce ai fost dă arestat și condamnat?

Răspuns

Am fost arestat și condamnat pentru activitate contra-
revoluționară dusă în cadrul org. "Centrala Măgărilor de Rezi-
stență" din care făceau parte ca elemente principale: ȘTEFAN
MERITEȘCU, NICOLAE LAVROCORDAT, IOSIF WESELOVȘCHI și eu.

Această organizație avea ca scop, răsturnarea regimului
și guvernului democrat din R.P.R.

În acest scop transmiteam anglo-americanilor informații
politice, despre tot ce-luce se petrecea în țară, cerându-le
totodată să intervină pentru restabilirea situației, astfel
cum o cereau fostele purpuri istorice înainte de dizolvare.

Informațiile erau transmise de mine la Legația Ameri-
cană în scris și prindate portarului, etc.

Flicurile erau duble, dintre care unul (interior) purta

././ as/IUCA

adresa Soc. Standard-Oil din America, iar celălalt Dlul secretar al Legației Americane din București, conform înțelegerii avute cu dl. MARTON în ajunul plecării sale din România.

-Ulterior trimiteam plicurile cu informații la Legația Americană, Dlul HILL.

-Informațiile pentru englezi erau transmise de STEFAN NERITESCU, însă nu cunoșc prin ce mijloc.

Întrebare

Cui anume dela "Standard Oil" din America trimiteați informațiile?

Răspuns

Informațiile le transmiteam Soc. Standard Oil din America unde lucrau Dnii UMDECK și MANU care cunoșteau existența organizației noastre.

Dela UMDECK am aflat că la Soc. Standard Oil lucra și RICA GEORGESCU, după plecarea lui de aici din țară.

Întrebare

Cine dela Soc. Româno-Americană a mai fost arestat odată cu Dta și condamnat tot pentru activitate de spionaj în favoarea anglo-americanilor?

Răspuns

Din cadrul Soc. Româno-Americană a mai fost arestat și condamnat în lotul II, dv. Gn. SERB. TEODORESCU dela Ploiești.

Întrebare

Pe cine dela Soc. Româno-Americană sau a lte întreprinderi cu capital anglo-american, mai cunoști Dta, care deasemenea desfășurau activitate de spionaj în folosul anglo-americanilor.

Răspuns

Dela Soc. Româno-Americană știu că mai desfășurau activitate de spionaj în folosul anglo-americanilor înainte de 23 Aug. 1944, numiții: RICA GEORGESCU și IONESCU ALEXANDRU.

Tot înainte de 23 Aug. 1944, am aflat în casa Dlul MANIU, unde erau mai multe persoane marcante ale PNT, că STEFANESCU ALEXANDRU care venise în acel timp să-l vadă pe dl. MANIU avea legături cu englezii. Nu știu ce legături erau între STEFANESCU și englezii, deoarece nu mi s'a precizat.

Su l-am văzut pe STEFANESCU la dl. MANIU de 2-3 ori și de câte ori venea acolo era primit imediat de dl. MANIU.

După 23 Aug. 1944, deasemenea STEFANESCU ALEXANDRU a venit la RICA GEORGESCU de 3-4 ori în care timp eu l-am întâlnit pe malul sau anticameră. La câteva ori RICA GEORGESCU mi-a spus că se duce la ALEX. STEFANESCU, fie la birou, fie în altă parte. Nu știu în ce constau legăturile dintre RICA GEORGESCU și STEFANESCU.

././ ss/IOCA

ALEX. după 23 Aug. 1944.

Intrebare

Cum ai aflat Dta ca IONESCU ALEXANDRU a desăvârșit activitatea de spionaj înainte de 23 August 1944, în folosul anglo-americanilor, alături de RICA GHEORGESCU?

Răspuns

Acest lucru îl știu chiar de la ALEX. IONESCU care mi-a spus că împreună cu RICA GHEORGESCU au transmis anglo-americanilor informații, la cererea FNT-Mantiu. Nu mi-a spus ce anume a transmis și cum.

Intrebare

Ce sume de bani ai remis Dta lui IONESCU ALEXANDRU și când?

Răspuns

Începând din toamna anului 1943 și până în toamna anului 1944, am remis lui IONESCU ALEX. diferite sume de bani la intervale neregulate în total atingând aproximativ suma de 120-150 de mii lei. De câteva ori i-am dat eu, iar odată sau de două ori i-am trimis pe COLMAN ION, care era trimis la mine de IONESCU ALEX.

Intrebare

În ce scopuri ai remis dta aceste sume de bani lui IONESCU ALEXANDRU?

Răspuns

Am dat aceste sume de bani lui IONESCU ALEXANDRU deoarece, era un om de mare încredere al Soc. Standard Oil care lăsa bani pentru a ajuta oamenii săi de încredere la nevoie.

Intrebare

De la cine dela Standard Oil din America primeai dta acesti bani și cum?

Răspuns

Banii mi-au fost trimiși de Standard Oil, în urma aranjamentului făcut de JOE MANTCH în America. În drum spre America, s'a oprit și în Elveția, unde a eșezat a aranjat acolo cu reprezentantul "Standard-Oilului" în vederea transmiterii banilor pentru mine în România, întruoft MANTCH la plecare m'a însoțit pe mine cu administrația fondului.

Banii erau trimiși de Standard Oil din America, Soc. Standard Oil din Elveția, iar aceasta îi remitea corespondentului Dlui PROPETTI din Elveția.

Nu știu modul cum ajungeau acești bani în RFR, însă dl. PROPETTI îmi remitea lei.

Intrebare

Cine este PROPETTI și cu ce se ocupă acesta în RFR.

./.

ss/IUCA

Răspuns

După câte știu eu, GROPETI era oșășean alveșian și era funcționar la Legația Elvețiană. Deosemeni mai știu că în 1949 locuia pe str. Pleuvsi, între str. Berzei și Stirbei Vodă, cam la jumătatea distanței între cele două străzi.

Întrebare

De câte ori ai primit bani din America prin GROPETI și ce sumă anume?

Răspuns

Am primit bani din America prin GROPETI de 5-6 ori, în total atingând suma de ca. 3 milioane și jumătate lei, sau mai mult. Odată GROPETI m'a întrebat dacă ureau să-mi dea dolari sau franci elvețieni, el poate să aranjeze și acest lucru. Eu i-am răspuns că în lei așa cum îmi dă, este foarte bine.

Întrebare

Da ai mai declarat până acum că banii din America îi primeai prin GROPETI dela Legația Elvețiană?

Răspuns

Nu, deoarece consideram că oșetiunile Standard Oil, nu aveau nicio legătură cu acțiunea "Centralei Mișcărilor de Rezistență".

Întrebare

În ce scop îți erau trimiși acei bani din America, prin GROPETI dela Legația Elvețiană.

Răspuns

Banii mi-au fost trimiși cu scopul de a ajuta persoanele de încredere ale Școlii țării și care deținuseră posturi de răspundere în societatea Româno-Americană.

Întrebare

Cui în afară de IONESCU ALEX. ai mai remis dta din banii veniți din America prin GROPETI dela Legația Elvețiană?

Răspuns

În afară de IONESCU ALEX. am mai remis bani următoarelor persoane: M. MARINESCU, fost administrator delegat la cas. Rom. Americană, COLMAN ION fost dir. la Societate, C. FOTESCU, fost dir. la societate, C. SERBANESCU fost șeful contabilității la societate, V. COTOFANII fost șeful serv. contabilitate, NISU WEINBERG fost șef al economiei, DORST GH. fost subdir. la materiale în cadrul societății, Dr. GH. RADULESCU fost dir. la raționalizare, GH. SERB. TEODORESCU fost șeful serv. personalului, Dr. CTIN RADULESCU și Dr. CTIN DIMI-THESCU (dela Ceptura), dna IEREMIA (soția fostului dir. al contabilității, VIRGIL IEREMIA) ALEX. PRASS, fost șef al Serv. financiar și GICA IONESCU, fost șef al contabilității centralizatoare.

Intrebare

Pe cine anume ai indicat ca să te înlocuiască pe Dăa în caz de arestare și care să primească mai departe banii veniți din America prin GROPETI dela Legația Blueja?

Răspuns

Am stabilit cu ION COLMAN ca el să mă înlocuiască în cazul că voi fi arestat și chiar odată am fost cu el la GROPETI ca să-l cumpăsc. Știind că ION COLMAN aveau un proces penal și putea să fie arestat, l-am întrebat pe DONST (HESORHIS) dacă poate să se ocupe el de aceasta și mi-a spus că da. I-am spus că am discutat dosul lucrărilor cu ION COLMAN și urma să mă duc cu el la GROPETI să-l prezint și să stabilim lista cărora trebură să le dea bani. Nu am avut timp să fac aceasta, intrucât am fost arestat. Prețizez că ION COLMAN cunoștea lista persoanelor care primea bani dela mine.

Menționez că în afară de persoanele arătate mai sus, am mai dat din banii veniți din America, următoarelor persoane: TANCRED DOINESCU, fost casier la Societate, BOTEZ fost șef de serviciu la Contabilitate, MARIA ROMEA fostă secretară generală la Dir. Grajd, HIRSHILL CAIR, fostă secretară și ADA MARGINEANU fostă secretară și soția lui FRIEDERICH SCHLEER.

Intrebare

Din însărcinarea cui îți remitea GROPETI acele sume de bani, veniți din America?

Răspuns

DL. GROPETI aranjase această chestiune cu dl. MANTCH nu știu când și nici unde.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetat

Anchetator:

ss/IUCA

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Menționez, că informațiile ce transmiteau pe calea deschisă de MANTCH, erau informațiile și cererile pe care org. noastră vroia să parvină la Minist. Af. Externe în America. Acesta era indiferent unde ajung, ori la Standard Oil unde erau oamenii noștri, GUMBAK și MANTCH, care le trimiteau mai departe, ori la legație care le-ar fi trimis în același loc. Deaceia am utilizat această cale.

Anchetat:

Anchetator

ss/IUCA

Lt. de Securitate
T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestat: Iuca Nicolae, născut la 9 Iunie 1903
la București. Tatăl lui Alexandru & Beatricea (Dusule) d.
profesie funcționar cu domiciliu în Buc. Str. Robert Schuman.
N: 18

19 Martie 1953
Orașul București

Interogatoriul a început la ora 19 și 45 min.
„ s'a terminat la „ 13 și 22 -

Intrebare: Cu ce te-ai ocupat și înaintea d.
ai fi arestat și condamnat?

Răspuns: Am fost director la Soc. Româno-Americana
de genul de unele am fost pus în disponibilitate
la Nationalizare. După aceea nu am ocupat mesia
funcție ocupându-mă de viața mamei mele.

Intrebare: De când faci acele servicii la Soc.
Româno-Americana?

Răspuns: La Soc. Româno-Americana a fost
serviciul de la data de 2 Iunie 1938.

Intrebare: Pentru ce ai fost și arestat și
condamnat?

Răspuns: Am fost arestat și condamnat pentru
activitate contrarevoluționară dusă în cadrul org.
"Centrul Muncitorilor de Rezistență" din care făceau parte
ca elemente principale: Ștefan Munteanu, Nicolae
Mavrocordat, Ion? Werslowski și eu.

Această organizație avea ca scop, restituirii regi-

Semnătura,

Ion H. Iuga

Urmare: malm p' guvernului democrot din R.P.R.

In acest scop, transmitem anglo-americanilor infor-
matii politice, despre tot ceia ce se petrece in
tara, cerandu-le totodola sa intervina pentru
restabilirea situatiei astfel cum o cerau fostele
jotiole istorice inainte de dizolvare -

Informatiile erau transmise de mine la Legatia
Americana, si deis n' predote jostoului.

Plinurile erau duble, dintr-o cor unul (Antonescu),
juto adura Soc. Standard Oil din America, iar
celalalt alia secretu al Legatii Americane din
Bucuresti, ~~care~~ conform intelegerii avute cu asl
Mantech, in ajunul plecarii sale din Romania.
- Ulteriore trimiteam plinurile cu informatii la
Legatia Americana, din Hill.

- Informatiile jutu anglozi erau transmise de
Stefan Hentescu, iuso un cunosc jui ce
inifloace.

Intrebare: Cui auine olele Standard
Oil din America, trimiteati informatiile?

Raspuns: Informatiile le transmitem
Soc. Standard Oil din America, unde lucrau
St. Umbeck si Mantech, care p' erau steau
existenta organizatiei noastre.

Sala Umbeck, im aplot co la Soc. Standard
Oil lucra si Ricio Gergescu, duji jlocu lui
de aici din tara.

Intrebare: Cine olele Soc. Romano-Americane
a mai jost acestu olelu cu. St. si condonast
tot jutu activitate de spionaj in favoarea Anglo-
Americanelor?

Semnatura,

St. H. H. H.

Urmare: Răzvrăt: din cadrul Soc. Româno-Americane
a mai fost arestat și condamnat în total 5,
av. Ph. Irb. Teodorescu de la Ploesti.

Interbie: Pe cine de la Soc. Româno-Americane
sau alte întreprinderi cu capital anglo-american, mai
cunosti altă, care deservesc a desfășura activități
de spionaj în folosul anglo-americanilor?

Răzvrăt: de la Soc. Româno-Americane, știu
că mai desfășurau activități de spionaj în folosul anglo-
americanilor, înainte de 23 Aug. 1944, numit: Răz. Geor.
gescu și Ionescu Alexandru.

Înt. înainte de 23 Aug. 1944, am aflat de la
în casa lui Marin, unde erau mai multe persoane
măcinte de P.M.T., că Ștefănescu Alexandru era
venit în acel timp să-l vadă pe Șt. Marin,
avea legatură cu englezii. Am știu că legatură
era între Ștefănescu și englezi deoarece un
măcinte prezintă.

Am lăsat vizit pe Ștefănescu la Șt. Marin
de 2-3 ori și de câte ori venea acolo era
primit imediat de Șt. Marin.

după 23 Aug. 1944, deservesc Ștefănescu Alex.
a venit la Răz. Georgescu de 3-4 ori
în acel timp, eu l-am întâlnit pe sala
sau anti-cameră de către ori Răz.
Georgescu mi-a spus că se duce la
Alex. Ștefănescu și la bini, și în altă parte.
Am știu în ce constant legatură dintre Răz.
Georgescu și Ștefănescu Alex. după 23 Aug. 1944.

Interbie: Cum ai aflat că Ionescu Alexandru
a desfășurat activități de spionaj înainte de 23 Aug.

Semnătura,

Șt. H. Irb.

Urmare: 1944, in folorul duple Bucuresti, slatoni de
Rico Georgescu?

Răzvan: Acest il stiu chiar dela R. Ganesu,
care mi-a spus ca ingramis cu Rico Georgescu
au transmis duple Bucuresti informatii, la cerinta
P.N.T. Moma. Dar mi-a spus ca omul a transmis
si cum...

Intrebare: Ce sume de bani ai remis la
Ganesu Alexandru si cand?

Răzvan: Inceput din toamna anului 1948 si
joi in toamna anului 1949, am remis lui Ganesu
Alex. diferite sume de bani la intervale ne regulate,
in total atingind, aproximativ, suma de 120-130 de miliarde
de cotea ori i-am dat eu, in de cotea sau de cotea
ori i-am trimis prin Colman Ion, care era trimis
la mine de Ganesu Alex.

Intrebare: In ce scopuri ai remis la aceste sume
de bani lui Ganesu Alexandru?

Răzvan: Am dat aceste sume de bani lui Ganesu
Alexandru, deoarece era un om de mare incredere al
soc. Standard Oil, care lasase banii pentru a ajuta
camerii sai de incredere la nevoe.

Intrebare: De la cine dela Standard Oil. din America
primeai la aceste bani si cum?

Răzvan: Banii mi-au fost trimisi de Standard
Oil, in urma recomandarii facuta de Joe Mantel
in America. In drum spre America, s-a oprit
si in Elvetia, unde deasemenea a recomandat
cu reprezentantului "Standard Oilului", in vederea
transmiterii banilor pentru mine in Romania, in-
trecut Mantel la plecare, m-a invatand pe mine

Semnatura,

Hric H. Jurep

Urmare: Cu administratia Jandului.

Banii erau trimisi de Standard Oil din America, iar Standard Oil din Elvetia in aceasta si scutita care. Jandului este Gropetti, din Elvetia.

Ma stia modul cum ajungeau acesti bani in R.P.R. si in sf Gropetti imi scutita lei.

Intrebare: Cine este Gropetti si cu ce se ocupa acesta in R.P.R.?

Raspuns: Dupa cate stiu eu, Gropetti era cetatean elvetian si era functionar la Legatia Elvetiana.

Deosebeni mai stiu ca in 1949 locuia pe str. Plevezi, intr-o casa. Berze si Striker, totu, cam la punctul de contact intr-o casa din Str.

Intrebare: De cate ori ai primit bani din America prin Gropetti si ce suma anuale?

Raspuns: Am primit bani din America prin Gropetti de 5-6 ori, in total atingand suma de cca. 3 milioane si jumătate lei, sau mai mult.

~~de catre~~ Odata Gropetti ma interbot daca voiam sa mi dea de la sau franei elvetiani, el poate sa organizeze si acest lucru. Am sau raspuns ca in lei sau cum si mi da este foarte bine.

Intrebare: Si ai mai declarat gaina anuale ca bani din America si primeai prin Gropetti de la Legatia Elvetiana?

Raspuns: Nu, deoarece consideram ca chestiunile Standard Oil, un oarecare marie legatură cu activitatea Centrului Muncitor de Rezistentă.

Intrebare: In ce scop iti erau trimisi acei bani din America, prin Gropetti de la Legatia Elvetiana?

Raspuns: Banii mi-au fost trimisi in scopul

Urmare: de a ajuta persoanele de incredere ale Societatii peve obtinerea postului de raspundere in Societatea Romano-Americana.

Intrebare: Cui din ofisi de Jensen Alex. si mai reusit, din banii veniti din America prin Gropetti, de la Legatia Beluetiana?

Raspuns: In ofis de Jensen Alex. am mai reusit banii urmatorilor persoane: M. Ravneseu, fost ad. ministrului de laet la cor. Rami, Americano, Colman, fost ad. la Societate, C. Fotesen, fost ad. la Societate, C. Serbanescu, fost ad. la contabilitate la Societate, V. Catargiu, fost ad. la serv. contabilitate, M. Wernberg, fost ad. la economatului, Horst G. fost sub. dir. la materiale in cadrul Societatii, ~~Horst G.~~ G. H. Radulescu, fost ad. la administratie, G. H. Irb. Teodorescu, fost ad. la serv. personalului, si Oti Radulescu, si Oti Aluntescu (de la Costura), I. J. Jorania, fost ad. la serv. de contabilitate (Vigil Jorania), Alex. Frege, fost ad. la serv. financiar si Gica Joransen, fost ad. la contabilitate actualizatoare.

Intrebare: Pe cine amme si indicat ca sa te inlocuiasca pe el in caz de restor, si care sa fie marea mai delegata banii veniti din America prin Gropetti de la Legatia Beluetiana?

Raspuns: Am stabilit cu Jan Colman ca el sa ma inlocuiasca in cazul ca voi fi restor si e chiar adato am fost cu el la Gropetti ca sa it cunoasca. Iiind cu Jan Colman avea un posesiune si putea sa fie restor, l-am intebat pe Horst George de ce poate sa se ocupe el de aceasta si mi-a spus ca da. Jan spus

Semnatura,

Horst G. Jor

Urmare: ei au disecat aceti lucrari si in Lau
Colman si urmasii si me dine en el la Prophet
sa il prezint si sa stabilim lista ceora trebura
si le dea banii. Am avut tiimp si face
aceste, intucut am just restat.

Prezintă că Ion Colman amănunțea listă persoanelor
care primesc bani de la mine.

Mentionez, c'est en effet de personnes nées mai
sus, au mai dot lui aussi venit din America,
urmatores persoane. Tancred Lăneșu, fost casier
la societate, Botez, fost n. de serviciu la Cantablitok
* Maria Horia fostă secretară generală la Sr. Pol,
Mireille Cain, fostă secretară n. Adela Mărgineanu
fostă secretară n. Maria la Friedrich Schiller.

Libere: din sursele cu it. revueta Gopetti
acele surse de bani, veniti din America?

Risposta: Ste Gropetti non pare accorto. Chestuis
e Ste Mantoli. Chestuis quindi n' vien mole.

Stupo ce am cãut prezentul pãceri. Votul
de interaxioma și am constatat cã corespunde
în totul cu cele descoperite de mine, el
justificã și o sumã proprie.
București.

✓ Buchetolär
de Lecumtote

* de decimote

Francia

for Relat.

Recl. zur
P

Mentionez că informațiile ce transmitem la celelalte
departamente de la Moscova, erau informațiile și cereau pe ce
era noastră viață și joacă la Moscova. Af. Externe
în America - Acorda era indiferent unde ajunge.

Semnătura

Semnătura,
Fr. H. Z...

Urmare: ori la standard de unde erau oamenii:
martin, Humbert și Munteș, care la turneul meu
dejați ori la legătură care lasă timp în
vechi loc. de ocazie am întâlnit
oarecâtă cale.

Lucretia -

Li. de Lec.

~~Stefan~~

Lucretia
Lucretia

La subvención

031

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

Pela începutul lunii Iulie 1944, ducându-mă după amiază
pela dl. I. I. MANIU, în str. Sfinților Nr. 10, unde mergeam aproape
regulat pentru a mă întâlni cu dnl V. SOLOMON, GH. POP, prof.
HUDITA, COPOSIU, LIVIANU, CESAȘ ȘTILOMESCUL și alți membri ai PNT
și a discuta diverse chestiuni care interesau partidul. În aceea
și, dl. MANIU, ieșind din camera sa se-a spus celor prezenți că
a primit o scrisoare din partea dlui GH. TATARESCU prin care
acesta se oferea să colaboreze cu dânsul în vederea formării
unei uniuni a partidelor politice democratice, în vederea luptei
pentru răsturnarea dictaturii ANTONESCU și a guvernării
după aceea. Era foarte indignat de înfrângerea dlui TATARESCU.
Ne-a întrebat ce părere avem și toți am răspuns că nu se
poate sta de vorbă cu TATARESCU. Dl. MANIU ne-a spus că aceasta
era și părerea sa, dar a voit să știe și părerea noastră. Ne-a
arătat că dânsul se gândea mai de mult la necesitatea unei
strânse colaborări a partidelor democratice, atât în vederea răs-
turnării dictaturii, cât și a stabilirii bagelilor unei guvernări
viitoare. În acest scop voia să formeze un bloc cu partidele
liberal DINU BRATIANU, socialist și comunist, stabilindu-se în-
tre ele punctele de principiu ce trebuiau să fie observate
de oricare din ele ar fi luat puterea, după dictatură. Încă din
cursul lunii Aprilie, după ce primise rezultatele tratativelor
duse pentru armistițiul la Cairo de delegații PNT, deși partidul
nostru era cel mai puternic, socotise că era mai bine să se
stabilească o colaborare și cu celelalte partide și începuse
tratatative cu cele 3 partide susamintite. Conversațiile erau
începute și ca reprezentanți autorizați erau: dl. MANIU pentru
PNT, dl. DINU BRATIANU pentru liberali, dl. TITEL PETRĂSCU pentru
socialiști și dl. PATRASCANU pentru comuniști.

88/IUCA

Am intervenit, în cursul lui mai pe dl. V. SOLOMON, cum mai merg tratativele cu cele 3 partide; mi-a spus că progresează și că se odăuse de acord cu necesitatea unei astringente colaborări în vederea răsturnării dictaturii lui ANTONESCU, înscăunându-se discuțiile în jurul necesității de a fixa o platformă minimă în vederea guvernării.

Cum la București se intensificau alarmele aeriene și bombardamentele, la partid discutăm necesitatea ca dl. MANIU să stea într'un loc mai ferit, unde să nu fie atât de expus și totodată împiedicat de a se odihni. Conducerea partidului a hotărât atunci și se duce la Snagov, unde dl. MANIU putea locui comod la vila MAMUȚA, ceilalți luând cu chirie case în apropiere și dacă îmi amintesc bine pela începutul lui Iunie (cîreșar) dl. MANIU s'a instalat la vila MAMUȚA, dl. V. SOLOMON luându-și o casă cu 2 camere la vreo sută metri de la acea vilă, iar dl. GH. POPP o casă ceva mai departe.

Dniș sus arătați veneau, din când în când, pe la București, în str. Sfîinților unde se mai întâlneau cu membrii ai partidului care continuau să meargă pe acolo (CEZAR SIMIONESCU și alții).

Tratativele pentru blocul partidelor democratice au continuat la Snagov, unde am vizitat pe dl. V. SOLOMON de vreo 4-5 ori pînă la August. V. SOLOMON mi-a spus că tratativele erau duse mai departe cu asiduitate, dar că mergeau destul de greu, în special asupra 2 puncte principale: menținerea monarhiei și fixarea unui plafon minim de cel puțin 50 ha. pentru proprietatea rurală. După impresia cu care am rămas din convorbire, tratativele cu socialistii și comunistii se duceau la Snagov, MANIU venind destul de rar la București cu autotobilul său PUTI LEACUȚIA, pe care acesta îl conducea personal, neavînd șofer.

Cele două chestiuni arătate mai sus abia în Iulie au fost terminate, cînd, ducîndu-mă la VIRGIL SOLOMON, acesta mi-a spus că s'a căzut înfine de acord și asupra celor 2 puncte și anume s'a hotărât că să rămîind forma statului monarhia constituțională, regele Mihai I urmînd să domnească mai departe în baza constituției din 1866 cu modificările aduse, care va fi repusă în vigoare imediat după răsturnarea lui ANTONESCU și a abrogării constituției de dictatură din 1938.

Dezamenți în ce privește proprietatea, aceasta va fi garantată de constituție și limita proprietății rurale nu va fi coborâtă sub 50 ha. în nici un caz.

./.

ss/ICU

În se privește formarea guvernului, cele 4 partide au acord de acord cu împărțirea ministerelor, hotărându-se că la Ministerul unde era ministru dela un partid, subsecretarul de stat urma să fie din alt partid și secretarii generali la fel.

Tratatulele mergeau destul de greu mai cu seama datorită faptului că delegații partidului comunist, cari în urma dezbaterilor ținute până hotărâți să primească soluția la care se ajunsesse după discuțiile ținute, la gâdina următoare reluau chestiunea din nou în discuție.

Deși discuțiile luaseră sfârșit, cum am arătat, pe la sfârșitul lui Iulie, abia după vreo 2 săptămâni, pe la începutul lui August 1944, s'a semnat acordul celor 4 partide, concretizând într-o redactare foarte scurtă care prevedea acordul pentru lupta împotriva dictaturii și schimbării politice externe, acordul asupra monarhiei, asupra proprietății și înoc a chestiune pe care nu mi-o mai reamintesc. Un concept al acordului mi-a fost citit, prin Iulie 1944 de VIRGIL SOLOMON care îl avea asupra lui când am fost să-l văd, dar nu-mi mai reamintesc textul.

Câteva zile după semnare, l-am văzut pe VIRGIL SOLOMON în București în str. Sfinților Io. Mi-a spus că va veni mai des în București și chiar că se va muta peste câteva zile înapoi la București.

După câteva zile a venit 23 August. După arestarea lui ANTONESCU și schimbării politice, în dimineața zilei următoare, cartierul general al PNT a fost fixat provizoriu în apartamentul unuia din membrii PNT din blocul de locuințe CER pe cheiul Dâmboviței vis-a-vis de Tribunal. Dl. ȘANIU însă urma puțin timp acolo, între 2 alarme aeriene, restul vremii luând în adăpostul BME unde tot în dimineața de 23 August venise și RICH GEORGESESCU, scos dela Malmaison, unde fusese deținut. După aceea în casa și pe la 11-12 la partid, în casa CER, am găsit acolo mai mulți membri ai PNT și se discuta faptul că legătura cu socialiștii și cu comuniștii fusese luată foarte greu, deoarece se retrăseseră mai departe din cauza bombardamentelor, nu se știe exact unde plecașeră și cu greu li s'a putut lua urma și să fie găsiți. V. SOLOMON, care venise atunci și el acolo m'a îndreptat să iau legătura cu permanența socialiștilor și comuniștilor și liberalilor, pentru a putea asigura o bună comunicare sau dacă e nevoie, schimburi de vederi între ele. Am luat imediat contact telefonic cu ȘANIU care a fixat punctul unde putea fi găsit și apoi se/IOCA

m'am dus în str. Sărindar, unde am luat contact cu dl. IONĂ
RADACIȘU, i-am comunicat locul permanenței noastre și mi-a
 spus că el va găsi mersu legătura cu str. Sărindar unde, în
 orice caz îl vom vedea pe seară. M'am dus apoi în Bd. Lacăr
 Catargiu unde mi se spusese că fusese fixată permanența comu-
 nistilor.

După odată de vreo 2 ore am găsit această perma-
 nență într'un bloc pe o stradă paralelă și am luat acolo
 contact cu dl. AGIU, cărui i-am spus înădrinarea primită. Mi-a
 spus că permanența lor este fixată acolo numai provizoriu și
 că va căuta, dacă e posibil, să ne informeze de noul loc. După
 amiază am fost din nou la socialiști în Sărindar, dar nu am
 mai găsit pe comunisti în blocul unde fusese dimineață și
 cum era târziu, abia a doua zi dimineața am aflat că se su-
 taseră în str. Povernei într'un imobil mare. Nu l'am găsit pe
 dl. AGIU, dar am lăsat răspuns că permanența PNT este tot în
 imobilul C.S.A. treia zi terminându-se atacurile nemților, a
 lunt sfârșit și înădrinarea ce promisem, fără să fi fost
 nevoie de nici o legătură sau altă comunicare.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin
 și semnez propriu.

ss/IUCA

București 12 Martie 1953.

12 Martie 1950. 035
Data în fata noastră
A. de la T. Pop

Declarație.

Subsemnatul Vișar H. Inca, născut la 9
Iunie 1903, în București, fiul lui Aliscandru și
al Ecaterinei, ambii decedați, fost funcționar
particular, cu ultimul domiciliu în București,
str. Robert de Flers № 18, declar următoarele:

Pela începutul lunii Mai 1944, plecându-mă
după amiaza pela d. l. J. Marin, în str. Sfintilor
№ 10, unde mergeam aproape regulat pentru a mă
întâlni cu d. n. V. Solomon, Gh. Pop, prof. Glodite,
Cofonea, Livianu, Cejar, Simionescu și alți membri ai
P. N. T. și a discuta diverse chestiuni care interesau
partidul. În aceea zi, d. l. Marin, ținând din comu-
sa, ne a spus celor prezenți că a primit o scrisoare
din partea d. lui Gh. Tătărașu prin care acesta se
oferea să colaboreze cu dănsul în vederea formării
unei mișcări a partidului politice democratice, în
vederea luptei pentru răsturnarea dictaturii Antonescu
și a guvernării după aceea. Era foarte indignat
de încredințarea d. lui Tătărașu. Ne-a întrebât ce
păreră avem și toți am răspuns că nu se poate
sta de vorbă cu Tătărașu. D. l. Marin ne a spus că
aceasta era și păreră sa, dar a răz să stie și
păreră nouă. Ne-a arătat că dănsul se gândea
mai de mult la necesitatea unei strălucite co-
laborări a partidului democratic, atât în vederea
răsturnării dictaturii, cât și a stabilirii legilor

Vișar H. Inca

unei guvernări viitoare. În acest scop voia să
formeze un bloc cu partidele liberal și Brătianu,
socialist și comunist, stabilindu-se între ele
punctele de principiu ce trebuiau să fie observate
de oricare din ele ar fi luat puterea, după
dictatură. Încă din cursul lunii Aprilie, după ce
primise rezultatele tratativelor duse pentru amânarea
la Cairo de delegații P. T. T., deși partidul nostru
era cel mai puternic, ștutite că era mai bine să
se stabilească o colaborare și cu celelalte partide
și începuse tratative cu cele 3 partide sus-
amintite. Convorbirile erau începute și ca reprezentanți
autorizați erau: d. l. Marin pentru P. T. T., d. l. Dinu
Brătianu pentru liberali, d. l. Titel Petrescu pentru
socialisti și d. l. Pătrășcanu pentru comunisti.

Am înțeles, în cursul lui Mai, pe d. l. U.
Solomon, cum mai merg tratativele cu cele 3
partide: mi-a spus că progresau și că se căzu
de acord cu necesitatea unei strânse colaborări
în vederea răsturnării dictaturii lui Antonescu
începându-se discuțiile în jurul necesității de
a fi cea o formă minimă în vederea guvernării.

Cum la București se intensifică alarmele aeriene
și bombardamentele, la partid discutăm necesi-
tatea ca d. l. Marin să stea într'un loc mai
ferit, unde să nu fie atât de expus și totodată
impedat de a se edifica. Conducerea
partidului a hotărât atunci să se ducă
la H. P. T. T.

la Snagov, unde d. l. Marin a putut locui
comod la vila Mănuile, ceilalți luând cu
chirie case în apropiere și dăruindu-le
bine pe la începutul lui Iulie (Ciresar) d. l.
Marin s'a răstolat la vila Mănuile, d. l.
V. Solomon luându-și o casă cu 2 camere
la vreo sută metri de la esență, iar d. l.
Șt. Pop o casă ceva mai departe.

Omi sus amintiți veneau, din când în când pe la
București, în st. Spintilă unde se mai întâlneau
cu membrii ai partidului care continuau să
mesage pe exil (Cezar Lăunescu și alții).

Tratatările pentru blocul partidelor democratice
au continuat la Snagov, unde am vizitat
pe d. l. V. Solomon de vreo 4-5 ori până
la sfârșit. V. Solomon mi-a spus că tratările
erau duse mai departe cu asiduitate, dar că
mergeau destul de greu, în special asupra
2 puncte principale: menținerea moralității și
fiscarea unui plafon minim de cel puțin 50%
pentru proprietatea rurală. După impresia cu
care am rămas din convorbire, tratările cu
socialiștii și comunistii se duceau la Snagov,
Marin venind desigur de rar la București cu
autoturismul d. lui Pufi Lăunescu, pe care acesta
îl conducea personal, ne-având șofer.

Ale două chestiuni esențiale mai sus elizate în
Iulie au fost terminate, când, ducându-mă

În p. Iul

la Virgil Solomon, acesta mi-a spus că s'a
cezut, în fine de acord și asupra celor 2
puncte și amuine s'a hotărât că să rămână
forma Statului monarhia Constituțională.
regele Mihai I urmând să domnească mai
departe în baza Constituției din 1866 cu
modificările aduse, care va fi repusă în vigoare
imediat după răsturnarea lui Antonescu și a
abrogării Constituției de dictatură din 1938.

Deseremii, în ce privește proprietatea, aceasta
va fi garantată de constituție și limita proprie-
tății rurale nu va fi coborâtă sub 50 Ha în
nici un caz.

În ce privește formarea guvernului, cele
4 partide au căzut de acord cu împărțirea
ministerelor, hotărându-se că la Ministerul
unde era ministru dela un partid, subsecretarul
de Stat urma să fie din alt partid și secretarii
generali la fel.

Trădătoarele mergeau destul de greu mai cu
seama datorită faptului că delegații partidului
comunist, cari în urma desbrării lor ținute păsam
hotărâți să găsească soluția la care se ajunsese
după discuțiile ținute, la sesiunea următoare
nu au chestiunea din nou în discuție.

Dei discuțiile au sosit sfârșit, cum am
amintit, pe la sfârșitul lui Iulie, alia după
vre-o 2 săptămâni, pe la începutul lui

Recl. Inf.

August 1944, s'a semnat acordul celor 4
partide, concretizat într-o redactare foarte
scurtă care prevedea acordul pentru lupta
împotriva dictaturii și schimbării politicii externe,
acordul asupra monarhiei, asupra proprietății
și încă o chestiune pe care nu mi-o mai
reamintesc. Un concept al acordului mi-a
fost citit, juriu Iulie 1944 de Virgil Solomon
care îl avea asupra lui când am fost să-l
văd, dar muni mai reamintesc textul.

Câteva zile după semnare, s'am răzrit pe Virgil
Solomon în București, în str. Sfintilor 10. Mi-a spus
ce se veni mai des în București și chiar că se va
muta parte câteva zile înapoi la București.

După câteva zile a venit 23 August. După
anularea lui Antonescu și schimbarea politice,
în dimineața zilei următoare, cartierul general
al P.N.T. a fost fisat prinzorii în apartamentele
muni din membrii P.N.T. din blocul de locuințe
C.E.C., pe cheiul Dâmbovitzei, vis-a-vis de Tribu-
nal. Sf. Marin însă venea puțin timpu acolo,
între 2 clarine aeriene, restul vremii lucrând
în adăpostul B.V.R., unde tot în dimineața de
24 August venise și Rică Georgescu, scos din
Malmanson, unde fusese detinut. Ducându-mă
în aceea zi pe la 11-12 la partid, în case C.E.C.,
am găsit acolo mai mulți membri ai P.N.T.
și se discuta faptul că legătura cu socialiștii
era tot timp

și cu comunistii fusese luate foarte greu, deoarece se retrăseseră mai departe din cauza bombardamentelor, nu se știe exact unde pleaseră și cu greu li s'a putut lua urma și să fie găsiți.

V. Solomon, care venise atunci și el acolo m'a însărcinat să iau legătura cu permanenta socialistilor și comunistilor și liberalilor, pentru a putea asigura oricând comunicări sau dacă nevoie, schimburi de vederi între ele. Am luat imediat contact telefonic cu Bebe Brătianu care a făcut punctul unde putea fi găsit și apoi m'am dus în str. Săvinder, unde am luat contact cu d. l. Lotar Rădăceanu, i-am comunicat locul permanentei noastre și mi-a spus că el va păstra mereu legătura cu str. Săvinder unde, în orice caz îl vom vedea pe seară. M'am dus apoi în B-ful Lescăr Cotargiu, unde mi s'a spus că fusese fixată permanenta comunistilor după cântări de vre-o 2 ore am găsit această permanentă într'un bloc pe o stradă paralelă și am luat acolo contact cu d. l. Agiu, i-am spus însărcinarea primită. Mi-a spus că permanenta lor este fixată acolo numai provizoriu și că va căuta, dacă posibil, să se informeze de noul loc. După amiază am fost din nou la socialisti, în Săvinder, dar nu am mai găsit pe comunisti în B-ful

The H. Inc.

- 7 -
unde fuseseră dimineată și cum ne târziu,
abia a doua zi dimineată am aflat că se mulțumește
în str. Povești într-un imobil mare. Nu l-am
găsit pe d. l. Agiu, dar am lăsat răspuns că
permanente P. I. T. este tot în imobilul
C. E. C. A treia zi terminându-se etecurile
nemților, a luat ofițerul și înscăinarea
ce promisese, fără să fi fost nevoie de nici
o legătură sau altă comunicare.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau,
sustin și semnez propriu.

Ar. I. I. I.

București 12 Martie 1953.

La arhivă

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul IUSA NICOLAE, născut la 9 Iunie 1903 în București, fiul lui ALEXANDRU și EUGENIA (decedat) de profesie funcționar fost Dir. în Soc. Româno-Americane, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Robert de Flers Nr. 18.

13 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora
" s'a terminat "

Întrebare

Dta îl cunoști pe STEFANESCU ALEXANDRU dala Româno-jir?

Răspuns

Da, îl cunosc.

Întrebare

Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut?

Răspuns

Pe ALEX. STEFANESCU l-am cunoscut cred în cursul anului 1943, la dl. MANIU acasă în str. Sfinților Nr. 10, unde eu mă duceam foarte des.

dl. STEFANESCU, venise la dl. MANIU și aștepta să intre în biroul dlui MANIU, iar între timp am făcut cunoștință cu dânsul.

Întrebare

De câte ori l-ai văzut dta pe STEFANESCU la MANIU, când și cine mai era de față?

Răspuns

Începând din primăvara anului 1943 și până la 23 Aug. 1944, pe dl. STEFANESCU l-am văzut la dl. MANIU de vreo 3-4 ori. Nu pot preciza perioadele când dl. STEFANESCU ALEX. venea la dl. MANIU, mai erau și alte persoane în anticameră, nu pot preciza cine anume era, însă printre persoanele permanente la dl. MANIU erau: LIVIANU ION, COFOSU CORNELIU și dna CLARA, care era secretara dlui MANIU.

Dintre persoanele mai marcante ale PNT, veneau aproape întotdeauna la dl. MANIU următorii: VIRGIL SOLOMON, GHITA POP, HUDITA, LEUCUTIA AUREL, CĂZAR SIMIONESCU, ROMUL BOILA și alți

Intrebare

Ce ştii din cu privire la legăturile dintre MANIU şi STEFANESCU ALEX. atât înainte, cât şi după 23 Aug. 1944?

Răspuns

DI. MANIU dădea dl. STEFANESCU o consideraţiune deosebită, considerându-l ca o persoană de mare importanţă, lucru pe care eu am putut să-l constat după modul cum îl primea ori de câte ori venea la el şi atitudinea pe care o avea dl. MANIU când îl primea.

Dela VIRGIL SOLOMON sau altă persoană care era în anticamera dl. MANIU, am aflat că STEFANESCU ALEXANDRU este proprietarul fabricii "Românşir" şi membru în mai multe societăţi, având o situaţie materială foarte bună.

Interesându-mă dacă este membru în PNT, mi s'a spus că nu.

Deasemenea, interesându-mă dacă este primit de dl. MANIU, mi s'a spus că dl. STEFANESCU are puternice legături în Anglia.

Mi mi s'a spus că pe fel de legături avea dl. STEFANESCU în Anglia şi nici odată a discutat cu dl. MANIU cu ocazia întâlnirilor ce au avut.

În această privinţă cred că pot da relaţii mai complete următorilor; cu care dl. MANIU se sfătuia: MIHAI POPOVICI, IONEL POP, VIRGIL SOLOMON, HUDITA şi GHITA POP şi LEUCUTIA.

Intrebare

Ce cunoşti din cu privire la legăturile dintre RICA GEORGESCU şi STEFANESCU ALEX. înainte de 23 Aug. 1944?

Răspuns

În ce priveşte legăturile dintre RICA GEORGESCU şi STEFANESCU ALEXANDRU, înainte de 23 Aug. 1944, nu am nicio cunoştinţă. Ştiu numai atât că RICA GEORGESCU ducea acţiune de spionaj în favoarea englezilor, împreună cu IONESCU ALEXANDRU, lucru pe care l-am aflat chiar dela IONESCU ALEX.

Intrebare

Ce fel de legături au existat între RICA GEORGESCU şi STEFANESCU ALEX., după 23 Aug. 1944?

Răspuns

Ştiu că RICA GEORGESCU îl cunoştea pe STEFANESCU ALEX., deoarece am văzut pe STEFANESCU ALEXANDRU de 2-3 ori venind la biroul lui RICA GEORGESCU, de fiecare dată eu întâlnindu-l pe sală.

Deasemenea ştiu că RICA GEORGESCU mi-a spus odată că se duce să-l vadă pe STEFANESCU ALEX. şi altă dată mi-a spus că se duce la Românofir pentruca să perfecteze o comandă de aţă, făcută de economatul nostru.

Aceste vizite reciproce au avut loc între primăvara anului 1945 şi plecarea lui RICA GEORGESCU - 1946 -

Nu cunosc legăturile dintre ei şi nici ce anume discutau atunci când se întâlneau.

Întrebare

Ce anume mai şti dta despre STEFANESCU ALEXANDRU, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns

În primăvara anului 1947, am fost trimis de dl. MANIU prin VIRGIL SOLOMON la dl. STEFANESCU acasă în Călea Dorobanţilor, pentru a-l întreba dacă pleacă în Anglia sau dacă trimite pe cineva, deoarece dl. MANIU doreşte să-i dea o însoţitoare.

Dl. STEFANESCU mi-a spus că nu pleacă deoarece a făcut cerere de paşaport şi nu i- s'a aprobat şi nici nu trimite pe nimeni în Anglia, pentruca nu are niciun interes.

Am dus răspunsul lui VIRGIL SOLOMON, care l-a transmis mai departe dlui MANIU.

Nu ştiu ce însoţitoare trebuia să-i dea dl. MANIU lui STEFANESCU ALEXANDRU, în cazul că el urma să plece în Anglia sau dacă trimitea pe cineva.

De atunci nu l-am mai văzut pe dl. STEFANESCU ALEXANDRU.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetat:

ss/IUCA

Anchetator:

Lt. de Securitate

T. Draghici

Proces-Verbal de interogator

Arestatul: Luca Nicolae, născut la 9 Iunie 1902, în București
 fiul lui Alexandru & Ecaterina (Cecilia) de profesie metetar (art. 15)
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 la Soc. Româno-Americana cu domiciliu în Buc. Str. Republicii nr. 18

13 Martie 1953
 Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.
 „ s'a terminat la „ _____ și _____

Intrebare: Stă el cuosește pe Ștefănescu Alexandru
dela "Românofir"?

Răspuns: Da, îl cuosec.

Intrebare: Atunci când o în ce împrejurări l-ai cu-
noșt?

Răspuns: Pe Alex. Ștefănescu l-am cunoscut, cred,
în cursul anului 1943, la Șt. Manin acasă în Str.
Spiritelor nr. 70, unde eu mă duceam foarte des.

Șt. Ștefănescu, veni la Șt. Manin & aștepta să intre
în biroul Șt. Manin, iar între timp am fost cuo-
știnți cu clădirea.

Intrebare: De câte ori l-ai văzut stă pe Ștefănescu la
Manin, când o cine mai era de față?

Răspuns: Începând din primăvara anului 1943 și până
la 23 Aug. 1944, pe Șt. Ștefănescu l-am văzut la Șt.
Manin de 12-13 ori - nu pot preciza perioadele.
Când Șt. Ștefănescu veni la Șt. Manin, mai
erau și alte persoane în anti-cameră, nu pot preciza

Semnătura,

Șt. Șt. Ștefănescu

Urmare: Cine amine ea, asa printre persoanele permanente
era la St Marin erau: Livianu Iu, Popescu Corneliu
si S^{ra} Clara care era secretara St Marin.

Printre persoanele mai noua ale PNT, veneau aproape
intodeuna la St Marin urmatori: Virgil Solomon,

Grita Pop, Hurdita, Leucutia Aurel, Cezar Sim-
-onescu, Romul Boila si alti.

Intrebare Ce sti tu cu privire la legaturile dintre Marin
si Stefanescu Alex. atat inainte cat si dupa 23 Aug. 1944?

Raspuns: St Marin dade St Stefanescu o considera-
tune deosebita, considerandu-l ca o persoana de mare im-
portanta, lucru pe care eu am putut sa-l constat dupa
modul cum il primea ori de cote ori venea la el si altii.
Luna pe care o avea St Marin cand il primea.

Cela Virgil Solomon sau alta persoana care era in anti-
camera S^{ra} Marin, am aflat ca Stefanescu Alexandru este
proprietarul fabricii 'Romania' si membru in mai multe
societati, avand o situatie materiala foarte buna.

Interesandu-ma daca este membru in PNT, mi s-a
spus ca nu.

Deasemenea, interesandu-ma daca este primit de S^t
Marin, mi s-a spus ca St Stefanescu are puterea
legaturii in Anglia.

Un un. sa spus ce rol de legatură avea St Stefanescu
in Anglia si mi s-a spus ca a discutat cu St Marin
cu ocazia intalnirilor ce au avut.

In aceasta privinta ^{cred ca} pot da relatii mai complete urmatori
cu care St Marin si stina: Mihai Popovici, Genel Pop,
Virgil Solomon, Hurdita si Grita Pop si Leucutia -

Intrebare Ce cunosti tu cu privire la legaturile dintre
Rosa Georgescu si Stefanescu Alex. inainte de 23 Aug. 1944?

Semnatura,

Tri. H. Iup

Urmare: Răspuns: În ce privește legătura dintre Rădă Georgescu și Stăpănescu Alexandru, înainte de 23 Aug. 1944, nu am nicio cunoștință. Știu numai atât că Rădă Georgescu ducea actiune de spionaj în favoarea englezilor, împreună cu Ionescu Alexandru, lucru pe care l-am aflat cînd dela Ionescu Alex.

Întrebare: Ce fel de legătură au existat între Rădă Georgescu și Stăpănescu Alex. după 23 Aug. 1944.?

Răspuns: Știu că Rădă Georgescu s'a cunoscut cu Stăpănescu Alex. deoarece ei au văzut pe Stăpănescu Alex. de 2-3 ori venind la biroul lui Rădă Georgescu, de fiecare dată cu întălnindu-l pe sală.

Deasemenea, știu că Rădă Georgescu mi-a spus odată că se duce să-l vadă pe Stăpănescu Alex. și altă dată mi-a spus că se duce la "Romanoș", pentru că s'a perșectat o comandă de atîr, făcută de economatul nostru.

Seeste vizite reciproce au avut loc între primăvara anului 1945 și plecarea lui Rădă Georgescu - 1946 -

Am cunoscut legătura dintre ei și ^{mi-a} se amine discutau atunci cînd se întăleau.

Întrebare: Ce amine mai știu de cele spăse mai sus.?

Răspuns: În primăvara anului 1947, am fost trimis de S. Marin prin Virgil Solomon, la S. Stăpănescu acasă în Căles Dobăntitor, pentru a-l întăba dacă pleacă în Anglia sau dacă trimite pe cineva, deoarece S. Marin dorește să-i dea o însărechinare.

S. Stăpănescu mi-a spus că nu pleacă deoarece a făcut ceva de joasă și nu s'a aprobat și mi-a trimis pe cineva în Anglia, pentru că nu are nimeni interes -

Semnătura,

Dr. G. I. Iur

Urmare: Am dus raspunsul Stu. Virgil Solomon care
l-a trimis mai departe Stu. Marin.

Am spus de insurtoarea trebuia sa-i dea St. Marin lui
Stefanescu Alexandru, in cazul ca el urma sa plece in
Anglia sau doua trimitea la cineva.

Se atina: un barba mai vârstă de St. Stefanescu
Alexandru.

Am spus ce am avut prezentul proces-verbal
de interogatori cuvant cu cuvant si am constatat ca
corespunde in totul cu cele declarate de mine, si
iustia mi-l semneaza propriu.

Arhivat

la de bunătate.

Arhivat

Stu. St. Iuliu

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul IUCA AL. NICOLAE, născut la 9 Iunie 1903 în
București, fiul lui ALEX. și ECATERINA (decedați) funcționar, cu
ultimul dom. în Buc. str. Robert de Flers Nr. 18.

18 Aprilie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 8,30

" s'a terminat " 13,10

Intrebare

Arată data când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe
numitul COLMAN ION?

Răspuns

Pe dl. ION COLMAN l-am cunoscut în anul 1936 la Soc.
Româno-Americană, unde am fost numit, la început avocatul societății
și după un an am fost numit ajutorul dlui HARIŢEȘCU și însărci-
nat cu conducerea departamentului contencios. În acel timp, COLMAN
ION era șeful departamentului materiale.

Intrebare

Ce fel de relații au fost între data și COLMAN ION?

Răspuns

Dela data când l-am cunoscut și până în anul 1948,
când Soc. Româno-Americană a fost naționalizată și noi am fost în-
departați, relațiile dintre mine și dl. COLMAN ION au fost relații
de serviciu și în aceste relații exista și o oarecare simpatie
între noi.

Intrebare

Despre ce persoane străine ai data cunoștință cu care
COLMAN ION avea de gături?

Răspuns

COLMAN ION cunoștea aproape pe toți englezii și ameri-
canii care erau la Soc. Româno-Americană și la celelalte societăți
petrolifere. Nu pot preciza numele străinilor care erau în legătură
cu COLMAN ION.

./.

ss/NIC. AL. IUCA

Intrebare

45 955
Ce cunoștințe ai dea cu privire la legăturile dintre RICA GEORGESCU și COLMAN ION, din timpul războiului (1941-1944)?

Răspuns

Precis nu știu ce legături au existat între COLMAN ION și RICA GEORGESCU în timpul războiului, însă știu că în timp ce RICA GEORGESCU se afla la închisoarea Malmaison, soția lui îi aducea mâncare la închisoare, cu mașina societății a cărei director se juca de către serviciul materiale, respectiv de dl. COLMAN ION.

În acel timp de către MAYER, reprezentant al acțiunilor pe lângă societate, de origine germană, s'a luat măsuri de a interzice ca mașina să mai ducă mâncare lui RICA GEORGESCU la închisoare.

Mă-mi amintesc ca dl. COLMAN ION să-mi fi spus vreodată dacă l-a vizitat sau nu pe RICA GEORGESCU la închisoare, însă cred că la vizitat, deoarece știu că relațiile dintre el și RICA erau foarte bune. La fel și după 23 Aug. 1944 relațiile dintre COLMAN și RICA GEORGESCU, au fost foarte bune.

Intrebare

În ce au constatat legăturile dintre dea și COLMAN ION după ce a-ți fost dați afară dela Soc. Româno-Americană (1948)?

Răspuns

După naționalizare, la scurt interval l-am întâlnit pe COLMAN ION la biroul lui MANTSCH din cadrul Legăției Americane (după câte îmi amintesc) unde eu mă duceam la fiecare maximum două-trei zile pe săptămână, pentru a-l informa pe MANTSCH despre evenimentele politice și economice ce se petreceau în țară și discutam în același timp și chestiunile fostei Soc. Româno-Americane. MANTSCH lucra la o dare de seamă a fostei Soc. Româno-Americane, la data naționalizării. Această dare de seamă, cuprindea date asupra întregii averi a soc. activ și pasiv, terenuri, rezerve, etc. și pentru întocmirea acesteia ne consulta pe noi care fuseseam în posturi de conducere.

Cred că tot pentru acest lucru venise și COLMAN ION în acel timp în birou la MANTSCH - MANTSCH când avea nevoie de noi ne chema la telefon -.

După plecarea din țară a lui MANTSCH, eu am continuat să transmit informații din cadrul Industriei de petrol, pe calea "Centralei Mișcării de Rezistență" (org. în care eu activam) utilizând în acest scop calea deschisă de MANTSCH, prin Legăția Americană.
./.

ss/NIC. AL. IUCA

45
nă. Informațiile le transmiteam sub formă de note informative, pe care le predam în plic închis la legăție.

Având această posibilitate de a comunica cu Standard Oil din America, i-am spus lui COLMAN ION, IONESCU ALEX. și HARINCESCU, că dacă au ceva de comunicat lui Standard Oil din America, să-mi spună deoarece eu am posibilitatea să fac acest lucru, fără însă a le spune calea prin care eu transmiteam informații. Toți mi-au spus să comunic neapărat situația proceselor, situația în general din țară și nevoile noastre de bani deoarece niciunul din noi nu intrase în serviciu. Eu i-am asigurat că voi face acest lucru și l-am și făcut, iar mai târziu le-am spus că am transmis în America ceea ce mi-au solicitat.

În toamna anului 1948, COLMAN ION și-a luat un serviciu la Soc. de Tranzacții Comerciale, care își avea sediul în Piața Sf. Gheorghe, în cadrul căreia avea tranzacțiuni și cu soc. petrolifere.

Ducându-mă într-o zi la birou la COLMAN, am discutat cu el situația existentă din industria petroliferă, eu întrebându-l cum merge.

El mi-a spus că lucrurile merg greu fiind o mare lipsă de materiale, că tuburile vechi se vând foarte repede și cu prețuri foarte bune, fiind mare nevoie de material tubular, că din cauza materialului uzat sunt dese incidente de foraj. Că de asemenea, în industria de petrol este mare lipsă de mijloace de transport, auto-vehiculele fiind uzate și foarte multe în reparatie.

După câțiva timp, am mai discutat cu COLMAN ION cu privire la industria de petrol și mi-a spus cam același lucru.

Aceste date primite de la COLMAN, confirmau informațiile pe care eu le aveam și le-am inclus în notele mele informative pe care le-am predat la legăția Americană.

Întrebare

Ce alte legături au mai fost între dta și COLMAN ION până la arestarea d-tale (Aug. 1949)?

Răspuns

La plecarea sa din țară, MANTSCH la insistențele mele, mi-a spus că Standard Oil a aprobat să ne trimită lunar din America prin Elveția, un ajutor lunar în valoare de 2.250 de dolari, pe care el (MANTSCH) a aranjat să ne fie plătiți în țară în lei, de către dl. GROPETTI de la legăția Elvețiană și că în trecerea sa prin Elveția, va aranja acolo ca această transmitere de bani să se facă în mod regulat.

././ ss/NIC. AL: IUCU

Peste două-trei luni, GROPETTI m'a anunțat telefonic, să vin la el acasă în Cal. Fleunei lucru pe care eu l-am și făcut și cu care ocazie mi-a dat bani primiți.

Tot atunci, GROPETTI mi-a mai remis și o notă venită din partea lui RICA GEORGESECU, în care se sugera ca fiecare director din fosta Soc. Româno-Americană, să aibă câte un nume conspirativ, nume care erau arătate în cuprinsul notei și se mai arăta că în fiecare lună după primirea banilor să le trimitem o scurtă notiță, care să arate situația foștilor directori (liberi, arestați sau în proces) situația în general din țară din punct de vedere politic și să confirmăm primirea sau nu a banilor.

Scrisoarea cuprindea următoarele fraze: Trei fraze pentru a arăta dacă foștii directori sunt liberi, în proces sau arestați, două sau trei fraze pentru a arăta situația politică din țară, dacă era mai bună sau mai rea și trei fraze pentru a arăta dacă am primit bani, dacă nu am primit bani și să cerem să trimidă bani.

Toate frazele erau scrise în limba engleză. Am luat această notă și i-am informat despre ea pe IONESCU ALEX. și RĂRINCESCU MIHAIL, iar lui COLMAN ION, i-am dat acea notă și a luat și notițe după ea.

După aceia, nota am dus-o lui GROPETTI rugându-l să o păstreze la el.

Odată sau de două ori, ammers împreună cu COLMAN la GROPETTI, pentru ai face cunoștință cu acesta, urmând ca în cazul că eu voi fi arestat, COLMAN să continue a primi bani dela GROPETTI și ai remite persoanelor a căror listă am stabilit-o, directori și persoane de încredere ale societății.

COLMAN ION a primit dela mine, din bani veniți din America, de 5-6 ori. Tot lui COLMAN i-am mai remis și oca. 30-40 mii lei cu ocazia procesului său.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde în totul cu cele constatate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetat:

ss/NIC. AL. IUCA

Anchetator

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestat el Iuca Al. Nicolae, născut la 9 Iunie 1903
în București, fiul lui Alex. și Zeatenna (decedat.) ^(Date de stare civilă, ultimul domiciliu) funcționar
cu ultimul dom. în Buc. str. Robert de Flers nr. 18.

18. Aprilie 1953.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 13 și 10 „

Întrebare: Arată stă când și în ce împrejurări:

Ai cunoscut pe numitul Colman Ion?

Răspuns: Pe al. Ion Colman l-am cunoscut
în anul 1936, la Soc. Rom.-Americana, unde am
 fost numit, la început avocatul societății, și după
un an am fost numit ajutorul lui
Răducescu și înrăciunat cu conducerea depar-
tamentului Contencios. În acel timp, Colman
Ion era șeful departamentului materiale.

Întrebare: Ce fel de relații au fost între stă
și Colman Ion?

Răspuns: De la data când l-am cunoscut
și până în anul 1948, când R. Rom.-Americana
a fost naționalizată și noi am fost îndepărtați,
relațiile dintre mine și al. Colman Ion au fost
relații de serviciu și în aceste relații există și
o oarecare simpatie între noi.

Întrebare: Despre ce persoane știu ai stă cunoștințe

Semnătura,

Al. I. Iucă

Urmare: Cu care Colman Ion avea legatură?

Răspuns: Colman Ion cunoștea aproape pe toți englezii și americanii care erau la Soc. Rom. Americ. și la celelalte societăți petrolifere. Nu pot preciza numele străinilor care erau în legătură cu Colman Ion.

Întrebare: Ce cunoștințe ai avea cu privire la legăturile dintre Riea Georgescu și Colman Ion, din timpul războaiilor (1941-1944)?

Răspuns: Precis nu știu ce legatură au existat între Colman Ion și Riea Georgescu în timpul războaiilor, însă știu că în timp ce Riea Georgescu s-a aflat la închisoarea Molmarilor, soția lui și aducea mâncare la închisoare, cu masina societății a cărei director se făcea de către serviciul materiale, respectiv de S. Colman Ion.

În acel timp, de către Mayer, reprezentant al acționarilor și tânăra societate de origine germană, s-a luat măsuri de a interzice ca masina să mai ducă mâncare lui Riea Georgescu la închisoare. Mămi amintesc că S. Colman Ion să nu fi spus vreodată dacă l-a vizitat sau nu pe Riea Georgescu la închisoare, însă cred că l-a vizitat, deoarece ^{știu că} relatările dintre el și Riea erau foarte bune. La fel și după 23 Aug. 1944, relatările dintre Colman și Riea Georgescu, au fost foarte bune.

Întrebare: În ce au cursat legăturile dintre S. Colman Ion după ce au fost dați afară de la Soc. Rom.-Americ. (1948)?

Răspuns: După naționalizare, la scurt interval

Semnătura,

Hic. Al. Lup

Urmare: Lam întalnit pe Coleman Jon, la biroul lui Mautsch din cadrul legatiei Americane (dozo câte înu amintesc) unde eu ma duceam la ficene maximu odata în saptamaina, pentru al informa pe Mautsch despre evenimentele politice si economice ce se petreceau în tara si discutam în acelasi timp si chestiunile fostei Soc. Rom. Americane. Mautsch lucra la o data de seama a fostei Soc. Rom. Americane, la data nationalizarii. Aceasta data de seama, cuprindea date asupra intruzii averi a soc. activ si pasiv, terenuri, rezerve etc si pentru întocmirea acestora n.e consulta pe noi care fussem în postura de conducere. Cred ca tot pentru acest lucru venise si Coleman Jon în acel timp în birou la Mautsch - Mautsch când avea nevoie de noi ne chema la telefon -

Luza flecoara din tara a lui Mautsch, eu am continuat sa transmisi informatii din cadrul. Industriilor de petrol, pe calea Controlului Masinilor de Rezervanta (org. în care eu activam), utilizând în acest scop, calea deschisa de Mautsch, prin legatia Americana. Informatiile le transmitem sub forma de note informative, pe care le predam în plus mehis la legatie.

Avind aceasta posibilitate de a comunica cu Standard Oilul din America, i-am spus lui Coleman Jon, Ionescu Alex. si Ronceanu, ca daca au ceva de comunicat lui Standard Oil din America, sa nu spuna deocamdata cu noi posibilitatea sa fac acest lucru, fara insa

Semnatura,

Spic. Al. Ionescu

Urmare: a l.e spune. colea prin care eu transmiseam
informatii. Toti mi-au spus sa comunic nea-
jorat situatia proceselor, situatia in general
din tara si nevoile noastre de bani deoarece
miciunul din noi nu intrase in serviciu. Eu
siam esigurat ca vor face acest lucru si
l-au si facut, iar mai tarziu l-au spus
ca am transmis in America ceea ce mi-au
solicitat.

In toamna anului 1948, Columan Tan s-a luat
un serviciu la Soc. de Transporturi Comerciale care
era in apropiere de sediul in jalo. St. Gherghel, in cadrul
caruia erau transporturile si eu soc. petrolifera.

Lucandam intr-o zi la birou la Columan, am
discutat cu el situatia existenta din industria
petrolifera, eu intrebându-l cum merge.

El mi-a spus ca lucrurile merg greu fiind
o mare lipsa de materiale, ca tuburile vechi
se vand foarte repede si cu preturi foarte bune,
fiind mare nevoie de material tubular, ca
din cauza materialului uzat sunt dese
incidente de foraj. Ca deasemenea, in ind-
ustria de petrol este mare lipsa de mijloace de
transport, auto-vehiculele fiind uzate si foarte
multe in reparatie.

Dupa catra timp, am mai discutat cu
Columan Tan. eu privind la industria de petrol
si mi-a spus ca am acelat lucru.

Aceste date sunt date la Columan, confirmam
informatiile si care eu le aveam si le-am
inclus in notele mele informatice si care

Semnatura,

St. H. Lup

~~001~~

Urmare: Liban, in proces sau orestati, dau sau tie
fraze pentru a nota situatia politica din tara.
daca era mai buna sau mai rea si tie fraze
pentru a nota daca am punct buni, daca nu
am punct buni si co coem sa tinuta buni.
Toate frazele erau scrise in limba engleza.

Am luat aceasta nota si i-am infamot despa.
ia si Ionescu Alex si Ravinescu Mihai, iar
lui Colman Ion, i-am dat acea nota si a
luat si notate duze ca.

duze accia, nota am dus-o lui Gropetti.
rugandul sa o fortieze la el.

Colata sau de clauzi ori, am mers impune
cu Colman la Gropetti, pentru ai face cuno-
stinta cu aceasta, urmand ca in cazul co
cu voi fi nestot, Colman sa continue
a primi buni de Gropetti si ai reunite
persoanelor, aici ar lista am stabilit-o.
Director si persoane de incredere ale
societatii.

Colman Ion o prunt de la mine, din buni
veniti din America, de 5-6 ori. Tot
lui Colman i-am mai remis si eco. 30-40.
mi lei cu ocazia procesului sau.

Duza ce am citit prezinta proces-
verbal de interogatori si am constatat
co care sunt in total care le constata
de mine. it sustin si sume propriu.

Anchetator

de la la.

Anchetat

[Signature]

Semnatura,

[Signature]

Urmare: le-am predat la legatia Americana.
 Iuteboe: Ce alte legatur au mai fost intre
 de n Columbian sau, sau la nostra state (Aug. 1949)?
 Roșuș: La plecarea din tara, Mautsch, la
 instantele mele, mi-a spus ca standard oil
 o opoat sa ne trimita lunar, din America, un
 prin Bletia, un ajutor lunar in valoare de
 2250 de dolari, je core el (Mautsch) o oroyot
 sa ne fie platiti in tara, in lei, de catre
 st. Gropetti de la legatia Bletiana. si ca
 in trecea sa prin Bletia, va oranga acolo
 ca accosta transmise de bani sa se faca
 in mod regulat.

Peste o luna, trei luni, Gropetti mi-a sunat
 telefonu, sa vin la el acasa in col. Plevea:
 lucrau si core eu le-am si facut si eu core
 ocozie mi-a dat banii priniti.

Tot atunci, Gropetti mi-a mai remis si o
 nota venita din partea lui Pica Georgesu,
 in core se sugera ca ficore director din forta
 soc. Rom. Americane, sa aiba cote un mine
 Causjictu, mine core erau notate in cuprinsul
 noter si se mai nota ca in ficore luna
 duja primario banilor sa le trimitem o
 scurta notita, core sa note situatia fortilor
 directori (liberi, arestati sau in proces) situatia
 in general din Tara din punct de vedere
 politic si sa confirmam primario sau in a
 banilor.

Seniorarea cuprindes urmatoarele proze: Trei
 proze pentru a nota daca fortii director sunt

Semnatura,

Dr. Al. Iamp

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul IUCA NICOLAE, născut la 9 Iunie 1903 în
Buc., fiul lui ALEXANDRU și ECATERINA (decedată), de prof. funcțio-
nar, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Robert de Flers Nr. 18

20 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 9,00

" s'a terminat " 11,50

Întrebare

În procesul verbal de interogatoriu din 18.IV.a.o.
ai arătat că ai primit o scrisoare de la RICA GEORGESCU. Ancheta
știi cere să arăți în mod concret, când ai primit acea scrisoare,
prin cine și ce anume cuprindea?

Răspuns

Țin să precizez că acea scrisoare, nu era o scrisoare
propriu zisă ci o notă cu instrucțiuni arătate ca sugestii din
partea lui RICA GEORGESCU. În acel timp RICA GEORGESCU lucra ca
funcționar superior în Centrala "Standard Oil" din America.

Acea notă cu instrucțiuni din partea lui RICA GEORGESCU
am primit-o în luna Noiembrie sau Decembrie 1948, prin GROPETTI
ARNOLDO, de la Legația Elvețiană. Cu acea ocazie, am primit pentru
prima dată bani veniți din America, prin GROPETTI.

Nota era scrisă la mână cu litere mici și cuprindea
următoarele instrucțiuni:

1.-În primul rând cuprindea ideea ca fiecare fost
director la Româno-Americană să poarte câte un nume conspirativ,
continuând totodată lista cu numele adevărat al foștilor directori
și în dreptul fiecăruia era trecut numele său conspirativ.

2.-Treisprezece fraze în engleză, care cuprindeau: una de
exemplu: Dl. (numele conspirativ) este sănătos, lucru care în-
semna că cel arătat este liber.

A doua frază care arăta că dl. specificat ar fi bolnav
însemna că este în proces și a treia trebuia arătată că cel spe-
cificat este în sanatoriu, ceea ce însemna că este arestat.

3.-Două sau trei fraze, care specificau situația vremii
adică timp ploios, frumos, etc., care însemnau că situația politică

./.

ss/NIC. AL. IUCA

de aici din țară se îmbundătea în favoarea capitaliștilor sau se înrăutățea. 90
52

4.- Trei fraze, care cuprindeau instrucțiuni de felul cum trebuia să confirmăm primirea banilor, sau nu am primit bani, sau ceream să ne trimită bani. Aceste fraze indicate erau copiate după acea notă și transmise în America.

Tot în acea notă, mai era specificat că dacă vom utiliza aceste instrucțiuni vom putea comunica cele de mai sus, fără niciun pericol.

Intrebare

Ce ai făcut dta cu acea notă cu instrucțiuni primită din America din partea lui RICA GEORGESCU, prin GROPETTI dela Legația Elvețiană?

Răspuns

Predându-mi GROPETTI acea notă cu instrucțiuni venită din America, din partea lui RICA GEORGESCU, am luat-o și am arătat lui COLMAN ION, care a notat pe un carnețel mic, numele conspirative al fiecăruia în parte și nu sunt sigur dacă s'a notat și celelalte fraze, însă de citit a citit nota complet. Tot cu acea ocazie i-am mai spus lui COLMAN ION, că acea notă am primit-o dela RICA GEORGESCU, din America, prin GROPETTI dela Legația Elvețiană și că acea scrisoare o voi remite înapoi lui GROPETTI spre păstrare, unde o putem găsi atunci când va trebui să ne rememorăm instrucțiunile să le întrebuițăm.

Nu-mi amintesc dacă am arătat sau nu acea notă și lui RARINCESCU și IONESCU ALEX. însă i-am informat despre ea, fără a le spune că am primit-o prin GROPETTI dela Legația Elvețiană.

Deasemeni, le-am spus că nota este venită din America din partea lui RICA GEORGESCU.

După aceea, am dus nota înapoi lui GROPETTI spre păstrare, utilizând-o atunci când primeam banii, conformându-mă instrucțiunilor cuprinse în ea.

Intrebare

Cum te-ai conformat dta instrucțiunilor cuprinse în nota ce ți-a fost trimisă din America de către RICA GEORGESCU, prin GROPETTI?

Răspuns

De fiecare dată când primeam bani remiteam lui GROPETTI o notiță de 5-6 rânduri care conținea exprimat din frazele arătate în instrucțiuni, care dintre foștii directori au fost arestați, sau aveau proces, cum evolua situația politică din țară,

./.

ss/NIC. AL. IUCA

care aproape totdeauna am arătat că merge spre rău în favoarea capitaliştilor şi menţionam fraza că am primit banii. Nu-mi amintesc precis dacă prima sau a doua notiţă, am făcut-o în concept împreună cu COLMAN ION şi după aceea am transcris-o în birou la GROPETTI. Celelalte le-am făcut în birou la GROPETTI.

Notiţele erau redactate conform instrucţiunilor în limba engleză şi cu frazele arătate în instrucţiuni.

Intrebare

Până când ai remis dta asemenea note lui GROPETTI, conform instrucţiunilor primite în nota trimisă de RICA GEORGESCU din America?

Răspuns

Am remis asemenea note lui GROPETTI până la data arestării mele, August 1949.

Intrebare

Pe cine arume ai însărcinat dta să primească banii veniţi din America şi să remită note conform instrucţiunilor cuprinse în nota arătată mai sus?

Răspuns

Am vorbit cu COLMAN ION, ca în cazul când eu aş fi arestat să primească el banii şi să-i distribue şi să facă notiţele respective, conform instrucţiunilor. În acest sens am fost împreună cu COLMAN de două-trei ori la GROPETTI.

Stiind că şi COLMAN avea un proces şi avea o condamnare de două-trei luni, am vorbit cu GH. DORST ca în cazul când eu aş fi arestat să mă înlocuiască el. El a primit această însărcinare, însă nu l-am pus în curent cu toată chestiunea, întrucât am fost arestat.

Intrebare

+ Cum primea GROPETTI bani din America şi cum remitea notele primite dela UTA?

Răspuns

Nu ştiu cum primea banii veniţi din America şi cine remitea notele primite dela mine, însă ştiu că de fiecare dată când remitea bani îmi explica că dolarii transformaţi în franci elveţieni la cursul pe care îl spunea el, fac atâtea franci elveţieni şi că francii elveţieni transformaţi în lei, deasemeni la cursul pe care îl spunea el, fac atâtea lei.

Dolarii ce-i primeam erau 2.250. Suma trimisă din America era de 2.500 dolari, din care se scădea 10% cheltuielile de transfer din Elveţia.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetator Lt. de Seo.
T. Drăghici

se/NIC. AL. IUGA.

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Iuca Nicolae născut la 9 Iunie 1903, în Buc.
 fiul lui Alexandru și Beaterina (decedate) de prof. funcționar,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 cu ultimul domiciliu în Buc. str. Robert de Flers N° 18

20 Aprilie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 00 min.

„ s'a terminat la „ 11 și 50 „

Intrebare: În procesul-Verbal de interogatoriu din 18 IV.
 a.e. ai arătat că ai primit o scrisoare de la Rică
 Georgescu. Anchetă i-ți cere să arăți în mod
 conștient, când ai primit acea scrisoare, prin cine
 și ce anume exprindea?

Răspuns: Țin să precizez că acea scrisoare nu
 era o scrisoare propriu-zisă ci o notă cu instrucțiuni
 arătate ca sugestii din partea lui Rică Georgescu.
 În acel timp Rică Georgescu luera ca funcționar
 superior în centrala "Standard Oil" din America.
 Acea notă cu instrucțiuni din partea lui Rică
 Georgescu, am primit-o în luna Noiembrie sau
 Decembrie 1948, prin Gropetti Arnoldo, de la
 Legatia Elvețiană. Cu acea ocazie, am primit
 pentru prima dată bani veniți din America,
 prin Gropetti.

Nota era scrisă la mașină cu litere mici și
 exprindea următoarele instrucțiuni:

Semnătura, *

Ște. H. Lup

2. - Urmare: - In primul rind cuprindea ideea ca ficcare
 fost director la Romano-Amoneiana sa poate caile
 un mare conspiratie, continuand totodata lista
 cu numele aderant al fortilor dintr-o si in dreptul
 ficcarii era trecut numele sau conspiratie.

2 - Trei fraze in engleze, care cuprindeau: una
 de exemplu: S. (unul conspiratie) este sanatos, lucru
 care insumma cu cel votat este liber.
 A doua fraza era nota cu S. specificat ar fi belgar
 insumma cu este in proces si a treia trebuia votat
 ca cel specificat este in sanatos, ceea ce insumma
 cu este votat.

3 - Alina sau trei fraze, care specificau situatia
 vremii, adica timp ploios, furtos etc, care in-
 summa cu situatia politica de aici din tara se
 imbunatateste in favoarea capitalistilor sau se inra-
 utateste.

4 - Trei fraze, care cuprimeau instructiuni de felul
 cum trebuia sa confirmam primirea banilor, sau
 un om prind banii, sau ceasa sa ne trimita
 bani - Aceste fraze indicate erau copiate dupa
 acea nota si transmise in America.

Tot in acea nota, mai era specificat cu loca
 vom utiliza aceste instructiuni vom putea com-
 unca cele de mai sus, fara niciun pericol.

Intrebare: Ce ai facut tu cu acea nota cu
 instructiuni printo din America din partea lui
 Pinea Georgescu, prin Gropetti olea legatia Bel-
 tianu?

Raspuns: Predandu-mi Gropetti acea nota cu
 instructiuni venita din America, din partea lui

Semnatura,

Ric. Al. Iup

Urmare: Rîca Georgescu, am luat și am notat-o lui Colman You, care a notat pe un carnetel mic, unde conștientive și făcându în parte și un sumt sigur dacă s-a notat și celelalte fraze, însă de citit a citit nota complet. Tot cu aceea ocazie i-am mai spus lui Colman You că aceea nota am primit-o de Rîca Georgescu, din America, prin Gropetti de la legatia Belgiei - și că aceea scrisoare o voi remite major lui Gropetti spre jastare, unde o putem găsi atunci când va trebui să ne reamintim instrucțiunile să se le întrebăm. Nu mi amintesc dacă am notat sau nu aceea scrisoare nota și lui Rădulescu și Ionescu Alor. Însă i-am informat despre ea, înă a le spune că am primit-o prin Gropetti de la legatia Belgiei Acosumeni, le-am spus că nota este venită din America din partea lui Rîca Georgescu. După aceea, am dus nota și major lui Gropetti, spre jastare, utilizându-o atunci când primeam banii, conformându-mă instrucțiunilor cuprins în ea.

Întrebare: Cum te-ai conformat Sîc instrucțiunilor cuprins în nota ce ti-a fost trimisă din America de către Rîca Georgescu, prin Gropetti?

Răspuns: Se făcea nota când primeam banii, remiteam lui Gropetti o notă de 5-6 rânduri: care continua exprimat din frazele arătate în instrucțiune, care dintr-o parte dădea a fost arestată, sau areau greșeli, cum evolua situația politică din țară, care aproape todeauna am notat că merge spre rău în favoarea capitaliștilor și

Semnătura,

Ști. Al. Iur

Urmare: mentionam proza că am primit banii -
 Am mai amintesc precis data prima dată a doua
 notă, am făcut în conceast împreună cu
 Colman Lou și după aceea am transcrie în
 birou la Gropetti. Celălalte le-am făcut în
 birou la Gropetti.

Notitele erau redactate conform instructiunilor,
 în limba engleză și cu frazele arătate în instru-
 cțiuni -

Interviu: Până când ai remis o asemenea
 notă lui Gropetti, conform instructiunilor pentru
 invitați trimisi de Rădă Georgescu din America?

Răspuns: Am remis asemenea notă lui Gropetti
 până la data restau mie, August 1949.

Interviu: Pe cine amuse ai însoțit o
 să părăsescă banii veniți din America și să
 remita notă conform instructiunilor cu privire
 în nota arătate mai sus?

Răspuns: Am vorbit cu Colman Lou, ca
 în cazul când eu ar fi restat să părăsescă
 el banii și să-i distribuie și să facă notitele
 respective, conform instructiunilor. În acest
 sens am fost împreună cu Colman de două-
 -trei ori, la Gropetti.

Știind că și Colman avea un proces și avea o
 condamnare de două-trei luni, am vorbit cu
 G.R. atunci ca în cazul când eu ar fi restat
 să mă înlocuiesc el. El a primit această înso-
 țire, însă un bănuț în esent cu toată
 chestiunea, întințat am fost restat.

Interviu: Cum punea Gropetti banii din

Semnătura,

Al. H. Lup

Urmare: America n. cum scurtea notele scrise
de la slo. ?

Răspuns: Nu știu cum s-au buni venit.
din America n. cum scurtea notele scrise de la
mine, însă știu că de fiecare dată când ^{venite la} ~~amun~~
în explică că dolarii transformati în franci elvetici
la cursul x care îl știnea el, fac atâtea franci
elvetici n. că francii elvetici transformati în lei,
deosemeni la cursul x care îl știnea el, fac
atâtea lei.

dolarii cca. jumătate erau 2250 - Suma
tutur din America era de 2500 dolari, din care
se scădea 10% cheltuielile de transport din
Elvetia.

Sufic eu am citit prezentul proces-
verbal de interogatori cuvant cu cuvant n.
am constatat că corespunde în totul cu cele
declarat de mine, îl sustin n. îl sunez
propriu.

Interogator
le de securitate
[Signature]

Arhetat
[Signature]

Semnătura,

57

~~067~~

C.N.S.A.S.

La arhivă

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Martora VIORICA MOISESCU, născută la 13 Aug. 1916
în Cluj, fiica lui ADALBERT și ESTERA, de profesie texti-
listă, actualmente vicepreședintă la C. C. al Sind. Cooperatiei
domoiliată în București str. Alexandrina Nr. 33

26 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 12,00

" s'a terminat " 14,30

Intrebare

Ce știi despre activitatea trădătoare a lui FORIS
și a bandei sale?

Răspuns

Prin 1940 toamna, PETRE GHEORGHE secretarul județenei
Ilfov, mi-a spus în discuțiile ce le-am avut cu el că în
conducerea Partidului este ceva suspect, fără a preciza la
cine anume se referea, spunând că în timp ce membrii de Par-
tid ou funcții mai mici sunt aspru sancționați pentru cele
mai mici greșeli, acolo sus în Comitetul Central există un
familiarism și împăciuitorism prin care se tolerează lipsu-
rile și greșelile lor grave politice și că nici cel puțin
nu-și fac autocritică. Deasemeni mi-a spus că în Comitetul
Central s'au strâns numai intelectuali și că de aci origina
împăciuitorismului și a lipsei de combativitate.

PETRE GHEORGHE mi-a spus acestea și mi-a spus că la
prima ședință a Comitetului județean dacă vine TECHARI sau
altcineva din partea conducerii Partidului, să luăm atitudine
și să cerem să răspundă pentru greșelile serioase ce se făcu-
seră până atunci.

Prin toamna anului 1942, MET mi-a spus că FORIS este
un trădător, că el nu ne-a înlăturat numai pe mine și pe to-
varșul meu, ci și pe alți activiști cinstiți și devotați
Partidului, menționându-mi pe el, pe PAVEL ȘTEFAN și pe alții.

Mai departe MET și-a exprimat nemulțumirea pentru
inactivitatea muncii împotriva războiului ca organizarea
detasamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj, etc.

./.

ss/MOISESCU VIORICA

Deasemeni MET mi-a spus că trădătorul FORIS ⁰⁶⁹ și pe mîna Siguranței o mulțime de tovarăși ca PETRE GHEORGHE care a și fost executat, ELENA PAVEL și alții.

59
În toamna anului 1942 tovarășul meu pe deo parte, iar pe mine pe de altă parte am fost duși de MARCU SCHON într-o casă conspirativă necunoscută de noi sub pretextul că ne duce la o ședință.

Ulterior am aflat că FORIS cu ajutorul lui SCHON MARCU intenționa să ne suprimă.

În Martie 1943 am fost arestată de Siguranță și prin August am fost transferată la închisoarea Văcărești.

În timp ce stăteam la această închisoare LILI WEIGL a încercat să mă atragă de partea ei cu diferite momeli.

Eu primeam aproape zilnic pachete și valize întregi cu alimente, îmbrăcăminte și altele.

Înainte de cădere cînd eram în libertate nu am mîncat asemenea bunătăți ca cele pe care le primeam de la LILI WEIGL. Î se aducea spre exemplu smură cu frigod, prăjituri, torturi, ciocolată, pepeni la ghiță, etc.

De la tovarășele din colectiv am auzit că toate aceste bunătăți le primea de la KOFLER a cărui amantă era.

LILI WEIGL avea foarte dese vorbitoare.

După cîtva timp colectivul comunistelor din care făceam și eu parte am hotărât să rupem orice legătură cu LILI WEIGL care era complice a bandei lui FORIS și KOFLER.

După ce am citit prezentul proces-verbal, îi susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Martoră:

Anchistator:

Lt. Maj. V. Văntoru

Procuror,

Col. Ardeleanu

ss/MOISESCU VICTORIA

Proces-Verbal de interogator

Moșna Finica Surisau, născută la 13 Aug.
1916 în Cluj, fiica lui Adolbert și Estera, de profesie
fotomontajistă, actualmente înregistrată la C.C. ob. Anel
Cooperativă, domiciliată în Buc. Str. Alexandrina 1923
26 Apart. 1953

Orașul

București

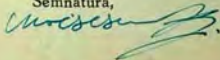
Interogatoriul a început la ora 12⁰⁰ și
" s'a terminat la " 14³⁰ și

Întrebare: Ce știți despre activitatea teroristă
a lui Tris și a bandei sale?

Răspuns: Între 1940 în urmă, Petru Shenghe
secretarul județului Buzău, mi-a spus în discutiile
ce le-am avut cu el că el în ambianța lui
este ceva suspect, fiindcă a participat la cine anume
se referea, spunând că în timpul ce mergea
de la partid cu funcții mai mici sunt egumenți
amănunțite pentru cele mai mici greseli
aceste mici în Comitetul Central există un
familism și împăcirea lor prin care
se tolerază lipsurile și greselile în mare
politică și că nici el petru m. și fac
autoritară. - De asemenea mi-a spus că în
Comitetul Central s'au strâns numai
intellectuali și că de acei origina împăcitori-
surului și a lipsii de combativitate.

Petru Shenghe mi-a spus acestea pentru

Semnătura,

Urmare: ~~amănând pe mine și pe alții~~
și mi-a spus că la prima sedință a
Comitetului revoluționar local din Teohari
sau altcineva din partea conducătorilor Partidului
să luăm o hotărâre și să cerem să răspundem
între gurile noastre de se făcuseră până
atunci. -

În toamna anului 1942 lui mi-a spus
că Friso este un trădător, că el nu ne-a
înțeles numele pe mine și pe traversul
meu ci și pe alți activiști cașteli și deșteli
Partidului înainte, mîndu-mi pe el, pe
Paul, Ștefan și pe alții. -

Mai departe lui s-a exprimat nemulțumirea
între inactivitatea noastră și împotrivă
refuzului ca organizarea de sabotaj, etc. -

Deasemenea lui mi-a spus că Friso trădătorul
Friso de pe prima ligă, a multime
de traversi ca Petre Ghorghe, etc. care
a și fost executat Elena Paul și alții. -

~~În toamna 1943~~ În toamna anului 1942 traversul
meu pe departe iar pe mine pe de altă parte
am fost dusi de Ioan Schön într-o
casă împreună cu neamurile de noi fete
sub pretextul că ne duce la o sedință. -

Ultimele am aflat că Friso cu ajutoarele
său al lui Schön Ioan intenționa să
ne supraviețuiască. -

În iunie 1943 am fost arestați de ligă, și
săptămîna August am fost transpuși la

Semnătura,
E. Kocsesu Kionig

X

62

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

8 Aprilie 1953, București.

Interog. a început la ora 13

" s'a terminat " 15,40

Eu, locotenent de Securitate DRAGHICI TOMA, am interogată în calitate de ofițer anchetator pe arestatul: Numele COLMAN, Prenumele IOAN, Anul, luna și ziua nașterii 20 Aprilie 1888, Locul Nașterii comuna Palazu, Regiunea Constanța, Cetățenia Română, Naționalitatea Română. Apartenența politică nu a fost încadrat în nici un partid politic, din ce an.... Studii 7 cl. liceu - Liceul Lazăr București, 3 clase școală superioară de electro-tehnică Salford Anglia la 1910. Profesia funcționar (ref. tehnic). Ultimul loc de muncă și funcția referent tehnic la Comitetul Geologic Președ. Cons. Min. Ultimul domiciliu București str. 30 Decembrie Nr. 18. Raionul 1 Mai, Situația familială căsătorit cu 1 copil. Soția: ELIZA COLAMAN născută DERNER 60 ani, prof. dactilografă la Institutul de Documentară Tehnică. Fiica: JULIETA COLMAN de 23 ani studentă la Institutul de Petrol și Gaze. Origina socială tatăl inginer silvic, mama casnică - mic burghez. Nu a posedat nicio avere mobilă sau imobilă. Activitatea politică până în 1947 nu s'a încadrat în niciun partid politic. A votat pentru Partidul Național Tărânist. Decorații, distincții și premii guvernamentale: nu a fost decorat. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție. La 13 Artilerie Constanța în grad sergent. Dacă a fost prizonier: nu a fost. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce. Am fost în Anglia dela 1907-1910 pentru studii. În anul 1940 m'am dus la Londra unde am stat 20 zile pentru dif. comenzi ale Soc. Româno-Americane. Mai am fost în Franța la Paris în anul 1929 am st. 15 zile ca delegatul Tîring Clubului României. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare: n'am participat.

./.. ss/I. COLMAN

Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pede-
se a fost condamnat: am fost condamnat în anul 1949 de Tri-
bunalul București la 2 luni închisoare pentru sabotaj eco-
nomic.

64

Intrebare

Ce străini cunoști dta?

Răspuns

Am cunoscut pe următorii străini dela Soc. Română-
Americană: ROLF BOLTON, TEODOR UMBECK, PAUL LAMBRIGHT, D. I.
MAXVEL, ERNEST ROBINSON, C. SCHATZ, CECIL ALVORTH, MARIA HORIA,
CHARLIE BRASIER, IOSEF MANTSCH, J. DOLY, CHARLIE BURKE, EDUARD
PHESTED, GEORGE MARTIN, Y. P. HUGHES, E. I. DAILEY, D. MALTINGHY,
A. Z. HOFFMAN, S. SMAIDLER, H. F. CROOKS, FINKE, A. MAYER, R. P. WALTERS,
S. SMALL, LESTER FREEMAN.

Dela Misiunea Britanică l-am cunoscut pe PORTER

Dela Legația Americană pe atașatul comercial al
cărui nume nu-mi amintesc.

Dela misiunea Americană pe col. WILHOK.

Dela Legația Americană am mai cunoscut-o pe CHRIS-
TEA care a fost curierul legăției.

Dela legația Elvețiană pe GROPETTI.

Intrebare

Alți străini n'ai cunoscut dta?

Răspuns

Nu, nu am cunoscut alți străini.

Intrebare

Ce români cunoști dta că au avut legături cu
străini?

Răspuns

Cunosc pe următorii români cari au avut legătura
cu străini: ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU, ALEXANDRU A. IONESCU, NICOLAE
IUCA, RICA GEORGESCU, ATANASE CRISTODULO, MIHAI RARINCESCU,
GHEORGHE DORST, MISU WEINBERG, SANDU RACOTA.

Intrebare

Cine au fost prietenii D-tale?

Răspuns

Am stat în relații de prietenie cu următorii:
ALEXANDRU FREGE Buc. str. Roma Nr. 35 sau 37, ALEXANDRU BELDIE
inginer botanist la I. C. E. P., CTIN BEEIE pensionar, ALEXAN-
DRU ȘTEFĂNESCU, ALEXANDRU IONESCU.

./s. se/I. GELMAN

Intrebare

Ce fapte ai săvârșit împotriva Securității Statului?

65

Răspuns

Am săvârșit în mod conștient fapte care știu că se încadrează ca acte dușmănoase în contra Securității Statului prin legăturile mele cu funcționarul legației Elvețiene ARNOLD GROPETTI dela care am preluat în mai multe rânduri sume de bani pentru a le distribui la următoarele persoane: IOSEFINA CRISTUDOLO, MIHAI GH. RARINCESCU, STANCA EREMIA, LUCIA POTESCU, DETA PROTOPOPESCU, GHEORGHE DORST, MARION DORST, CTIN SERBANESCU, Dr. CTIN M. RADULESCU, MISU WEINBERG, soția lui FRIDRICH SCHULLER, ing. VASILE ANDONE, ALEXANDRU FREGGE, avocat I. C. IONESCU, CTIN BOTEZ, ESTRELA A. MARGINEANU, MARIA HORIA, DR. DUMITRESCU CEPTURA, Dr. GHEORGHE RADULESCU, VICTOR CATAPANI, POPA DOWNEY, ALEXANDRU A. IONESCU și la soția lui.

Tot dela GROPETTI am preluat o listă de nume conspirative pentru unii din foștii funcționari ai Societății Româno-Americane.

Intrebare

Ce alte fapte ai mai săvârșit împotriva Securității Statului?

Răspuns

Nu am săvârșit alte fapte în contra Securității Statului decât cele arătate mai sus.

Intrebare

Pe cine cunoști că a săvârșit fapte împotriva Securității Statului?

Răspuns

Nu cunosc pe nimeni cari să fi săvârșit fapte împotriva Securității Statului.

Intrebare

Ești conștient dta de răspunsul dat?

Răspuns

Bu sunt conștient și îl mențin.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Semnătura:
ss/I. COLMAN

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

8 Aprila 1953 Orașul Giurgiu

Interogatoriul a început la ora 13 și — minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 15 și 40 minute.

Eu, Locotenent de Securitate Drăghiciu Rodol
am interogat în calitate de ofiter auctaritar pe arestatul
(pe arestatul, reținutul, martorul) 4000

1. Numele Colman 2. Pronumele Ion

3. Anul, luna și ziua nașterii 20 Aprila 1888 4. Locul nașterii

romania Palazu Regiina, Constanta

5. Cetățenia Romana 6. Naționalitatea Romana

7. Apartenența politică nu a fost înscris în nici un partid politic
din ce an

8. Studii 7 ani - din 1904 la Giurgiu 3 clase reale superioare de
clasa de hărți la Școala de hărți din Giurgiu (1904-1907) (1907-1910) (1910-1913) (1913-1916)

9. Profesia funcționar (prof. de hărți) 10. Ultimul loc de muncă și

funcția referent de hărți la Comitetul de hărți Giurgiu, Cons. Com.

11. Ultimul domiciliu Giurgiu, Str. 30 Decembrie 1918, Paraul 1. Hai

12. Situația familială casătorit cu 1 copil

Sotia: Olga Colman născută Derner 60 ani, prof. de hărți
(soția, copii, numele lor, vârsta)

loc. domiciliu și ocupația
la Institutul de Documentare Tehnică

Fica: Juliana Colman de 23 ani studentă la Institutul de Petrol

și Găre.

13. Origina socială clasa muncitoare - muncă casnică - muncă la fabrică
(a avea proprietăți până la 1 August 1944 și în prezent)

nu a posedat nici o avere mobilă sau imobilă

14. Activitatea politică până în 1947 nu a fost înscris în nici un partid
politic - a stat pe Partidul Național Român
(în ce partide politice a fost)

(participare în alegeri)

Semnătura,

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu a fost decoral
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție La 13 Artilerie Constanta
pe grad sergent

17. Dacă a fost prizonier nu a fost
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Am fost în Anglia
dela 1907 - 1910 pentru studii - în anul 1940 m-am dus la Londra unde am stat
20 zile pentru dif. comensur al Soc. Com. Americane. Mai am fost în Franța,
la Paris în anul 1929 am stat 15 zile ca delegat Turing Clubului Românii.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare
nu am participat.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat am fost condamnat în anul 1949. de Tribunalul
Spusrest - la 2 luni închisoare pentru sabotaj economic.

Intrebare: Ce ștăini cunoști dela

Răspuns: Am cunoscut pe următorii ștăini dela
Soc. Com. Americane: Dalf Bolton, Teodor Umbek, Paul Lam-
bright, O. G. Wavul, Ernest Robinson, G. Schwab, Carl Moorh,
Wronia Horia, Charlie Ottavio, Joseph Wontink, J. Daly,
Charlie Quake, Edward Rhesko, George Warke, J. P. Hughes
E. G. Darby, E. Waltingly, A. L. Hoffmann, S. Smidder,
H. F. Brooks, Fricke, A. Wager, A. P. Walters, I. Small,
Leister Freeman.

Dela misiunea Britanică I am cunoscut pe Postle
+ Legatia. Americane pe alaiatul comercial
al parii numai misi comintec

Dela misiunea Americane pe col. Withox.

Semnătura: [Signature]

975
67

Urmare: De la legatia Americana nu mai cunoscut o pe Cristea
care a fost curierul legaturii

De la legatia Elvetiana pe Gropetti.

Intrebare: Unde stăini n'ai cunoscut Ota?

Răspuns: Nu, nu am cunoscut alt stăini.

Intrebare: Ce români cunoști? Ota pe cine are
legaturii cu stăini?

Răspuns: Cunoști pe următorii români cari au
legatura cu stăini: Alexandru Sclărașescu, Alexandru P. Jorjescu
Nicolae Jura, Aurel Grosseanu, Hristu Cristodul, Mihail Darinescu,
George Dorst, Maria Weinberg, Laura Corota.

Intrebare: Cine au fost prietenii Ota?

Răspuns: Am stat în relație de prietenie cu următorii:
Alexandru Frege, Ing. Dr. Roma Nr. 35 sau 37, Alexandru Gheorghiu
inginer botanist la Y.C.E.F. Etui Gheorghiu pensionar, Alexandru
Stefanescu, Alexandru Jorjescu.

Intrebare: Ce fapt ai săvârșit împotriva Securității Statului?

Răspuns: Am săvârșit în mod conștient fapte
care am să se impută pe acte deșănătoare în contra
Securității Statului prin legaturile mele cu funcționarii legaturii
Elvetiene Arnold Gropetti, de la care am primit în mai multe
rânduri sume de bani pentru a le distribui la următorii persoane:
Gheorghiu Cristodul, Mihail St. Darinescu, Ilana Enemia,
Lucia Potaru, Ota Gheorghiu, George Dorst, Marian Dorst
Etui Serbănescu, Dr. Etui G. Radulescu, Maria Weinberg, sora
lui Friedrich Schuller, ing. Varile Tudor, Alexandru Frege,
avocat Y. C. Jorjescu, Etui Potter, Etui P. Margineanu
Maria Floria, Dr. Dumitru Capitan, Dr. Gheorghiu Radulescu
Victor Căpățan, Popa Downey, Alexandru P. Jorjescu și la
sotia lui.

La de la Gropetti am primit o listă de nume.

Semnătura, *[Signature]*

Urmare: Consignative pentru mii din fapte functionari ai Societati
Romana - Americane.

Intrebare: Ce alte fapte ai ^{mai} savarsit impotriva
Securitatii Statului?

Raspuns: Nu am savarsit alte fapte in contra
Securitatii Statului decat cele aratate mai sus.

Intrebare: Pe cine cunosti ca a savarsit fapte
impotriva securitatii statului?

Raspuns: Nu cunosc pe nimeni care sa fi
savarsit fapte impotriva Securitatii Statului.

Intrebare: Este constient de la de raspunsul dat?

Raspuns: Eu sunt constient si stiu bine.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu dupa ce
l-am citit cuvant cu cuvant si corespunde intocmai cu cele declarate
de mine si stiu si semnez.

Anchetator

Lt. de Securitate:

[Signature]

Semnatarea:

[Signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul COLMAN ION, născut la 20 Aprilie 1888 în com.
Polozu-Constanța, fiul lui ION și IULIA, de profes. funcționar
(referent tehnic) cu ultimul dom. în Buc. str. 30 Decembrie 18

10 Aprilie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 12,00

" s'a terminat " " 14,00

Intrebare

De câte ori ai fost dta împreună cu MARION DORST la
GROPETTI ARNOLDO dela legația Elveției și în ce scop?

Răspuns

Împreună cu MARION DORST am fost acasă la GROPETTI
și nu la Legația Elvețiană, la sfârșitul anului 1950, când
GROPETTI trebuia să plece din țară. Cu câteva zile mai înainte,
GROPETTI mi-a spus că el pleacă din țară și vrea să-mi dea
mie un pachet cu aur și devize străine care spunea că i-au
fost lădate lui de către IUCA NICOLAE.

Eu am refuzat să primesc acel pachet, spunându-i că
voi aduce pe MARION DORST, care era omul de încredere al lui
IUCA NICOLAE și căruia i se poate încredința acel pachet cu
aur și devize străine.

În urma acestei discuții pe care am avut-o cu GRO-
PETTI, m'am dus la MARION DORST și l-am rugat să meargă împreună
cu mine la GROPETTI acasă pentru a ridica un pachet cu aur
și devize străine ce a fost lăsat de IUCA la GROPETTI. Tot cu
această ocazie i-am dat și întâlnire acasă la GROPETTI, indi-
cându-i ziua și ora.

În ziua și la ora respectivă, MARION DORST s'a prezen-
tat la GROPETTI împreună cu o verioasă a lui IUCA NICOLAE, al
cărui nume îmi scapă, însă știu că era fca unui dr. chirurg,
care stătea pe str. V. Lascăr colț cu str. Batiștei.

În aceeași zi am venit și eu și am mai rămas acolo
și pe ing. SMUTNY MARCEL, care trebuia să-mi fie prezentat

./.

ss/I. COLMAN

pentru a ține legătura cu el, după plecarea lui GROPETTI. 63
Cu acea ocazie, în fața mea și a numiților MARION DORST, verișoara lui IUCA și GH. DORST, GROPETTI a predat verișoarei lui IUCA NICOLAE pachetul ce conținea monezi de aur. Nu pot preciza câte monezi de aur erau acolo, însă erau într-o cantitate cât a putut să țină într-o mână, aceea verișoară a lui IUCA NICOLAE.

Tot în acel pachet, au mai fost și alte devize străine, însă nu știu precis ce erau franci elvețieni sau dolari, pe care GROPETTI i-a calculat în lei românești și echivalentul i l-a dat lui GH. DORST spre ai păstra la dispoziția lui IUCA NICOLAE.

Știu că echivalentul acelor devize calculate în lei era în jurul la 100.000 lei.

Intrebare

În ce scop a lăsat IUCA NICOLAE acel aur și devize străine, la GROPETTI ARNOLDO dela Legația Elvețiană?

Răspuns

Nu știu scopul pentru care IUCA NICOLAE a lăsat acel aur și devize străine la GROPETTI. IUCA NICOLAE avea încredere în GROPETTI, deoarece prin acesta atât IUCA NICOLAE cât și eu, după arestarea lui IUCA, am primit bani din America, până la sfârșitul anului 1950, când GROPETTI a plecat din țară.

La plecare, GROPETTI mi-a recomandat pe ing. SMUTNY MARCEL, prin care deasemeni am continuat să primesc bani din America, până în luna Iulie 1952.

Intrebare

Ce a făcut verișoara lui IUCA NICOLAE cu monezile de aur, primite dela GROPETTI?

Răspuns

Nu am cunoștință, însă precis în legătură cu situația acelor monezi de aur, pot să știu GH. DORST și MARION DORST.

Intrebare

Ce fel de legături existau între acea verișoară a lui IUCA NICOLAE și GROPETTI?

Răspuns

Nu știu. GROPETTI nu mi-a vorbit niciodată despre această verișoară a lui IUCA NICOLAE, ea fiind adusă atunci la GROPETTI de către MARION DORST.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetator:
Lt. de Sec. T. Drăghici

Anchetat
ss/I. COLMAN

Proces-Verbal de interogator

Arestat: Colman Ion, născut la 20 Aprilie 1881, în Com. Polox
Constanța, fiul lui Ion și Julia, de prof. funcționar (reformat tehnic)
(Data de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în Buc. str. 30 Decembrie nr. 15

10 Aprilie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12 și 00 min.

„ s'a terminat la „ 14 și 00 „

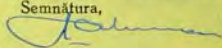
Intrebare: De câte ori ai fost sta în împreună cu
Manion Dorst la Gropetti Arnoldo dela Legatia
Elveției și în ce scop?

Răspuns: Împreună cu Manion Dorst am fost
acasa la Gropetti și nu la Legatia Elvețiană, la
sfârșitul anului 1950, când Gropetti trebuia să
plece din țară. Cu câteva zile mai înainte,
Gropetti mi-a spus că el pleacă din țară și mea
să-mi dea mie un pachet cu aur și devize străine
care spunea că i-au fost lăuate lui de către
Iuca Nicolae.

Eu am refuzat să primesc acel pachet, spunând
îndoi că voi aduce pe Manion Dorst, că eu
amul de încredere al lui Iuca Nicolae și
cănuia i se poate încredința acel pachet cu
aur și devize străine.

În urma acestei discuții pe care am avut-o cu
Gropetti, m-am dus la Manion Dorst și l-am

Semnătura,

Urmare: rugat să meargă împreună cu mine la Gropetti acasă pentru a ridica un ^{packet} ~~plac~~ cu aur și devize străine ce a fost lăsat de Iuca la Gropetti. Tot cu această ocazie i-am dat și întâlnire acasă la Gropetti, indicându-i ziua și ora -

În ziua și la ora respectivă, Marion Dorst s'a prezentat la Gropetti împreună cu o verisoară a lui Iuca Nicolae, al cărui nume îmi scapă, însă știu că era fiica unui Dr. Ehming care stătea pe str. V. Lăscăr colț cu str. Bălister -

În aceeași zi am venit și eu, și am mai găsit acolo și pe ing. Smutny Marcel, care trebuia să-mi fie prezentat pentru a ține legătura cu el, după plecarea lui Gropetti -

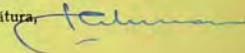
Cu acea ocazie, în fața mea, și a nuntitor Marion Dorst, verisoara lui Iuca și Gh. Dorst, Gropetti a predat verisoarei lui Iuca Nicolae pachetul ce conținea monede de aur. Nu pot preciza câte monede de aur erau acolo, însă erau într-o cantitate câtă a putut să țină într-o mână, acea verisoară a lui Iuca Nicolae -

Tot în acel pachet, au mai fost și alte devize străine, însă un știu precis ce erau franci elvețieni sau dolari, pe care Gropetti i-a calculat în lei românești și echivalentul și la elat lui Gh. Dorst spre a-i pune la dispoziția lui Iuca Nicolae -

Știu că echivalentul acelor devize calculate în lei, era de în jurul de 100.000 lei -

Întrebare: În ce scop erau a lăsa Iuca Nicolae

Semnătura,

Urmare: acel aur n' devize straini, la Gropetti.

Arnoldo dela legatia Elvetiana?

Răspuns: Nu stiu secul pentru care Iuca Nicolae a lasat acel aur n' devize straini la Gropetti. Iuca Nicolae avea incredere in Gropetti, deoarece prin acesta atât Iuca Nicolae col n' eu, duza acestora lui Iuca, au primit bani din America, pana la sfarsitul anului 1950, cand Gropetti a plecat din tara.

La plecare, Gropetti nu a recomandat pe ing. Smutny. Marcel, prin care deasemenea am contat sa primim bani din America, pana in luna Iulie 1952. -

Intrebare: Ce a facut venisoara lui Iuca Nicolae cu monedele de aur, primite dela Gropetti?

Răspuns: Nu am cunoscuta, insa paccis in legatura cu situatia acelor monede de aur, pot sa stie G.R. Dorst n' Marion Dorst. -

Intrebare: Ce fel de legatura existau intre acea venisoara a lui Iuca Nicolae n' Gropetti?

Răspuns: Nu stiu. Gropetti nu mi-a vorbit niciodata despre aceasta venisoara a lui Iuca Nicolae, ea fiind adusa atiner la Gropetti de catre Marion Dorst. -

Duza ce am citit prezentul proces-verbal de interogatori euvent cu euvent n' am cunoscutat ca corespunde cu cele declarate de mine, il sustin n' l semnez propriu.

Anchetator

Le de sic.
Prof. I. I.

Anchetat

Semnatura

[Signature]

+

72

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

MORUZI ION, născut la 29 Octombrie 1914 în Bucu-
rești, fiul lui ION și TEODORA, de profesie funcționar, cu
domiciliu în Buc. str. Tonitza Nicolae Nr.8

19 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora

" s'a terminat "

Intrebare:

Cum ai ajuns dta în Corpul Diplomatic?

Răspuns:

Au am fost funcționar la Comisariatul General al
Armistițiului și acolo am fost cunoscut în munca politică
de tov. MARCEL JIANU, după care prin partid am fost numit
consilier de legăție la Paris.

Înainte de a pleca la Paris, am fost chemat la
Capitala PCR pe Bd. 6 Martie.

După acela am fost convocat împreună cu membrii
de partid care urmau să plece la Paris în cadrul legației,
în casa lui TOROSIAN, unde a venit cred și PATRASCANU. Tot
în aceeași zi în casă la TOROSIAN au mai venit și alți tov.
care trebuia să plece în cadrul legației la Londra.

În calitate mea de consilier de legăție am stat
la Paris, până în luna Noembrie 1948 când am fost expulzat.
În acest timp am îndeplinit și funcția de consul general,
după plecarea lui TOROSIAN.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut Dta pe
H. TOROSIAN?

Răspuns:

Pentru prima dată l-am cunoscut pe TOROSIAN în
1946, cu ocazia plecării misiunii noastre diplomatice în
Franța.

Intrebare:

Ce discuții ai avut Dta cu TOROSIAN înainte de a
pleca în Franța?

./.

ss/ION MORUZI

Răspuns:

Înainte de plecarea mea la Paris, nu am avut 087
nici-o discuție specială cu TOROSIAN. 74

Întrebare:

Arată d-ta dacă ai cerut lui TOROSIAN prelungirea vreunui pașaport?

Răspuns:

Nu-mi amintesc ca eu să fi cerut asemenea lucruri lui TOROSIAN, de altfel dacă era nevoie să fac lucrul acesta îl puteam face singur, sau ceream ministrului care era superior mie, TOROSIAN îmi era subaltern în raport cu funcțiunile pe care le ocupam.

De menționat este că în acel timp nu era obligația din partea Oficiului, să ceară aprobarea dela București pentru prelungirea de pașapoarte, sau eliberări de pașapoarte.

Stiu că TOROSIAN era în legătură cu o serie de oameni de afaceri, care veneau foarte des la legație și cu care trata fel de fel de afaceri. În legătură cu aceasta eu am trimis în țară material, unde indic nume.

Întrebare:

Cu ce scop și când l-ai prezentat pe JACQUES BOGDAN și SCHARENBOICH lui TOROSIAN?

Răspuns:

Nu știu cine este SCHARENBOICH, însă BOGDAN știu că a fost la Paris de mai multe ori în calitate de curier, sau cu o anumită misiune din partea guvernului român. BOGDAN se afla în prezent în București ca funcționar al "Comerțului exterior".

Eu nu l-am prezentat niciodată pe acest BOGDAN lui TOROSIAN.

Pe acest BOGDAN l-am cunoscut la legație, când a venit în misiune, iar mai târziu am aflat că a avut ceva neplăceri la frontieră, de natură vamală.

Întrebare:

Ce relații de ale lui TOROSIAN ai cunoscut d-ta, pe care el le avea la Paris?

Răspuns:

După maximum un an, TOROSIAN s'a mutat la hotelul Comodor, unde a ocupat un apartament, după ce în prealabil stătuse la un nepot al lui. La acest hotel, din informațiile pe care le aveam noi TOROSIAN era cooptat.

./.

ss/ION MORUZI

În apartamentul său primea o serie de oameni de afaceri și unii chiar locuiau acolo, însă eu nu am putut identifica vreo persoană din aceștia.

Din informațiile pe care le-am avut, a rezultat că nepotul lui TOROSIAN era acționar al acestui hotel. Eu am trimis material în legătură cu aceasta la București, trimițând chiar fițiuci din ziarele reacționare din Paris.

TOROSIAN, imediat cum a ajuns la Paris, s'a comandat în America o mașină marca "Buick" pe care la scurt interval a schimbat-o cu un "Lincoln Zefir". Această combinație a făcut-o cu ajutorul unui român care urma să aducă niște mașini în țară, al cărui nume nu mi-l reamintesc.

Numele acestuia se găsește în materialul trimis de mine la București.

Deasemeni, TOROSIAN prin relațiile sale a însărcinat pe cineva ca să-i cumpere o fermă.

După plecarea lui TOROSIAN dela Paris fiind rechemat în țară, am găsit în casa lui de bani o fotografie reprezentându-l pe el și o femeie (care nu era soția lui) într'un local de noapte stând la o masă și cu o sticlă de șampanie pe masă.

Tot după plecarea lui, un cetățean se interesa insistent de venirea lui și în cele din urmă am aflat că TOROSIAN luase dela niște negustori sume de bani drept comision, pentru niște medicamente pe care urma să le aducă în țară și să le plaseze. Era vorba de o cantitate mare de medicamente, oca, două vagoane.

Relații mai poate da și NECULCI MIHAI, care în acel timp a fost consilier de presă la Paris și avea un funcționar pe nume FLORIAN, care cunoștea unele date cu privire la combinațiile lui TOROSIAN la "Comodor".

Eu de mai multe ori i-am atras atenția lui TOROSIAN de felul cum lucra și atitudinea pe care o avea în legățile, arătându-i că va trage consecințele, iar el mi-a răspuns că atâta timp cât va fi PATRASCANU nu se teme de nimeni. Când PATRASCANU a venit la Paris în 1946 și 1947, în tot timpul au fost împreună și își spuneau pe nume.

Întrebare:

Arată Dta împrejurările în care l-ai cunoscut pe MADISON?

./.

ss/ION MORUZI

Răspune:

Nu am cunoscut niciodată vreo persoană cu numele de MADISON și nici nu am discutat cu nimeni despre o persoană cu un asemenea nume.

Întrebare:

Cu ce ocazie ai arătat Dta lui TOROSIAN rapoartele Dtale ce le-ai raportat despre personalul legației?

Răspune:

Mu-mi amintesc și nu cred să-i fi arătat lui TOROSIAN vreodată vreun raport de ale mele trimise la București, mai ales că în cele mai multe se vorbea și despre el.

Mai mult, când TOROSIAN a primit telegramă să vină în țară m'a întrebat pe mine ce părere am, să vină sau nu, la care eu i-am spus să vină.

Întrebare:

În ce relații a fost TOROSIAN cu STOILOV?

Răspune:

Stiu că TOROSIAN era în relații normale cu STOILOV în cadrul legației și nu am putut observa la ei ceva deosebit.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

ss/ION MORUZI

Lt. de Securitate
T. Drăghici

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ION MORUZI născut în anul 1914 Decembrie 29 la București, fiul lui ION și THEODORA MORUZI, de profesie funcționar, cu domiciliul în str. Tonitza Nicolae 8 București, declar următoarele:

Imi iau angajamentul față de organele Securității Statului că nu voi discuta și nu voi spune la nimeni nimic despre tot ce iace am fost cercetat.

Deasemeni nu voi spune la nimeni unde am fost cercetat și de cine anume.

În cazul că nu voi respecta prezentul angajamentul consimt să suport rigorile legilor în vigoare.

Declar, susțin și semnez propriu.

ss/ION MORUZI

19.II.1953

Proces-Verbal de interogatoriu

Moruzi Ion, nascut la 29 octombrie 1914, in Bucuresti, fiul lui Ion si Teodora, de profesie functionar, cu domiciliul in Bucuresti, str. Toritza Nicolae Nr. 8.

19 Februarie 1953.

Bucuresti.

Interogatoriul a inceput la ora 11 minute

— 11 — sa terminat la ora 11 minute

Intrebare: Cum ai ajuns sa fi in Corpul Diplomatic?

Raspuns: Eu am fost functionar la "Comisaratul General al Armatei" si acolo am fost numit in urma unei politici de tar Marcel Jianu, dupa care prin jortid am fost numit Consilier de legatie la Paris.

Trasinte de a pleca la Paris, am fost chemat la Capitala PCR, si Bul. G. Murtiu.

Dupa aceea am fost convocat impreuna cu membrii de jortid care urmau sa plece la Paris in cadrul legatiei, in casa lui Torosian, unde a venit cred si Patascanu. Tot in aceasta zi in casa lui Torosian au mai venit si alti trei. Core Trebuc si plece in cadrul legatiei la Londra.

In calitate mea de Consilier de legatie am stat la Paris, pana in luna Noiembrie 1946 cand am fost expulzat. In acest timp am indeplinit si functia de Consul tot, dupa plecarea lui Torosian.

Semnatura,

Ion Moruzi

Urmare: Intrebare: Când n' înce impresiuni la ei emersent elto je. H. Toronian?

Răspuns: Pentru prima dată la ei emersent je Toronian in 1946, cu ocazia plecării noastre no-
astre diplomatice, in Franța.

Intrebare: Ce discuții ai avut elto cu Toronian înainte de a pleca in Franța?

Răspuns: Inainte de plecarea mea la Paris, eu am avut mesio discuție oficială cu To-
ronian.

Intrebare: Anato. Elto dacă ai cerut lui Toronian prelungirea vremii pasaport.

Răspuns: Nu mi amintesc ca eu să fi cerut asmenea lucruri lui Toronian, deosefel dacă era nevoie să fac lucrul acesta îl puteam face singur. Sau ceream ministrului care era suferin mișe. Toronian inu era subaltern in raport cu mine. Inu te cae lo ocupam.

de menționat este că in acel timp eu era obli-
gatie din partea Oficiului, să ceră aprobarea dela București pentru prelungir de pasaport, sau eliberari de pasaport.

Știu că Toronian era in legatură cu o serie de oameni de afaceri, care veneau foarte des la legatie și cu ei se trata fel de fel de afaceri. In legatură cu aceasta eu am tinut in tot material, unde indic nume și.

Intrebare: Cu ce scop n' cănd l-ai prezentat je. Jacques Bogdan și Scharenbroich lui Toronian?

Răspuns: Nu știu cine este Scharenbroich, inu Bogdan știu că a fost la Paris de mai multe ori

Semnatura,

Jon (Mio) 3-

Urmare: in calitate de curier, sau cu o anumita misiune
din partea guvernului roman. Bogdan se afla
in prezent in Bucuresti, ca functionar al
"Comitetului Tencu".

Eu nu l-am prezentat niciodata pe acest Bogdan,
lui Torosian.

Pe acest Bogdan l-am cunoscut la legatie, cand
a venit in misiune, iar mai tarziu am aflat
ca a avut ceva neplaceri la frontiera, de
natură vamală.

Intrebare: Ce relatii de ale lui Torosian ai cunoscut
atunci, pe care el le avea la Paris?

Raspuns: După maximum un an, Torosian
s-a mutat la hotelul "Comodor" unde a ocupat
un apartament, eluându-l in prealabil statul sa
un neget al lui. La acest hotel, din informatiile
pe care le aveam noi, Torosian era cunoscut.

In apartamentul sau primea o serie de oameni de
afaceri si unii chiar locuiau acolo, insa eu
nu am putut identifica persoana din acestia.
Alte informatii pe care le-am avut, a rezultat ca
negetul lui Torosian era actionat al acestui
hotel. Eu am trimis material in legatura cu aceasta
la Bucuresti, trimtând chiar fiturile din ziarele
care receptionau din Paris.

Torosian, imediat cum a ajuns la Paris, s-a
comandat in bugetul o masina mare "Buick",
pe care la scurt interval a schimbat-o cu un
"Lexus" de tip "L". Aceasta combinatie a facut-o cu
ajutorul unui roman care urma sa aduca niste
masini in tara, al carui nume nu mi-l pot aminti.

Urmare: Murele acestuia se găsesc în materialul trimis de mine la București.

Deasemenea, Toronian prin relațiile sale a însoțit-
nat pe cineva ca să-i cumpere o femeie.

Sușii gleecei lui Toronian de la Paris fiind recho-
mat în țară, au găsit în casa lui de bani o foto-
grafie reprezentându-l pe el și o femeie (corenera soției lui).
Într-un loc al de noapte stând la o masă și cu
o fiică de Sampanie se masă.

Tot dușii gleecei lui, au cecoteau a se interesa
insistent de venirea lui și în cele din urmă au
aflat că Toronian luase de la ~~sau~~ ^{niste} ~~alte~~ ^{niste}
negustori sume de bani drept comision, pentru
niste medicamente pe care urma să le aducă
în țară și să le vândă. În vorba de o cantitate
mai mare de medicamente, cea două vagane.

Relații mai poate da și Membru Mihai, care în acel
timp a fost Consilier de presă la Paris, și avea
un funcționar pe nume Zlorian, care cunoștea unele
date cu privire la combinatele lui Toronian la
Comodor.

~~Tot~~ ^{Tot} ~~de~~ ^{de} mai multe ori s-au atras atenția
lui Toronian de faptul cum luase și atitudinea și
care o avea în legătură, arătându-i că va trage
consecințele, iar el nu a răspuns că atâta
timp cât va fi Pătășescu nu se teme de
nimic. Când Pătășescu a venit la Paris
în 1946 și 1947, în tot timpul au fost împreună
și își spuneau se nume.

Interog: Astată să împănăie în care loc
cunoscut pe Madison?

Semnătura
Im. Uro

Urmare: Răzvan: Nu am cunoscut niciodată vreo persoană cu numele de Madison și nici nu am discutat cu nimeni despre o persoană cu un asemenea nume.

Intebae: Cu ce ocazii ai vorbit tu lui Toronian raportate Stile ce te-ai raportat despre personalul legat?

Răzvan: Mămi amintesc și un caz al său și vorbit lui Toronian niciodată vreun raport de alt me. Timpul la București, mai ales că în cele mai multe se vorbea și despre el.

Mai mult, când Toronian a primit Telegrama să vină în țară m-a întebat je mure ce făcuse am, să vină sau nu, la care eu i-am spus să vină.

Intebae: În ce relații a fost Toronian cu Stoilor?

Răzvan: Stile și Toronian era în relații normale cu Stoilor în cadrul legatului și nu am putut observa la ei ceva deosebit..

Lușa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și-au constatat că conținutul în totul cu cele declarate de mine, îl susține și-l semnez propriu.

La de Lu.

Intebae

Im Lușa

Declarație.

Subsemnatul Ion Cuoruzi născut în anul 1944 decembrie 29 la București, fiul lui Ion & Theodora Cuoruzi, de profesie funcționar, cu domiciliul în Str. Tomița Nicolae 8 București, declar următoarele:

Îmi iau angajamentul față de organele Securității Statului că nu voi discuta și nu voi spune la nimeni nimic despre tot ce am fost arestat.

Peșamenii nu voi spune la nimeni unde am fost arestat și de sine a nume.

În cazul că nu voi respecta prezentul angajament crati ont să suport rigoriile legilor în vigoare.

Declara, sustin și semnez proprie.

19. II. 953.

Ion Cuoruzi

Urmare :

1. Dta cum ai ajuns in Corpul Diplomatic ?
2. In ce tari ai fost si in ce calitate si functional ?
3. Cand l-ai cunoscut pe Potossian Herant si in ce imprejurari
4. De legaturi ai avut cu Potossian H.
5. Data, locul si ce ai avut cu Potossian H.
6. Data dar a avut melungirea vizei pasaport de Potossian
7. Data persoanele ptu cari ai intervenit
8. In ce scop ai cerut melungirea pasaportului.....
9. Cu ce scop si cand l-ai prezentat pe Jacques Godan si Scharenboich
lui Potossian. Saxenbach -
10. Ce puteti de alt lui Potossian ramane Dta - carit a avut in Paris
11. Data incheierii in care l-ai cunoscut pe Wadison
12. Unde ai avut ce el prima intalnire
13. Caut a veni la unu barba intalnise
14. Cu ce ocazie a venit Wadison la legatia Romaniei din Paris
15. In ce cauza si pentru ce a venit la legatia Wadison
16. Cu cine s-a intalnit Wadison la legatia
17. De cari a venit Wadison la legatia
18. Ce fel de parohie a dus Wadison si pentru cine ?
19. Dta a primit din vechi parohie - Cine a mai primit ?
20. De sti Dta despre Wadison ? Data tot ce sti despre el
21. Cu ce ocazie ai aratat Dta lui Potossian rapoartele Dta
ce ai raportat despre pers. legatie
22. Ce a ramasut despre toate aceste Wadison Stoilov.
23. In ce puteti a fost Potossian cu Stoilov.
24. Unde si la cine va invitat Potossian

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

MORUZI IOAN, născut la 29 Octombrie 1914 în București,
fiul lui IOAN și TEODOR, căsătorit, director adj. la Min. Af. Externe
dom. în București str. Tonitza Nicolae Nr. 8

21 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 18

" s'a terminat " 23

Intrebare

În procesul verbal de int. din 19 Febr. 1953 ai arătat
că îl cunoști pe HEHANT TOROSIAN. Care au fost relațiile între
dta și el?

Răspuns

Relațiile noastre erau cele oficiale, în cadrul Lega-
ției. În afară de aceasta ne vedeam la tov. Ministru STOILOV unde
cei care eram membrii de partid ne întâlneau uneori. În cadrul
legației legăturile erau mai strânse între noi membrii de partid,
decât cu ceilalți membrii de partid sau cu cei care erau stră-
ini. Uneori ne vizitam reciproc, fiecare membru al legației învi-
tând pe ceilalți tov.

Intrebare

Ai făcut dta vreo cunoștință prin H. TOROSIAN la Paris

Răspuns

Prin TOROSIAN în biroul lui l-am cunoscut pe BERCOVICI
PLOPUL, care din câte am aflat ar fi coproprietar al Hotelului
Commodor.

Intrebare

Cu ce ocazie ți-a prezentat H. TOROSIAN pe BERCOVICI
PLOPOL?

Răspuns

BERCOVICI PLOPUL era odată la Consulat în biroul lui
TOROSIAN, unde intrând și eu l-am găsit acolo și mi l-a prezentat.
Prezentarea lui a fost accidentală - cu el n'am avut nicio relație
./.

ss/ION MORUZI

09
Însă ştiu că era în bune relații cu H. TOROSIAN, relații de afaceri și prietenie. Se vedeau deseori la Hotel Commodor, unde H. TOROSIAN locuia. După informațiile mele, TOROSIAN era interesat, ca acționar la acest hotel.

84

Întrebare

De unde ştii data de relațiile dintre H. TOROSIAN și BERCOVICI PLOPOL?

Răspuns

De acest lucru se vorbea în colonia română de acolo și în plus concret, mi-a spus un fost funcționar al Legăției FLORIAN care lucra la secția de Presă a Legăției, serviciu condus de tov. M. NECULCEA. Deasemenea despre acest lucru mi-a spus și ANGHELESCU PETRE cetățean român care stă în Franța de aprox. de 30 ani.

Întrebare

Ce cunoștință ai data despre legăturile lui H. TOROSIAN în Franța?

Răspuns

Din informații ştiu că avea legături de afaceri, dar nu pot să precitez cu ce persoane anume. După plecarea lui din Franța un cetățean emigrant din România în Franța, cu numele de IONESCU mi s'a plăns la legăție că TOROSIAN ar fi încasat unele comisiioane pentru niște medicamente pe care trebuia să le trimeată în țară.

Despre alte legături nu am cunoștință.

Întrebare

Cunoști data pe un cetățean străin cu care TOROSIAN a întreținut legături?

Răspuns

El era odată la Consulat de diferite persoane, nu cunosc însă de ce îl căutau. Nu cunosc vreo relație specială cu vreo persoană străină.

Întrebare

Ti-a amintit TOROSIAN despre vizita unui american la legăție?

Răspuns

Nu-mi amintesc că H. TOROSIAN mi-ar fi vorbit despre vizita vreunui cetățean american la legăție.

Întrebare

Data ai cumpărat din pachetele tip de alimente americane vândute de TOROSIAN în cadrul Legăției? Sau ce cunoști despre proveniența acestor pachete?

./ . ss/ION MORUZI

Răspuns

N'am cumpărat asemenea pachete - tip nici nu știu că s'ar fi vândut asemenea pachete în cadrul legației.

Intrebare

85

Ce știi dta de relațiile dintre TOROSIAN și L.PATRAS-

CANU?

Răspuns

Știu că erau în relații foarte strânse, își spuneau pe nume. În tot timpul cât L.PATRASCANU a fost la Paris, în timpul Conferinței de pace și a Tratatului de Pace, timpul liber îl petreceau împreună, făceau diferite drumuri cu mașina lui TOROSIAN. Nu cunosc unde anume se deplasau, deoarece TOROSIAN nu mi-a vorbit de acest lucru. Cu diferite ocazii, TOROSIAN când i-am atras atenția asupra unor atitudini nejuste (înjura, țipa prin legație) mi-a spus că nu se teme de consecințe și nu-l interesează nimic, deoarece cât timp este L.PATRASCANU nu poate să fie mișcat din postură pe care-l deține.

Intrebare

Ce cunoști dta despre întâlnirea lui L.PATRASCANU cu TOROSIAN la Bruxelles?

Răspuns

Nu-mi amintesc despre deplasarea lui TOROSIAN la Bruxelles și nici nu mi-a vorbit despre o întâlnire cu L.PATRASCANU la Bruxelles.

Intrebare

I-ai transmis dta lui H.TOROSIAN vreo scrisoare sosită prin curierul diplomatic?

Răspuns

În general veneau scrisori adresate toivilor din legație, prin curier; ele nu erau desfăcute și nu erau controlate ci se predau celor cărora erau adresate, astfel scrisorile ce veneau și pentru TOROSIAN ele îi erau predate fără nici un control în tot timpul cât eram la Leg. din Paris, nu pot preciza de unde veneau scrisorile, deoarece nu am avut nici o dispoziție de supune controlului corespondența sosită. Eu sau tov. Ministru STOILOV desfăceam numai corespondența oficială.

Intrebare

Prin ce alte căi s'a mai primit corespondența?

Răspuns

De obicei aviatorii mai aduceau corespondență particulară din țară.

./.

ss/ION MORUZI

Intrebare

Care au fost acei aviatori cari aduceau corespondență pentru personalul legației?

86

Răspuns

După cât îmi reamintesc, MAX MANOLESCU, DIODANU, GROZA și alții aduceau corespondență particulară.

Intrebare

Sub ce formă a fost predată corespondența adusă din țară?

Răspuns

Aviatorii o dădeau ei direct celor cărora le erau adresate.

Intrebare

Arată persoanele care au primit scrisori prin aviatori?

Răspuns

După câte știu eu, aviatorii aduceau scrisori și pachete persoanelor atât din legație cât și mai ales persoanelor străine de legație. Despre această chestiune poate da relații mai precise H. TOROSIAN deoarece el era însărcinat cu treburile TARȘ-ului și era în contact direct cu aviatorii.

Intrebare

Arată concret de unde știi data cele arătate de mai sus?

Răspuns

Acest lucru era cunoscut de întreg personalul legației deoarece aviatorii făceau în mod obișnuit acest trafic de corespondență.

Intrebare

Ce mai cunoști data despre TOROSIAN?

Răspuns

Tot ce am știut am arătat, nu mai știu nimic altceva despre el.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, după ce l'am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.

Anchetator :

ss/ION MORUZI

Cpt. de Securitate

Weiss Ludovic

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat

Moșuș, Ioan născut la 23 Octombrie 1911
 în Greurest, fiul lui Ioan și Prodot, caracter: direct adf. la Him.
 (Date de stare civilă, actualul domiciliu)
H. Octavie, dom. în Greurest, St. Tomilăra Prodot St.

21 Aprilie

1953

Orașul Greurest

Interogatoriul a început la ora 18 și min.

s'a terminat " " 23 " "

Intrebare:

În procesul Verbal de sub. din 19 Febr. 1953 ai ară-
 tat că ai cunoscut pe Heraud Potossian. Care au fost relațiile
 între El și tu?

Răspuns: Relațiile noastre erau cele oficiale,
în cadrul legății. În afara de aceasta ne vedeam la tov. Him
la Stoilor unde ei care erau membri de partid ne întâlneau
uneori. În cadrul legății legăturile erau mai strânse între noi
membri de partid, direct cu ceilalți membri de partid sau cu ei
care erau străini. Uneori ne vizitau pe noi, fucare membri al
legății, invitându pe ceilalți tov.

Intrebare: În fața El ai cunoscut la mai
H. Potossian la Paris?

Răspuns: În Potossian în viața lui
l-am cunoscut pe Greurest Popul, care el și căl au ofl al ar fi
coproprietar la Hodul Comod.

Intrebare: Cu ce ocazie și-a pierdut
H. Potossian pe Greurest Popul?

Răspuns: Greurest Popul era odată

Iscaitura.

În Unu

Urmasare: la Consulat în biroul lui Potossian, unde iubeau să
se l-au găsit acolo și mi la prezentat. Prezentarea lui a fost
accidentala, pe el până acolo nici o relație, însă știu că era în
bune relații cu H. Potossian, relații de afaceri și prietene. Se
vedeau desori la Hotel Commodore, unde H. Potossian locuia.
După informațiile mele, Potossian era interesat, ca acționar la
acest hotel.

Întrebare: De unde știți Dna de relații stricte
H. Potossian și Gheorghe Florea?

Răspuns: De acest lucru se vorbea în colonia
română de acolo și în plus conștient mi-a spus un fost funcționar
al legăției. Potossian pare lura la puterea de Presa a legăției, servirea
condus de tot H. Venclea. Desigur că după acest lucru mi-a
spus și inginerul Fela că lătau român pare să în Franța de
aprox. de 30 ani.

Întrebare: Ce cunoștințe ai Dna despre lega-
turi lui H. Potossian în Franța?

Răspuns: Din informații știu că avea legături
de afaceri, dar nu pot să precizez în ce persoane anume. După
plecarea lui din Franța nu călătoreau emigranții din România în
Franța, pe numele de Gheorghe mi s-a plăcut la legăție că Potossian
ar fi născut unele comisia pentru unele medicamente pe care
trebuia să le trimite în țară.

Degeam alte legături nu am cunoștințe

Întrebare: Cunoști Dna pe un călător străin
pe care Potossian a înlocuit legăția?

Răspuns: El era călător la Consulat de
diferite persoane nu cunosc însă pe ce îl călătoreau. Nu cunosc
nicio relație specială cu vre o persoană străină.

Întrebare: Fi-a amicului Potossian și pe
Vicele Consul American la legăție?

Răspuns: Nu mi amintesc că H. Potossian

Urmas: Mi-ai fi vrbt depe vizita vre unui pe la tana amoro-
sau la legatie.

Intrebare: Dta ai cumparat din pachetele tipu de
almanechi americane vandute de Fossonian in cadrul legatiei? Sau
se pusest depe provenienta acestor pachete?

Raspuns: Vam cumparat asemenea pachete - lips
nici nu stiu ca vor fi vandut asemenea pachete in cadrul legatiei.

Intrebare: Ce stiti dta de putatile dintr Fossonian
si L. Tabascanu?

Raspuns: Stiu ca erau in putatile f. puternice, in spe-
cial pe nume. In tot timpul rat L. Tabascanu a fost la Paris,
in timpul Conferintei de pace si a Statutului de Pace, timpul
liber si puterilor impuneau, faceau diferite drumuri cu marina
lui Fossonian. In pusest unde amune se deplasau, deoarece Foso-
sian nu mi-a vrbt de acest lucru. Cu diferite ocazii, Fossonian
cand i-am atas atentie asupra unor atitudini neputate (ingura-
lipa prin legatie) mi-a spus ca nu se teme de consecinta si nu
intaruia nimic, deoarece rat timpul rat L. Tabascanu nu poate
sa fie miscat din postul pe care l. stine.

Intrebare: Ce pusest dta depe intalnirea lui
L. Tabascanu cu Fossonian la Bruxelles?

Raspuns: Va mi amintea depe deplasarea lui
Fossonian la Bruxelles, si mi-a spus ca nu mi-a vrbt depe o intal-
nire cu L. Tabascanu la Bruxelles.

Intrebare: D-ai transmis dta lui H. Fossonian
vre o scrisoare posita prin curierul diplomatic?

Raspuns: In general venau scrisori adreseate
locitor din legatie, prin curieri; de nu erau desfaurite si nu
erau controlate si se putau celor canova erau adreseate, ast-
fel scrisorile se venau si pentru Fossonian de si erau putate
fara nici un control in tot timpul rat prau la leg. din Paris,
nu pot misca de unde venau scrisorile, deoarece

Semnatura
Jm. Moruzi

Urmare: Nu am avut nici o dispoziție de răspuns pentru lăsa corespondența poștală. - Eu sau tot. Unii din ei lăsa să facem numai corespondența o jumătate.

Intrebare: Pui ce altă părți pe mai puțin corespondență?

Răspuns: De obicei aviatorii mai adună corespondență la ~~pe~~ ~~personale~~ ~~legatii~~ particulare din țară.

Intrebare: Care au fost cei aviatori care ducă corespondența pe persoanele legale?

Răspuns: După cât mi prăvălesc, Hae Bone-hen, Ciobanu, Gura și alții adunau corespondență particulare.

Intrebare: Sub ce formă a fost predată corespondența adunată din țară?

Răspuns: Aviatorii și dădau și dădau pe cărora le erau adresate.

Intrebare: Nău persoanele care au primit scrisori din aviatori?

Răspuns: După câte știu eu, aviatorii adunau scrisori și pachete persoanelor altele din legatii și pe mai altele persoanelor stăruie de legatii. Depe aceasta chestiune poate să știți mai puțin H. Gossian deoarece el era înarmat cu telefonul I.T.R.S. alui și era contact direct cu aviatorii.

Intrebare: Nău coveit pe unde știți de la sărăci de mai sus.

Răspuns: Nău lucru era cunoscut de subșef personalul legatii deoarece aviatorii făceau în mod obișnuit acest lucru de corespondență.

Intrebare: Ce mai cunoscut de la șef Gossian?

Răspuns: Tot ce am știut am auzit, nu mai știu nimic altă depe el.

Prezentul proces-verbal de int. după ce lăsa celălalt cuvânt cu cuvânt și conștințe intermedie pe cele declarate de mine și mării și semnatură.

Intelept

Capitan de securitate.

Mario Ludovici

Semnătura,

Jm. M. M.

~~058~~

83

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arrestatul LOZNIUV EUGEN, născut la 2.IV.1916 în
com.Copou-Iași, fiul lui ALEXANDRU și ANA, de profesie
funcționar, cu ultimul dom. în Buc.str.Scheiul de Sus
Nr.31.

7 Octombrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 8,15
" s'a terminat " " 12,00

Intrebare:

Ce ocupații ai avut dta înainte și după 23 August
1944?

Răspuns:

Înainte de 23 August 1944 am fost profesor la
mai multe licee și funcționar la Serviciul Social. În
1941 timp de o lună de zile am fost angajat la Inst. Cen-
tral de Statistică, pentru recensământul general al Capi-
talei.

După 23 August 1944, am fost funcționar la Minis-
terul Asistenței și Asigurărilor Sociale, unde am lucrat
până la data arestării mele.

Intrebare:

Ce elemente dușmănoase regimului democrat din
țara noastră ai cunoscut dta în cadrul Institutului de
Statistică, și cu care dta ai intrat în relații?

Răspuns:

Ca elemente dușmănoase regimului actual din
R.P.R. ce funcționau în cadrul I.C.S. am cunoscut pe
următorii: BETEA NICOLAE, PAVEL CONSTANTIN și RATIU ANTON.

Aceste elemente în frunte cu PATRASCANU duceau
o politică dușmănoasă față de P.M.R. și împotriva măsurii-
lor luate de guvern.

PAVEL CONSTANTIN și ceilalți în frunte cu PATRAS-
CANU, datorită poziției lor oportunistă, carieristă și na-
ționalistă, căutau pe toate căile să împiedice o serie de

./.

ss/LOZNIUV EUGEN

măsurile luate de Partid și Guvern, în acel timp, cu privire la înfăptuirea naționalizării principalelor mijloace de producție.

Intrebare:

91

Arată d-ta în mod sincer, toate discuțiile dușmănoase la adresa regimului și guvernului purtate de d-ta cu PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns:

PAVEL CONSTANTIN la toate întâlnirile pe care le-am avut cu el, ocazional, își manifesta nemulțumirile sale față de felul în care se pregătesc și înfăptuiesc, unele realizări ale Partidului și Guvernului, cum și asupra felului în care se proclama și se manifestă necesitatea realizărilor.

Termenii cu care își exprima el aceste nemulțumiri, refectau o acțiune dușmănoasă, față de Partid și Guvern.

-Referitor la naționalizarea principalelor mijloace de producție, pretindea că această acțiune este pripită și nepregătită suficient, lucru care va duce la rezultate negative și compromiterea acțiunii.

El socotea Partidul și Guvernul ca, incapabili să realizeze o serie de reforme politice și economice, dat fiind lipsa mijloacelor corespunzătoare, politice, materiale și tehnice, pivotând pe ideea inoportunității acestor realizări, care o atribuia lui PATRASCANU.

Față de realizările în curs ale regimului, atât PAVEL CONSTANTIN și ceilalți în frunte cu PATRASCANU, aveau poziție dușmănoasă și căutau să împiedice aceste realizări.

-Deasemănă toate acțiunile de propagandă ale Partidului, le considera ca nereserioase și false.

-În ceea ce privește educarea Tineretului, spunea că această acțiune nu este suficient de pregătită, pentru a da rezultatele cele mai bune.

-În legătură cu munca voluntară, spunea că aceasta se face în mod neorganizat și insuficient studiată, lucru care duce la rezultate insuficiente și lipsite de valoare educativă.

Intrebare:

Ce propuneri ți-a făcut PAVEL CONSTANTIN, când, unde și cine mai era de față?

Răspuns:

Prin luna Octombrie-Noembrie 1947, în timp ce mer-

geam împreună pe stradă cu PAVEL CONSTANTIN, acesta mi-a făcut propunerea de a fugii din țară, cu un avion pilotat de MAX MANOLESCU, care va avea loc cât de curând. Eu am fost de acord cu propunerea făcută de PAVEL și am rămas în așteptarea momentului oportun.

92

Intrebare:

Cine în afară de dta și PAVEL CONSTANTIN, mai urma să fugă din țară în mod fraudulos, cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU?

Răspuns:

Odată cu propunerea de a fugii din țară în mod fraudulos, PAVEL CTIN mi-a mai spus următoarele: "suntem un grup de persoane cu vederi politice comune, care nu merg și nu pot merge pe linia Partidului Muncitoresc Român și nu sunt de acord cu măsurile luate de partid și Guvern. Din acest grup fac parte: BETEA NICOLAE, RATIU ANTON și alții, despre care PAVEL mi-a spus următoarele: "Ți-aș mai spune și alte nume, dar cu ce folos, pe câtă vreme nu-i cunoști. Când va sosii momentul vă veți cunoaște?".

Fată de discuțiile anterioare și propunerile făcute de PAVEL, am dedus că din acest grup ar face parte și PATRASCANU.

Intrebare:

Ce ți-a comunicat PAVEL CONSTANTIN, în vederea fugii din țară cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU, așa cum stabiliseți ulterior?

Răspuns:

PAVEL CONSTANTIN, în legătură cu acest mijloc de fugă din țară, mi-a spus că a ratat, fără a-mi preciza motivele.

Intrebare:

Despre ce alte mijloace de fugă din țară ți-a mai vorbit, după aceia PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns:

După căderea planului de fugă, cu avionul pilotat de MAX MANOLESCU, PAVEL CONSTANTIN mi-a spus să fiu liniștit, căci el a aranjat și este în tratative cu un trust care se ocupă cu trecerea frauduloasă peste frontieră. Eu și de această dată am avut încredere în cele spuse de PAVEL și am rămas în așteptare.

Intrebare:

Ce răspuns ți-a dat PAVEL CONSTANTIN în urma

./.

ss/LOZNI OV EUGEN

celui de al doilea plan de fugă din țară?

Răspuns:

In legătură cu cel de al doilea plan de fugă, 93
PAVEL CONSTANTIN nu mi-a mai dat niciun răspuns, întrucât
atât acesta cât și BETEA au dispărut și nu am putut să-i
mai întâlnesc.

Intrebare:

Ancheta îți cere să arăți în mod sincer, care era
intenția acestui grup din care făceai parte și data, odată
ajuns în străinătate?

Răspuns:

In primul rând trebuie să arăt că acest grup din
care făceam și eu parte, intenționa să meargă la Paris.

Ajuns la Paris, acest grup trebuia să ia legătură
cu exponenții partidelor istorice fugiți de aici din țară
și împreună să ducă o politică de răsturnare a regimului
din R.P.R.

După ce am citit prezentul proces-verbal de inter-
rogatoriu, cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele
declaratate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetator :
Lt. de Securitate
T. Drăghici

Anchetat:
ss/LOZNIOV EUGEN

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Lozniov Eugen, născut la 20.10.1916 în
Com. Copou - Iași, fiul lui Alexandru & Ana, de profesie
funcționar cu ultimul loc în func. la Școala nr. 31.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

7. Cotonari 1952
Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 15 min.
„ s'a terminat la „ 12 și 00 „

Intrebare: Ce ocupații ai avut tu, înainte și
după 23 August 1944?

Răspuns: Înainte de 23 Aug. 1944, am fost
profesor la mai multe licee și funcționar la Serviciul
Social. În 1944, timp de o lună de zile am funcționa-
țat la Inst. Central de Statistică, pentru recensă-
mântul general al Capitalei.

după 23 August 1944, am fost funcționar la
Ministerul Sănătății și Asigurărilor Sociale, unde
am lucrat până la data arestării mele.

Intrebare: Ce elemente dusmănoase regimului
democrat din țara noastră, ai cunoscut tu
în cadrul Institutului de Statistică și cu care
tu ai intrat în relații?

Răspuns: Ca elemente dusmănoase regimului
actual din RPR, ce funcționau în cadrul I.C.S.
am cunoscut pe următorii: Botea Nicolae,

Semnătura,

Urmare: Pavel Constantin și Răduțu Sutu.

Aceste elemente în frunte cu Patăscanu, duceau o politică dusmănoasă față de P.M.R. și împotriva măsurilor luate de guvern.

Pavel Constantin și ceilalți în frunte cu Patăscanu, datorită poziției lor coartunistă, concenista și naționalistă, căutau și toate căile să împiedice orice de măsură luate de Partid și Guvern, în acel timp, cu privire la înfăptuirea naționalizării principalelor mijloace de producție -

Întrebare: Arată stă în mod sincer, toate discuțiile dusmănoase la adresa regimului și guvernului, justate de stă cu Pavel Sutu ?:

Răspuns: Pavel Constantin la toate întâlnirile se care le am avut eu el, ocazional, își manifesta nemulțumirile sale față de felul în care se pregătise și înfăptuise, unele realizări ale Partidului și Guvernului, cum și asupra felului în care se proclamau și se manifesta necesitatea realizărilor.

Termenii cu care își exprima el aceste nemulțumiri, reflectau o atitudine dusmănoasă, față de Partid și Guvern -

- Referitor la naționalizarea principalelor mijloace de producție, pretindea că această acțiune este pripită și ne pregătită suficient, lucru care va duce la rezultate negative și compromiterea acțiunii -

Semnătura,

95 126

Urmare: El seceste Partidul si Guvernul ca inca-
pabili sa realizeze o serie de reforme politice si
economice, - dator. fiind lipsa mijloacelor corespun-
zatoare, politice materiale si tehnice, - pretand se
ideia importunitatii acestor realizari, care o atri-
buia lui Patrasescu.

Tota de realizante omisi in curs ale regimului
alalt Pavel Constantiu si celalti in frunte cu Pa-
trasescu, aveau pozitie olusmanoara si cantau
sa impiedice aceste realizari.

- Alasemuni, toate actiunile de propaganda ale Partii
olului, le considera ca neserioase si false.

- In cianee priveste educarea tineretului, spunea
ca aceasta actiune nu este suficient de pre-
gata, pentru a da rezultate cele mai bune.

- In legatura cu munca voluntara, spunea ca aceasta
se face in mod neorganizat si insuficient studi-
ata, lucru care duce la rezultate insuficiente
si lipsite de valoare educativa.

Intrebare: Ce propuneri a facut Pavel Constantiu,
cand, unde si cine mai era de fata?

Raspuns: Prin luna Octombrie - Noiembrie, 1947, in
timp ce mergeam impuna pe strada, eu Pavel
Constantiu, acesta mi a facut propunerea de
a fugii din Tara, cu un avion pilotat de Max
Manolescu, care va avea loc cat de curand.
Eu am fost de acord cu propunerea facuta de
Pavel si am ramas in asteptarea momen-
tului oportun.

Semnatura,

Urmare: Intrebare: Cine în afară de Stă n. Pavel Constantin, mai urma să fugă din țară în mod fraudulos, cu avionul pilotat de Max Manolescu?

Răspuns: Odată cu propunerea de a fugi din țară în mod fraudulos, Pavel Clu mi-a mai spus următoarele: "Suntem un grup de persoane cu vederi politice comune, care în mare n' am pot merge pe linia Partidului Muncitoresc Român n' am sunt de acord cu măsurile luate de partid n' guvern. Alin acest grup fac parte: Betea Nicolae, Răduț Anton n' alții, desigur ca Pavel mi-a spus următoarele: "Tiaș mai spune n' alte nume dar eu ce folos fi câtă vreme nu e cunoscut. - Când va sosi momentul vă veți cunoaște."

Fată de divergențele anterioare n' propunerile făcute de Pavel, am dedus că din acest grup ar face parte n' Pătrășcanu.

Intrebare: Ce tia coment Pavel Clu, în vederea fugii din țară cu avionul pilotat de Max Manolescu, așa cum stabilisă-ti anterior?

Răspuns: Pavel Constantin, în legătură cu acest mijloc de fugă din țară, mi-a spus că a ratat, iară a mi preciza motivele.

Intrebare: Despre ce alte mijloace de fugă din țară, tia mai vorbit după aceea Pavel Constantin?

Semnătura,

Urmare: Răspuns: După căderea flămânului ole
fugă, eu am avut șilolat ole Max Haulesen,
Pavel Cău mi-a spus să fii liniștit, căci
el a aranjat și este în tratative cu un trust
care se ocupă cu trecearea frauduloasă peste
frontiera - Eu și de aceasta dată am
avut incredere în cele spuse de Pavel și am
rămas în așteptare.

Întrebare: Ce răspuns ți-a dat Pavel Cău
în urma celui ole al doilea plan ole fugă
din țară?

Răspuns: În legătura cu cel ole al
doilea plan ole fugă, Pavel Cău nu mi-a
mai dat niciun răspuns, întrucât atât aceasta
cât și Betea au disjunct și nu am putut să
mai întâlnesc.

Întrebare: Anchetă i-ți cere să orăți în mod
binez, care era intenția acestui grup din care
faceai parte și din, odată ajuns în străinătate?

Răspuns: În primul rând trebuie să orăți cu
acest grup din care făceam și eu parte, intenția
na să mergem la Paris.

Ajuns la Paris, acest grup trebuia să se
legătura cu exponenții partidelor istorice fugite
de aici din țară și împreună să ducă o po-
litică ole răsturnare a regimului din R.P.R.

După ce am citit prezenta proces-verbal ole interogatori
cuvânt cu cuvânt și coresbunde în total cu cele declarate
de mine, îl lasă și-l revoc propriu -

Anchetat

Semnătura,

Anchetator
M. de Lăntăie
T. J. J. J.

DECLARAȚIE

Subsemnatul: EUGEN LOSNIOV, profesor de educație fizică declar prin prezenta următoarele :

I.- Sunt născut în 1916 Aprilie 2, în comuna Copou Județul Iași.

Părinții: ALEXANDRU LOSNIOV, de profesiune mecanic (maistru) a profesat în serviciul Uzinei tramvai, Școlii Normale de Băieți "Vasile Lupu" și Liceul Internat din Iași. A decedat în 1934.

Mama: ANA LOSNIOV - născută VENDLINC, gospodină (casnică) se găsește în prezent la Sibiu la una dintre surori.

- Surori (frați n'am): OLGA APCSTU profesoară la Iași, - căsătorită - membră în Partidul Muncitoresc Român, domiciliată în Iași Str. Adamache 9.

ADRIA LOSNIOV, profesoară la Sibiu - necăsătorită (cu ea locuiește mama), membră în Partidul Muncitoresc Român.

- Nu posed nici-un fel de avere (nici-un membru al familiei din care provin n'a avut și n'are nici-un fel de avere, trăind exclusiv din salariu.

- Sunt căsătorit cu FLORICA LOSNIOV - născută STĂTESCU, funcționară la Direcția Gen. a Asistenței din Ministerul Muncii și prevederilor Sociale cu care am un copil (fetiță) IOANA - MIORITA LOSNIOV născută la 23 August 1943.-

- Studii: Am absolvit Liceul Internat din Iași în 1934 și în 1938 am trecut examenul de licență în educație fizică la Academia de Educație fizică din București.

Am profesat ca suplinitor - profesor de educație fizică la catedrele și liceele: Lic. ALEXANDRU DONICI din Chighinău (1939) Lic. Prințul Carol, Constantin Brâncoveanu și Școala Gheorghe din București (liceu particulare) între 1940-1945, pentru că în 1945 să fiu titularizat la Liceul de Băieți din Ceranșebeg - unde n'am funcționat niciodată deoarece am obținut anual (din 1945 până în 1948 inclusiv) detașări la liceele: Constantin Crețulescu, Comercial

"Regele Mihai" și Liceul Mihai Viteazu (1948) din București. Paralel cu activitatea din cadrul învățământului am funcționat din 1942 până în toamna anului 1948 în asistență socială (Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale transformat mai apoi în Liga Operelor Sociale și în Direcția Generală a Asistenței din Ministerul Muncii și prevederilor sociale). În 1948 am condus Centrul de Acțiune Socială Casa din Tei din Direcția Generală a Asistenței.

În cadrul Organizației Sportului Popular - Federația de Baskett-Volley - am activat ca președinte și antrenor, educator al grupării C.A.S.T. (Centru de Acțiune Socială Tei) constituită din tineret muncitoresc și școlar din cartierul Tei - grupare contopită în A.S. Codrești (Galben (U.T.M.). Am colaborat la pregătirea acrobaticii a ansamblului de balet al Confederației Generale a Muncii în 1947-1948. Am activat de asemenea în Atheneul Popular N. Iorga și A.R.L.U.S. Cîrca 8-a.

- Sunt membru al Partidului Muncitoresc Român făcând parte din Organizația de Bază a Centrului de Acțiune Socială Casa din Tei (Str. Scheiul de Sus 31 tel. 1.26.62). =

Am lucrat în colectivul cultural pedagogic (delegat al Ligii Operelor Sociale) al Drului WEIGEL în 1944 la organizarea vieții tineretului evreiesc (cetățeni sovietici) cașat la Căminul Obor al Ministerului Muncii.

Sunt contingent 1938 am făcut stagiul de pregătire Militară la A.N.E.F. și trecut în gradul de Flot. T.R. Regimentului 13 Dorobanți din Iași. Pe front am fost până la Odessa în Compania 14-a lucru din Divizia XIV. Am fost demobilizat după căderea Odesei și mobilizat din nou, când (în perioada retragerii) Regimentul 13 Dorobanți se găsea la Tuzly (jumătatea distanței dintre Odessa și Nicolae) în compania de anticar a acestui regiment am urmat regimentul - partea activă - de la Tuzly până în apropiere de Chiginău (com. Tobârô) de unde am fost trimis spitalului Militar Golet (cu 10 zile înainte de căderea frontului din Moldova) care clasându-mă pentru incapacitate vizibilă gravă m'a trimis la Partea Sedentară și demobilizat la 25 August 1944.

În prezent, (în același grad de Flot. T.R. și fără a avea vre-o distincție militară) am fost vârsat de regiment 13 D. regimentului 26 Infanterie.

II. - Motivele determinate ale încercării de a pleca din țară:

./.

Dorința arzătoare de a pleca în străinătate și cu deosebire, dorința de a pleca în Franța - s'a trezit în mine încă depe când eram în ultimele clase de liceu. O gregită orientare în carieră, întemeiată pe judecata fugitivă de a 99 ajunge repede și ușor la posibilități proprii de câștig, agravate de fluctuantele și atât de puțin îndestulătoare satisfacții profesionale - la care fapte sau adăugat din ce în ce mai grave nemulțumiri conjugale - Adămaseră în ultimul timp amorul unei vieți care se cerea schimbată cu orice preț. În această stare de spirit mă găseam în Noemvrie 1947 - când în întâlnirile mele cu prietenul PAVEL CONSTANTIN (funcționar la Institutul Central de Statistică). Căutam părerea, sfatul și sprijinul unui om de încredere și de credit moral. Cu acest prilej mi-am confruntat și opiniile politice - privitoare la activitatea partidului și guvernului - cu opiniunile prietenului PAVEL CONSTANTIN, constatând identitatea noastră de vederi în ceea ce privește lipsa de oportunitate a reformelor și înlocuirea metodelor utilizate. CONSTANTIN împregna o stare de tensiune politică generală, prevăzând efecte dezastruoase în ceea ce privește popularitatea și încrederea regimului nostru politic în interiorul țării și în afară de granițele ei. Am fost puternic impresionat atunci de propunerea pe care mi-a făcut-o PAVEL CONSTANTIN - de a pleca în străinătate în vederea întreprinderii unei acțiuni politice într'un grup comunist dezident din care ar mai face parte și prietenii BETEA NICOLAE și RATIU ANTON. M'a întrebat dacă a-și consinți, la o plecare care s'er putea produce în foarte scurt timp. L-am asigurat că în starea de spirit în care mă găseam, n'am nimic care să mă reție.

Plecarea urmează să aibe loc (mi-a spus PAVEL CONSTANTIN) cu un avion pilotat de MAX MANOLESCU cu care speră să perfecteze ultimele hotărâri și puneri la punct în câteva zile.

După trecerea unui timp de câteva săptămâni în care PAVEL CONSTANTIN mi-a spus că sunt unele dificultăți - pentru a preciza apoi că încercarea pregătirilor de acest fel a ratat din pricina intensificării măsurilor de securitate aeriană luate de guvern - a afirmat că se ocupă de găsirea unui alt mijloc de trecere a frontierei și că este în tratative în acest sens cu un trust de trecere frauduloasă.

La un moment dat am sflat de dispariția lui PAVEL CONSTANTIN pierzându-i orice urmă.

În vara 1948 continuându-mi activitatea în cadrul asistenței sociale multiplele obligații de serviciu mă 100 înălțauiseră într'atât încât proiectul acesta de a pleca din țară se ștersese aproape complet din mintea mea.

În luna Septembrie am condus o colonie de copii a Direcției Generale a Asistenței la Breaza de Jos. Cu prețul unor enorme eforturi de voință m'am achitat foarte onorabil de aceste obligațiuni de serviciu.

La încheierea coloniei, după transportarea copiilor la București, făcând bilanțul financiar constat - culmea ghinionului - lipsa unei sume de peste 100.000 lei. Refuzând atunci întreg lanțul amărăciunilor care clocoteau demonic în sufletul meu, la strofugerarea unei idei nebune am luat restul de bani ce mai aveam dela colonie și am plecat în oraș fără nici-o țintă.

Reținut și circumspect cele mai dese ori, fapt pentru care complicam și exageram inutil importanța lucrurilor surdă de inepuizabile dezamăgiri și decepții în viața activă și practică - m'am lăsat prins acum de inboldul unui nebunesc gând de aventură ale cărui urmări nenorocite apăsă astăzi nimicitor asupra spiritului meu.

Am deliberat fugitiv hotărând să încerc - indiferent de urmări - ultima sursă de a mai putea trăi să fug în străinătate.

Ca un halucinat m'am urcat în tremul de Constanța. În tren am încercat să mai reflectez asupra lucrurilor pe care a-și fi putut să le întreprind în străinătate mângăindu-mă să întâlnesc în Franța pe PAVEL CONSTANTIN. 10

Am renunțat însă la orice calcule care desigur ar fi fost în stare să-mi schimbe hotărârea așa cum eram mărnat - orbește - de patimăcare mă înolețase.

Menționez că motivele de ordin psihologic, familial și bănesc pe care le-am invocat mai sus le invoc mai mult sub beneficiu de inventar, neurmărind prin expunerea lor atenuarea sub nici-o formă a gravității motivului politic care aparent rezultă din această declarație că este secundar.

Înțeleg să suport din plin consecințele atitudinii mele politice dezidente față de Partidul Muncitoresc Român căruia i-am înșelat buna credință în ceea ce privește respectarea obligațiilor ce le contractasem ca membru de partid. Regretul pe care-l încerc astăzi de a-mi fi rolizat concepției unui grup dezident din partid - mi s'ar părea o scuză ieftină pentru a înșădura consecințele firești pe care trebuie să le suport.

Este în acest fapt un singur act de demnitate pe care-mi pot permite să-l mai fac fără să las loc vreunui echivoc.

Ajuns la Constanța am intrat în relații cu un muncitor din port: PETRESCU TUDOR, la o cârcămă. Am discutat cu el privitor la posibilitățile de imbarcare pentru a fugi din țară. El m'a asigurat că există posibilități de imbarcare pe vasele străine care transportă mărfuri din portul Constanța. M'a mai pus în legătură cu încă un muncitor CRISTACHE IASCU cu care o asemenea încercare ar avea mai mulți sorți de reușită. Contra sumei de 350.000 lei CRISTACHE IASCU și PETRESCU TUDOR s'au angajat să-mi faciliteze plecarea. Cum vasele care veneau în port erau puține și mijloacele de supraveghere polițienească ale portului foarte întinse, n'a putut fi găsit potrivit pentru imbarcare decât un vas Sirian înărcat cu cherestea care urma să plece la Beyruth.

Am acceptat plecarea pe acest vas la asigurările susnumiților muncitori că dela Beyruth se pot găsi destule vase - pe care imbarcarea este un lucru foarte simplu - care să navigheze înspre porturile din occident.

Întârzierea rămănerii mele la Constanța era sortită să ducă la un eșec presupunând desigur - cum era și firesc - să înceapă din moment în moment urmărirea mea. Astfel în seara zilei de 23 Octombrie 1948 într-o înbrăcămintă de deghizament am putut învâla în siguranță personalului de pază și am pătruns - cu ajutorul celor doi muncitori în port și apoi pe vas.

La mai puțin de o oră - probabil urmasul unui denunț din partea vre-unui muncitor complice cu cei doi - am fost descoperit de organele de Siguranță ale portului, ascuns în vinciurile dela catargul vasului.

În răstimpul de aproape 10 zile dela sosirea mea în Constanța și până la încercarea de a pleca pe vapor am fost găzduit de PETRESCU TUDOR și un prieten al său (reparator de stilouri) GHEORGHIȚA BANICA.

Am avut impresiunea că susținuții muncitori au tergiversat mereu plecarea mea cu intențiunea de a invoca dificultăți și a-mi stoarce până la ultimul ban

Pe PAVEL CONSTANTIN l-am cunoscut în 1939 în una dintre școlile de formare a cadrelor "Serviciul Social" la Pietriș Jud. Arad. Menționez că la aceiaș Școală am mai cunoscut pe BETEA NICOLAE, RATIU ANTON și pe actualul Ministru MIRON CONSTANTINESCU.

N O T A

Legea Serviciului Social dădea o consacrare legală activității echipelor culturale studentești la sate - formate de Fundațiile Regale. Aplicarea acestei legi a început în vara 1939 și suspendarea aplicării legii în toamna 1939. În rândurile tineretului care forma cadrele acestei instituții erau tineri cu cele mai diverse apartenențe politice.

La Școala dela Pietriș Jud. Arad - mai sus amintită - la care eram în grupul de comandă pentru partea de organizare tehnică a vieții de tabără - l-am cunoscut pe PAVEL CONSTANTIN ca un foarte pasionat și zelos propagandist a doctrinei Marxist-Leninisto-Staliniste (ale cărei precepte făceau obiectul unei prelungite discuțiuni în cercul celor mai sus notați).

Chipul lui de a fi sincer, pasionat cinstit și cu un dezvoltat simț al prieteniei. Mi-au câștigat pentru alții 3
afecțiune și o prețuire morală trainică.

Am simțit de atunci în permanență faptul reciprocității în prietenie - pe care mi-a exprimat-o - ca pe o mare satisfacție și a-și putea spune onoare.

După suspendarea aplicării legii Serviciului Social ne-am mai întâlnit pe linie de activitate comună la Institutul Central de Statistică cu prilejul recensământului populației (1941) operație la care am lucrat împreună în Comunele Suburbane ale Capitalei. În 1944- 1945 PAVEL CONSTANTIN m'a chemat să activez împreună cu el și cu BETEA NICOLAE la Uniunea Patriotică ca responsabil sportiv pentru tineret. Am lucrat în cadrul Uniunii Patriotice împreună până când tineretul a fost înglobat în întregime la "Tineretul Progresist" În afară de aceste împrejurări - în care am fost frecvent împreună - nu mă vedeam cu PAVEL CONSTANTIN decât rareori când treceam pela Institutul Central de Statistică - fiindu-mi în drum - și de unde plecam pentru a întârzia în vre-o discuție la un pahar de vin.

În timpul de ilegală activitate a partidului știu că se ocupa de colectarea ajutoarelor pentru membrii de partid în închisori manifestându-se zelul și conștientizarea pe linia concepției sale politice - de care izbutise să mă lege într-o oarecare măsură.

Din Octombrie-Noiembrie - mi se pare -1947 cu prilejul unor discuții (de care am amintit în prima parte a declarației mele) în confruntarea opiniunilor noastre politice, am resimțit atunci fără nici-o posibilitate de echivoc - faptul atitudinii sale net disidente la care m'am raliat și eu.

Conchidesam împreună - pe plan politic internațional că întreținerea relațiilor noastre exclusive cu Uniunea Sovietică (dintre marile puteri care fuseseră aliata în războiul anti-hitlerist) este un fapt de natură să întârzie și să împiedice refacerea economică a țării să întrețină o stare de mare tensiune politică și nesiguranță în interiorul țării.

Consideram că acțiunile partidului și regimului să succedă într'un ritm torrențial impunându-se ca elemente de violență și nu de convingere și fără a avea elementele pregătite care să fie la nivelul de pregătire tehnică și

pretențiune morală necesare unor schimbări de apă maril 1048
proporții. Remarcam deasemenea că propaganda și manifestațiile
publice ale partidului sunt exagerate și neserioase,
diversele lozinci ocazionale exprimând eronat stări de lucruri
flagrant contrazise de realități. Discutam apoi despre diver-
se înecităști care se comit cu prilejul comprimirilor de
funcționari cum și de oportunismul acaparator și vernal al
unor elemente grăbite să parvină exploatare în interese propriu
idei și convingeri politice pe care nu le au.

Pe această temă au fost duse discuțiuni între
mine și PAVEL CONSTANTIN și a căror urmare trebuia să fie
plecarea noastră în străinătate.

El, mi-a spus: Suntem un grup de tineri cu vederi
politice comune - care nu merg, nu pot merge, după cele ce se
petrec sub ochii noștri, pe linia Partidului decât până la un
punct. Starea aceasta de spirit care ne unește polarizează în
jurul concepției politice și persoanei tov. Păhăncu.....

Va trebui - a continuat el - să plecăm unii în
străinătate pentru a ne angrena în mișcarea - care va trebui
fidel să ducă la schimbarea situației actuale din țară. Cum și
în ce chip - dacă vom găsi posibilitatea stabilirii unui
acord sau nu - vom vedea acolo. Dacă nu vom putea găsi în
Franța (la Paris) calea care să ne ducă - consecvent pe linia
convingerii noastre politice comuniste - la o acțiune comună
cu celelalte fracțiuni politice capabile să readucă just
echilibrul forțelor politice din țară (cu preponderența
elementului muncitoresc) și să întărească raporturile
noastre cu marile țări occidentale, n'avem decât să renunțăm
la politică și să ne vedem de treburile noastre personale.

Din acest grup desident și pe care-l cunoști și
tu - mi-a spus PAVEL CONSTANTIN - este NICU BETA și RĂTU
ANTON. Ce alte nume îți-agi mai putea cu folos de bună vreme
ce nu le cunoști. Când va sosi momentul vă veți cunoaște. În
linii generale îți-aș putea spune doar despre ei că merg cu
fermitate pe linia convingerilor de care am vorbit și în
numele prieteniei de care suten legați unii pentru alții.

De fapt fiind creditul moral total - în numele prie-
teniei - pe care i-l arătam, mi i-am mai cerut lui PAVEL
CONSTANTIN nici-un fel de alte relațiuni, convins că de bună
vreme ce nu mi le dă le consideră fie ne semnificative, fie
insectuale pentru stadiul în care se găseau lucrurile pentru
plecare. Nu aveam nici-un dubiu despre BETA NICOLAE și

RATIU ANTON - pentru care aveam bune aprecieri și o afecțiune prietenească - și cunoscând raporturile lor cu Păhăncanu.....
..... am conchis că inițiatorul spiritual și geful acestei desidențe este însăși..... Păhăncanu 105

Cu BETEA NICOLAE și RATIU ANTON - pe care nu-i mai văzusem din 1947 (începutul anului 1947) și numai în treacăt n'am discutat absolut nimic în chestiunile mai sus expuse.

Repet că PAVEL CONSTANTIN mi-a vorbit despre plecarea cu avionul (pilotat de MAX MANOLESCU) în Noemvrie 1947 constatând în ultima instanță că nu mai este posibilă plecarea pe calea aerului din motivele de intensificare a măsurilor de securitate. De asemenea repet că tot el mi-a vorbit de căutarea mijlocului de trecere a frontierei prin intermediul unui trust - cu care este în relație, înaintea dispariției lui.

Tiu să precizez că am făcut toate eforturile - de care sunt în stare, față de surmenajul nervos în care mă găsesc - yă înfățișez lucrurile în adevărata lor lumină - fără să mă eschivez dela nici-o răspundere care rezultă din faptele săvârșite. Nu mai am absolut nici un fapt de tălmăcit - mă detest pentru tot ceiace am comis și am voit să comit și aștept sentința - oricât de aspră va fi ea, în ispășirea căreia să încerc să-mi temperez sau stingھ remușcărilor și curăți conștiința.

Acesta declar și semnez propriu astăzi
7 Octomvrie 1949.

ss. EUGEN IOSNIOV

"Declarație"

Subsemnatul: Eugen LOSHIOR, profesor de educație fizică dăruie prezenta următoarele:

1 - Sunt născut în 1916. Aprilie. 2 în Comuna Copou Județul Iași.

- parentii: ALEXANDRU LOSHIOR, de profesie mecanic (mașină) a profesat în serviciul luxului tramvai, Școala Normală de Băieți, "Păule Lupu" și Liceului Internațional din Iași. A decedat în 1934.

Mama: ANA LOSHIOR - născută VANDLINC - gospodină (casnică) se găsește în prezent la Sibiu la una dintre surori.

- Surori (sătești): OLGA Apostu profesor la Iași, - căsătorită - membră în Partidul Muncitoresc Român - domiciliată în Iași Str. Adamache 9.

Adela Loshior, profesor la Sibiu - necăsătorită - (cu ea locuiește mama), membră în Partidul Muncitoresc Român.

- Nu pot avea nici un fel de avere (nici un membru al familiei din care pot avea a avut și n'are nici un fel de avere, trăind exclusiv din salariu).

- Sunt căsătorit cu FLORICA Loshior - născută STĂNESCU. Funcționar la Direcția Gen. a Asistenței din Ministerul Muncii și Prevederilor Sociale, ca care am un copil (fetei) IOANA - Mădălina LOSHIOR născută la 23. August 1943.

- Studii: Am absolvit Liceul Internațional din Iași în 1934 și în 1938 am trecut examenul

Au lucrat în colectivă culturală pedagogică din cadrul Liceului Social al
Școlii Măreș în 1944 la organizarea Fetei Măreșului.
Covârșeni, Caracul, Dorobanți (abst. la Comitetul Obor al
Măreșului - Muncii).

de Licență în educație fizică la Academia
de Educație Fizică din București.

Au profesat ca suplinitor, profesor de educație fizică
la Școala și Liceu: Asst. Alexandru Dănilă
din Chișinău (1939) / Le. Mihaela Corol Constantin
Brăncoveanu și Școala Ghorghe din București
(liceu tehnic), între 1940 - 1945, pentru că
în 1945 și-a luat titlul de Licență de Băieți
din Caracul - unde a avut funcția de învățător
deosebit am obținut anul (în 1945 până în 1948
inclusiv) de la Școala de Liceu: Constantin
Cretulescu, Comercial, Reguli, Școala de
Liceu Mihai Viteazul (1948) din București.
Paralel cu activitatea în cadrul învățământului
am funcționat din 1942 până în toamna
anului 1948 în asistența socială (Comitet
de Patrușaj al Operei Sociale transformat
mai apoi în Liga Operei Sociale și în Direcția
Generală a Asistenței din Ministerul
Muncii și Prevederilor Sociale). În 1948
am condus Centrul de Activitate Socială
Casa din Tei din Direcția Generală a
Asistenței.

În cadrul Organizației Sportului Poporului
- Federația de Săcăt - Volley - am activat
ca președinte și antrenor, educator al grupului
C.A.S.T. (Centru de Activitate Socială - Tei) / Comitetul
din Măreș Muncitoresc și școlare din
Comitetul Tei - grupul constituit în A.S. Școala
Gălbenu (V.T. Cl. P.). Am colaborat la
proiectarea activității a ansamblului de
balet al Confederației Generale a Muncii
în 1947-1948. Am activat și de asemenea în
Ateneul Poporului, Tei, și A.R.L.N.S.
Circe S.

- Sunt membru al Partidului Muncitoresc
Român / Societate din Organizația de
Bază a Centrului de Activitate Socială
Casa din Tei (St. Școala de Tei 31. III. 1962)
- Sunt contingent 1938, am făcut stagiul
de pregătire militară la Ș.M.E.T. și fac
peșteră de la Ș.M.E.T. 1938 / Legământului
13. Doctant din Tei. Tei sunt am

2 Fort până la Odessa în Compania 4^a Lucru
din Donja XIV. Am fost demobilizat după căderea
Odesei și m-am alăturat din nou, ca un (nu știu dacă
retragerii) Regimentul 13. Dorobanți de gâmbă la
Targu (Judecată de distanță dintr-o Odessa și
Vicolău) în Compania de autotur a acestor 1^{ri}
regiment am urmat Regimentul, porți actori -
de la Targu până în apropiere de Chișinău (Com.
Tabără) de unde am fost trimis spre elului
Lilith, Salot (cu 10 zile înainte de căderea
frontului din Moldova) pe o clasă de muncă pentru
inactivitate, război grav în a treia la Poșta
de la intru și demobilizat la 25. August 1944.
În prezent, în același grad de studiu și fero
a arie vîră distructie în Etor, am fost rănit de
Regiment B.D. Regimentului 26. Infanterie.

II Motivele determinante ale necesității de a pleca din țară:

Amintiri amănunțite de a pleca în străinătate - și
cu deosebire amintiri de a pleca în Franța - s'e
trădit în mine încă de pe când eram în ultima
Clasă de liceu. O minte miencă în conștiență
intencionează să judece fugitiv de a ajunge repede
și cur în străinătate. Groburi de căștig, de speranță
de înălțăminte și căutări de putere redemptoarele
satisfacții profesionale - la care fapți sau adăpănt
din ce în ce mai grave nemulțumiri conjugale -
aducându-se în ultimul timp a murit unea bietă ca
se cerea schimbată cu orice preț. În această stare
de spirit mă găseam în Noiembrie 1944 când
în Putășeniul meu cu prietenul Pavel Coastașu
(fundația la Institutul Central de Statistici)
cântam părăsirea, statul și sprijinul unui om
de încredere și de credit moral. Cu acest prilej
mi-am confimat și opiniile politice-prioritare la
activitatea ortidului și guvernului - cu opiniile
prietenului Pavel Coastașu, constatăm
identitatea noastră de vederi în ceea ce privește lipsa de
oportunități și reformelor și inactivitatea metodelor
utilizate. Constatăm înțelegerea a stări de tensiune
politice generale, prerazând efecte dezastruoase

în ceea ce privește ponderea și încrederea
regională, activitatea în interiorul țării.
Am eforturi de grație ei. Am fost ratat
impresionat atunci de propunerea pe care mi-a
făcut-o Parel Constantin - că a pleca în
Străinătate, în vedere interesului unui
activități politice ^{pe care} grup comunist dependent
din care ar mai face parte și prietenii Petre
Nicolae și Răduț Anton. - Mă aștept
dacă a și scris, la o plecare care s-ar
putea produce în foarte scurt timp. A mai
amuzat că stă de spirit în care mi-a spus
am înțeles că mi-a mai spus. ^{Paul Olteanu}

Plecarea urmează în scurt timp. Cu un
aruncat pilotat de Max Traudler - cu
care s-a și perfectat ultimele experiențe și
pauză la sfârșit în câteva zile.

După trecerea unui timp de câteva
septimăni în care Parel Constantin mi-a
făcut cu sunt unele obiective - pentru a
prepara apoi cu încredere pregătirea de acest
fel a statului din propria experiență, măsură
de securitate aeriană luată de guvern - a
adunat și se ocupă de găsirea unui alt
mijloc de trecere a frontierei și găsiți
tratat în acest sens cu lui trant de
trecere frauduloasă.

La un moment dat am aflat de
disponibilității lui Parel Constantin, începându-și
o nouă viață.

În ora 1948 continuându-mi activitatea
în cadrul amintitei societăți multiple
obligatii de serviciu mi-a subliniat
într-o anumită măsură direcția acesteia și a pleca
din țară și stăruie aproape complet
din mintea mea.

La suchei era colțaci, după transportarea
 Corpilor la Bucușesti. Faciundă filantrop
 Cu aneii constă - cămăra glorioasă -
 Căci unei pume de peste 100.000 lei.
 Refuzând atunci să țese lautul amărăciunilor
 Căre cloacă demonia în sufletul meu, la
 Strolăgerone unei idei nebune am luat
 Rebutul de fani ce-mi mai aveau de la
 Colone și am plecat în oraș fără nici
 O tână. Rătăcind în circumspect cele mai den
 on, sunt rentin core complicați și exageran
 i, aut il importanta lucrurilor - surse de
 inepuizabile de amăgiri și deceptii în viața
 activă și practică - m'am lăsat prins acuin
 de înfăptușul unui nebănuie, gând de aventură
 ale cărei urmări nevrozele aprinse astăzi
 minimele asupra spiritului meu.
 Am delirant fugit în hotărând și
 încerc - în absența de urmasi - ultime sauri
 de a mai putea trăi în țară în străinătate.
 Ce am halucinat m'am arcat în treabă

de Constanta. In trei ani
suceret si nu se reflecta asupra
lucrurilor pe care a facut. Si putut sa se
putea prin in stăruie negotand
sa instalare in franta pe Parl Constantin
Am reunite surse le pric calcul
coz desigur ar fi fort in stare să nu
schimbe potrivire pe naut orbeste de
petru cu un incetare de lucru.

Mentionez ca motorele de ordin
psihologic familial si tanare pe ce
le am intoc mai sar le intoc mai
mult sut beneficiu de inventor
neamarii din expunerea lor afectiune
sut nu o formă a gratitatie motorelor
politice care aparut de se receder
Inteles să suport din plu consecutiv
atitudine nu politice deficiente fata
de partidul Unic torre Român cămin
i am rasolat buna credinta in
cei ace priveste respectare obligatiunilor
si le contractare ce incalca de
partid Regretul pe care l incere ast
de a nu si realizat concepții mai grup
deficient din partid nu să se raie
de nu recluse pentru a relatare consecutiv
fiertă pe care trebuie să le suport.

Esti in acest fapt un negru act
de demnitate pe care nu să se incete
si l mai face fara să las loc de un
echivoc.

Amplas la Constanta am
intoc in relatiuni cu un unctor
din part Petrosen Tudor la o
cămin Am directat cu el
privit le posibilități de intoc
pentru a fugi din tor. El m a
angajat si există posibilități mai de
intoc pe basile străine care transport
marfuri din partul Constanta l a mai
pas in tegetur cu nu un unctor

Cristache. Lascu ^{cu} core are o ascu
 încercare ^{arare} tui multi sorti de reviste - 10
 Contine sume de 350.000 ^{la} Cristache Lascu
 si Petrescu Tudor s'en auant si mi
 'facilitate' de casare. Cum rarele core 10
 beuau la port erau putine si miștrale
 de supraviețuire soliteu axi + ale sortului
 forte intinse, m'a putut si ganit potrivit
 pentru iubirea dictu un tas dinu incăst
 cu chesete core unu m'place la Beyruth

Am acceptat plecarea si acest ras la
 asiguranțele susnumite luameti co de la
 Beyruth se pot saii destule rare - u core
 iubirene gti un lucru forte miștrale - core
 si uariștrale raspe sortule din occident.

Intârșirec ramăneri uale la Constanta
 era stitit si daci la un esec presupunad
 desigur - cum era si firea - si succedp din
 mument in mument urmarire uale

si si in perioada de 23, ~~la~~ Octombrie 1948
int'o putracaminti de deșapament am putat
insole sigileto personalitati de paza ~~la~~
am stituit - cu ajutorul celor ~~si~~ muncitori
in port si epi se ras.

La m'putin de o ora - probabil
 urmare unui denunt din partea ore unui
 muncitor complice cu cei doi - am fost
 descoperit de organele de siguranta ale
 portului, ascensi in viciunile de la catorful
 vasului.

In rastimpul de eprave sofi de la
 soirea mea in Constanta si pân la iubirene
 de a place pe ras si in tot gozdu de
 Petrescu Tudor si un prieten al siv
 (reparator de st'ouri) Ghenghito Băuice.

Am avut impresiune co susnumiti
 muncitori au taginut moare plecarea mea
 cu intentiune de a inoce dificultate in
 a mi storce pân la ultmul ban profund
 de stoca de [redacted] - deolanti - in core m'
 gascam, abandonat complex hazordului

Pe Parel Constantin l-am cunoscut
în 1939 în una dintre școlile de formare
a cadrelor "Serviciului Social" la Petros
Jud. Arad - Mentionez că la aceeași
școală am mai cunoscut pe Betu Nicolae
Răduțu Astăzi în actualul ministru
Miron Constantinescu -

Notă: După Legea Serviciului Social dată de ^{paralel}
Consacrarea legilor activității echipei
Studentești. Ea s-a format de Fundațiile
Regale. Aplicarea acestei legi a
început în toamnă 1939 și suspendarea
aplicării legii în toamna 1939. În
rândurile funcționarilor care forma Cadrele
acestei instituții erau tineri cu cîteva
diverse apartenențe politice.

La Școala de la Petros Jud. Arad - mai
pas amintiri - la care eram în grupul de
Comandă pentru pregătirea de studii tehnice
a tinerii de tabără - l-am cunoscut
pe Parel Constantin ca un frate
parimat și zelo propagandist a doctrinei
Marxist-Serviciului Stalinist (ale cărei
precepte făceau obiectul unor prelungite
discuțiuni în cercul celor mai buni prieteni)
Chipul lui de a fi sincer, parimat
Căruia în cu un dispreț sînt el prietenii
mi-au căștigat pentru el o afecțiune și
o prețuire morală înalte.

Au sîntat de atunci în permanență ^{pe}
Reciprocitatea în prietenie - pe care mi-a
exprimat-o ca pe o mare satisfacție și, a-
rădă spune bună.

După suspendarea aplicării legii
Serviciului Social ne-am mai întâlnit
pe viaa de activitate comună la Institutul
Central de Statistică cu prilejul recensămîntului
la populație, ⁽¹⁹⁴⁰⁾ Generalul la care am lucrat
împreună în Comandă subbarbărie ale
Capitalii. În 1944 și 1945 Parel Constantin

Sunt exagerate in uersioane, dăruind
loturi ocazionale exprimând eroarea
stării de lucruri flăcărând contopire de
realitate. Discutam apoi despre diverse
incertitudini care se găsesc în mijlocul
comprimărilor de funcționarii cuiva și de
oportunitățile achiziționale și veniale ale unor
elemente grantate și oarecum exploatare
la intermedie proprie și de contingențe politice
pe care le-au le au.

29 Mai - a spus: Suntem un grup
 de tineri cu vederi politice comune - care
 nu merg, nu pot merge, dupa cele ce se
 petrec sub ochii nostri, pe linia ortodoxiei,
 decat sa nu la cum planuie. Iar aceasta
 desprindere de aceste soluziuni in jurul
 conceptiei politice si senzorii Tor. Patrascanu
 la Treburi - a continuat el - si plecarea
 unui in strainatate pentru a ne angaja
 in miscare - care va trebui fatal sa ducă
 la schimbarea situatiei actuale din tara.
 Cum si in ce chip - daca vom gasi
 posibilitatea stabilirii unui acord sau un
 vom vedea acolo. Daca nu vom putea
 gain in Franta (la Paris) caile care se
 va duce - consequent pe linia convergenței
 noastre politice comuniste - la o
 actiune comună cu celelalte tractiuni
 politice capabile sa produca just
 echilibrul inteler politice din tara (cu
 preponderenta elementului burghez) si
 subințeleg ca o raportare noastră cu
 lumea tari occidentale, nu avem decat
 si renuntam la politica si ne vedem
 de treburi noastre personale.
 Din acest grup de tineri si nu erau cuantitate
 mica - nu a spus Pavel Constantin - este
 Nicu Botea si Retu Botea. Ce este

6
bunne tri ani mai putea cu folo de bucurie
breme ce lui le clugosti: Căușă va son
momentul și oclă curaste. În linie pene
-esse tri ani putea spune dor despre ei și
merg cu simțită se lăsa covingentor de
cără au vorbit în umele mîntăsi de con
suntine legetă auă omă altă.

dat lăuă creditul marel total - în uanade
mitchi - pe care îl rătăm, nu i-am mai
cerut lui Parel Constantiu nici un fel
de altă relațiune, cōrmas co de lăuă
bremeșcuie mi le dă le consideră sic
mesonificative sic inactuale pentru
studial în care se găscau lucrurile pentru
plecare. Nu aveam nici un dubiu
despre Betea Nicolae și Letia Antre
-pentru care aveau buncă epocien și o
afectiune pînăteușă - și cunoscând
răspundere lor cu Lucretia Păhăreanu
am conchis că suferința spirituală în fața
acestei divorțuri este răsărită Lucretia Păhăreanu

Cu Betea Nicolae și Letia Antre
-pe care lui i mai rămasă din 1947
(inceputul anului 1947) și numai în treacăt
m'am discutat absolut nimic în chestiunile
mai sus expuse.

Repet că Parel Constantiu mi-a
vorbit despre plecarea cu avionul (pilotat
de lăuă Hanulescu) în Noembrie 1947
constatând în ultimă instanță că nu
mai este posibilă plecarea pe căile aerului
din motivele de rută și de măsurător
de securitate. De asemenea repet că tot
el mi-a vorbit de călătoria în plocul
de trecere a frontierei prin Sute med. al
unui trust - cu care este în relație
înaintea divorțului lui. ~~de care nu am mai auzit~~

Tu și precizez că am făcut toate
eforturile - de care sunt în stare să dau
doamneajul ueror în care m'ă găsesc - să

infetrate lucurile in adograta lor
luminii - fara si ma eschivez de la
nici o raspundere care rezultă din faptul
savarsit. Nu mai am copulat nici un
sapt de taiuit ~~si~~ ma duc pentru
fotografie am comis si am voit si
comit, ~~aspettandu~~ s'entente-oricat de
aspru va fi ~~si~~ in iisavirea careia si
ducere la noi. Tempora veni strage remuscante
si curate construite.

Acertea declor si remuez proprii
astazi 7. Octombrie 1949. J. J. J.

G. J. J.

DECLARAȚIE

Subsemnatul EUGEN LOSNIOV declar prin prezenta următoarele :

Despre plecarea din Tară, prietenul PAVEL CONSTANTIN mi-a vorbit în toamna anului 1947 - nu mai rețin bine luna, prin luna Octombrie sau Noembrie. Este lucru cert că schițarea acestui proiect de plecare se desena printre celelalte motive enumerate în declarația mea din 7 Octombrie 1949 - și prin motivul expres al ieșirii din guvern a Tov. LUCRETIU PATRASCANU a cărei atitudine a făcut obiectul dezamăririi sale publice de către Partidul Muncitoresc Român.

Privitor la trustul de trecere frauduloasă a frontierei - PAVEL CONSTANTIN mi-a spus doar că urmează să trateze cu el - fără a-mi preciza sau denumi nimic din ceea ce constituia existența sa (a trustului) urmând să-mi comunice la ce rezultate va ajunge.

Lucru, care evident nu s'a mai întâmplat din pricina dispariției lui PAVEL.

Am aflat de dispariția lui PAVEL CONSTANTIN căutându-l telefonic la Institutul Central de Statistică - de repetate ori; ultima oară ducându-mă personal la Institut - unde mi s'a răspuns; întâi că este plecat într-o permisie și apoi că nu s'a mai prezentat la serviciu fără a face vre-o comunicare sau a da orice alt semn de viață.

Așa cum se prezentau lucrurile schițate în proiectul de plecare cu PAVEL CONSTANTIN nu se punea problema stabilirii unui loc anumit de întâlnirii în străinătate, de bună vreme ce urma să fi plecat împreună. În ceea ce privește ideea de a întâlni pe PAVEL CONSTANTIN în Franța - la Paris - simplă supoziție din moment ce nu știam nimic de PAVEL la plecarea noastră trebuie să mărturisesc că nu mă gândisem asupra unei anumite modalități lăsând totul în voia hazardului.

147
Reflectând abia acum asupra acestui lucru, presupun
că a-și fi putut lua informații dela populația românească,
stabilită la Paris asupra cerourilor politice intereseți în
soluționarea problemelor politice din România - cu care 113
PAVEL cred că ar fi căutat să ia contact dacă s'ar fi găsit
acolo.

Cum în ordinea de importanță - motivul deordin
politic se desenează cu un coeficient minor în încercarea mea
personală de placare, 14 Octomvrie 1948 era foarte posibil ca
în eventualitatea ajungerii mele în Franța să fi urmat un
vechi proiect de pregătire pentru o nouă carieră - dacă nu mi-aș
fi găsit prietenii (PAVEL și BETEA) acolo.

Drept care dau prezenta declarație, astăzi
14 Octomvrie 1949 și semnez propriu

ss. EUGEN LOSHIOW

Selecție

Subsemnatul EUGEN LOSHIN
 declar prin prezenta următoarele:
 După plecarea din țară, prietenul PAVEL
 CONSTANTIN mi-a scris în tranva caului
 1947 - eu mai puțin trei luni, prin luna
 Octombrie sau Noiembrie - este lucrat
 cu sebitate acestui proiect de plecare se
 decanul - prietenul celulei noastre amuzate
 în dolniștii mea din Octombrie 1949 - și prin
 partitură egros al jessin din suven e Tr.
 LAURETIV. PATRASCANU a căsăi atitudine a
 făcut obiectul diurnarii sale publică de către
 Partidul Național Român

Vizitator la Institutul de Tracare frauduloasă
 a frontierei. PAVEL CONSTANTIN mi-a spus
 doar că nu oare să tratore cu el - fără a mi
 preciza sau domeniul teritoriu din ciace
 constituire existente se (a tratorului) - amândoi
 și mi comunică la ce rezultate va ajunge -
 Lucru conștient, un și mai întâi
 din grădina de prater. În PAVEL -

Am aflat de dispoziția lui PAVEL Că
 Centrului de telefonie la Institutul Central
 de Statistică - de repetat și ultima vor
 ducându-l la personal la Institut - unde lui s'a
 răgănit: Păi ce este plecat într-o grădina
 a prietenului mi-a prezentat la grădina
 fără a face vre-o comunicație sau a de
 orice alt lucru de viață.

De cum se prezentau lucrurile
 schitate în proiectul de plecare cu PAVEL Că

DECLARAȚIE

Subsemnatul EUGEN LOSNIOW, declar prin prezenta - referitor la problemele de ordin politic : intern și extern care au făcut obiectul discuțiilor dintre mine și PAVEL CONSTANTIN și în legătură cu intențiunea noastră de a pleca în străinătate - următoarele :

În afară de problemele de această natură - despre care am pomenit în declarațiile mele anterioare - am comentat împreună despre aspectele pe care le occasionază organizarea tineretului și munca voluntară.

Am conchis în acest sens că organizarea tineretului întâmpină o rezistență serioasă din partea acestuia: - tradusă în fapt prin indolență, pasivitate, nesăritivitate și prin comportarea ~~de~~ insolent în relațiunile lui cu autoritățile conducătoare de partid sau pedagogice. Am atribuit acest fapt ca o scădere și ca o lipsă de fapt a Partidului în ceea ce privește :

a.- desemnarea camerilor de răspundere care să conducă și să îndrumeze tineretul.

b.- forma de prezentare și conținutul materialului teoretic (ideologic și doctrinar) de pregătire marxistă a tineretului.

c.- multiplicitatea sarcinilor atribuite, în timp prea scurt tineretului, pentru ca el să le poată concretiza în forme serioase și trainice.

d.- În general o violentă acțiune de încredințare, orientare și educare a tineretului ~~scrită~~ să egaleze în fond, menținându-se doar la nivelul foarte scăzut al înșelării unor aparente de schimbare (în mentalitatea și educația lui).

Referitor la munca voluntară prestată de tineret pe șantiere am apreciat deosemeni că a dus la rezultate net inferioare celor scontate din punct de vedere al calității și tehnicității și care au verificat practic situația menționată mai sus.

Am mai discutat apoi despre rezultatele întrecerilor socialiste în muncă, cu aceeași ~~constatăm~~ pesimiste în ceea ce privește calitatea muncilor efectuate.

Cu privire la "munca voluntară" în general, am comentat faptul că ideea de voluntariat este o ficțiune în realitate: munca aceasta este o obligație neretribuită care depășește cele 8 ore de lucru și că modul ei de realizare în instituții duce adesea la situații din cele mai ridicole și infructuoase, repararea sarcinilor nefăcându-se funcțional în domeniu propriu de activitate a fiecărui salariat. 116

În activitatea partidică propriu-zisă, cu conștințele sale sindicale, am comentat faptul muncii prea mare de gândire și prelucrarea prea mult repetată a aceluiași subiecte și repartizarea nesectivă a membrilor în funcțiuni partidice.

Reformele economice în concepția și aplicarea lor au dus și duc la distrugerea completă a oricărei inițiative particulare, iar naționalizarea precipitată a întreprinderilor - din pricina lipsei de cadre administrative și tehnice corespunzătoare - au dus la o scădere a producției.

Cu privire la reforma justiției am comentat faptul că prin ea se tinde la înlăturarea completă a funcțiunii magistraturale în concepția ei clasică, justiție populară - de fapt o justiție de clasă - urmând a o înlocui complet. Deasemenea că precipitarea introducerii acestei reforme duce în mod fatal la ridicolul tuturor formelor fără fond - ascesorii populari care obțin prin efectul acestei reforme rolul principal fiind sub nivelul minim necesar de pregătire juridică și garanție de posibilități morale.

Exercitarea puterii executive - așa cum evoluează lucrurile la noi - reduce rolul justiției - la un simplu act formal înlăturând metodic și persuasiv funcția magistraturală din arena vieții de stat - cu toate consecințele nefaste în ceea ce privește egalitatea împărțirii ei tuturor cetățenilor fără nici-o deosebire.

Acestea au fost elementele de discuție pe tema situației politice dela noi. Discuțiile n'au privit problemele în toate amănuntele lor intrucât în ceea ce privește concluziunile și consecințele lor generale am văzut ușor și imediat de acord. Ele au avut un caracter ocațional și fracțional, nu analitic și metodic, fără ca prin acest fapt să poată fi depreciați seriozitatea lor - dat fiind faptul că urmarea lor imediată a fost acceptarea mea de a mă alia idemi lui PAVEL CONSTANTIN cu privire la plecarea noastră în străinătate.

În ceea ce privește toate celelalte chestiuni legate de obiectivul pregătirilor de plecare în străinătate am mărturisit absolut tot în declarațiile mele anterioare. Menționez înădă odată că lipsa mea de interes în ceea ce privește detaliile

acestei chestiuni se datoresc încrederii ~~totale~~ pe care i-o acordam lui PAVEL CONSTANTIN și asigurărilor lui că va păstra toată prudența în pregătirea plecării. 117

Cricăt ar părea de curioasă și hazardată trebuie să fac totuși afirmația - și o fac pentru ultima dată - că în acest moment a-și fi bucuros să posed și să pot declara deci - orice alt amănunt de natură să elucideze complet această chestiune. Starea de epuizare [REDACTED] în care m'a adus gravitatea faptelor comise până în prezent, nu mai poate suporta agravarea, în care o creiază repetarea bănuelii că ași mai avea vre-o rezervă și că a-și mai tăinuî ceva.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu, astăzi 18 Octombrie 1949

ss. EUGEN LOSHIOR

Secrete

Subsemnatul Fujen posnior
secler prin prezent - reporter la
problemele de ordin politic: intra i intre
care eu facit obiectul discutiei la
marea si LAVEL Chutiu legator - cu
intentione sa araste de a pleca si suinut
la mistonchi.

Si a apra de problemele de aceasta
naturi - despre care am pomenit in
declaratiile mele anteriori - am conuut
supraimul despre aspectele si care le ocupam
organizarea siuzetului si munca voluntar.

Am conchis in acest sens ca organizarea
siuzetului intramisiu o rezistente pentru
din ptea acestuia: - Tradus in fapt
prin iudolenta, peritatie, necesitate si
mii conuotie ~~la~~ abajis si insublet
in relatiunile lui cu autoritatile conducatoare
de partid sau pedagogice - Am atribuit
acest fapt ca o reactiune si ca o lipsa de
tact a partidului in cerace pte.

afisemur sa ramanem de raspundere care
si conducet si si indrumare siuzetului

1) Insa de pientie si cont autul materialului
teoretic (ideologie si doctrina) de prezenta
moralitate a siuzetului

2) multiplicitatea siuzetului atribuit, in timp
present siuzetului - pentru ce el si le
prati conuotie in forme siuze si traim

3) in care o volente actiune de
inducere, orientare si educare a siuzetului
intre si esuare in fond; inuotia de re

pentru ultima dată - că în acest
moment a și fi tucuroși și pred-și și
pot declara din - orice alt amănunt
de costuri și elucideze complet această
chestiune. Stăen de epurare

cu
care în a adus gravitatea faptelor
comise până în prezent, nu mai poate
supra agravarea, în care o creșterea
reputației familiilor. Că și mai are
vreo rezervă și că a și mai tăinuieva.

Într-o altă prezentă
declarație în semnul propriu. Antaf
18. Octombrie 1949

G. B. P.

DECLARAȚIE

Subsemnatul EUGEN LOSNIGV declar prin prezenta următoarele:

Așa cum am afirmat și prin declarațiile mele anterioare, discuțiile antice cu PAVEL CONSTANTIN pe tema: reformelor întreprinse de actualul nostru regim politic, atmosferei generale politice din Țară și activității P.M.R.-ului discuții al căror conședințe imediate trebuiau să se concretizeze în actul plecării noastre în străinătate, au avut loc prin lunile Octombrie-Noiembrie 1947. Aceste discuții, întreținute în drumul nostru către casă, după terminarea orelor de serviciu la I.C. Statistică, de unde în trecut îl luam uneori pe PAVEL - pe stradă, sau eventual la un local - în care ne refugiam, pentru a consuma un aperitiv înainte de masă, nu aveau încă nici sistematic nici organizat și metodic, ci pasager și fugitiv. Ele își aveau drept punct de plecare comentarea evenimentelor curente și schimbul de impresii asupra actualității sub multiplele și variatele ei forme. În starea de reînviată luciditate, în care mă găseam acum, îmi dau seama că atitudinea de atunci a lui PAVEL CONSTANTIN era, confuz și strâin, între serioșitate și profunzime și între amuzanța superficialitate. Îmănușele sale idealizate lăsa această impresie puternică de adâncime și imensitate gravă; însă: aprecierile, comentariile și concluziunile privitoare la dezvoltarea problemelor menționate mai sus, nu se fundau pe o analiză minuțioasă, judicioasă și metodică a lucrurilor - a faptelor, ideilor, cuceririlor - ci pe sarcasm, ironie și amuzanță lor interpretate negativistă.

Astfel pe plan politic general PAVEL CONSTANTIN era preocupat de ideea armoniei, colaborării, reciprocității concesiunilor - ajustărilor și perfecționării sistemelor politice chiar - sincerității și loialității raporturile între marile și micile puteri. Era preocupat de ideea destinderii atmosferei politice generale, de asigurarea și dezvoltarea tuturor libertăților cetățenești, de facilitarea tuturor mijloacelor - materiale și morale - pentru dezvoltarea unei vieți pașnice, libere și prospere. În această privință activitatea P.M.R.-ului, PAVEL

CONSTANTIN constată între altele:

- o defectuoasă recrutare a membrilor de partid ¹²¹printr'o
greșită tactică - de presiune și urgență și nu de convingere și
persuasiune - stimulând astfel oportunismul și înăbușând adesea
conștiința - de convingere și cinste - a maselor.

- lipsa unei metode adecvate în pregătirea, educarea,
îndrumarea și dinamizarea (în ceea ce privește acțiunea
practică) a membrilor de partid și tineretului.

- practica unor carneașegiste metode de propagandă,
propagarea unor idei și fapte flagrant contrare de realități
(în ceea ce privește sporurile de producție industriale, uniunea
tineretului etc.)

- o exagerată violență practică față de celelalte
grupuri politice, trecute în ilegalitate, cu înăbușarea pripită
și abuzivă din toate funcțiunile a unor simpli - foști - membri
din celelalte partide, cu totul ~~de înăbușare~~ înăbușanți d.p.d.v. al

capacității, lor politice și lipsiți de orice
bunuri materiale personale putând constitui o avere.

- o greșită repartizare a responsabilităților și sarcinilor
de partid (de natură să crească în mod comic și ~~personal~~
stări de iresponsabilitate), fără o judicioasă apreciere
a gradului de pregătire și capacității personale: intelectuale,
profesionale, morale și de acțiune a membrilor.

- o exagerare a numărului îndatoririlor și sarcinilor de
Partid ducând la o deficiență exercităre a obligațiilor
profesionale; la ușură și la sterilitatea interesului pentru
subiectele - meru aceluși și amorf tratate - înfățișate membri-
lor de Partid, o tardivă și insuficientă difuzare a materialului
teoretic de îndrumare.

- stimularea nesăbuită a unei permanente stări de
suspiciune; de natură să releveze meritele inexistente ale unor
cameni oportuniști, trădători și venali (care se preocupă numai
de reclamații, nefundate și minciunoase) și să indispuie până la
exasperare pe oamenii serioși, harnici și de bună credință
devotați astfel obiect de invidie, critică și de distructiv ateo,
etc.

În ceea ce privește planul și metodele ~~un~~ unitate cum
și oportunitatea reformelor întreprinse de regim - cu toate
consecințele imediate și viitoare ale aplicării acestor reforme
RAVEL CONSTANTIN se menține la același nivel, de negativism
critic în aprecieri, așa cum am arătat în anterioarele mele
declarații. Preocuparea acesată, în ceea ce privește placarea în
străinătate, era legată de RAVEL CONSTANTIN de constatarea
faptului că, orice încercare de a elucidă problemele politice.

134
122
în adevărata și cuprinsătoarea lor lumină - a determinat și aplicarea remediilor eficiente politicii duse de partid, se izbeste, aici în Tară, de zidul de arbitrar autocratism și exclusivism al partidului.

- PAVEL CONSTANTIN nu-și referos, cel puțin în contactul cu mine, aprecierile sale, decât la partid în general, fără să facă personalități sau să viseze direct o anumită latură din autoritatea conducătoare a partidului.

Referitor la raporturile sale cu PARTIDUL, PAVEL CONSTANTIN mi-a spus, în treacăt, că a fost chemat să *compună* în fața Comitetului Central, pentru a-și explica atitudinea politică - în unele dintre aspectele ei bizare - și neconformant cu normele și directivele partidului. Impresiunea pe care a făcut-o cu acest prilej - mi-amărturisit el - a fost aceea de nesăritozitate - întreținută de un abuz alcoolic pasager - reprezentând pentru moment destulă gravitate pentru a fi drastic sancționată; evoluția ei urmând însă, a fi atent urmărită.

Mi-a mai spus tot atunci că, el a fost totdeauna împotriva formalismului acesta convențional de încadrare într-o mișcare politică; de natură să-ți anihileze propria cugetare și libertate de acțiune și care să-ți impună sarcini și obligațiuni insuficient motivate și neconvingătoare.

Partidul - a continuat el - trebuie să fie preocupat - activ și permanent să-și antreneze și insufletească membrii consultându-se - deschis, liber și organizat - cu ei să-și revizuiască și adapteze și mereu pozitiv ținând pasul cu realitățile vii, concrete și nu menținându-se la impunerea dogmatică și convențională a unor forme osificate și perimate.

Așa cum am mai arătat și în celelalte declarații - anterioare - în starea de spirit în care mă găseam, în timpul ultimelor mele discuțiuni cu PAVEL, creditul pe care i-l acordam - credit moral, de competență și experiență politică - eu făcând ugoară convertirea mea, constatând fugitiv identitatea, opiniunilor noastre politice și în același timp elanul nostru comun pentru rezolvarea problemelor politice într'un nou și mai promițător cadru. M'am reținut dela curiozitatea de a ști și cunoaște amănunte în legătură cu plecarea - mulțumindu-mă exclusiv cu ceea ce mi spusese el, presupunând că aceste amănunte sunt insignifiante d.p.d.v. al participării mele la această întreprindere (cel puțin pentru momentul acela) și că întrebările mele i-ar face să se îndoiască asupra deciziunii de a-l urma în același timp pentru a nu-i trăda cumva intenția de indiscreție și nealoialitate.

dar ceea ce am precizat cu privire la pregătirea plecării cu avionul și ulterior cu trustul - atât cât se găsește înfățișat în declarațiile mele anterioare - exactitatea și autenticitatea - că mi-au fost mărturisite de PAVEL - nu se poate face nici un fel de rezervă, sunt riguroase certe. 128

Dorința mea de a menține raporturi de reciprocă prietenie cu PAVEL - în starea de remăscută și lucidă conștiință în care mă găsesc acum - nu mă mai poate opri să mărturisesc și să elucidesc adevărul în această chestiune, oricare ar fi urmările și consecințele pe care sunt decis să le suport până la ultima lor expresie.

Mă mi-a făcut impresia că PAVEL s'a ocupat singur, tratând direct și fără nici-un alt concurs prin acela prin a căror mijlocire urma să se realizeze plecarea: adică MAX MANOLSCU și cei care constituiau trustul. În ceea ce privește trustul PAVEL CONSTANTIN mi-a afirmat că urmărește să-i obțină concesiunea pentru a scăpa de plata foarte ridicată (200-250-300.000 lei) de trecere pentru fiecare om.

Tot el mi-a afirmat că socotește indispensabilă o foarte atentă și prudentă pregătire a plecării, ~~întrucât~~ ca și toată discuția pentru a nu da loc unui nou Tănăsău.

Reflecta cu amărăciune PAVEL CONSTANTIN mai mult pentru el însuși - deși cu glas tare - că și acum ca și în trecut - cu tot progresul, desigur foarte important, al concepției socialiste în mentalitatea și spiritul opiniei noastre publice - participarea sa la viața politică înbrază o formă de neacceptare a stărilor imediate capabile să-i creeze nenumărate neajunsuri și nemulțumiri.

Drept care dau prezenta declarație și semnez propriu.

24 Octombrie 1949

ss. EUGEN LOSNIOV

"Declarație"

Subsemnatul Eugen

Losnier declară prin prezenta următoarele:

Am cum am informat și prin declarațiile
miele anterioare, discuțiile autenticitate
Pavel Călin pe tema: reformele întreprinse
de actualul nostru regim politic, atitudinea
generală față de din trecut și actualitatea. P. H.
ului - al căror conștientă imediată trebuia
să se concentreze în actul plăcerii noastre în
străinătate -, au avut loc prin lunile
Octombrie - Noiembrie 1947. Aceste discuții
intervenit în domeniul nostru către care, după
terminarea celor de serviciu la S. C. Helitica, de
unde i-au căutat și le-am urmărit pe Pavel - pe
stradă, sau eventual la un local în care
ne refugiam, pentru a consuma un export
răcit de mare -, au aveau loc în
sistemul de organizare în metad, ei sosager
și fugitiv. Ele și aveau drept punct de plecare
comentarea evenimentelor curente și schimbările
de impresii asupra actualității sub multiple
și variabile ei forme. Într-o de reînviată
luciditate, în care nu găsim nimic, nici de
seama cu atitudinea de atunci a lui Pavel Călin
ascuțită, confuz și stranie, într-o seriozitate și propunere
și într-o amănunțită superficialitate. Noțiunile
săi izolat și lipsă de această impresie
puterice de adăncime și învențitate, grăbi
într-o necredincioasă, comentările și concluziile
primare la desvoltarea unor probleme, în
surs, au se fundau pe o analiză hibernantă,

— O grintă - reprezentare a responsabilității și sarcinii de
partid. (de uitate și creșterea în uitate) și paradržitului
stării de răspundere și libertate) și totuși o funcționare a grintei
de pregătire și capacitate pentru a - intelectual, profesional, moral
și de acțiune - a membrilor.

judiciarii și metodelor a lucrurilor
- apelului, ideilor, raționamentelor - și pe sarcinile
ironice și amuzante lor interpretare nega
Astfel pe plan politic general Partidul
ere preocupat de ideile armoniei, colaborării
reciprocității, concesiunilor și ajustărilor și
perfectărilor sistemelor politice chin -
Sincerității și loialității raporturile între
murile și murile puterii? Ere preocupat
de ideile desfructurării atuurilor politice
generale, de angajarea și desfructurarea
futurol libertăților cetățenilor, de desfructurarea
futurol mijloacelor - materiale și morale -
pentru desfructurarea unei țări, poporului.
Libere și propriu.

În ceea ce privește activitatea P. M. R.ului
Partidul Chiu constată următoarele:

- o defectuosă secretare a membrilor
de partid printr-o greșită tactică - de
persuasiune și urgence - și un de convingere
și persuasiune - întru acest fel
oportunitățile și înălțarea a deficienței
constante - de convingere și creștere - a
murilor.
- lipsa unei metode adecvate în
pregătire, educație, înstructivitate și
într-o anumită măsură (în ceea ce privește acțiunea
practică) a membrilor de partid întru activitate.
- practica unor caravanele metode
de propagandă, propagandă un
idei și fapte flagrant contrare de
realitate (în ceea ce privește sursele de
producție industriale, unități, înșelăciuni
etc.)
- o exagerată și violentă furtă de celelalte
grupuri politice trecute în ilegalitate
cu o înălțare propriu și obștine din
trată funcționare a unei și simpli furtă -
membri din celelalte partide, cu
total înșelăciune și p. d. v. al capacității.

2
In politica, si se poate de nice bunuri
materiale personale putând constitui o
arece.

- Exagerare a unui anumit seducător
sarcinilor de partid ducând la o diferită
exerțare a obligațiilor profesionale,
de uzură și la oportunități interesele
pentru seducător - mergea aceleasi și
amplasamente - infalsitate necredibilă de
partid, oportunități insuficiente, de puse
în atenția celui care se deosebește -
- Stimularea nesăbuită a unei personalități
stări de suspiciune: de vatură și reliefe
mentale inexistente ale unor oameni
oportunități trândărie și deul, și se preocupă
numai de reclamații nefundate și (conștientare)
și se îndepărtează fără exagerare se
occureni serioși, basini și de bună credință
deveniti astfel obiect de invidie, critici
și de destructivitate. etc. -

In ceea ce privește planul și metoda de muncă
cum și oportunități nefundate, întreprinse de regim
- cu toate consecințele ^{impunibile și obligatorii} acestor regimuri
~~impunabile și obligatorii~~ Pavel Călin se
menține la același nivel, de negativism
critic în aprecierile sale cum am arătat
în anterioarele mele declarații.

Preocuparea acută și în ceea ce privește
plănuirea în străinătate, se legată de Pavel Călin
de constatarea faptului că, mereu înverș
de a elucida problema politică - în aderarea
și cuprindătoare lor luminoasă - a determinat și
aplica remedii eficiente politice date de partid,
de izbore, aici în țară, de zicală de arbitrar
autocratism și de exclusivism al partidului.

- Pavel Călin nu și refuză și el puterea în
contactul cu noi și în privința sale, decât de
partid în general, fără să facă personalități.
Sau să înțelegă direct o anumită latură din
activitatea, conștientare a partidului. -

Mu mi-a făcut impresie că Parel
s-a ocupat singur, tratând direct și în
micim alt coluciu cu aceiași a căror
mişlocire urma să se realizeze planurile:
adică Max Mandescu și cei care constituiau
trăstul. În ciuda privirii trăsut
Parel Cău mi-a afirmat că urmărirea și
distrugerea Concesiunelor pentru a scăpa de plata
fonti ridicată (200-250-300.000 lei) de
tracare. ~~Un alt lucru~~ pentru fiecare om.

Tot el mi-a afirmat că societatea
indispensabilă a fontei atente și productive
pregătire a plecății, ca și tratat de servitute
pentru a nu da loc unui lucru Tâmbăda.

Reflectă cu amănunțime Parel Cău
nici unul pentru el însuși - din cu glas
trec - că și acum ca și în trecut,
- cu tot propriul denigru fontei, important
al concepției socialiste ~~într-o~~ ~~într-o~~
~~servitute~~ în mentalitatea și spiritul
epitruic urbane publice - participarea sa
la viața politică - într-o oformă de
neacceptare a stărilor imediate capabile
să și creeze lumii neapăsare și
neamănând

În pterea din prezent
de clădire și semne propriu

24. Octombrie 1949

G. I. I. I.

~~1/2~~

free

~~1/2~~

FRIGING 1.

La adresa

trun
P.S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

HRICINIC MIHAI, născut la 13 Octombrie 1914 în com.
Doroca-Dorohoi, fiul lui PETRE (decedat) și MANDITA, de profesie
conducător auto la Uniunea Regională a Cooperativelor Mește-
șugărești, cu domiciliu în București str. Munții Tatra Nr. 16,
Raionul Stalin.

3 Iunie 1953, București
Interog. a început la ora 8,00
" s'a terminat " 9,30

Întrebare

Cât timp ai făcut dta serviciul la numitul RADU XENO-
POL în calitate de conducător auto?

Răspuns

La XENOPOL am făcut serviciul în calitate de conducă-
tor auto maxim patru luni de zile în toamna anului 1940.

Întrebare

După 23 Aug. 1944 ai mai făcut serviciul la RADU XENO-
POL?

Răspuns

După 23 Aug. 1944, nu am mai făcut serviciul la XENOPOL
și nici nu l-am mai văzut de atunci.

Întrebare

Cine te-a înlocuit pe dta când ai plecat dela XENOPOL

Răspuns

Știu că după mine a lucrat pe mașină lui XENOPOL, GE-
TEANU VASILE timp de câteva luni, fiind și el concentrat. După
aceia știu că XENOPOL a angajat un alt conducător auto al cărui
nume nu-l știu.

Deasemenea nu am cunoștință ce conducători auto au
lucrat la XENOPOL după 23 Aug. 1944.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interoga-
toriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul
cu cele declarate de mine și susțin și-l semnez propriu.

Am hotărât

ss/HRICINIC

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Proces verbal de interogatori

Hrisime Mihai născut la. 13 Octombrie 1914, în Cam. Dorca - Ghera, fiul lui Petre (decedat) și Mașuta, de profesie conducător auto la. Minica Regională a Căminului Mestășugăresc, cu. domiciliu în București str. Muntele Taroș nr. 16. Răscălat Stăru -

3 Iunie 1953.

Interog. amezat la nr. 82
— în 50 toamnă la nr. 92

Interog.: Cât timp ai făcut stăru la muntele Rădu Xenopol în calitate de. Conducător auto.?

Răscălat: La Xenopol am făcut stăru în calitate de conducător auto numai totuși lui de zăru în toamna anului 1940-.

Interog.: După 23 Iul. 1944 ai mai făcut stăru la Rădu Xenopol.?

Răscălat: După 23 Iul. 1944, eu am mai făcut stăru la Xenopol și mai un timp mai voșut de stăru.

Interog.: Cui te-a înlocuit și stăru cond ai plecat de la Xenopol.?

Răzbaru: Știu că după mine, a lucrat la marmă
la Xeroxul Ceteanu foarte timp de câteva luni,
* fiind și el conceput. După aceea știu că
Xeroxul a angajat un alt conducător auto-
al cărui nume nu-l știu.

Deoarece nu am cunoștințe de conducător
auto am lucrat la Xeroxul după 23 Aug-1944.

După ce am citit prezenta proces-
verbal de interogatori eu și eu am văzut și
am constatat că conștințele în totu
cu acele date de mine, și astfel
și îl știam pe mine. M. Henric

Anchetator

Și de identitate

T. Frangiu.

1311

EST. 1914

La arhivă

Dona

131

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

PETROIANU IOSIF, inginer, născut la 22 Ianuarie 1905 în
com. Bârlad, fiul lui MOISE și FANI, cu ultimul domiciliu în Bu-
curești str. V. Conta Nr. 7-9

30 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 12,20

" s'a terminat " 13,40

Intrebare

Ai cunoscut dta pe ing. CALMANOVICI EMIL?

Răspuns

Da l-am cunoscut.

Intrebare

Când, prin cine și în ce împrejurări l-ai cunoscut?

Răspuns

Pe ing. CALMANOVICI l-am cunoscut în Oct.-Nov. 1944 prin
ing. HARSTEIN la AGIR însă auzisem de el înainte de 23 August
1944 că avea o întreprindere de construcții. Acest lucru îl ști-
am dela tov. RADU MANESCU și ISAIU RADULESCU, avocat.

Intrebare

În ce raporturi ai fost dta cu CALMANOVICI EMIL?

Răspuns

Am fost în raporturi de cunoștință, ne întâlneam la
AGIR în oraș, odată am fost la el acasă, odată l-am întâlnit la
Dir. Glă CFR, unde eu aveam serviciu, ne-am mai întâlnit și la
fratele meu acasă de vreo două ori. Ultima dată l-am întâlnit
în 1950 pe Cal. Victoriei în mod întâmplător.

Intrebare

Cum a evoluat relațiile dintre dta și CALMANOVICI?

Răspuns

În perioada de organizare a AGIR-ului discutam proble-
me în legătură cu activitatea de dus pentru AGIR, restul de câte
ori ne întâlneam discutam problemele legate de activitatea fie-
căruia din nou.

Intrebare

Ce interesa pe CALMANOVICI în legătură cu activitatea

./.

ss/Ing. I. PETROIANU

Dtale?

132

Răspuns

Dacă sunt mulțumit de muncă, unde lucrez, dacă am succes în muncă.

Întrebare

Ce i-ai vorbit dta în legătură cu chestiunile activității dtale?

Răspuns

I-am vorbit despre greutățile în muncă în cadrul Direcției Tracțiune și în general despre elementele reacționare dela CFR.

Întrebare

Ce servicii reciproce v'ați făcut.

Răspuns

Nici un serviciu.

Întrebare

Ați fost în raporturi de bani

Răspuns

Nu niciodată.

Întrebare

Ce persoane a cunoscut CALMANOVICI prin dta?

Răspuns

În 1945 i-am făcut cunoștință cu ing. ZAMFIRESCU GH. dela CFR, cu ocazia unei ședințe la AGR.

Întrebare

Ce mai știi dta despre CALMANOVICI?

Răspuns

Știu că este arestat, acest lucru mi l-a spus fratele meu PETROIANU ARTUR. Această afirmație nu o dădea ca sigură.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că conține în întregime cele declarate pentru care îl susțin și semnez.

Lt. Maj. de Securitate
G. Rujan

ss/Ing. I. PETROIANU

111
133
133

Proces-Verbal de interogator

Petrionu Ionel, Inginer, născut la 22 Ianuarie 1905
in Com. Brădăd, fiul lui Mihail și Fani, pe ultimul
domiciliu în București str. V. Conta Nr. 7-9
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

30. A pribit 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 18 și 20 min.

" s'a terminat la " 13 și 40 "

Intrebare: Ai pururea știu pe Ing. Calmanovici
Emil

Răspuns: Da, l-am pururea.

Intrebare: Când prin cine și în ce împrejurări l-ai
pururea.

Răspuns: Pe Ing. Calmanovici l-am pururea în
Oct.-Nov. 1944, prin Ing. Hoxstein la A.G.I.R. însă
am fost de el înainte de 23 August 1944 cu precu
o întreprindere de construcții. Acesta lucru îl știu
de la tov. Ladu Măneșcu și Tănu Radulescu, avocat.

Intrebare: Ya pe raporturi ai fost știu cu Calmanovici
Emil

Răspuns: Am fost în raporturi de pururea; ne întâl-
neam la A.G.I.R. în Bras, pentru am fost la el
acasă, pentru l-am întâlnit la Bir. Glu C.F.R. unde se
aveau servicii, neam mai întâlnit și la fratele meu
acasă de vacanță ori. Ultima dată l-am întâlnit
în 1950 pe Calea Victoriei în mod întâmplător.

Semnătura,

Ionel Petrionu

Urmare: Intrebare: Cum a evoluat relatiile dintre stea si Calmanovici.

Raspuns: In perioada de organizare a A.G.I.R. discutam probleme in legatura cu activitatea pe care o avea A.G.I.R., restul de parte ori ne intalnim discutam problemele legate de activitatea fiecaruia din noi.

Intrebare: Ce interese pe Calmanovici in legatura cu activitatea stea.

Raspuns: Daca sunt multumit de munca, vreau sa lucrez, daca am succes in munca.

Intrebare: Ce mai vorbit stea in legatura cu chestiuni de activitate stea.

Raspuns: Am vorbit despre precutiile (mold) in munca in cadrul Directiei Tractoare si in general despre elementele reactiunilor dela C.T.R.

- Intrebare: Ce servicii reciproce vati facut

Raspuns: Nici un serviciu.

Intrebare: Ati fost in raporturi de bani.

Raspuns: Nu nici odata.

Intrebare: Ce persoane a cunoscut Calmanovici prin stea.

Raspuns: In 1945 iam facut cunostinta cu Ing. Zamfirescu Ghe. dela C.T.R. pe calea unei sedinte la A.G.I.R.

Intrebare: Ce mai sti stea despre Calmanovici.

Raspuns: Stiu ca este urestat acest lucru mila spus fratelui meu Petru Petru, aceasta afirmatie nu o dadu pe sigura.

Prezentul proces verbal l-am elicit privind cu privire si am constatat ca continut in intregime este elocvanta pentru care il sustin si semnez.

D. M. de se.

G. Zamfirescu

Semnatura.

Ing. J. Petru

~~14~~

134

134

La arbores

135

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

GHIURCUTA VASILE, născut la 7 Februarie 1914 în com.
Cehal-Sălaj, fiul lui IOAN și FLOAREA, de profesie conducător
auto, cu domiciliul în București str. Marcel Andreescu Nr. 36,
Raionul Stalin.

2 Iunie 1953, București
Interog. a început la ora 20,30
" s'a terminat " 23,00

Intrebare

Cât timp ai făcut dta serviciul la RADU XENOPOL în calitate de conducător auto?

Response

Am făcut serviciul la RADU XENOPOL în calitate de conducător auto, începând din luna Octombrie 1945 și până în luna Ianuarie 1946, timp de numai trei luni.

Trebuie să arăt că eu am făcut serviciul la RADU XENOPOL încă din anul 1941, în calitate de om de serviciu. În 1945, am urmat Școala de conducători auto și am obținut carnetul. Imediat după absolvirea școlii am intrat la XENOPOL pe masină.

Intrebare

Ce conducător auto a fost înaintea Diale pe marginea
lui XENOPOL?

Response

Inaintea mea a făcut serviciul pe măsina lui XENOPOL,
CETEA NU VASILE cu domiciliu în București str.Olga Banoiu Nr.16.

Intrebare

Care au fost motivele pentru care dta nu ai mai stat ca conducător auto la XENOPOL?

Răspuns

Am plecat din serviciu dela XENOPOL pentru motivul că
nu-mi convenea cu leafa.

Introdurre

Cine te-a înlocuit pe dta, după ce ai plecat dela
XENOPOL. ./.

Răspuns

Când eu am plecat de la XENOPOL am fost înlocuit de un anume IULIAN despre care știu că până în anul 1950, a locuit pe str. Hata Ligăit, Nr. nu-l știu.

136

Întrebare

Arată dta unde obținuta XENOPOL să-l duci mai des cu mașina?

Răspuns

În timpul de trei luni cât am făcut serviciul la XENOPOL l-am dus pe acesta de mai multe ori la biroul lui din str. Gh. Asan, pe str. Antim, unde avea o iubită și de vreo două-trei ori l-am dus la PATRASCANU acasă în str. V. Lasca Nr. 100

Întrebare

Când îl duceai pe XENOPOL cu mașina la PATRASCANU acasă, mai mergea cineva în mașină în afara de dta și XENOPOL?

Răspuns

De câte ori l-am dus pe XENOPOL la PATRASCANU acasă, mergeam numai noi doi în mașină, adică eu și XENOPOL.

Întrebare

Arată dta dacă ai fost trimis vreodată de către XENOPOL cu mașina, să duci anumite persoane undeva?

Răspuns

Pela sfârșitul lunii Octombrie, începutul lunii Noiembrie 1945, am fost trimis de RADU XENOPOL acasă la PATRASCANU, de unde l-am luat cu mașina și l-am dus undeva pe o stradă în cartierul Vatra Luminoasă. Nu-mi aduc bine aminte strada și casa unde l-am dus pe PATRASCANU la acea dată.

PATRASCANU a mers atunci împreună cu soția.

Întrebare

Arată dta dacă ai mai fost trimis de către XENOPOL și altă dată să-l mai duci pe PATRASCANU undeva?

Răspuns

Altă dată în afara de locul unde am arătat mai sus, nu l-am mai dus nicăieri pe PATRASCANU, ea fiind trimis de XENOPOL sau de altcineva.

Întrebare

Dta mai sus ai arătat că XENOPOL l-a vizitat de câteva ori pe PATRASCANU acasă. Arată dta dacă și PATRASCANU îi vizita pe XENOPOL?

Răspuns

Știu că PATRASCANU a venit în vizită la XENOPOL de două ori.

-Odată la începutul anului 1945,ou care ocarie au mai venit la XENOPOL și Dr.PETRU GROZA,TEOHARI GEORGESCU, ANA PAUKER și alte persoane pe care nu le-am cunoscut.Toate aceste persoane au stat la mese în holul locuinței lui XENOPOL din str.Dimitrie Racoviță.

Mesele în hol au fost aranjate de mine.

A doua oară,PATRASCANU a venit la XENOPOL în luna Octombrie,efârșit,sau începutul lunii Noiembrie 1945,împreună cu soția.

Nu am cunosțință pentru ce anume a venit PATRASCANU și celelalte persoane la XENOPOL și la fel nu am cunosțință pentru ce a venit PATRASCANU numai cu soția la XENOPOL.

Altă dată nu l-am mai văzut pe PATRASCANU în vizită la XENOPOL.

Menționez că XENOPOL,de multe ori pleca și singur cu mașina în oraș,fiind condusă de el.

Intrebare

Mai ai ceva de declarat în legătură cu XENOPOL și PATRASCANU, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns

Nu.

După ce am citit prezentul proces-verbal și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetator
Lt.de Securitate
T.Drăghici

ee/GHIURCUTA VASILE

2 Iunie 1953
Dată în fața noastră
Lt. T. Drăghici

138

~~143~~

DECLARAȚIE

Subsemnatul **GHIURCUTA VASILE**, cu domiciliu în
București str. Marcel Andreescu Nr. 36 declar următoarele:

Îmi dau angajamentul că nu voi discuta cu nimeni
și nu voi spune la nimeni nimic în legătură cu ceea ce am
fost întrebat de organele Securității Statului.

În cazul că nu voi respecta prezentul angajament
consimt să suport rigorile legilor în vigoare.

Declar susțin și semnez propriu.

se/GHIURCUTA VASILE

București 2 Iunie 1953.

Proces-verbal de interogator

Ghiurcuta Vasile născut la 7 februarie 1904
 în Com. Cehal - Salaj., fiul lui Ioan n. Florescu
 de profesie Conducător auto, cu domiciliul în
 București Str. Moreel Andrescu N. 36 Raionul
 Stalin.

2 Iunie 1953.

București

Interogatorul a început la ora 10⁰⁰- " - s-a terminat la ora 11⁰⁰

Interogare: Cât timp ai făcut stă serviciu
 la Radu Xenopol în calitate de conducător auto?

Răspuns: Am făcut serviciu la Radu Xenopol
 în calitate de conducător auto, începând din
 luna Octombrie 1945 și până în luna ~~Februarie~~
~~ianuarie~~ 1946 - - timp de numai trei luni -.

Întrucât se pot să eu am făcut serviciu
 la Radu Xenopol încep din anul 1941, în cali-
 tate de om de serviciu - În 1945, am urmat
 Școala de conducători auto și am obținut
 carnetul - Îmediat după absolvirea școlii am
 intrat la Xenopol se mormie -.

Interogare: Ce conducător auto a fost înmormia
 dumneata se mormie lui Xenopol?

Răspuns: Înaintea mea, a făcut serviciu
 se mormie lui Xenopol, Petreanu Vasile
 cu domiciliu în București Str. Olga Bancu N. 16
 Ghiurcuta Vasile

-2-

Iutebore: Care au fost motivele pentru care s-a
nu mi mai stat ca conducător auto la Xeușol?

Răzvan: Am plecat din serviciu de la Xeușol.
pentru motivul că nu mi convenea cu locul.

Iutebore: Cui te-a înlocuit la Stă. după
ce ai plecat de la Xeușol?

Răzvan: Când eu am plecat de la Xeușol,
am fost înlocuit de un amic, Iulian
derse care stău cu soția în anul 1950, a
locuit pe st. Haya Lipit, și mi l stău -

Iutebore: Bata Stă unde obșnuia Xeușol.
Să-l duci mai des cu mașina?

Răzvan: În timpul de trei luni cât am
făcut serviciul la Xeușol, am dus și acasă
de mai multe ori la broul lui din st. Gb.
Boan, la st. Antim, unde avea o iubita.
Și de neo dău. trei ori am dus la Pătră-
-cam acolo în st. V. Lascor nr. 100 -

Iutebore: Când îl dău la Xeușol cu mașina
la Pătrăcam acolo, mai mergea emiera în
mașina în afara de st. Xeușol?

Răzvan: De câte ori am dus la
Xeușol la Pătrăcam acolo, mergeam numai
mai dău în mașină -, adică cu st. Xeușol.

Iutebore: Bata Stă dacă ai fost trimis
Vreodote de către Xeușol cu mașină, să duci
amante persoane unolea?

Răzvan: Pe la sfârșitul lunii octombrie, înce-
putul lunii Noiembrie 1940, am fost trimis
Ghișinău Vasile

de Radu Xenopol acasă la Pătrosescu. ^{10/11} ~~de~~
unde l-au luat cu mersu și l-au dus
undeva și o strada în cartierul Văcărești.
Așuri aduc bine aminte strada și casa unde
l-au dus la Pătrosescu la acea dată.
- Pătrosescu ~~are~~ mereu atunci împreună cu soția.

Intrebare: Asta este casa ai mai fost timp
de câte Xenopol și altă dată săi mai
dus la Pătrosescu undeva?

Răspuns: Alta dată în afară de locul
unde am zis mai sus, m. l-am mai
dus mereu la Pătrosescu, ca fiind timp de
Xenopol sau de altcineva.

Intrebare: Alta mai sus mi zădărit ca Xenopol
l-a vizitat de câteva ori la Pătrosescu acasă.
Asta este casa și Pătrosescu îl vizita la
Xenopol?

Răspuns: Știu că Pătrosescu a venit
în vizită la Xenopol de două ori.
- Odată la începutul anului 1945, cu care ocazie
au mai venit la Xenopol și St. Petru Prodan,
au mai venit la Xenopol și alte persoane
Teodor Gheorghe, Ana Parker. Toate aceste
persoane au stat la mers în Hotel Locuitor
din Xenopol din str. Dimitrie Rocoșita.
Merele în Pol au fost organizate de mine.

- A doua oară, Pătrosescu a venit la Xenopol
în luna octombrie, s-a prăsit, sau începutul lui
noiembrie 1945, împreună cu soția.

Am amintit și tu că am venit
la Xenopol și celălaltă persoană la Xenopol și
Pătrosescu și celălaltă persoană la Xenopol și
Gheorghe Basile

la fel un am eumstinta sunt ce o venit.
Potoseau numai ca tota la Xenopol.

Asta data un ban mai vutut se Potoseau
in vutito la Xenopol.

Mentionez ca Xenopol, de multa ori Jeca
si Siigur cu moșia in oraș, fiind cu-
cluse de el -

Juribor: Mai ai ceva de declarat in legatura
cu Xenopol si Potoseau, in afara de cele aritate
mai sus.?

Respon nu -

Luja ce am citit prezentul pres-
vatal si am eumstolat ca corectiunile
in total cu cele declarate de mine
si sustin si semnez propriu

Revizata
de el re.

T. I. I. I. I.

Ghiurulo Vasile

2. June 1953.

Nota în foto noastră
la Tatyana

Declarație

141

Subsemnatul Ghiurcuță Vasile Eusebiu

În București: Str. Marcel Andreescu nr. 36
declor următoarele:

[Touci ia n angajamente că nu voi discuta
cu nimeni și nu voi spune la nimeni nimic
în legătură cu ceea ce am fost întrebat de
organele Securității Statului.

[În cazul că nu voi respecta prezentul angajament
consimt să suport rigurile Legii în riguri.

Declor susțin și semnez propriu

Ghiurcuță Vasile

București. 2 June 1953

~~132~~

142

LONGI 40

La sediul

La

143

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

~~ANEXAT~~ ILOVICI ARON, de profesie inginer la Dir.
Gid a Canalului, născut la 12 Decembrie 1888 în com. Botogani,
fiul lui MARCU și SARA, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Vasile
Lascăr Nr. 35

26 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 18,10

" s'a terminat "

Intrebare

Ai cunoscut dta pe inginerul CALMANOVICI EMIL?

Răspuns

Da l-am cunoscut pe ing. CALMANOVICI EMIL.

Intrebare

Când, prin cine și în ce împrejurări l-ai cunoscut

Răspuns

Pe ing. CALMANOVICI l-am cunoscut în anul 1940, când
a venit la mine pentru a ajuta financiar mișcării de partid.
Menționez că și până la această dată știam unul de altul în
cadrul profesional, însă personal ne-am cunoscut în 1940 așa
cum am arătat mai sus.

Intrebare

În ce raporturi ai fost dta cu CALMANOVICI?

Răspuns

Din 1940 și până în 1944-1945 eram în raporturi
colegiale și mă întâlneam cu el și cu BERMAN JACQUES, în stra-
dela ALEXANDRU LAHOVARI, atunci când el mă chema la biroul
soc. "Sigma" odată sau de două ori pe lună. În cadrul acestor
întâlniri, ei îmi cereau bani pentru mișcare.

După 23 August 1944 am continuat să mă întâlnesc
cu CALMANOVICI tot la "Sigma" un timp oarecare. În anul 1946-
1947 am avut cu el legături mai dese întrucât stăteam cu
birourile întreprinderilor noastre în același bloc depe str.
Câmpineanu Nr. 5-7.

La sfârșitul anului 1947 CALMANOVICI a preluat
./.

ss/Ing. A. ILOVICI

birourile mele făcându-și întreprinderea mai mare și dela această dată l-am văzut foarte rar și în mod întâmplător.

Intrebare

Ce servicii ți-a cerut CALMANOVICI în timpul războiului?

144

Răspuns

CALMANOVICI mi-a cerut numai bani pentru mișcare, altceva nimic.

Intrebare

Ce discuții aveai dta cu CALMANOVICI EMIL?

Răspuns

Discutam chestiuni profesionale în legătură cu construcții de tot felul: baracamente; construcții de blocuri.

Despre ofițerii germani tehnicieni dela Misiunea Aeriană Germană, Despre aceștia discutam starea lor de spirit față de război și atitudinea lor politică.

Intrebare

De unde ai văzut dta starea de spirit și atitudinile politice ale ofițerilor germani?

Răspuns

Din purtarea lor față de cei cu care era în contact și respectiv față de mine, întrucât eu eram obligat să discut câteodată cu ei chestiuni profesionale, deoarece executam lucrări la ei.

Chestiunile de mai sus le-am discutat cu CALMANOVICI până în cursul anului 1941 când am înțetat lucrările la nemți.

După 23 August ținea ședințe multiple la "Sigma" cu multă lume, unde veneam și eu cu ocazia acestor întâlniri CALMANOVICI căuta să mă convingă să intru în partid.

În 1946-1947 am discutat cu el chestiuni profesionale (construcția blocului din str. Câmpineanu pe care l'am construit împreună în vederea vânzării lui. L-am întrebat dacă este logic să facem ghișefturi după 23 August în legătură cu vânzări de apartamente, rugându-l să întrebe la conducerea Partidului dacă el este pe linie. CALMANOVICI m'a asigurat că a vorbit și că poate să se ocupe cu astfel de chestiuni.

Intrebare

Când l-ai văzut ultima dată pe CALMANOVICI?

Răspuns

În anul 1949 l-am văzut la Ministerul Construcțiilor în legătură cu o cerere a mea pentru a angaja pe

ss/Ing. A. ILOVICI

fiul meu ca inginer la Min.Construcțiilor, însă nu a avut posibilitate să mă servească. De atunci nu l-am mai văzut.

Intrebare

145

Ce mai ști dta despre CALMANOVICI?

Răspuns

Am auzit că a fost arestat, pentru ce anume nu știu n'am putut afla acest lucru.

Imi aduc aminte că la Sigma mai veneau între alții și chimistul medicinal AMBRUS. Un prieten al său dela Industria Lânei al cărui nume nu-mi aduc aminte, era un om înalt și masiv aproape ca și CALMANOVICI. Acesta îi dădea bani lui CALMANOVICI din banii săi și ce mai strângea dela alții. Mai știu că, CALMANOVICI era prieten intim cu BERMAN JAKUBS. Ei erau acei care dădeau directive pentru strângerea banilor.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuwânt cu cuwânt și am constatat că el conține în întregime cele declarate de mine, pentru care îl susțin și semnez.

ss/Ing.A.ILOVICI

Lt.Maj.de Securitate

G.Rujan

Proces-Verbal de interogator

Arestat Ilvici Aron de profesie Inginer la Dis. Glia a
Banului, născut la 12 decembrie 1888 în com. Botosani.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 fiul lui Karcu și sora, cu ultimul domiciliu în
 Buc. str. Vanile Lascăr nr 35

28 Aprilie 1953

Orașul BucureștiInterogatoriul a început la ora 18 și 10 min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Si punorut ste pe Inginerul Calmanovici Emil

Răspuns: Da eram punorut pe Ing. Calmanovici Emil.

Intrebare: Când, prin cine și în ce împrejurări l-am cunoscut

Răspuns: Pe Ing. Calmanovici l-am cunoscut în anul 1940, când a venit la mine pentru a ajuta finanțier micăru de partid. Menționez că în pînă la această dată știam unul de altul în cadrul profesional, însă personal ne-am cunoscut în 1940 așa cum am arătat mai sus.

Intrebare: În ce raporturi ai fost ste cu Calmanovici:

Răspuns: În 1940 și pînă în 1944-1945 eram în raporturi colegiale și mă întâlneam cu el și cu Berman Yakov, în strada Alexandru Lahovari, atunci când el mă eluma la biroul

Semnatura

Ing. Ilvici

Urmare: societati "Sigma" pe data, sau pe data ori
pe luna. In cadrul acestor intalniri, si imi
dauau bani pentru miscare.

Dupa 23 August 1944 am continuat sa mai
intalnesc pe Calmanovici tot la "Sigma" un timp
puțin. In anul 1946-1947. am putut cu el legatură
mai dese intrucat stăteam cu birourile întreprinderii
noastre in același bloc de pe str. Cămpineanu Nr. 2.

La sfârșitul anului 1947. Calmanovici a preluat
birourile mele făcându-mi întreprinderea mai mare
si de la aceasta data eram văzut foarte rar
si in mod întâmplător.

Intrebare: Ce servicii ti-a putut Calmanovici
In timpul războiului?

Răspuns: Calmanovici mi-a putut muma bani pentru
miscare. altceva nimic.

Intrebare: Ce a discutat oare cu Calmanovici
Emil?

Răspuns: Discutam chestiuni profesionale in legatura
cu constructii de tal. fcl. Bracomete; Constructii
de blocuri.

Despre ofiteri germani tehnicieni dela birourile Serarii
Germana: desce pe tota discutăm starea lor de
spirit fata de război si atitudinea lor politica

Intrebare: De unde ai văzut starea de
spirit si atitudinea politica ale ofiterilor germani.

Răspuns: Din purtarea lor fata de ei pe care
era in contact si respectu fata de mine, intrucat
eu eram obligat sa discut cu ei pe data cu
si chestiuni profesionale, de aceea exersam
discutiile la ei.

Emil
Răsp. A. Mici

Urmare: Chestiunile de mai sus le-am discutat
cu Calmanovici: prima in cursul lunii
1941 cand am incetat lucrurile la Nemli.

Dupa 13 August tinea sedinte multiple
la "Sigma" cu multa lume, unde veneam si
eu cu ocazia acestor intalniri Calmanovici
canta si mi convingea sa intru in partid.

In 1946-1947 am discutat cu el chestiuni
profesionale (Constructia Blocului din Strada
Cămpineanu pe care l'am construit împreună
in vederea rănfărei lui. L'am intrebat daca
este logic si facem ghesuri dupa 13 August
in legatura cu vanzari de apartamente, rugându-l
sa intrebe la conducerea Partidului daca el
este pe linie. Calmanovici ma asigură că a
vorbit si sa poate sa se ocupe cu astfel de
chestiuni.

Intrebare:

Cand hai văzut ultima data pe Calmanovici.

Răspuns: In anul 1949 l'am văzut la Ministerul
Econstrucțiilor in legatura cu o cerere a mea pentru
a angaja pe fiul meu la inginer la firm. Construcție.
mai nu a avut posibilitate si mi s-a spus ca pe atunci
nu l'am mai văzut.

Intrebare: Ce mai sti sti despre Calmanovici.

Răspuns: Am putut sa a fost arestat, pentru ca
nume nu stiu nam putut afla acest lucru.

Imi aduc aminte ca la Sigma mai veneam intai
atunci Chimistul medicinal AM Cores, un frate
al sau dela Industria Sonei al carui nume
nu-mi aduc aminte, era un om inalt si mare.

Semnătură

Ing. A. Rădulescu

Urmare: aproape ca n' Calmanovici. Apoi ii dădeu
bani lui Calmanovici din bani săi n' se mai
strângea dela alți. Mai stău la Calmanovici era
pretea intim cu Berman Jaknes. Ei erau aici
care dădeau percutie pentru strângerea banilor.

Prezentul proces verbal l'am scutit puțin cu
cuvânt și am constatat că el ține în întregime
cele declarate de mine pentru care îl susțin și
semnez.

Dr. Max. ple. sec.
eluzan.

Max. A. Ple. sec.

~~138~~

148

BIBLIOTHECA SERBICA

X 149

Jan. 149

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

BERMAN SILVIA, născută la 14 Februarie 1912 în Bucu-
regi, fiica lui AVRAM și ZILI, fără profesie, domiciliată în Bucu-
regi str. Schitu Măgureanu 39.

9 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 8,30

" s'a terminat " 12,25

Întrebare

Ce prieteni și cunoscuți ai avut dta și soțul dtale?

Răspuns

Am avut următorii prieteni și cunoscuți Arh. STERN
HERMAN cumnat care lucrează la MSS, ing. CALMANOVICI, actualmente
arestat, Dr. BALIMBERG locuiește în str. Batistei, ing. CHIVOVICI,
lucrează la Canalul Dunăre-Marea Neagră, Dr. EDELSTEIN lucrează
la S.P.D. (Editură, Poligrafie, Difuzare), Dr. BAYER, ing. IACOBOVICI,
lucrează la Mine și Petrol (nu sunt siguri), BENSIMON, fost negu-
sător, Arhitect MONDA, Dr. MARCOVICI, arhitect NENCIIESCU, ing. PRAGER,
CAROL NEUMAN actualmente arestat fost director la Editura Tech-
nică, MACAVEI MIHAI Președintele Institutului pentru relațiile cu
străinătatea, STROE MIHNEA, lucrează la Banca de Credit pentru
Investiții, IMRE DEUTCH lucrează la Editura în limbi străine.

Ing. MUNTEANU lucrează la CFR, ing. ISTACESCU lucrează
la Mine și Petrol, TANENBAUM contabil nu știu unde, EGON WEIGL, nu
știu unde lucrează, DRAGOS POP actualmente arestat.

Ing. ALEX. SOLOMON lucrează la MNI, ALEX. MIHAIL ministru
adjunct nu știu la ce minister.

Arh. MAICU, LUNGU dela Comerțul Exterior, MAGURA dela
Comerțul Exterior, SCARLAT FOADA, LENI CALER artistă. Deasemeni
soțul meu a cunoscut pe ing. ALEX. STEFANESCU care avea o fabrică
de ață, LUCRETIU PATRASCANU fost ministru de Justiție și MAX AUS-
NIT industriar.

Întrebare

De unde cunoști dta acești prieteni și cunoscuți ai
soțului dtale?

././ ss/SILVIA BERMAN

Răspuns

10 150

La ALEX. STEFANESCU am fost invitată la o masă imediat după 23 August 1944. Stiu că la cunoscut pe PATRASCANU deoarece prin Ianuarie 1944 eu am cumpărat o lampă dela un amocat care locuia în acelaș bloc cu PATRASCANU. Eu spunându-i soțului meu de unde am cumpărat, el mi-a spus că în acelaș bloc locuiește și PATRASCANU pe care l-a vizitat, el făcând remarcă că PATRASCANU are o bibliotecă foarte frumoasă.

Eu nu știu când la vizitat soțul meu pe PATRASCANU și nici motivul pentru care l-a vizitat. Pe MAX AUSNIT știu că la cunoscut deoarece eu strângând fonduri pentru F.D.P. i-am spus, că vreau să cer și dela AUSNIT și dacă nu știe pe cineva care să mă recomande. Mi-a spus că nu este nevoie mi-a dat numărul de telefon a lui AUSNIT și mi-a spus să spun că este dna BERMAN și mă va primi.

AUSNIT după ce am dat telefon m'a primit imediat. Celalți erau prieteni cari veneau la noi în casă.

Întrebare

Cine a participat la masa dela ALEX. STEFANESCU?

Răspuns

Prin Septembrie 1944 am fost invitată cu soțul meu la ALEX. STEFANESCU pe care eu nu-l cunoscusem până atunci și nici nu știam nimic despre el.

Acolo eu mai fost RICA GEORGESCU, inginer petrolist, PORTER, ziarist englez, CALMANOVICI EMIL, DRAGOS POP care era bun prieten cu STEFANESCU. De altăineva nu-mi amintesc.

Am discutat banalități, eșecul nemților, bombardamente. După masă am plecat acasă.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine.

sa/SILVIA BERMAN

Anchetator

Lt. de Securitate

Încădoz micle

Subsemnata SILVIA BERMAN, îmi tau angajamentul de a nu discuta absolut cu nimeni despre motivul pentru care am fost chemată de către organele de stat și nici asupra celor discutate.

Mi s'a adus la cunoștință că în caz contrar mă fac vinovată de divulgarea unor secrete de stat, fapt ce este pedepsit cu pedepse foarte aspre de legea RPR-ului

ss/SILVIA BERMAN

9.IV.1953

Proces Verbal de Interogatoriu

Berucan Silvia născută la 14 Februarie 1912 în
București, fiica lui. Avram și Eli, fără profesie.
domiciliată în București str. Schitu Hagureanu 29.

9 Aprilie 1953.

București.

Interogatoriul s-a început la ora 8 și 30 min.

Interogatoriul s-a încheiat la ora 10 și 15 min.

Intrebare Ce prieteni și cunoștințe ai avut și ai
ai avut și ai.

Răspuns Am avut mai mulți prieteni și cunoștințe.
Art. Stern. Herescu - am avut oarecui la H. I. S.
Ing. Calusarovic, actualmente arestat. St. Balanțog
locuiește în str. Bărbăntei, Ing. Chiriac, locuiește la
Imeniul Duciore - strada Hesperia, St. Edeleanu
locuiește la C. P. D. (Editura, Bibliografie, Afize) /
St. Bayer, Ing. Iacobovic, locuiește la Mina și Petal.
(nu sunt siguri). Densimon, fost inginer. Arhitect
Monda, St. Marcovici, Arhitect Henculescu,
Ing. Prager, Carol Hecman actualmente arestat
sunt director la Editura Tehnică, Macovei Mihai
Președintele Institutului pentru relațiile cu
străinătatea, Stroe Mihail, locuiește la Banca
de credit pentru agricultură, Mare Duciore
Silvia Berucan

153

Lucrarea la editura în limbă străină.
Ing. Abuntescu, lucrarea la C.F.R. Ing. Stănescu
lucrarea la Hina și Petrol., Tâmbulescu. contabl.
nu s-au născut, Egon Weigl nu s-au născut lucrarea
Drăghici Pop. actualmente sursat.

Ing. Alex. Solomon lucrarea la M.A.I. Alex. Mihail
ministru adjunct, nu s-au la ce ministru.

Mih. Meicu., lucrarea la Ministerul Exterior.

Magura, de la Ministerul Exterior. Sădit și tot.

Trude, Sădit la Ministerul Interior. Descurăcitură
nu o cunosc pe ing. Alex. Stănescu, care
era o fabrică de sticlă, lucrarea la Petrosani
făcând viziune de justiție și Max Anselm
industriar. - ~~Drăghici Pop. inginer~~

Intrebare: De unde cunosc de la parte poeziei
și cunosc și vîrile de la?

Răspuns: La Max Stănescu am fost în vizită
la o masă imediat după 23 August 1944.
Sădit la cunosc pe Petrosani deosebit
prin locușii 1944 în care am cunoscut o cămărușă
de la un corăbier care lucra în același loc cu
Petrosani. După aceea am văzut și un alt
cunoscător el mi-a spus că în subteran
locușii la Petrosani pe care l-o vizitat, el
făcând remarcă că Petrosani are o bibliotecă
foarte frumoasă.

Eu nu s-au cunoscut la vizită vîrile nici pe
Petrosani și nici nici pe Petrosani care l-a
vizitat. A Max Anselm s-au la cunosc

Silvia Herman

doarce eu strângând frâiele pentru T.D.P.
i-am spus, că vreau să ex. a dela Asputit și
dela un ste pe i-ntr-o corie să mă recomanda. și
Mi-a spus că nu ate nevoie mi-a dat un număr
de telefon o la Asputit și mi-a spus să spun că
este Geo Șerman și mă va primi. —
Asputit după ce am dat telefon m'a primit
imediat. —

Ceialte erau puteau să vină la un în
casă. —

Tutubore line o part. cipat la mare dela Alas
Ștefăneșu

Porșur Prin Septembrie 1944 am fost învitat
în stat meu la Alas Ștefăneșu pe care eu
nu-l cunoșteam până atunci și mă cunoșteam
într-o oarecare.

Acolo eu m-am fost Rio Șergeru, inginer
petrol și, Porter, ziarist englez,
Calușariu, Iuliu, Dragoș Pop, care era
bun prieten cu Ștefăneșu. De alții nu mă
cunoșteam.

Am discutat foarte mult. Iuliu venise în
România. După aceea am plecat acasă.

Prezentul prieten verbal l-am cunoscut
în curând și corespunde în totul cu cele de la
de mine. —

Sylvia Șerman

Declarație
de la Ștefăneșu
The. Alas

Subsemnatul Sibi Brucen își face
angajamentul să o amâne absolut
în viimei după mormânt pentru care s-a fost
chemat de către organele de stat și nici
oșpa unor discutații.

Ni pe alina la următoarea în caz
entru un pe înnoaie de dezvoltare
unor secrete de stat fapt ce este
pedepsit cu pedepse foarte onore de
legile R.D.R. ului.

9 IV 953

Sibiu German

~~156~~
156

my

12629

VERMONT FISHES

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

VRIONII FLORIN, născut la 25 Martie 1907 în București, fiul lui STEFAN și MARIA, de profesie ceasornicar, (fost dir. gral al fabricii Oltenia din Craiova) cu domiciliu în București str. Aurel Vlaicu Nr. 41.

19 Februarie 1958, Buc.

Interog. a început la ora

" s'a terminat "

Intrebare:

Care a fost ocupatia D-tale înainte de 23 August 1944?

Răspuns

Până în 1938, am practicat avocatura în cadrul baroului Ilfov.

În 1938 am fost angajat la ALEX. STEFANESCU ca funcționar la "Creditul Tehnic" unde am stat aproape un an, după care am fost numit Dir. General al fabricii "Oltenia" din Craiova. Această fabrică era aproape proprietatea integrală a lui STEFANESCU ALEXANDRU.

Intrebare:

Cum ai ajuns D-ta să fi Dir. Gral al fabricii "Oltenia" din Craiova, proprietatea numitului ALEX. STEFANESCU?

Răspuns

Pe ALEX. STEFANESCU l-am cunoscut mai dinainte prin socrul meu HENRIC TREMBISCHI care era avocatul firmei "Romanofir".

După ce STEFANESCU a văzut capacitatea mea dela "Creditul Tehnic" m'a numit Dir. Gral la fabrica "Oltenia" din Craiova, în anul 1939.

Intrebare:

Pana când ai stat D-ta în funcțiunea de Dir. Gral a fabricii Oltenia?

./.

ss/FLORIN VRIONII

Răspuns

În funcția de Dir. Gral a fabricii "Oltenia" din Craiova am stat până în anul 1947 când am trecut în funcția de consilier tehnic, unde am stat până în toamna anului 1948, câteva luni după naționalizare, după care am plecat definitiv din fabrică.

Întrebare:

Care au fost relațiile dintre Dta și ALEX. ȘTEFANESCU în tot timpul cât Dta ai funcționat ca Dir. Gral al fabricii "Oltenia" din Craiova ?

Răspuns

Ținând seamă de faptul că eu eram salariatul lui și că el era mai în vârstă ca mine, relațiile dintre noi erau foarte bune.

Până în anul 1945, am locuit împreună cu familia la Craiova și veneam în București cam de două ori pe lună, în medie, pentru a prezenta rapoartele de activitate în legătură cu întreprinderea. Aceste rapoarte le prezentam lui ALEX. ȘTEFANESCU.

După 1945 m'am mutat cu familia în București și mergeam la Craiova cel puțin de două-trei zile pe săptămână. În acest timp fiind mai mult în București îl vedeam pe ȘTEFANESCU aproape în fiecare zi la biroul său dela Românofir.

Întrebare:

Ce persoane ai cunoscut Dta în biroul lui ALEX. ȘTEFANESCU dela Românofir ?

Răspuns

În biroul lui ȘTEFANESCU întâlneam în primul rând pe funcționarii Românofirului, furnizori ai acestei firme, foarte rar câte un prieten de al lui ȘTEFANESCU de exemplu: DRAGOS POP, frații CRACIUNESCU, un col. MIHAESCU sau MIHAILESCU, CHICA DUMITRU, ing. IONESCU ALEX. și alte persoane.

Deasemenea la ȘTEFANESCU în birou mai veneau și alte persoane străine, însă mie nu mi se permitea să intru în birou fără a fi anunțat.

Întrebare:

Ce persoane străine cu care ȘTEFANESCU avea legături cunoști Dta ?

Răspuns

Cunosc ca persoane străine cu care ȘTEFANESCU

./.

ss/FLORIN VRIONI

avea legături pe cei doi directori englezi din Românofir și anume: MONG și YUNG. În afară de aceștia nu mai cunosc alte persoane străine cu care ȘTEFĂNESCU să fi avut legături.

159

Intrebare:

Ce înșărcinări ai primit Dta din partea lui ALEX. ȘTEFĂNESCU și când?

Răspuns

Nu am primit niciodată vreo înșărcinare de vreun fel din partea lui ALEX. ȘTEFĂNESCU.

Intrebare:

Ce știi Dta în legătură cu activitatea de spionaj dusă de ȘTEFĂNESCU aici în țară?

Răspuns

Nu știu dacă ȘTEFĂNESCU ducea o activitate de spionaj aici în țară, însă știu că prin situațiunea sa ca reprezentant al capitalului englez aici în țară, avea legături cu englezii.

Intrebare:

De câte ori l-ai întâlnit pe CHICA DTRU la Românofir în cursul anilor 1947-1948 și ce discuții ai avut cu acesta?

Răspuns

În cursul anilor 1947-48 cred că l-am văzut pe CHICA DTRU la Românofir, odată sau de două ori. Nu am avut niciun fel de discuții cred pentrucă nu am avut niciun fel de relații cu acesta.

Intrebare:

Dece anterior mi-ai declarat verbal că nu l-ai văzut pe CHICA DTRU din anul 1938?

Răspuns

Pentrucă pe CHICA DTRU îl cunosc numai de bună ziua, toate relațiile noastre s-au mărginit doar la atât.

Intrebare:

Dta nu ești sincer și organele de stat îți cer să arăți adevărul în ceea ce privește legăturile dintre Dta, ȘTEFĂNESCU și CHICA DTRU?

Răspuns

Nu am nimic de adăugat.

Intrebare

Ce ți-a vorbit ȘTEFĂNESCU ALEX. cu privire la ing. DRAGOS POP?

Răspuns

././ ss/FLORIN VRIONII

STEFANESCU ALEX. ținea foarte mult la ing. DRAGOS POP și îl aprecia ca pe un bun prieten și bun inginer. STEFANESCU nu mi-a vorbit niciodată ceva deosebit, despre ing. DRAGOS POP.

160

Intrebare:

In ce au constat relațiile dintre Dta și familia lui STEFANESCU, după arestarea acestuia?

Răspuns

După arestarea lui STEFANESCU, am făcut vizite familiei sale cam de două-trei ori pe an, însoțit de soția mea, iar în cursul anului 1952 am împrumutat-o cu 100 lei pe care mi-a restituit-o.

Intrebare:

Ce alte cunoștințe mai ai Dta despre ALEX. STEFANESCU și pe care nu le-ai arătat până în prezent?

Răspuns

In afară de cele arătate mai sus, nu am alte cunoștințe despre STEFANESCU.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

ss/FLORIN VRIONII

Lt. de Securitate
T. Drăghici

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul VRIONI FLORIN, născut în București 25 Martie 1907 fiul lui STEFAN și MARIA, de profesie ceasornicar (fost avocat și director general al fabricii Oltenia din Craiova) cu domiciliul în București str. Aurel Vlaicu 41, declar următoarele:

Imi iau angajamentul față de organele Securității Statului că nu voi spune la nimeni și nu voi discuta cu nimeni absolut nimic despre tot ceia ce am fost cercetat în ziua de 19 Februarie 1953.

Deasemeni nu voi spune la nimeni nimic unde am fost cercetat și de cine anume.

În cazul că nu voi respecta prezentul angajament consimt să suport orice sancțiune, conform legilor în vigoare.

Declar, susțin și semnez propriu.

ss/FLORIN VRIONII

19 Februarie 1953.

Proces-verbal de interogatoriu

Vicioriu Florin, născut la 25 Martie 1907
în București, fiul lui Ștefan și Maria, de profesie
Ceasornicar, (fost al. Gel. al. Fabrica "Olteanu" din Craiova).
Cu domiciliu în București Str. Avrel Vlaicu Nr. 45.

19 Februarie 1953.

București.

Interogatoriul a început la ora 11 minute

— " — s-a terminat la ora minute

Întrebare: Care a fost ocupația ^{marito de} ~~marito~~ ^{de} ~~de~~ 23
Aug. 1944?

Răspuns: Păia în 1938, am practicat avo-
catura în cadrul biroului Il'ov.

În 1938, am fost angajat la Alex. Ștefănescu
ca funcționar la "Creditul Termer", unde am stat
aproape un an, după care am fost numit al.
General a fabricii "Olteanu" din Craiova.

În această fabrică ^{avocare} era proprietatea integrată a lui
Ștefănescu Alexandru.

Întrebare: Cum ai ajuns să ai al. Gel.
al. fabricii "Olteanu" din Craiova, proprietatea
muntelui Alex. Ștefănescu?

Răspuns: Pe Alex. Ștefănescu l-am cunoscut
mai dinainte prin soacra mea Hecie Tremășescu
care era adregeșul frumei "Romănoșii".

După ce Ștefănescu a văzut capacitatea mea de la

Urmare: Creditul Tehnic, mia numit Abi. Gal. la
Jabruco-Ortemandului Craiova, in anul 1939.

Intrebare: Pana cand ai stat Abi. in functiunea
de Abi. Gal. a fabricii Ortema?

Raspuns: In functia de Abi. Gal. a fabricii
Ortema din Craiova, am stat pana in anul
1947, cand am trecut in functia de Consilier
Tehnic, unde am stat pana in toamna anului
1948, cativa luni dupa nationalizare, dupa care am
plecat departe din fabrica.

Intrebare: Care au fost relatiile dintre Abi. si
Alex. Stefanescu in tot timpul cat Abi. ai functionat
ca Abi. Gal. al fabricii Ortema din Craiova?

Raspuns: Tinand seama de faptul ca eu eram
solicitant lui si ca el era mai in varsta ca mine,
relatiile dintre noi erau foarte bune.

Pana in anul 1945, am locuit impreuna cu familia
la Craiova, si veneam in Bucuresti ca sa dau
ori pe luna, in medie, pentru a prezenta rapoartele
de activitate in legatura cu intreprinderi. Aceste
rapoarte le prezentam lui Alex. Stefanescu.

Dupa 1945, ne-am mutat cu familia in Bucuresti
si mergeam la Craiova cel putina de doua-trei
zile pe saptamana. In acest timp fiind mai
mult in Bucuresti si vedeam pe Stefanescu
aproape in fiecare zi la biroul sau de la Romanofsi.

Intrebare: Ce persoane ai cunoscut Abi.
in biroul lui Alex. Stefanescu de la Romanofsi?

Raspuns: In biroul lui Stefanescu intalneau
in primul rand pe functionarii Romanofsiului,
furnizori ai acestor firme, foarte rar este un

Semnatura,

GrinKing

Urmare: prieten de ai lui Stăpănescu, de exemplu: dr. Pop. frate Crăciunescu, un Col. Mărescu sau 163
Mărilescu, Chica Sametă ^{ing. Ionescu Alex} și alte persoane.

Stănescu: La Stăpănescu în bazon mai veneau și alte persoane străine, însă uneori nu erau permise să intre în bazon și să fi amuțit.

Interogare: Ce persoane străine cu care Stăpănescu avea legături cunostiști?

Răspuns: Cunoștea ca persoane străine cu care Stăpănescu avea legături, pe cei doi directori englezi din România și anume: Mang și Yung. În afară de aceasta nu mai cunoștea alte persoane străine cu care Stăpănescu să fi avut legături.

Interogare: Ce înșelăciuni ai primit de la partea lui Alex. Stăpănescu și când?

Răspuns: Nu am primit niciodată vreo înșelăciune de vreun fel din partea lui Alex. Stăpănescu.

Interogare: Ce ști ai în legătură cu activitatea de spionaj dusă de Stăpănescu aici în țară?

Răspuns: Nu știu dacă Stăpănescu ducea o activitate de spionaj aici în țară, însă știu că prin situațiunea sa ca reprezentant al cabinei lui englez aici în țară, avea legături cu englezii.

Interogare: Ale câte ori hai intrat în Chica Sametă la România în cursul anilor 1942-1943 și ce discuții ai avut cu acesta?

Răspuns: În cursul anilor 1942-48 cred că am văzut pe Chica Sametă la România de odată sau de două ori. Nu am avut niciun fel de discuții cu el pentru că nu am avut niciun fel de

Semnătură,

Franklin

Urmare: relatiu en acesta.

Intrebare: Alcece anterior numai declarat verbal
ca un bai vâzut pe Chica alba din anul 1938?

Răspuns: Peșturca pe Chica alba il cunosc
numai de buna ziua, toate relatiile noastre
s-au marșuit doar la atat.

Intrebare: Alcece nu esti sincer n organele de
stat iti cer sa rati adevarul in ceea ce primeste
legaturile dintre Alcece, Ștefănescu n Chica alba?

Răspuns: Nu am nimic de adăugat.

Intrebare: Ce ti-a vorbit Ștefănescu Alex.
cu privire la ing. Ștefan Pop?

Răspuns: Ștefănescu Alex. Ti-a foarte mult
la ing. Ștefan Pop n il aprecia pe se un bun
prieten n bun inginer. Ștefănescu nu mi-a
vorbit niciodata ceva descurbit, despre ing.
Ștefan Pop.

Intrebare: Tu ce au cautat relatiile dintre Alcece
si familia lui Ștefănescu, aluși restarea acestuia?

Răspuns: Aluși restarea lui Ștefănescu au
ficut vizite familiei sale cam de două-trei ori
pe an, însoțit de soția mea, în anul
anului 1952 am înșurătorit o eu 100 lei pe care
mi-a restituit.

Intrebare: Ce alte cunostinte mai ai Alcece despre
Alex. Ștefănescu n se care un leau nătot jura in
prezent?

Răspuns: In pao de cele notate mai sus, nu
am alte cunostinte despre Ștefănescu.

Aluși ce am citit prezentul proces verbal de iutro-
geton n am caștatot ca corespunde cu cele declarate de mine.
il martur n-l sumet proprie.

Semnătura,

Si de Sie.

S. Andruș

Ștefan Pop

Declarație.

Subsemnatul Vișni Doin, născut în București
25 Martie 1907 fiul lui Ștefan și Maria, de profesie
academică (fotograf și Director general al fabricii
Obăria din Găsiu) cu domiciliu în București str.
Anul Vlaicu 41, declar următoarele:

Îmi dau angajamentul față de organele Securității
Statului că nu voi spune la nimeni și nu voi discuta
cu nimeni absolut nimic despre tot ceea ce am fost
arestat în ziua de 14 Februarie 1953.

De asemenea nu voi spune la nimeni nimic unde am
fost arestat și de cine am fost.

În cazul că nu voi respecta prezentele angajament
Consimt să suport orice sancțiune, conform legilor în
vigoare.

Declara, susțin și semnez proprie

14 Februarie 1953.

Vișni Doin

~~175~~
165

ANDERSON CH.

1946
176

166

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU.

ANILURHOV GHEORGHE, născut la 15 Ianuarie 1904 Peștoda
Polonia, fiul lui VASILE și ANA, cedătorit, de profesie muncitor
neodificat, cetățean polonez, domiciliat în satul Buloi.

7 Iulie 1953.

Întrebare

L-ai cunoscut pe A. IAVORSCHI.

Răspuns

Da, l-am cunoscut din anul 1944.

Întrebare

În ce relații ai fost cu A. IAVORSCHI?

Răspuns

Cu A. IAVORSCHI am fost numai cunoscuți - fără nici
o legătură, eu am muncit la baronul STARCEA și el ca administra-
tor a supravegheat munda mea, el îmi făcea plata, etc.

Întrebare

Cine era prietenii lui A. IAVORSCHI?

Răspuns

Nu știu cine a fost prietenii lui IAVORSCHI.

Întrebare

Te ști deta despre A. IAVORSCHI.

Răspuns

Nu știu nimic deosebit, decât că mă ajuta, când coseam
făcui la baron eu am ridicat mai mult, în loc de 1/3 partea am
luat 2/3 partea el a făcut or nu știe nimic.

Întrebare

Ce a făcut despre el.

Răspuns

Am curit că a plecat la o școală la Timișoara.

Întrebare

De când a plecat la școală ce știi despre el.

Răspuns

Nu știu nimic absolut.

Întrebare

După ce a plecat la școală când s'a întors el în

comandă.

./.

ss/ANILURHOV

Răspuns

Nu știu nimic absolut.

187

Întrebare

După ce a plecat la școală când s'a întors el în comuna.

Răspuns

Nu știu că ar fi venit acasă.

187

Întrebare

Not știu că el a fost acasă, dece nu arăți adevarul?

Răspuns

Nu știu de așa ceva.

Întrebare

Ce crezi, unde poate să fie sau la cine.

Răspuns

Nu știu.

Întrebare

Ce crezi că, unde s'ar găsi el.

Răspuns

Dacă nu este la școală, poate că se găsește în Bucovina, fiindcă este originar din Bucovina.

Întrebare

Unde în Bucovina.

Răspuns

Nu știu, probabil la neamurile lui la Cernăuți.

Întrebare

În afară de cele arătate mai sus, ce mai știi despre

IAVORSCHI?

Răspuns

Nu știu nimic altceva.

ss/ANDRUHOV

Proces - Verbal de Interogatori

Andrușev Gheorghe, născut la 15 ianuarie 1901,
Pierodul Polonica, fiul lui Vasile și Ana, căsătorit,
de profesie muncitor metalurgic, pe la 1000 palmare
domiciliat în satul Muli. 7 Iulie 1953.

Întrebare: L-ai cunoscut pe P. Javorschi?

Răspuns: Da, l-am cunoscut puțin anul 1944.

Întrebare: Tu ce relații ai fost cu P. Javorschi?

Răspuns: Cu P. Javorschi am fost numai

cunoscuți. Javorschi avea o legătură, eu am muncit la
Ministerul Glăriei și el ca administrator a supravegheat
muntenii mea, și am făcut plată etc.

Întrebare: Cui era prietenii lui P. Javorschi?

Răspuns: Eu puțin și cu fost prietenii lui

Javorschi.

Întrebare: Ce știți de la despre P. Javorschi?

Răspuns: Eu puțin și cu prietenii, știu

că avea oglă, și că corău făcând la baran eu
am pictat pe ai muncit, în loc de 1/3 parte am
luat 2/3 parte și făcând că nu știu nimic.

Întrebare: Ce ai auzit despre J.

Răspuns: Am auzit că plecat la

o muncă la Timisoara.

Andrușev

Intrebare După ce a plecat la muncă ce stă după el?
Răspuns Nu stă nimic absolut

Intrebare După ce a plecat la muncă când se
 întoarce el în casă?
 169

Răspuns Nu stă cum ajunge acasă

Intrebare Voi stă cum el a fost acasă
 de ce nu are activitate?

Răspuns Nu stă de așa ceva.

Intrebare Ce crezi, cum vede ^{poate} stă fie sau la cine

Răspuns Nu stă

Intrebare Ce crezi tota unde s-a dus?

Răspuns Lăsa nu este la muncă, poate
 că se găsește în Mușova fiind ^{ca} este totuși Mușova

Intrebare Unde în Mușova

Răspuns Nu stă, probabil la meșterii lui
 la Căminuț.

Intrebare Nu ajunge de cele arătate mai sus
 ce mai stă după favorabil?

Răspuns Nu stă nimic altceva.

Embrusky

~~180~~
170

GOVERNMENT PRINTING OFFICE

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Mamita RADULESCU POGONEANU ANINA, născută la
4 Iulie 1903 în București, fiica lui IOAN RADULESCU și ELENA,
de profesie profesioară restructurată, în prezent dă lecții
particular, domiciliată în Buc. str. Arhitect Luiss Blank
Nr. 19, apartamentul 2.

24 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 12

" s'a terminat "

Intrebare:

De când cunoști dta familia CONSTANȚE și ce rela-
ții ai avut cu ea?

Răspuns:

Cunosc familia CONSTANȚE de prin anul 1936, când
am cunoscut pe mama și pe ZIZI CONSTANȚE la școala de
asistență. La ei în casă nu am mai fost de prin 1939, iar
pe ZIZI CONSTANȚE nu am mai văzut-o din 1947, când s'a des-
ființat școala de asistență. Până în 1947 o vedeam pe ZIZI
CONSTANȚE săptămânal la cursul de pedagogie al școlii de
asistență, unde și ea și eu am fost profesoare. Pe LENA
CONSTANȚE am cunoscut-o tot în perioada 1936-1939 cât
timp le-am vizitat de câteori ori casa. Din 1939 nu am mai
văzut-o pe LENA CONSTANȚE, însă am aflat dela sora ei ZIZI
că a fost trimeasă la New-York cu echipa prof. GUSTI la
expoziție.

Intrebare:

Ce cunoști dta despre LENA CONSTANȚE?

Răspuns:

Stiu despre LENA CONSTANȚE că era pictoriță și că
era o fire independentă.

Intrebare:

Ancheta îți cere să arăți ce cunoști despre rela-
țiile ce au existat între LENA CONSTANȚE și POGONEANU,
fratele Dtale.

./. ss/ANINA RADULESCU

Răspuns:

Stiu că se cunosc din vremea studenției! Luând parte amândoi la campaniile monografice organizate de profesorul GUSTI la sate. Ulterior acestei perioade, nu știu să fi avut relații de prietenie sau de orice altă natură.

Întrebare:

Ancheta îți cere din nou să fi sinceră și să arăți când și cu ce ocazie ți-a solicitat LENA CONSTANTIE să-l anunți pe fratele Dtale că ea - LENA - vrea să-l vadă?

Decesemeni ancheta îți atrage atenția că dacă cele ce vei declara nu sunt adevărate, această inducere în eroare a organelor de Securitate se va întoarce împotriva Dtale

Răspuns:

Niciodată LENA CONSTANTIE nu a făcut apel la mine pentru a intra în legătură cu fratele meu. Înțeleg cele ce ancheta m'a făcut atență și cele ce am declarat sunt tot ceace cunosc eu.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau și semnez propriu nesilită de nimeni.

ss/ANINA RADULESCU

10+
~~183~~

173

ANGAJAMENT

Subsemnata ANINA RADULESCU POGONEANU , domiciliată în Buc.str.Louis Blank Nr.19, de profesie profesoară, îmi iau prin prezenta angajamentul că nu voi discuta cu nimeni cele ce am auzit și cele ce am fost întrebată atunci când am fost invitată în clădirea M.S.S.

În caz că voi spune cuiva și deci nu voi respecta angajamentul de mi l-am luat sunt conștientă că voi suferii rigorile legilor în vigoare.

Dau prezentul angajamentul, azi 24 Februarie. 1953 în București, nesilită de nimeni.

ss/ANINA RADULESCU

Proces Verbal de
interogatoriu

- mureto Radulescu Pogoraru, ^{Aminu} născut 4 februarie 1903, în București, fiica lui Ioan Radulescu, în elena de profie, profesora restructurată în puzul de lectii particular, domiciliată în Buc. Str. Orhidei Louis Blum nr. 19, apartamentul 2.

24 februarie 1953.

București.

Interogatoriu a început la ora 12.

și a terminat la ora

Intrebare:

Decând cunosti ste familia Constante și ce relații are cu ea?

Răspuns.

Cunosc familia Constante de pui anul 1936, când am cunoscut pe mama și pe fete Constante la școala de orfinitate. La ei în casă am am mai fost de pui 1939. și pe fete Constante am am mai văzut o dată 1947 când s-a desființat școala de orfinitate. Până în 1947 o vedeam pe fete Constante săptămânal la cursul de pedagogie al noii de orfinitate, unde și ea și eu am fost profesori. Pe Lena Constante am cunoscut o dată în perioada 1936-1939 est timp la am văzut de câteva ori casa. Anu 1939 am am mai văzut o dată pe Lena Constante, în am eflat dela casa ei fete, că a fost trimisă la Neg. Jon. cu echipa prof. Istrie la expozitie.

Intrebare

Semnătura,

Anuța Radulescu

Urmare: te sunesti deja despre Lema Constant?

Doșpinescu. Stii despre Lema constantă că era pictoriță și că era
ă fire independentă.

Intrebare

Ancheta iti cere să viști ce cunoști despre
relatiile ce au existat între Lema constantă și Poș-
tașcu, fratele său.

Doșpinescu

Stii că ne cunoaștea din vremea studierii la
poziția amândoi la campaniile monografice orga-
zate de profesorul gusti la sat. Ulterior astei
perioade, nu stii să fi avut relații de prietenie
cu el sau alte persoane.

Intrebare

Ancheta iti cere din nou să fi sinceră și să
arăți când și cu ce ocazie tu-ai solicitat Lema
constantă să-l arunce pe fratele său, că ea
- Lema - știe că el e rădă?

Desemni ancheta iti dăruie stăruie să știe
cele ce vei declara nu sunt adevarate, aceasta
inducere în eroare a organelor de securitate se
va întoarce împotriva ta.

Doșpinescu

Niciodată Lema constantă nu a făcut apel
la mine pentru a intra în legătură cu fratele
meu. Intrebăz că ancheta m-a făcut stăruie și
cele ce am declarat sunt tot ceea ce cunoaștiu eu.

Revenim la declarația pe care o dai
și sunteți propuneri necesitate de muncă.

Semnătura,

Anina Rădulescu

Angajament

Subsemnata Alina Rodulescu Pogonaru
domiciliata în Buc. St. Louis Bldg. Nr.
19. de profesie profesoară, mîi vau pînă
prezenta angajamentul că nu voi directa cu
nimic cele ce am scris în cele ce am
fost interbato - atunci cînd am fost
invitata în calitate M.S.

În caz că voi spune cîva și
dici nu voi respecta angajamentul de nu
l'am luat sînt constrînsă să voi
supun riguroasă legilor în vigoare.

Dau prezenta angajament, azi
24 Februarie 1953 în București,
mînită de mine.

Alina Rodulescu

~~186~~

176

187

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

177

Arestatul UDRESCU PETRU nis LAE, născut la 20 Martie
1903 în com. Bunea Română, fiul lui VASILE și ELISABETA, cu ultimul
domiciliu în com. Tala-Lipova Nr. 265

29 Iunie 1953, București

Interog. a început la ora 9

" s'a terminat " 19

Intrebare

În declarația depusă în procesul verbal din 26
Iunie ai arătat că ai funcționat ca pădurar la Buloi încă din
anul 1935 și până în 1948. Arată dă cine și-au fost șefii erar-
hici după 23 August.

Răspuns.

Șef erarhic a fost BIRTASIU MIRCEA administrator a
domeniului și STARCEA care era proprietar.

Intrebare

Cum s'a manifestat BIRTASIU MIRCEA față de regimul
de după 23 August 1944.

Răspuns

A ținut cu burghezi, era el singur un chiabur cu 40
lanțuri de pământ și era omul de încredere a baronului STĂRCEA.
În vara anului 1946, cu ocazia alegerilor BIRTASIU, însemna per-
sonalul și pe oricine să voteze cu PNT-Maniu.

Intrebare

Cu dă a discutat asemenea chestiuni BIRTASIU?

Răspuns

Da mi-a spus că votez cu ochiu și să spun și la alții
să voteze, întotdeauna îmi spunea că comuniștii trebuie distruși.
Îmi aduc aminte că după alegeri înjura (guvernul) comuniști
și cu orice ocazie se manifesta bândind că comuniștii nu vor
putea face față la conducere fiind oameni slabi. În discuțiile
cu el, eu am fost atras de partea lui și am votat cu ochiul în
alegerile din 1946.

Intrebare

Ce și-a promis BIRTASIU, pentru că ai votat cu ochiul.

Răspuns

Mi-a promis nimic am votat pentru că am fost supus
././ ss/UDRESCU PETRE

188

lui, fiindu-mi șef și a trebuit să execut așa cum a zis el.

Intrebare

Arată data unde te întâlneai cu BIRTASIU MIRCEA?

178

Răspuns

Mă întâlneam cu BIRTASIU la Ocolul Silvic din Bata, în pădure când venea în inspecție și acasă la el sau prin comună.

Intrebare

De câte ori te-ai întâlnit cu BIRTASIU în cursul lunii Noi. 1946 după alegeri.

Răspuns

În cursul lunii Noi. 1946 după alegeri m'am întâlnit cu el de două ori la ocol în legătură cu alimentarea muncitorilor forestieri și salariile lor (avans).

Intrebare

Arată data cu cine ai mers la el în Noi. 1947 și pe cine ai găsit la ocolul silvic.

Răspuns

L-am găsit pe MAGDA GHEORGHE, pădurar din Sulnița, stând de vorbă cu BIRTASIU, deasemenea a doua oară l-am întâlnit pe pădurarul JURMA CUZMAN-GOBOLOS.

Intrebare

Ce ați discutat?

Răspuns

Eu i-am cerut prima dată bon pentru 150 kg. porumb pentru muncitori și a doua oară i-am cerut să se pregătească cu bani pentru plata muncitorilor, alte chestiuni nu am discutat.

Intrebare

Ce servicii ți-a cerut BIRTASIU în cursul lunii Noi. 1946.

Răspuns

Nu am discutat cu el decât chestiuni de serviciu și nu-mi aduc aminte să-mi fi cerut vreun serviciu.

Intrebare

În luna Decembrie 1946 cu ce te-ai ocupat data?

Răspuns

În cursul lunii Decembrie 1946 am fost șef peste muncitorii forestieri din pădurile domeniului acei cu care tăiau lemne în pădure.

Intrebare

Ce misiuni ai primit în cursul lunii Decembrie 1946 și dela cine.

././ ss/UDRESCU PETRE

Răspuns

Am primit misiuni dela BIRTASIU M. dela alte persoane nu am primit.

Intrebare

Ce misiuni ai primit.

179

Răspuns

Să fac paza vânatului de sărbători împreună cu toți pădurarii, ca să nu intre braconieri să împuște vânatul.

Intrebare

Ce discuții ai avut dta cu privire la braconierii din ținut.

Răspuns

BIRTASIU MIRCEA mi-a cerut să mă interesez și să-i spun despre toți acei ce au arme militare și de vânatoare acest lucru mi la cerut prima dată la începutul anului 1947.

Intrebare

Ce informații ai dat cu privire la arme militare.

Răspuns

I-am informat pe BIRTASIU MIRCEA despre toți aceia care știam că au arme și arme: i-am spus pe următorii: GASPĂR TERENTE, BEGICHEREANU TOMA, SANĂCI TOMA, NEAGA GH., PAUN TERENTE.

Intrebare

Pentru ce ți-a cerut BIRTASIU să-l informezi despre persoanele care au arme militare.

Răspuns

BIRTASIU nu mi-a spus pentru ce îl interesează astfel de informații, eu am crezut că el va anunța miliția ca să ridice armele ălia oameni.

Intrebare

Cunoști dta dacă BIRTASIU, pădurarii, sau alți oameni ai domeniului, aveau arme asupra lor.

Răspuns

Am văzut la pădurarul BARBONI LADISLAU un pistol automat, la BIRTASIU MIRCEA una armă militară cu 5 gloanțe, la un mecanic prieten cu IAVORSCHI refugiat din Bucovina sau Basarabia cu numele de VASILE care a plecat dela Bulci în 1947 la Timișoara la fabrica de salam "Hering", am văzut un pistol automat cu patul de fier, TIMIE SOCA din com. Bata în 1947 a vândut tatălui meu o armă militară, cu 30 lei, iar tata la câteva zile la dat-o înapoi, în urma discuției cu mine. La IAVORSCHI am văzut un pistol automat tot cu pat de fier. În primăvara anului 1960, IAVORSCHI mi-a dat să-i ascund, 2 pistoale automate și un revolver, lucru pe

ss/UDRESCU PETRE

care l-am și făcut eu le-am îngropat în pământ.

Intrebare

Cu ce te-ai ocupat în cursul lunii Ianuarie 1947.

Răspuns

M'am ocupat tot cu tăiatul pădurii controlând 800 de muncitori tăcatori de lemne, cu ajutorul lui JURMA CUZMAN și SINACI TERENCE. 180

Intrebare

Arată care erau atribuțiile tale față de BIRTASIU și STAROȘA.

Răspuns

Controlam cum se tăie lemnele, înregistram normele, mă ocupam de aprovizionare cu alimente, și raportam în scris și verbal lui BIRTASIU despre tot ce se făcea.

Intrebare

Câte rapoarte verbale și scrise i-ai făcut lui BIRTASIU în cursul lunii Ianuarie 1947 și unde l-ai întâlnit?

Răspuns

Eu personal am fost de două trei ori acasă la BIRTASIU însă am trimis de câteva ori la BIRTASIU și pe SINACI TERENCE și pe JURMA CUZMA zis boboloș.

Intrebare

Ce servicii ți-a cerut BIRTASIU MIRCEA și IAVORSCHI ADOLF în cursul lunii Ianuarie 1947.

Răspuns

Nu mi-a cerut nici un serviciu.

Intrebare

Mai sus arăți că ai văzut arme automate la BARBONI LADISLAU și la alții. Cunoști dta de unde proveneau aceste arme.

Intrebare

Nu știi de unde le-au avut și nici nu- i-am întrebat de unde le au.

Intrebare

Ai vorbit deasemenea că ai ascuns două arme automate și un revolver, aminteșteți când ai primit aceste arme și când le-ai ascuns deoarece noi cunoștem altfel această chestiune.

Răspuns

Imi aduc aminte că IAVORSCHI mi-a dat armele în Nov. Decembrie 1947 și le-am ascuns chiar a doua zi.

Intrebare

Ce ai făcut cu armele până ce le-ai ascuns.

./.

ss/UDRESCU PETRE

Răspuns

Le-am dus acasă la mine și le-am lăsat în grădina lângă o câpiță de paie până dimineața.

Intrebare

Soția d-tale a văzut aceste arme?

184

Răspuns

Da le-a văzut dimineața când am plecat cu ele să le ascund.

Intrebare

Ce i-ai spus despre aceste arme?

Răspuns

I-am spus că sunt a lui IAVORSCHI ADOLF și mi le-a dat să le îngrop în pământ.

Intrebare

Cu ce persoane ai mai discutat despre aceste arme.

Răspuns

Nu am mai discutat cu nici o persoană.

Intrebare

IAVORSCHI avea cunoștință că d-ta în toamna anului 1950 făceai parte din banda din Birchiș.

Răspuns

Nu a știut.

Intrebare

Aceste este adevărul.

Răspuns

Da acesta este adevărul.

Intrebare

Dar cine știa că d-ta erai în 1950 în banda din Birchiș.

Răspuns

A știut MADINEA AMBROSIE și TAMBEANU VICTOR și nevasta mea alte persoane nu au știut.

Intrebare

BIRTAS MIRCEA și LIVIA CIUCA aveau cunoștință că d-ta ai făcut parte din banda din Birchiș.

Răspuns

Ei nu au avut cunoștință absolut deloc, or fi aflat atunci când am fost arestat, de la soția mea.

Intrebare

Erai conștient în momentul când ai primit armele, că comiți o infracțiune ce se pedepsește aspru de legile țării.

Răspuns

Nu am știut că comit o infracțiune.

./.

ss/UDRESCU PETRE

Intrebare

În anul 1947 când tatăl d-tale a cumpărat o armă militară și când d-ta i-ai spus să o dea înapoi dela cel ce o cumpărase, căci altfel va suferi rigorile legii, cunosteai aceste legi, că altfel nu-i vorbeai tatălui d-tale despre acest pericol.

Răspuns

182

Da cunosteam și i-am spus tatălui meu să o dea înapoi să nu intre în judecată.

Intrebare

Atunci ce te face pe d-ta să nu fi sincer și să arăți lucrurile așa cum sunt ele.

Răspuns

Da eram conștient însă am fost dus în eroare de IAVOR-SCHI în ascunderea acestor arme.

Intrebare

Arată anchetei ce alte arme ai ascuns singur sau cu alții până în toamna anului 1949.

Răspuns

Nu am ascuns nici o armă.

Intrebare

Pe cine cunosti d-ta care să fi ascuns asemenea arme.

Răspuns

Nu cunosc pe nimeni.

Intrebare

Ai auzit sau discutat cu cineva despre ascunderea unor arme în pădure.

Răspuns

Nu am auzit și nici nu am discutat cu cineva despre ascunderea vreunei arme în pădure sau în alt loc.

Intrebare

La întrebările cu privire la arme mai ai ceva de adăugat.

Răspuns

Nu am nimic de adăugat.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că el conține în întregime cele declarate pentru care îl susțin și semnez.

Anchetator
Rușan Gh.

ss/UDRESCU PETRE

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat - Udrescu Petru fiu Lore, născut la 20 Martie 1902
 în Com. Bunciu Român, fiul lui Vasile și Elizabeta cu
 (Data de stare civilă, ultimul domiciliu)
 ultimul domiciliu în Com. Telea-Lipova, Nr. 265

29 Iunie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și min.

s'a terminat „ „ 19 „ „

Intrebare: În declarația însemnată în procesul
 Verbal din 26 Iunie și arată că ai funcționat
 ca pădurar la Bulei încă din anul 1935 și până
 în 1941. Arată de asemenea că ai fost sefi vrărabiei
 după 23 August.

Răspuns: Șef vrărabie a fost Birtan și eu
 administrator a domeniului și Stărcu care era proprietar.

Intrebare: Cum s-a manifestat Birtan din ceea
 făcea de regimul de după 23 August 1944.

Răspuns: A trăit cu burghezi, era cel singur un
 schior în 40 lanțuri de primărie și era omul
 de încredere a Colonelului Stărcu. În vara anului
 1946, pe ceașca plăgerilor Birtan, înalțarea
 personală și pe oricine și voteze cu P.N.T. Horia.

Intrebare: Cu cine a discutat asemenea chestiuni
Birtan.

Răspuns: La mine spus să votez cu oțtină și să
 spună și la alții să voteze, întodeauna imi spuneau

Îscălitura,

Udrescu Petru

Urmasare: Cu comunistii tehnici distreasi, imi aduc aminte ca dupa alegeri in juru (gubernul?) comunisti si eu si pe ocazie se manifesta buifind ca comunistii nu vor putea face fata la conducere fiind oameni slabi. In discutia cu el, eu am fost atras de partea lui si am votat pe petrusel in alegerile din 1946.

Intrebare: Ce ti-a promis Bratolova, pentru ca ai votat cu ochin.

Raspuns: Nu m-a promis nimic, am votat pentru ca am fost supus lui, fiindu-mi ref. si a trebuit sa execut asa cum a zis el.

Intrebare: Arata sta unde te intalnesci cu Bratolova si ce.

Raspuns: Ma intalnesc cu Bratolova la Ocalul Gilvic din Prata, in padure fiind vana in mascati si acura la el sau prin comuna.

Intrebare: De puti ori ti-ai intalnit cu Bratolova in primul lunar Nov. 1946 dupa alegeri.

Raspuns: In primul lunar Nov. 1946 dupa alegeri m-am intalnit cu el de pana ori la peol in legatura cu alimentarea muncitorilor forestieri si salarile lor (avans).

Intrebare: Arata sta cu pine si mers la el in Nov 1946 si pe pine si girat la Ocalul Gilvic.

Raspuns: Eam girat pe Magda Gheorghe, paduraru din Gubinita stand de vorba pe Bratolova, deosemena a darea vorii com.

Intrebare: Intalnit pe paduraru german Gufman - Bo Colos.

Intrebare: Ce ati discutat

Raspuns: Eu iam dat prima data bon pentru roky pentru muncitori si a dana vorii iam cerut sa se pregatirea pe bani pentru plata muncitorilor alti chestiuni nu am discutat.

Intrebari

Urmas:

Nov. 1946

184

Răspuns: Nu am discutat cu el decât chestiuni de serviciu și nu mi-a adus aminte să mi fi cerut vreun serviciu.

Intrebare: În luna decembrie 1946 pe ce te-ai ocupat etc.

Răspuns: În cursul lunii decembrie 1946 am fost șef peste muncitorii forestieri din pădurile domeniului aici porecliu țianu la muncă în pădure.

Intrebare: Ce misiuni ai primit în cursul lunii decembrie 1946 și de la cine.

Răspuns: Am primit misiuni de la Birtoniu și de la alte persoane nu am primit.

Intrebare: Ce misiuni ai primit.

Răspuns: Să fac pașe vânătorilor de sălbăticiuni împreună cu toți pădurarii, să se nu intre brancoveni și împreună vânători.

Intrebare: Ce discuții ai avut etc. cu persoane de brancoveni din timpul.

Răspuns: Birtoniu la care m-am dus să mă interesez și să-i spun despre tot ceea ce am scris militare și de vânătoare acest lucru m-a servit prima dată la începutul anului 1947.

Intrebare: Ce informații ai dat cu privire la arme militare.

Răspuns: L-am informat pe Birtoniu la care m-am dus despre tot ceea ce am scris și am spus pe armatori: Gaspăr Ferente, Boiciureanu Toma, Șonaș Toma, Neaga Ghe, Păun Ferente.

Intrebare: Pentru ce te-ai servit Birtoniu să-l informezi despre persoanele care au arme militare.

Răspuns: Birtoniu m-a spus pentru ce îl interesează astfel de informații, eu am spus că el va avea.

Semnatura:

Mădălin Petre

Urmasare: militia la si ridice pomele dela pamani.

Intrebare: Curosti ste placu Brutoriu, padurarii, sau alti pamani ai domeniului aceea, unde usupra lor

Raspuns: Am va fut la padurarii Brutoriu Ladislau un pistol automat, la Brutoriu liereu una omni militara cu 5 gloante, la un mecanic frate cu Gaboroschi refugiat din Bucovina sau Basarabia cu numele de Vasile care a plecat dela Prileci in 1948, la Timisoara la Fabrica de salam "Hert" am va fut un pistol automat cu putul de fier, la Timis Soea din com. Bata in 1948 a vandut tatului meu o omni militara, cu 30 lei, iar tata la cativa lei ia dato inapoi, in urma disputei cumine. La Gaboroschi am va fut un pistol automat tot cu put de fier. In primavara anului 1950, Gaboroschi mea dat sa-i ascund, si plasa pistoale automate si un revolver. Lucru pe care bun si facut, eu le-am ingropat in primor.

Intrebare: Cu pe te-ai purpat in puzul lunii Ianuarie 1948?

Raspuns: M-am ocupat tot cu trairatul padurarii controland 800 de muncitori tuctori ale lemne, cu ajutorul lui Iurma Enghien si Sotaci Torontu.

Intrebare: Multe case erau atribuite stale fata de Brutoriu si Slovea.

Raspuns: Controlam cum se tace limule, inregistram normale, ma ocupam de afrositionare cu plonate, si raportam in scris si verbal lui Brutoriu despre tot ce se facu.

Intrebare: Cate raporte verbale si scrise ini facut lui Brutoriu in cursul lunii Ianuarie 1948 si unde l-ai intalnit.

Raspuns: Eu personal am^{tot} de daini trei ori acurii

Semnatura,

Udrescu Petru

Urmare: la Birtos, mai am trimis deciziva ori la Birtos
si pe Sinaci Terente si pe Jurma Guzma din Babelos 85

Intrebare: Ce serviciu a avut Birtosin la casa si
la Vorsochi Adolf in cursul lunii Iunie anul 1942

Raspuns: Nu mea cerut nici un serviciu.

Intrebare: M-ai putut auzi ca ai avut arme automate
la Vorsochi Ladislau si la alti. Cunoastei stea de
unde proveneau aceste arme

Raspuns: Nu stiu de unde le-au avut si nici nu
am intalnit de unde le are.

Intrebare: Ai vorbit deosemena ca ai avut
doua arme automate si un revolver, amintesti
cand ai primit aceste arme si cand le-ai avut
de vanzare noi pana astazi alfel acestora.

Raspuns: Imi aduc aminte ca la Vorsochi mea dat
armele in Nov-Decembrie 1949. si le-am avut chiar
a doua zi.

Intrebare: Ce ai facut cu armele pona se le-ai
avut

Raspuns: Le-am dus pe una la mine si le-am lasat
in gradina langa capata de par, pona dimineata.

Intrebare: Sati a stut a avut aceste arme
de le-a avut dimineata cand am plecat cu
ele sa le arund

Intrebare: Ce ai spus despre aceste arme

Raspuns: Am spus ca sunt a lui Vorsochi
Adolf si mi le-a dat sa le ingrop in pamant.

Intrebare: Cu ce persoane ai mai discutat despre
acestea arme.

Raspuns: Nu am mai discutat cu nici o persoana

Intrebare: Vorsochi avea purtatori, ca stia
in toamna anului 1950 facevi parte din banda

Semnatura,

Udrescu Petru

6
Urmare: din Prichis.

Răspuns: Nu ștint.

Întrebare: Acesta este adevarul.

Răspuns: Da acestu este adevarul.

Întrebare: Dar pînă stia că stă erai în 1969 în banda din Prichis.

Răspuns: A știut Madinecu Ambrosio și Tampesone Victor și neavut nu au alte persoane nu au știut.

Întrebare: Pînă stia și stia că stă erai în banda din Prichis.

Răspuns: Ei nu au știut cunoștința absolut de loc și fi aflat atunci pînă am fost arestat de la suta mea.

Întrebare: Erai constient în momentul pînă ai primit armele, că comiți o infracțiune pe se pedepsite asupra de legile țării.

Răspuns: Nu am știut că comiți o infracțiune.

Întrebare: În anul 1948, pînă stă erai spus să o dea inapoi delu cel pe o scumpoasă, pînă alfel va suferi rigurile legii; cunoșteați aceste legi, că alfel nu-i vorbim. Tatălui stă erai desigur acest pericol.

Răspuns: Da cunoșteam și am spus tatălui meu să o dea inapoi să nu intre în judecată.

Întrebare: Atunci pe te face pe stă erai să nu fi năcer și să arăți lucrurile ^{ori} pentru punct etc.

Răspuns: Da eram constient, însă am fost dus în arest de Lăvoreschi în pînă devederea acestor arme.

Întrebare: Arăta probații pe alte arme ai ascuns singur sau cu altă pînă în toamna anului 1949.

Răspuns: Nu am ascuns nici o armă.

Întrebare: Pe pînă cunoști stă erai să fi ascuns

Semnătura,

Lăvorescu Petru

Urmare: asemenea arme.

~~196~~

Răspuns: Nu punose pe nimeni

136

Întrebare: Ai auzit sau discutat cu cineva despre ascunderea unor arme în pădure.

Răspuns: Nu am auzit și nici nu am discutat cu cineva despre ascunderea vreunei arme, în pădure sau în alt loc.

Întrebare: La întrebările cu privire la arme mai ai ceva de adăugat.

Răspuns: Nu am nimic de adăugat.

Prezentul proces verbal l-am citit, căutând să
cuvânt și am constatat că el conține în întregime
cele declarate pentru care îl susțin și semnez.

Archetator
Gyula

Molnár Petru

~~197~~

187

STICLOVAN OH.

~~198~~

188

DECLARAȚIE

Subsemnatul SICLOVAN GHEORGHE, funcționar la
Comitetul de Stat al Planificării, domiciliat în București str.
18 Decembrie Nr. 4, declar următoarele:

Am intrat la Institutul Românesc pentru Studiul
Conjuncturii Economice (I.R.C.E.) în Ianuarie 1945, unde am
lucrat ca referent pînă în Februarie 1947. Aici l-am cunoscut
pe HERBERT ZILBER, care era director al Institutului.

Ceea ce îl caracteriza pe HERBERT ZILBER în cei
peste doi ani cît l-am cunoscut, a fost, cred, în primul rînd
ambiția personală. Își supraestima cunoștințele și posibili-
tățile și în tot momentul era dispus să privească "de sus"
la munca făcută de alții. Avea o părere exagerat de bună despre
propria sa persoană, lucru pe care de altfel îl arăta pe față.
La început și eu credeam că într'adevăr ZILBER este o capaci-
tate, dar după urea cîteva luni am observat suficient de multe
semne de superficialitate, atît în păreri, cît și în munca sa.
Avea într'adevăr unele cunoștințe economice, îndeosebi în prac-
tica cercetărilor, conjuncturale și statistica economică. Acestea
însă erau bazate prea puțin pe doctrina economică marxist-
leninistă, fapt, care a făcut ca și rezultatele unor lucrări să
fie eronate. (Menționez în această direcție, printre altele,
calculule de venit național, care erau greșite, fiind făcute
după metodele statistice burgheze.

Un fapt care deasemenea a contribuit la lămurirea
mea în privința ambiției și orgoliului care îl stăpîneau,
a fost goana după titluri. Aceasta l-a și determinat să facă
tot posibilul să ajungă profesor universitar; apoi nu pierdea
nicio ocazie să arate, că situația pe care o avea la Ministerul
de Externe, de consilier era echivalentă cu aceea de ministru
plenipotențiar.

În privința modului în care colabora, cu oamenii
din cadrul Institutului: îi ajuta atîtă timp, cît nu prezentau
pentru el pericolul unei "concurențe"; imediat însă ce se
nădea acest pericol, începea să le minimalizeze munca și

./.

sa/SICLOVAN

contribuția în lucrări, să îi prezinte că ar primi nu cumva
trebuie lucrurile. Aceasta am constatat-o în cazul, cătorva
colaboratori sau referenți mai vechi ai Institutului (BUCUR
SCHIOPU, ROMAN MOLDOVAN, CIRUS SPIRIDE, etc.)

La Institut a existat o celulă de partid, la ale
cărei ședințe (urec-o câteua) am participat și eu, până la
încadrarea mea la organizația de partid a C.C. al P.C.R.
Ședințele erau formale, căvărutul spirit de partid lipsea.
Acest lucru l-am putut aprecia îndeosebi, după ce am început
să duc viață de partid la organizația de la Comitetul Central.

În privința relațiilor pe care le avea HERBERT
ZILBER, pe care le cunosc din timpul, cât am lucrat la Insti-
tut:

În primul rând trebuie să menționez că după câte
știu, Institutul era finanțat permanent sau cu intermitență,
de Ministerul de Finanțe (pe atunci sub conducere tătară-
ciună), de Banca Națională, de Asociația petroliștilor (AIPR)
de Soc. Negița, Soc. Textila Buhuși, precum și de alte întreprin-
deri mari.

În conducerea Institutului erau reprezentanții
marii burgherii (CEZAR POPOSCU, condamnat oalmă câțiva timp în
procesul sabotajilor din industria petroliferă, FLUTARU COTA-
RU tot de la AIPR și alții) al aparatului de stat burgher
(SABIN MANUILA, Dr. MITU GEORGESCU - de la Institutul de Sta-
tistică, PANDELE, EUGEN BALAN și EUGEN DEMETRESCU - foști se-
cretari generali ai Ministerului de Finanțe, D. IORDAN, ION
CRISTU de la Ministerul de Externe, care era și președinte
al Institutului și alții) și PATRASCANU.

Cred, că s'ar putea consulta cu folos, în această
privință arhiva Institutului, care a fost depusă în 1947
la Institutul de Statistică.

Dintre membrii Institutului HERBERT ZILBER în-
trănea relațiile cele mai strânse, cu PATRASCANU, care îmi
amintesc, că a venit de mai multe ori pe la Institut și cu
care ZILBER avea relații personale de prietenie. Asemenea
relații de prietenie știu că mai aveau ZILBER și PATRASCANU
cu HARI BRAUNER, cu TOROSIAN (după cum mi s'a spus) fost
consul general la Paris, LENA CONSTANT, BETA.

HERBERT ZILBER era vizitat, în afară de cei men-
ționați mai sus și de alte persoane, străine de Institut.
Unora dintre ele le știu numele: un ofițer de la Misiunea
Americână, MADISON pe care l-am văzut la Institut - în
civil - împreună cu încă o persoană, care, cum mi-au spus

././ se/SICLOVAN

colegii era tot ofițeri (americani sau englezi) însă, cam 1900
nu i-am aflat numele. Nu știu care a fost obiectul vizitelor
lor, însă bănuiesc căureau să se informeze asupra economiei
noastre.

Știu deasemenea că ZILBER a fost vizitat de
VISCIANU, fără să fi aflat urecândă ce s'ar fi discutat între
ei.

Mai era un inginer, GATLAN (aga îmi amintesc că
se cheamă), care îl vizita destul de des; nu știu ce face și
cu ce se ocupă acest GATLAN.

Au mai văzut și alte persoane pela Institut, însă
ori nu le-am aflat numele, ori nu le-am dat atunci importanță.
Astfel, după reîntoarcerea sa din Uniune, venea des pela
Institut și GOGU RAULESCU.

Acestea sunt faptele pe care mi le amintesc des-
pre Institut și despre HERBERT ZILBER. Știu că despre
ZILBER ar putea să dea relații mai amănunțite unii dintre
faptii angajați ai Institutului, care îl cunoșteau de mai
de mult pe ZILBER și care erau mai apropiați de el, cum sunt
ANAMARIA MARCUSOHN (MARCUS), ANDREI SEBASTIAN (BENO HECHTER)
frate al scriitorului MINAIL SEBASTIAN.

În prezența orărilor de lucru ale lui ZILBER men-
ționez că el lucra dimineața la Institut, însă de regulă
venea și după amiază și lucra și seara, de foarte multe ori
singur sau fiind acolo (în secretariat) și ANAMARIA MARCUSOHN
(MARCUS). În aceste după amieze, deasemenea se întâmpla să
primasem vizite. Astfel îmi amintesc că odată într-o vară
(1945 mi se pare), în timp ce eu eram la Institut, într-o după
amiază, a venit la ZILBER, PATRASCANU. O știu de acolo, deoarece
ANAMARIA MARCUSOHN care era la Secretariat, a venit la mine
și mi-a spus să merg să cumpăr două înghetate (cassate) pen-
tru ZILBER și PATRASCANU, lucru pe care l-am și făcut.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o
susțin și o semnez.

ss/SICLOVAN

București 25. III. 1963

DECLARAȚIE

Subsemnatul, SÎCLOVAN CHECHICHE, funcționar la
Comitetul de Stat al Planificării, domiciliat în
București str. 13 Decembrie Nr. 4, declar următoarele:

Îmi dau angajamentul față de organele Securității
Statului, că nu voi discuta cu nimeni și nu voi spune
nimănui nimic, despre tot ceea ce am fost întrebat.

În caz de nerespectarea angajamentului înțeleg
că suport toate rigorile legilor în vigoare.

ss/SÎCLOVAN

25. III. 1953

Declarație

~~202~~ 192

Subsemnatul: Siclora George, funcționar la Comitetul de Stat al Planificării, domiciliat în București, Str 13 Decembrie nr 4, declar pe mine -

Am intrat la Institutul Românesc pentru Studiul Conjuncturii Economice (I.R.C.E.) în ianuarie 1945, unde am lucrat ca referent până în februarie 1947. Aici l-am cunoscut pe Herbert Filber, care era director al Institutului.

Crede că caracteriza pe Herbert Filber - în cei peste doi ani cât l-am cunoscut - a fost, cred, în primul rând subiectiv personal. Mi reprezintă, cunoștințele și posibilitățile și în tot momentul era dispus să privească "de sus" la munca făcută de alții. Avea o părere exagerat de bună despre propria sa performanță, lucru pe care de altfel îl arăta pe față. La început nici nu credeam că într-adevăr Filber este o capacitate, dar după ce o câțeva luni am observat suficient de multe semne de superficialitate, atât în păreri, cât și în muncă sa. Avea într-adevăr unele cunoștințe economice, îndreptate în practică, cunoscând conjuncturale și statistice economice. Acestea însă erau foarte puțin putine pe doctrina economică marxist-leninistă, fapt care s-a făcut, ca și rezultatele muncii mele să fie eronate. (Menționez în această direcție, printre altele, calculul de venit național, care erau greșite, fiind făcute după metodele statistice burgheze.

Un fapt care deosebește aș, contribuie la lămurirea mea în privința ambiguității și vagăliului care îl stăpâneau. a fost vorba după titluri... Aceasta l-a și determinat să facă tot posibilul să ajungă profesor universitar; apoi nu pierdea nici o ocazie să arate, că situația pe care o avea la Ministerul de Interne - de consilier - era echivalentă, cu aceea de ministru plenipotențiar.

În privința modulului în care colabora, cu venenii din cadrul Institutului: și după atâtea timp, căt nu prezentau pentru el pericolul unei "conveniențe"; imediat însă, se se naște acest pericol, încep să le minimalizeze munca și contribuția în lucrări, să îi prefine, că se primu, cum trebuie lucrurile. Aceasta are, consecutiv în răz, cătorna colaboratorii sau reprezentanți vechi ai Institutului (Bogdan Schiopu, Roman Moldovan, Cirus Spiride et c.).

La Institut a existat o celulă de partid, la ale cărei sedințe (nu o ratam) am participat și eu, până la încheierea mea la organizarea de partid a C. C. al P. C. R. Sedințele erau formale, redensându-le spirit de partid lipses. Acest lucru l-am putut aprecia îndelungi, după ce am început să dau viață de partid la organizația de la Comitetul Central.

În privința relațiilor pe care le avea Herbert Filber, pe care le cunosc din timp, căt am lucrat la Institut:

În primul rând trebuie să menționez, că, după câte știu, Institutul era fințat, permanent

204
194

sau, în intermitența, de Ministerul de Finanțe
(pe atunci sub conducere Rădăscianu), de
Banca Națională, de Asociația petrolierilor (A.P.R.)
de S.C. Rășină, S.C. Textile-București, precum și de
alte întreprinderi mari.

În conducerea Institutului erau reprezentanți
marii burghezie (Căpitan Popescu, emblematism
către timp în funcția de director din industria
petrolieră, Plutarh Cotere - tot de la A.P.R. și alții),
și aparatului de stat burghez (Sabine Mănuilescu,
D. Mitu Georgeanu - de la Institutul de Statistică,
Pandele, Eugen Babau și Eugen Demetrescu - fost
secretari generali ai Ministerului de Finanțe,
D. Iordan, Ion Cristea - de la Ministerul de Externe,
care era și președinte al Institutului și alții)
și Rădăscianu.

Cred că s-ar putea afla, în felul acesta
primară, arhiva Institutului, care a fost depusă
în 1947 la Institutul de Statistică.

Dintre membrii Institutului Herbert Filber între-
ținea relații deosebite mai strânse, cu Rădăscianu,
care lui simțea că s-venit de mai multe ori
pela Institut și cu care Filber avea relații perso-
nale de prietenie. Asemenea relații de prietenie
stăruie mai mult sau mai puțin cu Rădăscianu
cu Hari Brauner, cu Todoriciu (după cum mi s-a
spus) fost consul general la Paris, Denis Constant,
Bates.

Herbert Filber era căsătorit, în afară de, ai mai
multe mai sus, și de alte persoane, străine de
Institut. Una dintre ele le știu numele: un
ofiter de la Minieră americană, Madison pe
care l-am văzut la Institut - în civil - împreună
cu însoțitorii, care, cum mi-am spus, colegii
era tot ofiteri americani sau englezi, însă, cămă
nu s-a aflat numele. Una știu, care a fost

Activitatea fizică la Dr. Iusea în România pe vremea sa 1953
se desfășura în mod normal în România.

Stim de asemenea că Filber a fost vizitat de
Vizitarea, fără să fi sflat neodată și dar fi discutat
între ei.

Mai era un inginer, Götter (care mi-a amintit
că se cheamă), care îl vizita destul de des; nu
știam ce face și eu ce se ocupa acest Götter.

Au mai vizitat și alte persoane pe la Institut, însă
mi mi le-am sflat numai, mi mi le-am dat
atunci importanță. Astfel, după reintroducerea sa
din Vinurile vînaș pe la Institut și Gogu
Rădulescu.

Acesta sunt faptele pe care mi le amintesc după
Institut și după Herbert Filber. Înțeleg că după
Filber mi putea să des relații mai semnificative
numi, dintre faptele suspate la Institutului, care îl
aminteam de mai demult pe Filber și care erau mai
afirmate de el, cum sunt Anamaria Marcovici
(Mărcuș), Andrei Sebastian (Baru Hecster), frate al
scriitorului Mihail Sebastian.

În privința vremii de lucru al lui Filber men-
ționez că el lucrea diminețile la Institut, însă de
regulă venea și după amiaza și lucrea și seara,
de foarte multe ori singur sau fiind alături (în
secretariat) și Anamaria Marcovici (Mărcuș). În
aceste după amiaze, deosebite se întîmpla să
primim și vizite. Astfel mi amintesc, că odată,
întîr mare (1945 mi se pare), în timpul de eu eram
la Institut, întîr după amiaza, a venit la Filber
Pătrășcanu. Odată de seară, deosebite Anamaria Mar-
covici, care era la secretariat, a venit la mine și
mi-a spus că mergea să cumpere două înghețate (cassete)
pentru Filber și Pătrășcanu, lucru pe care l-am
și făcut.

Această mi este declarația pe care o dau, în
autent și o semnez.

Buc. 25. III. 1953.

Int

Declarație

Subsemnatul, Săchovan Gheorghe, funcționar la Comitetul de Stat al Planificării, domiciliat în București, Str. 13 Decembrie nr. 4., declar următoarele:

Am luat angajamentul față de organele Securității Statului, că nu voi discuta, nu minui și nu voi spune nimănui nimic despre tot ceea ce am fost interbat.

Am refuzat de nerespectare a angajamentului întreg și am fost tratat riguros deplin în rigoare.

25. III. 1953.

Int

~~207~~

197

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat TURCU NICOLAE, născut la 6 Oct. 1891 în
comuna Cioești Județul Argeș, fost polițist, cu ultimul do-
miciliu în Buc. str. Ion Fonaghi Nr. 6

6 Februarie 1958, București

Interog. a început la ora.

" s'a terminat "

Întrebare:

Până când a funcționat VINTILĂ IONESCU la Sigu-
ranța Generală și în ce calitate?

Răspuns:

VINTILĂ IONESCU a funcționat la Siguranța Gene-
rală în calitate de inspector general șef al Corpului De-
tectivilor care avea 5 brigăzi. Aci a funcționat din anul
1929 când a venit dela Iași, până în anul 1939 când a pre-
dat serviciul lui NICOLAI ȘTEFĂNESCU. La acea dată a fost
mutat în calitate de Director Gral al SSI de sub conducere-
rea lui MOROZOV, unde a funcționat un an de zile până la
sfârșitul anului 1939 când a fost mutat la P.P.C. în cal-
tate de Director al Poliției de Siguranță unde a funcțio-
nat până la 6 Septembrie 1940 când a fost arestat de le-
gionari iar când a fost eliberat după vreo 2-3 săptămâni
a fost forțat să lucreze la pensie având onii de serviciu
complecși.

După aceasta a fost numit administrator girant
al C.F.R. al sectorului 1 Galben.

Întrebare:

Cari sunt motivele plecării lui VINTILĂ IONESCU
din Siguranța Generală?

Răspuns:

Știu că ARMAND CALINESCU i-a cerut lui VINTILĂ
IONESCU să aresteze capii legionarilor iar după cercetări
pe-i externe, lucru cu care VINTILĂ IONESCU nu a fost
de acord și a refuzat să execute acest lucru, fapt ce a
dădout posibilită înădăturarea lui VINTILĂ dela Siguranța

./.

ss/TURCU

Generalul în locul odrului CALINESCU l'a adus pe NICHI STEFANESCU care a executat ordinul lui CALINESCU. ARMAVA, fost prim-ministru.

Intrebare:

Dacă VINTILA IONESCU folosea și la P.P.C. informatorii pe care-i aveau la Siguranța Generală?

Răspuns:

VINTILA IONESCU dispunea de fonduri și la P.P.C. pentru plata informatorilor și el folosea și pe mai departe informatorii cei avea la Siguranța Generală. Știu că VINTILA IONESCU avea un informator cu numele de IANOS și pe unul MARCOVICI din C.C. al P.C.R.

Intrebare:

Se mai al de adăugat?

Răspuns:

Când am fost arestat în 1948, am aflat, de la un ebreu cu care stăteam în celulă la Securitatea din Calea Rahovei numele de familie nu-l știu, că LUCRETIU PATRASCANU și TITEL PETRESCU s'au înțeles că după căderea acestui regim să reorganizeze partidul lui TITEL PETRESCU pentru că da posibilitatea să vină la putere, deoarece intelectualii din PCR sunt de partea lui.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu după ce mi-a fost citit cu cânt cu cânt și corespunde în totul celor declarate de mine, senex liber și nesilit de nimeni.

ss/TURCU

199

Proces-Verbal de interogator

Arestat Turcu Nicolae, născut la 6 Oct. 1891 în
Comuna Otaci, Județul Argeș, fost război,
 cu ultimul domiciliu în Buc. nr. 14, Pau Colanaghiș

(Data de stare civilă, ultimul domiciliu)

6 Februarie 1953

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s'a terminat la „ _____ și _____

Intrebare:

Până când a funcționat Unități
Turcu la Siguranța Generală și în ce calitate?
Răspuns: Unități Turcu a funcționat
 la Siguranța Generală în calitate de Inspector
 General Șef al Corpului Detecțiivilor care
 avea 5 birouri: - Aici a funcționat din
 anul 1929 când a venit de la „Lan“ până
 în anul 1939 când a preluat serviciul lui
 Nichi Stăpănescu. - La aceea dată a fost
 numit în calitate de Director G.P.S.T.
 de sub conducerea lui Morozov, unde
 a funcționat un an de zile până la
 sfârșitul anului 1939 când a fost numit
 la P.P.C. în calitate de Director al Poliției
 de Siguranță unde a funcționat până
 la 6 Septembrie 1940 când a fost scutit
 de legătură din când a fost eliberat
 după vreo 2-3 săptămâni a fost fost

Semnătura,

[Signature]

Urmare: în vîrstă la penitenciarului anii de
serviciu camuflați. -

După aceasta a fost numit colonel
ministru priant al C.N.R. al secretului
J. Gatto. -

Interogare: Care sunt motivele
plecării lui Hutula Tanescu din Spumanța
Generală?

Răspuns: Știu că Armand Călinescu
i-a cerut lui Hutula Tanescu să asu-
toze capul legionarilor iar după cere-
tări și i-a exterminat, lucru cu care
Hutula Tanescu nu a putut de acord
și a refuzat să execute acest lucru,
fiind că a făcut promisiuni indistincte
lui Hutula dela Spumanța Generală în
bucă căminu Călinescu l'a spus pe
Nicula Stănescu că a executat
ordinea lui Călinescu Armand foarte
puțin minim. -

Interogare: Dacă Hutula Tanescu
folosea și la P.P.C. informatori pe
cine i-a avut la Spumanța Generală?

Răspuns: Hutula Tanescu dispunea
de pușcări și la P.P.C. pentru plata
informatorilor și el folosea și pe unii
depoziți informatori cei care la
Spumanța Generală. Știu că Hutula
Tanescu avea un informator cu numele
de Janus și pe numele Marcovici din
C.C. al P.P.C.. -

Semnătura,

[Signature]

Urmare: Guthebau: Ce mai ai de adăpat?

Koymus. Când am fost arestat 209
în 1948, am aflat, dela un exen cu
care stăteam în celulă la Securitatea
din Calen Kellerei anume Ionel murele
de familie lui - l ştiu, că duce în Pătrăşcanu
şi Titel Petrescu şi au înţeles că după
câtărea acertun regim să reorganizeze
partidul lui Titel Petrescu pentru ai
da posibilitatea să vină la putere,
deoarece intelectuali din P.C.R. sunt
de partea lui. -

Prezentul proces vechi de încă
repătarea după ce mi-a fost cetit
curînt cu curînt şi corecturile în
tutul celor declarate de mine, remez
bun şi merit de mine. -

Blum

Semnătura,

~~272~~

202

C.N.S.A.S.

203

273

La3

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

CRISTEA ILIE, născut la 1892 în Lehicești jud.
Bihor, fiul lui GH. și SOFIA cu domiciliu în București
str. 11 Iunie Nr. 67 București.

18 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 10, 15

" s'a terminat "

Intrebare

Când l-ai cunoscut pe L. PATRASCANU și cu ce
ocazie?

Răspuns

Primul om de partid pe care l-am cunoscut a fost
Dr. ERNEST CAHANE, medic în Brașov, actualmente medic în
Buc. pe str. Pitar. Moși.

Când am scos revista "Spre stânga" în 1931 în
orașul Brașov, ERNEST CAHANE m'a pus în legătură cu org.
centrală din Buc. prin L. PATRASCANU, care a venit la Brașov
și legătura am luat-o prin CAHANE în casa lui.

Intrebare:

Ce anume ai discutat cu această ocazie?

Răspuns

Am discutat chestiunea revistei, L. PATRASCANU
promițând că va trimite material dela București.

Intrebare

Când l-ai mai văzut după această primă întâl-
nire?

Răspuns

Până la întâlnirea din lagărul 29. Iu l-am
mai văzut o singură dată, incidental prin anul 1938 tot
în Brașov, cu ocazia desconcentrării lui, fiind în trecere
prin Brașov, în drumul lui spre București.

Am stat de vorbă câteva minute, în cafeneaua
"Coroara". Rețin acest amănunt fiindcă era tocmai în
timpul când se discuta intens în toată lumea, pactul
germano-sovietic. De încheierea acestui pact și eu și
ILIE CRISTEA

PATRASCANU eram mirați.

Intrebare

In lagărul dela Tg. Jiu, ce legături ai avut cu L. PATRASCANU?

Răspuns

In lagăr, nu am ajuns la raporturi de perfectă intimitate. Am încercat să discut deseori și să ajung cu el la lămurirea întregii probleme a partidului, dar nu am reușit niciodată acest lucru.

Discutam cu el, numai probleme diferite, ivite în lagăr. Stiu că de câte ori erau divergențe între deținuți și conducerea lagărului, LUCRETIU PATRASCANU intervenea insistent să fim liniștiți și să nu "provocăm" comandamentul. Intotdeauna era situat pe linia aceasta împăciuitoare, iar conducerea lagărului îl privea și trata ca pe un fel de șef conducător.

Când a plecat din lagăr, mi-a spus că pleacă deoarece are domiciliu forțat la Poiana Tapului.

Atât împăciuitoicismul lui, în cece privește divergențele noastre cu conducerea lagărului, cât și faptul plecării lui din lagăr, m'a făcut să văd în el un oportunist, iar democratismul ce îl așeza în diferite ocazii era din pur interes, fiind foarte ambițios.

Intrebare

După 23 Aug. 1944, ce legături ai mai avut cu el?

Răspuns

L'am mai văzut o singură dată, la el la Ministerul Justiției, când m'am dus cu o chestiune oficială și arume, numirea unui notar public la Sibiu, care mi-a fost elev și care m'a rugat să intervin pentru el.

I-am solicitat acest lucru lui PATRASCANU, iar el la numit.

Am am discutat nimic de ordin politic decât cele arătate mai sus.

Intrebare

Considerați problema unei intervenții personale o chestiune oficială?

Răspuns

Noțiunea de "chestiune oficială" am arătat-o greșit la răspunsul de mai sus, problema pentru care m'am dus la PATRASCANU, fiind o problemă personală, aceea de a interveni pentru fostul meu elev, de a fi numit notar.

ss/ILIE CRISTEA

A N G A J A M E N T

=====

Subsemnatul ILIE CRISTEA din Buc.str.11
Iunie Nr.67

Imi iau angajamentul să nu discut cu ni-
meni cele ce am declarat și cele ce am fost în-
trebat când am fost invitat la M.S.S. în ziua de
18 Februarie 1953.

se/ILIE CRISTEA

Buc.18.II.1953

246
206

Proces-Verbal de interogator

 Crista Ilie născut la 1893, în Lehieni
jud. Bihor, fiului Ihe. în Iași, cu domiciliul în
București, Str. 11. Iunie N° 67. (Data de stare civilă, ultimul domiciliu)

18 Februarie 1953.

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 15 min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Când la i. euorut pe h. pătoreanu
și cu ce ocazie?

Răspuns:

Îmiul om de poartă pe care l'am euorut,
a fost dr. Ernest Căhane, medic în Brorov
actualmente medic în Buc. pe str. Sutor Bror.

Când am nor vizita "Ipse Stănga" în 1931
în orașul Brorov, Ernest Căhane, m'a pus în
leg. cu org. entholo-die Buc. prin h. pătoreanu
răam, care a venit la Brorov, în legătura cu
'hul'o prin Căhane în casa lui.

Intrebare:

El amune al dirutot cu accorlo-ocajie.

Răspuns

Am dirutot chestiunea reș. revistei
h. pătoreanu promitând că va trimite
material dila București:

Semnătura,

Ilie Crista

247

Urmare: plasa din nou cu domiciliu fortat la
Poiana Tapului.

Atot 'impăcînitorismul' lui, în crase puse
divergențele noastre cu conducerea lagărului, iată
în faptul pleră-lui din lagăr, ma făcut să
'văd' în el un oportunist, iar democrațismul
ce îl opira în dif. ocozii sa din per. mții,
fiind foarte ambicioz.

Intrebari.

După 23 august 1944. ce legături ai mai avut
cu el.?

Răspuns.

La un moment răfuit o singură dată, la el la
ministru. Jutit se, când m'am dus cu o
chestiune oficială în anume, murea mure
notor public la Sibiu, care mi-a fost elev.
ni care m'a negat să intervin pentru el.

I am solicitat acel lucru lui Pătrîșcanu,
iar el la mure.

Nu am deșut mure de ordine politic
dusă cele oțate mure mure.

Intrebari.

Considerat: problema mure intervenți personale
o chestiune oficială?

Răspuns.

Naturea de "chestiune oficială" am oțat o
gușit la răspunsul de mure mure, problema pl.
care m'am dus la Pătrîșcanu, fiind o problemă
personală, oția de a interveni pentru fostul
mure elev, de a fi mure notor.

Angajament -

Subramoniul Ili Cristea din
Buc. Str. 11. Iunie N° 67

Ami saiu angajamentul sa
nu discut cu nimeni este
ce am declarat si este ce am
fost intrubat caind. Am fost
invitat la M. S. S. in fine
de 18. Februarie 1953.

Buc. 18. II. 1953.

Ili Cristea

217

209

C.N.S.A.S.

Arhiva

Prezentul proces-verbal
de interogatoriu, este
identic cu originalul.

210

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul TUDOSE IOAN, ofițer de securitate - locotenent
major - născut la 20 Februarie 1922, în București, fiul lui
PETRE și EUDOSCHIA, domiciliat în București str. Mama Nr. 43 bis.
Raionul Stalin.

3 Aprilie 1963, Buc.

Interog. a început la ora 11

" s'a terminat " 13,30

Întrebare

Unde și ce serviciu ai făcut din 20 August 1944?

Răspuns

Spre sfârșitul lunii August 1944 am ieșit din închisura
Cărcășelor - unde executam o condamnare de 5 ani pentru
activitate antisocială în cadrul UIU.

Începând din luna Octombrie 1944 am făcut serviciul
de pază personală a lui IACĂȘIU PATRASCĂU - ca însoțitor -
până în luna Mai 1948.

Întrebare

Ai făcut acest serviciu de însoțitor de pază al lui
PATRASCĂU pînă la întrerupere, din Octombrie 1944 pînă în Mai 1948?

Răspuns

Pînă la sfârșitul anului 1944 am făcut acest serviciu
simplu, fără întrerupere. În cursul anului 1945, data nu le pot
preciza, am fost bolnav de vreo două ori (cîte 2-3 zile) cînd
am fost înlocuit de JIHAU AMBASI și PASIU ȘIMBEN (în prezent
ambii ofițeri de securitate). În cursul anului 1948 am fost
înlocuit odată (în cursul verii) vreo trei zile; nu știu însă
cînd m'a înlocuit. Începînd din anul 1947 - data nu mi-o amintesc
- și pînă la sfârșit, în Mai 1948, am avut în schimb pe
IACĂȘIU JOCOTĂRIU (pînă în 1948 a fost locotenent de securi-
tate). Schimbul era cu timp - dar nu se făcea regulat, așa că
de multe ori ne schimbam la 2-3 zile sau chiar mai mult. Pre-
cizînd în privința datelor și a schimbului nu pot face, din ne-
putință, decât să afirm.

Întrebare

././ 30/TUDOSE IOAN

de deplasări ai făcut etc cu PATRASCU in timpul 1944
ai fost receptiv de post pe lângă acesta?

Răspuns

211

In afara de deplasările obligate de serviciu la Mi-
nisterul de Justiție, la CC-PCR, la Comitetul de Dirigieri, la
Palatul regel și la diferite recepții, am mai făcut deplasări
cu PATRASCU in Calea Dorobanți 51, str. Palonk 4 (Instituția
de Constanța la HILSEN KRAEMER-BELO), la locuitorii lui RADU
XENOPOL (str. Bonouipă, numărul nu mi-l amintesc), la reședința
fostului rege, dela Știrgari împreună cu EMONATE PAIRASCU cu
autoturismul CMA și la Sima - tot la reședința regelui.

De asemenea l-am însoțit în deplasările cu acestor
familii la Poiana Popului, Snagov, în aceste vizite de la fiece
prezentor edi HILSEN KRAEMER, LENA CONSTANT, HANS KRAEMER și
TOROSIAN KRAEMER - precum și la diferite preabilități politice
cu AM TU, BRATIANU, VIGGIAMU MIN sau cu alina la el acasă pe
fostul general RADESCU, Dr. N. IURU și RADU XENOPOL.

Întrebare

Câte deplasări ai făcut etc cu PATRASCU in Dorobanți
51, când, la cine și ce știi despre rostul acestor vizite?

Răspuns

In Calea Dorobanți 51 am făcut 3-4 deplasări, respectiv
l-am însoțit pe PATRASCU de 3-4 ori începând din toamna 1944
și în cursul anului 1945 - detale sau timpul mai puțin și acce-
tor vizite nu mi le amintesc.

Aceste vizite în Cal. Dorobanți 51 PATRASCU le-a fă-
cut - după câte mi amintesc după noaptea. Nu știu la cine mergea
acele vizite daru între o oră și două ore, în care timp eu
mi așteptam cu răgăsim în fața clădirii - în stradă. Nu cunosc
rostul acestor vizite.

Menționez că toate aceste vizite le-a făcut cu răgăsim
lui RADU XENOPOL, acordat de guvernul acestuia GHEORGHIU (aga
ii spunem noi - numele nu îl cunosc, mi se pare VASILE). Men-
ționez de asemenea că adeseori, răgăsim lui PATRASCU fiind
străbătut, foloseam pentru PATRASCU răgăsim imprumutate, dela
XENOPOL, TOROSIAN sau de altundeva.

Întrebare

de deplasări ai făcut cu PATRASCU in str. Palonk 4?

Răspuns

In str. Palonk 4 l-am însoțit pe PATRASCU de 5-6 ori,
aproximativ în timpul anului 1945 și în anul 1946. Aceste vizite
se făceau la după masa după ora 6 (18) - uneori l-am dus și
pe în drumuri, sau și până 2-3 ore, sau până pe la ora 10-11

scăpă, în care timp eu am rămas în holul scării din pe
afară. Uneori se aflau acolo mai multe persoane în picioare, la
care participau și PATRASCANU (cunoscut discutiile din sala de
picioare, în holul în care aşteptam) însă nu de fiecare dată
când l-am văzut acolo, nu pot face, însă, precizări în această
privință.

Întrebare

Cu grăzajul acestor vizite, sau a unor din ele, și-a
apare PATRASCANU să-l lăsați acolo (da și goferul cu mâgînă)
și să se-își ad-l lăsați mai târziu. L-a lăsat brusc acolo
și el revenit să-l lăsați mai târziu - noaptea?

Răspuns

Poate să-mi fi spus; eu mi amintesc și nu pot pre-
ciza acest lucru. Deosebit de posibil ca goferul cu mâgînă să
fi plecat, dar eu nu am plecat niciodată; nu-l lăsam singur,
cînd doi nu stăteau tot timpul în hol și mi plimbam prin
burtă, totuși nu-l lăsam singur, abia dispăruși atriște în
această privință dela goful meu.

Întrebare

Așteți de tot ce știți despre vizitele lui PATRASCANU
la XENOPOL și ale lui XENOPOL la PATRASCANU?

Răspuns

După 30 August 1947 și pînă în 1947 XENOPOL și
PATRASCANU se vizitau des, uneori se invitau reciproc la masă,
adeseori mergeau împreună în mașină (PATRASCANU folosea una
de mașina lui XENOPOL). Altfel în legătură cu ce știți le făceau
reciproc PATRASCANU și XENOPOL au știu.

Întrebare

Cînd a fost PATRASCANU la Securitate și ce știți în le-
gătură cu aceasta?

Răspuns

PATRASCANU a fost la Securitate împreună cu TATARASCU
aproximativ în toamna 1947. Au călătorit cu autoturcul (după
ce în gard a-au luat obiectele auzuri de pază, iar în tren
au fost masa și și însoțitorul lui TATARASCU. Ei - TATARASCU
și PATRASCANU au călătorit în același compartiment, singuri.
Au călătorit noaptea, au sosit acolo dimineața și plecat
înapoi s-a făcut în aceeași și după masă pînă ora 13 la Se-
curitate, au fost tot timpul la reședința regelui, luînd masa
acolo.

Întrebare

Am și vreau să adăug, de precizat sau de amănunțat
ca/TUDOS 1017

223

privitor la întrebările de mai sus și la răspunsurile
date la ele?

Răspuns

213

Nu.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit
de mine cu voce tare și corespunde întru totul cu cele
ce am declarat.

ss/140032 1042

Arondator

Cpt. de Sec.

Gh. Novaru

C.N.S.A.

224

214

Proces-Verbal de interogator

Arestat Maestru Tudose Ioan, ofiter de securitate - Locotenent
major - născut la 20 februarie 1922, în București, lui lui Pohe și
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Eudochia, domiciliat în București st. Roma Nr. 43 bis. - Revizual Stăru.

3 Aprilie 1953

Orașul București -Interogatoriul a început la ora 11 și - min.„ s'a terminat la „ 13 și 30 „

Intrebare: Unde și ce servicii ai făcut sta durs 23 August
1944 ?

Răspuns: Spre sfârșitul lunii August 1944 am ieșit
din închisoarea Caransebeș - unde executam o condamnare
de 5 ani pentru activitate anti-fascistă în cadrul U.T.C. -

Începând din luna Octombrie 1944 am făcut serviciul
de pază personală a lui Lucretia Pătrășcanu - ca însoțitor -
prima în luna Iulie 1948.

Intrebare: Ai făcut acest serviciu de însoțitor de pază
al lui Pătrășcanu fără întrerupere, din Octombrie 1944 pâ-
na în Iulie 1948.

Răspuns: Până la sfârșitul anului 1944 am făcut acest
serviciu singur, fără întrerupere. În cursul anului 1945, datele
nu le pot preciza, am fost bolnav de vreo două ori (câte 2-3
zile) când am fost înlocuit de Jitaru Andrei și Pasnic Eugen
(în prezența ambui ofiteri de securitate). În cursul anului 1946
am fost înscris rotativ (în cursul verii) areea trei zile; mi s'a
înscris cine m'a înlocuit. Începând din anul 1947 - data nu

Semnătura,

Tudose Ioan

Urmare: mi-o amintesc - si pînă la sfîrșit în mai 1948, am
putut ca schimb pe Legeșcu Constantin (pînă în 1952 a fost
locotenent de securitate). Schimbul era cu ziua - "dar mi se
făcea regulat, așa că de multe ori ne schimbam la 2-3 zile
sau dintr-un mai mult. Brezgaru în privința datelor și a schim-
burilor nu pot face, deoarece nu mi le amintesc.

Întrebare: Ce deplasări ai făcut odată cu Pătrășcanu în timpul
cărui ai fost responsabil de pașe pe locuința asta?

Răspuns: Înapoi de deplasările obișnuite de serviciu
(la Ministerul de Justiție, la C.C.P.M.R., la Comitetul de Securitate,
la palatul regal și la diferite recepții), am mai făcut de-
plasări cu Pătrășcanu în Calea Dorobanți 81, str. Iobonă 4
(Institutul de Conjunctură la Filber Herbert-Bela), la locuința
lui Radu Xenopol (str. Racovița, numărul nu mi-l amintesc), la
reședința fostului rege, dela la Vădăștii (impreună cu Gheorghe Tai-
tarăscu cu automobilul etc) și la Sinaia - tot la reședința re-
geului.

De asemenea l-am însoțit în deplasările cu caracter
familial la Biroua Șapului, Snagov, în diverse vizite la și făcea
prietenilor săi Filber Herbert, Leoa Constanta, Hari Brauner
și terosian Herant - precum și la diferite personalități politice
ce ca Momăi, Brătianu, ^{Visoianu} Dan am adus la el acasă pe fostul
general Rodescu, dr. N. Lupu și Radu Xenopol. -

Întrebare: Câte deplasări ai făcut odată cu Pătrăș-
canu în Dorobanți 81, clădirea, la care și ce stă depre costul
acestor vizite?

Răspuns: În Calea Dorobanți 81 am făcut, ^{3-4 deplasări} respectiv
l-am însoțit pe Pătrășcanu de 3-4 ori începînd din toamnă
1944 și în cursul anului 1945 - datele sau timpul nu pre-
cis al acestor vizite nu mi le amintesc.

Aceste vizite în Calea Dorobanți 81 Pătrășcanu le-a

Semnătura,

Tudose Ion.

Urmare: facut - dupa cate mi amintesc dupa masa. Nu stiu
la cine mergea acolo. Vizitele durau intre o ora si doua
ore, in care timp eu il asteptam ca masina sa faca clar
dizi - in strada. Nu cunosc rostul acestor vizite. —

Mentionez ca toate aceste vizite le-a facut la masina
lui Radu Xenopol, condusa de soferul acestuia Gherghita
(aza ii spuneam noi - un micu de i-l cunosc, mi se pare Varile).
Mentionez de asemenea ca adeseori, masina lui Patrascanu fiind
stricata, foloseam pentru Patrascanu masini imprumutate, de la
Xenopol, Trovan sau de altundeva. —

Intrebare: Ce deplasări ai facut la Pătrășcanu în st. lo-
cota 4?

Răspuns: În st. Pătrășcanu 4 l-am vizitat pe Pătrăș-
canu de 5-6 ori, aproximativ în toamna anului 1945 și în anul
1946. Aceste vizite aveau loc după masa după ora 6 (18) - uneori
l-am dus și pe întineresc seara, și țineau 2-3 ore, sau până pe la
ora 10-11 noaptea, în care timp eu îl asteptam în holul clădirii
sau pe afară. Uneori se aflau acolo și multe persoane în de-
vot, la care participa și Pătrășcanu (așteptam discuțiile din sala
de sedințe, în holul în care asteptam), însă un de fiecare dată
când l-am dus acolo, nu pot face însă, precizări în această
privință.

Intrebare: Cu prilejul acestor vizite, sau a unor din
ele, ti-a spus Pătrășcanu să-l lăsați acolo (deci și soferul la
masina) și să veniți să-l luați mai târziu? L-a lăsat vreodată
acolo și ai revenit să-l iei mai târziu - noaptea?

Răspuns: Poate să-mi fi spus; eu mi amintesc și nu pot
preciza acest lucru. De asemenea e posibil ca soferul să ma-
sina să-mi fi plecat, dar eu nu am plecat vreodată; nu-l
lăsam singur, chiar dacă un stăteam tot timpul în hol și mă
plimbam prin curte, totuși nu-l lăsam singur, având dispo-

Semnătura,

Tudore Ioan.

Urmare: ziți trite în această punere de la sefal meu... STADIU

Întrebare: Brata tă tat ce ști despre vizitele lui Pătrășcanu la Xeuropol și ale lui Xeuropol la Pătrășcanu.

Răspuns: După 23 August 1944 și până în 1947 Xeuropol și Pătrășcanu se vizitan des, uneri se invitau reciproc la masă, adeseori mergeau împreună în mașină (Pătrășcanu folosea du-se de mașina lui Xeuropol). Alțera în legătura cu ce și la forau reciproc Pătrășcanu și Xeuropol un stui.

Întrebare: Când a fost Pătrășcanu la Sărboru și ce ști în legătura cu aceasta?

Răspuns: Pătrășcanu a fost la Sărboru împreună cu Tătarăscu aprozmativ în traua 1947. Au colătorit cu auto mobil (după ce n' gară s'au luat obizuită mașini de pașo, iar ~~at~~ în tren au fost pașo cu n' auto mobil lui Tătarăscu. Ei - Tătarăscu și Pătrășcanu au colătorit în acelaș compartiment, singuri. Au colătorit uraptea, au sorit acolo dimineata și plezarea. Inapoi s'o făcut în acuraș și după masă pe la ora 12. La Sărboru au fost tat h'ingul la revedinti segehi, luind masa acolo.

Întrebare: Mai ai ceva de adăugat, de prezizat sau de mentonat p'uritor la întrebările de mai sus, n' la răspunsuri pe care le-ai dat?

Răspuns: Nu. -

Prezentul proces verbal de interogatori a fost citit de mine curant cu curant și corespunde întru totul cu cele ce au declarat.

Tuobse luom.

Anchetator

Gen de sec. Liora

246

DOSAR Nr. —

bile. SAMI KENDLER s'a oferit să ni-l predea pe Dl. BODNARAS și după spusele lui, am făcut mai multe posturi fixe pentru prinderea sa pe str. Antim, etc. A spus și prin ce loc ar locui clandestin, indicându-ne str. Vatra Luminoasă. Față de aceste informațiuni s'a făcut un post fix, la stația de tramvay dela Vatra Luminoasă, fără nici un efect. Tot el ne-a dat niște întâlniri, una cu soția lui IULIU ORBAN la Cismigiu, noaptea și ne-a dus la niște adrese, pe str. Regală Nr.1 și la locuința generalului PHECUP, care deasemenea a fost pus în supraveghere. Mai mult chiar, l-am condus cu o mașină, eu și comisarul șef STERIAN CONSTANTIN, deoarece dl. TAFLARU era într-o permisie atunci, în comuna Ciorogărla unde a avut o discuție cu o doamnă, probabil soția lui IULIU ORBAN. Întrebat de mine, de ce a făcut asemenea declarațiuni, mi-a declarat, că a avut dispozițiuni dela Dl. BODNARAS, care l-ar fi sfătuit să facă declarațiuni în caz de arestare și să desconspire cât mai mulți membrii, deoarece sfârșitul este aproape și regimul nu va mai putea lua nici o măsură împotriva lor, deoarece se va prăbuși.

Cele declarate de SAMI KENDLER în legătură cu Palatul și discuțiile cu PATRASCANU a fost spus și Dlui Inspector D. DRANICEANU, unde eu l'am dus ca să în cunoștiință de ele și șeful meu, Dl. Inspector DRANICEANU mi-a atras atențiunea că este vorba de chestiuni politice, în care noi nu trebuie să ne băgăm și noi am păstrat tăcerea asupra lor. După ce dl. TAFLARU s'a întors din acea permisie ne i s'a prezentat cazul și a preluat conducerea acțiunii, hotărând chiar ca SAMI KENDLER să rămână fără pază la locuința unei surori și să intre în legătură cu Partidul, afirmând că a evadat dela Brăila, unde a căzut organizația. SAMI KENDLER a rămas la sora sa, până la 23 August, având întâlniri cu dl. TAFLARU, cărui il înconștiința de toate întâlnirile și legăturile sale. În urma acestor informațiuni date de SAMI KENDLER, coroborate cu cele aflate în arhiva Partidului, descoperită în Decembrie 1943, în casa soților WEXLER s'au făcut arestări în provincie, pe fratele Dlui BODNARAS, anume ERWIN, de profesie fotograf și un plutonier de aviație, care era însărcinat cu strângerea de explozibil. Cercetările erau în curs la 23 August, care descoperise și evadarea dela Tg. Jiu a grupului Gheorghiu-Dej, aflându-se material important în casa din str. Regală Nr.1 și anume

./.

es/PRUNESCU ION

niște telegrame cifrate în legătură cu acea evadare.

Declar, susțin și semnez propriu.

Păgăraș, 12 Ianuarie 1953.

219

ss/PRUNESCU ION

12 Iunie 1963

Notă în fața noastră
B. de la...
220

Urmare:

Declarație,

Subsemnatul Prunesu P. Ioan, născut în București, la 11 Decembrie 1915, fiul lui Petre, decedat și Ioana, de profesie comisar, cu ultimul domiciliu în București, str. Prof. Mitriță Constantinovici N° 3, declar următoarele:

Politia Brăila a descoperit în Iulie 1944 organizația comunistă, în care activa și numitul Sami Kendler, conspirator „Sandu”, evreu, fost proprietarul unei firme de cherestea.

Pe lângă activitatea proprie zisă, organizația cumpăra arme de tot felul și chiar de la soldații germani. Cu organizația avea legături cu C.C. al Partidului, Sami Kendler a fost înaintat la București Siguranței. Fără de gravitatea situației în care se afla Sami Kendler a făcut ample declarații, oferindu-se Siguranței ca informator, spre a nu fi condamnat la moarte și executat. I s-a promis în da că apărta Siguranța și este de bună credință în propria cu viață. Sami Kendler a cerut să fie lăsat liber și supraviețuiască spre a lua contact cu organizația locală. Fără de bunăvoința lui, a fost lăsat liber și urmasit de aproape, iar seara era înmormântat în camera la hotelul „Lido” de lângă Statuia Reginei Maria, colț str. Pleoanei. El a făcut declarații senzationale, arătând că Partidul Comunist prin Lucrătorii Partidului, este în strânsă legătură cu Palatul, prin generalul Sănătescu și se discută dărămarea regimului, care mai are multe zile de trăit. Se spune chiar că Partidul este luat cu o autoturism și că are dese întrevăderi cu generalul Sănătescu.

Semnătura,

Prunesu P. Ioan

Urmare: Deasemenea, Sami Kendler sustinea că a fost recrutat în Partid de către S^t. Bodnăraș, când avea domiciliul obligatoriu la Boartla, la frații săi. În cadrul acelei declarațiuni, a pomenit cum a fost înălțat secretarul partidului, Istvan Foris, conspirativ „Marius” prieten S^t. Bodnăraș, conspirativ, Felix „și apoi, Spătaru”, care și-a luat răspunderea, înlocuind cadavrele Partidului, socotite înscapabile. Sami Kendler s'a oferit să ni-l predă pe S^t. Bodnăraș, și după spusele lui, am făcut mai multe poturi fixe pe prudența sa pe st. Botiu, etc. A spus și prietenul lor ar locui clandestin, unde da-ne st. Vatra Luminosă. Fără de certe informațiuni s'a făcut un post fix, la statia de tramvay de la Vatra Luminosă, fără nici un efect. Tot el ne-a dat niște înțeluri, una cu oștia lui Iuliu Doban, la Cismigiu, noaptea, și ne-a dus la niște adrese, pe st. Regala 101, și la locuința generalului Bocup, care deasemenea a fost pus în mișcare. Mai mult chiar, l'am condus cu o mașină, cu și comisarul ref. Sterian Constantin, deoarece S^t. Taflaru era într-o penunție atunci, în comuna Ciorogărla, unde a avut o discuție cu o doamnă, probabil soția lui Iuliu Doban. Întrebat de mine, de ce a făcut asemenea declarațiuni, mi-a declarat că a avut dispozițiunea de la S^t. Bodnăraș, care l'ar fi sfătuit să facă declarațiuni în caz de arestare și să descurse cât mai mulți membri, deoarece spătarul este aproape, și regimul nu v'ar mai putea lua nici o măsură împotriva lor, deoarece ce va prăbuși.

Cele declarate de Sami Kendler în legătură cu Palatul și discuțiile cu Pătrășcanu a fost spus și S^t. Inspect. O. Drăniceanu, unde eu l'am dus pe să ia cunoștință de el și peșul meu. S^t. Inspect. Drăniceanu mi-a

Semnătura,

Rădulescu

~~234~~
222

DOSAR Nr. _____

Kăreanu Gligore

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul MAITESCU IOAN, născut în anul 1918,
luna Martie ziua 18 în com. Calărași-Ia omija, fiul lui
NICOLAE și EUGENIA, de profesie fost agent ad. Bir. II Sig.
al P.P.C., cu ultimul domiciliu în Buc., str. Vasile Larga 8

3 Februarie 1983, Jilava

Interog. a început la ora 11,30

" s'a terminat " 12,15

Întrebare:

Ce ai cunoscut din cu privire la situația lui
PATRASCANU în timpul războiului?

Răspuns:

În 1944 când eu îl filam pe PETRE PANIREA îm-
preună cu agenții RISTOIU și BACANU pentru o-l găsi pe
PATRASCANU, a trecut pe la gâsca comisarul VASILACHE PETRE
dela Prefectură cu o mașină. El văzându-ne a oprit și ne-a
spus printre altele că se duce la Sragov.

După puțin timp, agentul GUSE NICOLAE mi-a spus
la biroul nostru dela Prefectură că VASILACHE PETRE a fost
la Sragov pentru că acolo PATRASCANU se întâlnea cu DANILU,
TITEL PETRESCU și BRATIANU. Tot atunci se discuta în urma
acestui lucru că dacă PATRASCANU era ascutat de noi totuși
se știa de existența lui. Ulterior, adică în 1949 când eram
la Tîrggor, polițistii cu care eram acolo, nu-mi amintesc
care din ei a spus că în timpul războiului PATRASCANU
era protegatul lui PIKI VISILIU care se deosebea fîpa
peste tot să fie găsit neapărat PATRASCANU atunci când
el dispăruse iar pe de altă parte el știa despre el unde
se afla.

Menționez că GUSE NICOLAE mi-a spus în 1944
când eu îl filam pe PETRE PANIREA că și el ar fi fost în
Sragov unde aveau loc întîlniri de ale lui PATRASCANU,
adăugându-mi ulterior că el a știut mai înainte de 23
Aug. 1944 despre cutul care se pregătea dar că notele sale
sînt ca MAITESCU

date în acest sens nu ar fi fost luate în serios în acel
timp. 224

După ce am citit cuvință cu cuvință prezentul
proces verbal de interogatoriu și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine îl susțin și semnez
liber, nesilit de nimeni.

Atestat

ss/MA IYESCU

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoru

20
21
Urmare: războiului Potrivescu era protejorul lui
Nik. Basileu care se deaparte ț sa poate tot
se fie găsit neaparat Potrivescu atunci
când el dispunere în pe de altă parte el
stra despre el unde se afla. -

Supra ce am estat cunoscut în cunoscut raportul
proces verbal de întrebare și a unei constatat
este înțeles în cele oclumite de mine și
mașină și cum să lăsa, mai mult de cunoscut.

Încheiat,

Lt. Maj. Frim

Prost.

Înțeleg că Guse Nicolae aia spus în
1944 când eu îl găseam pe Petre Penchea și el
el ar fi fost la Iași și unde erau loc întâlniri
de ale lui Potrivescu, adică după ^{ultimul} război
a stat mai înainte de 23 Aug. 1944 după
actul care se găsește dar cu notele sale
date în acest sens nu ar fi fost luate în
sevă în acel timp. -

Încheiat,

Lt. Maj. Frim

Prost.

Ștefan

La arhivă

~~237~~

226

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul MAITESCU ION, născut în anul 1913,
luni Martie ziua 13 în com. Căldărăuți, Iași, fiul lui NICOLAE
și KUZEMIA, de profesie fost agent al Bir. II Sig. al P.P.C.,
domiciliat în Buc. Vasile Tarpo Nr. 8

3 Februarie 1953, Filava

Interog. a început la ora 7,30

" a terminat " 11,15

Întrebare:

În timpul războiului de comuniști ai avut în su-
pravăghere și filaj?

Răspuns:

Începând de prin 1940 am filat pe ANDREI PRIDEȘ-
CU dela Leonida, iar în 1941 pe COSTEL DUMITRESCU tot dela
Leonida care era informatorul P.P.C. și dela el am luat
în filaj pe ASCH ȘTEFAN care ulterior am aflat că era in-
formatorul lui TAFIARU ION dela Siguranța Generală.

În 1942 am filat circa 3 luni de zile pe Dr.
VAIDA ȘTEFAN care mi-a fost dat de SAVA DUMITRESCU spunân-
du-mi că acesta este dat de un om foarte important. Mențio-
nez că în acel timp SAVA DUMITRESCU îl ținea pe MARCU SCHON
care era informatorul lui, într'o casă conspirativă de pe
str. Sf. Constantin, folosindu-l pentru a identifica legă-
turile pe care le cunoștea.

Tot în 1942 împreună cu HISTOIU OTIN am filat
pe TUNTOIU OTIN dela STB care era într'o organizație cu
VASILE zis VASCOI controlor la STB și pe care îl vedeam ve-
nind în acel timp la SAVA DUMITRESCU deoarece era inform-
tor al acestuia.

În 1943 am filat împreună cu DUMITRESCU MARIN pe
MARIA ILIESCU care ulterior a fost arestată cu organizația
din care făcea parte ELEONICA VACARASCU, MOSCOVICI ȘUTARI-
TU și alții. Cred că această organizație a fost dată de
ca MAITESCU

MARCU SCHON, deoarece dela aducerea lui din inchisoare de catre SAVA DIMITRESCU, mi se dadea mai multe persoane in filaj si mai mult, SAVA DIMITRESCU a spus ca SCHON MARCU era informatorul lui.

227

Filajul lui FLORENTA VARASCU a fost facut de agentii DIMITRESCU STIN si GORODY NICOLAE.

Tot in 1943 am filat pe MOLDOVEANU din str. Aleasa Zoe nr. 10 care fusese deranjat de soția sa Comisarului VASILACHE.

In 1944 începând de prin luna Mai până la 23 Aug. 1944 l-am filat pe avocatul PADREA PETRE pentru al gadi pe LUCRETIU PATRASCANU. Rezultatul însă a fost negativ. Acest filaj l-am făcut împreună cu HISTOIU STIN și RACEANU IOAN în urma dispoziției primite dela comisarul SAVA DIMITRESCU.

In 1943 l-am filat circa 3 luni pe MINAIL BALEA rezultatul fiind negativ.

Alți comunisti nu-mi amintesc să fi filat.

Intrebare:

Cine l-a filat pe LUCRETIU PATRASCANU în timpul războiului?

Răspuns:

Pe LUCRETIU PATRASCANU știu că l-a filat în timpul războiului, agentii DOBOBANU VASILE, ALEXE STAN și cred că și HISTOIU STIN.

Intrebare:

De unde știți că accepta l-au filat pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Știu că accepta să îl filase pe LUCRETIU PATRASCANU deoarece în timp ce eu îl filam pe PETRE PADREA mă întrebau dacă am dat de urma lui PATRASCANU spunându-mi că înainte îl filase pe acesta și l-au pierdut în urma dispoziției lui PATRASCANU.

Intrebare:

De când îl filase pe PATRASCANU?

Răspuns:

Îl filase cu vreo două sau trei luni înainte de a dispărea. Nu știu dacă îl filase și mai înainte.

Intrebare:

Ce știți de despre IOSIF SRAER?

Răspuns:

Eu personal nu l-am cunoscut pe IOSIF SRAER ne/MAITRESCU

229
începând de prin anul 1943 se discuta de către NICOLAE în biroul nostru dela Prefectură cu avocatul IOSIF SRAER furnisează informații lui SAVA DIMITRIE 228

În cursul anului 1945 când eu eram încă la Prefectură, nu-mi amintesc cine mi-a spus că fusese arestată soția lui SAVA DIMITRESCU. În urma dispariției acestuia și că aceasta a spus că deose numai soțului ei să fie urmărit și arestat și să nu fie arestat și IOSIF SRAER care fusese în timpul războiului informatorul soțului ei.

O altă împrejurare când am aflat despre SRAER că a fost informatorul lui SAVA DIMITRESCU a fost în luna-rie 1953 când am discutat în celula unde mă află la Jilava cu PATRASCU ANDREI care mi-a spus acest lucru.

, PATRASCU mai mi-a spus că un anume PORIS STEFAN care fusese secretarul General al P.R. a fost informatorul lui MORUZOF.

După ce am citit cu bună încredere prezertul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesciut de nimeni.

Arestat,

ss/MAITRESCU

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoru

Proces-Verbal de interogator

Arestat el Națescu Ione, născut în anul 1913, luna
Martie ziua 13 în Com. Călărași, Jolomit, fiul lui Naț. o' Augustin,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 de propriețate agent la B. S. D. G. al P.P.C., domiciliat în Buc. Banu
 lașcu nr. 8. -

3 Februarie 1953

Orașul plona

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 11 și 15 „

Intrebare: În timpul războiului ce cunoști și amest în
supraveghere și filaj?

Răspuns: Începând de prin 1940 am filat pe Andrei
Reșescu dela Lemnică, iar în 1941 pe Costel Semitrescu
tot dela Lemnică care era informatorul P.P.C. și
dela el am luat în filaj pe Reș. Ștefan care ulterior
am aflat că era informatorul lui Ștefan Ione dela
Securitatea Generală.

În 1942 am filat circa 3 luni de zile pe Dr.
Bozda Ștefan care mi-a fost dat de Lora Semitrescu
spunându-mi că acesta este dat de un om foarte
important. - Menționez că în acel timp Lora Semitrescu
se ținea pe la cine știm care era informatorul lui
într-o casă conspirativă de pe Str. Sf. Constantin, folosi-
ndu-l pentru a identifica legăturile pe care le
avea.

Tot în 1942 împreună cu Iosif Căp. am filat
pe Tănăsia Căp. dela S.B. care era într-o organizație

Semnătura,

Urmare: cu Harile și Năsos intrăm la S.T.B. și pe care îl vedeam venind în acel timp la țara Dumitrescu deoarece era înfruntat de austrii. -

În 1943 am filat împreună cu Dumitrescu Marian pe Maria Fliescu care s'ar fi a fost arestată cu organizația din care mai făcea parte Florica Făcărașcu, Iusevici, Solomon și alții. - Cuiul cu această organizație a fost dat de Ionuț Schre, deoarece de la aducerea lui din prizonieră închisoare de către țara Dumitrescu, mi se făcea mai multe persoane în filaj și mai mult, țara Dumitrescu a spus că Schre lăsa în înfruntatul lui. -

Filajul lui Florica Făcărașcu a fost făcut de agenți Dumitrescu Călin și Cănel Nicolae. -

În 1943 am filat pe Moldoveanu din Str. Alcea Joe nr. 10 care fusese demitat de politica sa ~~cu~~ comunistă Harilache. -

În 1944 începând de prima luna mai până la 23 Aug. 1944 l-am filat pe avocatul Pădurea Petre pentru el găsi pe Dumitru Pătrășcanu. - Rezultatul însă a fost negativ. - Alți filaj l-am făcut împreună cu Rădulescu Călin și Rădulescu Ioan în urma dispoziției primite de la comisarul țara Dumitrescu. -

În 1943 l-am filat circa 3 luni pe Ișihail Rădulescu rezultatul fiind negativ. -

Alți comunisti numiți amintesc să fi filat.

Intrebare: Cine l-a filat pe Dumitru Pătrășcanu în timpul războiului?

Răspuns: Pe Dumitru Pătrășcanu știu că l-a filat în timpul războiului agenții Ștefan

Semnătura,

[Signature]

Urmare: Harile Alise, Ștefan și eroul cu și Ristoia
etc. - 2311

Întrebare: De unde știți Ștef. că aceasta l-au
 fi lat pe Lucrutița Potrăscu?

Răspuns: Știu că aceasta îl fi lat pe Lucrutița
 Potrăscu deoarece în timp ce eu îl fi lat
 pe Petre Pandrea mi s-a spus că aceasta l-a
 dat de urma lui Potrăscu spunându-mi că
 înaintea îl fi lat pe aceasta și l-au prindut
 în urma dispariției lui Potrăscu. -

Întrebare: De când îl fi lat pe Potrăscu?

Răspuns: Îl fi lat eu nu știu când sau trei
 luni înainte de a dispărea. - Nu știu dacă îl
 fi lat și mai înainte. -

Întrebare: Ce știți Ștef. despre Ștef. Ștef?

Răspuns: Eu personal nu l-am cunoscut pe
 Ștef Ștef însă începând de prin anul 1943
 se chinata de către Suse Nicolae în biroul nostru
 dela Prefectură că ar fi fost Ștef Ștef furnizor
 înfrunziti: lui țara Dumitrescu. -

În anul 1945 când eu eram încă
 la Prefectură m-am amintesc că mi-a spus
 că fusese arestat tot a lui țara Dumitrescu
 în urma dispariției acestuia și că aceasta a
 spus că de ce numai tot el și să fie arestat și
 arestat și să fie arestat și Ștef Ștef era
 fusese în timpul războiului în fruntea satului
 etc. -

O altă împrejurare când am aflat despre
 Ștef Ștef a fost în fruntea lui țara Dumitrescu
 a fost în Iunie 1953 când am discutat în

Urmare: celula unde mi s-a flu la Zilora cu Potrașcu
Andrei care mi-a spus acest lucru. -

Potrașcu mai mi-a spus că un om nume Fric
Ștefan care fusese secretarul General al P.C.R. a
fost informatorul lui Domogof. -

După ce am fost cunoscut cu curiozitate prezentul
proces verbal de interogatoriune și am constatat
că este întreg și corect, eu cele declarate de mine, îl
susțin și revin pe propria răspundere, pe viață de om.

Archeatată
Lt. Maj. Frințu

Archeatată
Maj. Frințu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

25 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 8,45

" s'a terminat " 11,7

Eu, cpt. DRAGNEA DUMITRACHE, am interog. în calitate
de anchetator:

Numele MAITESCU, Prenumele IOAN, anul, luna și ziua nașterii 22
Martie 1918, Locul nașterii CALDRAȘI Județul Ialomița, fiul lui
NICOLAE și EUGENIA, cetățenia român, naționalitatea română, apar-
tenența politică.... din ce an... studii 4 clase de liceu co-
mercial în CALDRAȘI, profesia agent de poliție 1940-1945 în
Prefectura Pol. Capitalei. Ultimul loc de muncă și funcția Socie-
tatea Deva Chim București. Ultimul domiciliu București str.
Vasile Tarpo Nr.8, situația familială, căsătorit cu Am etate 40
de ani, fără copii, locuiește în str. Vasile Tarpo Nr.8 Buc. Origina
socială fiu de ofițer actualmente pensionar, fără avere. Activi-
tatea politică până în 1947, fost membru în PNP circa 12. Decora-
ții, distincții și premii guvernamentale: înainte de 23 Aug. 1944,
am luat două premii în bani a câte 10,000 și 3.000 lei. în ce
armată a făcut serviciu, grad, funcție: Reg. Cent. Inst. Veniu Megi-
dia, Serg. T.T.H. contig. 1935. Dacă a fost prizonier, nu; Dacă a
fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce: nu; Dacă a
participat în bande, în organizații contra-revoluționare: nu; Dacă
a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a
fost condamnat: nu a fost judecat.

Intrebare

Ce cunoști Dta din activitatea Corpului de filaj din
Prefectura Poliției Capitalei din care făceai parte, în perioada
1940-1944 Aug. 23.

Răspuns

Bir. 2 siguranță se ocupa cu urmărirea, arestarea și
cercetarea elementelor comuniste. Ca șef al acestui birou a fost
comisarul șef DUMITRESCU SAVA și ca ajutor VASILACHE PRIME.

În această perioadă au fost urmărite, arestate și
cercetate următoarele: organizația dr. VALIA ȘTEPU, org. SIB în

frunte cu PANDRA ALEX., org. v. ION și altele.,

- în anul 1944 prin luna Mai eu am primit ordin de a urmări pe avocatul PETRE PANDREA cumnatul lui PATRASCANU LUCRETIU, cu scopul de a prinde legătura cu cumnatul său PATRASCANU LUCRETIU - din urmărirea acestuia care s'a făcut până la 28 Aug. 1944 nu am stabilit nicio legătură cu PATRASCANU LUCRETIU

Întrebare

Arată din ce cauze ai început urmărirea lui PATRASCANU în luna Mai 1944 și de ce prin urmărirea întâi a lui PETRE PANDREA și nu prin alte mijlocuri?

Răspuns

Înainte de luna Mai 1944 cam prin luna Ianuarie agenții DOBROANTU VASILE și ALEXE STEFAN au început urmărirea lui PATRASCANU LUCRETIU care în acel timp locuia în str. Albă (rond) aceștia l-au urmărit un timp, după care PATRASCANU LUCRETIU a fost pierdut.

Eu în tot timpul cât am urmărit pe PETRE PANDREA nu am stabilit vreo legătură a acestuia cu PATRASCANU.

În timpul când eu căutam să stabilesc și să identific legăturile lui PANDREA cu PATRASCANU cam prin luna Iulie 1944, fiind în post a trecut comisarul VASILACHE PETRE care mi-a spus că este în drum spre Snagov având informația că PATRASCANU se întâlnește cu MANIU-BRATIANU și TITEL PETRESCU.

În tot timpul când eu l-am urmărit pe PANDREA adică din luna Mai-Aug. 1944 nu am putut stabili nimic cu privire la PATRASCANU LUCRETIU.

Care a fost cauza că eu am primit ordinul de mai sus, pot arăta că aveam informații mai dinainte că PATRASCANU ar fi avut legături cu PANDREA.

Menționez că la Jilava în celula Nr. 1 Secția I, unde stăteau împreună cu col. MIRCEA ION din jandarmi aceștia mi-a spus că PATRASCANU în timpul războiului a fost cu domiciliul forțat la Poiana Tapului din ord. g. I. PICH I VASILIU cu care spune că erau rudă (această comunicare col. MIRCEA ION mi-a făcut-o în luna Februarie a.c.).

Altfel nu cunosc și nu știu nimic despre PATRASCANU LUCRETIU.

Prezenta declarație am dat-o de bună voe și după ce am citit cuviânt cu cuviânt șamez.

ss/NAITESCU

Anchetator
Cpt. D. Dragnea

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

25 Februrie 1953.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 8. și 45 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 11 și 7 minute.

Eu, Gf. Dragnea Dumitrescu
am interogat în calitate de anchetator.

(pe arestatul, reținutul, martorul)

1. Numele Năitescu

2. Pronumele Ioan.

3. Anul, luna și ziua nașterii 22 Martie 1913

4. Locul nașterii

Călbășeni, Județul Iași, în familia lui Nicolae și Eugenia

5. Cetățenia Român

6. Naționalitatea R.

7. Apartenența politică

din ce an

8. Studii 4 clase de liceu comercial în Călbășeni -

(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Agent de poliție 1940-1945 în prefectură de poliție -

funcția Societatea Deva Olm. București

11. Ultimul domiciliu București Str. Vasile Tarpa Nr. 8.

12. Situația familială Căsătorit cu Ana etate 40 ani

foră copii - locuiește în Str. Vasile Tarpa Nr. 8. București
lor, domiciliu și ocupația)

13. Origina socială

fiu de ofițer actualmente pensionar -

(averea părinților până la 23 August

1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947

foi membru în P.P.R.

(în ce partide politice a fost)

Circa 12.

Participare în alegeri)

Semnătura,

Trăitescu

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale

Insusinta de 23 Aug 944
(insusinta si dupa 23 August 1944)

am luat doua premii in bani a cota 10.000 si 3000 lei

16. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție

Reg. Cent. Just Geniu

Regidul Serg. T.T.R. Contig. 935

17. Dacă a fost prizonier

nu

(unde și când)

nu

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce

nu

nu

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

nu

nu

nu

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat

nu a fost judecat

Intrebare:

Ce cunosti din activitatea

Grupului de piloti din Inspectoratul ^{Piloti} Cypriotei din care faceai parte. In perioada 940 - 944 - Aug 23 -

- Raspuns. Prin 2 siguranta se ocupa cu urmarirea arestarea si cercetarea elementelor comuniste. Ca rep. al acestui Birou a fost Comisionul Șef. Dumitrescu Sever si ca ajutor Vasilache Petre.

In aceasta perioada au fost cercetate, arestate si cercetate urmatoarele: organizatia "Maidă Ștef", org. S.T.B. impinate cu Focșani, Alex. și impinate din m. 1944 - In anul 1944 prin luna mai au avut ordin de a urmasi pe avocatul Petre Paulina cunoscutul lui Petrișcau Lucretiu, cu scopul

Semnatura:

Simionescu

Urmare: de a prinde legătura cu Cumnatul său
 Pătrăscu Lucrău - din urmărirea acestuia
 care sa făcut prindă la 23 Aug. 944 nu au
 stabilit nicio legătură cu Pătrăscu Lucrău
 - Interbare brată sta din ce cauze ai tu -
 ceput urmărirea lui Pătrăscu^{de lungă} Lucrău^{mai 944}, și de ce prin
 urmărirea^{intre} lui Petre Pandrea și nu prin alte mijlocuri
 Trăite de luna mai 1944 cum prin luna Iunie
 agentii Dorobanților Vasile și Alexe Ștefan au
 început urmărirea lui Pătrăscu Lucrău care
 în acel timp locuia în Str. Albă (Rouă) oștie
 b-au urmărit un timp, după care Pătrăscu
 Lucrău a fost prindut.

Răspuns

În tot timpul cât am urmărit pe Petre Pandrea
 nu am stabilit nicio legătură a acestuia cu Pătrăscu
 În timpul^{când} în care am căutat să stabilim și să identificăm
 legăturile lui Pandrea cu Pătrăscu cum prin
 luna Iulie 944 fiind în post la teacul Cuv-
 somb Vorloche Petre care mi-a spus că este în dom-
 eniul Suagor^{nu} oarecum informat că Pă-
 trăscu se întâlnește cu Ștefan - Brătianu și
 Titu Petrescu.

~~Am~~ În timpul când eu eram în^{post} urmărirea
 pe Pandrea adică din luna mai-Iug. 944 eu
 am putut stabili nicio legătură cu prindere la
 Pătrăscu Lucrău -

Ca a fost cauza că eu am primit ordine de mai
 sus, și oricât că eram informat mai dinainte
 că Pătrăscu ar fi avut legături cu Pandrea
 Ment. orig. că la jilava în celula^{de la} unde stăteau
 împreună cu Col. Nireș Ioan din Jandoroi acelu
 mi-a spus că Pătrăscu în timpul războiului -

Semnătură,
 Ștefan

Urmare: ~~Pătrîșanu~~ a fost cu domiciliul pînă la
Poiana Tâmpului din ord. El trăiește în
care spune că erau ruda (cauza crimă
de hîrnia în vi-a făcută în luna Februarie a.c.).

Alteva este curioasă și este în viață după
Pătrîșanu Lucrător

În urma declarației am date de la un
și după ce am citit curioasă cu curioasă.

Anchetator

Cpt. D. Dăneșcu

Seu -

Ștefan

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

~~246~~

235

LA VEOLOPPA S. 85

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul MAVROCORDAT NICOLAE, născut la 31 Decembrie 1897 în com. Dongeni-Botoșani, fiul lui IOAN și ELENA (decedați) cu ultimul domiciliu în București str. Pietății Nr. 22 bis.

21 Iunie 1953, Aiud

Interog. a început la ora 8,30

" s'a terminat " 10,30

Intrebare

L-ai cunoscut dta pe ALEX. STEFANESCU?

Răspuns

Da.

Intrebare

Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe STEFANESCU ALEX.?

Răspuns

Pe STEFANESCU ALEX. l-am cunoscut încă în timpul primului război mondial. După aceea ne-am revăzut în anul 1934, dată dela care ne-am întâlnit foarte des, până la arestarea dănsului.

Intrebare

Când și cu ce ocazie ai avut dta întâlniri conspirative cu ALEX. STEFANESCU?

Răspuns

Cu ALEX. STEFANESCU, nu am avut niciodată nici-o întâlnire conspirativă, mai înainte de 23 Aug. 1944, și nici după aceea.

Intrebare

Ce fel de legături au existat între dta și ALEX. STEFANESCU înainte de 23 Aug. 1944?

Răspuns

Între mine și ALEX. STEFANESCU, înainte de 23 Aug. 1944, au existat legături de natură amicală, întâlnindu-se foarte des și discutăm cu privire la afacerile noastre comerciale și cu privire la situația internă și internațională de atunci și în special în timpul războiului.

Alte legături de altă natură dintre mine și ALEX. STEFANESCU nu au existat. ./.

se/MAVROCORDAT

Intrebare

Dta nu ești sincer și organele de anchetă îți atrag atențiunea să arăți adevărul, deoarece colaborarea dta cu ALEX. STEFANESCU în acțiunea de spionaj dusă în favoarea anglo-americanilor este bine cunoscută de noi și suntem în posesia dovezilor?

Răspuns

Sunt sincer și precizez că eu niciodată nu am dus vreo acțiune de spionaj împreună cu ALEX. STEFANESCU.

Intrebare

Cu ce scop te-ai întâlnit dta cu STARCEA ION MOCSIONI și STEFANESCU ALEX. și unde arunde?

Răspuns

Cu STARCEA ION MOCSIONI și ALEX. STEFANESCU m'am întâlnit în scopul de a-l face cunoscând unuia cu celălalt, deoarece până la acea dată nu se cunoștea. Întâlnirea a avut loc în casa mea din Buc. str. Pietății Nr. 22 bis. în luna Mai sau Iunie 1944.

Intrebare

Cine a mai participat la această întâlnire?

Răspuns

În afară de mine, STARCEA și STEFANESCU nu a mai participat nimeni la această întâlnire.

Intrebare

Ce discuții s'au purtat cu ocazia întâlnirii arătate de dta mai sus?

Răspuns

Nu cunosc discuțiile ce s'au purtat între ALEX. STEFANESCU și STARCEA, cu ocazia acelei întâlniri, deoarece eu după ce le-am făcut prezentarea și am discutat oca. 5 minute diferite chestiuni, fără importanță și de natură generală i-am lăsat singuri și am plecat în altă cameră.

Niciodată STARCEA sau STEFANESCU nu mi-au spus nimic cu privire la discuțiile purtate de ei cu ocazia întâlnirii ce au avut-o în casă la mine și nici eu nu i-am întrebat.

Menționez că această întâlnire am aranjat-o la cererea dlui STEFANESCU ALEXANDRU.

Intrebare

Despre ce alte întâlniri dintre ALEX. STEFANESCU și STARCEA ION mai ai dta cunoscință?

Răspuns

Despre alte întâlniri dintre ALEX. STEFANESCU și STARCEA ION, înainte sau după 23 Aug. 1944, nu am nicio cunoscință.

In casa dlui STEFANESCU, nu l-am văzut niciodată pe
STARCEA ION. 238

După ce am citit prezentul proces-verbal de interoga-
toriu și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate
de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetat
se/MAVROCCORDAT

Anchetator
Lt. de Securitate
T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Instalat Mamcovolat Nicolae, născut la 21 decembrie 1897, în Com. Săngeu - Botosani, fiul lui Ioan n. Blacu (decedat), cu ultimul domiciliu în București Str. Pictorilor n. 22 bis.

21 Iunie 1953.

Interogator a mesaj la nr. 8 - 30 m. Aiud -
 " " 5.0 la nr. 10 - 30 m.

Interogator: L-ai cunoscut st. de Alex. Stănescu?

Răspuns: Da.

Interogator: Rata. cînd n-ai cunoscut în prezenta L-ai cunoscut de Stănescu Alex.?

Răspuns: Pe Stănescu Alex. l-am cunoscut încă în timpul jumului război mondial, după aceea ne-am revăzut în anul 1934, data dela care ne-am întâlnit. Joints ale, juns la restarea clădirii.

Interogator: Cînd n-ai cunoscut ai avut st. întâlnit curs protive cu Alex. Stănescu?

Răspuns: Cu Alex. Stănescu, am avut mai multă vreme întâlnire curs protive, mai înainte de 23 Aug. 1944, n-ai mai după aceea.

Interogator: Ce fel de legatură au existat între st. Alex. Stănescu înainte de 23 Aug. 1944?

Răspuns: Într-un timp Alex. Stănescu, înainte de 23 Aug. 1944, au existat legatură de natură

Mamcovolat

agricola; întindându-se foarte des pe direcții
cu prioritate la. afaceri noastre comerciale pe
prioritate la. situații interne și internaționale de atunci
pe în special în timpul războaielor.

Alte Logatur, de alto notura dicitur nunc v. Alex.
Sto pueria, un an existat.

Yutheba: Alti nu ati suitor si organele de au-
dit. Ati atrag atentia si ati colozatul de
sare. Colozarea altor cu slor. Stejeneru, in acti-
nea de ssiang duri in povonea sufo. amencuitor
este bine cunoscuta de noi si simtem in joxna
dovezilor ?

de obicei? Sunt sincer și prezint că eu
Proșper am dus vroia acțiune de spionaj în
 meșdote în Alex. Ștefănescu.
 prietenii ei. Pe ce scop te-ai întors în
 la ei? în lume.

Sutheby; Cu ce scop te-ai intitulat etc cu
Storcea Ion Mocianu n. Stefanescu Alex. n. murele.
murel.

Storcea You Morcay, n Alex. Stefa.
ann.?

Răspuns: Cu Stasica Lou-Mocany, n. 1911, din București, care a fost în contact cu el în perioada 1944-1945, în timpul războiului. El a fost în contact cu el în perioada 1944-1945, în timpul războiului. El a fost în contact cu el în perioada 1944-1945, în timpul războiului.

Moi sau Junei 1944. -
Lehebne: Cinc a moi Intrigat la accoste intol.
 Stroe si Stefanescu.

Le tiebne. Cinc a
 vine. Le afai de mine, Strea si Stefanescu.
 Rospus. Le afai de mine la acasta intol.
 vine a mai
 vine. B. chisenti sau suntot cu ocazia

Intrebare: Ce discenti s-au jucat cu ocazia
intinerului notat de asti mei sur?

Roşjens: Nu cumse oliscutiți ce s-au jutat
în te Alep Stefoiușu și Strean, eu ocoțea

ocelea intolun, deosece, eu duys ee le-am.
fient prezentara n am disutot oco. S iuntz (11)
olpente chestun, fno ingitule n de ustina genole
i am losot singun n am glect n alto camoro.

Micodoto, storca sau stefanescu un uniam
sfus unie. eu jurnu la olventile jistote de
ei eu ocazu intolun ee au ovutro n eare
lo mris n me. eu n i am intebot.

Mentionoz co ocazta intolun au orogatio
lo corra selu stefanescu Alexandru.

Luthebe xlespe ee alte intolun olut Alex.
stefanescu n storca Jon mai oi vto emu
stunte?

Ros juno: despe alte intolun olut Alex. Ste.
fanescu n storca Jon, inante sau duys ee duys.
1944, un am meis emortuta.
In cora selu stefanescu, un i am votut
meiodoto de storca Jon.

duys ee am cetit prezentul p.v. de.
interogatu n am constatat co enesgimole
n total eu cele olechote ole mure, il
justu n i't sumoz propriu.

Buchetator
le de lo.

[Signature]

Buchetator

[Signature]

DOSAR Nr. _____

Mikhail Georgiev

112

~~156~~

MIKHAIL GEORG.

253

242

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul MIHAIL GHEORGHE, născut la 26 Martie 1887,
în orașul Brăila, fiul lui DUMITRU și ELENA, de profesie fost
general, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Stirbei Vodă 81.

28 August 1953, Sighet.

Interog. a început la ora 9,15

" s'a terminat " 11,30

Intrebare

În ce împrejurări l-ai cunoscut pe PATRASCANU?

Răspuns

Prin Mai sau Iunie 1944 dl. STARCEA transmițându-mi
dorința dlui PATRASCANU de a mă cunoaște, i-am dat un răspuns afir-
mativ fixându-i ca loc de întâlnire casa unde locuia fratele meu
în str. Izvor.

Dl. PATRASCANU a venit la acea întâlnire cu care pri-
leji ne-am cunoscut.

După aceea ne-am mai întâlnit încă odată în același
loc, tot la cererea dlui PATRASCANU intermediată ca și la prima
întâlnire tot de dl. STARCEA.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu PATRASCANU la prima întâlnire?

Răspuns

PATRASCANU mi-a spus că a dorit să mă cunoască într-
cât știa că eu voiu juca un rol principal în armată după lovitura
ce se plănuia atunci.

Probabil că STARCEA fusese acela care-l informase
despre rolul meu de viitor.

După aceasta eu i-am pus câteva întrebări asupra fe-
lului cum privește dănsul chestiunea monarhică, cea bisericăască,
situația averilor, etc.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu PATRASCANU la a doua întâl-
nire?

Răspuns

Am aceleași lucruri ca și la prima întâlnire.

./.

ss/GH. MIHAIL

Întrebare

254
Ce rost avea a doua întâlnire cu el din moment ce la prima ați discutat aceleași lucruri?

243

Răspuns

Am discutat mai pe larg în jurul întrebărilor ce i le pusesem la prima întâlnire dar fiind dorința lui de a mă vedea și a doua oară, am înțeles că-și avea rostul de a întreține un contact cu mine dat fiind rolul ce urma să-l am după lovitura de stat.

Întrebare

Ce întâlniri ai mai avut cu el?

Răspuns

Am avut o a treia întâlnire la Palatul Regal prin luna Iulie sau începutul lunii August 1944. Atunci a avut loc o ședință sub președinția regelui Mihai la care au participat PATRASCANU, STARCEA, NICULESCU BUZESTI, generalul SANATESCU, IOANITIU, subsemnatul și generalul DALACEANU.

Bu i-am găsit atunci pe toți acolo și în prezența mea nu s'au discutat decât chestiuni militare în vederea loviturii de stat.

A patra întâlnire cu PATRASCANU, am avut-o în August 1944 într-o casă din București necunoscută de mine, unde am fost dus cu mașina de STARCEA care m'a lăsat acolo și a plecat.

La acea întâlnire a mai fost dl. BODNARAS când l-am cunoscut prima oară, sub numele de inginer CEASU. Deasemenea au mai fost generalii SANATESCU și DALACEANU.

Scopul acestei întâlniri a fost tot în legătură cu lovitura de stat ce se proiecta.

Întrebare

În afară de aceste întâlniri te-ai mai văzut cu PATRASCANU undeva?

Răspuns

Nu l-am mai văzut decât după 23 August 1944 când era membru în guvern și când eram chemat ca și alții pentru a da guvernului informații în legătură cu mersul războiului.

Întrebare

Te-a însărcinat cineva să duci di scuti cu PATRASCANU până la 23 Aug. 1944?

Răspuns

Nu m'a însărcinat nimeni.

Întrebare

Ce urmărea PATRASCANU, chemându-te pe dă la întâlniri cu el?

./.

se/CH. MIHAIL

Răspuns

Nu cunosc altceva decât că el a vrut atunci să stabilească un contact între el care reprezenta Partidul Comunist în vederea luiturii de stat și subsemnatul care eram destinaț a fi șeful Marelui Stat Major al armatei.

244

Întrebare

Regele ți-a dat vreo înșărcinare în legătură cu PATRASCANU?

Răspuns

Nu mi-a dat nici un fel de înșărcinare în legătură cu PATRASCANU.

Întrebare

Ai discutat ceva cu RALEA despre PATRASCANU?

Răspuns

Nu am discutat nimic cu RALEA despre PATRASCANU. Este posibil să-i fi spus lui RALEA după ce m'am întâlnit și cunoscut pe PATRASCANU, că l-am cunoscut personal pe acesta întâlnindu-mă cu el.

Întrebare

Sunteți informați că dta l-ați înșărcinat pe RALEA a discuta cu PATRASCANU din partea regelui. Ce ai de arătat dta în legătură cu aceasta?

Răspuns

Nu este adevărat că eu i-ași fi dat lui RALEA vreo înșărcinare în legătură cu PATRASCANU din partea regelui.

Întrebare

Unde te întâlneai cu RALEA și ce discuții politice ai avut cu el privind lovitura dela 23 August 1944?

Răspuns

Că RALEA mă întâlneam în Sinaia prin parc și pe străzi plimbându-ne. Nu am avut însă vreo discuție politică cu el privind lovitura ce urma să fie dată, ci numai generalități ca între doi cunoscuți vechi.

Întrebare

Aceste întâlniri cu RALEA le-ai avut înainte sau după ce l-ai cunoscut pe PATRASCANU?

Răspuns

Înainte de a-l cunoaște pe PATRASCANU și este posibil ca și după aceea. Repet însă că nu am discutat nimic cu RALEA despre PATRASCANU privind lovitura de stat ce se plănuia în acel timp.

Întrebare

Cine l-a atras pe PATRASCANU la evenimentele dela . / .
ss/GH. MIHAIL

23 August 1944?

Adepune

Mă știu și nu am discutat cu nimeni niciodată despre această chestiune.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arestat

ss/CH. MIHAIL

Anchetatori

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntătoru

Proces-Verbal de interogator

Arestat la Mihail Sherghe, născut la 26 martie 1887,
în orașul Brăila, fiul lui Dumitru și Elena, de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
șef general, cu ultimul domiciliu în Buc. Str. Stănei Vodă 81.

28 August 1953

Orașul Sighet

Interogatoriul a început la ora 9 și 15 min.
 „ s'a terminat la „ 11 și 30 „

Intrebare: În ce împrejurări l-ai cunoscut pe Pătrășconu?

Răspuns: Prin mai sau iunie 1944 Șt. Storcea tran-
smitându-mi din partea Șt. Pătrășconu de a mă
cunoaște, i-am dat un răspuns afirmativ fixându-i
ca loc de întâlnire casa unde locuia părinții mei
în Str. Târnă.

Șt. Pătrășconu a venit la cea de-a doua întâlnire
cu care prilej ne-am cunoscut.

După aceea ne-am mai întâlnit încă
odată în același loc, tot la cererea Șt.
Pătrășconu intermediată ca și la prima
întâlnire tot de Șt. Storcea.

Intrebare: Ce discuții ai avut cu Pătrășconu
la prima întâlnire?

Răspuns: Pătrășconu mi-a spus că a dorit să
mă cunoască într-ucât știa că eu voiam juca un
rol principal în armată după lovitura ce se
plănuea atunci.

Semnătura, Gh. Mihail

Urmare: Probabil că Horea fusese oala care-l înfrumusecase despre rolul meu de vită.-

Supă aceasta eu i-am pus câteva întrebări asupra felului cum privește domnul chestiunea monarhică, cea bisericască, situația orașului, etc.-

Întrebare: Ce discuții ai avut cu Pătârșcom la a doua întâlnire?

Răspuns: Com ocolaseși lucruri ca și la prima întâlnire.-

Întrebare: Ce rost avea a doua întâlnire cu el din moment ce la prima viți discutat ocolaseși lucruri?

Răspuns: Am discutat mai pe larg în jurul întrebării ce i le puseseam la prima întâlnire dar fiind dornică lui de a mă vedea și a doua oară, am înțeles că și oara rolul de a întâlni un omotoc cu mine dot fiind rolul ce urmasii să-l om după lăstarea de Hori.-

Întrebare: Ce întâlniri ai mai avut cu el?

Răspuns: Am avut o a treia întâlnire la Palatul Regel prin luna Iulie sau începutul lunii August 1944.- Atunci a avut loc o sedință sub președinția regelui luihai la care au participat Pătârșcom, Horea, Niculescu Buzăști, Generalul Tănăsescu, Troniță, subsemnatul și Generalul Hărășcom.-

Eu i-am găsit atunci pe toți oala și în prezența mea nu s-au discutat decât chestiuni militare în vederea lăstării de Hori.-

A patra întâlnire cu Pătârșcom, am avut-o

Semnătura,

Gh. Mihail

Urmas: In August 1944 intru casa din Bucuresti, neamuranta de mine, unde am fost dus cu 247
magina de Honora care m'a lasat acolo si
a plecat. -

La cea intalnire a mai fost St. Radu
cand l'am cunoscut prima oara, sub numele
de Inginer Crause. - Seasemeni au mai
fost. Generalii Simitescu si Tomăscu. -

Sequel acestei intalniri a fost tot in
legatura cu Unitatea de Stat ce se proiecta. -

Interbar: In cazul de aceasta intalniri te-ai
mai rofuit cu Pătrăscu unde?

Răspuns: Nu l'am mai rofuit decât după
23 August 1944, când era membru în guvern și
când eram chemat ca și elți pentru a da
guvernului informatii în legatura cu mersul
reorganizării. -

Interbar: Te-a înșercinat cineva să oluci
dinuștii cu Pătrăscu până la 23 Aug. 1944?

Răspuns: Nu m'a înșercinat nimeni. -

Interbar: Ce urmasa Pătrăscu, chemând-
u-te pe el, la intalniri cu el?

Răspuns: Nu amne putea decât că el
a ruit atunci să stabilizească un contact între
el care reprezenta Partidul Comunist în
ordinea Unității de Stat și subsemnatul
care eram destinat a fi Sejel șantului Stat
la o el omotei. -

Interbar: Regele t'a dot vru înșercinare
în legatura cu Pătrăscu?

Răspuns: Nu m'a dot nici un fel de
înșercinare în legatura cu Pătrăscu. -

Urmas: Intrebare: Ai discutat ceva cu Ralea despre Pătârșcomu?

Răspuns: Nu am discutat nimic cu Ralea despre Pătârșcomu. - Este posibil să-i fi spus lui Ralea după ce m-am întâlnit și cunoscut pe Pătârșcomu, că l-am cunoscut personal pe acesta întâlnindu-mă eu el. -

Intrebare: Suntam informați că d-ze. l-ai însărcinat pe Ralea să discute cu Pătârșcomu din partea regelui. - Ce ai de așteptat d-ze. în legătură cu aceasta?

Răspuns: Nu este odevărat că eu i-asi fi dat lui Ralea vre-o însărcinare în legătură cu Pătârșcomu din partea regelui. -

Intrebare: Unde te întâlneai cu Ralea și ce discuții politice ai avut cu el privind scriitura de la 23 August 1944?

Răspuns: Cu Ralea mă întâlneam în Auaia prin parcare și pe străzi plimbându-ne. - Nu am avut însă vre-o discuție politică cu el privind scriitura și urma să fie odată, ci numai generalități, ca între doi cunoscuți amici. -

Intrebare: Aceste întâlniri cu Ralea le-ai avut înainte sau după ce l-ai cunoscut pe Pătârșcomu?

Răspuns: Înainte de a-l cunoaște pe Pătârșcomu și este posibil ca și după aceea. - După însă eu nu am discutat nimic cu Ralea despre Pătârșcomu privind scriitura de Stat și rețineria în acel timp. -

Intrebare: Cine l-a atras pe Pătârșcomu

Semnătura *Op. Mihail*

Urmas: la evenimentele dela 23 August 1944?

Răspuns: Nu ştiu şi nu am discutat cu nimeni încălător după această chestiune. -

Ştiu ce am citit curând cu privire prezentul proces verbal de interogatoriu şi am constatat că este întru totul în cele declarate de mine, îl recit şi semnez. -

Anchetatori:

Aus. G. Mihal

dt. Col. de sec.

dt. Maj. de sec. Frimbu

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul MIHAIL GHEORGHE, născut la 26 Martie 1887,
în orașul Brila, fiul lui DUMITRU și ELENA, de profesiune fost
general, cu ultimul domiciliu în București str. Stirbei Vodă 81.

29 August 1953, Sighet

Interog. a început la ora 8,30

" s'a terminat " 12,00

Intrebare

Despre ce formule de guvern în locul lui ANTONESCU
ai discutat dta cu regele în preajma lui 23 August 1944?

Răspuns

Am discutat cu regele MIHAI despre formula unui gu-
vern sub președenția lui GIGURTU.

Intrebare

Ați discutat cu GIGURTU despre acest lucru?

Răspuns

Da, eu am discutat aceasta cu GIGURTU.

Intrebare

Unde ai avut convorbirea dta cu GIGURTU?

Răspuns

La vila mea din Sinaia unde a fost invitat de mine.

Intrebare

Dece trebuia înlocuit ANTONESCU cu GIGURTU?

Răspuns

Așa înțelegeam noi răsturnarea regimului lui ANTO-
NESCU înlocuindu-l cu GIGURTU.

Vedeam posibilă această schimbare pentru că GIGURTU
colaborase cu nemții în timpul cât a fost prim ministru și fiind
simpatizat de nemți putea fi acceptat de aceștia.

Intrebare

Cu cine dintre comuniști ai discutat despre această
formulă de guvern?

Răspuns

La o ședință secretă la care au participat ing. CEAU-
SU, PATRASCANU, generalul SANATESCU și generalul DAMACEANU, la un
moment dat am fost întrebat de ing. CEAUSU ce formulă de guvern

./.

ss/GH. MIHAIL

propun în locul lui ANTONESCU. Eu am propus formula GIGURTU. 264

Intrebare

Dece era să te întrebe ing. CEAUSU despre această propunere?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Sedința de care arăți mai sus avea drept scop găsirea unei formule de guvern?

Răspuns

Nu știu ce scop avea ședința?

Intrebare

Atunci cum ai participat la o ședință secretă fără să știi măcar la sfârșitul ședinței care era obiectul ei?

Răspuns

Nici astăzi nu știu care era obiectul ședinței și am fost dus în eroare de STARCEA că m'a dus la o ședință într-o casă particulară eu crezând că STARCEA mă duce la o ședință la Palatul Regal.

Intrebare

Ce te determină pe data să nu arăți adevărul?

Răspuns

A spus numai adevărul.

Intrebare

Nu cumva ai discutat această formulă de guvern GIGURTU în altă parte și nu aici și nu cu ing. CEAUSU?

Răspuns

Nu.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arestat

ss/GH. MIHAIL

Anchetatori:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vădătoru

Proces-Verbal de interogator

Arestat el Mihail Shenghe, născut la 26 martie 1887, în orașul Brăila, fiul lui Dimitrie și Elena,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 de profesie foșt general, cu ultimul domiciliu în
Acumulești Str. Știrbei Vodă Nr. 51

29 August 1953

Orașul

Sighet

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.

" s'a terminat la " 12 și 00 "

Intrebare: Despre ce formulă de guvern în locul
lui Antonescu ai discutat ștă. cu regele în
perioada lui 23 August 1944?

Răspuns: Am discutat cu regele lui hai despre
formula unui guvern sub președinția lui
Sigurtă. -

Intrebare: Ati discutat cu Sigurtă despre
acest lucru?

Răspuns: Da, eu am discutat aceasta cu
Sigurtă. -

Intrebare: Unde ai avut cunoștința ștă.
cu Sigurtă?

Răspuns: La vila mea din Amiaia unde
a fost iubit de mine. -

Intrebare: Deci tu l-ai întâlnit Antonescu
cu Sigurtă?

Răspuns: Așa înțelegem noi rolul nostru
regimului lui Antonescu înlocuindu-l cu

Semnătura,

Mihail

Urmare: Sigurtu.-

Fiecum posibilă această schimbare pentru că Sigurtu colaborase cu nuntii în timpul că a fost primul ministru și fiind foarte simpatic față de nuntii, putea fi acceptat de acesta.-

Întrebare: În cine dădea comunistii mai obiectat după această formulă de guvern?

Răspuns: La o sedință ținută la care au participat Jug. Ceausu, Pătrîșcom, generalul Sănătescu și generalul Bănăscănuș, la un moment dat am fost întrebati de Jug. Ceausu ce formulă de guvern propun în locul lui Săntănușu.- Eu am propus formula Sigurtu.-

Întrebare: Dece era să te întrebă Jug. Ceausu după această propunere?

Răspuns: Nu știu.-

Întrebare: Sedința de care vorbeai mai sus avea drept scop găsirea unei formule de guvern?

Răspuns: Nu știu ce scop avea sedința.-

Întrebare: Atunci cum ai participat la o sedință ținută fără să știi nimic la sfârșitul sedinței care era obiectul ei?

Răspuns: Nici eu și nici un altu care era obiectul sedinței și am fost dus în eroare de Stăncea că m'a dus la o sedință într-o casă particulară în ențorol cu Stăncea mă duce la o sedință la Palatul Regal.-

Întrebare: Ce te determină pe tine să nu vorți ordoninul?

Răspuns: Am spus numai ordoninul.-

Întrebare: Nu cumva ai obiectat această

Semnătura, Gh. Mihail

Urmare: frumule de gunen Sigurta în altă parte
și un aici și un cu Ing. Leansu?

Răspuns: Nu. -

252

Într-o zi am citit curînt cu curînt președintele
proces verbal de interogatoriu și am constatat
că este întocmai cu cele declarate de mine,
îl rustuie și scumbe. -

Anchetatori:

Arstat, Gh. Mihail

Lt. Col. de Sec.

Lt. Maj. de Sec. Frințu

~~264~~

203

HAU XENOPOL

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat RADU XENOPOL, născut la 15 Ianuarie 1892,
fiul lui FILIP și FLORICA, fost comerciant, cu ultimul do-
miciliu Dr. Racoviță Nr. 14 Buc.

7 Octombrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 7,30

" s'a terminat la " 12,15

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe LUCRETIU
PATRASCANU?

Răspuns:

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut în anul 1943,
în lagărul Tg. Jiu, fiindu-mi prezentat de alți internați.
Precizez că mi-a fost prezentat ca comunist, pe una din
șoselele lagărului, în timp ce îmi făceam orele de plimbare.

Intrebare:

Când l-ai întâlnit dta pe LUCRETIU PATRASCANU la
Paris?

Răspuns:

La sfârșitul lunii August 1946, m'am dus la Paris
pentru a-mi căuta sănătatea și pentru unele chestiuni de
afaceri.

De PATRASCANU am știut din țară că se află la Pa-
ris și face parte din delegația României la Conferința Păcii.
Când am ajuns la Paris, după instalarea mea, i-am făcut o
vizită lui PATRASCANU la hotelul unde locuia.

Intrebare:

Ancheta îți cere să arăți ce ai discutat cu con-
ducerea P.N.T.-ului înainte de a pleca din țară.

Răspuns:

Pe MANIU președintele P.N.T.-ului îl cunoșteam
personal din vremea când se întâlnea cu LUCRETIU PATRASCANU
înainte de 23 August 1944, când eu le mijlocisem mai multe

./.

ss/RADU XENOPOL

întâlniri secrete. Astfel în preajma plecării mele la Paris, m'am întâlnit cu IULIU MANIU, cu care am discutat asupra evenimentelor politice din țară, cu care ocazie i-am vorbit de colaborarea P.N.T.-ului în blocul partidelor democratice, după aceasta, i-am pomenit și de Partidul Comunist. La cele spuse de mine IULIU MANIU a sărit în sus, spunând că el nu se angajează în niciun fel de colaborare cu Partidul Comunist. La această întâlnire mi-a spus că din fruntașii P.C.R.-ului LUCRETIU PATRASCANU este singurul cu care ar putea să colaboreze, în puterea politică a României. Pentru că l-a cunoscut bine până la 23 August 1944, unde în timpul întâlnirilor secrete PATRASCANU făcuse o serie de propuneri și promisiuni pentru viitorul țării românești.

Intrebare:

Ce ai discutat dta cu PATRASCANU la Paris, în legătură cu alegerile din toamna 1946 și ce sume de bani va cerut.

Răspuns:

La câteva zile dela sosirea mea la Paris, LUCRETIU PATRASCANU m'a chemat la el, spunându-mi că are să mă roage ceva. M'am dus pentru a vedea despre ce este vorba, dela început PATRASCANU m'a rugat să păstrez mare discreție asupra ceace vom discuta. El era foarte furios și a început a-mi spune situația lui rea în Partid și adevăratele raporturi cu conducerea Partidului. Mi-a spus că nu se mai poate înțelege cu Partidul pe o serie de probleme politice și economice. Am mai discutat cu el problema alegerilor ce trebuia să se țină în toamna anului 1946, am mai discutat în legătură cu raportul de forțe politice dintre partide și altele. În timpul discuției, eu i-am spus că n'am să pot fi de alegeri în țară, pentru că sunt reținut de o serie de probleme la Paris. La cele spuse de mine că n'am să fiu în țară, PATRASCANU îmi spune "Coane Ducule cum văd eu de alegeri n'ai să fi în țară" atunci te rog să-mi pui la dispoziție o sumă importantă de bani pentru mine în vederea alegerilor.

Eu i-am răspuns afirmativ, spunându-i ca să ceară în țară dela biroul meu și că eu voi avea grijă să anunt biroul în acest sens.

Intrebare:

Arată sincer, pe ce probleme ți-a spus PATRASCANU că nu se înțelege cu partidul?

./.

ss/RADU XENOPOL

267
206

Răspuns:

PATRASCANU mi-a spus că nu se înțelege cu Partidul și este împotriva lui, pentru că Partidul are o atitudine prea fermă împotriva burgheziei și a fostelor clase exploatatoare. Alte probleme nu-mi aduc aminte să fi discutat cu PATRASCANU la Paris în legătură cu Partidul.

Intrebare:

Cine avea interes să-i dai bani lui PATRASCANU pentru a-și face propagandă personală în alegeri.

Răspuns:

Dela început trebuie să arăt, că înainte de plecarea mea din țară P.N.T.-ul se pregătea febril în vedea campaniei electorale. La una din vizitele făcute de mine lui MANIU, acesta mi-a spus printre altele că este informat de planurile lui PATRASCANU și el propune ca să fie ajutat cu bani în alegeri LUCRETIU PATRASCANU. IULIU MANIU n'a mai făcut alte comentarii în legătură cu PATRASCANU, după cele discutate ne-am despărțit.

Precizez, că am fost de acord cu propunerea făcută de PATRASCANU, în legătură cu banii ceruți de el, pentru că primisem sugestia și din partea lui MANIU. LUCRETIU PATRASCANU mi-a cerut bani pentru județul unde el candida în alegeri.

Intrebare:

LUCRETIU PATRASCANU va cerut bani pentru campania electorală a Partidului, s'au pentru județul unde candida el.

Răspuns:

Nu pentru Partid. LUCRETIU PATRASCANU mi-a cerut bani în vederea desfășurării campaniei electorale în județul unde candidase el în alegeri.

Pentru că discutasem și cu IULIU MANIU asupra alegerilor și care îmi sugerase ideea că PATRASCANU trebuie să fie ajutat cu bani, eu am dat dispoziție în țară ca să i se dea bani lui PATRASCANU.

La înapoierea mea dela Paris, casierul mi-a comunicat că LUCRETIU PATRASCANU a ridicat suma de 100 milioane lei. Această sumă de bani dată lui PATRASCANU cu scopul arătat mai sus nu mi-a fost restituită de PATRASCANU niciodată.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetator,
Lt. maj. T. Staicu

Anchetat,
ss/RADU XENOPOL

Proces-Verbal de interogator

Arestat Răduț Ștefan, născut la 15 Januarie
1932. Fiul lui Filip și Elena, fost comerciant
 cu ultimul domiciliu Dr. Răcoita nr. 14. Str.
(date de stare civilă, ultimul domiciliu)

7. Octombrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 12 și 15 „

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai
cunoscut pe d-nea Pătrășcanu?

Răspuns: Pe d-nea Pătrășcanu
l-am cunoscut în anul 1943, în lagarul
Ep. Jiu, fiindu-mi prezentat de alți interogați.
Începând cu mi-a fost prezentat ca Comunist
pe una din sociale lagarului, în timp
ce îmi faceam orele de plimbare.

Întrebare: Când l-ai întâlnit d-nea
pe d-nea Pătrășcanu la Paris?

Răspuns: La sfârșitul lunii August
1946, m-am dus la Paris pentru a-mi
cauta sâmbătă și pentru unele chestiuni
de afaceri.

De Pătrășcanu am știut din
tăvă că se afla la Paris și face parte
din delegația Românilor la Conferința Păcii.
Când am ajuns la Paris, după instalarea

Semnătura,

Urmare: mea, i-am facut o vizita lui Pătrăscu
la hotelul unde locuia.

Intrebare: Anchetă îti cere să arăte
ce ai discutat cu conducerea P.N.T.ului înas-
tă de a plica din țară.

Răspuns: Pe Elhamiu punctual P.N.T.
ului îl cunoșteam personal din vremea
când se întâlnea cu dușmanii Pătrăscu
înainte de 23. August 1944, când eu le mij-
locerime mai multe întâlniri secrete. Astfel
în prima plecare mea la Paris, m'am
întălit cu Iuliu Elhamiu, cu care am
discutat asupra evenimentelor politice din
țară, cu care seceie i-am vorbit de cola-
borarea P.N.T.ului în blocul partidelor democratice,
după aceasta, i-am promerit și de Partidu
Comunist. De cele spus de mine Iuliu Elhamiu
a scriit în sur, spunând că el nu se anga-
jează în niciun fel de colaborare cu
Partidu Comunist. Na aceasta întâlnire mi-a
spus că din fructarii P.C.R.ului dușmanii
Pătrăscu este singurul cu care ar putea
să colaboreze în puterea politică a României.
Revenind la cunoscut bine până la 23. August
1944, unde în timpul stă la biroul secrete Pătrăscu
facere o serie de propuneri și promiscuni pentru
viitorul țării românești.

Intrebare: Ai discutat și tu cu Pătrăscu
la Paris, în legătura cu a legiră din teama
1944, și ce rime de bani va cerut.

Răspuns: La câteva zile dela sosirea

Semnătura,

Keny

267

Urmare: mea la Paris, Lucretiu Pătrășcanu: 58
m'a chemat la el, spunându-mi că are
să mă roage ceva. El' am spus pentru a
rîde despre ce este vorba, de la început
Pătrășcanu m'a rugat să pot ține mare
discreție ~~peste~~^{asupra} sau discuta. El era foarte
furios și a ~~putut~~^{găsit} a-mi spune situația lui
na în partid și adăugând rapoartele cu
conducerea partidului. El' a spus că
nu se mai poate înțelege cu Partidul pe
o serie de probleme politice și economice.
Am mai discutat cu el problema algerien
ce trebuia să se lîne în tratamentul
1946, am mai discutat în legătură cu
raportul de forțe politice dintre partide și
altile. În timpul discuției, eu i-am spus
că n'am să pot fi de algerieni în țară, pentru
sunt retinut de o serie de probleme de
Paris. El' a spus de mine, că n'am să fiu
în țară, Pătrășcanu mi'a spus "Bune
duceți cum văd eu de algerieni n'ai să fiu
în țară", atunci te rog să-mi pui
la dispoziție o semnă importantă de
buni pentru mine în vederea algerien.
Eu am răspuns afirmativ, spunându-i
că să cîștă în țară de la braul meu
și că eu voi avea grijă să am un birou
în acest sens.

În tubare: Arată sincer, pe ce probleme
sa spus Pătrășcanu că nu se înțelege cu
Partidul:

Semnătura,

Urmare: Răspuns: Pătrăscanu m-a spus că
nu se înțelege cu Partidul și este împotriva
lui, pentru că Partidul are o atitudine
pro-femea împotriva burgheziei și a
forțelor clase exploatare. Alți probleme
nu-mi aduc aminte să fi discutat cu
Pătrăscanu la Paris în legătura cu
Partidul.

Julihore: Cine avea inten să-i
deai bani lui Pătrăscanu pentru a se
face propagandă personală în Algeria?

Răspuns: De la început trebuie să
arăd că înainte de plecarea mea din țară
P.N.T-ul se pregătea fiabil în vederea campa-
niei electorale. La una din vizitele făcute
de mine lui Clarian, acesta mi-a spus pentru
a ști că este informal de planurile lui
Pătrăscanu și el propune ca să fie ajutat
de bani în Algeria pentru Pătrăscanu.
Juliu Clarian n'a mai făcut a fi come-
ntarii în legătura cu Pătrăscanu, după
ce discutați ne-am despărțit.

Într-un, că am fost de acord cu propunerea
făcută de Pătrăscanu, în legătura cu bani
ceruți de el, pentru că primisem sugestia
și din partea lui Clarian. Într-un Pătrăscanu
mi-a cerut bani pentru fusese încă el
candidat în Algeria.

Julihore: Pentru Pătrăscanu va
cerut bani pentru campania electorală a
Partidului, sau pentru fusese încă candida el-

Semnătura,

Henri

Urmare: Răspuns: Cu privire la partid. Într-
la țară mi-a cerut bani în valua - 250
dispozițiilor campaniei electorale în județul
unde candidare el în algerii.

Pentru că discutăm și cu Julius Călin
asupra algeriei și care îmi sugerează
ideea că la țară trebuie să fie ajutat
cu bani eu am dat dispoziție în țară
ca să se îne de bani lui la țară.

La înțelegerea mea din Paris, cesi-
erul mi-a comunicat ca într-
a ridicat suma de 100 milioane lei. Aceasta
suma de bani data lui la țară cu
scopul aratat mai sus nu mi-a fost
restituită de la țară niciodată.

După ce am citit raportul
f. v. de înțelegere eu am eu am
și am constatat că este în toamnă cu
cile declarate de mine surse și surse.
Înclut.

Încluturi:
L. J. Stăne

V. J. Stăne

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestat RADU XENOPOL, născut la 15 Ianuarie 1892,
fiul lui FILIP și FLORICA, fost comerciant, cu ultimul do-
miciliu în str. Dr. Racoviță Nr. 14.

11 Octombrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 7
" s'a terminat la " 10

Intrebare:

În declarațiile anterioare ai arătat raporturile
politice dintre LUCRETIU PATRASCANU și conducerea P.N.T.
Arată în continuare alte probleme privitoare la raportu-
rile dintre el și P.N.T.

Răspuns:

La începutul lui 1946, L. PATRASCANU m'a chemat la
biroul său dela Minister, în care timp mi-a spus că între
el și conducerea Partidului sunt neînțelegeri pe diferite
probleme politice și de ordin economic. Spre sfârșitul
discuției PATRASCANU m'a însărcinat să iau legătura cu
CARANDINO directorul ziarului "Dreptatea" și să-l rog
să publice în ziar un articol în care să laude activitatea
politică a lui.

Intrebare:

Cu ce scop a făcut această propunere ziarului
"Dreptatea" PATRASCANU?

Răspuns:

Dela început mi-am dat seama de atitudinea tră-
dătoare a lui PATRASCANU față de Partidul Comunist. Mi-am
dat seama că vroia cu orice preț să-și creeze simpatie în
rândurile claselor dușmane și în special în rândurile
burgheziei. Al doilea scop era acela, de a face conducerea
Partidului Comunist, să țină cont de popularitatea pe care
o are în țară.

./.

ss/RADU XENOPOL

777

Intrebare:

Ce ai făcut dta pentru a te achita de sarcina încredințată de PATRASCANU?

261

Răspuns:

Am luat legătura cu directorul ziarului "Dreptatea" CARANDINO pe care îl cunoșteam foarte bine și l-am rugat din partea lui PATRASCANU să publice articole în "Dreptatea" în care să-l vorbească de bine. CARANDINO a fost de acord.

Intrebare:

Ce ai discutat dta cu PATRASCANU după cele întâmpilate?

Răspuns:

După ce s'a publicat articolul, PATRASCANU m'a chemat din nou la el la Minister cu care ocazie mi-a spus că s'a informat de efectul articolului apărut în "Dreptatea" și că este foarte mulțumit de reușită. Mi-a mai spus că atitudinea sa se comentează favorabil în rândurile burgheziei și reacțiunii din țară. La plecare mi-a spus să aranjez așa fel lucrurile încât să apară un articol în "Dreptatea" în care să-l ponegrească prin să critice pe el și pe alți membrii din conducerea partidului. În urma celor stabilite cu PATRASCANU m'am dus la CARANDINO, cerându-i de astă dată să publice un articol în care să critice activitatea politică a lui PATRASCANU și a celorlalți conducători ai Partidului.

La câteva zile, după discuția cu CARANDINO a apărut în "Dreptatea" articolul cerut. Cred că în cursul aceluiași zile PATRASCANU mi-a dat telefon și mi-a mulțumit foarte calduros pentru reușita acțiunii.

Intrebare:

Ce a urmat?

Am dat sincer anchetei scopul pe care l-am avut PATRASCANU când m'a însărcinat pentru a doua oară să intervin pe lângă CARANDINO.

Răspuns:

LUCRETIU PATRASCANU în politica sa trădătoare urmărea să răstoarne regimul instaurat la 6 Martie 1945.

LUCRETIU PATRASCANU m'a însărcinat să intervin pentru a doua oară la ziarul "Dreptatea" să publice arti-

./.

ss/RADU XENOPOL

278

colul cerut, cu scopul de ași camufla legăturile adevărate cu național țărăniștii (MANIU).

După ce am citit prezentul proces-verbal de 262
interogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că este
în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat
ss/RADU XENOPOL

Anchetator:
Lt. Maj. de Securitate
T. Staicu

Proces-Verbal de interogator

Arestat Prochie Knopel, născut la 15 Januarie
1892, fiul lui Filip și Florica, fost comerciant
 (Data de stare civilă, ultimul domiciliu)
 cu ultimul domiciliu în fr. Dr. Kocanetla nr. 14

11. Octombrie 1952

Orașul BucureștiInterogatoriul a început la ora 7 și min.„ s'a terminat la „ 10 și „

Intrebare: În declarațiile anterioare ai statat
de raporturile politice dintre Iucliu Pătârșcanu
și conducerea P.M.P. Măta în continuare alte
probleme privitoare la raporturile dintre el
și P.M.P.

Răspuns: La începutul lui 1946, L. Pătârșcanu
m'a chemat la biroul său de la Minister, în
care timp mi-a spus că între el și conducerea
P.M.P. sunt neînțelegeri pe diferite probleme
politice și de ordine economic. Spre sfârșitul
discuției Pătârșcanu m'a încredințat să iau
legătura cu Cărandina despretrul ziarului „Împotrivă”
și să îl rog să publice în ziar un articol în
care să laude activitatea politică a lui.

Intrebare: Cu ce scop a făcut această
propunere ziarului „Împotrivă” Pătârșcanu?

Răspuns: De la început mi-am
dat seama de atitudinea, trădătoare a lui

Semnătura,

Urmare: Patrișcanu față de Partidul Comunist. El i-a
dat nume ca vaia cu orice put să-i scape
simpatie în rândurile clerului, durnam și
în special în rândurile burgheziei. Cel de la
ocup era acela, de a face conducerea Partidului
Comunist, să țină cont de popularitatea pe
care o are în țară.

Dutubau: Ce ai făcut d-ta pentru
a te achita de sarcina încredințată de
Patrișcanu:

Răspuns: Am fost legătura cu
directorul ziarelui „Dreptatea” Ceraudina pe
el cunoșteam foarte bine și l-am rugat
să-i pară lui Patrișcanu să publice articole
în „Dreptatea” în care să-l promoveze de
bine. Ceraudina a fost de acord.

Dutubau: Ce ai discutat d-ta cu
Patrișcanu după cele întâmplate:

Răspuns: După ce m-a publicat articolul,
Patrișcanu m-a chemat din nou la el la
cabină, cu care voia să-mi a spus că m-a
informa de efectul articolului apărut în
„Dreptatea” și că este foarte mulțumit de rezultate.
El m-a mai spus că stătușura și a comunist
favorabil în rândurile burgheziei și național
din țară. La plecare mi-a spus să scriu
sau fel lucrurile încât să apară un articol
în „Dreptatea” în care să-l promoveze prin
al critica pe el și pe alți membri din
conducerea partidului. De una celor
stabilite cu Patrișcanu, m-am dus la

Semnătura,

[Signature]

Urmare: la Parandina, eraandu-i de asta data
 sa publice un articol in care sa critice activitatea
 politica a lui Patrascanu si a celorlalti can-
 ducatori ai Partidului. 264

La cativa zile, dupa discutia cu Parandina
 a apasut in "Dreptatea" articolul cerut. Dupa
 ce in cursul aceluasi zile Patrascanu mi-a
 dat telefon si mi-a multumit foarte cal-
 duros pentru buna actiune.

Intrebare: Anata sincer anchetei
 scopul pe care la are Patrascanu cand
 va insareina pentru a doua oara sa inte-
 reuniti pe langa Parandina.

Raspuns: Inceputul Patrascanu in politica
 sa trada oarecum omanie sa raspunde regimul
 instaurat la 6. Iulie 1945.

Inceputul Patrascanu mi-a insareinat
 sa intervin pentru a doua oara la ziarele
 "Dreptatea" sa publice articolul cerut, cu
 scopul de a-i camufla legaturile edificate
 cu nationali taianoti (clerici).

Dupa a sasea oara prezentul Y. T.
 de interogatoriu curant cu curant si am
 constatat ca este in totul cu cele declarate
 de mine, sustin si semnez.

Anchetat

Achitator.

Dr. ing. I. Stancu

[Signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Arestat RADU XENOPOL, născut la 15 Ianuarie 1892,
fiul lui FILIP și FLORICA, fost comerciant, cu ultimul
domiciliu în str. Dr. Racoviță Nr. 14.

11 Octombrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 10,5
" s'a terminat " " 12.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări ai condus pe LUCRETIU
PATRASCANU la moșia Florica.

Răspuns:

Aproximativ prin Iunie 1944, în timpul marilor
bombardamente, DINU BRATIANU mi-a telefonat, invitându-mă
la prânz la moșia FLORICA pentru una din zilele următo-
are. A adăugat că a invitat și pe soții PATRASCANU și că
mă roagă să-i aduc cu mașina mea. Am promis acest lucru
și în ziua indicată am luat pe soții PATRASCANU (nu-mi
amintesc din ce loc) și i-am condus la moșia Florica încă
de dimineată. Acolo am găsit pe DINU BRATIANU împreună cu
toată familia. După ce am luat masa, îmi amintesc că DINU
BRATIANU a invitat pe PATRASCANU pentru ai arăta grădina
și livada din împrejurul casei, eu rămânând cu restul
familiei și cu ELENA PATRASCANU pe terasa din fața casei.
BRATIANU împreună cu LUCRETIU PATRASCANU s'au plimbat
singuri circa o oră, în care timp e posibil să fi discutat
și chestiuni politice care îi interesau. În timp după
reîntoarcerea lui PATRASCANU din plimbare, ne-am reîntors
la București.

Intrebare:

Unde au coborât soții PATRASCANU la reîntoarcerea
dela moșia Florica?

Răspuns:

Nu-mi aduc aminte de locul unde i-am lăsat în
ss/RADU XENOPOL

București.

Intrebare:

Arată data când și în ce împrejurări s'a mai întâlnit DINU BRATIANU cu LUCRETIU PATRASCANU până la 23 August.

297
266

Răspuns:

Tot în luna Iunie 1944, îmi reamintesc că la cererea lui PATRASCANU am vorbit cu Dr. JAN COSTINESCU, cumnatul lui DINU BRATIANU pentru a pune casa sa la dispoziție în vederea unei întrevederi între IULIU MANIU, DINU BRATIANU, TITEL PETRESCU și PATRASCANU. Aceștia se întruneau în cadrul acțiunii ce o duceau în blocul celor patru partide "democrate". Dr. COSTINESCU a acceptat, astfel că pe la orele 19 s'au întâlnit cu toții la locuința dr. COSTINESCU în str. Masarik.

La cererea lui PATRASCANU m'am dus și l-am luat cu mașina mea de lângă Arcul de Triumf pentru al conduce la întâlnire, promițându-i în acelaș timp că voi veni pe la orele 21 pentru al reconduce de unde l'am luat, ceace am și făcut.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

se/RADU XENOPOL

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

T. Staicu

Proces-Verbal de interogator

Arestat Radu Lupopol, născut la 15 Ianuarie 1892, fiul lui Filip și Florica, fost comerciant cu
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 ultimul domiciliu în fața Dr. Racovitz nr. 4.

11 Octombrie 1952

Orașul

București

Interogatoriul a început la ora 10 și 5 min.

„ s'a terminat la „ 12 și „

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai condus
pe soțul tău Tatăscau la Sina Brătianu la
moșia Florica:

Răspuns: Proximos primăvarii 1944,
în timpul marilor bombardamente, Sina
Brătianu mi-a telefonat, invitându-mă la
prânz la moșia Florica pentru una din
zilele următoare. A adăugat că s'invitat
și pe soții Tatăscau și că mă va răga
își-i aduce cu moșia mea. Am promis
acert lucru și în ziua indicată am lu-
at pe soții Tatăscau (cu-mi amintesc
sluș & lei) și i-am condus la moșia Florica
încă de dimineață. Acolo am vorbit pe Sina
Brătianu împreună cu tatăl familiei. După
ce am luat masa, Sina amintesc că Sina
Brătianu s'invitat pe Tatăscau pentru
și o grădina și livada slui înpre-

Semnătura,

[Signature]

Urmare: Jurnalul casei, eu rămânând cu restul familiei și eu Elena Pătârșeanu pe terasa din fața casei. Bătrâni împreună cu Lucian Pătârșeanu sau împlinbat singuri circa 80 de ani, în acele timpuri e posibil să fi discutat și chestiuni politice care îi interesau. Partea timp după născutarea lui Pătârșeanu din plimbare nu am născut la București.

În tular: Născut au coborât soții Pătârșeanu la născutarea dela moria Floria:

Răspuns: Au mi aduc aminte de locul unde s-au născut în București.

În tular: Născut de când și de ce împreună s-a mai vădit din Pătârșeanu cu Lucian Pătârșeanu până la Dr. August:

Răspuns: Tot în luna Iunie 1918 mi amintesc că la casa lui Pătârșeanu am vorbit cu Dr. Jan Corbulescu, cunoscutul lui din Măntău pentru a pune casa sa la dispoziție în vederea unei întreprinderi între Iuliu Clăreț, din Măntău, tatăl Petru și Pătârșeanu. Acesta se întorcea în cadrul activității ei o clădire în blocul celor patru parterle "chocolate". Dr. Corbulescu a acceptat, astfel că pe la work 19 sau înțeles că totuși la locuința Dr. Corbulescu și fiilor alor săi. La casa lui Pătârșeanu m-am dus și l-am luat cu mașina mea de lauză Mercedes-Benz d'Empire pentru a-l conduce la întâlnire, promitându-i

Semnătura,

277
Urmare: în același timp, că și unii pe la omul
și pentru el, neamul de omul l'au luat.
acei au și făcut.

268

După ce am citit raportul P. P.
de interogatoriu cuantă cuantă, am
constatat că este în total cu cele declarate
de mine, susțin și mine.

Prochibit

Prochibitor
L. mij. I. Stăru

[Signature]

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat RADU XENOPOL, născut la 15 Ianuarie 1892
fiul lui FILIP și FLORICA, fost comerciant cu ultimul domi-
ciliu în str. Dr. Macoviță Nr. 14 București

20 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9,50

" s'a terminat " 13,15

Întrebare:

Unde și în ce împrejurări ai cunoscut pe LUCRETIU
PATRASCANU?

Răspuns:

În vara lui 1943 am cunoscut pe PATRASCANU în la-
gărul Tg. Jiu fiind recomandat probabil de NEAGU ANDREI.

Întrebare:

Cât timp ai stat în lagăr cu PATRASCANU - și cine
a plecat înaintea Uta sau PATRASCANU?

Răspuns:

Am stat în lagăr maxim o lună de zile cât timp a
fost PATRASCANU acolo. Eu am plecat din lagăr înaintea
lui PATRASCANU în luna Aug. 1943.

Întrebare:

Câte întâlniri ai avut cu PATRASCANU în timpul cât
ai fost împreună cu el în lagăr și care au fost discuțiile
purătate.

Răspuns:

Maxim de 2-3 ori l-am întâlnit pe PATRASCANU pe
șoseaua lagărului în timp ce el se ducea spre comandament.
Intrevederile erau scurte de câte 1-2 minute și ele se
mărgineau la unele întâlniri de viitor în București când
vom fi liberi.

Întrebare:

Când te-ai mai întâlnit cu PATRASCANU după elibe-

rarea Diale din lagăr și unde.

270281

Răspuns:

M'am întâlnit la Buc. în luna Noembrie 1943 când PATRASCANU mi-a dat un telefon acasă (sub numele de CAROL așa după convenția dinainte stabilită între noi) să mă întâlnesc cu el, cred că ne-am întâlnit pe la șoseaua Kiseleff. Eu m'am dus cu mașina mea la locul stabilit, le-am luat în mașină și am făcut câteva ture pe la șosea împreună cu el lăsându-l la arcul de Triumf.

A doua oară tot în urma unui telefon dat de PATRASCANU (sub numele de CAROL) m'am dus și i-am luat dela Arcul de Triumf cu mașina, era pela sfârșitul lunii Noembrie 1943 atunci în mașină PATRASCANU mi-a cerut să-i fac un serviciu cu bani pentru nevoile partidului. Eu i-am promis și a doua zi i-am dat suma de 1.750.000 lei (un milion șapte sute cincizeci de mii) fără nici un fel de pretenție pentru a-mi mai da înapoi.

Deci a doua zi ne-am întâlnit iarăși în acelaș loc unde i-am dat și suma de mai sus și am mers cu PATRASCANU cu mașina pe Valea Victoriei până la un imobil situat în fața străzii Amzei, unde PATRASCANU s'a dat jos și s'a reîntors după 10 minute fără pachetul cu bani, probabil că ea lăsat la cineva acolo.

Intrebare:

Datorită cărui fapt dă ai dat suma de bani de mai sus lui PATRASCANU și care ți-a fost scopul - deasemeni dacă altă dată i-ai mai dat și alte sume?

Răspuns:

Am dat banii lui PATRASCANU datorită faptului că eu aveam concepții de stînga cu scopul să ajut partidul. Mai târziu în toamna anului 1944 prin luna Oct. ne-am întâlnit cu PATRASCANU care mi-a spus să cer lui MAX AUSNIT un ajutor mai important pentru partid care după cum spunea el avea nevoie de banii. L-am văzut pe AUSNIT i-am cerut acest lucru și mi-a promis că o va face. Nu știu prin cine și cât a transmis AUSNIT acești bani, dar la cîtva timp PATRASCANU mi-a spus că AUSNIT a dat banii și mi-a mulțumit pentru intervenție.

-Am mai deschis un credit lui PATRASCANU la cerea sa în împrejurările următoare.

La începutul lui Septembrie 1946 eram la Paris unde se afla și PATRASCANU în delegația dela Conferința

././ ss/RADU XENOPOL

282
Păcii. I-am vizitat pe PATRASCANU de două ori la Hotelul unde locuia în Paris și a doua oară el m'a întrebat când mă reîntorc la București. I-am răspuns că mă voi reîntoarce la finele lui Noembrie. La această afirmație a mea PATRASCANU mi-a zis: "atunci nu vei fi de alegeri la București". I-am răspuns sigur că nu voi fi, deoarece am treburi la Paris și nu am nici un interes la alegeri, atunci PATRASCANU mi-a spus "în cazul ăsta poți să-mi pui la dispoziție la București o sumă mai mare"? Am răspuns cu cea mai mare plăcere voi da dispoziții la Buc. la biroul meu în acest sens, iar dta te vei adresa la biroul meu dlui LUCA. și ne-am despărțit eu am părăsit Parisul și am plecat în Elveția. Reîntorcându-mă la Buc. la sfârșitul lunii Ianuarie 1947 mi s'a adus la cunoștință că PATRASCANU ridicase 100.000.000 lei (una sută de milioane) prin avocatul SANDU TROTIS în cursul lunii Noembrie 1946. Eu nu știu în ce scop mi-a cerut acești bani dar din schimbul de cuvinte dela Paris am înțeles că-i necesita această sumă în vederea alegerilor. PATRASCANU nu mi-a restituit această sumă până în Dec. 1947 când am fost indisponibil, dar nici eu nu i-am vorbit vreodată de ea, bănuind că această sumă a servit pentru alegeri.

Menționez că în afară de sumele de mai sus, nu am mai dat lui PATRASCANU nici o sumă de bani.

Prezenta declarație am dat-o de bună voe și nesilit de nimeni.

Semnătura:

ss/RADU XENOPOL

Anchetator:

Upt. D. Dragnea

Proces-Verbal de interogator

Arestat

Rodu Xeropal născut la 15 Ianuarie
1896 fiul lui Filip și Florica fost comerciant cu retailul
(Data de stare civilă, ultimul domiciliu)
Domiciliu în Str. Dr. Racoviță nr. 14 București.

20 Feb. 1953. 195

Orașul

Buc.

Interogatoriul a început la ora 9⁵⁰ și min.„ s'a terminat la „ 13¹⁵ și „

Intrebare:

unde și în ce împrejurări ai cunoscut
pe Lucretia Pătrășcanu.

- Răspuns. În vara lui 1943 am cunoscut pe Pătrășcanu în lagorul Tg. Jiu fiind recomandat probabil de reagan Andrei.

- Intrebare. Cât timp ai stat în lagăr cu Pătrășcanu - și cine a plecat înainte de a se întoarce.

- Răspuns. Am stat în lagăr maxim o lună de zile cât timp a fost Pătrășcanu acolo. Eu am plecat din lagăr în viața lui Pătrășcanu în luna Aug. 1943.

- Intrebare. Câte întâlniri ai avut cu Pătrășcanu în timpul cât ai fost împreună cu el în lagăr și care au fost discuțiile purtate.

- Răspuns. Maxim de 2-3 ori la un interval pe Pătrășcanu pe coridorul lagorului, în timpul ce el se ducea spre comandament. Întrevederile erau scurte de câte 1-2 minute - și ele se încheiau la unele întâlniri de viitor în București când vom fi liberi.

I.

Semnătura,

Radu Xeropal

Intrebare
Urmare: Când te-ai mai întâlnit cu Pătrăscanu după divorțul stărilor din logor. n-unde.

Răspuns. Am întâlnit la București în luna noiembrie 1943. când Pătrăscanu mi-a dat un telefon ocazi (un mule de corărie ora după curățirea din noua stărilor n-avea n-avea) - să mă întâlnesc cu el, cred că ne-am întâlnit pe la foseana Kiseloff. Ea ne-am dus cu mașina mea la locul stabilit și l-am luat în mașină și am făcut câteva tururi pe la fosea împreună cu el lăsându-l la Arcul de Triumf.

A doua oară tot în urma unui telefon dat de Pătrăscanu (un mule de corărie) m-am dus și l-am luat din Arcul de Triumf. ^{La mașina} Era pe la sfârșitul lunii noiembrie 1943. atunci în mașină Pătrăscanu mi-a cerut să fac un serviciu cu bani pentru nevoile portului, eu am promis și a doua zi i-am dat suma de 1750000 Lei (un milion șapte sute cincizeci de mii) fără să văd un fel de poartă pentru a-mi mai da îngrăduri a doua zi ne-am întâlnit iarăși în același loc unde am dat și suma de mai sus, și am mers cu Pătrăscanu cu mașina pe Calea Victoriei până la un imobil situat în fața Străzii Armiei, unde Pătrăscanu ne-a dat jos și s-a reîntors după o vreme fără poartă cu bani, probabil că ea lăsa la cură ocol.

Intrebare. Datorită cărui fapt s-ai dat suma de bani de mai sus lui Pătrăscanu și care și-a fost roșul - deosebit de data s-ai mai dat și alte sume.

Răspuns. Am dat banii lui Pătrăscanu datorită faptului că eu ~~portul~~ aveam ocazi de stănga cu roșul să ajut portul - mai târziu în toamna anului 1944 prin luna oct. m-am întâlnit cu Pătrăscanu ~~unde un timp~~ care mi-a spus

Semnătura,

Radu Neufeld

Jrmare: să cer lui hox Acchuit un ^{ban}giuțu' mai im-
portant pentru portul care după cunoștința el oră
nevoie de baniis. L-am rugat pe Acchuit i-au cerut
ceest lucru și mi-a promis că + va face. Tu eti
prin cine ^{nică}va transmite Acchuit cești bani, dor
la cătra timp Pătrăscu mi-a spus că Acchuit
a dat banii și mi-a mulțumit pentru intervenție.

- Am mai deschis un credit lui Pătrăscu la
ceurma sa impozurorile următoare:

La începutul lui Septembrie 1946 eram la Paris unde
se afla și Pătrăscu în delegația de la Conferința
Păcii. L-am rugat pe Pătrăscu de două ori la
Hotelul unde locuia în Paris și a doua oară el m-a
intrebat când mă reîntorc la București. I-am răspuns
că mă voi reîntorcer la finele lui noiembrie. La această
ofermă a mea Pătrăscu mi-a zis „atunci nu vei fi
de algeri la București.” I-am răspuns originar că nu voi fi
deoare ce am treburi la Paris și mi am aici un interes
la algeri, atunci Pătrăscu mi-a spus „în cazul că
poți să-ți dai la dispoziție la București o sumă
mai mare.”? Am răspuns cu cea mai mare plăcere
voi da dispoziție la Buc la broul meu în acest sens, iar
tu te vei adresa la broul meu din Luca. și se am
despartit eu am porosit broul și am plecat în Elveția
Reîntorcându-mă la Buc la sfârșitul lui Ianuarie 1947.
mi-a spus la cunoștință că Pătrăscu ridicase
100000.000 Lei (una sută de milioane) prin ord. General
Tratuz la curoul lui Noiembrie - 1946. Eu am știu în
ce scop mi-a cerut cești bani dor din schimbul
de curințe de la Paris am știu că-i necesita această
sumă în vederea algerilor. Pătrăscu mi-a

Semnătura,

Harold Newell

Urmare: restituit această muncă până în dec. 1947.
Când am fost indisponibil, dar nici eu nu-i am
volut să o plătesc de ea. Bănuiesc că această muncă
a servit puţin oclerii.

Revenind, că în afară de muncă de mai sus, nu am
mai dat lui să trăiască nici ~~un~~ o muncă de bani-
şugiu de locaţie am dat de bună voie şi uşor
de vineri -

Scriptura -

Anchetator

Cp. S. Orquey.

Th. Orquey

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat XENOPOL RADU, născut la 15 Nov. 1902, fiul
lui FILIP și FLORICA, fost comerciant cu ultimul domiciliu
în str. Dr. RACOVITA Nr. 14 București

21 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9,25

" s'a terminat " 12,-

Intrebare:

În declarația verbală făcută de dta față de orga-
nul de anchetă în ziua de 20. II. a. c. ai spus că dta ai
contribuit la constituirea al doilea guvern SANATESCU și
al treilea guvern sub președenția lui RADULESCU. Arată de
unde și prin ce împrejurări dta ai avut acest mandat și
în ce a constat contribuția dta la formarea celor două
guverne după 23 Aug. 1944.

Răspuns:

Datorită relațiilor care le aveam cu P. U. R. am
primit din partea lui PATRASCANU LUCETIU însărcinarea de
a mijloci înțelegere, între cele două partide istorice și
PCR și PSD în vederea constituirii unor noi guverne în
acea perioadă. Mijlocirea mea fiind acceptată de cele 4
partide am reușit de a stabili un acord asupra numărului
de ministere ce reveneau partidelor cât și repartiției
portofoliilor.

De exemplu: Dna ANA PAUKER și dl. LUCA VASILE cât
și PATRASCANU LUCETIU mi-a comunicat că PCR dorește să
aibă în lotul său de ministere Minist. Agriculturii, Minis-
terul Educației Naționale și al Justiției, în principal și
că celelalte ministere ca Minist. Interne, Minist. Externe
și cele economice interesează mai puțin.

Dna ANA PAUKER a accentuat că ministerele eco-
nomice să le ea PNT și PNL.

După stabilirea înțelegerii între partide pentru
ocuparea diferitelor ministere era necesar un președinte
de consiliu de miniștri, deoarece gl. SANATESCU dimisionase

./.
ss/RADU XENOPOL

și refuza să prezideze un nou guvern. Lipsind persoana necesară pentru a prezida Cons. de Miniștri eu m'am prezentat pentru acesta la dna ANA PAUKER care mi-a spus că "trebuie să insist pe lângă gl. SANATESCU să primească președinția noului guvern".

După căderea celui de al doilea guvern SANATESCU sau dus iarăși tratative pentru constituirea unui alt guvern și după stabilirea unui acord, s'a pus din nou problema unui președinte de consiliu de Miniștri.

Bu din nou m'am prezentat la Biroul dñs ANA PAUKER unde am găsit și pe dl. LUCA VASILE și le-am declarat că nu vdd un alt președinte de consiliu de miniștri decât pe gl. RADESCU NICOLAE, propunerea mea după unele discuții și, exitări, a fost imediat acceptată de către dna ANA PAUKER și dl. LUCA VASILE astfel s'a constituit guvernul RADESCU.

Intrebare:

Ce personalități străine ai cunoscut în România care făceau parte din legațiile imperialiste și în ce împrejurări.

Răspuns:

Am cunoscut în anul 1944 toamna pe mareșalul STEPHENSON șeful Misiunii Engleze în Comisiunea de Armistițiu, l-am cunoscut la unele recepții dela cerul marelui industrii în cinstea comisiei de armistițiu, pe generalul SKYLER șeful misiunii americane în comisia de armistițiu în același an și în aceleași împrejurări.

Pe PAUL BONJOUR ministru Franței în Buc. în anul 1945-1946 când gl. DOMBROVSKI la invitat la restaurantul "Cappia". Pe AUBOIEAU consilier la Legația Franței prin 1945 cu ocazia vizitei mele la Legația Franței la un bazar unde se vindeau produse franceze. Pe dl. HESSE Consilierul economic al legației franței l-am cunoscut în 1945-1946 cu ocazia afacerilor mele comerciale. Pe dl. BOVA SCOPA Ministrul Italiei în România în anul 1941-1942 cu ocazia unui ceai la niște prieteni acasă îmi scapă numele însă știu că nevasa celui prieten s'a recăsătorit mai târziu cu col. GHEORGHE STACAR. Pe dl. CLUKISC consilier economic la legația germană în 1940-1941 cu ocazia afacerilor mele comerciale, fostul director al lui BANK OF ROMAINE GION acum 15 ani cu ocazia unei plăți de mărfuri în Anglia. Pe dl. LEIAZERSON din Comisia de armistițiu americană care locuia 1944-1945 la familia BUTCULESCU cu care eu eram prieten și plăti foarte importantă

./.

ss/RADU XENOPOL

al căror nume îmi scapă.

Prezenta declarație a fost citită cu voce tare și cu-vânt de către mine și totul corespunde cu cele declarate.

Semnătura:

ss/RADU XENOPOL

287
276

Anchetator:

Cpt. Dragnea

288

277

Proces-Verbal de interogator

Arestat

XENOPOL RADU nascut la 15 Noiembrie
1892 fiul lui Filip si Florica fost comerciant cu
(Date de stare civila, ultimul domiciliu)
ultimul domiciliu in Str. Dr. Racovita Nr. 14 Bucuresti.

21 Februarie 1953.

Oraşul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 9²⁵ si — min.

„ s'a terminat la „ 12. si — „

Intrebare:

^{organele de ancheta} In declaratiia verbala facuta de ste foto
de ~~Pravda~~ in ziua de 20 II-a c ai spus ca ste ai
contribuit la constituirea ~~pe~~ al doilea guvern Sa-
natescu si al treilea guvern Radescu. ^{sub prezenta lui frate de}
unde si prin ce inregistrari ste ai avut acest man-
dat si in ce a constat contributia ta la for-
marea celor doua guverne dupa 23 Aug 1944.
- Raspuns: Satoriti relatilor care le aveam cu P.C.R
am primit din partea lui Patroscu Lucruti in vor-
cinaro de a mijloci inteligere, intre cele doua partide
istorice si P.C.R si P.S.D. in vederea constituirii unui
noi guvern in acea perioada. Inlocuina mea
fiind acceptata de cele 4 partide am reusit de
a stabili un acord ^{supra} in comunismului de ministere ce erau
partidelor cat si raportului partidelor.

de exemplu. Dna Ana Paucher si Dn Luca Vasile ~~mi~~
cat si Patroscu Lucruti mi-a comunicat ca P.C.R doreste
sa aiba in lotul sau de ministere Ministerul Agriculturii.

Semnatura,

Radu Xenopol

Urmare: pe Generalul Skyles reful misiuni americane. 18
in comisia de organizatie in oculo sau n: in oculo in pizior.

Pe Paul Boukurr ministru frantzi in Buc in anul 945-946.
unimi cand 48 Oambroschi la invitat la restaurantu
"Copsa" Pe Aubois comisar la legatia frantzi
pis 945. Cu ocozia vizitei mele la legatia frantzi la
un boz unde se vindeau produse franceze. Pe St. Hesse
Comisarul economic al legatiei frantzi la Bucuresti in 945-946
Cu ocozia operelor mele cursuale. Pe St. Bova Scopu
ministru Stelari in Romania in anul 1941-1942 cu ocozia
unimie aici la inviti prietenii ocozia unimie mele inviti
stin ca nevasta oculo prieten sa seccarant mai
torgiu cu Col. Ghorghe Stavar, Pe St. Clukisa comisar
economic la legatia germana in 940-941 cu ocozia
operelor mele cursuale, fostul director al lui Bank of
Rumanian. Siou cum 15 ani la ocozia unimie platit de
morfuri in anglia. Pe St. Leifferson Leifferson
din Comisia de organizatie americana core comisa 944-945
la famutia Butculescu cu core cu eram prieten
n: altii foia importanta al coror unimie inviti
Preguata declaratie a fost citita curand cu curand
de catre mine n: totul coregunde cu cele declarate
Archetetur

Cpt. Anguey.

Semnatura -

Radu Vucelja

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat RADU XENOPOL născut la 15 Noembrie 1892
fiul lui FILIP și FLORIA, fost comerciant cu ultimul domi-
ciliu în str. Dr. Racoviță Nr. 11 București

23 Februarie 1953, Buc
Interog. a început la ora 8,3
" s'a terminat " 10,1

Întrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua de
21 Febr. 1953, d-ta ai declarat despre rolul pe care l-ai
avut în formarea guvernului SANATESCU și al celui prezidat
de gl. RADESCU NICOLAE. Arată d-ta mai detaliat care au fost
relațiile d-tale cu PATRASCANU LUCRETIU în ceea ce privește
formarea celor două guverne după 23 August 1944.

Răspuns:

După 23 August 1944, adică cu două-trei săptămâni
în urmă PATRASCANU LUCRETIU m'a chemat și mi-a spus să
fac cunoștință cu dna ANA PAUKER, dl. VASILE LUCA și cu alții
și în acest scop m'a condus la Partid în Aleea Alexandru
unde m'a prezentat și am făcut cunoștință cu persoanele
de mai sus.

După aceasta am ținut legătura cu PATRASCANU, ANA
PAUKER și VASILE LUCA - prima dată cel de mai sus m'au
însărcinatat să mă ocup de chestiunile financiare ale orga-
nizației Apărarea Patriotică nu am făcut mai nimic în
această problemă.

Mai târziu PATRASCANU, dna ANA și dl. VASILE LUCA
m'au însărcinat să mă ocup de organizația ARLUS pe linia
Secției sale economice care avea atunci ca președinte pe
LASCAR CATARGIU și ca vice-președinte pe MAX AUSNIT care
după cât știu LASCAR CATARGIU și MAX AUSNIT au fost reco-
mandați de OERIU.

În legătură cu formarea celui de al doilea guvern
SANATESCU, PATRASCANU m'a chemat la el acasă și mi-a spus,

./.
ss/XENOPOL

că eu sunt persoana cea mai indicată să ajut o înțelegere a celor patru partide în vederea constituirii unui guvern, după care am mers la partid la dna ANA PAUKER care împreună cu dl. VASILE LUCA mi-au confirmat cele spuse de PATRASCANU.

După aceste întrevederi cu cei trei de mai sus am luat contact cu șefii celorlalte partide (MANIU, BRATIANU, și TITEL PETRESCU) care au acceptat mijlocirea mea.

Stabilindu-se de bun acord numărul de ministere și repartitia lor am insistat pe lângă dl. gl. SANATESCU să accepte de a fi din nou președintele Com. de Miniștri, el a acceptat și astfel s'a format al doilea guvern SANATESCU.

Mai târziu când guvernul SANATESCU am reînnoit intervențiile mele în vederea constituirii unui nou guvern.

În legătură cu un nou președinte de consiliu de Miniștri, luând acordul dnei ANA PAUKER și dlui LUCA VASILE asupra persoanei dlui RADESCU am cerut și consimțământul celorlalte partide, după care gl. RADESCU NICOLAE a fost numit prim-ministru.

Cele de mai sus au fost citite cuvant cu cuvant de către mine și corespund întocmai cu cele declarate.

Semnătura
ss/RADU XENOPOL

Anchetator:
Cpt. Dragnea

Proces-Verbal de interogator

Arestat

Radu Xenopol născut la 15 noiembrie
1892 fiul lui Filip și Florica fost comerciant cu vârstă
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
domiciliu în Str. Dr. Racovita Nr. 14 București

23 Februarie 1953

Orașul

București

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 10 și 10 - „

Intrebare:

În procesul verbal de interogatori din ziua
de 21 Feb. 1953, Stă ai declarat despre rolul pe care
l-ai avut în formarea guvernului Sănătescu și al
celui prezidat de El. Rădescu Nicodol. Între Stă mai
detaliat cum ai fost relațiile Stă cu Pătrăscu Lucian
în ceea ce privește formarea celor două guverne după
23 August 1944.

- Răspuns: După 23 August 1944, adică cu două-tre
săptămâni în urmă, Pătrăscu Lucian, mai cunoscut
și mi-a spus că are cunoștință cu Ana Pauleș
și Luca. Vorile și cu alții - în în acest timp era
cănd eu la Cortid în Pleasa Alexandru unde ma
prezentat și am făcut cunoștință cu persoanele
de mai sus.

După aceasta am ținut legătura cu Pătrăscu
Lucian, Ana Pauleș și Vorile Luca - prima dată
cei de mai sus m-au însoțit să mă ocup
de chestiunile financiare ale organizației Apăr-

Semnătura,

Radu Xenopol

Urmare: *noa patriei* *nu am facut mai nimic*
in aceasta problema.

hai terziu Pătrănașu ^{parte} d'na lui. S'le voile Iuca.
Iuan învocat în mîia ocyp. ca de organizația
A.R.L.U.S. je linia bugeti cele economice care
over ^{atunci} Ca. președintele je Lanor Catorzi. n'ca
vies președintele je box bugetit care d'yn
cât stiu Lanor Catorzi n' box bugetit au
fost recomandați de Oerim.

În legătură cu formula, celui de al doilea
guvern Sănătescu, Pătrăscu ma. chemat
la el acasă. m. mi-a spus, că elu sunt pers-
sona cea mai indicată să ajut & înțelege
a celor patru partide în vederea constituierii unui
guvern, după care am mers la part. la dna
Ana Paucel care împreună cu el. Voile Luca
mi-au confirmat cele spuse de Pătrăscu.

supe. oare te intervederai cu cei trei de mai
sus care luau contact cu poporul, de la colare la
portade (Chavim, Brătianu, și Titel Petrescu) care
au acceptat mijlocul meu.

Stabilitudinea de bun acord mutual de co-
nștință și respect. Totuși, am insistat pe lângă
dl. Șt. Simionescu să accepte de a fi din
nou președintele Cons. de învățăm. El a accep-
tat și astfel mi s-a făcut foarte plăcut. Oamenii
simionesci -

hai tozilor cozinat guvernul Sanatoscu
care ramane intervinut. unele in viziunea
Constituirii unui nou guvern.

Se legitima cu un nou presedinte de

Semnătura,

Yang

Urmare: Consiliul de Miniștri luni 2 octombrie 1939
 S-au luat la cunoștință și s-au luat în considerare
 persoanele Gheorghe Rădulescu care cerut și cauză
 la moartea și celorlalte persoane - după care
 Gheorghe Rădulescu nu a fost primit pentru înștiințare.
 Cele de mai sus au fost citite, cerând
 cu curaj de către mine și lauzându-se în tot mai
 cu cele declarate -

Președinte
 Cpt. S. Nagy.

Semnătura -

X. Nagy

~~297~~

283

FOR SUBMITTER

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

7 Octombrie 1952

Orașul Aiud

Interogatoriul a început la ora 19,10. Interogatoriul s'a terminat la ora 24,10.

Eu, Lt. Col. SOLTUTIU IOAN, am interogat în calitate
de anchetator

Numele: POP

Pronumele: GHEORGHE

Anul, luna și ziua nașterii: 1883 Ianuarie 3. Locul nașterii
Poiana Sărată "Trei Scaune".

Cetățenia română, Naționalitatea română.

Apartenența politică P.N.T. din ce an 1904

Studii: Facultatea de drept din Budapesta și Viena

Profesia: avocat-ziarist. Ultimul loc de muncă și funcția

Membriu în delegația permanentă a P.N.T.

Ultimul domiciliu București Splaiul Unirii 5.

Situația familială: căsătorit, fără copii., soția MARIA,
de profesie institutoare.

Origina socială: mic burgheză tatăl notar comunal, 30 jugăre
pământ.

Activitatea politică până în 1947: P.N.T. A participat
la toate alegerile.

Decorații, distincții și premii guvernamentale: "Ordinul
Ferdinand".

În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție: În armata
română, voluntar în 1916, sublocotenent asimilat.

Dacă a fost prizonier: nu.

Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce:
Budapesta-Viena 1902; la studiu - Paris-Berna în propagandă
în 1914, 1919; în 1929 Elveția, în 1929 în Italia; Polonia
1929; Finlanda, Estonia-Letonia 1929; Cehoslovacia 1932;
Spania 1933.

Dacă a participat în bande, în organizații contra revolu-
ționare: Grupul Zărnești - Insurecție armată.

./.

ss/GH.FOPP

Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedeapsă a fost condamnat; 10 ani temniță grea pentru insurecție armată în grupul Zărnești.

285

Intrebare:

În ce împrejurări ai cunoscut d-ta pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Am cunoscut pe dl. LUCRETIU PATRASCANU în 1944 cam în lunile Aprilie-Mai în calitatea mea de fruntaș al P.N.T. având diverse legături și discuții politice în perioada războiului, el fiind un fruntaș comunist intelectual-avocat.

În diverse acțiuni politice și împrejurări diferite, datorită situației politice de atunci LUCRETIU PATRASCANU a avut mai dinainte legături cu unii fruntași ai P.N.T. ca de exemplu dl. MANIU. Relațiile dintre P.N.T. și dl. LUCRETIU PATRASCANU au devenit mai apropiate în epoca 23 August 1944 și după 23 August 1944.

Intrebare:

Ce relații s-au stabilit între conducătorii P.N.T. și LUCRETIU PATRASCANU în perioada războiului.

Răspuns:

După ce apărea evident că România a pierdut războiul și prezența armatelor sovietice în România era inevitabilă, noi am căutat o ieșire din această situație prin creerea unei legături cu Cairo cu anglo-americani pe plan extern, iar pe plan intern dându-ne seama de rolul ce urma să-l joace P.C.R. și muncitorimea română după eliberarea țării de către armatele sovietice, ne-am îndreptat atenția și spre P.C.R. respectiv dl. LUCRETIU PATRASCANU ca un comunist cunoscut, intelectual-avocat și cu vechi legături cu noi fruntași P.N.T.

Toate legăturile mai apropiate ale lui LUCRETIU PATRASCANU cu PNT erau ținute prin dl. IULIU MANIU, care era în contact cu LUCRETIU PATRASCANU.

× Aranjamentele și combinațiile concrete din această perioadă eu nu le cunosc, cunosc doar legăturile aranjate cari s-au stabilit cu el și cari au fost cele de mai sus.

Intrebare:

În ce împrejurări ai lucrat d-ta cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Imediat după lovitura de stat dela 23 August 1944,

./.

ss/GH.POPP

am fost chemat de dl. MANIU care mi-a comunicat că voi pleca la Moscova în delegația de armistițiu condusă de dl. LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare:

Din cine era compusă delegația de armistițiu.

286

Răspuns:

Delegația de armistițiu a fost formată de GRIGORE NICULESCU BUZESTI, având ca președinte pe dl. PATRASCANU și membrii pe ION CRISTU, general DAMACEANU, lt. col. FOCSANEANU, CONSTANTIN VISOIANU, BARBU STIRBEI și eu.

Intrebare:

Care era rolul dumneavoastră în comisia de armistițiu?

Răspuns:

După ce noi am sosit la Moscova și după ce ni s'a înmănat proiectul textului de armistițiu, delegația noastră s'a întrunit sub președenția dlui LUCRETIU PATRASCANU și am convenit în deplină înțelegere ce avem fiecare de susținut, față de proiectul de text înmănat.

În acest sens eu am avut sarcina de a susține punctul nostru de vedere privitor la chestiile teritoriale.

Intrebare:

Cari erau problemele pe cari era să le susțină PATRASCANU?

Răspuns:

Punctul său de vedere, precum și al întregii delegații era ca România să contribuie la războiul antihitlerist numai până la vechile granițe ale României și nu până la completa lichidare a hitlerismului. Acest lucru l'am stabilit între noi înainte de a începe tratativele de armistițiu, în opoziție cu punctul de vedere sovietic care era ca armatele românești și în general România să contribuie la războiul antihitlerist până la completa nimicire a hitlerismului.

Această înțelegere și dorință a delegației noastre a fost susținută de LUCRETIU PATRASCANU în planul ședinței de armistițiu.

Noi consideram că cu toate că România a pierdut războiul în fața Uniunii Sovietice, totuși după terminarea războiului pentru interior și orice eventualitate, e bine să avem o armată puternică în forma și cu cadrele care se formaseră deja atât înainte, cât și în timpul războiului.

ss/GH. POPP

Cu toate că dl. LUCRETIU PATRASCANU a căutat a obține acest lucru, până la urmă nu a reușit.

287

Intrebare:

Ce alte probleme a mai ridicat LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Punctul de vedere al dlui PATRASCANU precum și a întregii noastre delegații era ca imediat după terminarea ostilităților armatele sovietice să părăsească țara. Acest lucru l'am stabilit cu toții împreună înainte, de a începe tratativele de armistițiu.

Această dorință a întregii noastre delegații a fost susținută de dl. LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare:

Cară erau vederile dvoastră a conducătorilor F.N.T. în ulterioara dezvoltare politică a României.

Răspuns:

Noi ne dădeam seama că prezența armatelor sovietice în România va da posibilități largi de afirmare politică maselor largi populare, conduse de F.C.R., ceace va împinge serios înapoi, ba chiar va duce la completa scoatere din viața politică a țării, partidele burgheziei românești care au guvernat țara în răstimpul 1918-1944. Lucru care de altfel s'a petrecut întocmai, contrar intereselor noastre politice.

Dl. LUCRETIU PATRASCANU era singurul fruntaș comunist apropiat de noi a cărui politică corespundea vederilor și intereselor noastre politice. Acțiunile și atitudinea sa naționalistă a fost primită de noi cu simpatie și satisfacție.

Acest proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine, cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine.

Anchetator:
Lt.col.de Securitate
I.Soltuțiu

Semnătura:
ss/GH.FOPP

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale "Ordinul Ferdinand"
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție în armata Română
Voluntar în 1916 Sublocotenent asimilat

17. Dacă a fost prizonier nu
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Budapesta - Hec - 1940
la Budim - Paris - Berne în propagandă în 1914, 1919.
în 1929 Elveția, în 1929 în Italia, Polonia - 1929 - Finlanda

19. Dacă a participat în bande, în organizații Estonia - Letonia - 1919. Cehoslovacia 1929
contra-revoluționare Spania - 1933
Grupul Zărnești - în sursele armatei -

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat 10 ani temniță orea pentru înselecție
armată în grupul Zărnești -

Întrebare: În ce împrejurări ai cunoscut d. l.
pe Lucian Pătrușcanu -

Răspuns:

Am cunoscut pe d. l. Lucian Pătrușcanu
în 1944 plan în lunile Aprilie - Mai, în calitate
mea de frunte al P.N.T. orând diverse
legături și dispoziții politice în perioada războiului,
el fiind un frunte comunist intelectual - orocat.

În diverse acțiuni politice și împrejurări
diferite, datorită situației politice de atunci
Lucian Pătrușcanu a avut mai dinamicitate
legături cu unii frunteni ai P.N.T. sa de cep.
d. l. Marin. Relațiile între P.N.T. și d. l.

Semnătura,

Gh. Popa

Urmare: Lucian Pătrăscu au devenit mai apropiate
în epoca 23 August 1944 și după 23 Aug. 1944.

Intrebare:

Ce relații s-au stabilit între conducători
P.N.T. și Lucian Pătrăscu în perioada de
războiului.

Răspuns:

după ce apăsă evident că România
a pierdut războiul și prezente armatele
sovietice în România era inevitabilă, noi am
căutat o ieșire din această situație prin
cercarea unei legături cu Cairo cu
Anglo-Americanii, pe plan extern, iar pe
plan intern dăruindume seama de rolul
de omul să-l joace P.C.R. și unito-
rismul românesc după eliberarea țării de
către armatele sovietice, ne-am îndreptat
atenția și spre P.C.R. respectiv d-l
Lucian Pătrăscu ca un comunist
cu noroc, intelectual-moroc și cu rechi
legături cu noi frumosi P.N.T.

Toate legăturile mai apropiate ale lui
Lucian Pătrăscu cu P.N.T. erau limitate
prin d-l Iuliu Vlaicu, care era în contact
cu Lucian Pătrăscu.

Tranzacțiile și combinațiile concepute
din această perioadă cu mine erau
surse doar legăturile apropiate care s-au
stabilit cu el și care au fost cele de mai
sus.

Intrebare:

În ce împrejurări ai lucrat d-ta cu

Semnătura,

Th. Pop

Urmare: Lucretiu Pătrășcanu?

Răspuns:

Imediat după înstituirea de Stat dela 23 August 1944, am fost chemat de d-l. Ulici
care mi-a comunicat că voi pleca la
Mosova în delegația de armistițiu condusă
de d-l. Lucretiu Pătrășcanu.

Întrebare:

Știu că eu am condus delegația
de armistițiu:

Răspuns:

Delegația de armistițiu a fost formată
de Grigore Niculescu Buzzești, având ca președinte
pe d-l. Pătrășcanu și membri pe Ion Cristea
general Bănăceanu, lt. col. Focșăneanu, Constantin
Viorian, Barbu Stîrbei și eu.

Întrebare:

Care era rolul dumneavoastră în comisia de
armistițiu?

Răspuns:

După ce noi am fost la Mosova
și după ce mi s'a înmănat proiectul textului
de armistițiu, delegația noastră s'a întrunit
sub președinția d-lui Lucretiu Pătrășcanu
și am convins că în deplină înțelegere ce arem
făcure de sustinut, față de proiectul de
text înmănat.

În acest sens eu am avut surse
de a susține punctul nostru de vedere
privitor la chestiile teritoriale.

Gh. Popa

Urmare:

Întrebare

Cari erau problemele pe care era să
le susțină Pătrușcanu: 2911

Răspuns:

Punctul său de vedere precum și al întregii delegații erau cu România să contribuie la războiul anti-hitlerist numai până la pedalele grunite ale României și nu până la completa lichidare a hitlerismului. Acest lucru l'am stabilit într-ori înainte de a începe tratativele de armistițiu, în apăsătoare cu punctul de vedere sovietic care era cu armatele românești și în general România să contribuie la războiul anti-hitlerist până la completa nimicire a hitlerismului.

Această înțelegere și dorință a delegației noastre a fost susținută de Lucretiu Pătrușcanu în plenumul de birouri de armistițiu.

Voi căsași deram că cu toate că România a pierdut războiul în fața Unirii Sovietice totuși după terminarea războiului pentru interior și orice eventualitate, e bine să avem o armată puternică în formă și cu echipa care se formaseră deja atât înaintea cât și ~~durante~~ ^{înaintea} în timpul războiului.

Cu toate că d-l Lucretiu Pătrușcanu a căutat să obțină acest lucru, până la urmă nu a reușit.

Întrebare

Ce alte probleme a mai ridicat Lucretiu Pătrușcanu?

Semnătura,

Gh. Popa

Urmare: Război

Lucretiu a vedea că d-lui Pătrușcanu venia și a întregii noastre delegații era 'cu imediat' după terminarea stabilizării armatele sovietice să părăsească țara. Acest lucru el am stabilit cu toți împreună înaintea de a începe tratativele de armistițiu. Această dorință a întregii noastre delegații a fost susținută de d-l Lucretiu Pătrușcanu întru totul.

P.N.V. în ultimul dispoziție politică a Rumăniei ^{Război} Noi ne dădeam seama că prezența armatei sovietice în România va da posibilități largi de afirmare politică meselor largi populare conduse de P.C.R. Peace va împinge serios înapoi, ba chiar va duce la completa scutere din viața politică a fărâșurile burgheziei românești care au guvernat țara în războiul 1918-1944. Lucru care de altfel sa petrecut înlocuiri, contror intereselor noastre politice.

D-l Lucretiu Pătrușcanu era singurul frumos comunist apropiat de noi a cărui politică corezunda vederilor și intereselor noastre politice. Acțiunile și atitudinile sa naționaliste a fost primită de noi cu simpatie și satisfacție.

Mut proces verbal de interogatori a fost citit de mine curând cu curând și corezunde întru totul declarațiile de mine -

Incheiat.

let. col. Solter

Semnătura,

H. R. P.

302

291

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat POP GHEORGHE, născut la 3 Ianuarie 1883 în com. Poiana Sărată-Trei Scaune, fost ziarist, condamnat la 20 ani, cu ultimul domiciliu str. Splaiul Unirii Nr. 5 Buc.

9 Martie 1963, Buc.

Interog. a început la ora 11,30

" s'a terminat " 14

Întrebare

Când și prin cine ai cunoscut dta pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns

Am cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU în vara a anului 1944, prin IULIU RANTU.

Întrebare

Arată dta locul unde ai cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU.

Răspuns

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut în locuința lui EIL GHILEZAN (fruntaș P.M.). Locuința lui GHILEZAN se găsea în clădirea Săcii Ardeleni.

Întrebare

Cum a ajuns LUCRETIU PATRASCANU în locuința lui GHILEZAN?

Răspuns

Eu-mi aduc aminte cum a venit PATRASCANU la întâlnire. Cu o zi înainte de întâlnire, IULIU RANTU mi-a spus că el va întâlni pe PATRASCANU fruntaș al PCR-ului, cu care coase mi-a spus să vin și eu la întrvedere pentru a mă pune în legătură cu PATRASCANU. În ziua întâlnirii IULIU RANTU, mi-a dat telefon, comunicându-mi să vin cu PATRASCANU la coșt.

Întrebare

Arată dta împrejurările în care ai ajuns în locuința lui GHILEZAN și pe cine ai găsit acolo?

./.

sa/GH.POP

Răspuns

303
292
În urma telefonului primit m'am dus pe jos la
cuișca lui GHILEȘAN, unde se găsea IULIU MANIU și IUREȚIU
PATRASCANU. La intrare m'a întâmpinat Dr. VIRGIL SOLOMON, care
mi-a spus că PATRASCANU este acolo și m'a pregătit să intru
în cabinetul lui IULIU MANIU. IULIU MANIU a făcut prezentarea
noastră și mi-a spus că PATRASCANU este persoana care repre-
zintă PCR-ul cu care vom face acțiune comună pentru răs-
turnarea guvernului ANTONESCU.

Întrebare

Arată dta ce probleme politice și totuși s'au
discutat la această consfățuire?

Răspuns

Am asistat la consfățuire câteva minute după care
am părăsit camera. Știu de la MANIU că subiectul consfățuirii
a fost o acțiune comună în scopul de a răsturna guvernul
ANTONESCU și de a scoate România din război.

Întrebare

Dece a fost necesar ca dta să fi pus în contact
cu PATRASCANU.

Răspuns

Fiind secretarul general al partidului național-ță-
rănesc-MANIU, în cazul unei acțiuni de stradă contra guver-
nului ANTONESCU ar fi avut atribuțiunea de a organiza această
acțiune din partea PNT-ului.

Întrebare

Dece fel de acțiune era vorba și practic cum tre-
buia dusă?

Răspuns

Această acțiune urma să se desfășoare în trei
direcții: 1) prin manifestații de stradă contra regimului
ANTONESCU, 2) prin o acțiune de convingere pe lângă fostul
rege Mihai, pentru a-l determina să schimbe guvernul 3) prin
luare de contact prin comandanți și ofițeri superiori din
armată pentru a-i câștiga în vederea încheierii armistițiului.

În legătură cu răsturnarea regimului ANTONESCU,
PATRASCANU a cerut lui MANIU grăbirea acțiunii pentru răs-
turnarea lui ANTONESCU. IULIU MANIU a declarat că partidul
național țărănesc este gata să facă această acțiune de stra-
dă și că poate pune în mișcare oricând o mulțime de 10.000
oameni în acest scop, cerând lui PATRASCANU să se angaja-
mentul de a face același lucru din partea Partidului Comunist.

PATRASCANU s'a declarat gata de a face acest lucru și de-
ridica din partea Partidului 20.000 oameni în vederea manifes-
tației. Dar mai târziu când a urmat să dea un răspuns definitiv
el a revenit asupra promisiunii, spunând că o acțiune de
fel ar putea să oscară jertfe prea mari de vieți omenești din
partea muncitorilor. În acest fel acțiunea de otrăvire plănuită
a fost părăsită și s'a căutat alte metode pentru răsturnarea
guvernului ANTONESCU, de care eu nu am cunoștință.

Întrebare

Când și unde ai mai întâlnit d-ta pe DURETIU PATRAS-
CANU?

Răspuns

Până la 23 August, l-am întâlnit de două sau trei
ori la IULIU MANIU în str. Schitu Măgureanu Nr. 16. Cu PATRASCANU
de aceste date n'am discutat nimic important, decât câteva
cuvinte, el se retrăgea în birou cu MANIU unde discutau îm-
preună.

Întrebare

Când l-am întâlnit la IULIU MANIU pe PATRASCANU, ziua
sau noaptea?

Răspuns

De fiecare dată l-am văzut ziua pe PATRASCANU în
casa lui MANIU.

Întrebare

Unde locuia PATRASCANU în vremea aceea și cum putea
veni ziua la IULIU MANIU.

Răspuns

Nu cunosc unde locuia PATRASCANU, știu că se afla la
București, venit de la Poiana Tapului unde avea domiciliu ob-
ligatoriu și de unde fugise fără știința autorităților. Cu
toate că locuința lui MANIU era supravegheată de trei sau
patru agenți ai siguranței zilnic, PATRASCANU venea ziua la
IULIU MANIU.

Întrebare

Arată d-ta ce asigurări i-a dat PATRASCANU lui IULIU
MANIU în legătură cu activitatea politică comună după 23
August 1944?

Răspuns

N'am cunoștință de asigurările date de PATRASCANU
lui MANIU și nici de activitatea comună dusă de aceștia.

Întrebare

Ce întâlniri ai avut d-ta cu PATRASCANU după 23
August 1944.

Răspuns

./.

ss/HH. POPP

305

După 28 August, am întâlnit pe LUCRETIU PATRASCANU, însoți cu ocarla călătoriei noastre la Moscova și pe urmă nu l-am mai întâlnit decât după numirea mea în guvernul SANATESCU (Noembrie 1944) și în continuare în guvernul RĂDESCU, adică până la 6 Martie 1945. 294

Întrebare

Arată dă ce discuții politice ai avut cu PATRASCANU în perioada arătată mai sus?

Răspuns

L-am întâlnit pe LUCRETIU PATRASCANU cu ocaria ședințelor Consiliului de Miniștri. Înainte și după ședințe schimbam cu PATRASCANU câteva cuvinte despre evenimentele în curs, s'au despre unele proiecte care se discutau în Consiliul de Miniștri. Cu prilejul acestor discuții PATRASCANU mi-a făcut aluzie la o colaborare între PNT-Maniu și el (PATRASCANU). La aluziile făcute de PATRASCANU, eu n'am reacționat, deși față de el i-am spus că da, ar fi bună o colaborare.

După ce am citit procesul verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este exact, susțin și acum.

Anchetat:
ss/ȘH POPP

Anchetator
Lt. Maj. I. Stăneș

Urmare: Intrebare Nota alta impregnata în care ai -
apare în locuinta lui Ghiliga și pe cine ai găsit acolo -

Răspuns În urma telefonului primit mi-am dus
pe for la locuinta lui Ghiliga, unde m-a găsit în
clădire și lucrul pătrunse. La intrare m-a întâmpinat
dr. Virgil Solomon, care mi-a spus că pătrunse este
acolo și m-a propus să intru în cabinetul lui Iuliu
Clăreanu. Iuliu Clăreanu a făcut prezentarea noastră și
mi-a spus că pătrunse este persoana care reprezintă -
P.C.R.-ul în care s-au făcut acțiunile comune pentru
restaurarea guvernului Antonescu.

Intrebare Nota alta ce probleme politice și tactice
s-a discutat la această conferință:

Răspuns Am vorbit la conferință despre viitorul țării
care am jănit camera. Stiu că clăreanu că subiectul con-
ferinței a fost e acțiunile comune în scopul de a restaura
guvernul Antonescu și de a scoate România de război.

Intrebare De ce a fost necesar ca alta să fi fost
în contact cu pătrunse

Răspuns Fiind secretarul general al partidului
național român - clăreanu, în cazul unei acțiuni de revoltă
contra guvernului Antonescu ar fi avut olistinua de a argo-
niza această acțiune din parte P.N.T.-ului.

Intrebare De ce fel de acțiune era vorba
și practic cum trebuia dusă:

Răspuns Această acțiune urma să se desfășoare
în trei direcții: 1, prin manifestări de revoltă contra guvernului
Antonescu 2, prin e acțiune de conștientizare pe lângă forțele
rege ale țării, pentru a determina să revină guvernul
3, prin luare de contact cu comandanți și ofițeri supuși
din armată pentru a câștiga apoi ai câștiga în vedea

Semnătura,

Gh. Popa

Urmare: încheii punerii-tuturii.

307
96
În legătura cu răscoana regelului Antonescu, Pătrășcu
a avut în elanurile grăbire acțiunii pentru răscoana lui Antonescu.
Juliu Călinescu a declarat că partidul național românesc este
gata să facă această acțiune de stăruie și că poate pune în
mișcare și canal o mulțime de 10.000 oameni și acest lucru,
când lui Pătrășcu să ia angajamentul de a face o acțiune
bună din partea Partidului Comunist. Pătrășcu sa declarat
gata de a face acest lucru și de a ridica din partea Partidului
deosebite oameni în vederea manifestării. Dar mai târziu
când a murit să de a nu răspunde de furturi și a mai
sunt asupra prăvăliilor, spunându-l că o acțiune de acest fel
se putea să ceară jefă prea mare și să fie omorâți din
partea comunistilor. Îu acest fel acțiunea de stăruie planificată
a fost părăsită și sa căutat alte mijloace pentru răscoana
regelului Antonescu, de care se nu are cunoștință.

Intrebare: Când și unde ai mai întâlnit de la
pe înaintea Pătrășcu?

Răspuns: Până la 18 August, l-am întâlnit de câteva
ori și ori la Juliu Călinescu în Str. Pătrășcu Clujului
nr. 16. Cu Pătrășcu de aceste date nu am discutat nimic
important, decât câteva cuvinte, și ne uităgeam și biau cu
Călinescu unele discuții superficiale.

Intrebare: Când l-ai întâlnit la Juliu Călinescu pe
Pătrășcu, ziua sau noaptea?

Răspuns: De fiecare dată l-am văzut ziua
pe Pătrășcu în casa lui Călinescu.

Intrebare: Unde locuia Pătrășcu în prima perioadă
și cum putea avea acces la Juliu Călinescu?

Răspuns: Eu cunosc unele locuințe Pătrășcu, și
sa se afla la București, venit dintr-o țară Populii unde

Urmare: a una domiciliu obligatoriu și de unele fuzii fără
stinta autorităților. Cu toate că boala lui Ilarion era
suprasplinită de cei erau potuș ageni ai regimului, jilove,
Pătrășcanu nu a ajuns la Iuliu Ilarion.

Intrebare: Prota este la originea și a dat Pătrășcanu
lui Iuliu Ilarion în legătură cu activitatea politică comună
după 15 August 1944.

Răspuns: Nu am cunoștință de originile date
de Pătrășcanu lui Ilarion și nici de activitatea comună
dusă de acesta.

Intrebare: Ce întotdeauna ai avut ota cu Pătrășcanu
după 15 August 1944.

Răspuns: După 15 August, am întâlnit pe la bucurii
Pătrășcanu, întotdeauna cu ocazia călătoriei noastre la clădirea
și pe urmă am l-am mai întâlnit decât după
învingerea mea în guvernul Lăcustă (noiembrie 1944)
și în continuare în guvernul Rădescu, adică până
la 6. decembrie 1945.

Intrebare: Prota ota de discutiile politice ai
avut cu Pătrășcanu în perioada arătată mai sus.

Răspuns: Nu am întâlnit pe la bucurii Pătrășcanu cu
ocazia sedințelor Comitetului de alinație. Înaintea și
după victoria sovietică cu Pătrășcanu călătoream cu mine și
serviciul în curs, sau după unele probleme care ne
discutam în Comitetul de alinație. Cu prilejul acestor
discuții Pătrășcanu avea să-lucit aluzii la o colaborare
între I. N. I. Ilarion și el (Pătrășcanu) la aluzii
lăuate de Pătrășcanu, eu nu am răspuns, după lăua
de el și am spus că da, eu fi lăua o colaborare.

După ce am citit I. P. V. de întrebări au avut eu eu sunt
și am căutat să se exact, numărul și numărul.

Încheietor
pe mij Pătrășcanu

Încheietor -
Semnătura,

I. P. Pop

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat POP GHEORGHE, născut la 3 Ianuarie 1933 în
com. Potana Străta jud. Trei Scame, de profesie fost ziarist,
cu ultimul domiciliu str. Splaiul Unirii Nr. 5 Buc.

12 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 10, 5

" s'a terminat " 13

Întrebare

Arată d-ta cum s'a format guvernul de bloc în
August 1947?

Răspuns

După știrile mele, fostul rege Mihai a dorit încă
înainte de 23 August, ca viitorul guvern după răsturnarea
lui ANTONESCU să fie un guvern civil prezidat de IULIU MANIU.
IULIU MANIU a fost însă de părere ca primul guvern după ră-
sturnarea lui ANTONESCU să fie un guvern compus din militari,
întrucât încheierea armistițiului este un act de natură mili-
tară și deci este indicat să fie semnat de un guvern de mi-
litari. Fostul rege MIHAI și-a manifestat nemulțumirea pentru
acest refuz a lui MANIU și a cerut lui MIHAI POPOVICI ca să
convingă pe MANIU să primească președenția acestui guvern.
MIHAI POPOVICI a reușit să-l convingă pe MANIU să ad-
mیت conform dorinței regelui.

Cu toate acestea în seara de 23 August, când după
arestarea lui ANTONESCU s'a anunțat formarea noului guvern,
am avut surpriza să aflăm că noul guvern, este un guvern de
militari, prezidat de generalul SAMATESCU, în care au intrat
și câte un reprezentant al celor patru partide.

Întrebare

Când și în ce împrejurări ai aflat d-ta că fostul
rege ti delegase pe MANIU cu formarea guvernului după 23
August?

Răspuns

Am aflat acestea cu puține zile înainte de 23 Au-
gust, dela AUREL LEOCUTIA, și Dr. VIRGIL SOLOMON, care erau
în contact permanent cu IULIU MANIU.

./.

ss/GH. POPP

Întrebare

Arată că cum s'a ajuns la participarea-reprezentanților celor patru partide la primul guvern?

298

Răspuns

În luna Mai 1944 IULIU MANIU mi-a comunicat că cele trei mari puteri ne cer ca încă înainte de răsturnarea lui ANTONESCU cele patru partide, adică PNT, PNL, PSD și PCR să convie asupra unei baze principale comune cu privire la răsturnarea lui ANTONESCU și la directivele politice pe care le urma noul guvern. Între acestea erau răsturnarea lui ANTONESCU, eșiră din război a României și încheierea unui armistițiu și instaurarea unui regim de libertăți politice și de guvernare democratică.

Întrebare

Ce pregătiri s'au făcut în vederea colaborării celor patru partide?

Răspuns

În luna Mai 1944, am convocat pe reprezentanții celor patru partide în locuința mea d în str. Negru Vodă, unde au început discuțiile cu privire la bazele viitoarei guvernări.

Discuțiile au continuat în alte patru ocolișuri ținute la ZAMFIRESCU, HODITA și la mine.

Întrebare

Cine a participat la consfățuri și ce anume s'a discutat?

Răspuns

Din partea partidului liberal a fost BESE BRATIANU și ZAMFIRESCU. Din partea PNT-ului IOAN HODITA și eu mine. Mi-am adus aminte de reprezentanții PSD-ului și ai PCR. Cu prilejul ședințelor s'a căutat de acord asupra răsturnării regimului lui ANTONESCU, asupra eșirii din război a României și asupra instaurării unui regim de libertăți politice și democratice.

Întrebare

Ce participare ai avut de la în anul de la 23 Aug. 1944?

Răspuns

N'am-avut nici-o participare directă.

Întrebare

Ce participare ai avut indirect?

Răspuns

Știu că MANIU a avut în timpul războiului un aparat radio IFF cu care purta corespondență cu englezii de la Cairo.

././ es/GH. POPP

Prin acest aparat MANIU transmitea informații politice și primea dela englezi încredințări. Eu i-am dat un tîndr de încredere, IOAN VISA care făcea cifrarea și descifrarea mesajului primit dela englezi. IOAN VISA împreună cu RICA GECHESSU și alte câteva persoane au fost arestați de Poliția lui ANTONESCU și duși în judecată. Înainte de judecarea procesului, MANIU a comunicat lui ANTONESCU că dacă procesul va fi judecat el, MANIU, se va prezenta în fața instanței și va declara că el este autorul telegramelor și deci principalul vinovat, e el nu ce-i arestați care nu au fost decît ajutoarele sale. ANTONESCU impresionat de această comunicare a oprit judecarea procesului.

Întrebare

Arată dă activitatea și căldăgia lui PATRASCANU cu MANIU în această perioadă, arată mai sus?

Răspuns

Stiu numai atât că PATRASCANU în calitate de reprezentant al Partidului Comunist se întâlnea cu MANIU destul de des. Nu stiu ce discutau concret.

Întrebare

Se cunosti dă despre înțelegerea dintre MANIU și PATRASCANU în formarea guvernului de bloc după 23 August 1944.

Răspuns

Nu cunosc nimica.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvînt cu cuvînt și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat
ss/GH. POPP

Anchetator:
Lt. Maj. T. Staicu

Proces-Verbal de interogator

Arestat Cop. Ghiorghiu, născut la 3 ianuarie 1888 în
Com. Poiana Fărată jud. Iri. Prahova, de profesie
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Lot piatră, cu ultimul domiciliu Str. Episcopiei nr. 1
nr. 8 București

12 Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 5 min.

" s'a terminat la " 12 și "

Intrebare: Arată ota cum va format guvernul
de bloc în August 1944.

Răspuns: După otrăvirea regelui, forțat regele
 althai a devenit înă înaintea de 12 August, ca
 rezultatul guvernului după răsturnarea lui Antonescu
 să fie un guvern civil prezidat de Iuliu
 Clănuș. Iuliu Clănuș a fost înă de pomeni ca
 primul guvern după răsturnarea lui Antonescu
 să fie un guvern compus din militari, întrucât
 încheierea armistitului este un act de natură
 militară și deci este indicat să fie numit
 de un guvern de militari. Forțat regele althai
 și a manifestat nemulțumirea pentru acest refuz
 a lui Clănuș și a venit lui althai Popovici
 că să convingă pe Clănuș să primească pre-
 zidenția acestui guvern. althai Popovici
 a reușit să-l convingă pe Clănuș ca să
 primească conform dorinței regelui.

Semnătura,

Sh. Pop

Urmare: Cu toate acestea în noaptea de 28 August, când după autarea lui Puterea s-a sa amintit formarea noului guvern, care sunt surpriza să aflăm că noul guvern, este un guvern de unitate, prezidat de generalul - Tănăsescu, în care au intrat și câte un reprezentant al celor patru partide.

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai aflat de la că fostul rege îl obligase pe elanul cu formarea guvernului după 28 - August?

Răspuns: Am aflat acestea cu puțin timp înainte de 28 August, de la Punct la Căuta și Dr. Virgil Solomon, care erau în contact permanent cu Iuliu elanul.

Intrebare: Notă de la cum va ajuns la participarea reprezentanților celor patru partide la primul guvern?

Răspuns: În luna elanului 1944 Iuliu elanul mi-a comunicat că cele trei mari puteri și ne cer ca încă înainte de răsturnarea lui Puterea cele patru partide, adică P.N.T., P.N.L., P.S.D. și P.C.R. să consilie asupra unei baze principale comune cu privire la răsturnarea lui Puterea și la direcțiile politice pe care le va urma noul guvern. După toate acestea erau răsturnarea lui Puterea, și ea alina războiul a României și schimbarea unui amestec și înstaurarea unui regim de libertate publică și de guvernare democratică.

Intrebare: Ce pregătiri s-au făcut în vederea colaborării celor patru partide.

Semnătura,

L. Popa

Urmare: Răspuns: În luna Mai 1944, am cunoscut pe reprezentanți ai lor partii politice în locuința mea din strada Regimului, unde am început discuțiile pe prime la toate bozeli viitoare guvernuri.

Discuțiile au continuat în alte partii cinci incluziv timburi la 'Zamfresu', 'Hudita' și la mine.

Intubare: Cui a participat la cele convorbiri și ce amine și a obținut

Răspuns: Din partea partidei liberale a fost Bete Matham și Zamfresu. Din partea T.N.T.ului Ioan 'Hudita' și cu mijloc. Nu-mi amine aminele de reprezentanți T.N.T.ului și ai T.C.H.ului. Cu subiectul redimțelor și a cîșut de acord asupra restituerii inginerilor lui Putnam, asupra vîrșii din cîșoare a României, și asupra instaurării unei regim de libertate publice și democratice.

Intubare: Ce participare ai avut de la în școală de la ei fugit.

Răspuns: Nu am avut nici-o participare directă

Intubare: Ce participare ai avut în studiile

Răspuns: Plus că alături a avut în limba engleză în gîndul realității F.F.F. cu care puncta corespondența cu englezi de la Casa. Prin care gîndul alături transmise informații politice și primele de la englezi în studii. Eu li-am dat unele tîmber de sicrie, Ioan Vira care facea cîșoare și de cîșoare materialele primite de la englezi. Ioan Vira împreună cu Riea George și alți cîșoare persoane au fost arestați de poliția lui Putnam și de la în judecată. Făcînd înaintea de judecarea

Semnătura,

L. Popa

Urmare: preseiului clerului a comuncat lui Petrusen
ca daca preseiul va fi putut el, clerului, se va
prezenta in fata curtenilor si va declara ca el este
autorul religiozilor si dicitu principalul vinovat, si
cu el si aratati core - nu au fost decat apatarii
soli. Petrusen imprefianat de aceasta comuncare
a apatit goli puterea preseiului.

Intrebare Nota ota sollicitatia in corotaria
lui Patricianu cu clerului in aceasta penasta,
aratati cuai sus:

Raspuns: Stiu cuai atat ca Patricianu
in celitate de reprezentant a. l. Partidului Comunist
se intala cu clerului dreptul de dls. In stii cu
ol, autan acuant.

Intrebare: Ce curori ota dlspe in -
eligena diinte clerului si Patricianu in forma
guvernului de bloc supa 18 August 1944 -

Raspuns: In curor curiora.

Dupa ce am atit prezentul proas verbal de in -
terogatori cuvant cu cuvant si am constatati ca este
in forma cu cele declarate de mine, sustin si renunz -

Anchitat

Anchitator:
re imp. J. Staiu

L. Popa

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat POP GHEORGHE, născut la 3 Ian. 1883 în com.
Poiana Sărată jud. Trei Scaune, fost zidarist, cu ultimul domi-
ciliu Splaiul Unirii Nr. 5 Buc.

18 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9,15

" s'a terminat " 12,30

Întrebare

Când și prin cine ai cunoscut dta pe HERBERT ZILBER -
BELU?

Răspuns

Am cunoscut pe H. ZILBER în toamna anului 1944, la
CEC, unde am fost numit atunci membru în consiliul de admi-
nistrație. ZILBER mi-a fost prezentat de directorul general
al CEC-ului ROMOLOVANU, în localul CEC-ului.

Întrebare

De cine a fost numit ZILBER în această funcție?

Răspuns

Nu am cunoștință de cine a fost numit ZILBER.

Întrebare

Ce legături ai avut dta cu ZILBER și cât timp ai
lucrat împreună cu el la CEC.

Răspuns

Am fost membru în consiliul de administrație al CEC
începând din toamna anului 1944, până în primăvara anului 1947
când am fost scos din consiliu.

Legătura mea cu ZILBER a fost oficială, cu calitatea
pe care o are membrii aceluiasi consiliu. Discutam cu dînsul
ca și cu restul, cererile de împrumuturi care se prezentau
în ședințele Consiliului.

Întrebare

Arată dta conversațiile politice avute cu ZILBER?

Răspuns

N'am avut cu HERBERT ZILBER discuții cu caracter
politic, decât chestiuni fără importanță de care nu-mi mai
se/SH. POPP

aduc aminte.

Intrebare

|| Ce ai discutat cu ZILBER în legătură cu atitudinea lui PATRASCANU față de PNT-MANIU și față de burghezie.

Răspuns

|| În cursul discuțiilor mele cu ZILBER, acesta mi-a spus că PATRASCANU este de părere că ar trebui să se ajungă la un acord de colaborare al Partidului Comunist cu partidele burgheze. Nu mi-a precizat însă în ce constă această colaborare.

Intrebare

|| Ce ai răspuns dta la cele spuse de ZILBER?

Răspuns

|| Eu nu am răspuns nimic, așteptând ca ZILBER să-mi dea amănunte.

Intrebare

|| Partidul național țărănesc era interesat într-o colaborare cu Partidul Comunist după 23 August?

Răspuns

|| Da, era interesat, dacă colaborarea s-ar fi putut realiza în condițiuni mai bune decât cele din timpul guvernării ce a avut loc până la 8 Martie 1945.

Intrebare

|| În afară de PATRASCANU și ZILBER mai era cineva din Partidul Comunist pentru o colaborare cu PNT-ul.

Răspuns

|| Nu cunosc pe nimeni, am auzit că PATRASCANU avea în jurul său un grup de tineri intelectuali care îl urma în politica sa.

Intrebare

|| De la cine ai auzit dta de grupul de tineri a lui PATRASCANU?

Răspuns

|| Acest lucru l-am auzit în cadrul partidului național țărănesc. Nu-mi aduc aminte de la cine am auzit de acest lucru.

Intrebare

|| Ancheta fii care să fi sincer și să arăți legăturile secrete avute de PATRASCANU după 8 Martie 1945 cu IULIU MANIU prin NICULESCU BUZESII și PICH IORDANESCU?

Răspuns

|| Nu am nicio cunoștință de legăturile secrete dintre PATRASCANU și MANIU.

./.

ss/GR POPP

315

Intrebare

Unde te aflaai dta în vara anului 1948, în timpul
crizei constituționale?

344

Răspuns

Majoritatea timpului am stat în București, în afara
de o lună (Iulie) când am stat în orașul Stalin.

Intrebare

Arata dta discuțiile avute cu ZILBER în vremea
crizei constituționale.

Răspuns

M'am avut nicio discuție cu ZILBER, în legătură cu
evenimentele importante din vremea aceea.

După ce am citit prezentul proces-verbal de inte-
rogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai
cu cele declarate de mine, auzin și semnez.

Anchetat
as/GH. POPP

Anchetator

LT! Maj. Statcu I.

346

305

Proces-Verbal de interogator

Arestat Cop. Ghiorghie născut la 8. Ian. 1918 în
Com. Pașana Lăsată județ Făclăuș, fost născut
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în Făclăuș în anul 1944

18 Martie 1958

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10.15 și s-a terminat la 12.30

Intrebare: Cănel și prim cine ai cunoscut alături de Herbert Ziller - Rebe:

Răspuns: Am cunoscut pe H. Ziller în toamna anului 1944, la C.F.C., unde am fost numit atunci membru în Comitetul de administrație. Ziller mi-a fost prezentat de directorul general al C.F.C.-ului Tomoloșeanu, în cadrul C.F.C.-ului.

Intrebare: De cine a fost numit Ziller în această funcție:

Răspuns: Am avut cunoștință de cine a fost numit Ziller.

Intrebare: De legături ai avut alături de Ziller și cât timp ai lucrat împreună cu el la C.F.C.

Răspuns: Am fost membru în Comitetul de administrație al C.F.C.-ului, începând din toamna anului 1944, până în primăvara anului

Semnătura,

Urmare: lui 1947, când am fost vor din Consiliu.

Legătura mea cu Ziller a fost oficială, cu calitatea pe care o are membrii aceluiași Consiliu. Discutam de stăruie ca și cu vestitul, cunoscutul și influentul care se prezenta în calitate de Consiliu.

Interbare: Notă alta concuratului politicii a avut cu Ziller:

Răspuns: Nu am avut cu Herbert Ziller discuții cu caracter politic, decât chestiuni foarte importante de care sunui mai aduc aminte.

Interbare: Ce ai discutat cu Ziller în legătură cu atitudinea lui Pătrășanu față de F.N.F. - elanul și față de lungheție:

Răspuns: În cursul discuțiilor mele cu Ziller, acesta mi-a spus că Pătrășanu este de părere că ar trebui să se ajungă la un acord de colaborare al Partidului Comunist cu partidul lungheț. Eu mi-a spus că înțeleg că este vorba de această colaborare.

Interbare: Ce ai răspuns oltă la cele spuse de Ziller:

Răspuns: Eu nu am răspuns nimic, acceptând că Ziller să-mi dea o înțelegere.

Interbare: Partidul național țărănesc era interesat într-o colaborare cu P. Comunist după 13 August:

Răspuns: Da, era interesat, dacă colaborarea s-ar fi putut realiza în condiții mai bune decât acele din timpul guvernării de așezat de la 13 August 1947.

Interbare: Înafară de Pătrășanu și Ziller mai

Semnătura,

G. H. Popa

~~318~~
307

HUIDITA IO

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul HUDITA IOAN, născut la 1 Aug. 1896 în com.
Bogdănești-Bata, fiul lui VASILE și MARIA, de profesie profesor
universitar, cu ultimul domiciliu în Buc. str. H. Nr. 11

29 August 1953, Sighet

Interog. a început la ora 12,30

" s'a terminat " 14.-

Intrebare

Ce funcții aveai d-ta în PNT în timpul războiului?

Răspuns

În timpul războiului dețineam funcția de secretar ge-
neral adjuncț al PNT, pe teritoriul vechiului regat.

Intrebare

Despre evenimentele dela 23 August 1944, cu cine le
discutai în PNT?

Răspuns

Le discutam cu MANIU, cu LUPU și cu GHITA POP.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu MANIU privitor la colaborarea
lui cu PATRASCANU?

Răspuns

În ziua de 5 Mai 1944 am fost însărcinat de IULIU
MANIU să-l legătură cu delegații d-lui PATRASCANU și a celorlalți
două partide, pentru ca mai înainte dl. MANIU luase contact cu dl.
PATRASCANU și ceilalți în vederea acțiunii dela 23 Aug. 1944.

Intrebare

De când era în legătură PATRASCANU cu MANIU?

Răspuns

PATRASCANU era în legătură cu MANIU în tot timpul
războiului eu văzându-l la MANIU de mai multe ori în 1942-43-44,
întrând la el, eu neparticipând la discuțiile dintre ei.

După terminarea discuțiilor cu PATRASCANU, MANIU mă
punea în curent adeseori despre discuțiile avute cu el subliniind
utilitatea legăturilor cu el pentru orice eventualitate.

MANIU mi-a spus de faptul atragerii lui PATRASCANU
de către el în acțiunea pentru 23 August.

./.

se/HUDITA

Întrebare

Dece aluat legătura MANIU tocmai cu PATRASCANU și nu cu vreun alt conducător real al PCR?

309

Răspuns

Pentru că în tot timpul războiului PATRASCANU se prezenta ca fiind singurul reprezentant oficial și conducător al Partidului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arestat

sa/I. HUDITA

Anchetatori:

Lt.col.de Securitate

I.Soltuțiu

Lt.maj.de Securitate

V.Văntoru

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Hudita Ioan, născut la 1 Aug. 1896 în
 Com. Bogdănești - Băia, fiul lui Foșile și Horta de
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 profesiei profesor universitar, cu ultimul domiciliu
 în Buc. Str. H. N.º 11

29 August 1953

Orașul

Lighet

Interogatoriul a început la ora 12 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 14 și 00 „

Intrebare: Ce funcții aveai st. în P.N.T. în
 timpul războiului?

Răspuns: În timpul războiului detinam
 funcția de secretar general ^{adjuv.} al P.N.T. pe teritoriul
 Măcinului Regat.

Intrebare: După evenimentele din
 23 August 1944 în cine le discutați în P.N.T.?

Răspuns: Le discutam în manieră, în după
 și în Shite Pop.

Intrebare: Ce discuții ai avut în manieră
 printr-o la calabreșă lui în Potârșca?

Răspuns: În ziua de 5 Mai 1944 am fost
 înmărmărit de Iuliu manieră să iau legătura
 cu delegații Șt. Potârșca și o calabreșă
 două partide pentru o mai înainte Șt. manieră
luate contact cu Șt. Potârșca și cei alți
 în vedere act min din 23 Aug. 1944.

Intrebare: Și când era în legătura

Semnătura,

Hudita

Urmare: Potrăscu cu Ionuț?

Răspuns: Potrăscu nu s-a legătura cu Ionuț în tot timpul războiului și după război la Ionuț de mai multe ori în 1942-43-44, făcând la el, cu participarea la discuțiile dintr-un ei.

După terminarea războiului în Potrăscu, Ionuț nu punea în curtea adolescenți ologhe discuțiile amite cu el subliniind utilitatea legăturilor cu el pentru orice mutualitate.

Ionuț mi-a spus de faptul otrăgerii lui Potrăscu de către el în octombrie pentru 23 August.

Intrebare: Dacă a fost legătura Ionuț tocmai cu Potrăscu și nu cu vreun alt conducător real al P.C.R.?

Răspuns: Pentru că în tot timpul războiului Potrăscu se prezenta ca fiind singurul reprezentant oficial și conducător al Partidului.

După ce am citit curând în curând președintele presedinte de interogatori și am constatat că este interesat cu cele declarate de mine, îl suna și semna.

Interpretare:

Interpretare,

Dr. Cal. de Sec.

Dr. Leg. de Sec. Ionuț

14 wife

~~322~~

311

ALTHEA J. AUSTIN

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul I. MIHALACHE, cu ultimul domiciliu în Dobregi Muscel, declar următoarele:

I. În ziua de 22 Aug. 1944, aflându-mă la Dobregi, am primit un telefon de la dl. IULIU MANIU să vin cu automobilul ce mi se trimite și să mă prezint d-sale. Ajungând pe la ora 8 seara i-am telefonat că am sosit și mi-a spus să mă duc imediat la Președinția Cons. de Miniștri unde mă așteaptă MIHAILU ANTONESCU și după ce termin cu acesta și mă duc la dsa.

Mergând la Președinție, M. ANTONESCU mi-a spus că așteaptă pe mareșalul ANTONESCU "să vie de pe front", că va sosit pe la 8 seara, că va aranja să mă primească imediat, că eu să-i spun deschis punctul nostru de vedere cu privire la ceea ce credem că trebuie să facă el în interesul țării. (Am văzut din acestea că el e la curent cu punctul nostru de vedere și nu am discutat cu el nimic mai mult în acel moment). Mi-a spus să aștept telefon acasă când să vin, că să nu aștept la Președinție. Am primit telefon către ora 9 să mă duc imediat, ceea ce am și făcut, fiind îndată primit de gen. ANTONESCU.

A început prin a-mi spune că se întoarce dezolat de la bandada ce a văzut în rândurile soldaților care se retrag în totală dezordine, în așa măsură că se gândise în primul moment să înfiereze ca lagitate o astfel de dezordine; dar când a văzut că și armata germană face la fel, s'a oprit. Mi-a spus că frontul este complet rupt și că e convins că armatele sovietice vor sosi pe curând la București, regretând că n'a avut la îndemână 1.000 (o mie) de tunuri anti-tanc, de cele mai mici (mi se pare că le-a și numit "tunuri anti-tanc mareșal ANTONESCU") ca cu ele, de pozițiile bune pe care le-a văzut pe declarările înșirilor, să distrugă cele zece mii de tancuri sovietice!... La aceeași vreme, am întotdeauna în vorbă remarcând că în el se vede numai militarul și nici decum omul politic; deși și militarul știe mai bine ca originea, că cele zece mii de tancuri n'ar sta la rând și nimeni să le distrugă cele o mie de antitancuri și am făcut apel la dânsul - dată fiind gravitatea situației după

./.

ss/I. MIHALACHE

Însăși spusele sale și să se gândească în primul rând la responsabilitățile sale politice și la concesioanele pentru țară, care el - vădit nemulțumit dar stăpânindu-se - m'a întrebat ce ce credem noi de făcut. Eu i-am cerut voie să-l mai întreb câte ceva și el mi-a îngăduit. Îmi amintesc că i-am pus patru întrebări, dar nu-mi vin în minte decât acestea:

a) Mai crede în biruința lui HITLER? La care mi-a răspuns că totdeauna a crezut în victoria aliaților ca ultima; ceeace nu era adevărat, deoarece chiar pe mine încercase să mă convingă (cu un an sau doi înainte) cu horta în mână că HITLER va câștiga războiul (dar nu i-am mai amintit, firește).

b) Are suficiente forțe în București ca să apere capitala de nemți până vin trupele sovietice? La care mi-a răspuns: "acum da - dar când ai mai vorbit cu mine (cam cu o lună înainte) nu aveam; atunci aveau nemții mai multe.

De celelalte două întrebări, nu-mi amintesc acum:

Stiu că imediat: rezumând răspunsurile lui, i-am întrebat atunci de mai așteptați domnule Mareșal? Războiul l-ați pierdut, sovieticii vin peste noi, aveți armată să apărați București, armată șițiți bine că simpatizează cu aliații cași întreg poporul? nu este decât un singur gest care vi se impune ca răspunzător politic pentru țară: să ascultați glasul țării și sentimentul armatei și să treceți de partea aliaților întorcând armele contra Germanilor, măcar acum în ceasul al 12-lea, nu este - am adăugat - punctul meu personal, de vedere - pe care îl împărtășesc de mai mult timp, ci și al Partidului N.T. reprezentat de dl. MANIU; și pe cât știu dela dânsul, al întregului "Comitet Național" cu dnii BRATIANU C. în numele P.L., TITEL PETHESCU în numele P. Soc. Democ. și I. PATRASCANU în numele Part. Comunist, și acesta cred a fi și punctul de vedere al țării spre a se cruța inutile sacrificii mai departe: să faceți du. înghiți, mai prompt și mai sigur, ceeace se va impune să facă alții". La acestea el mi-a răspuns: "Generalul ANTONESCU nu poate să trădeze pe aceea lângă care a luptat". La care eu am obiectat: "nu generalul ANTONESCU și nu România trădează pe HITLER, ci acesta poate fi socotit că a trădat România gerantându-i hotarul pe Prut - și acum ne pretinde să apărăm noi hotarele Germaniei cu armata română".

A stat mult la gânduri, s'a plimbat în tăcere în lungul camerei - și apoi a spus că în tot cazul el se simte obligat să previe pe HITLER că desface alianța.

I-am atras atenția că asta înseamnă să ne dea de-agață în mâna lui HITLER provenit de ce am pus de gând. Și că eu îmi permit a-l concilia să facă gestul imediat creind "faptul impli-
.. /.. se/I. MIHALACHE

nitu. N'a răspuns - decât ceva din care am înțeles că va vorbi cu Regele a doua zi.

3.4

Se făcuse ora 11,1/2 noaptea și a venit dna să-l ia ca să meargă la Snagov.

Scoborând jos, am trecut pela MIHAI ANTONESCU care-mi spusese să-i comunic și lui convorbirea; dar n'a mai fost timp, deoarece a fost chemat de gl. ANTONESCU. Am putut să-i spun atât: că l-am sfătuit să facă el lovitura și imediat; adăugind: (fără să reflectez, ci ca să-l impresionez): "băgați de seamă că însăși existența fizică vă e în primejdie.

Am telefonat dlui MANIU dacă îl pot vedea imediat și mi-a spus că fiind târziu, preferă să-l văd a doua zi la 7 dimineața, ceea ce am și făcut în dimineața de Miercuri 23 August, când i-am referat conversația și impresia mea; că s'a decis cel puțin pe trei sferturi și că urmează să țină strâns contactul cu el și ceilalți în cursul zilei spre a-l decide complet. Mai târziu am aflat că dl. MANIU, s'a dus imediat la DINU BRATIANU și acesta a trimis la Snagov, după general, pe dl. G. BRATIANU.

Adaug că eu când am vorbit cu generalul în felul de mai sus, nu știam că am un mandat din partea Comitetului Național. Acest lucru l-am aflat pe urmă dintr'un articol al dlui TITEL PETRESCU, dar știam dela dl. MANIU că întreg Comitetul împărtășește acest punct de vedere.

Aceasta mi-este declarația pe care o semnez.

28 Aug. 1943.

ss/I. MIHALACHE

28 Aug. 1953 316

Nota în jeta noastră
St. Col. de Sec. 315

St. Sec. de Sec. Trinitate

Declarație.

Subsemnatul I. Ighalache, cu
ultimul domiciliu în Dobrești, Muscel,
declară următoarele:

În ziua de 22 Aug. 1944, aflându-
mă la Dobrești, am primit un telefon
de la D. Iuliu Marin să vin cu automo-
bilul ce mi se trimite și să mă prezint
judecătoresc. Ajungând pe la ora 7 seara, îmi
telefonat că am sosit și mi-a spus să mă
duc imediat la Președintele Cons. de
Ministri unde mă așteaptă Mihail
Antonescu și după ce termin cu
acesta să mă duc la judec.

Mergând la Președinte, M. Antonescu
mi-a spus că așteaptă pe Mareșal
Antonescu să-l viedă pe front, că va
sosi pe la 8 seara, că va aranja să
mă primească imediat, că eu să-i
spun deschis punctul nostru de
vedere cu privire la cessare război
că trebuie să facă el în interesul țării.
Am văzut lui acestuia că el e la cu-
rent cu punctul nostru de vedere,
și nu am discutat cu el nimic mai
mult în acel moment, mi-a spus

I. Ighalache

să aslept telefonul acesta când se vine, că 16
 să nu aslept la Președinție. Am primit
 telefonul către ora 9 și mă duc imediat,
 deoarece am și făcut - fiind îndată primit
 de Gen. Antonescu...
 A început prin a-mi spune că se întoarce
 de la debandada ce a văzut în răz-
 duiele soldatilor care se retrag în toată
 defordine, în așa măsură că se gândise
 în primul moment să înfiereze pe soldații
 oasești de defordine; dar când a văzut
 că se armata germană face la fel, și
 apoi, mi-a spus că frontul este complet
 rupt și că e convins că armatele sovie-
 tice vor sosi pe curând la București,
 regretând că n'a avut la îndemână
 1000 (omie) de tunuri anti-tanc, de
 cele noi (mi se pare că-l-a și numit
 „tunuri anti-tanc, Mareșal Antonescu”) ca
 cu ele, la pozițiile bune pe care
 le-a văzut pe dealurile Vărilor, să
 distinga cele zece mii de tancuri
 sovietice!... La aceasta, am intrat
 eu în vorbă remarcând că în el
 vorbeste numai militarul și nici
 de cum omul politic; deci și mili-
 tarul știe mai bine să învânte, că
 cele zece mii de tancuri n'ar sta
 la rând și nemisate ca să le

I. Nicolae

distrugă cele o mie de anti-tanari și au
 făcut apel la dăruire - dată fiind gra-
 tate și teroare după moarte; spuselor sale
 și să se gândească în primul rând la Neșon.
 La libertățile sale politice și la conve-
 cințele pentru țară, la care el - rădăcit
 membrul născut din stăpânire. Se - m'a dote-
 bat că ce credem noi de făcut. Eu i-am
 cerut voie să-l mai întreb câte ceva și el mi-a
 îngăduit. I-am amintesc că i-am scris patru
 întrebări dar mi-a venit în minte decât
 acestea:
 a) - Mai crede în biruința lui Hitler? - la care
 mi-a răspuns că totdeauna a crezut în
 victoria aliaților ca ultimă; căcece un răz
 adevărat, de care chiar pe mine încerc
 să mă convingă (cu sen au sau doi înaint
 cu hărta în mână că Hitler va câștiga
 războiul (dar nu i-am mai amintit, fuses
 b) - Are suficiente forțe în București ca să
 apere capitala de nemții până vin tru-
 pele sovietice? La care mi-a răspuns:
 "acum da - dar când ai mai vorbit cu
 mine (cum eu o luna înaint) nu aveam
 atunci aveam nemții mai multe.
 de celelalte două întrebări, mi-am amintesc
 acum:
 atunci c) imediat: reformând răspunsurile
 lui, l-am întrebă: atunci ce m-ai

I. Mihailache

4
este prădat domnule mareșal? Războiul
lăsat pierdut, Sovieticii vin peste noi,
avete armată să aparati București,
armată știți bine că împăratul a fost cu
aliatii cași întreaga popor? Nu este decât
un singur gest care vi se impune ca
răspunzător politic pentru țară: să
ascultați glasul țării și să sentințuiați
armatei și să treceți de partea aliați-
lor întreg cânt armelor contra germa-
nilor, măcar acum în ceasul al 12-lea.
Nu este - am adăugat - punctul meu
personal, de vedere - pe care îl împart cu
de mai mult timp, ci și al Partidului N. T.
reprezentat de dr. M. Anin, și pe cât știu
de la dăruire, al întregului Comitet Na-
țional "cu dr. Brătianu" în numele P. L.,
Titel Petrescu în numele P. Soc. Democ.,
și dr. Patascanu în numele Part. Comunist,
și acesta cred a fi și p. de vedere
al țării spre a se cruța inutil
sacrificii mai departe: să faceți
dr. Tinsivă, mai prompt și mai sigur,
cece se va impune să faceți altfel.
La acestea el m-a răspuns: "Genera-
lul Antonescu nu poate să trădeze
pe aceea lângă care a luptat...
La care eu am obiectat: "Nu Gene-

G. Mihailovici

ralul Antonescu și nu România tră-
dează pe Hitler și acesta poate fi co-
cșut că a trădat România garantându-
hotărâ pe Put - și acum ne pretinde
să sperăm noi hitlerismul germaniei cu
armata română...

A stat mult la gânduri, s-a plimbat
în tăcere în lungul râului - și apoi
a spus că totul cașue el se simte obli-
gat să previe pe Hitler să desfăce
alianța.

La acea atenția că este născută
să ne dea de agută în mână lui Hitler pro-
venit de ce am pus de gând. Și că eu
mi permit a lăsa să facă gestul
imediat creind a faptul duplicită. Vă
răspun - locat ceva din care am
intels că va vorbi cu Regele a doua zi.
Se făcuse ora 11 $\frac{1}{2}$ noaptea și a
venit ora să-și ia ca să meargă la
Zugov.

Scoborând jos, am trecut pe la M. Găin
Antonescu care mi s-a spus să-și co-
munică și lui colaborarea; dar n'a mai
fost timp, de oarocă a fost chemat de
pe Antonescu. Am putut să-și spun
stat: că l. am sfatuit să facă el

Thibald

lovitură și imediat; adăugînd: (fără să se
reflectez, că a. l. impresiune), bigati
de seamă că masa existentă fizică va fi
în flămîndie.

Au telefonat d. Maniu datîi il pot
vedea imediat și mi-a spus că fiind tîrziu
preferă să-l vadă dimineața și dimineața
ceace am sîfăcut în dimineața de Miercuri
23 August, cău i-au referat conver-
sația și impresia mea, că să decid
cel puțin de trei sferturi și că cum să
să stîna stîna contactul cu el și să
în cursul zilei și a. l. decide complet.
Mai tîrziu am aflat că d. Maniu s-a
deus imediat la d. Brătianu și acesta
a trimis la Turgol, după general,
le d. G. Brătianu.

Adaug că eu cînd am vorbit cu Generalul
în fața de mai sus, mi s'iam tot am eu
mandat din partea Comitetului Național.
acest lucru l-am aflat pe urmă dintr-un
articol de la ac. d. T. l. Petreșcu, de
stiam de la d. Maniu că rețeg Comitetul
impertaxeste acest punct de vedere.
Această minime declarație pe care o dau.

28 Aug 1953.

J. Mihailoache

28 Aug. 1953
Data în fața noastră
Lt. maj. de Securitate
V. Văntoru

342
321

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul ION MIHALACHE, născut la 1882 Febr. 18, condamnat la "muncă silnică pe viață", fost cu ultimul domiciliu în comuna Dobrești Muscel, de profesie învâțător, fost membru în Biroul PNT, declar următoarele:

În Septembrie 1952 fiind întrebat de dl. inspector care m'a cercetat atunci ce știu de campania începută de ziarul "Dreptatea" împotriva dlui L. PATRASCANU pe chestia discursului ținut în Ardeal și apoi întreruptă, eu am răspuns că fiind la țară am citit discursul PATRASCANU, că mie mi-a plăcut, că am citit un articol (mi se pare) de atac împotriva dlui PATRASCANU, că apoi n'am mai urmărit. Văzând dl. Inspector că nu sunt la curent, mi-a spus că asupra acestei chestii va întreba pe CARANDINO. Când în Decembrie 1952 am fost pus în cameră cu dnii MANIU, CARANDINO și BERCOVICI, am întrebat pe dl. CARANDINO, cum stau lucrurile și dânsul mi-a spus că în adevăr ducea o campanie prin "Dreptatea" împotriva dlui PATRASCANU, dar după discursul din Ardeal, dl. MANIU i-a spus ca să sisteze campania până la noi dispoziții.

Și campania n'a mai continuat.

Dl. MANIU n'a contestat.

Aceasta mi-e declarația pe care o dau, susțin și semnez.

28 Aug. 1953.

ss/I. MIHALACHE

28 Aug. 1953 343

Notă în zota noastră
di. l. d. v. c.

di. l. d. v. c. Frimint

Declarație

Sabseem natul Yon Mikharache, născut
la 1882 Febr. 18, condamnât la „muncă
silnică pe viață”, fost cu ultimul domiciliu
civic în comuna Dobroeste Musal, de pro-
fesie invatator, fost membru în Partidul
P.N.T., declar următoarele:

În Septembrie 1952 fiind înlocuit de
d. Inspector care m-a cercetat atunci
cu scop de cunoaștere de fapt de fi-
cine treptată impotivă d. L. Patrascu
mă cheamă la discuția lui în
ardor și apoi întreruptă, eu am
răspuns că fiu la țară am cerut
discuția Patrascu, că mie mi-a
plăcut că am cerut un articol (mi
se pare) de atac impotivă d. L.
Patrascu, că apoi m-am mai urât.
M. Văfănuș d. Inspector că m-a
la curent, mi-a spus că asupra a-
cestei chestii va trebui să Carandido.
Când în Decembrie 1952 am fost
pus în cameră cu d. Mănuș, Caran-
dido și Bercevic, am înțeles
pe d. Carandido, am lucrat

Y. Mikharache

nile și dăruie mină șpas ca în elevai
 lura o campanie pînă Deptatca' mps.
 Triva de Patrascau, dar după 323
 discursul din Ardeal, Ș. Maniu
 i-a spus ca să sisteze campa-
 nia pînă la noi dispoziții.
 Și campania n'a mai continuat.
 Ș. Maniu n'a contestat.

Aceasta mi este declarația pe
 care o dau, surdin și surd.

28 Aug 953.

Y. Kile cloche

~~345~~

324

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul EMIL LAZĂRESCU, născut la 24 Iunie 1913 în Constanța, fiul lui CONSTANTIN și al EMILIEI, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în București str. V.A. Urechie Nr. 5, declar următoarele:

Am cunoscut pe dl. G. IONESCU-BALACEANU în cursul anului 1944, în acea vreme, de-aia era că și mine, funcționar al Ministerului Afacerilor Străine, cu titlul de consul. Totuși, de-aia fiind detașat într-o funcție la palat, nu venea până la Minister decât în foarte rare ocazii.

Am avut ocazia să-l întâlnesc mai des în cursul anului 1945, când, în cursul șederii mele de-aia la VICTOR RADULESCU POGONEANU, dl. IONESCU BALACEANU venea adesea până la dl. POGONEANU. Cele mai multe vizite ale dlui BĂLĂCĂIANU aveau drept scop chestiuni de ordin gospodăresc, de-aia prin relațiile pe care le avea cu Administrația Domeniilor Jorcani, putând procura dlui POGONEANU diverse produse ale Domeniilor ca: vin, lapte, miere, etc.

Excepție la aceste obișnuite vizite nu face, după câte mi s-a părut, decât una și anume în luna August sau început de Septembrie 1945, petrecută în următoarele împrejurări:

Într-una din zile, VICTOR RADULESCU POGONEANU m'a rugat ca, în cazul în care, în lipsa lui de acasă, dl. G. IONESCU-BALACEANU, ar telefona pentru a-i comunica data și ora la care el (BALACEANU) va trece să-l ia pe POGONEANU de acasă cu mașina, să-mi însemn comunicarea lui BALACEANU spre a i-o putea transmite.

Dl. POGONEANU a insistat asupra faptului că trebuie să rețin bine ora, dat fiind că nu este vorba de o simplă chestiune de gospodărie, ci de obicei, ci că, așa cum de-aia stabilise cu o zi sau două mai înainte cu dra. LENA CONȘTEANTE, dus, urmează să se întâlnească pe dl. LUCREȚIU PATRASCANU, iar dl. BALACEANU trebuie să vină cu mașina pentru a-l duce la această întâlnire.

Când peste o zi sau două am amintit dlui POGONEANU de telefonul pe care urma să-l primesc de la dl. BALACEANU și pe care eu nu-l primisem, dl. POGONEANU mi-a spus că, nu numai că BALACEANU nu telefonase, dar că (probabil în lipsa mea de acasă), de-aia îl fusese pe POGONEANU la întâlnirea menționată, cu dl. LUCREȚIU PATRASCANU.

După aceste evenimente, în cursul șederii mele la dl.

././ se/EMIL LAZĂRESCU

347

POGOREANU acasă, am mai avut ocaziunea să-l văd în mai multe rânduri pe dl. IONESCU BALACEANU, vizitele d-sale fiind însă cele obișnuite de mai înainte.

După ce, în luna Octombrie 1945 eu m'am mutat de la 26 POGOREANU de acasă, n'am mai avut ocaziunea, după câțemi amintesc, să-l văd pe dl. BALACEANU, nici măcar incidental.

Menționez că amintind dlui IONEL MOCSONYI STARCEA, în timpul șederii mele împreună cu dsa în Penitenciarul Craiova, de dl. IONESCU BALACEANU și comunicând dlui STARCEA rolul pe care dl. BALACEANU l-a avut în întrevederea dintre dl. POGOREANU și dl. PATRASCANU, dl. STARCEA nu a părut mirat de acest rol, ci mi-a spus că dl. BALACEANU a mai jucat roluri similare în epoca de pregătire a loviturii de stat din 23 Aug. 1944, când dl. BALACEANU a înlesnit întrevederile între diferitele persoane oficiale sau din opoziție ce puneau la cale lovitura de stat.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu.

8 Mai 1953.

ss/EMIL LAZARESCU

Declarație

Subsemnatul Emil Lăzărescu, născut la 24 Iunie 1913 în Constanța, fiul lui Constantin și al Emiliei, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în București, str. V.A. Uroclia nr. 5, declar următoarele:

Am cunoscut pe d. G. Ionescu-Bălăceanu în cursul anului 1944. În acea vreme, d. Sa era, ca și mine, funcționar al Ministerului Afacerilor Străine, cu titlul de Consul. Totuși, d. Sa fiind detașat într-o funcție la Palat, nu venea pe la Minister decât în foarte rare ocazii.

Am avut ocaziunea să-l întâlnesc mai des în cursul anului 1945, când, în cursul sederii mele acasă la Victor Radulescu-Pogoneanu, d. l. Ionescu-Bălăceanu venea adesea pe la d. l. Pogoneanu. Cele mai multe vizite ale d. lui Bălăceanu aveau drept scop chestiuni de ordin gospodăresc, d. Sa, prin relațiile pe care le avea cu Administrația Domeniilor Coroanei, putând procura d. lui Pogoneanu diverse produse ale Domeniilor ca: vin, lapte, miere, etc.

Excepție la aceste obisnuite vizite nu face, după câte mi-amintesc, decât una și aceeași în luna august sau început de Septembrie 1945, petrecută în următoarele împrejurări:

Într-o zi, din zile, Victor Radulescu-Pogoneanu m'a rugat ca, în cazul în care, în lipsa lui de acasă, dl. G. Ionescu-Bălăceanu, ar telefona pentru a-i comunica data și ora la care el (Bălăceanu) va trece să-l ia pe Pogoneanu de acasă în mașina, să-mi însemn comunicarea lui Bălăceanu spre a i-o putea transmite.

Emil Lăzărescu

D-l. Pogoneanu a insistat asupra faptului că trebuie să rețin
bine ora, dat fiind că nu este vorba de o simplă chestiune
de gospodărie, ci de obicei, ci că, așa cum D-se stabilește
cu o zi sau două mai înainte cu D-ra Loua Constante, D-ra
~~Bălăceanu~~ urmează să întâlnească pe D-l. Lucrăciu Pătrășcanu,
iar D-l. Bălăceanu trebuie să vină în mașina pentru a-l duce
la această întâlnire.

Când peste o zi sau două am amintit d-lui Pogoneanu
de telefonul pe care urma să-l primesc de la D-l. Bălăceanu
și pe care eu nu-l primisem, D-l. Pogoneanu m-a spus că,
am numai cu Bălăceanu telefonase, dar că (probabil în
lipsa mea de acasă), D-se îl duse pe Pogoneanu la întâlni-
rea menționată, cu D-l. Lucrăciu Pătrășcanu.

După aceste evenimente, în cursul sedenței mele la D-l
Pogoneanu acasă, am mai avut ocazia să-l văd în
mai multe rânduri pe d-l. Ionescu - Bălăceanu, respectiv
D-ra fiind însă cele ocazii de mai înainte.

După ce, în luna Octombrie 1945 eu m-am mutat de la
Pogoneanu de acasă, n-am mai avut ocazia, după câte-
mi amintesc, să-l văd pe D-l. Bălăceanu, nici măcar
incidental.

Menționez că, amintind d-lui Ionel Mocsonyi-Stîr-
cea, în timpul sedenței mele împreună cu D-se în Peniten-
ciarul Craiova, de D-l. Ionescu - Bălăceanu și comunicând
d-lui Stîrcea rolul pe care D-l. Bălăceanu l-a avut în în-
tîrîderea dintre D-l. Pogoneanu și D-l. Pătrășcanu, D-l.
Stîrcea nu a putut suferi de acest rol, ci mi-a spus că
D-l. Bălăceanu a mai putut soluși și mijloc în epoca
de pregătire a Constituției de stat din 23 August 1944, când
D-l. Bălăceanu a înlesnit întîrîderile între defecții per-
soane oficiale sau din opoziție cu privire la cele Constitu-
te de stat.

Această înii este declarată pe care o dau, o restitu și
zămnea proprie.

8 Mai 1955.

Emil Focșin

347

328

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul LAZARESCU EMIL, născut la 24 Iunie 1918 în Constanța, fiul lui CONSTANTIN și EMILIA, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în Buc. str. V.A. Ureche Nr. 5

6 Mai 1953, București
Interog. a început la ora 8,30
" s'a terminat " 13,3

Intrebare

Pentru ce fapte anume ai fost dta condamnat în procesul "Maniu"?

Răspuns

În procesul "Maniu" am fost condamnat pentru complicitate la complot?

Intrebare

Cu cine din persoanele condamnate în procesul Maniu, ai avut dta legături mai apropiate?

Răspuns

Dintre persoanele care au făcut parte din procesul Maniu, am avut legături mai apropiate cu următoarele: POGONEANU (condamnat) CAMIL DEMETRESCU (condamnat) ROIU FLORIN (condamnat) OPRISAN EMIL (condamnat), RADU BUZESTI (condamnat), NICULESCU BUZESTI (fugit din țară) și NEAMTU OCTAVIAN.

Intrebare

În ce au constatat legăturile dintre Dta și POGONEANU după 23 August 1944?

Răspuns

Până în luna mai 1945, POGONEANU a fost directorul direcției cabinetului și al ofiului din Ministerul de Externe unde făcea și eu serviciul. După luna Mai, POGONEANU a fost îndepărtat din funcția ce o deținea, rămânând membru al Comisiei pentru studii tratatelor de pace.

./.

ss/EMIL LAZARESCU

În luna Iunie 1945, POGONEANU plecând în concediu la Sinaia, eu m'am mutat în locuința lui, unde am stat până în luna Octombrie 1945. 329

În această perioadă, l-am condus de mai multe ori la palatul Stirbey, unde a'a întâlnit cu diferite persoane politice de aici din țară și din străinătate.

Eu îl duceam până la palatul Stirbey și plecam mai departe. În perioada Iunie-Octombrie 1945, POGONEANU, a venit de mai multe ori în București.

Din Octombrie 1945 și până la sfârșitul lunii Ianuarie 1946, l-am mai văzut pe POGONEANU de 7-8 ori ducându-mă la el acasă. În toate aceste întâlniri, POGONEANU insistă ca eu să triez materialul pe care el îl avea sustras de la Ministerul de Externe. Acest material era compus din diferite acte ale Minist. de Externe și din acte în legătură cu lovitură de la 23 Aug. 1944, prin care POGONEANU vroia să-și facă o evidență a activității sale în cadrul Minist. de Externe.

Eu refuzând să-i ajut la trierea acestui material s'a produs o ruptură între noi, ruptură care a durat până la mijlocul lunii Noiembrie 1946.

În luna Noiembrie 1946, POGONEANU s'a căsătorit și tot în cursul acelei luni a plecat la Bulci, la Castelul lui MOCSIONI, unde a stat până după 1 Ianuarie 1947.

După întoarcerea sa de la Bulci, eu nu l-am mai văzut până la paștele anului 1947, când eu întâmplător aflându-mă pe stradă cu băiatul meu, am intrat la el pentru ai arăta băiatul.

După această dată, l-am mai văzut pe POGONEANU în luna Iunie 1947. În luna Iunie 1947 l-am văzut pe POGONEANU de 3-4 ori, în următoarele împrejurări. Odată m'a chemat pentru a mă ruga să-i procur un dicționar englez-franceză, două oară l-am văzut când i-am adus acel dicționar și a treia oară, prin intermediul lui POPESCU NICOLAE (fost funcționar la Fundațiile Regale) mi-a dat niște documente în legătură cu 23 Aug. 1944, pe care le-am verificat și i le-am restituit a doua zi. De la această dată și până la arestarea mea, nu l-am mai văzut pe POGONEANU.

Întrebare

Ce știți ata cu privire la legăturile lui POGONEANU cu diferite persoane politice după 23 August 1944?

././ ss/EMIL LAZARESCU

Răspuns

Stiu că POGONEANU avea legături cu toate partidele politice de aici din țară și în special PNT-MANIU, cu care ținea legătura, la început, prin NICULESCU BUZESTI, și mai târziu ținea legătura direct cu MANIU, mergând chiar la el acasă.

-Acasă la N.BUZESTI (părintul Stirbey) întâlnirea și persoane de frunte ale PNL-Brătianu.

În toamna anului 1945, în preajma zilei când s'a produs sciziunea din PSD au venit la POGONEANU acasă pentru a discuta cu el, C.TITEL PETRESCU și GASTON BEUVE (SERBAN VOINEA)

În jurul zilei de 23 August 1945, POGONEANU a avut o întâlnire secretă și cu L.PATRASCANU.

Întrebare

Arată amănunțit cum a avut loc acea întâlnire secretă dintre POGONEANU și PATRASCANU în jurul zilei de 23 August 1945 și unde?

Răspuns

În jurul zilei de 23 Aug. 1945, eu aflându-mă în camera lui POGONEANU, acesta m'a rugat să chem la telefon pe LENA CONSTANTE, lucru pe care eu l-am și făcut.

Obținând-o pe LENA la telefon, POGONEANU a avut o convorbire cu ea și a insistat că urea s'o vadă. După această convorbire POGONEANU mi-a spus: «Cred că acum am să aflu ce intenții au comuniștii referindu-se la criza constituțională din acel timp.

A doua sau a treia zi, POGONEANU e'a dus acasă la NEAMTU OCTAVIAN, unde a întâlnit-o pe LENA CONSTANTE.

Nu știu când și cum a luat legătura cu IONESCU GH. BALACEANU, căci după două zile dela întâlnirea cu LENA CONSTANTE, POGONEANU mi-a spus că așteaptă un telefon din partea lui IONESCU BALACEANU, care trebuia să-i precizeze ora la care acesta (BALACEANU) va veni să-l ia de acasă, cu mașina, pentru a-l duce la întâlnirea cu PATRASCANU. POGONEANU mi-a atras atenția ca să rețin bine ora comunicată de BALACEANU [în cazul că telefonul venea când eram eu singur în casa lui POGONEANU] deoarece este vorba de o întâlnire importantă și amana cu PATRASCANU. Nu am primit eu telefonul dela BALACEANU, însă știu că BALACEANU a venit cu mașina și l-a luat pe POGONEANU, ducându-l la întâlnirea cu PATRASCANU.

Nu știu unde a avut loc întâlnirea dintre POGONEANU și EMIL LAZARESCU

GONEANU și PATRASCANU, însă știu că POGONEANU a fost dus și adus cu mașina de către IONESCU BALACRANU.

331

Intrebare

Care a fost scopul acestei întâlniri secrete dintre POGONEANU și PATRASCANU?

Răspuns

Din câte am înțeles eu dela POGONEANU, întrevederea avea drept scop, informarea lui POGONEANU și prin el a lui BUZESTI și a conducătorilor celor trei partide politice, PNT, PNL și PSD, asupra atitudinii și intențiilor PCR în ceea ce privește criza constituțională din acea vreme și urmările ei în viața politică internă.

Intrebare

Cine anume a mai participat la acea întâlnire secretă dintre POGONEANU și PATRASCANU?

Răspuns

Nu am cunoștință, deoarece POGONEANU nu mi-a spus nimic cu privire la locul unde s'a ținut acea întâlnire și cine a mai participat.

Intrebare

Despre ce întâlniri ale lui POGONEANU cu anumite elemente din cursul anilor 1946-47 ai dă cunoștință?

Răspuns

Știu că în această perioadă, POGONEANU, a avut întâlniri cu membrii marcanți ai PNT (deoarece POGONEANU luase succesiunea lui N. BUZESTI) cu care se sfătuia în problemele politice externe.

Deasemeni, mai știu că POGONEANU avea legături cu membrii ai legațiilor Engleză și Americană, cu care se întâlnea destul de des.

Menționez că POGONEANU se întâlnea cu membrii legațiilor străine la "Clubul Națiunilor Unite" care avea sediul pe str. col. Orelu sau Puțul cu Plopi.

Intrebare

Cu ce persoane din PCR s'a întâlnit POGONEANU în perioada anilor 1946-47 și unde?

Răspuns

Nu am cunoștință cu ce persoane din PCR s'a întâlnit POGONEANU în perioada anilor 1946-48, deoarece eu nu mai eram alături de POGONEANU.

Intrebare

În ce au constat legăturile dintre POGONEANU și MOUSIONI STARCEA în perioada anilor 1946-47?

././ se/EMIL LAZARESCU

Răspuns

25932
Nu am cunoștință de legăturile dintre POGONEANU și STARCEA pe care le-ar fi avut în perioada anilor 1946-47. Știu însă că POGONEANU a stat la Bulci în castelul lui STARCEA din Decembrie 1946 până în Ianuarie 1947.

În timp ce mă aflu în penitenciarul Craiova împreună cu MOCSIONI STYRCEA, acesta mi-a spus următoarele: În toamna anului 1946, începutul lunii Noiembrie sau sfârșitul lunii Octombrie, la palatul Stirbei a avut loc două întrevederi între doi ofițeri americani, cu numele de HAMILTON și HALL și GRIGORE NICULESCU BUZESTI la care MOCSIONI a asistat în calitate de interpret. La aceste întrevederi s'a stabilit care trebuia să fie atitudinea PNT în cazul unui conflict între anglo-americani și URSS și s'a organizat un complot care își avea ramurile de activitate în domeniul politic, extern, intern, militar și altele.

Ou ocazia celor două întâlniri, N. BUZESTI a insistat pe lângă cei doi americani, ca rezultatul discuțiilor să fie consemnat într'un act scris, însă americanii nu au voit.

Până la urmă, la insistențele lui BUZESTI, americanii au acceptat consemnarea în scris a discuțiilor cu condiția ca actul să fie păturat numai de ei (adică de americani) în străinătate. BUZESTI a acceptat și astfel a fost întocmită "minuta".

Prin intermediul Dnei BUJOI care era funcționară la legația Americană, BUZESTI și-a procurat o copie depe minută, care a fost găsită cu ocazia procesului Maniu, la POGONEANU.

După organizarea acestui complot, MOCSIONI a plecat la Bulci, unde a primit vizita unuia dintre cei doi americani arătați mai sus. Acel american, i-a propus lui STARCEA ca să plece din țară la fel cum au plecat și N. BUZESTI și IOANA BUJOI, care participaseră și aveau cunoștință despre complot. MOCSIONI nu a vroit să plece din țară datorită averii pe care o avea de administrat.

Atunci acel american l-a amenințat pe MOCSIONI că este mai preferabil să moară decât să spună ceva în legătură cu complotul, predându-i în acel timp și o otravă puternică pentru a o utiliza în cazul unei arestări.

El a refuzat otrava și în urma acestui fapt și era frică să mai vină la București.

La Bulci, MOCSIONI a mai fost vizitat de un
./.

ss/EMIL LAZARESCU

general de aviație englez și încă doi ofițeri superiori, nu știu dacă erau englezi sau americani, dela care a primit broșuri cu instrucțiuni privitoare la folosirea de armament și munițiuni în acțiuni teroriste.

333

MOCSIONI mi-a spus că aceste broșuri au fost traduse de el în limba română (erau scrise în limba engleză).
Nu mi-a spus ce a făcut cu acele broșuri traduse.

În continuare MOCSIONI mi-a spus că el a dat sume de bani anumitor foști ofițeri care fuseseră deblocați și care puteau fi folosiți în cadrul complotului.

Nu mi-a spus nimic în legătură cu acei foști ofițeri, pe care MOCSIONI îi plătea.

În timp ce se judeca procesul BUJOIU, eu citind ziarul și arătându-i lui MOCSIONI, acesta mi-a spus și mai bine zis mi-a confirmat că această organizație, nu este altceva decât o reeditare a complotului Maniu. Tot cu această ocazie mi-a mai spus că "minuta" prevedea sabotajii industriale.

-Menționez că doi dintre ofițerii anglo-americani care l-au vizitat pe MOCSIONI la Bulci, se numesc MASTERSON și ZEITZ.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Anchetat

ss/EMIL LAZARESCU

Anchetator

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Lăzărescu Emil, născut la 24 Iunie 1913 -
în Constanța, fiul lui Constantin și Briceag, de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
funcționar, cu ultimul domiciliu în Buc. Str. V. A. Urseche
nr. 5.

6 Mai 1953

Orașul BucureștiInterogatoriul a început la ora 8 și 30 min.„ s'a terminat la „ 12 și 30 „Intrebare: Pentru ce fapte ați fost
condamnat în procesul "Maimi"?Răspuns: În procesul "Maimi" am fost condam-
nat pentru complicitate la complot.Intrebare: Cu cine din persoanele condamnate în
procesul Maimi, ai avut relații mai apropiate?Răspuns: Printre persoanele care au făcut parte
din procesul Maimi, am avut relații mai apropi-
ate cu următorii: Pogoneanu (condamnat) Camil
Semeterescu (condamnat) Rădu Florin (condamnat)
Oprisan Emil (condamnat) Radu Buzescu (conda-
mnat) Niculescu Buzescu (fugit din țară) și
Neamtu Octavian.Intrebare: În ce au constatat relațiile dintre
știa și Pogoneanu după 23 August 1944?Răspuns: Până în luna Mai 1945, Pogoneanu
a fost directorul direcției cabinetului și șeful
din Ministerul de Externe unde făceam și eu

Semnătura,

Emil Pogoneanu

Urmare: serviciul. După luna Mai, Pogouceanu a fost îndepărtat din funcția ce o deținea, rămânând membru al Comitetului pentru studii tratatelor de pace.

În luna ^{Junie} ~~Mai~~ 1945, Pogouceanu plecând în concediu la Sinaia, cu m. am mutat în locuința lui, unde am stat până în luna octombrie 1945.

În această perioadă, l-am condus de mai multe ori la jolatul Stirbey, unde sa întâlnit cu diferite persoane politice de aici din țară și din străinătate.

Am i-l duceam până la jolatul Stirbey și plecam mai departe. În perioada Iunie ~~1945~~ octombrie 1945, Pogouceanu a venit de mai multe ori în București.

În octombrie 1945 și până la sfârșitul lunii Ianuarie 1946, l-am mai văzut pe Pogouceanu de 7-8 ori ducându-mă la el acasă. În toate aceste întâlniri, Pogouceanu insistă ca eu să trîez materialul pe care el îl avea sustras de la Muzeul de Botoșeni. Acest material era compus din diferite acte ale Muzeului de Botoșeni și din acte în legătură cu lovitura de la 23 Aug. 1944, prin care Pogouceanu voia să-i facă o evidență a activității sale în cadrul Muzeului de Botoșeni.

Pe refuzându-mă să-i ajut la trîezirea acestui material, s-a produs o ruptură între noi, ruptură care a durat până la mijlocul lunii Noiembrie 1946.

În luna Noiembrie 1946, Pogouceanu sa căsătorit și tot în cursul acelei luni a plecat la Bulei, la Castelul lui Moșionu - unde a stat până după 1. Ianuarie 1947.

După întoarcerea sa de la Bulei, eu m-am

Semnătura,

Emit 1947

Urmare: L-am mai văzut până la partea anului 1947, când eu întâmplător aflându-mă & strada cu băiatul meu, am intrat la el pentru ai nota băiatul.

Aluă această dată, l-am mai văzut pe Pogoneanu în luna Iunie 1947. În luna Iunie 1947 l-am văzut pe Pogoneanu de 3-4 ori, în următoarele împrejurări: - Odata m-a chemat pentru a-mi ruga să-i procur un dicționar englez-francez, a doua oară l-am văzut când l-am adus acel dicționar și a treia oară, prin intermediul lui Popescu Nicolae (post funcționar la Trudolul Regale) mi-a dat niște documente în legătură cu 23 Aug. 1944, pe care le-am verificat și i-le-am restituit a doua zi. De la această dată și până la astăzi, nu l-am mai văzut pe Pogoneanu.

Inticbar: Ce știu de eu primii la legatură lui Pogoneanu cu diferite persoane politice, după 23 August 1944.)

Răzguș: Știu că Pogoneanu avea legatură cu toate partidele politice de aici din țară și în special P.N.T. Marin, eu care țineam legatură, la început, prin Niculescu Buzesti și mai târziu țineam legatură direct cu Marin mergând chiar la el acasă - Acasă la N. Buzesti (folosul Storbey) întâlnea și persoane de familie ale P.N.T. Brătianu.

În toamna anului 1945, în prezina când s-a produs seiziunea din P.S.D., au venit la Pogoneanu acasă pentru a discuta eu el, C. Titel Popescu și Gaston Bêuve (Șorban Voinea).

În jurul zilei de 23 Aug. 1945, Pogoneanu a avut

Semnătura,

Emit fân

Urmare: o intalnire secreta si eu si Patrascanu.

Intrebare: Arata amintit cum a avut loc
acesta intalnire secreta dintre Pogoneanu si Patra-
scanu in jurul zilei de 23 Aug. 1945 si unde?

Raspuns: In jurul zilei de 23 Aug. 1945, eu
aflându-mă în ~~apartament~~ ^{camera} lui Pogoneanu, acesta
m-a rugat să chem la telefon pe Leoa Cou-
stante, lucru pe care eu l-am si făcut.
Obținându-l pe Leoa la telefon, Pogoneanu
a avut o convorbire cu ea si a insistat că
mea si-o vada. Alina aceasta convorbire Pog-
oneanu mi-a spus: "Cred că acum am să afl
ce intentii au comunistii referindu-se la criza
constitucionala din acel timp.

A doua sau a treia zi, Pogoneanu m-a dus acasă
la Neamtu Octavian, unde a intalnit pe
Leoa Constante.

Au stiu când si cum a luat legătura cu Ionescu
Gh. Balaceanu, căci după două zile de la întâl-
nirea cu Leoa Constante, Pogoneanu mi-a
spus că arcapta un telefon din partea
lui Ionescu Balaceanu, care trebuia să i
precizeze ora la care acesta (Balaceanu)
va veni să-l ia de acasă, eu masina,
pentru a-l duce la intalnirea cu Patrascanu.
Pogoneanu mi-a atras atentia ca să retin
bine ora comunicata de Balaceanu, (in cazul
că telefonul venea când eram eu singur in
casa lui Pogoneanu) deoarece este vorba de o
intalnire importanta si amine cu Patrascanu.
Am am primit cu telefonul de la Balaceanu,

Semnătura,

Eusebiu

Urmare: insa stiu ca Balaceanu a venit cu marina
si l-a dus pe Pogoneanu, ducaudul la intol-
nuta cu Patrascanu.

Nu stiu unde a avut loc intalnirea dintre Pogoneanu
si Patrascanu, insa stiu ca Pogoneanu a fost dus
si adus cu marina de catre Ionescu Balaceanu.

Intrebare: Care a fost scopul acestei intalniri dintre
secrete dintre Pogoneanu si Patrascanu?

Raspuns: Stiu cate am inteles eu dela Pogo-
neanu, intredoa avea drept scop, informarea lui
Pogoneanu si prin el a lui Buzesti si a conducatorilor
ecilor trei partide politice, P.M., P.N. si P.S.D., asupra
atitudinilor si intentiilor P.C.R. in ceea ce priveste
criza constitutionala din acea vreme si urmasii
ei in viata politica interna.

Intrebare: Cine anume a mai participat la
aceea intalnire secreta dintre Pogoneanu si Patra-
scanu?

Raspuns: Nu am cunoscut, deoarece Pogoneanu
nu mi-a spus nimic cu privire la locul unde
s-a tint acea intalnire si cine a mai participat.

Intrebare: Despre ce intalnire de ale lui Pogo-
neanu cu anumiti elemente, din cursul anilor
1946-47, ai aflat cunoscuta?

Raspuns: Stiu ca in aceasta perioada, Pogoneanu
a avut intalniri cu membrii marcanti ai P.M. (deose-
bit Pogoneanu luare masa cu el si Buzesti) cu care
se sfoptuie in problemele politice externe.

Altfel spus, mai stiu ca Pogoneanu avea legaturi
cu membrii ai legaturii Engleza si Americana, cu
care se intalnira desigur de des.

Semnatura,

Emit Pogoneanu

Urmare: Mentionez că Pogoneanu se întâlnea cu membrii legatului străine la Clubul Națiunilor Unite, care avea sediul pe str. Col. Orlo sau putul cu flogii Iutebaci. Cu ce persoane din P.C.R. s-a întâlnit Pogoneanu în perioada anilor 1946-47 și unde?

Rădulescu: Nu am cunoștință cu ce persoane din P.C.R. s-a întâlnit Pogoneanu în perioada anilor 1946-47, deoarece eu nu mai eram alături de Pogoneanu.

Iutebaci: În ce au cunoscut legatului dintr-o Pogoneanu și Mocionuț Stăncea în perioada anilor 1946-47?

Rădulescu: Nu am cunoștință de legatului dintr-o Pogoneanu și Stăncea pe care le-am fi avut în perioada anilor 1946-47. Știu însă că Pogoneanu a stat la Bulei în costelul lui Stăncea, din decembrie 1946 până în Iunie 1947.

În timp ce mă aflam în punctele de Cămin împănate cu Mocionuț Stăncea, acesta m-a spus următoarele: În toamna anului 1946, meșterul lui Noembrie sau șeful lui Noembrie, la șeful Styrbey a avut loc două întâlniri între doi ofițeri americani, cu meșter Hamilton și Hall și Grigore Niculescu Buzescu la care Mocionuț a asistat în calitate de interpret. La aceste întâlniri s-a stabilit că trebuia să fie atitudinea P.N.T. în cazul unui conflict între anglo-americani și U.R.S.S. și s-a organizat un complot care în avea sarcinile sale de activitate, în domeniul politic extern, intern, militar și altel.

Semnătura,

Emil Pogoneanu

Urmare: Cu ocazia celor două întoarceri, N. Buzesti a insistat pe lângă cei doi americani, ca rezultatul discuțiilor să fie consummat într-un act scris, însoțit de americani un act voit.

Până la urmă, la insistențele lui Buzesti, americanii au acceptat consumarea în scris a discuțiilor cu condiția ca actul să fie parafat numai de ei (adica de americani) în străinătate. Buzesti a acceptat în astfel a fost întocmită "minuta".

Prin intermediul Sucei Buzoi care era funcționar la legatia Americană, Buzesti sa procurat o copie de pe minuta, care a fost găsită cu ocazia procesului Morin, la Bogdanu.

În urma organizarea acestui complot, Moșionuș a plecat la Bulei, unde a primit vizita unui diavol cecilor americani adică mai sus, Acel american, i-a propus lui Stăricea ca să plece din țară la fel cum au plecat și N. Buzesti și Ioana Buzoi, care întreg posesia și avea cunoștința despre complot. Moșionuș nu a vrut să plece din țară datorită overii și care o avea de adunat.

Altfel, acel american l-a amenințat pe Moșionuș că este mai preferabil să moară decât să știe ceva în legătura cu complotul, predându-i în acel timp și o otrăvă puternică pentru a o utiliza în cazul unei rezistențe.

El a refuzat otrăvă și în urma acestui fapt și era în continuare să mai vină la București.

Semnătura,

Emil J. J.

Urmare: La Bulei, Mocionij a mai fost vizitat de un general de aviație englez, și încă doi ofițeri superiori, între alora erau englezi sau americani, de la care a primit broșuri cu instrucțiuni privitoare la folosirea de armament și munizioni în acțiune teroriste.

Mocionij mi-a spus că aceste broșuri au fost traduse de el în limba română. (Cănușcure în limba engleză). Nu mi-a spus ce a făcut cu acele broșuri traduse.

În continuare Mocionij mi-a spus că el a dotat sume de bani anumitor foști ofițeri care fuseseră deblocate, ~~în~~ și care puteau fi folosiți în cadrul complotului.

Nu mi-a spus nimic în legătură cu acești foști ofițeri, pe care Mocionij îi plătea.

În timp ce se folosea pocerul Bugin, cu citind Ziarul și sătându-l lui Mocionij, acesta mi-a spus și mai bine și, mi-a confirmat că aceasta organizație, nu este altceva decât o rețea a complotului Marini. Tot cu aceasta ocazie mi-a mai spus că "minimul" prevedea sabotajii industriale.

- Menționez, că ~~un~~ doi dinți ofițeri anglo-americani care l-au vizitat pe Mocionij la Bulei, și numele Mortenson și Leitz.

Sușa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu, eu văd eu văd și am constatat că conștințele eu cele declarate de mine, și sustin și sunt.

Anchetator

Anchetat -

L. de la
[Signature]

Semnătura,

[Signature]

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul LAZARESCU EMIL, născut la 24 Iunie 1913, în
Constanța, fiul lui CONSTANTIN și EMILIA, de profesie funcționar
cu ultimul domiciliu în Buc. str. V.A. Ureche Nr. 5

19 Mai 1953, București

Interog. a început la ora 10,00

" s'a terminat " 14,00

Întrebare

În procesul verbal de interogator anterior ai declara
t că în anul 1947, după ce ai fost judecat și condamnat ai fost
trimis la penitenciarul Craiova - împreună cu STARCEA ION MO-
CIONY și alte persoane care au făcut parte din același lot. Arată
dată anchetei cât timp ai stat împreună cu STARCEA în peniten-
ciarul Craiova și ce anume ți-a spus acesta cu privire la com-
plotul organizat de el împreună cu alte persoane, împotriva regi-
mului democrat de aici din țară?

Răspuns

Am stat împreună cu STARCEA ION în penitenciarul
Craiova începând de la 14 Noiembrie 1947 și până în luna Septem-
brie 1949.

În acest timp, STARCEA mi-a spus următoarele cu privi-
re la complot. Complotul a fost organizat în palatul Stirbey,
la începutul lunii Noiembrie 1946, de către doi ofițeri americani,
HAMILTON și HALL și GRIGORE NICULESCU BUZESTI. La acea întâlnire
în vederea organizării complotului a mai luat parte STARCEA ION
ca interpret și RADU BUZESTI care stătea într-o anticameră pe-
tru a păzi să nu intre cineva în cameră unde se aflau cei doi
americani, NICULESCU BUZESTI și STARCEA ION. La această primă în-
tâlnire au auzit cu toții de acord cu privire la colaborarea
între PNT-Maniu și Americani, în cazul unui conflict între anglo-
americani și URSS, conflict care era așteptat de ei că va avea
loc cât de curând.

După această întrevedere, N. BUZESTI a raportat con-
ducătorilor PNT înțelegerea dintre el și cei doi americani.
./.

se/EMIL LAZARESCU

La cea de a doua întrevvedere, care a avut loc imediat după intervalul de o zi -două dela prima întrevvedere, la cererea lui BUZESTI s'a redactat un document cunoscut sub numele de "Minuta" care se găsește în dosarele procesului "Mantiu".

Deși N. BUZESTI a promis celor doi americani HALL și HAMILTON că nu va păstra în țară nicio copie de pe "Minuta" totuși BUZESTI a reușit prin intermediul numitei IOANA BUJOI, care făcea serviciul la legăția Americană, să sustragă o copie după Minuta, copie care odată cu arestările, s'a găsit într-o valiză a lui FOGONEANU.

La scurt timp după aceste întrevvederi, aproximativ două-trei săptămâni, NICULESCU BUZESTI a fugit din țară, lucru pe care la făcut și IOANA BUJOI.

După fuga lui N. BUZESTI din țară, unul dintre cei doi americani arătați mai sus, s'a dus la Bulci și i-a propus lui STARCEA ION să fugă din țară așa cum au fugit toți cei care aveau cunoștință despre organizarea complotului. Nu-mi amintesc numele celui american care a fost la Bulci, însă cred că a fost HAMILTON.

La refuzul lui STARCEA de a pleca din țară, ofițerul american mai sus amintit, a voit să-i înmâneze lui STARCEA o cantitate de otrăvă puternică, pe care să o folosească în cazul când ar fi fost silit să vorbească ceva în legătură cu organizarea complotului.

STARCEA a refuzat să primească otrava, însă a fost atât de impresionat de insistențele și chiar amenințările celui american, încât dela această dată nu a mai avut curajul să mai vină pela București.

-Tot STARCEA mi-a mai spus că a primit dela americanii care l-au vizitat la Bulci, niște broșuri în legătură cu folosirea de armament și explozibile în acțiuni teroriste. Nu mi-a precizat numele americanilor dela care a primit acele broșuri.

În timp ce se judeca procesul POPP-BUJOIU, STARCEA era foarte indignat de faptul că americanii nu așteau niciun ajutor material comploturilor de aici din țară care erau organizate în folosul lor.

STARCEA a exclamat odată "americanii nu vor să riste niciun ban, deși ei sunt direct interesați, și eu am dat bani din averea mea personală unor foști ofițeri în armată" dându-mi de înțeles că el recrutase elemente în vederea complotului din rândurile foștilor ofițeri.

La întrebarea mea că pentru ce a dat bani acelor foști ofițeri, el mi-a răspuns că ei nemai având nicio soldă trebuiau să trăiască.

Întrebare

Despre ce anume foști ofițeri deblocați ți-a vorbit STARCEA, cu acea ocazie, așa cum arăți dta mai sus?

Răspuns

STARCEA nu mi-a precizat cu acea ocazie niciun nume, și nici nu mi-a spus dacă erau din rândul foștilor ofițeri superiori sau inferiori.

Întrebare

Dta în penitenciarul Craiova a fost în aceeași cameră cu STARCEA ION?

Răspuns

Nu stăteam fiecare în camere separate.

Întrebare

Dacă stăteați fiecare în camere separate, atunci cum a putut STARCEA să-ți spună cele ce arăți dta mai sus?

Răspuns

STARCEA a putut să-mi spună cele ce am arătat mai sus, în timpul cât eram scoși la aer în fiecare zi afară în curte timp o oră. La aer, eram scoși odată toți cei care fuseserăm condamnați în procesul Maniu și ne aflam în penitenciarul Craiova. În curte ne plimbam împreună cu toții.

Întrebare

Cine anume dintre persoanele care au fost condamnate în procesul Maniu, se mai aflat în penitenciarul Craiova, cu care te plimbei împreună cu STARCEA, când erați scoși la aer?

Răspuns

Dintre persoanele care au fost condamnate în procesul Maniu, se aflau la Craiova următorii: PENESCU NICOLAE, VASILE SERDICI, EMIL OPRISANU, FLORIN ROIU și până în toamna anului 1948 col. STATESCU.

Întrebare

Care dintre aceste persoane a mai fost de față când STARCEA ION ți-a spus cele ce ai arătat mai sus?

Răspuns

În general la aceste discuții au mai luat parte ROIU și OPRISANU și uneori era de față SERDICI și PENESCU.

Întrebare

Ce anume ți-a spus STARCEA cu privire la măsurile pe care le-a luat el, în vederea organizării complotului?

./.

se/EMIL LAZARESCU

362/341

Răspuns

În legătură cu această chestiune, STARCEA ION nu mi-a spus nimic.

Întrebare

Despre cine anume din Bulci ți-a vorbit STARCEA ION că sunt persoanele sale de încredere și ce anume ți-a spus cu privire la acestea?

Răspuns

STARCEA mi-a spus că oamenii lui de încredere dela Bulci sunt un anume BIRTAS și altul FATU, despre care mi-a spus că unul este avocatul și unul administratorul lui.

Despre acel BIRTAS mi-a spus că era un om foarte bu-
descurcări; și conștiincios și împreună cu el a făcut inspec-
ții la întreprinderi, în păduri și tot împreună au fost și la
vânătoare.

În timpul cât am stat împreună la Craiova, STARCEA
știu că a avut trei vorbitoare la care a venit sora lui
împreună cu câte o persoană din administrația lui STARCEA, din-
tre care odată a fost BALACEANU și după aceia BIRTAS sau FATU,
sau amândoi, nu-mi amintesc precis ordinea în care au venit.

Întrebare

Cu ce ocazie ți-a vorbit STARCEA despre BIRTAS și
FATU, care așa cum arăți dta mai sus, erau oamenii lui de în-
credere?

Răspuns

Despre BIRTAS și FATU, STARCEA mi-a vorbit în dese
rânduri în legătură cu viața și cu afacerile lui dela Bulci.

Întrebare

Ce alte discuții ai mai avut dta cu STARCEA ION, cu
privire la BIRTAS?

Răspuns

Cu STARCEA ION nu am avut niciodată discuții spe-
ciale privitoare la BIRTAS și numai incidental când discutăm
despre Bulci sau când venea cineva la vorbitor.

În cei care fuseseș condamnați în procesul Maniu,
aveam vorbitoare în prezența directorului închisorii și a pri-
mului gardian.

Toate vorbitoarele au avut loc în biroul directoru-
lui închisorii.

Știu că unul din aceste persoane, BIRTAS sau FATU,
au adus lui STARCEA procuri pe care acesta le-a semnat, în ve-
derea unor vânzări de materiale lemnoase, provenite din păduri-
le sale.

Alte discuții nu am mai avut cu STĂRCEA ²⁶³~~privatogre~~
la BIRTASU. 542

După ce am citit prezentul proces-verbal de interoga-
tor cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu
cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetat
ss/EMIL LAZARESCU

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Lăzărescu Emil născut la 24 Iunie 1913, în
Constanța, fiul lui Constantin și Emilia de profesie funcționar
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în Buc. str. V. A. Ureche nr. 5.

19 Mai 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 00 min.

„ s'a terminat la „ 14 și 00 „

Intrebare: În procesul verbal de interogator anterior ai
declarat că în anul 1947, după ce ai fost judecat și
condamnat ai fost trimis la penitenciarul Craiova, în-
preună cu Stăreca Ion Morionij și alte persoane care au
făcut parte din același lot. Arata și tu atunci că
timp ai stat împreună cu Stăreca în penitenciarul
Craiova și ce amne ți-a spus acesta cu privire
la complotul organizat de el împreună cu alte
persoane. Impotriva regimului democratic de aici din țară?

Răspuns: Am stat împreună cu Stăreca Ion în
penitenciarul Craiova începând de la 14 Noiembrie 1947
și până în luna Septembrie 1949.

În acest timp, Stăreca mi-a spus următoarele
cu privire la complot: Complotul a fost organizat
în palatul Stirbey, la începutul lunii Noiembrie
1946, de către ologi ofiteri americani: Hamillton și
Baelt și Grigore Niculescu Buzescu. La acea
întâlnire în vederea organizării complotului.

Semnătura,

Emil Lăzărescu

Urmare: o mai luat parte Storcea Ion ca interpret
si Radu Buzesti, care stătea într-o cameră
pentru a păzi să nu intre cineva în cameră.
unde se aflau cei doi americani, Niculescu Bu-
zesti si Storcea Ion. La aceasta prima intalnire,
au existat entente de acord, cu privire la colaborarea
între P.N.T. si Americani, în cazul unui con-
flikt între anglo-americani si U.R.S.S., conflict care
era asteptat ^{pe} de ea va avea loc cât de curând.

În urma acestei întrevedere, N. Buzesti a raportat
conducătorilor P.N.T. intelecerea dintr-un el si cei
doi americani.

La cea de a doua întvedere, care a avut loc
imediat după intervalul de o zi două de la prima
întvedere, la cererea lui Buzesti s-a redactat
un document cunoscut sub numele de "Minuta",
care se găsește în dosarele procesului "Maurin".

În ziua N. Buzesti a promis celor doi americani
Hamilton si Radcliff că nu va păstra în toată viața
copie de pe "Minuta". Totuși Buzesti a reușit prin
intermediul nuntier Ioana Bujoi, care făcea servi-
ciul la legatia Americană, să sustragă o copie
după "Minuta", copie care s-o lăsa cu oștăntă.
Sa găsit într-o valiză a lui Pogoneanu.

La scurt timp după aceste întvederi, aproximativ
două trei săptămâni, Niculescu Buzesti a fugit
din țară, luând pe care l-a făcut si Ioana Bujoi.
În ziua fuga lui N. Buzesti din țară, unul dintre
cei doi americani oțatati mai sus, s-a dus la
Bulei si i-a propus lui Storcea Ion să fugă
din țară așa cum au fugit tot cei care.

Semnătura,

Emil Popescu

Urmare: aveau cunostinta despre organizarea complotului.
lui. Numai amintesc numele aceluia american care
a fost la Butei, insa cred ca a fost ~~Millton~~ ^{Millton}.

La refuzul lui Storcea de a pleca din tara,
ofiterul american mai sus amintit, a voit sa-i
inmăneze lui Storcea o cantitate de otrava
futura, pe sa o foloseasca in cazul cand ar
fi fost silit sa sorbeasca ceva in legatura cu
organizarea complotului.

Storcea a refuzat sa primeasca otrava, insa
a fost atat de impresionat de insistentele si
chiar amenuntările aceluia american, incat
dela aceasta data nu a mai avut curajul
sa mai vina pe la Bucuresti.

Tot Storcea, mi-a mai spus ca a primit dela
americani, care l-au vizitat la Butei, niste brosururi
in legatura cu folosirea de armament si explozibile
in actiuni teroriste. Nu mi-a precizat numele
americanelor dela care a primit aceste brosururi.

In timp ce se judeca procesul Popa-Bugain,
Storcea era foarte indignat de faptul ca americani
nu dadeau niciun ajutor material comploturilor
de aici din tara care erau organizate in folosul lor.

Storcea a exclamat odata: americanii nu vor sa
aste nimeni ban. Desi ei sunt direct interesati,
iar eu am dat bani din averea mea personala
unor fosti ofiteri in armata, dându-mi de inteles
ca el recunosc elemente in vederea complotului din
săndurile foste fortelor ofiteri.

La întrebarea mea ca pentru ce a dat bani
acelor fosti ofiteri, el mi-a raspuns ca ei nu

Semnătura,

Emit 12

Urmare: mai având mieo solda trebuiau să trăiască.

Intrebare: Alsepsi ce amne fosti ofiteri deblocati, tina vorbit Stărcă, eu aceea ocazie, asa cum arăta. Ită mai sus?

Răspuns: Stărcă nu mi-a precizat eu aceea ocazie niciun nume. Si nici nu mi-a spus dacă erau din rândul fostilor ofiteri superiori sau inferiori.

Intrebare: Ită in penitenciarul Craiova ai fost in aceea camera cu Stărcă Ion?

Răspuns: Nu, stăteam fiecare in ~~ca~~ camere separate.

Intrebare: Dacă stăteati fiecare in camere separate, atunci cum a putut Stărcă să-ți spună cele ce arăta. Ită mai sus?

Răspuns: Stărcă a putut să-mi spună cele ce am arătat mai sus, in timpul cât eram seosi la aer in fiecare zi afară in curte, timp o oră - la aer, eram seosi odata tot cu care fuseserăm condamnat in procesul Mannin si ne aflam in penitenciarul Craiova.

In curte ne plimbam împreună cu toții.

Intrebare: Cine anume dintre persoanele care au fost condamnate in procesul Mannin se mai aflau in penitenciarul Craiova, cu care te plimbei împreună cu Stărcă, când erati seosi la aer?

Răspuns: Dintre persoanele care au fost condamnate in procesul Mannin, se aflau la Craiova următorii: Nicolae Pulescu, Vasile Serdici, Emil Oprisanu, Florin Roicu si

Semnătura,

Emil Oprisan

Urmare: Jănu în toamna anului 1948 Col. Stărescu.
Iutebax: Care dintre aceste persoane a mai
 fost de fată când Stărescu Ion l-a spus.
 Cele ce ai mătat mai sus?

Rădănuș: În general, la aceste discutii au
 mai luat parte Boiu și Oprisau și uneori
 era de fată Serdici și Peneser.

Iutebax: Ce anume l-a spus Stărescu cu privire
 la măriștile pe care le-a luat el, în vederea orga-
 nizării Complotului?

Rădănuș: În legătură cu această chestiune,
 Stărescu Ion mi-a spus nimic.

Iutebax: Despre cine anume din Bulei l-a
 vorbit Stărescu Ion că sunt persoanele sale de
 încredere și ce anume tip a spus cu privire la
 acestea?

Rădănuș: Stărescu mi-a spus că anume mi l-a
 de încredere dela Bulei sunt un anume Birtas și
 altu Tătu, despre care mi-a spus că unleste
 avocatul și unul administratorul lui.

Despre acel Birtas mi-a spus că era un om
 foarte bun, descurcăreț și caustic și împreună
 cu el a făcut inspectii la întreprinderi, în păduri
 și tot împreună au fost și la vânătoare.

În timpul cât am stat împreună la Craiova, Stărescu
 știu că a avut trei vorbitoare la care a venit
 sora lui împreună cu câte o persoană din admi-
 nistrația lui Stărescu, dintre care odată a fost
 Bălăceanu și după aceea Birtas sau Tătu,
 sau amândoi, nu-mi amintesc precis ordinea
 în care au venit.

Semnătura,

Emil [Signature]

Urmare: Lutibor: Cuce ocazie t'ia vorbit Storcea despre Birtas si Fatu, care asa cum m'ati dit mai sus, erau ameni lui de incredere?

Răzguns: Despre Birtas si Fatu, Storcea m'ia vorbit in dese rânduri in legătura cuviata si cu afacerile lui dela Bulei.

Lutibor: Ce alte discutii ai mai avut dit cu Storcea Ion, cu privire la Birtas?

Răzguns: Cu Storcea Ion nu am avut niciodata discutii speciale privitoare la Birtas si numai incidental când discutam despre Bulei sau când venea cineva la vorbitor.

Noi cei doi fusim condamnatii in procesul Ilanin, avcam vorbitoare in prezenta directo-riului inchisorii si a primului gardian.

Toate vorbitoarele au avut loc in biroul direc-torului inchisorii.

Stiu ca unul din aceste persoane, Birtas sau Fatu, au adus lui Storcea prosci pe care ace-sta le-a semnat, in vreo ocazie. unor vânzari de materiale lemnosae, provenite din pădurea lui.

Alte discutii nu am mai avut cu Storcea privitoare la Birtas.

Sufis ce am citit prezentul proces-verbal de interogator cuvânt cu cuvânt si am constatat ca conespunde in totul cu cele de-clarate de mine, it sustin nit semnez propriu.

Anchetator

St. de Securitate

V. Shaghiu

Anchetat

Semnătura,

Emil Popescu

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul LAZARESCU EMIL, născut la 24 Iunie 1913,
în Constanța, fiul lui CONSTANTIN și EMILIA, de profesie func-
ționar, cu ultimul domiciliu în Buc. str. V.A. Ureche Nr. 5

21 Mai 1953, București

Interog. a început la ora 10,00

" s'a terminat " 13,45

Intrebare

În procesul verbal de interogatoriu din ziua de 6
Mai a.c. ai arătat că în cursul lunii August 1945, POGONEANU a
avut o întâlnire secretă cu L. PATRASCANU. Anchetă îți cere să
arăți în mod sincer și amănunțit cum a fost organizată această
întâlnire?

Răspuns

În jurul zilei de 23 August 1945, cred că era cam în
apropiere de 1 Septembrie, în timp ce mă aflam acasă la POGO-
NEANU acesta (POGONEANU) mi-a cerut să o chem la telefon pe
LENA CONSTANTE.

Obținând-o pe LENA la telefon, am predat imediat re-
ceptorul lui POGONEANU care a continuat să vorbească cu LENA
CONSTANTE. POGONEANU i-a spus că vrea s'o întâlnească. Nu pot
preciza dacă atunci sau mai târziu au stabilit locul unde să
se întâlnească, însă știu că au aranjat ca întâlnirea să aibă
loc la NEAMTU OCTAVIAN acasă.

La o zi sau două de la această convorbire, POGONEANU
mi-a spus că așteaptă un telefon de la IONESCU-BALACIANU, care
urmează să-i comunice ora la care acesta va veni să-l ia cu
mașina pentru al duce să se întâlnească cu PATRASCANU. Tot
atunci POGONEANU mi-a mai spus că a aranjat cu LENA ca aceasta
să-i înlesnească o întâlnire secretă cu PATRASCANU, rămânând
ca IONESCU-BALACIANU să vină să-l ia cu mașina lui și să-l
ducă la acea întâlnire.

Tot POGONEANU mi-a mai spus că în cazul că el va
lipsi, să primesc eu telefonul de la BALACEANU și să memorez
.../. ss/EMIL LAZARESCU

bine ziua și ora deoarece este vorba de o întâlnire foarte importantă, urmînd să-l vadă pe PATRASCANU.

347

Nu am primit eu telefonul dela BALACEANU, iar peste o zi sau două cînd i-am semnalat lui POGONEANU faptul că BALACEANU nu a dat telefon, POGONEANU mi-a spus nu numai că a vorbit cu BALACEANU, dar că întâlnirea a și avut loc.

Intrebare

Care era scopul prezentei d-tale în acel timp în casa lui POGONEANU?

Răspuns

Eu în acel timp fiind divorțat de soție, mă mutasem cu locuința în casa lui POGONEANU.

Intrebare

Unde a avut loc întâlnirea secretă dintre POGONEANU și PATRASCANU?

Răspuns

Mi am cunosțință de locul unde s'a întâlnit POGONEANU cu PATRASCANU. Eu rămăseseam cu impresia că această întâlnire a avut loc la NEAMTU OCTAVIAN acasă. POGONEANU, nu mi-a spus nimic în legătură cu locul unde s'a întâlnit cu PATRASCANU.

Intrebare

În urma căror indicii ai rămas d-ta cu impresia că această întâlnire secretă dintre POGONEANU și PATRASCANU a avut loc în casa lui OCTAVIAN NEAMTU?

Răspuns

Am rămas cu impresia că această întâlnire dintre POGONEANU și PATRASCANU a avut loc în casa lui NEAMTU OCTAVIAN în urma faptului că și întâlnirea dintre POGONEANU și LEMA CONSTANTE a fost tot în același loc. Mai mult decât atât, în timp ce mă aflam în arestul MAI (înainte de a fi judecat) prin luna Octombrie, 1947, stăteam în aceeași cameră cu NEAMTU OCTAVIAN care și el fusese arestat în legătură cu procesul "Maniu".

Printre alte discuții, eu amintindu-i lui NEAMTU de faptul că eu am cunosțință de o întâlnire a lui POGONEANU cu PATRASCANU și LEMA CONSTANTE acasă la el (adică la NEAMTU) atunci, NEAMTU a părut mirat și sperat de faptul că eu am cunosțință despre această întâlnire, spunându-mi că nu are cunosțință, dar lucrul acesta este posibil fiindcă într'adevăr în epoca de care am vorbit, POGONEANU i-a cerut să-i pună la dispoziție casa pentru a avea unele întrevederi în lipsa lui, și că nu ar părea lucru de mirare deoarece POGONEANU îi mai ceruse asemenea servicii.

././ se/EMIL LAZARESCU

Impresia mea a fost că lui NEAMTU OCTAVIAN îi era
oarecum teamă că ai am să declar la anchetă aceste lucruri
care ar putea să-l complice situația lui.

348

Intrebare

Cine anume în afară de POGONEANU și PATRASCANU a
mai participat la această întâlnire secretă?

Răspuns

Nu am cunoștință, POGONEANU nu mi-a spus niciodată
nimic despre acest lucru și nici eu nu l-am întrebat.

Intrebare

Ce anume s'a discutat cu ocazia acestei întâlniri
secrete care a avut loc între POGONEANU și PATRASCANU?

Răspuns

Amănunte mai multe nu cunosc, însă știu atât că
POGONEANU când mi-a spus că-l va vedea pe PATRASCANU a adăugat
"cum voi afla ce intenții au comuniștii" în legătură cu cri-
za constituțională din acel timp.

POGONEANU dorea să obțină informații dela PATRASCANU
în legătură cu punctul de vedere al PCR în ce privește criza
constituțională din acea epocă și alte chestiuni mai mărunte
ca interzicerea sau confiscarea unor ziare de către guvern,
care aparțineau opoziției, chestiunea procesului tineretului
liberal și altele. La rândul său, POGONEANU urma să-l informeze
pe PATRASCANU de punctul de vedere al opoziției.

Intrebare

Despre ce alte întâlniri secrete dintre POGONEANU
și PATRASCANU mai ai dta cunoștință?

Răspuns

Nu am cunoștință de nicio altă întâlnire pe care să
o fi avut POGONEANU cu PATRASCANU.

După ce am citit prezentul proces-verbal de inter-
gator cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde cu cele
declarat de mine, îl susțin și semnez.

Anchetat

ss/EMIL LAZARESCU

Anchetator:

Lt. de Securitate

T. Drăghici

340

349

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Lăzărescu Emil născut la 24 Iunie 1918, în
Constanța, fiul lui Constantin și Emilia de profesie funcționar,
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu în Buc. str. V.A. Ureche nr. 5

21 Mai 195 3

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 00 min.

" s'a terminat la " 13 și 45 "

Intrebare: În procesul verbal de interogatoriu din ziua
de 6 Mai a.e. ai aratat că în cursul lunii
August 1945, Pogoneanu a avut o întâlnire secretă
cu L. Pădăreanu. - Anchetă îți cer să arăți în mod
sincer și amănunțit cum a fost organizată această
întâlnire?

Răspuns: În ziua de 23 Aug. 1945, cred că era
cam în ziua de apropiere de 1 Septembrie, în timp
ce mă aflam acasă la Pogoneanu, acesta (Pogoneanu)
mi-a cerut să o chem la telefon pe Leoa Constanta.

Obținându-l pe Leoa la telefon, am predat imediat
receptorul lui Pogoneanu care a continuat să vorbească
cu Leoa Constanta. Pogoneanu mi-a spus că mea so
întâlcusea. Nu pot preciza dacă atunci sau mai
târziu au stabilit locul unde să se întâlnească, însă
stiu că au aranjat ca întâlnirea să aibă loc la
Mamta Octavian acasă.

La o zi sau două dela aceasta convorbire, Pogoneanu

Semnătura,

Emil Lăzărescu

Urmare: mi-a spus că arcapla un telefon de la Ionescu Bălăceanu, care urmează să-i cunosc. era la cor. acesta va veni să-l ia cu mașina pentru a-l duce să se întâlnească cu Pătrășcanu. Tot atunci Pogoneanu mi-a mai spus că a rangat cu Lena, că aceasta să-i intermedieze o întâlnire secretă cu Pătrășcanu, rămânând ca Ionescu Bălăceanu să vină să-l ia cu mașina lui și să-l ducă la acea întâlnire.

Tot Pogoneanu mi-a mai spus că în cazul că el va lipsi, să primesc eu telefonul de la Bălăceanu și să memorez bine ziua și ora deoarece este vorba de o întâlnire foarte importantă, urmând să-l vadă pe Pătrășcanu.

Nu am primit eu telefonul de la Bălăceanu, iar peste o zi sau două când i-am semnalat lui Pogoneanu faptul că Bălăceanu nu a dat telefon, Pogoneanu mi-a spus că numai eu avorbit eu Bălăceanu, dar că întâlnirea a și avut loc.

Interbar: Care era scopul prezentei tale în acel timp în casa lui Pogoneanu?

Răspuns: Eu în acel timp fiind divorțat de soție, mă mutasem în locuința în casa lui Pogoneanu.

Interbar: Unde a avut loc întâlnirea secretă dintre Pogoneanu și Pătrășcanu?

Răspuns: Nu am cunoștință de locul unde s'a întâlnit Pogoneanu cu Pătrășcanu. Eu rămân serios în impresia că aceasta întâlnire a avut loc la Neamtu Octavian acasă. Pogoneanu, mi-a spus niște în legătura cu locul

Semnătura,

Emil Popescu

Urmare: unde s-a întâlnit cu Patascanu.

Intrebare: În urma căror indicii ai rămas atât cu impresia că aceasta întâlnire se petrecea dintre Pogoneanu și Patascanu a avut loc în casa lui Octavian Neamtu?

Răspuns: Am rămas cu impresia că această întâlnire dintre Pogoneanu și Patascanu a avut loc în casa lui Neamtu Octavian, în urma faptului că și întâlnirea dintre Pogoneanu și Lena Courtoise a fost tot în același loc. Mai mult decât atât, în timp ce mă aflam în arestul M.R. (înainte de a fi judecat) prin luna Octombrie 1947, stăteam în aceeași cameră cu Neamtu Octavian, care și el fusese arestat în legătură cu procesul Ilaviciu.

Printre altele disentan, cu amintirea lui Neamtu de faptul că eu am cunoștință de o întâlnire a lui Pogoneanu cu Patascanu și Lena Courtoise acasă la el, (adica la Neamtu) atunci, Neamtu a părut mirat și speriat de faptul că eu am cunoștință despre această întâlnire, spunându-mi că mi am cunoștință, dar lucrul acesta este posibil fiindcă intrădăvăr în epoca de care am vorbit, Pogoneanu i-a cerut să-i pună la dispoziție casa pentru a avea unele întrevederi, în lipsa lui, și că am înțeles că lucrau de noapte de noapte. Pogoneanu i-a mai cerut asemenea servicii.

În presia mea a fost că Neamtu Octavian și era oarecum teamă că eu am să declar la ancheta aceste lucruri care ar putea să-i complice situația lui.

Intrebare: Cine oare în afară de Pogoneanu și

Semnătura,

Emil Fojin

Urmasare: Pătrăscu a mai participat la aceasta întâlnire secretă?

Răspuns: Nu am cunoscut. Pogoneanu mi-a spus mai întâi nimic despre acest lucru și m-am cu un laun întebat.

Intebare: Ce anume s-a discutat cu ocazia acestor întâlniri secrete care a avut loc între Pogoneanu și Pătrăscu?

Răspuns: Amănunte mai multe nu cunosc, însă știu atât că, Pogoneanu când mi-a spus că-l va vedea pe Pătrăscu a adăugat: „cum voi afla ce intenții au comunistii în legătură cu criza constituțională din acel timp.”

Pogoneanu dorea să obțină informații dela Pătrăscu în legătură cu punctul de vedere al P.C.R. în ce privește criza constituțională din acea epocă și alte chestiuni mai mărunte ca interzicerea sau confiscarea unor țări de către guvern, care aparțineau opoziției, chestiunea procesului tineretului liberal și altele. La rândul său, Pogoneanu l-a urmasă-l informa pe Pătrăscu de punctul de vedere al opoziției.

Intebare: Despre ce alte întâlniri secrete dintre Pogoneanu și Pătrăscu mai ai de cunoscut?

Răspuns: Nu am cunoscut de nimic alte întâlniri și care să o fi avut Pogoneanu cu Pătrăscu.

Alina ce am citit prezentul proces-verbal de întrebător cuprind cu cură și n-am constatat că corespunde cu cele discutate de mine, îl surse și surse.

Anchetator

Anchetat

Și de secretitate

Semnătura,

[Semnătură]

[Semnătură]

~~372~~

351

pp. 11-12/13

~~373~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul PENESCU NICOLAE, născut la 28 Februarie 1897 în Pitești, fiul lui NICOLAE și MARIA (decedați) de profesie avocat, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Andrei Mureșanu Nr.16.

13 Februarie 1953, București

Interog. a început la ora 8,00

" s'a terminat " 24,00

Intrebare:

Ce funcție ai avut dta în PNT, în timpul războiului?

Răspuns:

Începând din anul 1938 și până în Decembrie 1944, în cadrul PNT am îndeplinit funcția de casier central. În Decembrie 1944, am fost numit secretar general al PNT, în care calitate am funcționat până la 14 Iulie 1947, când am fost arestat.

Intrebare:

În ce consta activitatea D-tale politică în timpul războiului?

Răspuns:

Activitatea mea de casier era foarte limitată. După moartea lui MADGIARU, am fost rugat de MIHALACHE să mă ocup de problemele economice și de toate problemele de stat, care ar surveni după încetarea războiului. În acest scop am organizat un "cerc de studii" care a funcționat în ilegalitate la mine acasă, în cursul anilor 1941-1943 toamna, când casa mea a fost percheziționată de Parchetul Militar iar eu am fost pus în urmărire.

La acest cerc de studii au participat elementele cele mai competente din partid în materie economică și juridică, sau făcut referate asupra chestiunii agrare, unei noi constituții, organizării administrative a statului,

./.

ss/N. PENESCU

374
353

asupra industriei noastre, a bugetului și a finanțelor private, deasemenea asupra măsurilor economice și financiare de luat imediat după încetarea războiului.

Scopul activității cercului de studii era ca partidul să aibă soluțiuni în aceste probleme, când ar primi răspunderea guvernării.

Întrebare:

Cu cine dintre conducătorii PNT erai tu în legătură mai strânsă și în ce constau aceste legături?

Răspuns:

Dintre conducătorii PNT, am avut legături de prietenie îndeosebi cu Dnii I. MIHALACHE și M. POPOVICI de cari eram atașat sufletește și aveam deci nu numai raporturi politice ci și personale. Cu dl. MANIU am avut întotdeauna bune raporturi ele fiind însă distanțate de diferența de vârstă și situațiune.

Întrebare:

Cu cine dintre alți conducători politici din alte partide aveau tu legături?

Răspuns:

La liberali am avut legături politice sau personale cu următorii: DINU BRATIANU, CTIN (BEBE) BRATIANU, GH. BRATIANU, GH. FOTINO, MIHAIL RAMNICEANU, CTIN ZAMFIRESCU, BENTOIU AURELIAN, SLAVESCU VICTOR și alții. Cu toți aceștia, înainte de 23 Aug. 1944 nu am avut vreo colaborare politică. Aceasta a început în Martie 1944, când s'au inițiat conversațiile pentru formarea "Blocului Național Democrat".

La sociali-democrați am avut legături personale înainte de 23 Aug. 1944, cu TITEL PETRESCU, LOTAR RADACEANU, GHERMAN ESTIMIE, FLUERAS ION, JUMANCA și alții. După 23 Aug. 1944, am avut legături politice cu Dnii TITEL PETRESCU, VOITEC, ROMULUS DAN și DIMITRIU ADHEAN, care au constatat în discuții pentru formarea "Blocului Național Democrat" până la formarea guvernului din 4 Nov. 1944. Legăturile au fost întrerupte până la sciziunea din P.S.D. Am avut câteva conversații cu Dnii TITEL, ADRIAN DIMITRIU și ROMULUS DAN, în epoca alegerilor din 1946.

Cu dl. TITEL PETRESCU m'am întâlnit de vreo câteva ori în anii 1946-1947 (după căderea P.S.D.I.) cu care prilej i-am prezentat proiecte de memorii ce urmau să fie prezentate celor 3 mai puteri.

Din PCR, am cunoscut înainte de 23 August 1944, pe
././ se/N. PENESCU

L. PATRASCANU, pe dl. CONSTANTINESCU IASI, VLADDESCU RACOASA și cu prilejul procesului din 1933, a incidentelor dela Grivița am cunoscut pe dl. GHEORGHIU-DEJ. După 23 Aug. 1944 am cunoscut pe membrii guvernului din 1944.

Intrebare:

Pe cine dintre fruntașii comuniști ai cunoscut dta în perioada războiului?

Răspuns:

Am cunoscut pe L. PATRASCANU prin anul 1925-1926, în casa avocatului NICU STANESCU la care era secretar. Am aflat că PATRASCANU este fruntaș comunist numai cu prilejul întâlnirii sale la mine acasă cu dl. MANIU spre sfârșitul anului 1943. Această întâlnire a fost fixată între dânsii, fără amestecul meu. Am fost rugat de dl. MANIU să accept ca să se întâlnească într-o seară cu dl. PATRASCANU în casa mea.

Dl. PATRASCANU a venit cel dintâi și a plecat cel din urmă. Până la venirea Dlui MANIU, PATRASCANU mi-a povestit că are domiciliu obligatoriu undeva pe Valea Prahovei și este autorizat să vină la București pentru îngrijiri medicale, fără a-mi spune de cine arune era autorizat. Cu acest prilej se întâlnește cu diferite persoane fiindcă știe să scape de urmărirea Siguranței.

Intrebare:

Ce scop a avut această întâlnire dintre MANIU și L. PATRASCANU, în casă la dta?

Răspuns:

Această întâlnire la care eu am participat efectiv, a avut drept scop să se ia un prim contact pentru discutarea colaborării cu PCR la acțiunea de răsturnare a regimului ANTONESCU.

Acordul asupra acestui punct s'a făcut imediat. Dl. MANIU a voit să știe de ce forțe dispune PCR, în special în capitală, la care dl. PATRASCANU a dat răspuns vag, evitând precizuni.

Dl. MANIU a pus ca condițiune a colaborării cu PCR, o declarație a acestuia în favoarea Basarabiei.

Dl. PATRASCANU nu a acceptat această condițiune. Atunci dl. MANIU a cerut ca cel puțin PCR să intervină pe lângă P.C. al URSS în favoarea Basarabiei, la care dl. PATRASCANU nu a dat un răspuns afirmativ. Deaceia conversațiunea nu a avut rezultat.

Despre această întâlnire a mai știut și dl. NICOLAE PASCU, însă nu știu de unde anume.

.4. ss/N. PENESCU

Intrebare:

De discuții ai avut Dta cu unele persoane din anturajul Dtale privitor la PCR?

Răspuns:

Înainte de 23 Aug. 1944 nu am avut cunoștințe precise despre PCR și despre conducătorii lui, până în Martie 1944 când am participat la tratativele pentru creerea B.N.U. cu care ocazie am cunoscut pe dl. CONSTANTINESCU IASI și am avut informațiuni asupra forței PCR.

La acea epocă am considerat pe dl. PATRASCANU ca punctător de cuvânt al PCR.

Atunci am auzit despre dl. BODNARAS care ar organiza eventual pe muncitori pentru lupta de stradă.

După 23 Aug. 1944, am discutat foarte mult despre PCR care mă interesa în cel mai înalt grad.

Am privit cu satisfacție divergențele dintre dl. PATRASCANU și PCR, care s'au manifestat public prin nealagerea lui la Secretariatul partidului și prin discursul dela Cluj. Consideram pe dl. PATRASCANU drept un comunist moderat care dorește colaborarea încă câțva timp cu PNT și s'ar putea opune exigențelor prea mari ale sovietelor.

În cercurile noastre se discuta că cu prilejul conferinței dela Paris dl. PATRASCANU ar fi arătat dlui MOLOTOV necesitatea unei colaborări prelungite cu PNT, până când PCR prinde rădăcini adânci în simpatia și încrederea poporului român.

Se mai vorba la noi că dl. MOLOTOV l-a lăsat să creadă că împărtășește acest punct de vedere, dar în urma acestei conversații a fost pus sub supraveghere.

În cercurile noastre se mai discuta că în eventualitatea unui acord între Soviete și Anglo-Americanii, o destindere trebuie să aibe loc și la noi în țară. Aceasta ar face necesare schimbări atât în conducerea PNT, cât și la PCR.

În această ipoteză, noi socoteam că PATRASCANU va avea un rol important. Aceste discuțiuni au avut loc în timpul conferinței de pace dela Paris și până la primele arestări din 1947, făcute în rândurile PNT.

Cu prilejul nealagerii dlui PATRASCANU, în secretariatul PCR, cineva dela redacția "Dreptatea" (nu-mi aduc aminte cine) a întrebat pe dl. MANIU de față fiind și eu, dacă poate să scrie în Dreptatea ceva în sensul dorințelor dlui PATRASCANU, care sugerase un articol în favoarea sa.

Dl. MANIU a refuzat sugestia dlui PATRASCANU. Erau ss/N. PENESCU

fruntași din conducerea PNT, care credeau că PCR nu vrea să colaboreze cu noi.

Erau alți fruntași însă care aveau alte păreri.

Dar toți doream această colaborare.

Cum dl. PATRASCANU era considerat partizan al colaborării cu PNT-ul, era firesc ca el să fie simpatizat și sprijinit de ziarul "Dreptatea". Eu am dat indicațiuni în acest sens conducerii ziarului "Dreptatea".

Intrebare:

Ce știați dta de PATRASCANU în perioada războiului?

Răspuns:

Până când dl. PATRASCANU s'a întâlnit acasă la mine cu dl. MANIU la sfârșitul anului 1943, nu am știut absolut nimic despre activitatea lui și despre el în general.

Din conversațiunile mele cu reprezentanții PCR și sociali-democrați, cu prilejul tratativelor pentru B.N.D., am rămas cu impresiunea că dl. PATRASCANU este un factor important în P.C.R. Aceasta era și impresia Dlui MANIU.

Intrebare:

Cu cine anume dintre fruntașii PNT avea legături L. PATRASCANU?

Răspuns:

Stiu că dl. PATRASCANU avea legături cu următoarele persoane fruntașe în PNT: MANIU, LEUCUTIA, HUDITA, subsemnatul, PASCU NICOLAE, ALEXANDRU A. STAN, fost președinte al Consiliului superior al avocaților publici, GHITA POP.

Intrebare:

În ce au constatat legăturile dintre L. PATRASCANU și persoanele arătate mai sus?

Răspuns:

Dl. PATRASCANU a colaborat cu unele din aceste persoane înainte de 23 Aug. 1944, pentru creerea B.N.D. și formarea primului guvern politic după 23 Aug. 1944.

Intrebare:

Ce discuții ați avut dta cu persoanele arătate mai sus despre persoana lui PATRASCANU?

Răspuns:

Am auzit pe dl. MANIU vorbind favorabil despre dl. PATRASCANU până la colaborarea lor din guvernul dela 23 Aug. 1944.

Intrebare:

Ce discuții ai avut dta cu persoanele arătate mai sus despre persoana lui PATRASCANU?

357

Răspuns:

Am auzit pe dl. MANIU vorbind favorabil despre dl. PATRASCANU până la colaborarea lor din guvernul dela 23 Aug. 1944.

Dl. LEUCUTIA mi-a vorbit despre colaborarea lui cu PATRASCANU înainte de 23 Aug. 1944. După întoarcerea mea și a Dlui LEUCUTIA dela Sibiu, unde l-am vizitat pe dl. MANIU; în Februarie 1947, dl. LEUCUTIA considera că sunt șanse pentru o colaborare cu PCR fiindcă sovietele o cred necesară și în PCR sunt persoane, ca dna ANA PAUKER și PATRASCANU care au aceiaș opinie.

Cu dl. PASCU NICOLAE am vorbit de multe ori despre PATRASCANU. Aveam amândoi părerea că dl. PATRASCANU crede în necesitatea unei colaborări mai lungi cu P. N. T.

Din manifestările Dlui PATRASCANU, prin broșurile sale sau cursul dela Universitate, rezultă că Dsa considera ca o greșală introducerea sistemului de colhoz în locul proprietății individuale țărănești, în România.

Această transformare ținând să se facă cu mult mai târziu. Cu celelalte persoane nu am discutat în mod special despre PATRASCANU.

Intrebare:

Cum a ajuns PATRASCANU să aibă contact cu persoanele arătate mai sus?

Răspuns:

Dl. PATRASCANU a avut legături cu dl. PASCU înainte de întâlnirea cu dl. MANIU din casa mea. Pe Dnii LEUCUTIA, GHITA POP și HUDITA i-a întâlnit în perioada discuțiilor pentru crearea B. N. D.

Pe dl. LEUCUTIA știu că l-a întâlnit și altă dată până la 23 Aug. 1944, acasă la LEUCUTIA.

Intrebare:

Ce discuții ai avut dta cu dl. MANIU despre dl. PATRASCANU și ce ți-a comunicat dl. MANIU în legătură cu dl. PATRASCANU

Răspuns:

Prima mea discuție cu dl. MANIU despre PATRASCANU a avut loc în Septembrie 1944 cu prilejul încetării interimatului acestuia la Ministerul de Justiție și numirea unui titular. Dlui MANIU nu-i plăcea politica lui PATRASCANU la Ministerul de Justiție. În decursul timpului am vorbit de multe ori cu

./.

ss/N. PENESCU

374
558

MANIU despre PATRASCANU, dar niciodată de vreo acțiune a PNT-ului cu PATRASCANU.

Am discutat cu dl. MANIU despre poziția politică a lui dl. PATRASCANU bazat pe discursul dela Cluj. Treptata lui îndepărtare dela conducerea PCR-ului și pe ce se vorbea în anturajul său imediat.

Intrebare:

Care era punctul de vedere al lui PATRASCANU privitor la aliați în timpul războiului?

Răspuns:

Nu cunosc opinia Dlui PATRASCANU despre aliați și nu am auzit niciun frunțas PNT-ist vorbind despre aceasta.

Intrebare:

Ce legături aveai dta în timpul războiului, cu ALEX. STEFANESCU?

Răspuns:

Nu am avut nicio legătură cu ALEX. STEFANESCU. L-am cunoscut în timpul alegerilor din 1946, în casa Dlui V. SERDICI, unde locuia atunci dl. MANIU. De atunci nu l-am mai văzut niciodată până la arestarea mea. Nu știu pentru ce a venit atunci ALEX. STEFANESCU în casă la SERDICI.

Intrebare:

Ce știați dta de legăturile dintre STEFANESCU ALEX. și PATRASCANU?

Răspuns:

Nu am cunoștință de nicio legătură dintre ALEX. STEFANESCU și dl. PATRASCANU.

Intrebare:

Ce legături avea MANIU cu ALEX. STEFANESCU?

Răspuns:

Nu cunosc legăturile Dlui MANIU cu ALEX. STEFANESCU, însă cred că STEFANESCU venise în casa lui SERDICI pentru dl. MANIU. Dl. MANIU nu mi-a vorbit niciodată de ALEX. STEFANESCU.

Intrebare:

Când l-ai cunoscut dta pe SERGIU (KOFER REMUS) în timpul războiului?

Răspuns:

Nu am cunoscut niciodată vreo persoană cu numele de SERGIU sau KOFER REMUS.

Intrebare:

În ce loc se întâlnea MANIU cu PATRASCANU în timpul războiului?

Răspuns:

Cred că se întâlneau la LEUCUTIA acasă în str. Schitu Măgureanu, fiindcă LEUCUTIA mi-a spus că la 23 Aug. 1944, PATRASCANU a stat acasă la el. Alte amănunte nu mi-a mai spus.

370
359

Întrebare:

Cine și cum aranja aceste întâlniri?

Răspuns:

Nu știu cine și cum aranja aceste întâlniri?

Întrebare:

L-ai cunoscut Dta pe HERBERT ZILBER în timpul războiului?

Răspuns:

Când am fost student în Franța (1918-1923) am avut coleg la Doctoratul Economic pe un anume ZILBER, nu știu dacă este aceeași persoană cu cel care a condus Institutul de Conjunctură Economică format de MAGIARU. Nu l-am întâlnit nicio dată după venirea mea în țară.

Întrebare:

Cu cine dintre fruntașii PNT întreținea PATRASCANU legături după 23 Aug. 1944?

Răspuns:

Până la 5 Decembrie 1944 dl. PATRASCANU a avut legături cu mine și cu dl. NICOLAE PASCU. După această dată l-am văzut spre sfârșitul anului 1945 sau începutul anului 1946 la Ministerul de Justiție, nu însă în chestiune politică.

După eșirea mea din guvern a avut legături foarte bune cu dl. VISOIANU și a continuat legăturile cu dl. PASCU.

Întrebare:

În ce au constatat legăturile dintre dta, N. PASCU, VISOIANU și PATRASCANU?

Răspuns:

Legăturile mele cu PATRASCANU au fost de ordin politic dela întâlnirea lui cu MANIU acasă la mine, până la eșirea mea din guvern. Ele au avut de obiect, probleme politice actuale atunci. Dl. PASCU a intermediat trei întâlniri între mine și dl. PATRASCANU până la eșirea mea din guvern și anume: Prima întâlnire între mine și dl. PATRASCANU a avut loc la restaurantul "Flora" în prezența Dlui PASCU. Scopul acestei întâlniri a fost ca eu să obțin adeziunea Dlui PATRASCANU, pentru numirea mea, ca reprezentant diplomatic în străinătate. PATRASCANU a dat un răspuns negativ. A doua întâlnire a avut

./.

ss/N. PENESCU

loc la dl. PATRASCANU acasă pe str. V. Lascăr. Această întâlnire a fost cerută de mine prin intermediul Dlui PASCU care ³⁸⁴ 360 asistat la ea. Ea a avut drept scop, formarea unui guvern de colaborare între partidele democratice și înlăturarea dificultăților care stăteau în cale.

A treia întâlnire a avut loc în Cabinetul Dlui PATRASCANU la Președenția Consiliului de Miniștri, în prezența Dlui PASCU. Am fost însărcinat de biroul PNT să transmit PCR prin dl. PATRASCANU răspunsul la invitația PCR de a participa la F.N.D. și care era negativ.

Deasemenea i-am comunicat în mod oficial condițiile PNT pentru formarea unui guvern de colaborare. Dl. PATRASCANU mi-a răspuns că va transmite conducerii PCR această comunicare a mea din partea PNT.

Din raporturile între Dnii VISOIANU și PATRASCANU în Consiliul de Miniștri și din felul elogios în care dl. VISOIANU mi-a vorbit despre dl. PATRASCANU trag concluzia că între dânsii existau legături. Într-o conversație pe care am avut-o cu dl. VISOIANU acesta mi-a spus că singurul om din PCR care vorbește cu limbaj european și cu care te poți înțelege este dl. PATRASCANU, dar din nenorocire el este majorat de ceilalți conducători comuniști.

Intrebare:

care era atitudinea BNT față de PATRASCANU personal și pe ce conta PNT în divergențele dintre PCR și PATRASCANU?

Răspuns:

Atitudinea cercurilor conducătoare ale PNT față de dl. PATRASCANU au fost favorabile până la 23 Aug. 1944. După această dată și până la discursul dela Cluj, noi nu am făcut vreo diferență între PATRASCANU și ceilalți comuniști, pe care nu-i cunoșteam înainte de 23 Aug. 1944.

După discursul dela Cluj a început să se facă această diferență, dl. PATRASCANU fiind privit cu oarecare simpatie de cercurile noastre conducătoare. Treptată înlăturare a dlui PATRASCANU dela conducerea PCR și informațiile care ne parveneau despre cauzele acestei înlăturări, pe care le-am expus mai sus, au făcut să crească și mai mult buna noastră părere despre dl. PATRASCANU.

Intrebare:

ce combinațiuni i s'au propus lui PATRASCANU de către MANIU și cum ai aflat data despre acestea?

Răspuns:

Dl. MANIU nu mi-a vorbit niciodată de vreo combinație propusă de el lui PATRASCANU.

./.

ss/N. PENESCU

382
361

Intrebare:

Ce urmărea PNT prin atitudinea oficiosului "Dreptatea" ce o lua față de PATRASCANU?

Răspuns:

Voiam să arătăm opiniei publice că în PCR Există și un alt curent decât acela reprezentant de către Unii I.GEORGESCU, V.LUCA, ANA PAUKER și BODNARAS; pe care îi consideram principalii răspunzători ai tensiunii între cele două partide, până când am avut informațiuni (prin februarie 1947) că și Dna ANA PAUKER ar fi de părerea dlui PATRASCANU.

Intrebare:

Cum era apreciat PATRASCANU de către conducătorii PNT?

Răspuns:

Poziția politică a lui PATRASCANU era bine apreciată în cercurile PNT.

Intrebare:

Din partea cui i s'au făcut lui PATRASCANU propuneri de aderare la PNT, când PATRASCANU avea o situație grea în PCR?

Răspuns:

Nu cunosc ca cineva să-i fi făcut asemenea propuneri dlui PATRASCANU din partea PNT. Interesul nostru era ca dl. PATRASCANU să impună punctul său de vedere în PCR.

Intrebare:

Cum a exploatat PNT atitudinea naționalistă a lui PATRASCANU?

Răspuns:

Poziția naționalistă a lui PATRASCANU, a fost folosită de PNT, în felul arătat mai sus.

Intrebare:

Ce servicii personale i-ai cerut dta lui PATRASCANU?

Răspuns:

Nu am cerut niciodată niciun serviciu personal dlui PATRASCANU.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetat:

ss/N. PENESCU

Anchetator:

Lt. de Securitate

I. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Penescu Nicolae, născut la 28 Februarie 1897,
 în Pitești, fiul lui Nicolae și Maria (decedată) de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 arestat, cu ultimul domiciliu în Buc. St. Andrei Mareșanu
nr. 16.

13 14 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 00' min.

" s'a terminat la " 24. și 00 "

Intrebare: Ce funcție ai avut Stă în P.N.T. în
 timpul războiului ?

Răspuns: Începând din anul 1938 și până în
decembrie 1944, în cadrul P.N.T. am îndeplinit funcția
de Casier central. În decembrie 1944, am fost
numit Secretar Gral al P.N.T. în acea calitate
am funcționat până la 14 Iulie 1947, când am fost
arestat.

Intrebare: În ce consta activitatea Stă politică în
 timpul războiului ?

Răspuns: Activitatea mea de casier era foarte
limitată. Alături moștenitorului Madgearu, am fost
sugărit de Mihailache să mă ocup de problemele
economice și de toate problemele de Stat, care
ar surveni după încetarea războiului. În acest
scop am organizat un "cerc de studii", care
a funcționat în ilegalitate la mine acasă,
în cursul anilor 1941-1945 toamna, când

Semnătura,

Teodor L.

Urmare: casa mea a fost percheziționată de Președintele
Militar iar eu am fost pus în urmărire.

La acest corp de studii au participat demnitarii cele
mai competente din partid în materie economică
și juridică, sau făcut referate asupra chestiunilor
agrar^{ului}, moii constituți, organizații administrative
a statului, asupra industriei noastre, a bugetului
și a finanțelor private, de asemenea asupra
măsurilor economice și financiare de luat ime-
diat după încetarea războiului.

Scopul activității cercului de studii era ca partidul
să aibă soluții în aceste probleme, când ar
primi răspunderea guvernării.

Întrebare: Cu cine dintr-înce conducători PNT erai
atunci în legătură mai strânsă și în ce constau
aceste legături?

Răspuns: Dintr-înce conducători PNT, am
avut legături de prietenie în special cu alții
Y. Miholache și M. Popovici de care eram ata-
șat suflător și personal. Cu alții Marșii am avut
intodecama bune raporturi, ele fiind susținute
de diferența de vârstă și situație.

Întrebare: Cu cine dintr-înce alți conducători
politici din alte partide aveai atâtea legături?

Răspuns: La liberali: am avut legături politice
sau personale cu următorii: alții Brătianu, alții (Bibi)
Brătianu, Gh. Brătianu, Gh. Fotino, alții
Rădulescu, alții Zamfirescu, Benoni Ardeleanu,
alții Victor și alții. Cu toți aceștia, înainte
de 10 Aug. 1944 nu am avut încă colaborare.

Semnătura,

Ștefan

Urmare: politica. Aceasta a început în noaptea 1944, când s-au inițiat conversațiile pentru formarea "Blocului Național Democrat".

- La Sociali-Democrați, am avut legături personale înainte de 20 Aug. 1944, cu Titel Petrescu, Lotar Rădăceanu, Gherman Optimie, Fluoră Șer, Yumaneu și alții. După 20 Aug. 1944, am avut legături politice cu adu. Titel Petrescu, Voitec, Romulus Alau, Alimțiu Adrian, care au existat în discuțiile pentru formarea "Blocului Național Democrat" până la formarea guvernului din 4 Decembrie 1944. Legăturile au fost întrerupte până la seiziunea din P.S.D.. Am avut câteva conversații cu adu. Titel, Adrian Alimțiu și Romulus Alau, în epoca alegerilor din 1946.

Cu adu. Titel Petrescu m-am întâlnit de nouă ori în anii 1946-1947 (după exilarea P.S.D.) cu care julej i-am prezentat proiecte de memorii ce urmau să fie prezentate celor 3 (sau) miniștri.

- din part. P.C.R., am cunoscut înainte de 20 Aug. 1944, pe L. Pătrășcanu, pe St. Constantinescu-Lăz, Vlădeseu Răcoasa și cu prilejul procesului din 1953 a încredințelor dela Invita am cunoscut pe St. Gheorghiu-Dej.

După 20 Aug. am cunoscut pe membri guvernului din 1944.

Intrebare: Pe cine dintr-ai prietenii Comunisti ai cunoscut în perioada războiului?

Răspuns: Am cunoscut pe L. Pătrășcanu prin anul 1925-1926, în casa avocatului Nieu Slavescu, la care era secretar. Am aflat că Pătrășcanu este prieten Comunist numai cu prilejul întâlnirii

Urmare: Sale la mine acasă cu al. Marin spre sfârșitul anului 1943. Aceasta întâlnire a fost fixată într-o lausă, fără amestecul meu. Am fost rugat de al. Marin să accept ca să se întâlnească într-o casă cu al. Pătrășcanu în casa mea.

Al. Pătrășcanu a venit cel dintâi și a plecat cel din urmă. Când la venirea lui Marin, Pătrășcanu mi-a zăbovit că are domiciliu obligatoriu undeva pe valea Prohovei și este autorizat să vină la București pentru îngrijiri medicale, fără a mi spune de cine amare era autorizat. Cu acest preț se întâlneau cu diferite persoane fiindcă stă să scape de urmărirea Siguranței.

Intrebare: Ce scop a avut aceasta întâlnire dintre Marin și al. Pătrășcanu, în casă la el?

Răspuns: Aceasta întâlnire la care eu am fost, eșt efectiv, a avut drept scop să se ia un prim contact pentru discutarea colaborării cu P.C.R. la actiunea de răsturnare a regimului Antonescu. Acordul asupra acestui punct s-a făcut imediat. Al. Marin a voit să stă de ce foarte dispreț P.C.R. și în special în Capitală, la care al. Pătrășcanu a dat răspuns vag, evitând precizările.

Al. Marin a pus ca condiție a colaborării cu P.C.R. o declarație a acestuia în favoarea Basorabiei.

Al. Pătrășcanu nu a acceptat această condiție.

Stăruind Al. Marin a cerut ca cel puțin P.C.R. să intervină și la un P.C. al. URW în favoarea Basorabiei, la care al. Pătrășcanu nu a dat niciun răspuns afirmativ. Reacția conversaturii

Semnătura,

K. Proh

Urmare: Joganului român.

Se mai vorbea la noi că Al. Molotov l-a lăsat să creadă că îngrădise acest punct de vedere, dar ~~de~~ în urma acestor conversații a fost pus sub supraveghere.

În cerințele noastre se mai discuta că în creșterea alitotea unui acord între Soviete și Regla. Americani, o destindere trebuie să aibe loc și la noi în țară. Aceasta ar face necesare schimbări atât în conducerea P.T., cât și la P.C.R.

În aceasta ipoteză, noi socoteam că Pătășeanu să avea un rol important. Aceste discuții au avut loc în timpul conferinței de pace de la Paris și până la primele noastre din 1947, făcute în rândurile P.N.T.

Cu prilejul nealegerii Al. Pătășeanu în secretariatul P.C.R., eminea oclă redacția "Șreptatei" (un. mi aduc aminte că) a intrat și Al. Maniu de fata fiind și eu, clăca poate să se în alreptotea cea în sensul dorințelor Al. Pătășeanu, care sugera un articol în favoarea sa.

Al. Maniu a refixat sugestia Al. Pătășeanu.
Brau fruntosi oclă conducerea P.T., care erecleau că P.C.R. mi vrea să colaboreze cu noi.

Brau alți fruntosi înso ere auau alte făreri. Iclă totă doream această colabore.

Cum Al. Pătășeanu era considerat partizan al Colaborării cu P.T.-ul, era firese ca el să fie simpatizat și sprijinit de "Șreptate". Cu am dot indicațiune în acest sens conducerea Șirului "Șreptate".

Sempătura,

Helmut

Urmare: Intrebare: Ce stia el de Patrascanu
in perioada razboiului?

Raspuns: Pana cand el. Patrascanu s-a
intalnit oare la mine cu el. Manin la ~~primara~~
Foratul din 1943, un an stia absolut nimic
despre activitatea lui si despre el in general.
In conversatiunile mele cu reprezentantii P.C.R.,
si Social-democrati, cu prilejul tratativelor pentru
B.S.D., am ramas cu impresia ca el.
Patrascanu este un factor important in P.C.R.
Aceasta era si impresia el. Manin.

Intrebare: Cu cine a avut o relatie prieteneasca
P.S.D. avea legaturi cu Patrascanu?

Raspuns: Stiu ca el. Patrascanu avea
legaturi cu un numar de persoane prietene in P.N.T.:
Manin, Leutia, Huchita, Subsemmatul, Pasen
Nicolaie, Alexandru. N. Stam, fost presedinte al Consiliului
supra al avocatilor publici, Pinta Pop.

Intrebare: In ce constata legaturile dintre el.
Patrascanu si persoanele citate mai sus?

Raspuns: el. Patrascanu a colaborat cu
unele din aceste persoane inainte de 23 Aug. 1944,
pentru caerea B.S.D., si formarea primului
guvern politic dupa 23 Aug. 1944.

Intrebare: Ce discutii ai avut el. cu per-
soanele citate mai sus despre persoana lui
Patrascanu?

Raspuns: Am auzit pe el. Manin vorbind favorabil
despre el. Patrascanu pina la colaborarea lor din guv.
noul dela 23 Aug. 1944.

el. Leutia mi-a vorbit despre colaborarea lui cu

Semnatura,

no. 125

Urmare: Potăscanu înainte de 20 Aug. 1944. Alina
intăreștea mea și a al. Leucția de la Sibiu, unde
l-am vizitat pe al. Mănuș, în Februarie 1948, al.
Leucția considera că sunt sansa pentru o colabo-
rație cu P.C.R. fiindcă Sovietele o cred necesară
și în P.C.R. sunt persoane, ca al. Anu Pankov
și Potăscanu care au aceeași opinie.

- Cu al. Păscu Nicolae am vorbit de multe
ori despre Potăscanu. Aveam amândoi părerea
că al. Potăscanu crede în necesitatea unei
colaborări mai lungi cu P.C.R.
Alin manifestau al. Potăscanu, prin bo-
surile sale sau cursul de la Universitate, rezulta
că al. consideră că o greșală introducea sis-
temul de Colhoz în locul ~~proprietății~~ propri-
etății individuale țărănești, în România.

Accasta transformare tinând să se facă cu mult
mai târziu. Cu celelalte persoane nu am
discutat în mod special despre Potăscanu.

Intrebare: Cum a ajuns Potăscanu să aibă
contact cu persoanele citate mai sus?

Răspuns: al. Potăscanu a avut legătură cu
al. Păscu înainte de întâlnirea cu al. Mănuș
din casa mea. Pe al. Leucția, Gita Pop și
Hedea i-a întâlnit în perioada discutiunilor
pentru crearea P.C.R.

Pe al. Leucția știu că l-a întâlnit și oltă
data joi la 20 Aug. 1944, acasă la Leucția.

Intrebare: Ce discuții ai avut al. cu al. Mănuș despre
al. Potăscanu și ce ti-a comunicat al. Mănuș
în legătură cu al. Potăscanu?

Semnătura,

Ne. I. I. I.

Urmare: Pașcune: Prinua mea disenteria cu 385 366
Marii despre Patăseanu a avut loc în Sept
mbrie 1944 cu julejul meetarii uterimaturului acestuia
la Muuusterial de Justitie si murea unui titulu.
Alti Marii unui placea jolitics lui Patăseanu G.
Muuusterial de Justitie. In decursul tinguului de
am vorbit de multe ori cu Marii despre Pată
séanu, dar meiodato de mero actiune a P. N. I. lui
cu Patăseanu.

Am discutat cu S. Mănuș despre poziția politică
a lui N. Pătrășcanu, bazată pe discursul dela Chișinău.
Trădătorii lui îndepărtare dela conducerea P. R.ului.
b. se ce se vorbea în autumnul său imediat.
Intrebare: Care era punctul de vedere al lui
Pătrășcanu privitor la aliați în timpul războiului?

Rezumat: Nu euzore opinia ^{de} Patascan
despe aliati si me am auzit meium frumtas
P.N. Tist vorbind despe aceasta.

Iulian: Ce legătură aveai At în timpul războiului, cu Alex Stăpănescu?

Război: Nu am avut meșter legătură
cu Alex. Ștefănescu. L-am cunoscut în timpul
stegenilor din 1946, în casa eln. V. Serdier unde
locuia atunci el. Marin. Se atunci un
liam mai văzut meșterul până la moartea
mea. Nu știu pentru ce o venit atunci Alex. Ștefă-
nescu în casa la Serdier.

Intrebare: Ce stia Mo de legaturile dintre Stefanescu
Alex. si Potasescu?

Răzvrăt: Nu am cunoscut de incizio legătura
dintre Alex. Stănescu și S. P. Petrescu.

Semnătura,

H. Shear

Urmare: Iuteboe: Ce legătură avea Marin cu Alex. Ștefănescu?

Răznuș: Nu cunosc legătura lui Marin cu Alex. Ștefănescu, însă cred că Ștefănescu venise în casa lui Șicolie pentru el! Marin și el! Marin nu mia vorbit niciodată de Alex. Ștefănescu.

Iuteboe: Când l-ai cunoscut pe el? Sergiu (Kofler Remus) în timpul războiului?

Răznuș: Nu am cunoscut niciodată pe nimeni din numele de Sergiu sau Kofler Remus.

Iuteboe: În ce loc se întâlneau Marin cu Pătășeanu în timpul războiului?

Răznuș: Cred că se întâlneau la Leventia acasă, în str. Șchitu Măgureanu, fiindcă Leventia mia spus că la 23 Aug. 44, Pătășeanu a stăt acasă la el. Alți omizinte nu mia mai spus.

Iuteboe: Cine n' are o cunoștință de aceste întâlniri?

Răznuș: Nu știu cine n' are o cunoștință de aceste întâlniri.

Iuteboe: L-ai cunoscut pe el? Herbert Zilber în timpul războiului?

Răznuș: Când am fost student în Frankfurt (1918-1923) am avut coleg la doctoratul de economie pe un om numit Zilber, nu știu dacă este același om care a condus Institutul de Conjunctură Economică format de Național. Nu l-am întâlnit niciodată după venirea mea în țară.

Semnătura

he Remus

Urmare: Iutebne: Cu cine dintr-o printoria P.A.D.B.?
 în tețuca Patrascanu legatură duși 20 Aug. 1944?

Răzvan: Până la 5 decembrie 1944 al Patrascanu a avut legatură cu mine și cu al. Nicolae Păsen. După această dată l-am văzut spt. sfârșitul anului 1945 sau începutul anului 1946 la Ministerul de Justiție, am intrat în chestiuni politice. După criza mea din guvern a avut legatură foarte bună cu al. Visoianu și a continuat legăturile cu al. Păsen.

Iutebne: Trec au cauzat legăturile dintr-o al. Păsen și Visoianu și Patrascanu?

Răzvan: Legăturile mele cu Patrascanu au fost de ordin politic de la întâlnirea lui cu Moșnișescu la mine, până la criza mea din guvern. Ele au avut de obicei, probleme politice actuale atunci. Al. Păsen a intermediat trei întâlniri între mine și al. Patrascanu până la criza mea din guvern, și anume: Prima întâlnire dintr-o mine și al. Patrascanu a avut loc la restaurantul "Flora", în prezența al. Păsen. Scopul acestor întâlniri a fost ca eu să obțin aderența al. Patrascanu pentru mișcarea mea, ca reprezentant diplomatic în Străinătate. Patrascanu a dat un răspuns negativ. A doua întâlnire a avut loc la Patrascanu acasă, pe str. V. Lascăr. Aceasta întâlnire a fost cunoscută de mine prin intermediul al. Păsen, care a arătat că ea. Ea a avut drept scop formarea unui guvern de colaborare între partidele democratice și înlăturarea dificultăților care stăteau în cale.

Semnătura,

ho. Răzvan

Urmare: - A treia intalnire a avut loc in Cabinetul
al lui Pataseanu la Presedintia Consiliului de Ministri,
in prezenta al lui Pasere - Am fost insusinit
de primul P.N.T. si transmisi P.C.R. prin al. Pataseanu
raspunsul la insistentele invitatiei P.C.R.
de a participa la T.M.D. si care era negativ.

Relatiunile i-am continuat in mod oficial
conditiunile P.N.T. pentru formarea unui guvern
de colaborare, al. Pataseanu mi-a raspuns ca
via transmite conditiunile P.C.R. aceasta comuna
a mea. din partea P.N.T.

- Alti raporturi intre al. Visoianu si Pataseanu in
Consiliul de Ministri si alii folosi ologias in care.
al. Visoianu mi-a vorbit despre al. Pataseanu
trag concluziunea ca intre ei exista legaturile.
Intre conversatii se cere au avut eu cu al. Visoianu
acesta mi-a spus ca singurul om din P.C.R.
care vorbeste in limbaj european si eu care te poti
intelege este al. Pataseanu, dar alii nu
sunt el este majorat de ceilalti conducatori
comunisti.

Intrebat: Care era atitudinea P.N.T. fata de
Pataseanu personal si se ce conta P.N.T. in
divergentele dintre P.C.R. si Pataseanu?

Raspuns: Atitudinea corectelor conducatori
de P.N.T. fata de al. Pataseanu au fost favorabile
fata de 23 Aug. 1944. Alina aceasta data si
fata de discursul de la Cluj, noi nu am
fost vreoa diferenta intre Pataseanu si
ceilalti comunisti, se cere mi-a enuntau
inainte de 23 Aug. 1944.

Semnatura,

Mr. N. N. N.

Urmare: După discursul dela Cluj a inceput să se facă această diferență, și Pătășescu fiind privit cu oarece simpatie de cercurile noastre conducătoare. Dreptota înălțurii a lui Pătășescu dela conducerea P.C.R. și informațiile care ne furnizeau despre cauzele acestor înălțurări, se era puțin expus mai sus, au făcut să crească și mai mult buna noastră părere despre el Pătășescu.

Intrebare: Ce combinații s-au propus lui Pătășescu de către Marin și cum a răspuns el despre acestea?

Răspuns: St. Marin nu mi-a vorbit niciodată de nicio combinație propusă de el lui Pătășescu.

Intrebare: Ce urmărirea P.M.T. prin atitudinea oficialului și chestiunea ce o lăsa față de Pătășescu?

Răspuns: Voiam să notăm oșinici subterană în P.C.R. exista și un alt curent decât acela reprezentat de către Simi: I. Georgescu, V. Luca, Sava Pauker și Bodușan; se era să considerăm primejdia rășnătoare și tensiune între cele două partide, fiind când am avut informații (în februarie 1948) că și el Sava Pauker ar fi de găsirea lui Pătășescu.

Intrebare: Cum era precizat Pătășescu de către Conducătorii P.M.T.?

Răspuns: Poziția politică a lui Pătășescu era bine apreciată în cercurile P.M.T.

Intrebare: Cum știa căi începă făcând lui Pătășescu propuneri de aderare la P.M.T., când

Semnătura,

M. R. C.

Urmare: Pătășescu avea o situație grea în P.C.R.?

Răzvan: Nu cunosc de cineva să-i fi făcut asemenea propuneri. Alui Pătășescu din partea P.M.T. Interesul nostru era ca el Pătășescu să îngusteze jumetul său de vedere în P.C.R.

Iuteboe: Cum a exploatat P.M.T. atitudinea naționalistă a lui Pătășescu?

Răzvan: Poziția naționalistă a lui Pătășescu, a fost folosită de P.M.T., în folul orotot mai sus.

Iuteboe: Ce servicii personale i-ar fi avut Alui Pătășescu?

Răzvan: Nu am avut niciodată meim un serviciu personal Alui Pătășescu.

Supra ce am cedit prezentul proces verbal de interogatoriu căvânt eu cuvânt v. am caustotot că coregimile în totul eu cele declarațe de mine. it sustin v. l. scunez propriu.

Archetator

G. de launtale

Archetator

Archetator

Archetator

~~390~~

369

C.N.S.A.S.

397/11

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Martorul BUNACIU I. AVRAM, născut la 11 Noembrie 1909,
comuna Gurba-Raionul Ineu-Regiunea Arad, fiul lui ION (+) și
RAVECA (+), de profesiune profesor universitar, domiciliat în
București str. Herăstrău Nr. 10

3 Aprilie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 20, 15

" s'a terminat "

Intrebare

Relatați Dvs. ce știți privitor la acțiunile anti-
statale contrarevoluționare săvârșite de LUCRETIU PATRASCANU
după 23 August 1944?

Răspuns

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut în vara anului
1944, prin luna Iulie în casa avocatului PANDREA PETRE, fără a-l
mai fi întâlnit până după 23 August 1944.

După 23 August 1944 am lucrat în secție pe care
le conducea LUCRETIU PATRASCANU:

-din Octombrie 1944 până în Februarie 1945 ca membru
în Consiliul Baroului Ilfov,

-iar din Februarie 1945 până în Noembrie 1945 la
Tribunalul Poporului.

Mai târziu, din Februarie 1948 am lucrat în Ministe-
rul de Justiție ca Ministru, preluând Ministerul dela LUCRETIU
PATRASCANU.

În timpul cât am lucrat în baroul Ilfov și la Tribu-
nalul Poporului, am observat la LUCRETIU PATRASCANU o serie
de atitudini, de fapte, care atunci păreau cel puțin foarte cu-
rioase din partea unui așa zis comunist.

Dintre acestea, cunosc atitudinile lui PATRASCANU cu
privire la curățirea (epurarea) Justiției, judecarea crimina-
lilor de război, precum și atitudini naționalist-șovine.

În legătură cu curățirea justiției de elementele
necorespunzătoare, datorită activității lor fasciste sau par-
se/A. BUNACIU

ticipării la actele de represiune ale fostului regim fascist, curăţire cerută de masele largi populare şi stabilită printr-o lege, LUCRETIU PATRASCANU a manifestat o atitudine de apărare a acestora de efectele legii epurării, continuând să-i menţină şi aici în posturi de răspundere. De câte ori i-am arătat lui LUCRETIU PATRASCANU că ar trebui scoase din justiţie aceste elemente, că oamenii sunt foarte nemulţumiţi de faptul că asemenea elemente continuă să funcţioneze în justiţie, îmi răspundea fie că n'are cu cine să-i înlocuiască, fie că trebuie procedat altfel cu magistraţii decât cu alţi funcţionari din aparatul represiv, iar alte ori, că are el grija de această problemă.

De câte ori i-am prezentat liste nominale de judecători, de avocaţi publici cari ar trebui îndepărtaţi pentru activitatea lor antidemocratică fascistă, sau participare directă la acte de represiune ca judecători sau procurori, LUCRETIU PATRASCANU nu numai că n'a ţinut seama de aceste propuneri despre care ştia că sunt făcute din partea unui colectiv de tovarăşi, dar în câteva zile toţi cei vizaţi ştiau că au fost trecuţi pe o astfel de listă şi de cine anume. De asemenea îmi amintesc că unii magistraţi, care au avut atitudine corectă înainte de 23 August 1944 şi după şi care activau în unele organizaţii de masă deşi doreau să fie primiţi în partid, nu făceau acest lucru, deoarece se ştia că aceştia nu sunt bine văzuţi de ministru - respectiv de PATRASCANU - şi pot avea chiar urmări neplăcute pentru ei. Bine înţeles că atitudinea de timorare a elementelor cinstite şi de favorizare a elementelor duşmănoase, constituită un sprijin pentru reacţiune, pentru care justiţia reprezenta o pârghie importantă pe linia împiedicării dezvoltării democratice a României, contrară liniei Partidului. Dar atitudinea lui duşmănoasă liniei Partidului a ieşit la iveală în problema judecării criminalilor de război.

Judecarea criminalilor de război era cerută nu numai de întreg poporul nostru muncitor ci şi de obligaţiile internaţionale. La LUCRETIU PATRASCANU s'a observat dela începutul activităţii Tribunalului Poporului o atitudine de frânare, de a feri criminalii de război de judecata dreaptă a poporului. Această atitudine s'a manifestat sub diferite forme, începând cu ironiile la adresa celor ce stăruiau pentru arestarea unor criminali de război şi în special a celor principali, mergând până la refuzul de a aproba arestarea unor criminali de război.

Consider că PATRASCANU poartă răspunderea pentru însuşi felul cum a fost redactată legea pentru înfiinţarea Tri-

bunului Poporului și judecarea criminalilor de război. 393
Legea avea în primul rând termene scurte îndreptățindu-se să fie judecați criminalii de război, ceea ce constituia o încurajare a acestora de a se sustrage judecării. La fel în ce privește stabilirea datei dela care anumite fapte se încadrau în crime de război cât și în ce privește faptele care se califică drept crime de război, legea avea lacune serioase și nu întămplătoare, care mergeau pe linia favorizării a diferite categorii de criminali de război.

LUCRETIU PATRASCANU interzicea direct arestarea unor criminali de război. După începerea activității Tribunalului Poporului s'a constatat că principalii criminali de război, membri ai fostului guvern ANTONESCU nu erau arestați (gl. POPESCU fost ministru de interne, PETROVICI fost ministru al Instrucțiunii Publice și o serie de alți foști miniștri în guvernul ANTONESCU) am cerut de nenumărate ori autorizația de a-i aresta, dar PATRASCANU răspundea de fiecare dată că nu-i momentul să treacă mai așteptăm. Lucrurile au ajuns până acolo încât erau judecați criminali de război care au executat ordine criminale, iar autorii acestor ordine erau liberi. Deaceia, în cursul lunii Septembrie sau Octombrie 1945, am făcut un memoriu pe care l-am înaintat conducătorii Partidului, arătând situația anormală cu privire la judecarea criminalilor de război, cerând să se ia măsuri.

Imi amintesc că PATRASCANU s'a opus și a interzis arestarea criminalului de război generalul ARAMA fost șef al Justiției Militare. La fel s'a opus arestării colonelului ALMA-JEANU, a generalului BALȘANU fost președinte al Curții de Casație Militare, criminali de război notorii.

În general PATRASCANU se plasa pe o platformă comună cu partidele reacționare în problema judecării criminalilor de război, aceea de a judeca nu numai restrâns și nu pe cei principali, cu aceasta considerând rezolvată problema judecării criminalilor de război.

Această atitudine potrivnică liniei Partidului și guvernului, s'a manifestat la PATRASCANU în problema judecării criminalilor vinovați de masacrul dela Iași.

Deși s'au făcut cercetări și s'a adunat material care stabilea pe cei vinovați de această odioasă crimă și deși am cerut în nenumărate rânduri autorizarea arestării principalului criminal, generalul STAVRESCU, PATRASCANU a refuzat net, atât arestarea cât și judecarea acestor criminali de război. Împiedicarea judecării acestui proces constituie o vădită acțiune antistatală, acțiune de încurajare a elementelor fasciste reacționare,

de încercare de a micșora încrederea maselor populare și a naționalităților conlocuitoare în regimul nostru și în Partid.

Atitudinea lui PATRASCANU față de judecarea criminalilor de război constituie o acțiune antinațională, antidemocratică, o încercare de a frâna dezvoltarea procesului revoluționar în țara noastră pe drumul democrației populare, cât și o acțiune antisovietică prin nerespectarea obligațiilor asumate prin tratatele internaționale față de eliberatoarea noastră, Uniunea Sovietică.

Atitudinea sa șovină, naționalistă, care a devenit de notorietate publică după cuvântarea dela Cluj, s'a manifestat din plin și în activitatea lui ca ministru al Justiției. Această se vedea cu ocazia propunerilor de promovare a unor cadre din rândurile minorităților naționale cunoscute pentru atitudinea lor progresistă și capacitatea lor profesională, pe care refuza categoria să le promoveze. În regiunile cu populație compactă maghiară-seculască, a numit magistrați cari nu numai că nu erau din rândurile populației respective, dar nici măcar nu cunoșteau limba maghiară. La fel s'a vădit această atitudine șovină a sa, cu ocazia înființării Tribunalului Poporului dela Cluj (în Iunie 1945), când fiind chemat la dânsul și însărcinat cu organizarea Tribunalului, mi-a spus, deacum hotărât și cu satisfacție ca să judecăm pe toți criminalii de război unguri. Atitudinea sa șovină s'a vădit în discriminarea față de criminalii de război din Ardealul de Nord și criminalii antonescieni, pentru primii autorizația de arestare se dădea fără nici o verificare a faptelor.

Si această activitate a sa șovină, naționalistă se plasa pe aceeași linie de a frâna procesul de democratizare a țării.

Aș vrea să mai adog la cele spuse privitor la activitatea contrarevoluționară a lui PATRASCANU, unele fapte constatate după ce am preluat Ministerul de Justiție dela PATRASCANU în Februarie 1948.

Situația pe care am găsit-o în acest minister nu se deosebea cu nimic de situația unui minister condus de un ministru făcând parte din partidele burgheze reacționare. În primul rând, se aflau în funcțiune imensa majoritate a judecătorilor care au servit burghezia și regimul fascist al lui Antonescu.

Reforma justiției din Dec. 1947 inițiată și înfăptuită de Partid peste capul și împotriva voinței lui PATRASCANU
.. . se/A. BUNACIU

a constituit o cătuită revoluționară a justiției noastre prin introducerea asesorilor populari, a fost sabotată prin menținerea în aparatul justiției a elementelor dușmănoase, care îngreunau activitatea asesorilor populari.

Deși a condusă acest minister timp de 3,1/2 ani, PATRASCANU n'a fost nici un moment preocupat de problema creierii unor școli pentru formarea cadrelor de judecători din rândul muncitorilor, așa cum s'a procedat în celelalte țări de democrație populară. PATRASCANU, în tot timpul cât a condus ministerul de justiție, s'a înconjurat exclusiv de elemente dușmănoase regimului, clasei muncitoare și Partidului nostru ca POULOPOL, JEAN NICOLAU, DAVID și alții, prin cari a pus în aplicare acțiunile sale antistatale cu privire la păstrarea vechiului aparat judecătoresc reacționar împiedicând astfel transformarea justiției într'o pârghie importantă pentru apărarea cucerilor populare, a legalității populare și a drepturilor oamenilor muncii.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

martor

ss/A. BUNACIU

Anchetator

LT. Maj. V. Țândătoru

Procuror,

Col. Ardeleanu

Proces-Verbal de interogator

Martoral Bucuriei I. Iovan, născut la 11 noiembrie 1909, comuna Gura-Lăcanului, Județul Iași, ^(Date de stare civilă, ultimul domiciliu) fiul lui Iovan (+) și Iovan (+), de profesie profesor universitar, domiciliat în București, strada Teratiului nr. 10.

3 Aprilie 1953
Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 15 min.

" s'a terminat la " și "

Intrebare: Relatați dvs. ce știți privind la acțiunile autoritatele contra-revoluționare minimele de Lucretia Patrascanu după 25 august 1944.

Răspuns. De Lucretia Patrascanu l-am cunoscut în vara anului 1944, prin tina Lili, în casa avocatului Pandrea Petre, fără a-l mai fi întâlnit până după 25 august 1944.

După 25 august 1944 am lucrat în secție pe care l-a condus Lucretia Patrascanu:

- Din Octombrie 1944 până în Februarie 1945 ca membru în Comisia Parochiei Sf. Petru,

- Din Februarie 1945 până în decembrie 1945 la Tribunalul Poporului.

În timp, din Februarie 1945 am lucrat la Ministerul de Justiție ca ministru, pe lângă ministrul de Justiție Lucretia Patrascanu.

În timpul cât am lucrat în Ministerul Sf. Petru și la Tribunalul Poporului am observat la Lucretia Patrascanu o serie de atitudini, de fapte, care atunci păreau că

Semnătura,

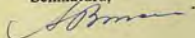
Urmare: putin foarte curioase din partea unui ego sis comunist.

Între acestea, cum ar atitudinea lui Patrapcam cu privire la curăţirea (epurarea) justiţiei, ~~pe~~ judecarea criminală de război precum şi atitudinea naţionalist, rusă.

De legătură cu curăţirea justiţiei de elementele neconvingătoare, ~~tot~~ datorită activităţii lui făcând să participe la acţiunile de reprimare a forţelor regim fascist, curăţirea creşte de masele largi populare şi stabilitate pentru lege, Lucretia Patrapcam a manifestat o atitudine de opoziţie la acţiunile de epurare legii creştine, continuând să-şi ventileze şi încă în posturi de răspundere. De câte ori l-am arătat lui Lucretia Patrapcam că ar trebui să se distanţeze de aceste elemente, că s-au dus sunt foarte uşurător, de faptul că asemenea elemente continuă să funcţioneze în justiţie, în răspundere pe că şi-are ca cine să-şi înlocuiască, fie că trebuie procedat astfel cu magistraţii decât cu alţi funcţionari în operaţiuni represive, iar alte ori, că ar avea grijă de această problemă.

De câte ori l-am prezentat liste nominale de judecători, de avocaţi publici care ar trebui îndepărtaţi pentru activitatea la auto-democratizare, fasciste, sau participare directă la acţiuni de reprimare ce judecători sau procurori. Lucretia Patrapcam nu numai că s-a ţinut mână de aceste propuneri deşi care ştie că sunt făcute din partea unui colectiv de torărezi, dar în către zile tot cei vizaţi ştiau să au fost trecuţi pe o astfel de listă şi de cine nume. De asemenea în amintea că unui magistrat, care au avut atitudine corectă înainte de 23 August 1944 şi după şi care activau în unele organizaţii de muncă, deşi domnia sa s-a primit în partid, ne făcea acest lucru deoarece se ştie că acţiunile nu sunt

Semnătura,

Urmare: bine văzuți de ministru - respectiv de Petropescu - și pot avea chiar urmări negative pentru ei. Bine înțeles că ~~nu~~ atitudinea de timoră a elementelor cinstite și de favorizare a elementelor disonante, constituie un sprijin pentru reacțiune, pentru care justiția reprezintă o pârghie importantă pe linia împiedicării dezvoltării democrației a României, contrar vizei Partidului. Dar atitudinea lui disonantă - viza Partidului a ieșit la iveală în problema judecării criminalilor de război.

Judecarea criminalilor de război era revizuită în urma de întreg poporul astăzi sună și de obligațiile internaționale. La Lucretia Petropescu s-a observat dela început activitatea întru realizarea poporului și atitudinea de frământare, de a feri criminalii de război de judecata dreptății a poporului. Această atitudine s-a manifestat sub diferite forme, începând de irăriile la adresa celor care stăteau pentru arestarea unor criminali de război și în special a celor principali, mergând până la ~~inter~~ refuzul de a aproba arestarea unor criminali de război.

Consider că Petropescu poate răspunde pentru înțelesul lui cum a fost redactată legea pentru reînvierea întru realizarea poporului și judecarea criminalilor de război.

Legea avea în primul rând temeinică născută întru căreia urma să fie judecați criminalii de război, ceea ce constituie o încredințare a arestare de a demonstra judecării. La fel în ce privește stabilirea ~~legii~~ detaliu dela care amănunțit fapte se încheieau în crime de război cât și în ce privește faptele care se califică drept crime de război, legea avea lacune serioase și un întâmplător, care mergeau pe linia favorizării a diferiților categorii de criminali de război.

Semnătura,

[Signature]

Urmare: Lucretiu Patrapanau interzice direct acertarea unor
criminali de război. După încheierea activității Instrucțiunii
Popului s'a constatat că principalii criminali de război, membri
ai fostului guvern Petrescu nu erau arestați (și Popescu fost
ministru de interne, Petrescu fost ministru al Construcțiilor
Publice și o serie de alți foști miniștri în guvernul Petrescu);
Fam cerut de nemurărate ori autorizarea de a-i aresta,
dar Patrapanau răspundea de fiecare dată că nu-i merita
că trebuie să mai aștepte. Lucrurile au ajuns până acolo
încât erau judecați criminali de război care au executat
ordine criminale, dar autori acestor ordine erau liberi.
De aceea, în cursul lunii Septembrie sau Octombrie 1940, am
făcut un memoriu pe care l-am păstrat conștient
Partidului, arătând situația anormală cu privire la jude-
carea criminalilor de război, cerând să se ia măsuri.

Am înțeles că Patrapanau s'a opus și a interzis
 acertarea criminalului de război generalul Braconț fost șef
 al justiției militare. La fel s'a opus și acertării Colonelului
Almăgeanu și generalu Patrapanau fost președinte al Curții de
 Casație Militare, criminali de război notorii.

În general Patrapanau se plasa pe o platformă
 comună cu partidele reactionare în problema judecării
 criminalilor de război, aceea de a judeca un număr
 restrâns și nu pe cei principali, cu aceasta considerând
 rezolvată problema judecării criminalilor de război.

Într-o altă ocazie paternică Guiei Partidului și guver-
 nului, s'a manifestat la Patrapanau în problema judecării
 criminalilor vnași de masacrul dela Iasi.

Deși s'au făcut cercetări și s'a adunat material care
 stabilea pe cei vinovați de aceasta ordoasă Crimă și deși am
 cerut în nemurărate rânduri autorizarea acertării principalului

Semnătura,

Stoian

Urmare: Criminal, generalul Harwood, batranul a refuzat
net, atat absterarea cat si judecarea acestor criminali de
razboi. Infrangerarea judecarii acestui proces constituie o
vadita actiune antinationala, actiune de incurajare a elemen-
tului favorit reactionar, de incurajare de a incalca incederea
maselor populare si a nationalitatilor conlocuitoare in regimul
nostru si in Partid.

Atitudinea lui batranul fata de judecarea crimi-
nala de razboi constituie o actiune antinationala, antilemo-
nistica, o incurajare de a frana dezvoltarea procesului res-
olutionar in tara noastra pe drumul democratizarii populare,
cat si o actiune anticomuniste prin nerespectarea obligatiunilor
comuniste prin tratatele internationale fata de eliberarea
noastra, Uniunea Sovietica.

Atitudinea sa grivuta, nationalistica, care a devenit
de autoritate publica dupa curantarea dela Cluj, s'a maici-
fostat din plus si in activitatea lui ca redactor al justitiei.
Suavitate se vede ca ocazia propunerilor de promovare a unor
cadre din randurile minoritatilor nationale cunoscute pentru
atitudinea lor progresista si capacitatea lor profesionala pe
care refuza categoric sa le promoveze. In regiunile cu populatie
compacta maghiara-scuriara, a ramas maghiaritate care nu
mai ca nu erau din randurile populatiei respective, dar mi-
nistrul nu cunoscuse vorba maghiara. La fel sa vadit
aceasta atitudine grivuta a sa, cu ocazia infuierarii intrunulului
popului dela Cluj (in Iunie 1945), cand fiind chemat la dăru
si susținut cu organizarea intrunulului, mi-a spus, deasupra
holatind si cu satisfactia ca sa judecam pe toti criminalii
de razboi ungari. Atitudinea sa grivuta sa vadit in Harwood-
uarea fata de criminalii de razboi din Tribunalul de Nord si
criminalii autriechesi, pentru primii autorizatia de arestare

Semnătura,

[Signature]

Urmare: se dădea fărâșă și o verificare a faptelor.

În această activitate a sa sovietă, naționalistă se plasa pe aceeași linie de a frâna procesul de democratizare a țării.

Și încă n' am mai adăugat la cele puse pînă la activitatea contrarevoluționară a lui Patrapanau, unele fapte constatate după ce am preluat existența de faptă de la Patrapanau în Februarie 1948.

Situația pe care am găsit-o în acest minister nu se descrie cu nimic de situația unui minister condus de un ministru făcînd parte din partidul burghez reacționar. În primul rînd, se aflau în funcțiune persoane majoritate a judecătorilor care au servit burghezia și regimul fascist al lui Petrușca.

Reforma justiției din Dec. 1947 inițiată și înfaptuită de partid pînă la capul și înșurubarea voinței lui Patrapanau a constituit o cotitură revoluționară a justiției noastre prin introducerea elementelor populare, a fost odată prin menținerea în aparatul justiției a elementelor dușmănoase, care îngreunau activitatea organelor populare.

Deși a condus acest minister timp de 3 1/2 ani, Patrapanau n'a fost nici un moment preocupat de problema creșterii unor poteri pentru formarea cadrelor de judecători din rîndul minerilor, așa cum se proceda în celelalte țări de democrație populară. ~~În~~ Patrapanau, în tot timpul cât a condus ministerul de justiție, s'a încercat exclusiv de elemente dușmănoase regimului, clasei minoritare și Partidului nostru ca Boullogol, Jean Nicula, David și alții, prin cari a pus în aplicare actiunile sale anti-statale cu privire la păstrarea vechinului aparat judecătoresc reacționar împiedicînd astfel transformarea justiției

Semnătura,

Stom

399

Urmare: într-o pângărită raportată pentru apărarea culturilor
populare, a legalității populare și a drepturilor
omului.

După ce am citit prezentul proces-verbal de
interogatori cu curând și am constatat că
conține întru totul cu cele declarate de mine,
il sustin și semnez

Închietor,
Lt. Maj. Brătianu

martor,
St. Brătianu

Procuror,
Col. Hădeanu

Semnătura,

~~400~~

379

C.N.S.A.S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

GOLDENBERG VALENTINA, născută la 27 Iunie 1907 în
București, fiica lui ADOLF și BETINA, de profesie medică, cu
domiciliu în Buc. str. Cobălcescu Nr. 43

21 Febr. 1968, Buc.

Interog. a început la ora
" ce s'a terminat "

Intrebare

Arată Dta când și în ce împrejurări a cunoscut pe
LENA CONSTANȚE?

Răspuns

Pe LENA am cunoscut-o cred, prin vara anului 1937
sau 1938, la clubul de tenis "Politehnica" unde veneau dife-
rite persoane să joace tenis. Tot la acel club l-am cunoscut
și pe HARY BRAUNER, care era împreună cu LENA CONSTANȚE și-l
considera ca logodnicul ei.

De atunci am rămas prietene și mai târziu am deve-
nit medicul întregii familii CONSTANȚE.

Intrebare

Pe cine ai mai cunoscut Dta în familia LENEI
CONSTANȚE?

Răspuns

În familia LENEI CONSTANȚE am cunoscut pe prof.
GRIGORE MOISIL care s'a căsătorit cu VIORICA (sora lui
LENA), pe MIHAIL SEBASTIAN scriitor, pe DORICA BALAN și so-
țul său NICU BALAN și pe cumnatul ei ing. BALAN.

Tot în anturajul LENEI CONSTANȚE am mai cunoscut
pe ZOE RICCI (pictoriță) și pe CLODY BERTOLA (artistă).
Foarte des venea în casa LENEI CONSTANȚE și HARY BRAUNER.

Intrebare

Cum ai cunoscut Dta pe L. PATRASCANU și când?

Răspuns

Pe L. PATRASCANU l-am cunoscut în anul 1933 în
casa SCHEFFLER, unde eu locuiam. PATRASCANU venise acolo
împreună cu alte persoane al căror nume nu-l rețin, pentru

./.

ss/Dr. VALENTINA GOLDENBERG

a pregăti apărarea comuniștilor în procesul dela Craiova.
De atunci l-am mai văzut în anul 1938, când a venit la Spitalul Colentina să-i ceară prof. LUPU un certificat medical.

L-am mai văzut în anul 1946 când m'am dus la Ministerul Justiției ca să intervin pentru ca să nu fie evacuată din blocul unde locuiam, însă nu s'a putut face nimic.

Pela sfârșitul anului 1947, începutul anului 1948, l-am mai văzut pe PATRASCANU la medicul prof. BLUMENTHAL, care l-a tratat [REDACTED]

De atunci nu l-am mai văzut.

Intrebare

Ce anume cunoști Dta din legăturile ce existau între LENA CONSTANTE și L. PATRASCANU?

Răspuns

Bu personal nu am asistat la nicio discuție dintre LENA CONSTANTE și PATRASCANU.

Din câte mi-am dat eu seama între LENA CONSTANTE și L. PATRASCANU era o prietenie foarte strânsă, văzându-i împreună la o expoziție de pictură, la un festival ARHUS și la o primăveră a teatrului de păpuși.

Intrebare

Ce servicii ți-a cerut LENA CONSTANTE să-i faci, în cursul anilor 1947-1948 ?

Răspuns

La începutul anului 1948, LENA CONSTANTE mi-a cerut să-i dau o otrăvă puternică. Bu bănuind că este vorba de o chestie amoroasă am refuzat.

După câțeva vreme, la insistențele ei, eu i-am adus o pastilă de cianură de potasiu, spunându-i însă că este veche și nu știu ce efect poate să aibă iar altceva, nu am de unde să procur. Bu aveam acea pastilă de 7 ani.

Intrebare

Pentru cine ți-a spus LENA CONSTANTE că îi este necesară acea otrăvă?

Răspuns

LENA CONSTANTE mi-a spus că otrava aceea îi este necesară ei și nici decum nu mi-a spus că o va da altcuiva.

Bu am dat acea otrăvă LENEI CONSTANTE, deoarece a insistat prea mult, însă știu că otrava nu va avea niciun efect.

După ce i-am dat otrava, am mai văzut-o pe LENA CONSTANTE de mai multe ori, însă nu am discutat nimic despre otrăvă.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

ss/DR. VALENTINA GOLDENBERG

Lt. de Securitate
T. Drăghici

Proces-Verbal de interogatoriu

Goldenberg Valentina, născută la 27 Iunie 1902
 în București. Fiica lui Adolf și Betina de profesie
 medic, cu domiciliu în Buc. Str. Cobălcescu Nr. 43.

21 Februarie 1953

București

Interogatoriul a început la ora 8. mult
 —" la terminat la ora 8. mult.

Intrebare Frata tău când și în ce împrejurări
 a emigrat și Lena Constante?

Răspuns Pe Lena am emigrat-o, cred, prin
 vara anului 1908 sau 1908, la clubul de Tenis
 "Politehnica" unde veneau diferite persoane să
 joace tenis. Tot la acel club am emigrat
 și pe Horia Brauer, care era împins cu Lena
 Constante și îl considera ca logodnicul ei.

Ele atunci au rămas pretene și mai târziu
 au devenit medicul întregii familii Constante.

Intrebare Pe cine ai mai emigrat și
 în familia Lenei Constante?

Răspuns În familia Lenei Constante am em-
 igrat pe prof. Gheorghe Meisel care va colabora
 mai târziu la Viena (sau la Lene) și Mihail Liborțian
 Senta, și Alina Balan și sora lui Micu Balan
 și pe emigratul ei ing. Bălan.

Tot în anturajul Lenei Constante am mai emigrat

Semnătura,

Dr. Valentina Goldenberg

Urmare: je. Zoe Ricci (jertito) si je. Clozj Potol
artisti. Foarte des venea in casa lui: Con.
stănte si Horj Branner.

Intrebare: Cum ai cunoscut Stj. L. Potoseanu
si Căndl.?

Răspuns: P. L. Potoseanu l-am cunoscut
in anul 1933, in casa Scheffler, unde eu locuim.
Potoseanu venea acolo impreună cu alte per-
soane al căror nume nu-l știu, pentru
a pregăti afișarea comunistilor in procesul
de la Craiova. Stj. atunci l-am mai văzut
in anul 1938, când a venit la Spitalul Cole-
tina să-i ceară poș. După un certificat me-
dical.

L-am mai văzut in anul 1940, când eram dus
la Ministerul Justiției ca să interviu pentru ca să
mi fin evaluată din punct de vedere medical,
inso. nu s-a putut face nimic.

Pela spitalul gambli 1940, începutul anului 1940, l-am
mai văzut je. Potoseanu la medicul poș. Branner.
that era l-a totot de o furmentoză.

Stj. atunci nu l-am mai văzut.

Intrebare: Ce anume cunosti Stj. L. Potoseanu
legăturile ce existau între Lina Constante si
L. Potoseanu?

Răspuns: Am personal nu am asistat la
nici o discuție dintre Lina Constante si Potoseanu.
Stj. din câte mi-am dat stăruie stăruie Lina
Constante si L. Potoseanu erau o prietenie foarte
strănsă, văzându-i impreună la expoziție de
pictură, la un festival ARLUS si la exposiție a.

Semnătura,

St. Valentina Joldan

Urmare: testul de jgura.

Intrebare: Ce servicii tia erau Lena Constante sau fetei in cursul anilor 1947-1948.?

Raspuns: La inceputul anului 1948. Lena Constante mia erau sau o otava internica. In primul co este vorba de o chestie amoroasa, am refuzat.

Au si cativa vreme la insistentele ei, eu iam adus o fustita de Ceannu de jgura, si munda inra ca este veche si nu stiu ce efect joata sa auto, in alceva, nu am de unde sa procur.

In aream acea fustita de 7 ani.

Intrebare: Pentru cine tia spus Lena Constante ca ii este necesara acea otava?

Raspuns: Lena Constante mia spus ca otava accia ii este necesara si nu meidecum nu miaa spus ca o via alceva.

In am dot acea otava Lena Constante, deoarece a insistat prea mult, inra stiam ca otava nu via avea mecum efect.

Au si eu iam dot otava, am mai vazutia se. Lena Constante de mai multe ori, inra nu am discentat nimic despre otava.

Au si eu am estil prezintat proces-verbal de interogatori si am constatat ca corespunde in totul cu cele declarate de mine, il sustine si l semnez proprie. —

de de fustita.

si fustita.

Semnatura,

Dr. Valentin Joldeache

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Numita VALENTINA GOLDENBERG, nsc. la 27 Iunie 1907 în
București, fiica lui ADOLF și BERTINA, de profesie medic, asis-
tent universitar, cu ultimul domiciliu str. Cobălcescu Nr. 43 Buc.

13 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 2, 30

" s'a terminat " 24.-

Intrebare

Când ai cunoscut dta pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns

Am cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU în anul 1933, în
timpul procesului dela Craiova, prin TUTI SCHEFFER.

Intrebare

Cândeați cunoscut pe LENA CONSTANTE Dta?

Răspuns

Pe LENA CONSTANTE am cunoscut în anul 1937, la clubul
Politehnica.

Intrebare

Arată dta ce legături ai avut cu LUCRETIU PATRASCANU
și LENA CONSTANTE după 23 August 1944?

Răspuns

L'am văzut la premiera Teatrului de Păpuși, pe PA-
TRASCANU, de față fiind ELENA PATRASCANU, LENA CONSTANTE, MARY
BRAUNER și LICA BRATASEANU. L'am mai întâlnit la un festival
ARLUS, după aceea la o conferință unde a vorbit despre lucrarea
sa "Sub trei dictaturi".

În 1946 am fost de două ori la Ministerul de Justi-
ție, pentru a-l ruga în legătură cu o problemă personală, era vorba
să mă ajute dacă poate, să nu fiu evacuată din casa în care lo-
cuiam. N'a putut să mă ajute deoarece a fost o măsură generală.

Cu LENA CONSTANTE după 23 August am continuat rela-
țiile de medic și prietenă. La LENA CONSTANTE mă duceam acasă, în
cazurile în care era bolnavă.

./.

ss/Dr. VALENTINA GOLDENBERG

Intrebare

In afara de cele aratate mai sus, mai ai ceva de adaugat?

Raspuns

Da, imi aduc aminte ca in luna Ianuarie-Februarie 1948, in cursul unei boli care m'a chemat s'o vad, LENA CONSTANTE, mi-a cerut sa-i procur otrava pe care o va folosi pentru PATRASCANU in cazul cand acesta va fi arestat.

Intrebare

Arata dta discutiiile purtate cu LENA CONSTANTE in legatura cu procurarea otravii?

Raspuns

Au fost numeroase discutii intre mine si LENA CONSTANTE, in care eu ii aratam ca n'am de unde sa-i procur otrava, la cele spuse de mine LENA CONSTANTE insista sa-i fac rost neaparat pentru ca situatia lui PATRASCANU, este disperata si se asteapta sa fie arestat. La insistentele LENEI CONSTANTE, eu am cedat si i-am procurat otrava pe care i-am dat-o.

Dupa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt si am constatat ca este întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Martor

ss/Dr. VALENTINA GOLDENET

Anchetator

ss/T. Drăghici

Pras pebol de interogatori 381

Munită Valentină Goldemberg, la 27 June 1902
în București, Licea lui Tolstoy și Berlioz, de profesie
medic asistent minorilor, cu ultimul
domiciliu str. Cobălcescu nr 43 București.

13 clivete 977

București

a început la vîră 20, 20

la terminat vîră 24 —

Interviu: Cănel ai emersat ală pe luectii
Pătrășcu:

Răspuns: Am emersat pe luectii Pătrășcu în
anul 1933, în timpul puecării dela Craiva, pînă
Tuli Lelifer.

Interviu: Cănel ai emersat pe Lina Constant
al teli:

Răspuns: Pe Lina Constant am emersat
în anul 1937, la Clubul Pătrășcu.

Interviu: Măta ală ai ligătu ai omt cu
luectii Pătrășcu și Lina Constant după 53 August
1944.

Răspuns: Măta văzut la prima Festival
de Pătrășcu, pe Pătrășcu, de fată Lina Lina
Pătrășcu, Lina Constant, Pătrășcu și Lina
Pătrășcu, Măta mai citalit la un festival
M.P.L. după aceea la o conferință la moli
a arhit despre lucrarea și "Sub tui de luectii".

În 1946, am fost de luectii ori la
clivestul de luectii, pentru al moli în
D. Vallatini

legătura cu o problemă personală, nu vorbea să
mă apute decât puțin, să nu fiis executată din
casa în care locuiesc. Mă putut să mă apute
deci să a fost o mare generală.

Cu Lina Constante după 23 August am
continuat relațiile de amiciție și prietenie. La
Lina Constante mă duceam acasă, în casele în
care era bolnavă.

Intrebare: În afara de cele arătate mai
sus, mai era de adăugat:

Răspuns: Da, îmi aduc aminte că în
Lina Tănăsescu, februarie 1948, în cursul unei
boli, care m-a chemat să vorbesc, Lina Constante,
mă averta să-i prezint altădată pe care ~~inter-~~
~~luat~~ o să folosesc pentru păstrarea și așezarea
când aș fi așezat.

Intrebare: Poate să se discute puțin
cu Lina Constante în legătură cu prezența
altora:

Răspuns: Pece fost numerson discuții
între mine și Lina Constante, în care eu
mă arătam că stam să-i prezint
altădată, la cele două de mine Lina Constante
e înșelată să-i fac rost neapărat
pentru că situația lui Tănăsescu este dis-
perată și se aștepta să fie așezat. La
înșelăciunile Linei Constante, eu am vedat
și i-am prezentat altădată pe care i-am
dat-o.

Pece a eu avut prezentul T. V. de
interogatoriile arătat eu arătam și am constatat
că era în treburile cu cele electrice de mine;
sistul și sunet.
Modul de

Dr. Valentin Albu

16 Martie 1983,
Data în fața noastră
Lt. de Sec.
ss/T. Drăghici

489
388

DECLARAȚIE

Subsemnata, GOLDENBERG VALENTINA, născută în 27 Iunie 1907 în București, fiica lui ADOLF și a BERTINEI, de profesie medic, cu domiciliul în București str. Cobălcescu Nr. 48, raionul Gheorghiu-Dej, declar următoarele:

Am cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU în 1933 în casa lui TITI SCHAEFFER, Cal. Moșilor 131, unde eu locuiam în gardă, părinții mei fiind mutați temporar din București.

El a venit acolo, împreună cu alte persoane, în timp ce se pregătea apărarea pentru procesul comuniștilor la Orăioua. L-am văzut atunci, în răstimp de 3-4 luni, de câteva ori. Nu l-am mai văzut până în anul 1938, când a venit la Spitalul Colentina, unde lucram ca să deard un certificat medical Profesorului LUFU. De atunci și până în 1945 nu l-am mai văzut. L-am revăzut prima oară la un festival ARLUS în 1945 unde era într'un grup din care făceau parte LENA CONȘTANȚE și HARRY BRAUNER. L-am revăzut la un spectacol al teatrului de păpuși, într'un grup din care făceau parte afară de cei susnumiți ALEX. BRATASANU, pictorul PAUL MOSCOVICI și alte persoane al căror nume nu mi-l reamintesc.

În toamna anului 1946 m'am dus în audiență la Ministerul Justiției de 2 ori pentru a-l ruga să intervină ca să nu fiu evacuată din casă. Acest lucru nu s'a putut realiza deoarece era o măsură generală ce privea tot blocul. L'am mai revăzut la o conferință la ARLUS, la o kermesă dată de "Apărarea patriotei" în vara 1948 la Mangalia, la o expoziție de pictură spre sfârșitul lui 1947. Ultima oară spre sfârșitul lui 1947, începutul lui 1948 când [redacted] l-am văzut ca medic, m'am dus cu dânsul la Profesorul BLUMENTHAL [redacted] și i-am făcut prima injecție [redacted], restul tratamentului fiind continuat de medicul Ministerului de Justiție. Aceste vizite le-am făcut cu mașina Ministerului. De atunci nu l-am mai văzut.

./.

ss/Dr. VALENTINA GOLDENBERG

Pe LENA CONSTANTIN am cunoscut-o în anul 1937 sau 1938, vara, la clubul de tenis Politehnica (Sf. Elefterie). După câțeva vreme s'a îmbolnăvit și m'a chemat s'o văd ca pacientă.

După un oarecare timp, prin 1940 sau 41 sora ei mai mică având o

boală mai lungă s'au creiat relații amicale cu părinții ei și cu sora mai mare, ZIZI CONSTANTIN. Am devenit medicul întregii familii și m'am împrietenit cu sora mai mică și cu soțul ei, profesorul GRIGORE MOISIL.

La LENA CONSTANTIN în casă am cunoscut pe HARRY BRAUNER, pe DORICA BALAN, pe soțul ei NICU BALAN și pe cumnatul ei KUVEN BALAN. Deasemenea câteva persoane care i-am văzut mai rar ca: MIHAI SEBASTIAN, CLODY BERTHOLA, Ing. GROSS, ZOE RICCI pictoriță, STEFAN CONSTANTINESCU, pictor. După 23 August LENA CONSTANTIN mi-a povestit că a găzduit la ea în zilele care au precedat 23 August pe soții PATRASCANU și că s'a împrietenit cu ei. Din această perioadă, LENA CONSTANTIN a început să se schimbe, devenind mai elegantă, văzându-se mai rar cu vechile cunoștințe, fiind tot timpul în cercul soților PATRASCANU și s'a întâmplat ca să mă cheme s'o văd ca pacientă, eu să fiu la ea și nici să fi apucat s'o examinez ca să primescă un telefon și să-mi spună să plec că așteaptă o vizită la care eu nu pot fi de față. Eu bănuiam că era PATRASCANU însă ea nu vroia să-mi spună. Stiu că aproape în fiecare seară ea se ducea la ei sau mergea cu ei la spectacole. Îl admira foarte mult, îmi dădea să citesc discursurile lui, a fost cu ei atunci când a fost în Ardeal și a ținut discursul dela Cluj și nu a fost de părere că în acest discurs se vedeau tendința naționalistă și sovindă. "Ealt-fel era într'atâta în admirația lui încât eu am bănuie că era îndrăgostită de el, deși ea a negat acest lucru. Ea mai arăta că PATRASCANU este popular, că se bucură de o mare simpatie în masă și contribuia foarte mult la popularizarea lui în cercul ei.

În Ianuarie 1949, curând după ce a fost Congresul pentru fuzionarea PCR și PSD m'a chemat la ea telefonic, spunându-mi că este bolnavă. Într'adevăr era răcită și prima zi nu mi-a spus nimic, deși mi-am dat seama că are ceva de spus. M'a chemat și a doua zi, lucru care mi s'a părut neobișnuit pentru o simplă răceală și cu această ocazie mi-a ținut

././ Dr. VALENTINA GOLDENBERG

un discurs despre prietenie, despre felul cum un om deosebit înțelege să manifeste aceste sentimente și că urea să-mi oară un serviciu, dar trebuie să nu știe absolut nimeni. În același timp mi-a făcut o serie de complimente, spunându-mi că mă consideră ca pe un om deosebit și de aceea mi se adresează mie. Până la urmă mi-a spus că urea să-i procur o otrăvă cu efect rapid. La uimirea mea și la întrebările mele nu mi-a răspuns imediat, ci după multe insistențe mi-a spus că PATRASCANU i-a cerut ei să-i procure o otrăvă și că ea, care nu i-a refuzat nimic nu poate de data asta să nu satisfacă această cerere. Mi-a mai spus, atunci când eu mă miram de ce-i trebuie otrăvă, că PATRASCANU se teme că ar putea fi arestat și că urea să aibe această otrăvă, pentru orice eventualitate. Eu am refuzat și am început insistențe care n'au mai conținut câteva săptămâni. În acest timp a venit și la mine acasă, fapt care în relațiile noastre era cu totul excepțional. După circa trei săptămâni i-am adus cianur de potasiu despre care i-am spus că nu-i știu eficacitatea, deoarece este vechi și că cianurul se alterează cu timpul. I-am spus să încerce pe un animal să vadă ce efect are. După aceasta nu mi-a mai vorbit absolut nimic, de altfel am văzut-o și rar

Menționez că după congresul din Ianuarie 1948 i-am atras atenția că ar fi bine să întrerupă relațiile cu PATRASCANU deoarece poziția lui de deviaționist este foarte serioasă și frecventarea lui nu poate să-i aducă decât neplăceri. La asta ea mi-a răspuns că această părere poate fi a oamenilor obișnuiți și a marii mase dar că ea nu face parte din aceștia.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propriu.

ss/Dr. VALENTINA GOLDENBERG

București 16. III. 1953

16. Martie 1958
data în fata noastra
391
si de la
[signature]

Declarație

Subsemnata, Goldenberg Valentina, născută
în 27 Iunie, 1909, în București, fiica lui
adolf și a Bertine, de profesie medic,
cu domiciliul în București, Str. Cobal-
ciscu Nr. 43, raionul Ghencea. Dej,
declara următoarele:

am cunoscut pe ducetui Pătrășcanu
în 1933, în casa lui Titi Schäffer,
Cal. Masilor 181, unde eu locuiam
în gară, părinții mei fiind mutați
temporar în București.

El a venit acolo, împreună cu alte
persoane, în timp ce se pregătea apă-
rarea pentru procesul comunistilor la
Craiova. L-am văzut atunci, în ras-
timp de 3-4 luni, de câțeva ori. Mai
l-am ^{mai} văzut până în anul 1938, când
a venit la Spitalul Calentina, unde lucram
ca să ceară un certificat medical Pătrăș-
canului după. De atunci și până în
1945 nu l-am mai văzut. L-am văzut
prima dată la un festival Arles în 1945
unde era într'un grup din care făceau
p
Dr. Valentina Goldenberg

parte Lena Constanta și Harry Brauner.
Ț-am revăzut la un spectacol al teatrului
de păpuși. Căci un grup din cau făceau
parte apar de cei cu numele. Alex. Poită-
canu, pictorul Paul Mirdășici și alte
persoane al căror nume nu mi-l amintesc.
În toamna anului 1946 m'am dus în
ambiență la Ministerul Justiției de 2
ori pentru a-l ruga să intervină ca să
mi fie evacuată din casă. Acest lucru
nu s-a putut realiza deoarece era o măsură
generală ce privea tot blocul. Ț-am mai
revăzut la o conferință la Arhus, la o
conferință dată de „Apărarea patriotică”
în vara 1947 la marea pală, la o expoziție
de pictură spre sfârșitul lui 1947. Ultima
oară spre sfârșitul lui 1947, începutul
lui 1948 când [redacted]

[redacted] Ț-am văzut ca medic, m'am dus
cu dăruire la Protopopul Polimential

[redacted] și i-am făcut

prima injecție [redacted]

[redacted] restul tratamentului fiind conti-
nuat de medicul Ministerului de Justiție.
Acesta vizile le-am făcut cu încredere
Ministerului de Justiție nu Ț-am mai văzut.
Pe Lena Constanta am cunoscut-o în anul
1937 sau 1938, vara, la clubul de Tineri
Politehnica (H. Ilieff). După câțiva
mame s'a îmbolnavit și m'a chemat
s'o văd ca pacientă. Având o neche tu -
Dr. Valentin Jolubez

astfel încât am rănit-o iarăși, 892
 precum și s-au făcut relații mai
 amicale decât între medic și pacient.
 După un anumit timp, prin 1940 sau 41
 sora ei mai mică, anume [redacted]
 au fost chemată în faură
 fiind vorba de o boală mai lungă și au
 creat relații amicale cu părinții ei
 și cu sora mai mare, și pe Cristele.
 Am devenit medicul întregii familii și
 m'am împrietenit cu sora mai mică și
 cu tatăl ei, Popescu Iuliu Moșu.
 La Lina Constante în casă am cunoscut
 pe Harry Braun, pe Larica Bălan,
 pe tatăl ei Nica Bălan și pe cunoscuții
 ei Eugen Bălan. Deosebit de cunoscuți
 persoane care au rămas mai rău
 ca: Mihai Sebastian, Clody Bulboacă,
 Trif Iosif, Zoe Ricci pictori, Ștefan
 Constantinescu pictor. După 23 Au-
 gust Lina Constante mi-a permis
 că a găzduit la ea în zilele care au
 precedat 23 August pe tatăl Pătrășcu-
 cu și că s'a împrietenit cu ei. Din
 această perioadă, Lina Constante a început
 să se schimbe, devenind mai elegantă,
 văzându-se mai rar cu rețetele cunoscute
 și în tot timpul în cercul tatălui Pătrășcu-
 cu. Valentin Jilubuz

cau și s'a întâmplat ca să mă
chem. S'o văd ca pacientă, eu să fiu
la ea și mi s'a fi apucat s'o examinez
ea să primească un telefon și să-și omi
apună să plece că așteaptă o vizită la
care eu nu pot fi de față. Eu bănuiam
că era Pătrășcanu pentru că nu arăta să-și omi
apună. Știai că aproape tu jureai seară
la se ducea la ei și au omersa eu ei
la spectacole. El admira foarte mult,
mi dădea să citec discursurile lui, a
fost cu ei atunci când a fost în ardeal
și a ținut discursul dela Cluj și om a
fost de părere că tu acest discurs se vedeau
tenblinta naționalistă și corvătă. Dealtfel
era într-atată tu admirativă lui încât eu
am bănuit că era în dăria potită de el,
deși ea a negat acest lucru. Zăbărita
că Pătrășcanu este popular, că se bu-
curea de o mare simpatie în mase și
contribuia foarte mult la popularizarea lui,
tu creșul ei.

În Ianuarie 1948, curând după ce a fost
Congresul pentru fuziunea P.C.R. și
P.S.D. m'a chemat la ea telefonic, spu-
mându-mi că este bolnavă. Tăi'adevăr
era răcită și frigida și om omi-a spus
nimic, deși omi am dat seama că are
ceva de spus. Om a chemat și a spus
fi, lucru care omi s'a făcut neobișnuit
pentru o simplă răceală și cu această oca-
zie omi-a ținut un discurs despre pre-
tenie, despre felul cum un om derohit
Dr. Valentin Jilleaney

194
393

5
Înțelege să manifeste aceste sentimente și
că mea să-mi clară un serviciu, dar
trebuie să mi știu absolut nimănui. În
acel timp mi-a făcut o serie de compli-
mente, spunându-mi că mă consideră cap
un om desorbit și deea mi se adresase
onile. Până la urmă mi-a spus că nu
să-i procure o atracție cu efect rapid. La
înțelegerea mea și la înțelegerea mea
mi-a răspuns imediat după multe îni-
tente mi-a spus că Pătră, căru i-a
răst ei să-i procure o atracție și că ei,
care nu i-a refuzat nimic nu poate
de data asta să mi satisfacă această cerere.
Mi-a mai spus, atunci când eu mă mi-
ram de ce-i trebuie atracția, că Pătră, căru
se teme că ar putea fi ales și că
mea să aibe această atracție pentru orice
eventualitate. Eu am refuzat și au
început insistențe care n'au mai conde-
nit căteva săptămâni. În acest timp a
mărit și la omne acasă, fapt care în
relațiile noastre era cu totul excepțional.
După circa trei săptămâni i-am adus
cîrmur de patois și după care i-am spus
că mi-i știu eficientă deoarece este
reclă și că cîrmur să altereze
eu timpul. I-am spus să încerce
pe o un animal să vadă ce efect are.
După aceasta nu mi-a mai vrut
absolut nimic și de altfel am văzut
și rar, ea fiind într-o stare de neră-
s.

Dr. Valentin Joldan

zitate și tenașime potrici foarte accen-
tuată, lucru care făcea penibile discuțiile.
Căminul l-am procurat de la Laboratorul
Păteșu din Pml. Domnului.

Mentionez că După Congresul din Târnăveni
1948 i-am atras atenția că ar fi bine să
interzică relațiile cu Pătrășcanu deoarece
poziția lui de deviationist este foarte clară
și procurarea lui nu poate că-i aducă
decât neplăceri. La asta eu mi-am asu-
măm că această părere poate fi a
oamenilor obișnuiți și a marilor mase
dar că ea nu face parte din acceptația.
Aceasta însă este declarația pe care
o dau, o susțin și o semnez propriu

București. 16. III. 1953 Dr. Valentin Joldușan

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata, Dr. VALENTINA GOLDENBERG, născută în București 27 Iunie 1907, fiica lui ADOLF și a BERTINEI, de profesie medic, domiciliată în București Nr. 43, str. Cobălcescu, declar următoarele: îmi iau angajamentul față de organele Securității Statului că nu voi discuta cu nimeni în legătură cu ceea ce am fost întrebată.

Deasemeni nu voi spune la nimeni unde am fost cercetată și de cine anume.

În cazul în care nu voi respecta prezentul angajament consimt să suport rigorile legii.

Declar, susțin și semnez.

ss/DR. VALENTINA GOLDENBERG

21. II. 1953 .

Declarație

Sussemnată, D. Valentină Jaldul
născută în București, 27 Iunie
1907, fiica lui Adolf și a Berthe,
de profesie medic, domiciliată
în București, N° 43, str. Colițcescu
declară următoarele: că iau an-
ga fațamentului față de organele
Securității Statului că nu vor
discuta cu nimeni în legătură
cu ceea ce au fost întrebată.
De asemenea nu vor spune la
nimeni unde au sau fost cree-
tate și de cine anume.

În cazul în care nu vor res-
pecta prezentul angajament con-
simt să suport răspunderea
Declară, susțin și semnez D. Valentină Jaldul

21/II/553

447
596

DOSAR Nr. _____

Lăzărescu Emil

DECLARAȚIE

Subsemnatul IOAN KL. GHEORGHIU născut în Galați la 25 Mai 1906, de profesiune funcționar particular, domiciliat în București str. 13 Decembrie Nr. 48, declar următoarele:

L-am cunoscut pe Ing. BELLU ZILBER în casa familiei DOBROGEANU GHEREA în București str. Spătarului Nr. 28, prin 1943. L-am mai întâlnit în aceeași casă de vre-o 4 sau 5 ori. Prin 1944 (inceputul anului) întrebându-mă dacă aş putea adăposti câteva zile un evreu urmărit de Gestapo, i-am răspuns afirmativ. Intre timp evreul şi-a găsit alt adăpost.

După 23 August 1944, pe la începutul lui 1946, şeful meu de atunci MAX AUSNIT, având nevoie de carenari date asupra producției de cherestea şi a prețurilor de cost, m'am adresat lui ZILBER, care era Directorul Institutului de Conjunctură. N'a putut să-mi procure decât o parte din aceste date. Acestea au fost utilizate de MAX AUSNIT în câteva oferte de case prefabricate p. Anglia şi memorii în vederea contractării unui împrumut românesc în U.S.A.

ZILBER ştia că cer aceste date pentru MAX AUSNIT. El ştia că MAX AUSNIT încearcă să efectueze un export în compensație în Anglia şi să contracteze un împrumut pentru România în U.S.A.

Eu cred că ZILBER nu ştia însă, în mod precis, cum şi în ce măsură vor fi utilizate aceste date.

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez.

I.Kl. GHEORGHIU

6 August 1949

Declarație

398

~~444~~
Subsemnatul Ioan Kl. Ghenshin, născut
în Galați la 25 Mai 1906, de profesie ne-
fruct. particular, domiciliat în București
str. 13 Decembrie 48 declar următoarele:

L-am cunoscut pe Ing. Belu Zilber în
casa familiei Dobrogeanu Gheea în Buc.
str. Spatarului 28 prin 1943. L-am
mai întâlnit în aceeași casă de vreo
4 sau 5 ori. Prin 1944 (începutul
anului) întrebându-mă dacă aș putea
adeposti câteva zile un tineret urmas
de Gestapo i-am răspuns afirmativ.
Între timp tinerul și-a găsit alt
adapost.

După 23 Aug 1944, pe la începutul
lui 1945, reful meu de atunci Max
Avisnit, având nevoie de sarcini date
asupra producției de cherestea și a
prețurilor de cost, m-am adresat lui
Zilber care era directorul Institutului
de Conjunctură. N-a putut să-mi
prezinte decât o parte din aceste date.
Acelea au fost utilizate de Max

2
Auzit în câteva oferte de case prefabricate
p. Anglia. și memorii în vederea contractării
unui împrumut românesc în U.S.A.

Zilber știa că cer aceste date pentru Max
Auzit. El știa că Max Auzit încearcă
să efectueze un export în compensație
în Anglia și să contracteze un împrumut
pentru România, în U.S.A.

Eu cred că Zilber nu știa însă, în mod
precis, cum și în ce măsură vor fi
utilizate aceste date,

Aceasta îmi este declarația pe o care o
semnez.

IML. Gheorghe

6 Aug 1949.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul GHEORGHIU KLEANTE ION născut în Galați
la 25 Mai 1906, fiul lui KLEANTE și ANA, de profesie funcționar,
cu ultimul domiciliu în București str. Câmpineanu 48.

28 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 7,45

" s'a terminat " 14,20

Intrebare

Când ai intrat dta ca funcționar la întreprinderi-
le lui MAX AUSNIT?

Răspuns

Am intrat funcționar la întreprinderile MAX AUSNIT
în 1931.

Intrebare

Ce funcții ai îndeplinit?

Răspuns

Am executat lucrări la direcția comercială studii
comparative asupra importului de produse metalurgice semi-
fabricate în România până în toamna 1932 când am intrat la
secretariat unde am primit publicul ce venea la AUSNIT și cores-
pondența particulară această funcție am deținut-o până în 1946.

Intrebare

Ce alte încredințări ai mai primit dta dela MAX
AUSNIT?

Răspuns

În 1942-1943 când MAX AUSNIT a fost în lagăr la
Ig. Jiu eu am fost la el de 4 ori.

Intrebare

Dece te-ai dus dta la AUSNIT în lagăr?

Răspuns

M'am dus ca să țin legătura între administratorul
delegat al Uzinelor Titan-Nadrag-Călan ing. C-tin ORGHIDAN și
AUSNIT care vroia să fie ținut la curent cu mersul uzinelor.

./.

ss/I.L.GHEORGHIU

Intrebare

Din inițiativa cui te-ai dus la Tg.Jiu.

527
400

Răspuns

Dir.General LACERIANU și ORGHIDAN m'au trimis la Tg.Jiu ca să-i prezint lui AUSNIT rapoarte asupra situației urinelor.

Intrebare

Dece te-ai trimis tocmai pe dta?

Răspuns

Bu eram cel mai indicat deoarece eram secretarul lui AUSNIT și îi prezentam rapoartele și atunci când el era liber. Celălalt secretar al lui AUSNIT, ROZIN fiind evreu putea mai greu să călătorească pentru că avea nevoie de autorizație specială așa că cel mai indicat eram eu.

Intrebare

Ce alte motive au mai existat pentru ca dta să te duci la Tg.Jiu?

Răspuns

Trebuia să primesc instrucțiuni dela el pentru societate.

Intrebare

Dta nu avea nevoie de autorizație pentru a intra în lagăr la Tg.Jiu?

Răspuns

M'am avut nevoie de autorizație. Cei cari erau la clasa I-a în lagăr puteau primi vizita oricui. Mă duceam la lagăr băteam la poartă, spuneam santinellei că vreau să vorbesc cu AUSNIT aceasta chema pe locotenentul TREPADUS și acesta mă ducea la AUSNIT.

Intrebare

Ce instrucțiuni ai primit dela AUSNIT când ai fost la Tg.Jiu.

Răspuns

Am primit instrucțiuni scrise în stil telegrafic către CTIN ORGHIDAN privitor la mersul usinelor și ordine de plăți către CTIN ROZIN.

Intrebare

Către cine se făceau aceste plăți.

Răspuns

Către persoane necunoscute mie AUSNIT plătea, înalți demnitari, politicieni gazetari și funcționari din diverse ministere.

./.

ss/I.K.GHEORGHIU

422

Intrebare

De îndată ce aceste ordine de plată treceau prin mîna d-tale cum se explică că nu cunoşti persoanele cari beneficiu de aceşti bani?

401

Răspuns

Persoanele erau desemnate cu o iniţială sau cu două iniţiale aşa că eu nu ştiam cine sunt. ROZIN care făcea plăţile ştia cine sunt aceştia.

Stiu că generalul PRECUP a primit bani dela AUSNIT.

Intrebare

De unde şti d-ta aceasta?

Răspuns

Intr-o zi pela sfîrşitul lui 1944 ROZIN a intervenit la generalul PRECUP pentru un automobil al lui. Nu ştiu în legătură cu ce. PRECUP nu l-a satisfăcut şi atunci foarte supărat CTIN ROZIN s'a exprimat. "Atunci cînd le transmiteau banii pentru el sau ei lui eram bun acum atîta lucru nu poate să facă pentru mine". Din aceasta am înţeles că generalul PRECUP a primit bani dela AUSNIT.

Intrebare

În afara de cele arătate ce alte înşădricări ai mai primit dela AUSNIT cu ocazia vizitelor ce i-ai făcut în lagăr?

Răspuns

Nu am primit alte înşădricări decît cele pe cari le-am arătat.

Intrebare

În legătură cu ceilalţi internaţi cari erau în lagăr la Tg. Jiu ce misiuni ai primit dela AUSNIT?

Răspuns

Nu am primit dela AUSNIT nici o misiune în legătură cu vreunul din internaţii dela Tg. Jiu. Deasemenea nu am primit nici dela vreun alt internat dela Tg. Jiu vreo misiune. La Tg. Jiu eu am văzut numai pe AUSNIT şi pe KENOPOL.

Intrebare

Cum ai luat legătura cu KENOPOL şi pentru ce?

Răspuns

Cînd am venit prima oară la lagăr l-am găsit pe AUSNIT cu KENOPOL. KENOPOL m'a rugat să-i aduc cînd vin data viitoare la lagăr dela el de acasă pachete cu îmbrăcăminte şi alimente. Deoarece eu am obiectat că e foarte greu să-i aduc cu trenul, el mi-a spus să iau maşina lui. Astfel cu patru zile în urmă.

./.

ss/I. K. GHEORGHIU

te de a pleca din nou la Ig.Jiu am telefonat la XENOPOL ⁴⁰² ~~1439~~ ~~1439~~ și acesta mi-au spus că se va pregăti tot ce a cerut XENOPOL. A doua oară am fost astfel la Ig.Jiu cu mașina lui XENOPOL.

De altfel eu îl cunoșteam mai dinainte pe XENOPOL. Alte înșărcinări în legătură cu cei interzați la Ig.Jiu eu nu am primit.

Intrebare

Când a ieșit AUSNIT din lagăr.

Răspuns

În primăvara 1943.

Intrebare

După eliberarea lui AUSNIT ce înșărcinări ai primit de la el?

Răspuns

Am primit înșărcinarea să-i pregătesc fuga lui AUSNIT în străinătate. Am intrat în legătură cu aviatorul MATEI GHICA cu care eram vechi prieten și am aranjat cu acesta fuga lui AUSNIT, lucru ce s'a realizat în Mai-Iunie 1944.

Intrebare

În afara acestei înșărcinări ce alte înșărcinări ai mai primit?

Răspuns

Până la 23 August 1944 n'am mai primit alte înșărcinări speciale.

Am dus numai munca curentă de birou.

Prezentul proces-verbal l-am citit cu voce tare și corespunde în totul cu cele declarate de mine.

ss/I.K.CHEORGHIU

Anchetator

Lt.de Securitate

Theodor Mică

Proces-Verbal de interogator

Arestat ul Gheorghe Alcantă Ion născut în Galati la
25 Noi 1906 fiul lui Alcantă și Ana, de profesie
 funcționar, cu ultimul domiciliu în București, str.
Cămpinească 48. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

28 Aprilie 1953.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 7 și 45 min.

" s'a terminat la " 14 și 20 "

Intrebare: Când ai intrat d-ta ca funcționar
 la întreprinderile lui Max Așcut?

Răspuns: Am intrat funcționar la întreprin-
 derile Max Așcut în 1931.

Intrebare: Ce funcții ai îndeplinit.

Răspuns: Am executat lucrări la direcția comercială
 studii comparative asupra importului de
 produse textile țesute și confecționate în România
 până în luna 1932 când am intrat la
 sectorul unde am primit publicat a ceea
 ce Așcut a corespondența poștală și sunt
 funcționar am dat un raport până în 1946.

Intrebare: Ce alte încredințări ai mai primit
 d-ta de la Max Așcut.

Răspuns: În 1942-1943 când Max Așcut
 s-a fost în lagăr la Tr. Jil eu am fost
 la el de 4 ori.

Intrebare: De ce te-ai dus d-ta la Așcut în

Semnătura,

J. R. P. V.

Urmare: legat?

Răspuns: Măsură dusă la război legat
într-o administrație naturală delegată al Țării
Tiberiu-Hedrea-Căluș - inf. Căluș Orghidau
n. Anșuit care vrea să fie tineri la
unul în mersul Țării.

Intrebare: Din inițiativa cui te-ai dus la
Ț. Jiu. -

Răspuns: Din general. Căluș n. Orghidau
măsură trimis la Ț. Jiu. să se prezinte
la Anșuit raportare asupra situației Țării.
Intrebare: De ce te-ai trimis trimis pe d. ta?

Răspuns: Eu eram cel mai indicat deoarece
eram secretarul lui Anșuit și îi prezentam
raportele și atunci când el era la țară.

Intrebare: Ce te-a selectat el la Anșuit. Rozila
fiind erau puterea mea grea și că lăstăreș
și că era nevoie de autorizație specială
sau că el mai indicat eram eu.

Intrebare: Ce alte motive au mai existat
pentru că d. ta să te duci la Ț. Jiu. -

Răspuns: Trebuia să primesc instrucțiuni
de la el pentru muncă.

Intrebare: De ce ai avut nevoie de autorizație
pentru a intra în țară la Ț. Jiu.?

Răspuns: Măsură am avut nevoie de autorizație. Că
cari erau la clasa 10 în țară puterea
primii vîrte oricui, mă duceam la țară
tătușul la poartă, spunea că continuă
să meargă pe vîrte în Anșuit acasă, numai
pe înțelesul războiului și acasă mea

Semnătura,

TRAIAN

Urmare: duces la Asutit.

425

Intebare Ce instructiuni ai primit dela Asutit cand ai fost la 17. jiu -

Raspuns Am primit instructiuni scrise in stil telegrafic catre Căpitan Orghelache privind la merul regimului in noaptea de plată catre Căpitan Roșu.

Intebare Către cine se făceau aceste plăți

Raspuns Către persoane necunoscute mie Asutit platea, divalți de curieri, politicieni, gazetari a functionari din diverse ministere.

Intebare De unde datele de aceste ordine de plată treceau prin mâna d-tale cum explici că nu aveai persoane care beneficia de aceste bani?

Raspuns Persoane erau desemnate cu o inițială sau cu două inițiale sau cu o anumită scrisă care nu era legată de nici o plată. Nu știam cine sunt aceste persoane.

Intebare Că generalul Preșcu a primit bani dela Asutit.

Intebare De unde știu d-ta aceasta?

Raspuns După ce ai fost la sfârșitul lui 1944 Rășcu a intervenit la generalul Preșcu pentru un autoturism al lui. Nu știu ce legătură are. Preșcu nu l-a putut oferi și atunci foarte supărat Căpitan Rășcu ob exprimat „Atunci când le transmițeau banii pentru el sau ei lui erau bune cumva stătea bine nu poate să facă pentru mine.” În aceasta era totul.

Urmare:

co generalul Becup a primit
la el de la Bucuresti

Intrebare: Diferenta de cel aratata a
alte inlocuiri si mai primit de la
Bucuresti in regim vizitator si in
in legare?

Raspuns: Nu am primit alte inlocuiri
deci nu pe care la care aratata.

Intrebare: La legatura cu cetate ^{internat} care vreau
in legare la Tj. Juc. se misione si primit de la
Bucuresti?

Raspuns: Nu am primit de la Bucuresti nici
o misiune in legatura cu vreau la internat
de la Tj. Juc. Rostov nu am primit nici de la
regim alt internat de la Tj. Juc. vreau
de Tj. Juc. cu am vizit numai pe Bucuresti si
pe Xenopol.

Intrebare: Cum si luat legatura cu Xenopol?
pentru ce?

Raspuns: Cand am venit prima oara la
legare l-am gasit pe Bucuresti in Xenopol.
Xenopol m-a rugat sa-i aduc oarecui
data vizitator la legare de el de care
parcursa in un brăncuie. In alina
Rostov cu am obiectat "co e foarte greu
sa-l aduc in tancul, el mi-a spus sa
i-o dau mai mult. Astfel in patru zile
inainte de a pleca din ora la Tj. Juc.
am telefonat la Xenopol care m-a scutit
mi-a spus ca nu o poate face si a venit
Xenopol. A doua oara am fost la legare

Semnatura,

Galina

Urmare la Tp. ju cu moine lui Xenopol. 426
Se alfil cu il unesteau mai dinainte
pe Xenopol. — 405

Alte urorinori in legatura cu ei interzicte
la Tp. ju cu nu au primit.

Intrebare Cind e cont dusuit din legat

Raspuns In primavara 1943. —

Intrebare Dupa elizarea lui dusuit
ce urorinori ei primit dela el?

Raspuns Am primit urorinori de i pregatit
fuga lui dusuit in strainatate. Am
ilicet in legatura cu existenta Hetei Ghica
in care erau vechi prieteni si care ocupat
in curtea fuga lui dusuit la care s-a
realizat in Septembrie 1944.

Intrebare Inafara pentu urorinori ce alte
urorinori ei mai primit?

Raspuns Pina la 23 August 1944 el nu
mai primit alte urorinori speciale. —

Am dus numai numai urorinori de broce.

Ingentul proces verbal l-a scutit unora
cu curand o corectiune in totul cu ale
declarati de mine.

JRlegmyn

Arhidetor
et al. unii etc
Hendellilp

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul GHEORGHIE KLEANTE ION, născut în Galați
la 25 Mai 1906 fiul lui KLEANTE și ANA, de profesie funcționar,
cu ultimul domiciliu în București str. Câmpineanu 48.

8 Mai 1953, București

Interog. a început la ora 17,40

" s'a terminat " 23,35

Intrebare

L-ai cunoscut d-ta pe LUCRETIE PATRASCANU?

Răspuns

Eu nu l-am cunoscut pe LUCRETIE PATRASCANU. Am cu-
noscut-o numai pe ELENA PATRASCANU.

Intrebare

În ce împrejurări ai cunoscut-o pe ELENA PATRASCANU?

Răspuns

Eu am cunoscut-o în casa lui ION DOBROGEANU GHEREA
filozof și pianist în str. Spătarului Nr. 28 unde am întâlnit-o
la sfârșitul anului 1943. Ea venise însoțită de HERBERT BELU ZIL-
BER.

Intrebare

De câte ori și când te-ai mai văzut cu ELENA PATRAS-
CANU?

Răspuns

Am văzut-o de două ori în casa lui DOBROGEANU GHEREA
în 1943 spre sfârșit la interval de 3-4 săptămâni. În alte în-
prejurări nu am mai văzut-o.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu ea?

Răspuns

Nu am discutat cu ea nimic nici nu ne-am adresat
cuvântul.

Intrebare

În afara întâlnirilor din 1943, când ai mai văzut-o
./.

ss/I.K.GHEORGHIE

428

pe ELENA PATRASCANU?

Răspuns

N'am mai văzut-o niciodată.

Întrebare

După 23 August 1944 n'ai mai văzut-o?

Răspuns

Am auzit că se ocupă de teatrul de păpuși dar n'am mai văzut-o.

Întrebare

Cu cine ai avut discuții asupra lui PATRASCANU?

Răspuns

Am avut unele discuții cu GUTA STEINBERG, avocat în contenciosul întreprinderilor lui AUSNIT.

Întrebare

Ce discuții ai avut cu STEINBERG?

Răspuns

Pela începutul anului 1944 Martie-Aprilie, GUTA STEINBERG mi-a spus în trei-patru rânduri "ai grijă disceard șeful să fie liber pentru că vine la mine și se întâlnească cu LUCRETIU".

Întrebare

Altfel ce ai mai discutat cu GUTA STEINBERG?

Răspuns

N'am mai discutat nimic altceva. Inșă din cele ce mi-a spus GUTA STEINBERG am înțeles că AUSNIT are întreveneri secrete cu LUCRETIU PATRASCANU la locuința lui GUTA STEINBERG din str. Vasile Lascar.

Întrebare

Ce ți-a spus GUTA STEINBERG?

Răspuns

Celace am arătat mai sus.

Întrebare

Din felul cum ți se adresa rezultă că dta ai mai discutat cu STEINBERG despre LUCRETIU PATRASCANU. Dece asuzi dta adevărul?

Răspuns

Bu spun adevărul. STEINBERG mi-a spus la mijlocul anului 1943, că AUSNIT s'a întâlnit cu LUCRETIU PATRASCANU la el acasă.

Întrebare

Dta nu spui adevărul pentru că atunci PATRASCANU era la Tg. Jiu. Arată dta adevărul?

./.

so/I.K. GHEORGHIU

529

Răspuns

Bu n'am știut că PATRASCANU a fost în lagăr. Este probabil atunci că STEINBERG mi-a spus aceasta mai spre sfârșitul lui 1943. Știu însă că nu venea din lagăr ci dela Poiana Tapului.

408

Intrebare

De unde știi dta aceasta?

Răspuns

Aceasta o știu dela STEFANIA ZARIFOPOL deoarece spre sfârșitul lui 1943 am cunoscut-o pe ELENA PATRASCANU la ION DOBROGEANU GHEREA cum am arătat. Întrebând-o pe STEFANIA ZARIFOPOL sora lui DOBROGEANU GHEREA ce este cu ELENA PATRASCANU și unde este LUCRETIU PATRASCANU, mi-a spus că el este la Poiana Tapului.

Intrebare

Dece trebuia să-ți spună dta STEINBERG că AUSNIT se întâlnește cu PATRASCANU la el.

Răspuns

STEINBERG era lăudăros pentru aceasta mi-a spus la început ulterior mi-a spus pentru că să am grijă că AUSNIT să nu uite de întâlnire și eu să-i reamintesc.

Intrebare

Ce scop aveau întâlnirile dintre AUSNIT și PATRASCANU?

Răspuns

Nu știu, nici AUSNIT și nici STEINBERG nu mi-au spus acest lucru.

Intrebare

Dta ai arătat că erau întâlniri secrete. De unde cunoști dta caracterul acestor întâlniri și dece erau secrete?

Răspuns

PATRASCANU se ascundea și știu că AUSNIT avea întâlniri cu alți oameni politici deschiși la birou nu la STEINBERG ca cu LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare

De unde știi dta că PATRASCANU se ascundea?

Răspuns

STEFANIA ZARIFOPOL mi-a spus atunci când am întrebat-o unde este PATRASCANU că acesta se ascunde la Poiana Tapului sau stă retras acolo.

Intrebare

Dta nu spui adevărul. Arată dta de unde știi acest
./.

ss/I.K.GHEORGHIU

lucru privitor la întâlnirile sunt secrete?

Răspuns

Celace spun este adevărul. Nimeni nu mi-a spus că sunt întâlniri secrete. Eu am dedus acest lucru din felul misterios cum se comporta STEINBERG când mi-a spus cele declarate de mine. Spunându-mi aceasta pe șoptite deși eram singuri în cameră, prin faptul că nu mi-a spus la telefon acest lucru ci s-a deplasa la biroul meu și din faptul că AUSNIT se ducea la GUTA STEINBERG să se întâlnească cu PATRASCANU.

Deasemeni STEINBERG a venit odată la mine la birou și mi-a șoptit la urecheștii LUCRETIU este la șeful adică la AUSNIT.

Astfel știu că PATRASCANU s'a văzut cu AUSNIT și odată și la birou.

Întrebare

Ce au discutat?

Răspuns

Nu știu nu mi-a spus nimeni nimic despre aceasta

Întrebare

Ce înșădricări ai avut dta în legătură cu PATRASCANU?

Răspuns

În primăvara 1944 AUSNIT mi-a spus să trimit o mașină pe șoseaua București Ploiești la km. 21 să-l ia pe PATRASCANU care stătea la un conac și să-l aducă la București. Am angajat un taxi și l-am plătit să meargă la km. 21 să aștepte o persoană și s'o aducă la București.

Su am întrebat ulterior pe STEINBERG dacă mașina a fost la locul convenit și el mi-a confirmat că da.

Întrebare

Ce alte înșădricări ai mai primit în legătură cu PATRASCANU?

Răspuns

N-am mai primit alte înșădricări.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine.

Anchetator
Lt. de Securitate

ss/I. K. GHEORGHIU

Theodor Micle

~~494~~

411

Proces-Verbal de interogator

Arestatului: Georgiu Kleante Ion născut în Salati
la 25 Mai 1906. fiul lui Kleante și Ana, de profesie
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
funcționar, cu ultimul domiciliu în București
Str. Băneșanu 48.

8 Mai 1953.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 14 și 40 min.

„ s'a terminat la „ 23 și 35 „

Intrebare: L-ai cunoscut o ta pe Lucretia
Patrășcanu?

Răspuns: Cu nu l-am cunoscut pe Lucretia
Patrășcanu, Am cunoscut-o numai pe Elena
Patrășcanu.

Intrebare: Te ce împrejurări ai cunoscut-o
pe Elena Patrășcanu?

Răspuns: Cu am cunoscut-o în casa lui
Ion Dobrogeanu Gherea filozof și piscicult în
Str. Frătreștii 4:28 unde s'au întâlnit-o
la sfârșitul anului 1943. Ea venise în vizită
de Herbert Belu Zilber.

Intrebare: Te câte ori și când te-ai mai văzut
cu Elena Patrășcanu?

Răspuns: Am văzut-o de două ori în
casa lui Dobrogeanu Gherea în 1943-
pe sfârșit la interval de 3-4 săptămâni.
În alte împrejurări nu am mai văzut-o.

Semnătura,

Triglyb

Urmare: Intrebare Ce discutii ai avut cu ea?

Raspuns Nu am discutat cu ea nimic
nici nu ne-am adresat cuvantul.

Intrebare Te afera intalvirilor din 1943.
cand ai mai vorbit-o pe Elena Patroscau?

Raspuns Nu am mai vorbit-o niciodata.

Intrebare După 23 August 1944 ai mai
vorbit-o?

Raspuns Am avut o ocupatie de testare de
papuri dar nu am mai vorbit-o.

Intrebare Cu cine ai avut discutii asupra
lui Patroscau?

Raspuns Am avut unele discutii cu Guta
Steinberg. Am fost in contencionul intreprinderilor
"las Ausnit".

Intrebare Ce discutii ai avut cu Sternberg?

Raspuns Pe la inceputul anului 1944.

Notie: Aprilie, Guta Steinberg nu a spus.
in trei-patru rânduri "Ai scris de la ora
xful sa ~~nu~~ fie liber pentru ca vine la
mine sa se intalneasca cu suratele".

Intrebare Altfel ai mai discutat cu Guta
Sternberg?

Raspuns Nu am mai discutat nimic altceva.

Am dat alce si nu a spus Guta Steinberg.
sau intales ca Ausnit are intrevederi
secrete cu suratele Patroscau la bunete
lui Guta Steinberg din st. Vorde laiat.

Intrebare Ce te a spus Guta Steinberg?

Raspuns Ceia ce am aratat mai sus.

Intrebare Din felul meu te a adresa rezultate

Semnatura,

JKLghyN

622

Urmare: ca d-ta ei nesi directat cu Steinberg
dupa buletin Petrescu. De ce s-a ales
d-ta adonoul?

Raspuns: Cu spuse adonoul. Steinberg
nu s-a pus te nigrul anului 1943. s-a
pusuit obiectatuit cu buletin Petrescu
la el scara.

Intalire pt un spui adonoul pentru
ca stanci Petrescu era la Tg. Jiu.
Arata d-ta adonoul?

Raspuns: Cu d-ta stant ca Petrescu
s-a fost in lagar. Este probabil stanci co-
Steinberg nu s-a pus scara te un spui
spartal lui 1943. Stanci nu s-a pu venca
din lagar a dila Prone Popului.

Intalire de un d-ta stant d-ta scara.

Raspuns: Acesta s-tanci dila Stefan Dorofe
dileca pu spartal lui 1943 sau unuient s-
pu dila Petrescu la In. Dorofe cum
dileca cum eta orat. Intalire s-pu
Stefan Dorofe pt dila Petrescu dila
a eta cu dila Petrescu si unuient eta
buletin Petrescu nu s-a pus co el
eta la Prone Popului.

Intalire de a dila nu s-ta spui
d-ta Steinberg co. Pusuit dila stanci
cu Petrescu la el.

Raspuns: Steinberg era la notari pt scara
nu s-a pus la dila stanci ulterio nu s-
pus pt ca si cum gipa co. Pusuit si unuient
dila stanci pt cu dila dila stanci.

Semnatura

Urmare

489
Atfel stiu ca Petrescume o vâpriet
in Bucurest odata - a la birou.

492
Intrebare: le vei discuta?

Răspuns: Nu stiu nu mi-a spus nimic
nici o data despre aceasta.

Intrebare: Le vei discuta si omul de la
bucuresti in Petrescume?

Răspuns: In primavara 1944 Bucurest nu a
fost se trimite o scrisoare pe prabus Bucuresti
Peste la lui si si-l ca pe Petrescume care
statia la me casa. si si-l aduce la
Bucuresti. Au ocupat pe toti si i-au platit
in mbraci la lui si si trimite o scrisoare
si aduce la Bucuresti.

Eu am intrat in interior pe sticlărie
noua o fat la bucl comunist si el mi a
informet ca de.

Intrebare: Le alti persoane si mai putent
in buclărie in Petrescume.

Răspuns: Nu am mai primit alte informații
prezentul prabus odata la buclărie
unul cu curant 2 intrare in total
in al de la de de.

THLp

Orchestra
de simfonie
THLp

Semnătura,

484
413

DOSAR Nr. _____

Carol Demetrescu

~~535~~

414

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul CRACIUNAS SILVIU, de profesie func-
ționar, născut la 13 Febr. 1916 în com. Miluan, Reg. Cluj,
fiul lui AUGUSTIN, preot ortodox și ROZALIA, născ. POOL,
cu ultimul domiciliu în Sibiu str. Goethe 17.

26 Octombrie 1952, București

Interogatorul a început la ora 11,20

" s'a terminat " " 15.-

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din 25
Octombrie 1952 ai arătat că SABIN MANUIA, înainte de
a părăsi clandestin țara, fugind în străinătate, ți-a
cerut insistent să înlesnești plecarea clandestină din
țară și a numiților MAX MANOLESCU și BETEA NICOLAE.

Arată d-ta dacă ai satisfăcut această cerere
a lui SABIN MANUIA?

Răspuns:

Am satisfăcut cererea ce mi-a făcut-o SABIN
MANUIA în parte. Astfel l-am ajutat pe MAX MANOLESCU
să fugă din țară și am încercat să înlesnesc și fuga
lui BETEA NICOLAE, dar aceasta nu s'a mai putut face,
intervenind arestarea mea.

Intrebare:

Ce știi d-ta în legătură cu fuga din țară a lui
MAX MANOLESCU?

Răspuns:

La sfârșitul lunii Ianuarie 1948 inginerul
ROMULUS BOILA din București, nepotul lui MANIU, cu care
eram în legături politice și care la acea dată se afla
în clandestinitate, ascuns la FLORICA PARCĂȘU, mi-a vor-
bit despre încercarea de fugă în străinătate făcută prin
mijlocirea lui COSTEL PURNARAKI din București.

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

Incarcarea de fugă a grupului din care făcea parte pe lângă ROMULUS BOILA și fruntașul manist VENIAMIN, aviatorul MAX MANOLESCU și PIA BOILA, soția lui ROMULUS BOILA - nu a reușit, întreg grupul fiind silit să se întoarcă dela Arad în București - cu omul de legătură al lui FURNARAKI.

În această situație ROMULUS BOILA, care cunoștea faptul că eu am ajutat în Decembrie 1947 pe SABIN MANUIA și COMANICIU să fugă în străinătate, mi-a cerut să-l ajut și pe el. Eu am acceptat să-l ajut, plecarea sa în străinătate corespunzând scopurilor politice pe care le urmăream eu și HORATIU COMANICIU - adică asigurarea unor legături trainice a legionarilor cu PNT și obținerea sprijinului anglo-americanilor.

Promisiunea de a-l ajuta să fugă din țară mi-am bazat-o pe legăturile bune ce le-am stabilit (încă) cu locotenentul de aviație LIVIU BODOLEA, care mi-a fost trimis de către HORATIU COMANICIU dela Viena, la începutul lunii Ianuarie 1948 și care era agent al Serviciului de Informațiuni al Misiunii (de ocupație) franceze din Viena.

După câteva zile BOILA mi-a cerut să-l ajut să fugă din țară și pe MAX MANOLESCU. BOILA mi-a spus că MAX MANOLESCU cere să fie luat și el odată cu BOILA, amenințând că dacă nu va fi luat, va denunța atât pe BOILA cât și pe PATRASCANU. De altfel încă în Decembrie 1947 - înaintea plecării sale clandestine din țară - SABIN MANUIA mă rugase insistent să-l ajut să plece pe MAX MANOLESCU, prezența acestuia în țară fiind primejdioasă pentru LUCRETIU PATRASCANU.

Astfel că eu am acceptat să-l ajut și pe MAX MANOLESCU să plece, odată cu ROMULUS BOILA.

Întrebare:

Arată când și cum a fost organizată plecarea clandestină din țară a acestora?

Răspuns:

Plecarea grupului de fugari s'a făcut pela mijlocul lunii Februarie 1948 - prin mijlocirea locotenentului LIVIU BODOLEA, care a venit dela Viena la Arad, pentru acest scop.

Trecerea clandestină a frontierei s'a făcut printr'un punct situat în apropiere de Curtici, BODOLEA conducându-i.

când în continuare grupul de fugari până la Viena. 416

Intrebare:

Arată dta pregătirile făcute în vederea plecării clandestine din țară a lui BETEA NICOLAE.

Răspuns:

În scopul de a-l ajuta să fugă din țară, am luat contact cu BETEA NICOLAE pe la mijlocul lunii Ianuarie 1948 prin (mijlocirea) FLORICA PARCASU, care a primit în acest sens instrucțiuni de la SABIN MANUILA.

Am avut cu el o singură întrevedere, discutând numai chestiuni în legătură cu organizarea fugii. Printre altele i-am spus lui BETEA că pentru ușurarea călătoriei sale la Viena și pentru obținerea sprijinului și agrementului de plecare spre Paris, de la autoritățile franceze din Viena, trebuie procurate informațiuni. BETEA mi-a spus că s'ar putea procura material informativ de la directorul PAVEL de la Institutul de Statistică, care îi este prieten. Prin mijlocirea FLORICAI PARCASU mi-a făcut legătura cu PAVEL.

Intrebare:

Câte întâlniri ai avut cu PAVEL și ce discuții ai avut cu acesta?

Răspuns:

Am avut o singură întâlnire cu PAVEL, când mi-a vorbit despre grupul politic format în jurul lui LUCRETIU PATRASCANU, din care făcea parte și el cu BETEA.

Astfel mi-a spus că acest grup s'a format în jurul ideii unui așa numit "comunism național" al cărui exponent era LUCRETIU PATRASCANU.

PAVEL mi-a spus că programul grupului lor politic nu poate fi realizat decât prin ruperea de către Partidul Comunist (Bolșevic) al URSS și de Uniunea Sovietică și în colaborare cu partidele burgheze având sprijinul puterilor din apus.

Mi-a vorbit de asemenea despre dorința grupului lor de a stabili legături strânse cu toate celelalte grupări reacționare, pentru colaborare politică și acțiuni comune împotriva Partidului Comunist Român și a regimului de democrație populară din România. În continuare mi-a spus că PATRASCANU a făcut mulți pași în această direcție și că în calitate de ministru al justiției, folosind această po-

938/417

ziție, a ajutat multe elemente burgheze și reacționare să scape de urmărire, arestare și judecată.

PAVEL mi-a vorbit și de încercarea lui PATRASCANU de a sustrage din biblioteca palatului regal niște cărți pe care le-a dat cu dedicație specială fostului rege, încercare ce a fost descoperită - PATRASCANU având la acea dată neplăceri din această cauză.

11 Intrebare:

Ai discutat cu PAVEL chestiunea informațiilor ce urma să le dai francezilor la Viena, pentru sprijinirea fugii lui BETEA?

Răspuns:

Da, am discutat această chestiune și PAVEL mi-a promis procurarea de material informativ dela Institutul Central de Statistică.

Ulterior eu nu m'am mai văzut cu PAVEL, ținând legătura atât cu el cât și cu BETEA prin FLORICA FARCASU. Conform înțelegerii, PAVEL mi-a trimis prin FLORICA FARCASU un volum cuprinzând rezultatele recensământului general făcut la sfârșitul anului 1947 sau începutul anului 1948. Mai târziu volumul a fost ars de FLORICA FARCASU, pentru a nu cădea în mâna autorităților și a-l feri pe PAVEL de arestare.

12 Intrebare:

-Areată cum s'au desfășurat în continuare pregătirile în vederea fugii lui BETEA din țară?

Răspuns:

La cererea lui PAVEL și în scopul ușurării plecării clandestine în străinătate a lui BETEA, prin FLORICA FARCASU și IOA GIURCA am aranjat ca BETEA să fie găzduit la Cluj, în locuința familiei SANTOMA. Aceasta pentru a fi gata de plecare și mai aproape de punctul de trecere. BETEA s'a și mutat la Cluj, unde a stat până în Aprilie 1948. Ce a făcut BETEA după această dată nu știu, eu fiind arestat în Aprilie 1948.

13 Intrebare:

Areată D-ța - dacă după plecarea clandestină în străinătate a lui SABIN MANUII ai mai avut cu acesta vreun contact?

Răspuns:

Cu SABIN MANUII am avut - după fuga sa din țară -

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

439 118

un contact indirect prin BODOLEA LIVIU - care mi-a adus scrisori și vești dela HORATIU COMANICIU și SABIN MANUIILA.

Mai târziu am aflat dela Dr.CAMIL MANUIILA, că fratele său SABIN MANUIILA i-a scris o lungă scrisoare, în care - printre altele - îi scria că prin legăturile sale 'cu americanii, făcute încă în România, Dr.SABIN MANUIILA a primit din partea serviciului de informații american un mandat de a se ocupa cu organizarea unor agenturi pentru culegerea de informații din România.SABIN MANUIILA îi scria că la acea dată se ocupa tocmai de rezolvarea practică a acestei probleme.

Intrebare:

Arată Dta tot ce mai cunoști despre acțiunile dușmănoase duse de MANUIILA SABIN, BETEA NICOLAE și PAVEL CONSTANȚIN împotriva Republicii Populare Române - în afară de cele arătate de Dta în procesele verbale din 25 Octombrie 1952 și cel de față.

Răspuns:

Nu cunosc alte acțiuni dușmănoase îndreptate împotriva Republicii Populare Române, săvârșite de cei de mai sus.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde întru totul cu cele ce am declarat.

ss/SILVIU CRACIUNAS

Anchetator

Opt.de Securitate

GH.MORARU

Proces-Verbal de interogatoriu

Areștat Martonul CRĂCIUNAS SILVIU, de profesie funcționar, născut la 13 Febr. 1916 în com. Mălușan, Rep. Cluj, Județ (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) lui Augustin, preot ortodox și Rozalia nașc. Boel, cu ultimul domiciliu în Sibiu, st. Goethe 17

26 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 11 și 20 minute

" s'a terminat la " 15 și - "

Intrebare: În procesul verbal de interogatoriu din 25 Octombrie 1952 ai arătat că Sabina Manuila, înainte de a părăsi clandestin țara, fugind în străinătate, ti-a cerut insistenț să înlesnești plecarea clandestină din țară și a numenților Max Manolescu și Betta Nicolae.

Doată ita dacă ai satisfăcut această cerere a lui Sabina Manuila?

Răspuns: Am satisfăcut cererea ce mi-a fost-o Sabină Manuila în parte. Astfel, l-am ajutat pe Max Manolescu să fugă din țară și am încercat să înlesnesc și fuga lui Betta Nicolae, dar aceasta nu s'a mai putut face, în-tervenind arestarea mea.

Intrebare: Ce stație te legătură cu fuga din țară a lui Max Manolescu?

Răspuns: La sfârșitul lunii Ianuarie 1948 inginerul Romulus Boile din București, nepotul lui Manu, cu care eram în legătură politică și care la acea dată se afla în clandestinitate, așezat la Florica Făncăș, mi-a vorbit

Semnătura,

Silviu Crăciun

Urmare: despre încercarea de fugă în străinătate făcută prin mijlocirea lui Costel Fiermaraki din București.

Încercarea de fugă a grupului din care făcea parte pe lângă Romulus Boila și fruntezul marxist Yoniamun, avocatul Max Manolescu și Păi Boila, soția lui Romulus Boila - nu a reușit, întreg grupul fiind reținut ca de întoarcere dela Arad în București - cu omul de legătură al lui Fiermaraki.

În această situație Romulus Boila, care cunoștea faptul că eu am ajutat în Decembrie 1947 pe Salim Manuila și Comănișcu să fugă în străinătate, mi-a cerut să-l ajut și pe el. Eu am acceptat să-l ajut, plecarea sa în străinătate corespunzând scopurilor politice pe care le urmaseram eu și Horățiu Comănișcu - adică angurarea unor legături trănșnice a leșinarilor cu P.N.T. și obținerea sprijinului anglo-americanilor.

Promisiunea de a-l ajuta să fugă din țară mi-am bazat-o pe legăturile bune ce le-am stabilit (înca) cu locotenentul de aviație Liviu Bodolea, care mi-a fost trimis de către Horățiu Comănișcu dela Viena, la începutul lunii Ianuarie 1948 și care era agent al serviciului de informațiuni al Misiunii (de ocupație) franceze din Viena.

După câteva zile Boila mi-a cerut să-l ajut să fugă din țară și pe Max Manolescu. Boila mi-a spus că lui Manolescu cere să îi fi luat și el rdata cu Boila, amenințându-l că dacă nu va fi luat, va denunța alături pe Boila cât și pe Pătrășcanu. De acefel rătă în Decembrie 1947 - marșantele plecoșii sale clandestine din țară - Salim Manuila mă rugase insistent să-l ajut să plece pe Max Manolescu, pe plus, arestării în țară fiind primejdioasă pentru lucrurile Pătrășcanu.

Afel că eu am acceptat să-l ajut și pe Max Manolescu să plece, rdata ca Romulus Boila.

Întrebari: Arată cănd și cum a fost organizată

Semnătura,

Liviu Brănișanu,

Urmare: plecarea clandestina din țara a acestora?

Răspuns: Plecarea grupului de fugari s'a făcut pe la mijlocul lunii Februarie 1948 - prin mijlocul locotenentului Liviu Bodolea, care a venit dela Viena la Brad pentru acest scop.

Trecerea clandestina a frontierei s'a făcut printr'un punct situat în apropiere de Curtici - Bodolea conducându în continuare grupul de fugari până la Viena.

Întrebare: Trată dta pregătirile făcute în vederea plecării clandestine din țara a lui Beta Nicolae.

Răspuns: În scopul de a-l ajuta să fugă din țară, am luat contact cu Beta Nicolae pe la mijlocul lunii Ianuarie 1948, prin (mijlocul) Florica Făncău, care a primit în acest sens instrucțiuni dela Sabu Stanulea.

Am avut cu el o singură întădere, discutând numai chestiuni în legătura cu organizarea fugii. Bine ațelă i-am spus lui Beta că pentru uzurarea cătătoniei sale la Viena și pentru obținerea șprizinalui și agrementului de plecare șpre Paris, dela autoritățile franceze din Viena, trebuiesc procurate informațiuni. Beta mi-a spus că s'ar putea procura material informativ dela directorul Pavel dela Institutul de Statistică, care îi este prieten. Prin mijlocul Florică Făncău mi-a fprnt legătura cu Pavel.

Întrebare: Câte întâlăni ai avut cu Pavel și ce discutați ai avut cu acesta?

Răspuns: Am avut o singură întâlănire cu Pavel, când mi-a vorbit despre grupul politic format în jurul lui Lucrățiu Pătrășcanu, din care făcea parte și el cu Beta.

Biful mi-a spus că acest grup s'a format în jurul ideii unui așa numit „Comunism național”, al cămă exponeat era Lucrățiu Pătrășcanu.

Semnătura,

Silviu Brăncuș

Urmare: Pavel mi-a spus că programul grupului lor politic nu poate fi realizat decât prin superea de către Partidul Comunist (Belgem) al URSS și de Uniunea Sovietică și în colaborare cu partidele belghe având sprijinul puterilor din apus.

Mi-a vorbit de asemenea despre dorința grupului lor de a stabili legături strânse cu toate celelalte grupuri reacționare, pentru colaborare politică și acțiuni comune împotriva Partidului Comunist Român și a regimului de democrație populară din România. În continuare mi-a spus, că Pătrășcanu a fost mult timp în această direcție și că în calitate de ministru al justiției, folosind această poziție, a agitat multe elemente belghe și reacționare și scapă de urmărirea, arestare și judecată.

Pavel mi-a vorbit și de înțelegerea lui Pătrășcanu de a mustrage din biblioteca palatului regel niște cărți pe care le-a dat cu dedicație specială fostului rege, înțelegerea că a fost descoperită - Pătrășcanu arundă la acea dată neplăceri din această cauză.

Întrebare. Ai discutat cu Pavel chestiunea informaticilor ce urma să le dai francizilor la Viena, pentru sprijinirea fugii lui Betea?

Răspuns: Da, am discutat această chestiune și Pavel mi-a promis procurarea de material informativ de la Institutul Central de Statistică.

Ulterior cu un an mai târziu cu Pavel, fiindcă legătura atât cu el cât și cu Betea prin Florica Fărcășu. Conform înțelegerii, Pavel mi-a trimis prin Florica Fărcășu un volum cuprinzând reflecțiile recesantului general făcut la sfârșitul anului 1947 sau începutul anului 1948. Mai târziu volumul a fost ars

Semnătura,

Florin Brăncuș

Urmare: de Florina Farcacu, pentru a nu cădea în mâna autorităților și a-l feri pe Pavel de arestare.

Intrebare: Soată cum s-au desfoșurat în continuare pregătirile în vederea fugii lui Beta din țară?

Răspuns: La cererea lui Pavel și în scopul asigurării plecării clandestine în străinătate a lui Beta, priu Florina Farcacu și la jurnu au aranjat ca Beta să fie găzduit la el, în locuința familiei Săulea. Aceasta pentru a fi gata de plecare și mai aproape de punctul de trecere. Beta s-a și mutat la el, unde a stat până în Aprilie 1948. - Ce a făcut Beta după aceasta dată nu știu, eu fiind arestat în Aprilie 1948. -

Intrebare: Soată de - dară după plecarea clandestină în străinătate a lui Salin Mămulea, și mai cu acești vreme contact?

Răspuns: Cu Salin Mămulea am avut - după fuga sa din țară - un contact indirect prin Bradoka Liviu - care mi-a adus scrisori și vestea de la Horățiu Comăneșcu și Salin Mămulea.

Chai Lăzcu au aflat de la B. Camil Mămulea, că fratele său Salin Mămulea i-a scris o lungă scrisoare, în care - printre altele - îi scria că prin legăturile sale cu americani, făcute încă în România, B. Salin Mămulea a primit din partea serviciilor de informații americane un mandat de a se ocupa cu organizarea unor agenți pentru culegerea de informații din România. Salin Mămulea îi scria că la acea dată se ocupa tocmai de rezolvarea practică a acestor probleme.

Semnătura,

Libiu Brăncuș

Urmare: Intrebare: Avata-Ste tot ce mai curioști
despre actiunile duzmoșoare duse de Mamica Liliu,
Petre Nicolae și Pavel Constantin impotriva Republicii
Populare Române - în afară de cele arătate de Ste
în procesele verbale din 25 Octombrie 1952 și cel de față.

Răspuns: Nu cunosc alte actiuni duzmoșoare
in dreptate impotriva Republicii Populare Române,
în afară de cei de mai sus. -

Pentru proces verbal de interogatori
fost citit de mine curânt ca curânt și corectându
într-o locu ca cele ce am declarat. -

Lilias Brănișanu,

Archetator

Gen. de sec. Liliu Liliu

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul GRACIUNAS SILVIU, de profesie funcționar,
născut la 13 Febr. 1916 în com. Miluan, Reg. Cluj, fiul lui
AUGUSTIN, preot ortodox și ROZALIA născ. POCOL, cu ultimul
domiciliu în Sibiu str. Gothe 17.

25 Octombrie 1952, Buc.

Interogatorul a început la orală

" s'a terminat " 14,30

Intrebare:

Ai cunoscut Dta o persoană cu numele de SABIN MANUILA?

Răspuns:

Da, am cunoscut o persoană cu acest nume, anume pe
Dr. SABIN MANUILA, fost director general al Institutului
Central de Statistică, în prezent fugit în străinătate.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut Dta pe
SABIN MANUILA?

Răspuns:

Pe SABIN MANUILA l-am cunoscut prin fruntașul le-
gionar HORATIU COMANICIU la Baia Mare - în luna Noembrie
1947. Dela Baia Mare i-am dus pe amândoi la Satu Mare la
locuința rabinului GROSZ, organizând fuga lor în străinătate

Intrebare:

Care a fost natura legăturilor dintre SABIN MANUILA
și HORATIU COMANICIU și care au fost cauzele ce i-au de-
terminat să fugă în străinătate?

Răspuns:

Fuga lui COMANICIU în străinătate făcea parte
dintr'un plan de acțiune politică, având ca scop regrupa-
rea elementelor legionare din țară și din străinătate pe

./.

ss/SILVIU GRACIUNAS

linia colaborării cu P.N.T.-Maniu și pentru a obține astfel recunoașterea și sprijinul anglo-americanilor. 423

Planul era conceput și pus în mișcare de COMANICIU subsemnatul și alți câțiva fruntași legionari, iar eu mă ocupam în plus cu chestiunile tehnice a scoaterii din țară a persoanelor ce puteau folosi realizării acestui plan. În plus - plecarea din țară a lui COMANICIU se mai punea în mod acut și pentru faptul că el era condamnat în lipsă la 25 ani muncă silnică în cadrul procesului "Sumanelor Negre" -gen. ALDEA" și era urmărit.

Deoarece COMANICIU nu dispunea de banii necesari trecerea clandestină fiind foarte costisitoare - el a căutat persoane, care în schimbul posibilităților de plecare clandestină asigurate de noi, să suporte cheltuielile respective și pentru HORATIU COMANICIU.

În acest scop COMANICIU a intrat în legătură cu SABIN MANUILA, care căuta disperat mijloace de plecare clandestină din țară. MANUILA dispunea și de banii necesari, constituind în același timp și personalitatea politică național-țărănistă-manistă, care să-i dea lui COMANICIU sprijinul politic necesar în străinătate. COMANICIU și MANUILA au căzut la o înțelegere deplină atât în ce privește suportarea de către MANUILA a tuturor cheltuielilor de drum, cât și asupra colaborării politice în străinătate.

Întrebare:

-Arată Dta cum ai organizat trecerea clandestină a frontierei și fuga în străinătate a lui MANUILA?

Răspuns:

Ruta era Satu-Mare - Buda Pesta - Viena. Trecerea clandestină a frontierei - printr'un punct din apropierea orașului Satu Mare - am organizat-o cu ajutorul lui SANTI LEIBOVICI, evreu din Cluj, cu care aveam legături de afaceri și al rabinului GROSZ din Satu Mare, folosind niște călăuze cunoscute de acest rabin - un țăran și o țărăncă, din com. Cseuger-Ungaria.

COMANICIU îmi comunicase prin telefon că este gata de plecare - cu un domn pe care îl voi cunoaște mai târziu. Chestiunile tehnice ale planului de trecere fiind puse la punct, am trimis o mașină (autotaxi), însoțită de Dășara COCA SANTOMA, la București, pentru a-l aduce pe

445
124

COMANICIU și însoțitorul său.

COMANICIU a sosit la Baia Mare însoțit de SABIN MANUILA, pe care atunci l-am cunoscut pentru prima oară și de femeile COCA SANTOMA și Dna GIURCA - rude de ale lui COMANICIU. Rostul femeilor era de a acoperi într-o oarecare măsură pe călători. În același timp a venit la Baia Mare și FLORICA FARCASU o bună cunoștință a lui MANUILA și HORATIU COMANICI, care au stat ascunși la ea până la plecare. FLORICA FARCASU a călătorit cu trenul aducând cu ea 1600 dolari și două cărnete de identitate pe nume evreiești pentru cei doi călători, obținute - contra 10.000 lei fiecare - de către SABIN MANUILA, printr-o legătură ce o avea cu Secretarul Asociației Deportaților din Transnistria. Transportul devizelor și a acestor legitimații s'a făcut sub această formă de către FLORICA FARCASU pentru a-i feri pe cei doi fugari de riscul vreunui control economic.

La Baia Mare au rămas numai câteva ore, după care i-am dus pe toți la Satu Mare, unde i-am găzduit în casa rabinului GROSZ, în str. Racofi, timp de trei zile până când s'a făcut trecerea.

Intrebare:

Ce ați făcut la Satu-Mare Dta și fugarii - în cele trei zile până la efectuarea trecerii?

Răspuns:

SABIN MANUILA și HORATIU COMANICIU împreună cu cele trei femei au stat în locuința rabinului GROSZ, fără să iasă din casă, eu asigurându-le cele necesare de afară. Eu am procedat la verificarea funcționării firului de trecere clandestină a frontierei. Astfel, am trimis în acest scop peste frontieră pe fratele lui SANI LEIBOVICI, anume BUMI LEIBOVICI, care după trei zile mi-a telefonat dela Budapesta, că a sosit cu bine și ruta funcționează perfect.

După această verificare, au fost trecuți peste frontieră și HORATIU COMANICIU cu SABIN MANUILA.

Cât timp au stat în casa rabinului din Satu-Mare (GROSZ) am avut cu ei mai multe discuții, cu care prilej MANUILA mi-a vorbit despre motivele fugii sale din țară și despre planurile sale de viitor (politice).

Intrebare:

Ce ți-a vorbit SABIN MANUILA despre motivele ce-l

./.

ss/SILVIU CRĂCIUNAS

determinau să fugă din țară?

Răspuns:

SABIN MANUILA mi-a vorbit despre legăturile sale foarte strânse cu I. MANIU, al cărui colaborator apropiat era și care-l aprecia pentru documentația și bunele legături ce le avea. Înainte de arestarea lui MANIU, mi-a spus SABIN MANUILA, că se vedea foarte des cu acesta, locuind în același bloc din Str. Schitu Măgureanu, în care locuia și LEUCUTIA - nepotul lui MANIU, la care locuia și MANIU când era în București.

Deasemenea, MANUILA mi-a spus că avea legături politice ascunse cu LUCRETIU PATRASCANU, căruia i-a mijlocit prin BETEA-unul din colaboratorii intimi ai lui PATRASCANU - un fir de legătură cu legația americană - unde el avea relații strânse cu consilierul de legație ROY MELBOURNE.

SABIN MANUILA s'a hotărât să fugă din țară de teama că va fi arestat pentru legăturile sale politice cu MANIU, PATRASCANU și legația americană.

Legăturile sale cu Legația Americană au fost descoperite de autorități în Noembrie 1947 pe când se afla împreună cu BETEA într-o mașină a legației americane și când - fiind urmăriți - au scăpat numai prin fugă.

Întrebare:

Ce ți-a vorbit cu această ocazie SABIN MANUILA despre planurile sale politice de viitor?

Răspuns:

SABIN MANUILA mi-a spus că și-a trimis la Viena valori mobiliare foarte importante și documente personale, prin ROY MELBOURNE, care i-a anunțat sosirea acolo.

Scopul lui SABIN MANUILA era de a ajunge în America, unde intenționa să țină o serie de conferințe îndreptate împotriva regimului din țară și să organizeze o acțiune de strângere de fonduri pentru sprijinirea acțiunilor îndreptate împotriva țării duse de către fugarii din apus cu sprijinul anglo-americanilor. Mi-a vorbit deasemenea de planul său de a coordona, sau de a ajuta la coordonarea acțiunilor politice ale grupărilor reacționarilor fugiți din țară - pentru răsturnarea, cu ajutorul anglo-americanilor, a regimului democratic-popular din țară.

SABIN MANUILA preconiza și voia să realizeze la Viena, cât timp va sta acolo, un punct de sprijin pentru

446
425

fugarii politici din țară, socotind că în urma procesului lui MANIU măsurile contra reacționarilor din țară vor fi tot mai aspre și mulți vor căuta să fugă în străinătate. 426

Tot mi-a vorbit despre ideea unui post de radio-emisiune în Austria, care să emită ziua și noaptea în limba română știri și propagandă împotriva regimului politic din țară și despre necesitatea unui serviciu de legătură prin T.F.F. prin care organizația P.N.T. din țară să transmită zilnic știri și informațiuni curente despre fapte care ar constitui o cât de mică ostilitate, sau rezistență față de regim și care să fie difuzate prin radio, pentru a se crea în țară o stare de spirit de nemulțumire și neliniște.

Intrebare:

Ce ai mai discutat cu SABIN MANUIA - în casa rabinului GROSZ dela Satu-Mare în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns:

MANUIA mi-a mai spus cu această ocazie că îl apreciază foarte mult pe COMANICIU și pe legionari, pe care îi va ajuta, odată ajuns în străinătate, atât față de P.N.T.- cât și față anglo-americiani.

Mi-a cerut deasemenea insistent ca să-i ajut să fugă din țară pe fratele său, pe BETEA NICOLAE și pe MAX MANOLESCU. Mi-a explicat cu această ocazie că descoperirea lui BETEA care stătea ascuns ar pune în gravă primejdie pe PATRASCANU și de aceea insistă atât de mult ca să-l ajut să fugă în străinătate.

Despre MAX MANOLESCU, care deasemenea era în clandestinitate, MANUIA mi-a spus că vrea să-l folosească în acțiunile sale duse alături de anglo-americiani împotriva regimului din țară - pentru a arunca manifeste din avion asupra orașelor importante din țară - el fiind socotit ca unul dintre bunii piloți de linie lungă.

Intrebare:

Arată în mod amănunțit cum s'a făcut trecerea clandestină peste frontieră a lui SABIN MANUIA și HORATIU COMANICIU.

Răspuns:

În ziua când BUMI LEIBOVICI mi-a comunicat tele-
./.. ss/SILVIU CRACIUNAS

42448/421

fonic dela Budapesta că ruța funcționează bine, conform organizării făcute în prealabil, SABIN MANUILA și HORATIU COMANICIU însoțiți de SANI LEIBOVICI au fost luați în primire de călduze și conduși cu o căruță la punctul de sprijin - o casă situată pe frontieră, în fața localității Cseugher din Ungaria. Această operație ~~ne~~ a fost făcută seara.

În cursul nopții în jurul orei 24 grupul de fugari a fost trecut peste frontieră în Ungaria și adăpostiți în casa unui țaran din satul Cseuger. Confirmarea reușitei trecerii peste frontieră a fost făcută printr'un bilet pe care HORATIU COMANICIU și SABIN MANUILA mi l-au trimis a doua zi la Satu-Mare printr'o țărăncă.

În aceeaș noapte, în jurul orei două, fugarii au plecat cu un tren la Budapesta, iar în ziua următoare - prin soția lui SANI LEIBOVICI din Cluj, am telefonat la Budapesta, de unde SANI LEIBOVICI mi-a confirmat că grupul de fugari a ajuns cu bine acolo.

Menționez că drumul mai departe până la Viena era asigurat de LEON LEIBOVICI din Budapesta, fratele lui SANI LEIBOVICI.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai cu cele declarate de subsemnatul.

ss/SILVIU CRACIUNAS

Anchetator:

Cpt. de Securitate

Gh. MORARU

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Martorul CRĂCIUNAS, SILVIU, de profesie funcționar,
născut la 13 Febr. 1916 în com. Mălușca, Rep. Cluj; fiul lui Au-
gustin, preot ortodox și Rozalia născ. Popel, cu ultimul domiciliu
în Sibiu str. Goethe 17.

25 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 10 și 30 minute

" s'a terminat la " 14 și 30 "

Întrebare: Și cunoscut de o persoană cu numele de
Sabin Manuila?

Răspuns: Da, am cunoscut o persoană cu acest nume,
anume, pe Sr. Sabin Manuila, fost director general al Insti-
tutului Central de Statistică, în prezent fugit în străinătate.

Întrebare: Când și în ce împrejurări l-ați cunoscut
de pe Sabin Manuila?

Răspuns: Pe Sabin Manuila l-am cunoscut prin trimi-
țarea legionarilor Horățiu Comănescu la Baia Mare - în luna Noiem-
brie 1947. De la Baia Mare i-am dus pe amândoi la Satu Mare
la locuința rabinului Gross, organizând fuga lor în strai-
nătate.

Întrebare: Care a fost natura legăturilor dintre
Sabin Manuila și Horățiu Comănescu și care au fost cauzele
ce i-au determinat să fugă în străinătate?

Răspuns: Fuga lui Comănescu în străinătate făcea
parte dintr-un plan de acțiune politică - având ca scop
regruparea elementelor legionare din țară și din străin-

Silviu Crăciunas

Urmare: toate pe linia colaborării cu P.N.T.-Monia și pentru a obține astfel recunoașterea și sprijinul anglo-americanilor.

Planul era conceput și pus în mișcare de Comănișu; subsemașul și alții cântăra frumtași lepinari, iar eu mă ocupam în plus cu chestiunile tehnice a serviterii din fața a persoanelor ce puteau folosi realizarea acestui plan. În plus - plecarea din țară a lui Comănișu și mai pușca în mod acut și pentru faptul că el era condamnat în țară la 25 ani muncă silnică în cadrul proiectului "Simanilor negre - gea-Aldea" și era urmasit.

Deoarece Comănișu nu dispunea de banii necesari trecerea clandestină fiind foarte costisitoare - el a cântat persoane, care în schimbul proticitorilor de plecare clandestină asigurată de noi, să suporte cheltăzile respective și pentru Horatiu Comănișu.

În acest scop Comănișu a intrat în legătură cu Sabina Monușo, care cânta disperat mijloace de plecare clandestină din țară. Monușo dispunea și de banii necesari, constituind în același timp și personalitatea politică național-tărnistă-manistă, care și-i dăa lui Comănișu sprijinul politic necesar în străinătate. Comănișu și Monușo au cășat la o înțelegere deplină atât în ce privește suportarea de către Monușo a tuturor cheltăzilor de dom, cât și asupra colaborării politice în străinătate.

Întrebare: Arată ste cum ai organizat trecerea clandestină a frontierei și fupa în străinătate a lui Monușo?

Răspuns: Ruta era Satu-Mare - Buda-Pest - Viena. Trecerea clandestină a frontierei - printre un punct din apropierea râului Satu-Mare, am organizat-o cu ajutorul lui Loni Leibovici, un comunist, prieten din copilărie, cu care aveam

Semnătura,

Silvia Brăncuș

Urmare: legături de afaceri și al Rabinului Gross din Să-
tu Mare, folosind toate călătoriile cunoscute de acest rabin
- un țaran și o țarancă din com. Creșter - Ungaria.

Comandorul mîi comunicase prin telefon că este gata
de plecare - cu un domn pe care îl voi cunoaște mai tîr-
ziu. Chestiunile tînuze ale planului de trecere fiind puse
la punct, am trimis o mașină (autotur), însoțită de
Doamna Coca Lăntoma, la București, pentru a-l aduce pe
Comandorul în instituțional său.

Comandorul a sosit la Baia Mare însoțit de Salin
Mannila, pe care atunci l-am cunoscut pentru prima dată și
de femeile Coca Lăntoma și Doña Jivica - rude de ale lui
Comandorul. Rolul femeilor era de a acoperi orice oarecare
măsură pe călători. În același timp a venit la Baia
Mare și Florica Fărcaș o bună cunoscută a lui Manila
și Horățiu Cornăuș, care au stat ascunși la ea pînă la
plecare. Florica Fărcaș a călătorit cu trenul aducînd
cu ea 1600 dolari și două carnete de identitate pe nume
evreiesc pentru cei doi călători, obținute contra 10.000 lei
frecare - de către Salin Manila, printr-o legătură ce o avea
cu Secretarul Asociației Deportatilor din Transnistria.
Transportul denizelor și a acestor legitimații s'a făcut
sub această formă de către Florica Fărcaș pentru a-i
fuga pe cei doi fugari de riscul vreunui control economic.

La Baia Mare au rămas numai cîtiva ore, după care
i-am dus pe toți la Satu-Mare, unde i-am găzduit în casa
Rabinului Gross, în str. Racole, timp de trei zile pînă
cînd s'a făcut trecerea.

Intrebare. Ce ați făcut la Satu-Mare - dîți și
fugari - în cele trei zile pînă la efectuarea trecerii?

Răspuns. Salin Manila și Horățiu Cornăuș mîi

Semnătura,

Salin Manila

Urmare: precuza ca cele trei femei au stat in locuinta rabimului Gross, fara sa sara din casa, cu asiguranduse-le cele necesare de alina. Eu am procedat la verificarea functionarii linului de trecere clandestina a frontierei. Astfel, am trimis in acest scop peste frontiera pe fratele lui Sami Leibovici, anume Buni Leibovici, care dupa trei zile mi-a telefonat de la Budapesta ca a sosit cu bine si ruta functioneaza perfect.

Dupa aceasta verificare, am fost trecuti peste frontiera si voratui Comorului cu Sabina Manuila.

Cot timp au stat in casa calinului din Bat-Hers (Gross) au avut cu ei mai multe discutii, cu care pleilej Manuila mi-a vorbit despre motivele proprii sale din tara si despre planurile sale de viitor (politice).

Intrebare: Ce ti-a vorbit Sabina Manuila despre motivele ce-l determinau sa fuga din tara?

Raspuns: Sabina Manuila mi-a vorbit despre legaturile sale foarte stranse cu I. Maniu, al carui colaborator apropiat era si care-l aprecia pentru documentele si unele legaturi ce le avea. Inainte de arestarea lui Maniu, mi-a spus Sabina Manuila, ca vede foarte des cu acesta, locuind in același bloc din str. Schitu Ciagureanu, in care locuia si Leucutiu - nepotul lui Maniu, la care locuia si Maniu cand era in Bucuresti. -

De asemenea, Manuila mi-a spus ca avea legaturi politice ascunse cu Lucruti Patrascanu, caruia i-a misplat priu Betta - unul din colaboratorii intimi ai lui Patrascanu - un pri de legatura cu legatia americana - unde el avea relatii stranse cu comisarul de legatie Roy Melbourne.

Semnatura,

Silvia Brănuș

Urmare: Salbu Mănuila de hotărât să fugă din țară de teama că va fi arestat pentru legăturile sale politice cu Mănuilă, pătrăzcam și legătura americană.

Legăturile sale cu legătura americană au fost descoperite de autorități în Noiembrie 1947 pe când se afla împreună cu Betea într-o mașină a legăției americane și când - fiind urmasii - au scăpat numai prin fugă.

Întrebare: Ce ț-a vrut, cu această ocazie Salbu Mănuila despre planurile sale politice de viitor?

Răspuns: Salbu Mănuila mi-a spus că și-a trimis la vremea valori mobiliare foarte importante și documente personale, prin Roy Melbourne, care i-a anunțat sosirea acolo.

Scopul lui Salbu Mănuila era de a ajunge în America, unde intenționa să țină o serie de conferințe îndreptate împotriva regimului din țară și să organizeze o acțiune de strângere de fonduri pentru finanțarea acțiunilor îndreptate împotriva țării din cauza fugarilor din țară cu sprijinul anglo-americanilor. El a vrut de asemenea să planuiască de a coordona, sau de a ajuta la coordonarea acțiunilor politice ale grupurilor reacționare fugite din țară - pentru răsturnarea, cu ajutorul anglo-americanilor a regimului democratic-popular din țară -

Salbu Mănuila preconiza și viața să realizeze la vremea, cât timp va sta acolo, un proiect de sprijin pentru fugarii politici din țară, susținând că în urma procesului lui Mănuilă morșurile contra reacționarilor din țară vor fi tot mai aspre și mulți vor căuta să fugă în străinătate.

Semnătura,

Silviu Brăncuș

Urmare: Tot mi-a vorbit despre ideea unui post de radio-emisiune în Austria, care să emită: fuză și noaptea în limba română, stiri și propagandă împotriva regimului politic din țară și despre necesitatea unui serviciu de legătură prin T.F.F. prin care organizația B.N.T. din țară să transmită zilnic stiri și informațiuni curente despre fapte care ar constitui o cât de mică ostilitate sau rezistență față de regim, și care să fie difuzate prin radio, pentru a se crea în țară o stare de spirit de nemulțumire și neliniște.

Întrebare: Ce ai mai discutat cu Salim Minilo - în casa zădușului groz de la Lata-Mare - în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns: Minilo mi-a mai spus cu această ocazie că îl apreciază foarte mult pe Comandantul și pe legionarii, pe care îi va ajuta, adăugând chiar în străinătate, atât față de P.N.T. - cât și față de anglo-amerizani.

Mi-a cerut de asemenea insistent ca să-i ajut să fugă din țară pe fratele său, pe Betea Nicolae și pe Ilie Manolescu. Mi-a explicat pe această ocazie că descoperirea lui Betea care stătea ascuns ar pune în gravă primejdie pe Pătrășcanu și de aceea insistă atât de mult ca să-l ajut să fugă în străinătate.

Despre Ilie Manolescu, care de asemenea era în clandestinitate, Manilo mi-a spus că oca să-l folosească în activitatea sa de dușman alături de anglo-amerizani împotriva regimului din țară - pentru a arunca manifeste din avion asupra orașelor importante din țară - el fiind convins că unul dintre bunii prieteni de limbă lungă.

Semnătura,

Silviu Brăncuș,

Urmare Intrebare: Scutit în mod amănunțit, cum s'a făcut trecerea clandestină peste frontiera a lui Sabiu Maurel și Horatiu Comăneșcu.

Răspuns: În ziua când Bani Lebonci mi-a comunicat telefonic dela Budapesta că ruta funcționase bine, conform organizării făcute în prealabil, Sabiu Maurel și Horatiu Comăneșcu însoțiți de Sani Lebonci au fost luați în primire de călăuzi și conduși cu o cămașă la punctul de sprijin - o casă situată pe frontieră, în fața localității Csenger din Ungaria. Această operațiune a fost făcută seara.

În cursul nopții în ziua orei 24 grupul de fugari a fost trecut peste frontieră în Ungaria și adăpostit în casa unui țărăn din satul Csenger. Confirmarea prezentei trecerii peste frontieră a fost făcută printr-un bilet pe care Horatiu Comăneșcu și Sabiu Maurel mi l-au trimis a doua zi la Satu-Mare prin țărâncă.

În aceeași noapte, în ziua orei două, fugarii au plecat cu un tren la Budapesta, iar în ziua următoare - prin totia lui Sani Lebonci din Cluj, am telefonat la Budapesta, de unde Sani Lebonci mi-a confirmat că grupul de fugari a ajuns cu bine acolo.

Menționez că drumul marșdeparte până la Viena era asigurat de Leon Lebonci din Budapesta, fratele lui Sani Lebonci.

Prezentul proces-verbal de interogatori a fost citit de mine curînt cu curînt și corespunde întocmai cu cele declarate de subsemnatul.

Sabiu Lebonci,

Anchorator

Șt. deșc.

Lu. Iurari

f

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul CRACIUNAS S ILVIU, născut la 13 Februarie 1916, în com. Miluan-Cluj, fiul lui Augustin și Rozalia, de prof. funcționar, cu ultimul dom. în Sibiu str. Gëthe Nr. 17

29 Decembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,40

" s'a terminat la " 12,10

Intrebare:

Dta îl cunoști pe ing. ALEXANDRU ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Da.

Intrebare:

Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ing. ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

L-am cunoscut în anul 1943, în timp ce eu eram funcționar la Industria Zahărului București, iar dl. ȘTEFANESCU ALEX., venea la adunările generale ale industriei, ca fiind acționar al fabricii de zahăr "Livezi".

Intrebare:

Cu ce se ocupa dl. ȘTEFANESCU ALEXANDRU, în timpul când dta l-ai cunoscut?

Răspuns:

Știu că în acel timp, dl. ȘTEFANESCU ALEX., era conducătorul S.A. "Românofir" la care participa cu capitaluri importante, Trustul englez "Cotz".

Intrebare:

Arată dta anchetei, în ce au constat legăturile dtale cu ing. ALEX. ȘTEFANESCU după 23 August 1944.

Răspuns:

Eu făceam parte din grupul legionar condus de HORATIU COMANICIU, care încă din anul 1943 se alăturase lui IULIU MANIU. Din acest grup mai făceau parte, ing. CHICA DUMITRU, av. COSTEA IOSIF, DULIU ȘTERE și alții.

Până în anul 1948, nu am avut relațiuni cu ALEXANDRU ȘTEFANESCU, însă știam dela ing. CHICA DUMITRU, că ing.

./.

se/SILVIU CRACIUNAS

ALEX. STEFANESCU este omul englezilor, aici în România.

În luna Ianuarie 1948, ROMUL BOILA mi-a spus că el personal l-a prezentat pe H. COMANICIU lui ALEX. STEFANESCU, cu scopul de a se cunoaște personal. Aceasta s'a petrecut în primăvara anului 1947. Nu cunosc ce anume s'a discutat cu ocazia acestei întrevederi. Cu această ocaziune (în Ianuarie 1948) am discutat cu ing. ROMUL BOILA posibilitatea de a-i remite lui H. COMANICIU la Paris, 1.000 dolari. Ing. ROMUL BOILA mi-a indicat să încerc să transfer această sumă la Paris, prin ALEX. STEFANESCU, despre care mi-a spus că are legături cu Legația engleză. ROMUL BOILA mi-a spus că el personal nu poate lua contact cu STEFANESCU, deoarece este urmărit de autorități și nu poate eșii pe stradă, însă mi-a cerut să-l trimitem pe ing. CHICA DTRU, în acest scop.

Am discutat cu DTRU CHICA această chestiune și l-am rugat să meargă la STEFANESCU pentruca prin acesta și cu ajutorul legației engleze, să încercăm transferarea a 1.000 dolari lui H. COMANICIU la Paris.

După câteva zile DTRU CHICA mi-a spus că a fost la STEFANESCU ALEXANDRU, a discutat chestiunea transferului și a primit răspuns negativ, STEFANESCU ALEX., motivând că legația engleză n'o să accepte asemenea transfer. În continuarea convorbirii ALEX. STEFANESCU, care cunoștea pe CHICA DUMITRU de aproximativ 15 ani, care știa că acesta este comandant legionar și că în timpul regimului legionar, acesta a fost numit Dir. Gral la C.A.M. - București, i-a cerut ing. DTRU CHICA să-i facă legătura cu cineva din conducerea grupurilor legionare care atunci erau clandestine.

Întrebare:

Cu cine arume din conducerea grupurilor legionare clandestine în acea vreme i-ați făcut legătura lui STEFANESCU ALEXANDRU?

Răspuns:

Bu i-am spus lui CHICA DTRU, că cel mai potrivit pentru a lua legătură cu ALEX. STEFANESCU este COSTEA IOSIF. Bu atunci m'am dus la COSTEA IOSIF și i-am vorbit despre dorința lui ALEX. STEFANESCU, așa cum mi-a transmis-o ing. DTRU CHICA și în urma unei discuțiuni pe care am avut-o împreună toți trei (cu COSTEA și CHICA), IOSIF COSTEA s'a hotărât ca împreună cu dl. CHICA să meargă la STEFANESCU ALEXANDRU.

Întrebare:

Câte întâlniri au avut loc între STEFANESCU ALEXANDRU, COSTEA IOSIF și CHICA DUMITRU și unde anume?

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

Răspuns:

455/434
Între Dl. STEFANESCU ALEXANDRU, COSTEA IOSIF și CHICA DTRU, au avut loc trei întâlniri, întâlniri care au avut loc în biroul lui STEFANESCU ALEX., dela S.A. "Românofir".

Întrebare:

Ce anume s'a discutat cu ocazia celor trei întâlniri dintre STEFANESCU ALEX., COSTEA IOSIF și CHICA DUMITRU?

Răspuns:

Stiu că la primele două întâlniri, s'au discutat probleme de ordin general, scopul fiind de a se cunoaște, iar ALEX. STEFANESCU urmărea să constate în felul acesta dacă poate avea încredere în IOSIF COSTEA. După cele două întâlniri, ALEX. STEFANESCU i-a cerut lui CHICA DTRU să-i aranjeze o întâlnire între patru ochi, cu IOSIF COSTEA, lucru pe care DUMITRU CHICA l-a și făcut.

La acea de a treia întâlnire, ALEX. STEFANESCU i-a cerut lui IOSIF COSTEA, să se gândească asupra posibilității organizării unor atentate teroriste cu ajutorul legionarilor, asupra unor membrii din guvern și din conducerea P.M.R., justificând că astfel s'ar întări spiritul de rezistență în țară, printr'un act pe care numai legionarii ar fi în stare să-l facă și prin care ar putea să se refacă în ochii țării și față de anglo-americani.

-Tot cu acea ocazie, STEFANESCU ALEX., i-a spus lui COSTEA IOSIF, că el are legături cu conducătorii mai multor grupuri de rezistență din țară, care sunt de partea anglo-americanilor. Mai departe, STEFANESCU ALEX., i-a vorbit despre faptul că în curând va izbucni un conflict internațional, că misiunea engleză părăsind țara, urmează să-i lase lui aparatele de TFF, cu ajutorul cărora să fie transmise informațiuni culese din țară anglo-americanilor și tot cu ajutorul cărora, va primi instrucțiuni. I-a mai spus lui COSTEA IOSIF, că în felul acesta va repeta acțiunea din timpul războiului 1941-1944, cu ajutorul lui HICA GEORGESCU.

În scopul arătat mai sus, i-a cerut lui COSTEA IOSIF să găsească operatori necesari pentru aparatele TFF din rândurile legionarilor de încredere.

Întrebare:

Dela cine ai aflat dta cele discutate de STEFANESCU ALEX., cu COSTEA IOSIF și CHICA DUMITRU?

Răspuns:

Cele arătate mai sus, le-am aflat dela COSTEA IOSIF și CHICA DTRU, cu care am discutat după întâlnirile avute cu STEFANESCU ALEXANDRU.

450

435

Tot atunci, CHICA DTRU mi-a spus că STEFANESCU
ALEXANDRU este omul de legătură în România al Intelligence
Service-ului și cu relații importante la Misiunea Engleză.

După ce am citit prezentul proces-verbal de in-
terogatoriu, cuvânt cu cuvânt și constatând că, corespunde în
totul cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez pro-
priu.

Anchetator:

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Anchetat:

ss/SILVIU CRACIUNAS

Proces-Verbal de interogator

Arestatul: Crăciunas Silviu, născut la 13 Februarie 1916, în Com. Milișan - Cluj, fiul lui Augustin și Rozalia.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 de prof. funcționar, cu actualul dom. în Sibiu Str. Lăeche N. 17.

29 Decembrie 1952.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 7 și 45 min.

" s'a terminat la " 12 și 10 "

Intrebare: Știa il cunosce pe ing. Alexandru Stăpănescu?

Răspuns: Da.

Intrebare: Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ing. Alex. Stăpănescu?

Răspuns: Am cunoscut în anul 1943, în timp ce eu eram funcționar la "Industria Zahărului" București; iar dl. Stăpănescu Alex. venea la adunările generale ale industriei, ea fiind acționar al fabricii de zahăr "Livezi".

Intrebare: Cu ce se ocupa dl. Stăpănescu Alexandru, în timpul când l-ai cunoscut?

Răspuns: Știu că în acel timp, dl. Stăpănescu Alex. era conducătorul S. A. "Românofor" la care participa cu capitaluri importante, Trustul englez "Cotz".

Intrebare: Arată dacă anchetă, în ce au constatat legăturile d-lui cu ing. Alex. Stăpănescu după 23 Aug.

Semnătura,

Silviu Crăciunas

Urmare: 1944 -

Răsunus: Cu făceam parte din grupul Legionar condus de Horățiu Comaniciu, care încă din anul 1940 se elatorare lui Iuliu Maniu. Alu acest grup mai făceau parte, ing. Chiea Aluntru, av. Costea Iosif, alului Stese și alții.

Paris în anul 1948, nu am avut relațiuni cu Alexandru Ștefănescu, rusa știam ~~nu~~ dela ing. Chiea Aluntru, că ing. Alex. Ștefănescu este omul englezilor, aier în România.

În luna Ianuarie 1948, Romul Boila mi-a spus că el personal l-a prezentat pe H. Comaniciu lui Alex. Ștefănescu, eu secol de a se cunoaște personal. Aceasta s-a petrecut în primăvara anului 1947. Nu cunosc ce anume s-a discutat cu ocazia acestei întrevodiri. Cu această ocazie (în Ianuarie 1948) am discutat cu ing. Romul Boila posibilitatea de a-i remite lui H. Comaniciu la Paris 1000. dolari. Ing. Romul Boila, mi-a indicat să încercăm transferarea acestei sume la Paris, prin Alex. Ștefănescu, desbri. Căse mi-a spus că are legături cu legatia engleză. Romul Boila mi-a spus că el personal nu poate avea contact cu Ștefănescu, deoarece este urmasit de autorități și nu poate erii pe strada, însă mi-a cerut să-l trimitem pe ing. Chiea Aluntru, în acest scop.

Am discutat cu Aluntru Chiea aceasta chestiune, și l-am rugat să încargă la Ștefănescu pentru a prin aceasta și cu ajutorul legatiei engleze, să încercăm transferarea a 1000. dolari.

Semnătura,

Ștefan Grădinaru,

Urmare: lui H. Comaniciu, la Paris.

Aluia câteva zile alu Chica, mi-a spus că a fost la Stăfănescu Alexandru, a discutat chestinca transferului și a primit răspuns negativ, Stăfănescu Alex. motivând că legatia engleză nu s-a acceptat asemenea transfer. În continuare convorbirii, Alex Stăfănescu, care cunoște pe Chica aluindu de aproximativ 15 ani, care știe că acesta este comandant legiunilor și că în timpul regimului legiunilor, acesta a fost mult alu. Tot la C.A.M. București, s-a avut înțelegerea alu Chica să-i facă legatura cu cineva din conducerea grupurilor legiunilor care atunci erau clandestine.

Intrebare: Cu cine amne din conducerea grupurilor legiunilor clandestine în acea vreme. În at. făcut legatura lui Stăfănescu Alexandru?

Răspuns: Cu iau spus lui Chica alu, că cel mai potrivit pentru a lua legatura cu Alex Stăfănescu este Costea Ion. Cu atunci unam dus la Costea Ion și iau vorbit des pe dorinta lui Alex Stăfănescu, așa cum mi-a transmis alu Chica, și în urma unei discuții pe care am avut-o împreună totu. Tre (cu Costea și Chica) Ion. Costea și a hotărât ca împreună cu al Chica să meargă la Stăfănescu Alexandru.

Intrebare: Câte întâlniri au avut loc între Stăfănescu Alexandru, Costea Ion și Chica alu și unde anume?

Răspuns: Într-al Stăfănescu Alexandru,

Semnătura,

Ștefan Brăncuș

Urmare: Costea Ionț și Chiea Albu, au avut
loc trei întâlniri, întâlniri care au avut loc
în biroul lui Ștefănescu Alex. dela S.R.
"Românofir"

Intrebare Ce anume s-a discutat cu ocazia
celor trei întâlniri dintre Ștefănescu Alex., Costea
Ionț și Chiea Albu?

Răspuns: Știu că la primele două
întâlniri, s-au discutat probleme de ordin
general, scopul fiind de a se cunoaște, iar
Alex. Ștefănescu urmarea să constată în felul
acesta dacă poate avea încredere în Ionț Costea.
După cele două întâlniri, Alex. Ștefănescu
i-a cerut lui Chiea Albu să-i aranjeze o
întâlnire între patru ochi, cu Ionț Costea,
lucru pe care Dumitru Chiea l-a și făcut.
La cea de a treia întâlnire, Alex. Ștefănescu
i-a cerut lui Ionț Costea, să se gândească
asupra posibilității organizării unor atitudini
teroniste cu ajutorul legionarilor, asupra unor
membri din guvern și din conducerea P.M.R.,
justificând că astfel vor întări spiritul de
rezistență în țară, printre altele pe care numai
legionarii ar fi în stare să-l facă și prin care
ar putea să se refacă în ochii țării și fața
de anglo-americani.

— Tot cu aceea ocazie, Ștefănescu Alex. i-a spus
lui Costea Ionț, că el are legături cu con-
ducătorii mai multor grupuri de rezistență din
țară, care sunt de partea anglo-americanelor.
Mai departe, Ștefănescu Alex. i-a vorbit despre

Semnătura,
Silviu Brăncuș,

Urmare: faptul că în cursul va izbucni un conflict internațional, că mișcarea engleză părăsind țara, urmează să-i lase lui aparatele de T.F.F. cu ajutorul cărora să fie transmise informații culese din țara anglo-americanilor și tot cu ajutorul cărora, va primi instrucții. Ia mai spus lui Costea Iosif, că în felul acesta va repeta acțiunea dusă în timpul războiului 1941-1944, cu ajutorul lui Rîcă Georgescu.

Iu secolul arătat mai sus, în a cînt lui Costea Iosif să găsească operator necesari pentru aparatele T.F.F., din rândurile legionarilor de încredere.

Intrebare: de la cine ai aflat că cele discutate de Stănescu Alex^{cu} Costea Iosif și Chica Iumutu?

Răspuns: Cele arătate mai sus, le-am aflat de la Costea Iosif și Chica Iu, cu care am discutat după întâlnirile avute cu Stănescu Alexandru.

Tot atunci, Chica Iu mi-a spus că Stănescu Alexandru este omul de legătură în România al. Intelligence Service-ului și cu relativ importantă la Mișcarea Engleză.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu euvoit eu cursant și constătând că corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl sustin și-l semnez propriu.

București
N. de Semistote
[Signature]

București.

Semnătura,

S. I. Brăncuș

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestatul CRACIUNAS SILVIU, de profesie funcționar,
născut la 19 Februarie 1916 în com. Miluan Reg. Cluj, fiul lui
AUGUSTIN și ROZALIA, cu ultimul domiciliu în Sibiu str. Goethe
Nr. 17

15 Martie 1953, București

Interog. a început la ora 8,15

" s'a terminat " 19

Intrebare

Dta ci arătat în declarațiile anterioare că îl cu-
noști pe ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU și că acesta a avut legături
cu legionarii.

Ce știi dta despre legăturile lui ȘTEFĂNESCU cu le-
gionarii după 23 August 1944?

Răspuns

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU a avut după 23 August 1944 legă-
turi cu legionarii ing. CHICA DUMITRU (care în org. legionară
avea gradul de "comandant legionar"), HORATIU COMANICIU și
IOSIF COSTEA, avocat (tot cu grad de "comandant legionar").

Intrebare

Cum l-a cunoscut ȘTEFĂNESCU pe CHICA DUMITRU și care
au fost relațiile dintre ei?

Răspuns

Ing. ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU l-a cunoscut pe ing. DUMITRU
CHICA cam prin anul 1935, când l-a angajat ca inginer la fabrica
de ață "Românofir" dela Tâlmăciu-Sibiu. Fabrica era a lui
ȘTEFĂNESCU, care deținea o parte din capital și a concernului
englez "Coks", care deținea o altă parte din capitalul fabricii.
Între anii 1935-38 l-a trimis pe ing. CHICA DUMITRU ca să se
specializeze în fabricile din Anglia ale Concernului "Coks"
(timp de aproximativ doi ani) ca să-și facă în felul acesta
din ing. CHICA un om devotat și de încredere.

În anul 1940 ing. CHICA a încetat să mai fie funcționar
la Soc. "Românofir" și a devenit director general la C.A.M.-Bucu-
rești (funcțiune pe care a primit-o dela HORIA SIMA, al cărui
ss/SILVIU CRACIUNAS

om de încredere era), totuși legăturile lui cu ALEX. ȘTEFĂNESCU au continuat până în anul 1948, având caracter politic, constând din vizite pe care CHICA le făcea lui ALEX. ȘTEFĂNESCU la biroul acestuia dela Centrala Soc. "Românofir" din București, unde 440
aveau discuții asupra problemelor politice curente și asupra situației din mișcarea legionară.

Cele de mai sus le-am aflat dela inginerul CHICA, pe care eu l-am cunoscut în anul 1943, în discuții ce le-am avut cu el în intervalul 1943-48, când ne-am împrietenit.

Întrebare

Cum l-a cunoscut ȘTEFĂNESCU ALEXANDRU pe COSTEA IOSIF?
Răspuns

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU l-a cunoscut pe IOSIF COSTEA prin ing. CHICA DUMITRU, în următoarele împrejurări:

În Ian. 1948 am încercat să transfer la Paris, lui HORATIU COMANICIU (care a fugit din țară în Noembrie 1947 cu ajutorul meu) suma de 1.000 dolari. În acest scop l-am rugat pe ing. ROMUL BOILA (fugit) prin ce persoane ar putea face acest transfer. BOILA mi-a indicat printre alții pe ing. ALEX. ȘTEFĂNESCU, spunându-mi să trimit la acesta pe CHICA DUMITRU să rezolve această chestiune a transferului.

Am luat legătura cu CHICA - sau la locuința sa din str. Dr. Boicescu 8, sau la biroul firmei "Suciul" din str. Regală 5 - în luna Ianuarie 1948 și i-am cerut să-l vizitez pe ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU, să-i spună că HORATIU COMANICIU a fugit la Paris, că este lipsit de bani și că prietenii din grupul său vor să-i trimită 1.000 dolari, rugându-l pe ȘTEFĂNESCU să încerce efectuarea acestui transfer prin legăturile pe care le avea cu misiunea engleză din București.

Menționez că în acea vreme pe CHICA îl vedeam (ne întâlneam) aproape zilnic la biroul firmei "Suciul" sau la el acasă, întrucât îl foloseam ca om de încredere pentru rezolvarea chestiunilor firmei "Suciul" pe piața din București. Adaug deasemenea că indicațiile arătate mai sus ca fiindu-mi date de BOILA se explică prin aceea că BOILA personal îl prezentase pe COMANICIU lui ALEX. ȘTEFĂNESCU și deasemenea cunoștea legăturile de încredere dintre acesta și DUMITRU CHICA, iar el (BOILA) mi-a precizat că personal nu-l poate vizita pe ȘTEFĂNESCU, fiind urmărit (el, BOILA) în legătură cu procesul MAMU.

La cererea mea DUMITRU CHICA s'a dus la ȘTEFĂNESCU pentru a-i cere efectuarea transferului pentru COMANICIU, iar acesta l-a refuzat. Cu acest prilej ȘTEFĂNESCU i-a cerut lui CHICA DUMITRU să-i facă legătura cu o persoană cu "situație

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

462
441

mare" din mișcarea legionară, cu care ar dori să discute anumite probleme.

Imediat după întrevederea cu ȘTEFĂNESCU, CHICA mi-a relatat cele de mai sus; eu l-am întrebat apoi pe CHICA ce crede, ce că dorește ȘTEFĂNESCU să discute cu acel fruntaș legionar, cu care vrea să intre în legătură, la care CHICA mi-a răspuns că nu știe absolut nimic, întrucât ȘTEFĂNESCU nu i-a dat nici un fel de amănunt. L-am întrebat pe CHICA dacă crede că Dr. IOSIF COSTEA este fruntașul legionar corespunzător care să meargă să discute cu ALEX. ȘTEFĂNESCU și mi-a răspuns că da, îl consideră corespunzător.

După aceasta eu m'am dus la IOSIF COSIM acasă și i-am comunicat cele de mai sus și l-am întrebat dacă este de acord să meargă să stea de vorbă cu ALEX. ȘTEFĂNESCU. IOSIF COSTEA mi-a răspuns că este de acord. Am comunicat îng. CHICA DUMITRU că IOSIF COSTEA este de acord, CHICA a avut o nouă întrevedere cu ȘTEFĂNESCU la biroul acestuia, când au stabilit data și locul de întâlnire cu IOSIF COSTEA. Astfel, pe la sfârșitul lunii Ianuarie 1948 a fost dus IOSIF COSTEA de către CHICA la biroul lui ȘTEFĂNESCU dela "Românofir", făcându-le cunoscință și asistând la această întrevedere.

Întrebare

Ce discuții a avut CHICA DUMITRU cu ALEX. ȘTEFĂNESCU?

Răspuns

Din această perioadă (Ianuarie-Februarie 1948) și în legătură cu chestiunile arătate mai sus, eu știu de 6 întrevederi ale lui CHICA DUMITRU cu ȘTEFĂNESCU ALEXANDRU, în care au avut următoarele discuții:

Prima întâlnire a fost aceea în legătură cu efectuarea transferului de dolari pentru H. COMANICIU (caam pe la jumătatea lui Ianuarie 1948). Cu acest prilej - respectiv imediat după ce a avut loc întâlnirea sa cu ȘTEFĂNESCU - CHICA nu mi-a reprodat discuția pe care a avut-o cu ȘTEFĂNESCU, ci mi-a spus numai: Că i-a vorbit lui ȘTEFĂNESCU despre chestiunea transferului de dolari pentru COMANICIU și că a refuzat să facă acest transfer, motivând că cei dela legăția engleză au instrucțiuni să nu facă asemenea operațiuni și ca atare nu le poate cere să facă acest transfer pentru COMANICIU. În continuare mi-a spus că ALEX. ȘTEFĂNESCU i-a cerut să-i facă legătura cu o persoană cu "situație mare din mișcarea legionară" cu care dorește să discute câteva probleme importante. L-am întrebat pe CHICA, ce crede, despre ce probleme poate fi vorba și mi-a răspuns că nu știe nimic, fiindcă ȘTEFĂNESCU nu i-a dat nici un amănunt,

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

dar că în orice caz ar fi interesant să putem afla ce urea acesta să discute, având în vedere rolul și poziția politică pe care o avea în țară.

442

După aproximativ o săptămână ing. CHICA a avut o două întrevedere cu ALEX. STEFANESCU, după care mi-a spus că i-a vorbit lui STEFANESCU despre IOSIF COSTEA și poziția lui de fruntaș legionar că STEFANESCU s'a declarat mulțumit de prezentarea pe care i-a făcut-o, fixându-i data și locul întrevederii cu IOSIF COSTEA - la biroul soc. "Românofir".

La câteva zile - respectiv la data fixată de ALEXANDRU STEFANESCU, aproximativ spre sfârșitul lunii Iunie 1948 - CHICA DUMITRU l-a condus pe IOSIF COSTEA la biroul Soc. "Românofir" unde l-a prezentat lui STEFANESCU. După această întrevedere CHICA mi-a relatat următoarele: ALEXANDRU STEFANESCU a discutat cu IOSIF COSTEA despre diverse probleme politice dela acea dată, căutând ca prin aceste discuții să-și dea seama (să examineze) ce fel de om este COSTEA, ce fel de pregătire politică are și dacă poate avea încredere în el.

După această întrevedere în trei (STEFANESCU, CHICA, COSTEA) CHICA DUMITRU s'a dus din nou (a 4 întâlnire) la ALEX. STEFANESCU, după care mi-a povestit următoarele: ALEXANDRU STEFANESCU s'a declarat mulțumit de IOSIF COSTEA și de seriozitatea lui, după care STEFANESCU i-a cerut să mijlocăască o nouă întrevedere cu IOSIF COSTEA, fixându-i data și locul întâlnirii (tot la biroul său).

CHICA DUMITRU l-a condus pe COSTEA IOSIF la întrevederea cu STEFANESCU (a 5-a întrevedere a lui CHICA cu STEFANESCU și a doua a lui IOSIF COSTEA cu STEFANESCU), după care mi-a spus: La început au avut o întrevedere în trei, de aproximativ 10 minute, după care a urmat întrevederea între patru ochi dintre STEFANESCU și COSTEA în care timp el a stat într'un birou alături și l-a așteptat pe COSTEA. În primele 10 minute, cât au fost împreună toți trei, STEFANESCU le-a vorbit despre acțiunea pe care el o ducea la acea dată de a centraliza în jurul său diversele grupuri de reacționari din țară, propunându-le ca și grupul lor de legionari să se alăture lui. Apoi le-a vorbit despre ipoteza unui conflict internațional ce-l prevedea pentru lunile următoare (ale anului 1948) spunându-le că legația engleză, în această împrejurare, retrăgându-se din țară îi va lăsa lui aparate de radio TFF cu ajutorul cărora urmează ca în viitor să le transmită informațiuni pe care le va culege din țară și să primească comunicări dela

englezi, din străinătate, cerându-le (lui IOSIF COSTEA și CHICA D.) ca prin legăturile lor cu legionarii din țară să-i ghideze la radiotelegrafistii necesari manipulării acestor aparate. După aceasta a urmat, cum am arătat mai sus, întrevederea între patru ochi dintre STEFANESCU și COSTEA.

Mi-a mai spus, că la sfârșitul întrevederii, STEFANESCU și COSTEA au stabilit ca legătura între ei să fie ținută în viitor prin mijlocirea lui CHICA DUMITRU, care urma să-l mai vadă încă odată pe STEFANESCU pentru a primi instrucțiuni cum să fie ținută legătura între ei doi (STEFANESCU și CHICA).

După câteva zile a urmat cea de a șasea întrevedere a lui CHICA cu STEFANESCU, când CHICA i-a comunicat lui STEFANESCU că IOSIF COSTEA îi transmite că pleacă pentru un timp la ferma soției sale din jud. Buzău, în care timp se va gândi la problemele pe care ALEX. STEFANESCU i le-a pus în discuțiile avute anterior. În același timp STEFANESCU i-a făcut lui CHICA DUMITRU legătura cu unul din secretarii săi și i-a dat un număr de telefon cu instrucțiunile necesare cum să țină legătura în viitor prin mijlocirea acestui secretar.

Cu prilejul acestei întâlniri sau a celei anterioare (nu pot preciza acest lucru) STEFANESCU i-a vorbit lui CHICA DUMITRU despre intenția lui de a trimite clandestin în Anglia pe ing. DRAGOS POP, întrebându-l dacă are posibilitate să-l ajute în acest scop.

Toate cele de mai sus despre întrevederile lui ALEX. STEFANESCU cu CHICA DUMITRU și discuțiile ce le-au avut, le știu dela CHICA, care mi le-a relatat după fiecare întrevedere. Altfel nu știu. Menționez că în acest interval de timp CHICA DUMITRU se întâlnea și cu COSTEA IOSIF foarte des, uneori chiar zilnic, deoarece COSTEA venea la biroul firmei "Sociu" unde CHICA era în permanență, astfel că unele discuții în legătură cu aceste probleme le-am avut și în trei (eu, CHICA, COSTEA).

Întrebare

Ce discuții a avut COSTEA cu STEFANESCU?

Răspuns

După prima sa întrevedere cu STEFANESCU (când l-a cunoscut prin CHICA) COSTEA IOSIF mi-a spus că au discutat chestiuni politice de ordin general, constatând că acesta l-a supus unui examen pentru a-l putea cunoaște și aprecia, dar că nu a ieșit nici cu o problemă importantă în discuție cu ocel prilej.

Mi-a mai spus că ALEX. STEFANESCU este "un vulpoi bătrân" bine pregătit politicește și că, crede că manevrează
./.

se/SILVIU CRACIUNAS

565

din umbră mari probleme politice, dar că nu și-a dat seama încă de scopuri urmărește prin legătura cu legionarii.

După a doua întrevvedere a sa cu STEFANESCU, COSTEA IOSIF mi-a spus că a discutat cu acesta chestiunea centralizării grupurilor reacționare și aparatelor de transmisie TTF și a radiotelegrafistilor așa cum mi-au fost relatate și de către CHICA DUMITRU care a fost de față la începutul discuțiilor, așa cum le-am arătat mai sus. Mi-a spus apoi că după ce au rămas între patru ochi, ALEX. STEFANESCU i-a vorbit despre necesitatea organizării unor atentate împotriva D. Dr. PETRU GHIOZA și a Dnei ANA PAUKER, în vederea provocării în țară a unei anumite atmosfere cu ocazia deslănțuirii conflictului internațional pe care STEFANESCU îl prevedea pentru lunile viitoare, precizându-i că în felul acesta legionarii vor dovedi cu acte concrete în fața țării și a anglo-americanilor, poziția lor anti-comunistă, pentru a în viitor să poată fi ocrotiți și ajutați.

ALEXANDRU STEFANESCU motiva necesitatea atentatului împotriva Dr. PETRU GHIOZA, afirmând că acesta este o personalitate politică folosită de comuniști ca paravan și pe care nu l-ar putea înlocui, iar în ce privește atentatul împotriva Dnei ANA PAUKER, spunea că acesta va produce mare satisfacție în masa poporului, dat fiind curentul antisemit ce mai persista în țară.

Acestea le-am aflat dela IOSIF COSTEA încă în aceeași seară din ziua întâlnirii sale cu STEFANESCU.

Întrebare

Arată concret și precis, cine a propus ca IOSIF COSTEA să-l vadă pe STEFANESCU.

Răspuns

Idela a pornit dela mine așa cum am arătat mai sus. Aici eu l-am întrebat pe ing. CHICA DUMITRU dacă consideră corespunzător pe IOSIF COSTEA pentru a discuta cu STEFANESCU, la care el mi-a răspuns afirmativ. Apoi am discutat în aceeași seară cu ing. ROMUL BOILA - care-l cunoștea pe STEFANESCU și care deasemenea a fost de aceeași părere. Pe această bază am stat de vorbă cu IOSIF COSTEA și i-am relatat converbirea dintre CHICA și STEFANESCU și l-am întrebat dacă este de acord să meargă să discute cu STEFANESCU, la care mi-a răspuns că este de acord. Menționez că îl recunoșteam cu toții ca elementul cel mai important al acestui grup.

Întrebare

Precizează Dta: Cine a avut inițiativa întâlnirilor arătate - grupul legionarilor sau STEFANESCU?

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

Răspuns

Inițiativa a fost a lui STEFANESCU, care a cerut lui CHICA să-i facă legătura cu un "legionar mare", așa cum am arătat mai sus, după care au avut loc întâlnirile despre care am vorbit și care toate au fost repetate la inițiativa și cererea lui STEFANESCU.

Întrebare

Care era scopul legionarilor la întâlnirile cu STEFANESCU?

Răspuns

Scopul legionarilor (al meu, al lui COSTEA și CHICA) în întâlnirile cu STEFANESCU a fost să avem în felul acesta o legătură cu o "personalitate politică importantă" de care să ne putem folosi în viitor pentru a ne ajuta să ieșim din impasul în care am ajuns (legionare) din cauza trecutului legionar, prin situarea pe poziția burgheziei și a anglo-americanilor.

Ideea unei colaborări în eventuale acțiuni nu am avut-o nici unul din noi - în orice caz eu nu o aveam, iar cu ceilalți doi nu am discutat-o; voiam să avem legătura cu el și să vedem ce vrea. Când după cea de a doua întâlnire a lui COSTEA cu STEFANESCU am văzut intențiile acestuia de a folosi pe legionari pentru atentate, COSTEA a luat hotărârea de a nu face nimic, nici o acțiune așa cum i-a cerut STEFANESCU și i-a cerut lui DUMITRU CHICA să-i comunice lui STEFANESCU că pleacă din București și de fapt a și plecat la ferma soției sale la Buzău. Scopul plecării sale a fost dublu: ca să întreprindă legătura directă cu STEFANESCU și în al doilea rând ca să pregătească un mijloc de existență pentru soția lui, în vederea plecării sale în străinătate împreună cu mine (fixată pentru luna Martie 1948). COSTEA i-a dat instrucțiuni lui CHICA să mențină legătura cu ALEX. STEFANESCU ca să-l inducă în eroare pe acesta spre a nu observa că noi de fapt am întrerupt legătura cu el și astfel să putem în viitor să folosim această legătură ca o justificare, o dovadă.

COSTEA mi-a dat și mie instrucțiuni să comunic lui GEORGE MANU acțiunile teroriste pe care le pun la cale englezii prin ALEX. STEFANESCU, ca să transmită lui NICOLAE PATRASCU și legionarilor să nu facă acte teroriste (plănuite de americani și englezi) pentru a nu provoca distrugerea legionarilor și familiilor lor. Eu am și făcut această comunicare lui G. MANU, în locuința Dr. BRANCOVICI, medic radiolog ss/SILVIU GRACIUNAS

467

446

la care locuia clandestin NAMU.

Intrebare

Care era scopul lui STEFANESCU în întâlnirile sale cu legionarii?

Răspuns

Scopul său (al lui AL. STEFANESCU) era să folosească pe legionari pentru acte teroriste, atentate, împotriva fruntaşilor regimului şi ai Partidului Comunist, ca instrumente de execuţie, în interesele burgheziei şi a imperialismului anglo-american - aşa cum a rezultat din discuţiile ce au avut loc la întâlnirile organizate - arătate în acest proces-verbal de interogatoriu.

Intrebare

Ce i-a răspuns COSTEA lui STEFANESCU, când acesta i-a vorbit de atentate?

Răspuns

COSTEA nu şi-a luat nici un angajament faţă de el şi i-a spus că se va gândi asupra problemei. Nu i-a dat un răspuns de refuz - aşa ştiu, din câte mi-a spus COSTEA.

Intrebare

Ce i-a spus STEFANESCU lui COSTEA - cu cine dintre conducătorii "grupurilor de rezistenţă" are el legături?

Răspuns

COSTEA mi-a spus că STEFANESCU nu i-a indicat nici un nume, ci ia vorbit de centralizarea "grupurilor de rezistenţă", că are legături cu conducători ai acestor grupuri şi că toţi prin aceste legături centralizează în jurul său acţiunea de "rezistenţă" din ţară - numai în general fără a-i face precizări de grupuri şi conducători; pe această bază i-a făcut propunerea alăturării grupului nostru de legionari.

Intrebare

Cine s'a ocupat de producerea radiotelegrafiştilor ceruţi de STEFANESCU?

Răspuns

După întâlnirea dintre STEFANESCU, CHICA şi COSTEA, la care STEFANESCU le-a cerut acestora să-i găsească radiotelegrafişti, am discutat cu COSTEA şi cu CHICA şi am ajuns toţi trei la hotărârea de a nu face nimic din cele cerute de STEFANESCU, deci şi în ce priveşte procurarea radiotelegrafiştilor. Nu pot preciza dacă am discutat această hotărâre toţi trei împreună sau cu fiecare separat - aceasta, deoarece îi vedeam pe fiecare aproape zilnic. Cert este că eu nu ştiu ca să se fi întreprins ceva în această chestiune a procurării radiotelegrafiştilor. ./. se/SILVIU CRACIUNAS

Intrebare

În declarațiile anterioare ai arătat că ALEXANDRU STEFANESCU este omul Intelligence-Service-ului în România. De unde știi că este acest lucru?

447

Răspuns

Știu aceasta dela CHICA DUMITRU, care în împrejurările arătate mai sus (din Ianuarie-Februarie 1948) nu pot preciza în care moment anume, mi-a spus că știe, sau presupune (nu-mi amintesc precis cum mi-a spus) că STEFANESCU este omul de legătură al Intelligence Service-ului în România. Eu am luat-o ca fapt cert, cunoscând legăturile strânse ale lui CHICA cu STEFANESCU și cu secretarii acestuia.

Intrebare

Ce legături avea ALEX. STEFANESCU cu HORATIU COMANICIU

Răspuns

Pentru prima oară în Ianuarie 1948 am aflat dela ing. ROMUL BOILA despre legătura lui H. COMANICIU cu ALEX. STEFANESCU. BOILA mi-a spus că el i l-a prezentat pe COMANICIU lui STEFANESCU cu scopul de a se cunoaște reciproc, fără să-mi dea alte amănunte despre aceste legături. Nici HORATIU COMANICIU nu mi-a vorbit despre legăturile sale cu STEFANESCU, nici măcar că l-ar cunoaște și nici dela altoinea n'am aflat nimic în această chestiune. După câte îmi reamintesc BOILA mi-a spus că l-a prezentat pe COMANICIU lui ALEX. STEFANESCU în 1946.

Intrebare

Ce știa STEFANESCU despre organizarea de treceri clandestine peste frontiere?

Răspuns

Nu știu ca STEFANESCU ALEXANDRU să știe (să cunoască) ceva despre organizația de treceri clandestine peste frontiere. CHICA știa dela mine că l-am ajutat pe COMANICIU să fugă clandestin în străinătate, fără să cunoască însă nimic din mijloacele și oamenii de care m'am folosit. Nu știu dacă i-a vorbit lui STEFANESCU despre ce știe.

Intrebare

Cine era CHICA DUMITRU și ce rol avea la acea dată?

Răspuns

L-am cunoscut pe D. CHICA în anul 1943 prin COSTEȘ și DULIU STREB, iar ulterior am devenit prieteni. Dela el știu că este inginer, că încă din timpul când era student la Politehnică din București (cred în anii 1930-32) a devenit comandant legionar, fiind un colaborator apropiat al lui CODREANU, care l-a folosit la construirea "casei verzi" din București-Noi.

In afară de cele arătate mai sus (referitor la legăturile lui cu STEFANESCU ALEXANDRU și HORIA SIMA) mai știu că între anii 1940-1948 a avut legături cu sasul RICHARD SCHULLER din Agnita-Sibiu (a fost director al Soc. Victoria Agricolă, proprietatea acestui sas) mijlocind prin acesta fuga în străinătate a unor legionari după rebeliunea din Ianuarie 1941.

CHICA avea cele mai multe relații printre legionarii din București - fiind unul din cei mai vechi fruntași legionari - dintre toți membrii grupului COMANICIU și era totdeauna perfect informat despre situația din mediul legionar din București, pentru care motiv a fost folosit de HORATIU COMANICIU, de STEFANESCU, de RICHARD SCHULLER și de mine pentru a afla diferite informații din mediul legionar, și pentru diferite legături printre legionari. Altceva nu cunosc în legătură cu rolul său în acea vreme.

Intrebare

Mai ai ceva de adăugat la cele ce ai declarat mai sus, în legătură cu chestiunile de care ai fost întrebat?

Răspuns

Nu mai am nimic de adăugat.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuprînd cu cuvînt și corespunde întocmai cu cele ce am declarat subsemnatul.

ss/SILVIU CRAGIUNAS

Anchetator:

Upt. de Sec. Gh. Moraru

Proces-Verbal de interogator

Arestat al CRĂCIUNAS SILVIU, de profesie funcționar, născut la
13 Februarie 1916 în com. Mălușca, Rep. Cey., fiul lui Augustin și Ro-
gala, cu ultimul domiciliu în București, st. Goethe 17
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

15 Martie 1953

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 8 și 15 min.

" s'a terminat la " 19 și — "

Intrebare: Stă ai arătat în declarațiile anterioare că-ți cu-
noști pe Alexandru Ștefănescu și că acesta a avut legături cu legionarii.
Ce știți despre legăturile lui Ștefănescu cu legionarii după
23 August 1944?

Răspuns: Alexandru Ștefănescu a avut după 23 August 1944
legături cu legionarii: ing. Chica Dumitru (care în org. legionară avea
gradul de comandant legionar), Horățiu Cornăciu și (conf. Costea,
avocat (tot cu grad de comandant legionar)).

Intrebare: Cum l-a cunoscut Ștefănescu pe Chica Dumitru
care au fost relațiile dintre ei?

Răspuns: Ing. Alexandru Ștefănescu l-a cunoscut pe ing.
Dumitru Chica cam prin anul 1935, când l-a angajat ca inginer la
fabrica de apă Românoșii de la Tâlnaci - Sibiu. Fabrica era a lui
Ștefănescu, care deținea o parte din capitală și a concernului englez
"Coke" care deținea o altă parte din capitală la fabrică. Între anii 1935-38
l-a trimis pe ing. Chica Dumitru ca să se speziale pe la fabricile din
Anglia ale concernului "Coke" (timp de aproape doi ani), ca să-și
facă în felul acesta din ing. Chica un om devotat și de încredere.

Semnătura,

Silvia Crăciunas,

Urmare: la anul 1940 ing. Chirca a intrat sa mai fie functionar la Soc. "Romnopol" si a devenit director general la CAM - Bucuresti, (functione pe care a primit-o dela Hora Ima, al carui on de tindeu era), totusi legatane lui cu Alex. Stofanescu au continuat pana in anul 1948 avind caracter politic, constind din vptu pe care Chirca le facea lui Alex. Stofanescu la biroul acestuia dela Centrula Soc. "Romnopol" din Bucuresti, unde aveau discutii asupra problemelor politice curente si asupra situatiei din mijlocul capinarii.

Cele de mai sus le-am aflat dela inginer Chirca, pe care eu l-am cunoscut in anul 1943, in discutii ce le-am avut cu el in intervalul 1943-48, cand ne-am imprietenit.

Intrebare: Cum l-a cunoscut Stofanescu pe Alexandru pe Costeo Ion?

Raspuns: Alexandru Stofanescu l-a cunoscut pe Ion Costeo prin ing. Chirca Dumitru, in urmatoarele imprejurari:

In luna 1948 au intrat sa transfer la Paris, lui Horatiu Comanescu (care a fugit din tara in Decembrie 1947 cu ajutoi meu) suma de 1000-dolari. In acest scop l-am rugat pe ing. Romul Borla (fugit) prin ce persoane ar putea face acest transfer. Borla mi-a indicat printre altele pe ing. Alex. Stofanescu, spunandu-mi sa trimite la acesta pe Chirca Dumitru sa rezolve aceasta chestiune a transferului.

Am luat legatura cu Chirca - sau la locuinta sa din st. St. Boricescu 8, sau la biroul finanei, locuie din st. Lepalos-5 - in luna Iunie 1948 si l-am arut pat-l vptu pe Alexandru Stofanescu, la care ca Horatiu Comanescu a fugit la Paris, ca este legat de bani, si ca prietenii din grupul sau vor sa-i trimita 1000 dolari, rugandu-l pe Stofanescu sa tina se efortuarea acestui transfer prin legatura pe care le avea cu mijlocul capinarii din Bucuresti.

Mentionez ca in acea vreme pe Chirca il vedeam (ne intalnim) aproape zilnic la biroul finanei, unde sau la el acasa, intruind il folosam ca om de incredere pentru rezolvarea chestiunilor

Semnatura,

Stefan Brăncuș,

Urmare: 'firme', 'bucii' pe piata din Bucuresti; lauz de asemenea
ca indicatoarele aratate mai sus ca fiindu-mi date de Boila se explica
prin aceea ca Boila personal il prezentase pe Comoniciu lui Hler
Stefanescu si de asemenea cunostea legaturile de incedere dintr-o
ceasta in Dumitru Chica iar el (Boila) mi-a prezentat si personal
nu-l poate viza pe Stefanescu, fiind urmasul (el Boila) in lega-
tura cu procesul Hanu.

La cererea mea Dumitru Chica s-a dus la Stefanescu pentru a-i
cere efectuarea transferului pentru Comoniciu, iar aceasta l-a refuzat.
Cu acest prilez Stefanescu i-a cerut lui Chica Dumitru sa-i faca
legatura cu o persoana cu "statut mare" din miscarea legio-
nara cu care au dorit sa discute anumite probleme.

Imediat dupa intrevvederea cu Stefanescu, Chica mi-a relatat
(reforma) cele de mai sus; eu l-am intrebat apoi pe Chica ce crede
ce ca doreste Stefanescu sa discute cu acel fruntas legionar, cu
care vrea sa intre in legatura, la care Chica mi-a raspuns ca nu stie
absolut nimic, intorcand Stefanescu mi l-a dat mie un fel de amu-
nunt. L-am intrebat pe Chica daca crede ca Dr. Ionel Corta este fru-
ntasul legionar corespunzator care sa mearga sa discute cu Hler
Stefanescu; si mi-a raspuns ca da, el considera corespunzator.

Dupa aceasta eu mi-am dus la Ionel Corta acasa si i-am
comunicat cele de mai sus; si l-am intrebat daca este de acord
sa mearga sa stea de vorba cu Hler Stefanescu. Ionel Corta mi-a ras-
pus ca este de acord. Am comunicat sig. Chica Dumitru ca Ionel
Corta este de acord, Chica a avut o noua intrevvedere cu Stefanescu
la biroul acestuia, elud au stabilit date si locul de intalnire cu
Ionel Corta. Astfel, pe la sfarsitul lunii Februarie 1948 a fost dus
Ionel Corta de catre Chica la biroul lui Stefanescu dela Comisio-
nii, laudandu-l cunostinta si asistand la aceasta intrevvedere.

Intrebare: Ce discutii a avut Chica Dumitru cu Hler Stefa-
nescu?

Urmare: Răspuns: Din această perioadă (Ianuarie - Februarie 1948)
și în legătură cu chestiunile arătate mai sus, eu știu de 6 întrebare-
ări ale lui Chica Dumitru cu Ștefănescu Bleianu în care au
avut următoarele discuții:

Prima întâlnire a fost aicea în legătură cu efectuarea transferului
de dolari pentru H. Comaniciu (con pe la jumătatea lui Ianuarie 1948).
Cu acest prilej - respectiv imediat după ce a avut loc întâlnirea sa
cu Ștefănescu - Chica mi-a reprodus discuția pe care a avut-o
cu Ștefănescu și mi-a spus numai: Ca i-a vorbit lui Ștefănescu
despre chestiunea transferului de dolari pentru Comaniciu și că a
refuzat să facă acest transfer motivând că cei dela legatia
engleză au instrucțiuni să nu facă asemenea operațiuni și că
atare lui le poate cere să facă acest transfer pentru Comaniciu.
În continuare nu-a spus că Blei. Ștefănescu i-a cerut să i facă
legătura cu o persoană în „situație mare” din mișcarea legionară
cu care dorște să discute câteva probleme importante. L-am
întrebat pe Chica, ce crede, despre ce probleme poate fi vorba
și mi-a răspuns că nu știe nimic, fiindcă Ștefănescu nu l-a dat
nicio amănunt, dar că în orice caz ar fi interesant să putem
afla ce nea acesta să discute, având în vedere rolul și po-
ziția politică pe care o avea în țară.

După aproximativ o săptămână înq. Chica a avut a doua
întrevedere cu Blei. Ștefănescu după care mi-a spus că i-a vorbit
lui Ștefănescu despre lozifi Costea și poziția lui de fruntaș legionar
că Ștefănescu și-a declarat mulțumit de prezentarea pe care i-a
făcut-o, fixându-i data și locul întâlnirii cu lozifi Costea -
la biroul loc. „Românului”.

La câțora zile - respectiv la data fixată de Bleianu
Ștefănescu, aproximativ jumătate din Ianuarie 1948 - Chica Dumitru
l-a condus pe lozifi Costea la biroul loc. „Românului” unde
l-a prezentat lui Ștefănescu. După această întăvedere Chica mi-a

Semnătura,

Silvia Comaniciu

Urmare: relatat unmatorele: Alexandru Stoforescu a discutat cu Ionif Costea despre diverse probleme politice dela acea data, cantinand ca prin aceste discutii pt. si dea xama (sa examineze) ce fel de om este Costea, ce fel de negotiire politica are si daca poate avea nise-dere in el.

Dupa aceasta intvedere in trei (Stoforescu, Chica, Costea) Chica Dumitru sa dus din nou (a 4-a intalnire) la Alex. Stoforescu, dupa care mi-a povestit unmatorele: Alexandru Stoforescu s'a declarat multumit de Ionif Costea si de servogstatia lui, dupa care Stoforescu l-a cerut sa-i mijloceasca o noua intvedere cu Ionif Costea, fixandu-i data si locul intalnirii (tot la hotelu lui).

Chica Dumitru l-a condus pe Costea Ionif la intvedere cu Stoforescu (a 5-a intvedere a lui Chica cu Stoforescu si a doua a lui Ionif Costea cu Stoforescu), dupa care mi-a spus: la nica-put au avut o intvedere in trei, de aproximativ 10 minute, dupa care o urmat intvedere intre patru ochi dintre Stoforescu si Costea in care timp el a stat put. un brron alatorat si l-a asigurat pe Costea in primele 10 minute cat au fost impreuna toti trei, Stoforescu l-a vrbat despre actiunea pe care el o ducea la acea data de a centraliza in jurul sau diversele grupuri de reactitari dui fara, propunandu-le ca si grupul lor de leprimari sa se alatore lui, apoi l-a vrbat despre politica unui conflict international ce prevedea pentru luna unmatore (ale anului 1948), spunandu-le ca le-gatia engleza, in aceasta impuzimare, retragandu-se din fara si va lasa lui aparate de radio T.F.F. cu apitomele caror unmatore ca in viitor sa le transmita informatiile pe care le va calage din fara, si sa primeasca comunicari dela englezi din stinabilitate — cerandu-le (lui Ionif Costea si Chica D.) ca prin lepatariile lor ca leprimari dui fara sa-i gaseasca radio telegrafice necesari nam-pulsiuni acestor aparate. Dupa aceasta a urmat, cum au aratat mai sus, intvedere intre patru ochi dintre Stoforescu si Costea.

Semnatura,

Silvius Brăncuș

Urmare: Alina mai spus, ca la sfarsitul intervederii, Stefanescu si Costea au stabilit ca legatura intre ei sa fie tinuta in vitor prin mijlocul lui Chica Dumitru, care urma sa - (mai vanda tota data pe Stefanescu, pentru a sta primi instructiuni cum sa fie tinuta legatura intre ei doi (Stefanescu si Chica).

Dupa coborârea pe a urmat cea de a doua intervedere a lui Chica cu Stefanescu, când Chica i-a comunicat lui Stefanescu ca Ion Costea îi transmite că pleacă pentru un timp la ferma soției sale din județul Buzău, în care timp se va gândi la problemele pe care le-a lăsat Stefanescu și le-a pus în discuția avute anterior. În același timp Stefanescu i-a spus lui Chica legătura cu unul din secretarii săi și i-a dat un număr de telefon cu instrucțiunile necesare cum să țină legătura în vitor prin mijlocul acestui secretar.

Ca urmare a acestei întâlniri, sau a celei anterioare (sau poate precedea acest lucru) Stefanescu i-a vorbit lui Chica Dumitru despre intenția lui de a trimite clandestin în Anglia pe ing. Dragos Pop, întrebându-l dacă are posibilitate să îl ajute în acest scop.

Tratatele de mai sus despre intervederea lui Her. Stefanescu cu Chica Dumitru și discuțiile ce le-au avut, le-am dela Chica, care mi le-a relatat după făcarea intervedere. Altfel nu știu. Menționez că în acest interval de timp Chica Dumitru se întâlnea pe cu Costea lași în fața des, uneori chiar goluri, deoarece Costea venea la biroul trimis, Luciu unde Chica era în permanență, astfel că unele discuții în legătură cu aceste probleme le-am avut și în treburile Chica, Costea) Interelare: Ce discuții a avut Costea cu Stefanescu?

Răspuns: După prima sa intervedere cu Stefanescu (când l-a cunoscut prin Chica) Costea lași mi-a spus că au discutat chestiuni politice de ordin general, constatarea că acesta l-a supus unui examen pentru a-l putea convorța și angaja, dar că nu a reușit nici cu o problemă importantă în discuție cu acel prietar.

Semnătura,

Silvia Borăncuș

Urmare: din-a mai spus ca tler. Stipenderia este un Valoari batran ^{inse}
pregnit politice si ^{nuce} o mananera de din umbra mari probleme politio,
dar ca nu s'a dat seama inca ce scopuri amaseste prin legatura
cu leximarii. -

După a doua intervenție a sa cu Ștefănescu, Costeț l-a
mănat pe Ștefănescu la dispoziția sa centrală și apoi
până la reședința sa și aparatul de transmisie TEF, și a radio-
telegrafistilor așa cum mi-au fost relatate și de către Chica Somța
care a fost de față la toate discuțiile, așa cum le-am ară-
tat mai sus. Mi-a spus apoi că după ce au rămas nite patrimonii
ale Ștefănescu l-a vrut de mare necesitate organizării unor
atentate împotriva I. L. Pătru și a lui I. Pătru, în vederea
provocării în țară a unei anumite atitudini față de ocazia deslășuirii
conflictelor internaționale pe care Ștefănescu îl prevedea pentru limite vii-
toare, presupunându-și că în felul acesta legimarii vor dovedi cu
acte concrete că față de țară și a anglo-americanilor poziția lor
anticomunistă, pentru că în viitor să poată fi recușate și ajutate.

Alexandru Popoviciu motivează necesitatea atentatului împotriva Dr. Petru Gheorghe, afirmând că acesta este o personalitate politică folosită de Comunisti ca paravan și pe care nu l-ar putea înlocui, iar în ce privește atenuatul împotriva Dr. Traian Paulescu, spune că acesta va produce mare satisfacție în masa poporului, dat fiind curentul anti-semit ce mai persista în țară...

Acum le-am aflat dela Conf Costea aici in acest sear
din ziua intalnirii sale cu Stefanescu. —

Intrebare: Intra cucerul si preciz, cine a propus ca
lorif Costea sa-l vada pe Stefanescu?

Răspuns: Ideia a pornit dela mine așa cum am arătat
mai sus. Ideia eu l-am întors pe ing. Chirca Sumitra dacă
considera corectă și pe Ion Costă pentru a discuta cu Stefo-
rescu, la care el mi-a răspuns afirmativ și mi-am discutat

Urmare: în acele zile cu in. Romul Boila - care-l cunoștea pe Ste
forescu și care de asemenea a fost de aceeași părere. În acest
baza am stat de vorbă cu Ion Costea, care relatat convorbirea dintre
Chica și Ștefănescu și l-am întrebat dacă este de acord să măgar
și discute cu Ștefănescu, la care mi-a răspuns că este de acord.
Apoi m-am dus la Ștefănescu în toate ca elemente cel mai important al acestui grup.

Întrebare Breziceanu: Ce a avut înțelegerea înal-
tărilor arătate - grupul legionarilor sau Ștefănescu?

Răspuns: Inițial a fost a lui Ștefănescu, care a cerut
lui Chica să-l facă legătură cu un "legionar mare", așa cum
arătăm mai sus, după care au avut loc întâlnirile despre
care am vorbit și care toate au fost repetate la inițiativa și
cererea lui Ștefănescu.

Întrebare: Care era scopul legionarilor la întâlnirile
cu Ștefănescu?

Răspuns: Scopul legionarilor (al meu, al lui Costea și
Chica) în întâlnirile cu Ștefănescu a fost să avem în felul a-
cesta o legătură cu o "personalitate politică importantă"
de care să ne putem folosi în viitor pentru a ne ajuta să ieșim
din mizeria în care am ajuns (legionar) din cauza trecutului
legionar, prin situarea pe poziția burgheză și a anglo-americanilor.

De la unele colaborări în activitatea noastră am avut o idee.
Unul din noi - în mica sa grupă - nu o avem, iar cu ceilalți doi am dis-
cutat-o -, voram să avem legătură cu el și să vedem ce reea. Când
după ce de a doua întâlnire a lui Costea ^{cu Ștefănescu} am văzut intenția acestuia
de a folosi pe legionari pentru atentate, Costea a luat hotărârea
de a nu face nimic, nici o acțiune așa cum i-a cerut Ștefănescu și
l-a cerut lui Dumitru Chica să-l comunice lui Ștefănescu că pleacă
din București, și de fapt a și plecat la forma lui, nu la Săpina.
Scopul plecării sale a fost dublu: ca să întreprindă legătură directă
cu Ștefănescu și în al doilea rând ca să pregătească un mijloc de
existență pentru soția lui, în vederea plecării sale în străinătate.

Semnătura,

Ilie Breziceanu,

Urmare: Impresura cu mine (făcută pentru luna Iunie 1948). Costea i-a dat instrucțiuni lui Chirca să mențină legătura cu dl. Ștefănescu ca să-l înduce în eroare pe aceste șpore un observator să nu de fapt am întrerupt legătura ca el și astfel să putem în viitor să folosim această legătură ca o justificare, o dovadă.

Costea mi-a dat și mie instrucțiuni să comunic lui Gerge loan activitățile terroiste pe care le pus la cale englezii prin Alex. Ștefănescu, ca să transmit lui Nicolae Pintăgeu și legionarilor să nu facă acte terroiste (plănuite de americani și englezi) pentru a nu provoca distrugerea legionarilor și familiilor lor. Eu am și făcut această comunicare lui G. Ileana, în locuința d. Brancoveanu, medic radiolog - la casa locuința clandestină Ileana. -

Întrebare: Care era scopul lui Ștefănescu în întâlnirile sale cu legionarii?

Răspuns: Scopul său (al lui Ștefănescu) era să folosească pe legionarii pentru acte terroiste, atentate, împotriva frunzilor regimului și ai Partidului Comunist, ca instrumente de execuție, în interesele anglo-americi și a imperialismului anglo-american - așa cum a rezultat din discuțiile ce au avut loc la întâlnirile organizate - arătate în acest proces verbal de interogatoriu.

Întrebare: Ce i-a răspuns Costea lui Ștefănescu, când acesta i-a vorbit de atentate?

Răspuns: Costea nu și-a luat nici un angajament față de el și i-a spus că se va gândi asupra problemei. Nu i-a dat un răspuns de refuz - așa știu, din câte mi-a spus Costea.

Întrebare: Ce i-a spus Ștefănescu lui Costea - cu cine dotea conducătorii grupurilor de rezistență au el legătură?

Răspuns: Costea mi-a spus că Ștefănescu nu i-a indicat nici un nume, ci i-a vorbit de centralizarea „grupurilor de rezistență”, că are legături cu conducătorii ai acestor grupuri și că tocmai prin aceste legături centralizează și pune în

Urmare: actiunea de „resistente” din țară - numai în general fără a-l face pe zădărnici de grupuri și conducători; și pe această boală l-a făcut propunerea alături de grupul nostru de legionari.

Întrebare: Cine s-a ocupat de procurarea radiotelegrafilor cerute de Ștefănescu?

Răspuns: După întîlnirea dintre Ștefănescu, Chira și Costea, la care Ștefănescu le-a cerut acestora să-l găsească Radiotelegrafisti, am discutat cu Costea și cu Chira și am ajuns la înțelegerea de a nu face nimic din cele cerute de Ștefănescu, decît să te ca pe cei procurarea radiotelegrafistilor. Nu pot purta dacă am discutat această hotărîre totuși în împreună sau cu fiecare separat - această dorință în vedea pe fiecare aproape zilnic. Cînd este că eu mi s-a să se fi întreprins că în această chestiune a procurării radiotelegrafistilor.

Întrebare: În declarațiile anterioare ai arătat că Alexandru Ștefănescu este omul Intelligence-Service-ului în România. De unde știți asta acest lucru?

Răspuns: Știu această dela Chira Dumitru, care în împrejurările arătate mai sus (din Ianuarie - Februarie 1948), mi-a spus că știe, sau presupune (nu-mi amintesc precis cum mi-a spus) că Ștefănescu este omul de legătură al Intelligence-Service-ului în România. Eu am luat ca fapt cert, cunoșcînd legătura strînsă ale lui Chira cu Ștefănescu și cu secretarii acestuia.

Întrebare: Ce legături avea Alex. Ștefănescu cu Horățiu Comănișcu?

Răspuns: Pentru prima oară în Ianuarie 1948 am aflat dela ing. Romul Borlo despre legătura lui H. Comănișcu cu Alex. Ștefănescu. Borlo mi-a spus că el l-a prezentat pe Comănișcu lui Ștefănescu cu scopul de a se cunoaște reciproc, fără să-mi dea

Semnătura,

Ilvir Brăncuș

Urmare: alte cunoștințe despre aceste legături. Nici Horățiu Comăneșu nu mi-a vorbit despre legăturile sale cu Ștefănescu, nici Marian co-l-a cunoscut și nici dele altcineva n-am aflat nimic în această chestiune. După câte mi-a reamintit Borșco mi-a spus că l-a prezentat pe Comăneșu lui Ștef. Ștefănescu în 1946.

Întrebare: Ce știa Ștefănescu despre organizatie de treceri clandestine peste frontiera?

Răspuns: Nu știa că Ștefănescu Alexandru să știe (să cunoască) ceva despre organizatie de treceri clandestine peste frontiera. Chica știa dela mine că l-am agitat pe Comăneșu să fugă clandestin în străinătate, fără să cunoască însă nimic din mijloacele și oamenii de care mi-am folosit. Nu știa dacă i-a vorbit lui Ștefănescu despre ceiașe știa.

Întrebare: Cine era Chica Dumitru și ce rol avea la acea dată?

Răspuns: L-am cunoscut pe D. Chica în anul 1943 prin Cotea și Dănilă Stărescu, atunci am devenit prieteni. Dela el știu că este inginer, că încă din timpul când era student la Politehnica din București (cred în anii 1930-32) a devenit comandant legionar, fiind un colaborator apropiat al lui Codreanu, care l-a folosit la construirea caselor "verzi" din București-Nr. Înafara de cele arătate mai sus (referitor la legăturile lui cu Ștefănescu Alexandru și Horățiu Comăneșu) mai știu că între anii 1940-1948 a avut legătură cu șeful Richard Schaller din Agnita-Obie (a fost director al Soc. Victoria țărănească, proprietate acestuia) mijlocul prin aceste fuzie în străinătate a unor legionari după rebeliunea din Ianuare 1941.

Chica avu cel mai multe relații prietenești legionari din București, fiind unul din cei mai vechi prieteni legionari - dintre toți membrii grupului Comăneșu și era totdeauna perfect informat despre situația din mediul legionar din București, pentru că motiv a fost folosit de Horățiu Comăneșu, de Ștefănescu, de Richard Schaller.

Semnătura,

Silvian Brăncuș,

Urmare: de mine pentru a afla diferite informatii din mediul legimari,
si pentru diferite legaturii printre legimari. — Altelea un cursu
in legatura cu rolul sau in acest domeniu.

Intrebare: Chiar ai ceva de adaugat la cele ce ai declarat
mai sus, in legatura cu chestiunile de care ai fost interogat?

Raspuns: Nu mai am nimic de adaugat.

In citit prezentul proces verbal de interogatori, punctat
cu cursul si corespunde intocmai cu cele ce au declarat subsemnatul.

Anchorator

Ilina Brăncuș

Cpt de leg. L. L. L.

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul CRACIUNAS SILVIU, de profesie inginer la
I.R.E.S.-Sibiu, născut la 1890 Aprilie 15, Cuibănoa, Reg. Cluj,
cu ultimul domiciliu în Sibiu str. Doiores Ibaruri Nr. 15.

Sibiu la 2 Mai 1953.

Intrebare

AI cunoscut dta o persoană cu numele ALEXANDRU STEFA-
NESCU?

Răspuns

Am cunoscut o persoană cu numele de STEFANESCU, dar
nu știu dacă numele său de botez era ALEXANDRU. Persoana pe
care am cunoscut-o eu cu numele de STEFANESCU a fost director
general sau președinte al consiliului de administrație a fa-
bricei "Românofir" din Idmăciu, în prezent fabrica se numește
"Furul Hognu".

Fabrica "Românofir" era cu capital englez, iar STEFA-
NESCU reprezenta aici interesele capitalului englez.

Intrebare

Când și în ce împrejurări ai cunoscut dta pe STEFA-
NESCU dela "Românofir".

Răspuns

Pe STEFANESCU dela "Românofir" l-am cunoscut aproxi-
mativ în anii 1936, 1937 sau 1938, nu pot preciza - în orice caz
cu prilejul înființării acestei fabrici. STEFANESCU a venit la
Inspectoratul industrial din Sibiu în legătură cu formalități-
le legate de înființarea fabricii, cu importul și montarea ma-
șinilor. Eu eram inspector șef al Inspectoratului industrial
Sibiu și l-am cunoscut pe STEFANESCU la Inspectorat, cu pri-
lejul venirii sale acolo - în calitate oficială.

Intrebare

În ce relații ai fost ata cu STEFANESCU?

Răspuns

Dela data când l-am cunoscut am fost cu STEFANESCU
în relații oficiale, eu în calitate de inspector industrial

././ es/CRACIUNAS S.

gefi la Sibiu, iar el în calitate de reprezentant al fabricii
Românofir. Aceste relații au durat până prin anul 1948, după care
nu l-am mai văzut.

In acest timp, adică aproximativ din anii 1936-38 și până în 1943 l-am văzut de vreo 3-4 ori la fabrica "Românofr" din Tâlmăciu, când mergeam în control. Deasemenea l-am văzut de vreo 4-5 ori la Inspectorat când venea el acolo cu chestiuni oficiale.

Menționez că uneori la fabrică îl vedeam întâmplător, căci STEFANESCU era la Sediul central al fabricii din București și venea la Tâlcuțu numai din când în când.

Prin anii 1938-1939 am avut cu STEFANESCU o mică neînțelegere, un diferend personal, tot în cadrul raporturilor oficiale.

Intrebare

Arată dta ce diferend de ordin personal ai avut cu STEFANESCU?

Edmunds

Prin anul 1938 sau 1939 - nu pot preciza data - în timp ce ne aflam atât eu cât și STEFAN NESCU în cabinetul unui director din Ministerul Industriei și Comerțului la București - STEFAN NESCU s'a plâns împotriva mea, spunând că centrul, respectiv Ministerul îl ajută, dar că noi cei din provincie - referindu-se la mine - nu-l ajutăm și le facem greutate. La plecare a vrut să dea mâna cu mine, iar eu am refuzat să-i dau mâna, simțindu-mă jecnit de afirmațiile sale.

Ulterior acestui incident fără importanță STEFANESCU a făcut o reclamație scrisă la Minister împotriva mea, nu-mi amintesc pe ce chestiuni, dar în orice caz lipsite de importanță, în sensul că Inspectoratul îi face greutăți. E posibil să fi fost vorba de sosirea unor vagoane cu mașini importate, în gară și eu să fi lipsit din Sibiu - plecat în interes de serviciu în regiune - și să fi întârziat descărcarea și vămuirea acestora, aceasta deoarece mașinile textile se controlau în vamă.

La câtuva timp, aflându-mă la vamă în gara Sloi, ca membru în Comisia de verificare a prețurilor, **STEFANESCU** a venit acolo - nu știu cu ce ocaziuni - nu era însă vorba de vagoane venite pentru fabrica sa; după câte îmi amintesc această întâlnire în vamă cu **STEFANESCU** a fost întâmplătoare. Intinzându-mi mâna, eu am refuzat din nou să-i dau mâna; atunci el a îngălbenit și s'a așezat pe un scaun.

După aceasta a trecut câțva timp, vreun an și reîntâl-

ss/CRACIUNAS S.

nindu-ne i-am dat mâna și relațiile dintre noi au devenit normale - eu nevoind să duc mai departe această supărare.

Menționez că aceste incidente, arătate mai sus au fost fără nicio importanță și au avut loc din cauza felului de a fi al lui ȘTEFĂNESCU, care era un om impulsiv, ce voia să domine și să i se facă toate pe plan. De altfel el avea mare trecere pe la Minister.

Afirm că aceste incidente au fost lipsite de importanță pentru faptul că nu-mi amintesc de nici un obiect precis care să fi determinat reclamațiile sale și pentru faptul că reclamațiile au rămas fără nicio urmă. Ori dacă ar fi fost vreun motiv deosebit mi-ar fi rămas în minte. De altfel după ce am renunțat la atitudinea mea și atitudinea sa a devenit normală și relațiile dintre noi obișnuite, nemi având nicio neînțelegere cu el.

Intrebare

Ce persoane mai cunosc această neînțelegere dintre dta și ȘTEFĂNESCU, arătate mai sus?

Răspuns

Această neînțelegere a mea cu ȘTEFĂNESCU o mai cunosctea fostul șef de vamă CALUDA - celălalt nume nu mi-l mai amintesc; acesta era de prin Iași sau în orice caz din Moldova, în prezent nu mai știu nimic despre el, unde s'ar afla. Deasemenea a mai cunoscut acest fapt și delegatul BNR din comisie, numele căruia nu mi-l mai amintesc. Apoi mai cunosctea această - neînțelegere directorul FLORESCU (numele de botez nu mi-l amintesc) din Ministerul Industriei și Comerțului.

Intrebare

Alte persoane nu mai cunosc aceste incidente dintre dta și ȘTEFĂNESCU? Cu cine ai mai vorbit Dta despre această chestiune? Ai comunicat-o cuiva în mod deosebit?

Răspuns

Nu am vorbit cu alte persoane despre această chestiune nici n'am comunicat-o cuiva în mod deosebit. E posibil să-i fi vorbit soției mele, dar nu-mi amintesc.

Intrebare

Cum explici Dta faptul că nu ai vorbit nimănui despre această neînțelegere dintre Dta și ȘTEFĂNESCU?

Răspuns

Așa cum am arătat mai sus, chestiunea era lipsită de importanță și acesta este un motiv pentru care nu a format obiect de discuție între mine și alte persoane. Apoi, era vorba de o

./.

ss/CRĂCIUNAS S.

jicnire ce mi-a adus-o, când a afirmat că "dă de la exterior" ~~171~~ 8
nu ne ajută" și am căutat și eu să-l jicnesc la rândul meu. Și
acesta era un motiv să nu discut cu alte persoane despre aceas-
tă jicnire personală. Pe de altă parte nu aveam obiceiul să vor-
besc cuiva despre chestiunile legate de serviciu.

Intrebare

În afară de cele arătate mai sus, mai ai Dta de arătat
ceva în legătură cu relațiile dintre Dta și ȘTEFĂNESCU?

Răspuns

Nu mai am nimic de adăugat, decât să menționez că acest
diferend a fost trecător și pentru mine complet lipsit de
importanță.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cu-
vânt cu cuvânt și corespunde întru totul cu cele declarate de
subsemnatul.

ss/CRACIUNAS S.

Anchetator
Cpt. de Securitate
Gh. Moraru

Proces verbal de interogatoriu,

Marionul Crăciunas Silvie, de profesie inginer,
la I.R.E.S.-Sibiu, născut la 1890 familia 15, Cărbance, Reg.
Cluj, cu ultimul domiciliu în Sibiu, st. Doctori Baroni
Nr. 15.

Sibiu la 24 mai 1953.

Întrebare: Ai cunoscut și o persoană cu numele
Alexandru Ștefănescu?

Răspuns: Am cunoscut o persoană cu numele de
Ștefănescu, dar nu știu dacă numele său de bătaie era
Alexandru. Persoana pe care am cunoscut-o cu
numele de Ștefănescu a fost director general sau pre-
sedinte al consiliului de administrație a fabricii
„Românsofi” din Tâlnaci; în prezent fabrica se numește
„Fîrăl Roșu”.

Fabrica „Românsofi” era cu capital englez, iar
Ștefănescu reprezenta aici interesele capitalului
englez.

Întrebare: Cînd și în ce împrejurări ai cunoscut
Ște pe Ștefănescu dela „Românsofi”?

Răspuns: Pe Ștefănescu dela „Românsofi” l-am
cunoscut aproximativ în anii 1926, 1937 sau 1938, nu
pot preciza — în orice caz cu prilejul înființării
acestei fabrici. Ștefănescu a venit la Inspectorat-
ul industrial din Sibiu în legătură cu formalita-
țile legate de înființarea fabricii, cu impozitul și
montarea mașinilor. — Eu eram inginer, șef al
Inspectoratului industrial Sibiu și l-am cunoscut pe
Ștefănescu la Inspectorat, cu prilejul venirii sale

~~441~~

460

acolo - în calitate oficială. -

Întrebare: În ce relație ai fost cu Ștefănescu?

Răspuns: De la data când l-am cunoscut am fost cu Ștefănescu în relație oficială, ca în calitate de inspector industrial șef la Sibiu, iar el în calitate de reprezentant al fabricii Romulus și. Aceste relații au durat până prin anul 1943, după care nu l-am mai văzut.

În acest timp, adică aproximativ din anul 1936-38 și până în 1943 l-am văzut de vreo 3-4 ori la fabrica Romulus și din Tâlnaci, când mergeam în control. De asemenea l-am văzut de vreo 4-5 ori la Inspectorat când venea el acolo cu chestiuni oficiale.

Menționez că uneori la fabrică îl vedeam întâmplător, căci Ștefănescu era la sediul central al fabricii, din București și venea la Tâlnaci numai din când în când.

Prin anul 1938-1939 am avut cu Ștefănescu o mică neînțelegere, un diferend personal, tot în cadrul raporturilor oficiale.

Întrebare: Trăta Ștefănescu diferend de ordin personal cu tine cu Ștefănescu?

Răspuns: Prin anul 1938 sau 1939 - nu pot preciza data - în timp ce se aflau atât ea cât și Ștefănescu în cabinetul unui director din Ministerul Industriei și Comerțului la București - Ștefănescu sta pe lângă împotriva mea, sprijinind Central, respectiv Ministerul de Agricultură, dar ca noi cei din provincie - referindu-se la mine - nu-i apăsăm și la facem greutate. La plecare a venit palid și mi-a spus că merge, iar eu am refuzat să-i dau mâna, simțindu-mă jignit de afirmațiile sale.

Ulterior acestui incident fără importanță Ștefănescu a făcut o reclamație scrisă la Ministerul Industriei mele, nu mi-a amintesc pe ce chestiuni, dar în orice caz lipsite de importanță, în sensul că Inspectoratul îi face greutate.

Este posibil să fi fost vorba de posesia unor vagrone cu măgari
importante, în gară, și cu să fi lipsit din Libia - plecat în interes
de servicii în regiune - și să fi întors fiat descărcarea și vârmarea
acestora, acasă devaria maxime textile se cotrobăia în vama. —

La cânta timp, aflându-se la vama "Gara Libia", ca
membru în comisia de vârmare de verificare a puterilor,
Stefănescu a venit acolo — nu știu care chestiuni, nu era
într-o vreme de vagrone venite pentru fabrica, dar după câte mi
amintesc această întâmplare în vama ca Ștefănescu a fost
întreținut. Întreținându-mi mădușă, eu am refuzat
din nou să-i dau mădușă; atunci el a răgănit, și s'a
așezat pe un scaun.

După aceasta a trecut cânta timp, vreun an, și
reîntălnindu-ne i-am dat mădușă și relatat dintr-o
am devenit normale — eu revin și din mai departe
această supărare.

Menționez că aceste incidente, arătate mai sus au fost
fără nici o importanță și au avut loc din cauza fetei
de a fi al lui Ștefănescu, care era un om impulsiv, co via
și dormea și să-i în face toate pe plac. De altfel el
avea mare trecere pe la ministru.

Afirm că aceste incidente au fost lipsite de impor-
tanță pentru faptul că nu au avut nimic de a face cu un obiect
precis care să fi determinat schimbarea lui, și pentru
faptul că schimbarea lui nu a fost fără un motiv. Ori
dacă ar fi fost vreun motiv deosebit nu ar fi rămas
în minte. De altfel după ce am revenit la alți oameni
mei și atîtă vreme ca a devenit normală și relatat dintr-o
noi obișnuite, revinându-mi o neînțelegere cu el.

Întrebare: Ce persoane mai cunosc această
neînțelegere dintre Ală și Ștefănescu — arătate mai sus?

Răspuns: Această neînțelegere amea ca Ștefănescu
o mai cunosc foarte def de vama Caluza — celălalt
nume nu mi-l mai amintesc; acesta era de pui lași sau la

M. T.

trise caş dui' lăldova, în prezent nu mai ştiu nimic despre el, unde s-ar afla. De asemenea a mai cunoscut acest fapt în delegatul B.N.R. dui' comisi, numele cărui nu mi-l mai amintesc. Apoi mai cunoscea această neînţelegere directoare Florica (numele de laţ în mi-l amintesc) dui' turistice industriale, ş. comite.

Întrebare: Alte persoane nu mai cunosc aceste incidente dintre Ţă şi Stăfănescu? Cu cine ai mai vorbit despre această chestiune? Ai comunicat-o cuiva în mod deosebit?

Răspuns: Nu am vorbit cu alte persoane despre această chestiune nici n-am comunicat-o cuiva în mod deosebit. E posibil să-i fi vorbit tatăl meu, dar nu mi-am amintit.

Întrebare: Cum explorişti faptul că nu ai vorbit nimănui despre această neînţelegere dintre Ţă şi Stăfănescu?

Răspuns: Apoi cum am arătat mai sus, chestiunea era lipsită de importanţă şi asta este un motiv pentru care nu a format obiect de discuţie dintre mine şi alte persoane. Apoi, era vorba de o jicnire ce mi-a adăos-o, cănd a afirmat că, din dela exterior nu se ajută şi am căutat să eu să-l jicnesc la rândul meu. Şi asta era un motiv să nu discut cu alte persoane despre această jicnire personală. Pe de altă parte nu aveam obiceiul să vorbesc cuiva despre chestiunile legate de servicii.

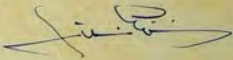
Întrebare: În afară de cele arătate mai sus, mai ai şti de arătat ceva în legătură cu relaţiile dintre Ţă şi Stăfănescu?

Răspuns: Nu mai am nimic de adăugat, decât să menţionez că acest diferend a fost trecător şi pentru mine complet lipsit de importanţă.

Am citit proiectul proces verbal de interogatori şi cursant cu cursant şi corectându-l într-un total de cele declarate de subsemnatul.

Ancheltor

şef de sec.
L. Iovan

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul CRACIUNAS SILVIU, inginer la I. R. E. S., născut
la 15 Aprilie 1890 în com. Ciubanca, reg. Cluj, raional Dej, cu ul-
timul domiciliu în Sibiu str. Dolores Ibaruri 15.

Sibiu la 22 Mai 1953.

Intrebare

Intr'un proces-verbal de interogatoriu anterior ai
arătat că în anii 1938-39 ai avut un diferend de ordin personal
cu ALEXANDRU STEFANESCU dela "Românofir".

Arată Dta dacă nepotul Dtale CRACIUNAS SILVIU are ou-
noștință de acest diferend dintre Dta și STEFANESCU ALEXANDRU?

Răspuns

Eu nu i-am vorbit nepotului meu SILVIU CRACIUNAS despre
diferendul ce l-am avut cu STEFANESCU. E posibil să fi aflat dela
soția mea sau să mă fi auzit pe mine discutând această chesti-
une cu soția mea, dar nu cred. Nu aveam nici un motiv să-i vorbesc
lui despre această chestiune și nici nu am fost în acea vreme
și după aceea cu nepotul meu în relații bune.

Intrebare

În ce relații ai fost dta cu nepotul Dtale SILVIU CRA-
CIUNAS?

Răspuns

Când era elev și apoi funcționar la Mediaș țineam foar-
te mult la el, fiind un copil isteț și inteligent.

La un moment dat am aflat că a fost prins distribuind
manifeste legionare; a stat câteva timp la închisoare. După ce s'a
eliberat am discutat cu el făcându-i observație că eu am ținut
atât de mult la el și l-am ajutat și el mi-a ascuns faptul că
era legionar și că se ocupă cu activitate legionară. De atunci
m'am supărat pe el socotindu-l nesincer față de mine și rapor-
turile dintre noi au devenit reci.

Aceasta se întâmplă cred prin anii 1938-1939. L-am mai
revăzut din când în când, - odată când au fost legionarii la
putere și el a plecat în Bacău, ca ceva șef legionar, apoi a mai

./.

se/CRACIUNAS S.

trecut rar pe la mine pe acasă sau l-am întâlnit ocazional, ne salutăm rece, întrebându-l eventual despre familia sa, despre tatăl său - însă relațiile dintre noi au rămas rele.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde întru totul cu cele ce am declarat.

ss/CRACIUNAS S.

Anchetator:
Cpt.de Securitate
Gh.Moraru

Proces verbal de interogatori.

Marton Crăciunas Silviu, inginer la I.R.E.S., născut la 15 Aprilie 1890, în com. Călbănele, rep. Cluj, român Dej, cu domiciliul în Sibiu st. D. Rose Baroni 15.

Sibiu la 2 Iulie 1953.

Întrebare: Într-un proces verbal de interogatori anterior ai arătat că în anii 1938-39 ai avut un diferend de ordin personal cu Alexandru Ștefănescu de la Rădăuți.

Arată-mă dacă neputând Ștefănescu Crăciunas Silviu are cunoștință de acest diferend dintre Ștefănescu și Alexandru?

Răspuns: Eu nu i-am vorbit neputându-mă Silviu Crăciunas despre diferendul ce l-am avut cu Ștefănescu. E posibil să fi aflat de la sora mea Iana. Poate mă fi amărit prin promisiunea de a-l ajuta cu sora mea, dar nu cred. Nu am avut nici un motiv să-i vorbesc lui după această chestiune și mai am fost în acea vreme și după aceea cu neputându-mă să-l relatez lui.

Întrebare: În ce relații ai fost Ștefănescu cu neputându-mă Silviu Crăciunas?

Răspuns: Când era elev și apoi funcționar la Medias, făceam foarte mult la el, fiind un copil isteț și inteligent.

La un moment dat am aflat că a fost prins distribuind manifeste ilegale, a stat câteva timp la închisoare. După ce s-a eliberat am discutat cu el făcându-i observații că eu am trimis atât de mult la el și l-am ajutat și el mi-a ascuns

faptul că era legitimar și că se ocupa cu activitate legitimă.
De atunci m'am ocupat pe el socotindu-l membru în
de mine și raportările dintre noi au devenit pece-
Acosta se întâmpla cred prin anii 1938-1939. L. au mai
pevizat doi când m'au văzut odată când au fost legitimari
la putere și el a plecat în Bacău, ca era și legitimar,
apoi a mai trecut rar pe la mine pe acasă sau l-am
întâlnit ocazional, ne salutăm pece, înțelegându-
eventual despre faptele sa, despre tatăl său - însă rela-
țiile dintre noi au rămas acele.

Proiectul proces verbal de interogatori a fost
citit de mine curând cu curând și corespunde într-
total cu cele ce am declarat.

Declinator.

Cpt de sec. Li. Moray

482/167

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul CRACIUNAS SILVIU, născut la 13 Februarie
1916 în com. Milvan reg. Cluj, fiul lui AUGUSTIN și ROXALIA, de
profesie funcționar, cu ultimul dom. în Sibiu str. Goethe Nr. 17.

30 Mai 1953, București

Interog. a început la ora 9,35

" s'a terminat " 13,30

Intrebare

Al cunoscut dta vreo persoană cu numele de PAVEL
CONSTANTIN?

Răspuns

Da.

Intrebare

Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe
PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns

În luna Noiembrie 1947 la Satul Mare în locuința ra-
binului GROSS str. Racș, SABIN MANUIA mi-a cerut să-l ajut să
fugă în străinătate pe BETEA, precizându-mi că este omul său
de încredere și al lui LUCRETIU PATRASCANU. Tot în acel timp,
SABIN MANUIA a cerut FLORICHI FARCASU, de față fiind și eu,
ca să-mi facă legătura la București cu BETEA NICOLAE.

SABIN MANUIA, nu mi-a comunicat mie personal adresa
din București a lui BETEA, unde stătea atunci și a comunicat-o
numai FLORICHI FARCASU în lipsa mea.

Precizez că FLORICA FARCASU împreună cu VIRGINIA
GIURCA din București și COCA SANTOMA din Cluj (sora cu VIRGINIA
GIURCA) au locuit împreună cu SABIN MANUIA și HORATIU COMANI-
CIU timp de trei zile, în aceeași cameră, unde erau găzduiți
olandezin la rabinul GROSS din Satu Mare.

După trecerea clandestină peste frontieră a lui SABIN
MANUIA și H. COMANICIU, FLORICA FARCASU și VIRGINIA GIURCA s-au
înapoiat la București, iar eu m'am dus la Cluj, unde am stat
până la sfârșitul lunii Decembrie 1947. După această dată am
plecat la București, fiind chemat telegrafic de GELU COMSA,

./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

vărul lui H. COMANICIU, care mi-a comunicat sosită la București a lui LIVIU BODOLEA, venit de la Viena cu scrisori de la COMANICIU.

GELU COMSA mi-a spus că scrisorile le-a predat lui FLORICA FARCASU și mi-a cerut să iau legătura cu acesta.

Pe la începutul lunii Ianuarie 1948, FLORICA FARCASU cunoscând pe LIVIU BODOLEA și legătura pe care acesta o făcea cu Viena ca agent al Francezilor, ea personal mi-a făcut legătura cu acesta chiar la locuința ei din București str. Ștefan Mihăilescu.

La jumătatea lunii Ianuarie 1948, FLORICA FARCASU mi-a reamintit de cererea lui SABIN MANUIA de a-l ajuta pe BETEA să fugă în străinătate și mi-a propus să iau legătura cu BETEA în această chestiune.

Am acceptat propunerea FLORICII FARCASU și ea personal m'a condus la locuința unde stătea ascuns BETEA, asistând la conversația mea cu acesta.

BETEA mi-a comunicat cu această ocazie, că până la data plecării sale clandestine în străinătate, fiind foarte urmărit de autorități, s'a hotărât să se ascundă la Zărnești la un inginer, precizându-mi că pentru viitor legătura dintre el și mine se va ține prin mijlocirea lui PAVEL CONSTANTIN și FLORICA FARCASU.

Tot cu această ocazie, eu i-am comunicat lui BETEA că pentru ușurarea călătoriei sale la Viena și pentru obținerea aprijinului și agreementului de plecare spre Paris, de la autoritățile franceze din Viena, trebuiesc procurate informații. BETEA a fost de acord cu acest lucru și mi-a spus că s'ar putea procura aceste informații de la prietenul său PAVEL CONSTANTIN director la Institutul de Statistică.

În jurul zilei de 10 Februarie 1948, BETEA NICOLAE prin PAVEL CTIN și FLORICA FARCASU mi-a cerut să am o întrevedere cu prietenul său PAVEL CONSTANTIN.

Întrebare

Unde a avut loc prima întâlnire dintre dta și PAVEL CONSTANTIN, în urma celor discutate de dta și BETEA NICOLAE?

Răspuns

Prima întâlnire cu PAVEL CONSTANTIN, cu care ocazie l-am cunoscut pentru prima dată, am avut-o într-o garsonieră dintr'un bloc situat în str. Gheorghe Lazăr Nr. 4, et. III. PAVEL și nici FLORICA FARCASU nu mi-au spus cui ar aparține această garsonieră.

Această întâlnire dintre mine și PAVEL CONSTANTIN

./.

sa/SILVIU CRACIUNAS

a fost aranjată de FLORICA PARCASU în felul următor: FLORICA PARCASU mi-a comunicat că BETEA NICOLAE fiind nerăbdătoare să fugă în străinătate, în care să stea de vorbă cu prietenul său PAVEL CTIN în această chestiune. I-am comunicat lui FLORICA PARCASU că sunt de acord cu această cerere. 469

După aproximativ o zi, FLORICA PARCASU mi-a spus că PAVEL CTIN a stabilit mobil în care urmează să aibă loc întâlnirea cu mine: FLORICA PARCASU mi-a spus că trebuie să merg până în str. Sf. Ctin și Elena, de lângă Cismigiu, să merg în str. Gh. Lagăr să intru în blocul Nr. 4 atrăgându-mi în mod special atenția că blocul are o poartă mare încastrată într-o ramă roșie de piatră glesuită, că în vestibulul blocului sunt câteva trepte și o platformă, în dreapta fiind situată camera portului, despre care mi-a spus să mă feresc ca să nu fiu văzut, după care urma casa scârilor cu ascensorul, cu care trebuia să mă urc până la etajul III, unde trebuia să sun la ușa din fața ascensorului partea dreaptă. FLORICA PARCASU comunicându-mi cele de mai sus, mi-a precizat că la această întâlnire cu PAVEL trebuie să merg singur, fără ea, trebuie să memorizez bine toate amănuntele de mai sus, pentru a nu greși locul indicat, mai ales că atunci pentru prima dată trebuia să-l cunosc personal pe PAVEL CTIN.

Respectând toate indicațiile date de PARCASU FLORICA am mers la locul indicat, unde l-am găsit pe PAVEL CTIN, deschizându-mi chiar el personal ușa și cu care am stat de vorbă.

Întrebare

Care a fost obiectul discuțiilor dintre dta și PAVEL CTIN cu ocazia acestei prime întâlniri din str. Gh. Lagăr Nr. 4?

Răspuns

Discuțiile dintre mine și PAVEL CTIN cu ocazia acestei prime întâlniri, au fost următoarele: PAVEL CTIN mi-a comunicat cererea lui BETEA în sensul ca eu să grăbesc plecarea lui BETEA din țară în mod clandestin, la care i-am răspuns că nu am posibilități pentru acea dată și că BETEA trebuie să mai aștepte puțin. PAVEL mi-a comunicat o altă cerere a lui BETEA, adică de a-l ajuta să-și găsească o nouă locuință unde să stea ascunsă întrucât la inginerul dela Zărnești, unde BETEA se afla în acel timp, nu mai putea să rămână.

I-am promis lui PAVEL că voi face ceva pentru BETEA, iar răspunsul i-l voi comunica prin FLORICA PARCASU. În continuare, i-am vorbit lui PAVEL despre faptul că în vedere

././ ss/SILVIU CRACIUNAS

plegării lui BETEA la Viena și de acolo mai departe, omul de legătură al francezilor cere material informativ, în schimbul cărui francezii consimt să-și dea ajutorul și agrementul în vederea plecării spre Paris. Am propus lui PAVEL să-mi procure datele recensământului din anul 1948, în acest scop, Ieșim făcând această propunere lui PAVEL, în urma celor discutate cu BETEA NICOLAE în acest sens.

PAVEL a fost de acord, dar a făcut rezerva că lucrarea cu datele recensământului este încă sub tipar și în cel mult două săptămâni mi-o va pune la dispoziție. Apoi i-am mai cerut lui PAVEL câteva formulare de ordine de serviciu, în alb, cu antetul serviciului de Statistică, care îmi sunt necesare în legătură cu trecerile peste graniță. PAVEL mi-a comunicat că este de acord și am stabilit că atât aceste formulare cât și lucrarea recensământului din 1948, să mi le transmită prin FLORICA PARCASU.

După toate aceste discuții, PAVEL CTIN mi-a făcut o mică expunere în legătură cu grupul de comunisti naționaliști din jurul lui PATRASCAMU, grup din care face parte atât el cât și BETEA.

În legătură cu discuțiile avute cu PAVEL la această întâlnire, am dat mai multe amănunte în declarațiile mele anterioare.

Întrebare

Ce amne ai organizat dta în legătură cu fuga din țară în mod clandestin a lui BETEA, în urma discuțiilor ce ai avut cu PAVEL CONSTANTIN în str. Gh. Iazdr Nr. 4?

Răspuns

În urma înțelesurilor cu PAVEL CTIN, a luat legătura cu FLORICA PARCASU și VIRGINIA GIURCA, cu care am aranjat ca BETEA NICOLAE să fie găzduit la Dna SANTONE din Cluj str. Avram Iancu (mama VIRGINIEI GIURCA). Apoi i-am cerut lui FLORICA PARCASU ca să comunice lui PAVEL CONSTANTIN aceste aranjamente.

După vreo săptămână, FLORICA PARCASU mi-a spus că a aflat de la PAVEL, că acesta personal l-a dus pe BETEA la Cluj, la garda stabilită.

Întrebare

Ce alte întâlniri ai mai avut dta cu PAVEL CTIN și în ce scop?

Răspuns

Pela începutul lunii Martie 1948, în jurul anticărilor din spatele fostei Prefecturi de Poliție, am mai avut o întâlnire cu PAVEL CONSTANTIN, la cererea acestuia, cu care oare am discutat următoarele chestiuni:

././ co/SILVIU CRACIUNAS

-PAVEL mi-a vorbit despre incidentul întâmplat lui PATRASCANU în legătură cu cărțile date de acesta cu dedicație fostului rege Mihai.

-Mi-a vorbit despre acțiunile lui L.PATRASCANU ca Ministru de Justiție de a ajuta personalități burgheze de a scăpa dela Tribunalul Poporului și alte instanțe judecătorești.

-Mi-a vorbit despre acțiunea grupului lui L.PATRASCANU de a face legătura cu alte grupări reacționare, în vederea luptei împotriva regimului și guvernului din RPR:

Apoi mi-a mai vorbit despre situațiunea complicată a lui L.PATRASCANU, care avea un fel de domiciliu obligatoriu acasă și despre afatul pe care el (PAVEL) i l-a dat lui PATRASCANU de a fugii în străinătate. În încheiere PAVEL mi-a spus, că mulți membrii ai grupului lui PATRASCANU sunt arestați și la închisoare, cerându-mi ca prin legăturile mele să strâng coțirății, pe care să i le dau lui spre a ajuta pe cei deținuți.

Dela această dată nu l-am mai întâlnit pe PAVEL CONSTANTIN și am ținut legătura cu el prin FLORICA FARCASU.

Întrebare

Mai sus, dta ai arătat că la prima întrevedere ce ai avut-o cu PAVEL, ai stabilit cu acesta ca să-ți dea o lucrare cu privire la recensământul din 1948 și unele ordine de serviciu în alb cu antetul I.C.S.? Arată dta dacă ai primit dela PAVEL aceste lucruri promise și prin cine anume?

Răspuns

Pela începutul lunii Martie 1948, după câteva zile dela întâlnirea ce am avut-o cu PAVEL în jurul anticărilor, acesta (PAVEL) mi-a transmis prin FLORICA FARCASU un volum învelit cu hârtie albă cuprinzând datele statistice ale recensământului făcut în Ianuarie 1948 și cinci formulare de ordine de serviciu în alb, cu antetul ICS și ștampilat împreună cu semnătura.

FLORICA FARCASU mi-a predat acest volum dimpreună cu formularele chiar la locuința ei unde eu stăteam atunci la acea dată.

Întrebare

Ce ai făcut dta mai departe cu volumul ce cuprindea date statistice cu privire la recensământul din 1948 și cu ordinele de serviciu în alb, ce ți-au fost date de PAVEL CONSTANTIN?

Răspuns

În jurul datei de 17 Martie 1948, am organizat
./.

ss/SILVIU CRACIUNAS

493
472

fuga în străinătate a unui grup în frunte cu GEORGE MANU, cărui
i-am predat volumul cu datele recensământului din 1948, spre
al duce francizilor la Viena.

GEORGE MANU, plecase la Timișoara, dar întruoft fuga
în străinătate a eguat, MANU a fost nevoit să se reîntoarcă la
București cam pe la 19 Martie 1948 și a fost găzduit în locuința
FLORICII FARCASU din str. Stefan Mihăilescu. Din prevedere am
cerut FLORICII FARCASU să ducă volumul recensământului și or-
dinele de serviciu la o locuință lui TERTURIAN LANGA (vărul
lui H. COMANICIU), unde eu îmi țineam geamantanul cu încredințate
și bani, pentru a le ascunde în unul din aceste geamantane.

După aproximativ trei zile, după arestarea lui FARCA-
SU FLORICA și MANU, m'am dus la TERTURIAN LANGA să-mi ridic gea-
mantanele, cu care ocazie, acesta mi-a comunicat că FARCASU FLORI-
CA, a ridicat din unul din geamantanele mele un pachet învelit
în hârtie albă și niște formulare, spunându-i că vrea să le
ardă pentru a nu i se întâmple ceva rău lui PAVEL.

După ce-am citit prezentul proces-verbal de inter-
gatoriu auzânt cu auzânt și am constatat că corespunde în totul
cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetat

se/SILVIU CRACIUNAS

Anchetator

Lt. de Securitate

T. Drăghici

Proces-Verbal de interogator

Arestat la Crăciunas Silviu, născut la 13 Februarie 1916, în Com. Mălon Reg. Cluj, fiul lui Augustin și Rozalia, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în Sibiu str. Goethe nr. 17.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

30 Mai 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 35 min.

„ s'a terminat la „ 13 și 30 „

Intrebare: Ai cunoscut oare vreoa persoană cu numele de Pavel Constantin?

Răspuns: Da.

Intrebare: Arată când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe Pavel Constantin?

Răspuns: În luna Noiembrie 1947, la hotel. Mosc. în locuința roburului Gros. str. Rădăuș, Sabiu Mănuș m-a cerut să-l ajut să fugă în străinătate pe Betea, precizându-mi că este omul său de încredere și al lui Lucretia Pătrășcanu. Tot în acel timp, Sabiu Mănuș, a cerut Florică Tărcaru, de fata lui și cu, ca să-mi facă legătura la București cu Betea Meolac.

Sabiu Mănuș, m-a comunicat nuș person. adresa din București a lui Betea, unde stătea ascuns și a comunicat numai Florică Tărcaru în lipsa mea.

Precizez că, Florică Tărcaru împreună cu Virginia

Semnătura,

Silviu Crăciunas,

Urmare: Giurea din Bucuresti n' Cocea Sfantoma din
Cluj. (Iori cu Inghina Giurea) au locuit impreuna
cu Sabiu Maunlo n' Horatiu Comanescu timp de
trei zile, in aceea camera, unde erau gazduiti.
clandestin la robiiul Gross din satul More.

Aluța trecea clandestină peste frontiera
a lui Sabiu Mașila și H. Comaniciu, Florica
Forcasu și Virginia Giurcă s-au însoțit la
București, iar eu m-am dus la Ploiești, unde
am stat până la sfârșitul lunii decembrie
1947. Aluța accostă dăta am plecat la Bucu-
rești, fiind chemat telegrafic de Gelu Comsa,
vărul lui H. Comaniciu, care mi-a comunicat
sonda la București a lui Liviu Bodoșca, venit
dela Viena cu senșiori dela Comaniciu.

Gele Comsa, mia spur cu senisonile la
precolot lu Florica Farcasu n' mia a cerut
sa iau legatura cu accosta.

Pela ~~incredutul~~ ^{incredutul} ~~journalist~~ ^{journalist} lui G. Zamfir (1948, Flacăra
Târgușor, cumosecând pe linia Bodolea nr. legi-
tura 'je' core acestă o făcea cu vîrșă ca
agent al Francezilor, ca personal nu a
făcut legătura cu acestă el în la locuința
ei din București str. Ștefan Mihăilescu,

La Junctotea lunei Yaimoré 1948, Florica Treos
mi-a reamintit de cererea lui Sabiu Morilo
de a-l ajuta pe Betea să fugă în stomotote.
mi-a promis să iau legătura cu Betea în
această chestiune.

Am acceptat propunerea Floriniei Forcasi si
ia personal una canoara la locuinta unde

Semnătura,
Lilii brăneș

Urmare: stătea oarecum Betea, așteptând la
cau vorbirea mea cu acesta. 474

Betea nu a camușat cu aceasta ocazie, ci
făcuse la data plecării sale clandestine, în străinătate,
funde foarte urinate de autorități, și a hotărât
să se ascundă la Zărnești, la un inginer,
precizându-mi că pentru viitor legătura dintre
el și mine se va ține prin mijlocul
lui Pavel Constantin și Florica Fărcășu.

Tot cu aceasta ocazie, eu i-am comunicat
lui Betea că pentru urmarea colaterală sale
la Viena și pentru obținerea sprijinului și agre-
mentului de plecare spre Paris, de la autori-
tățile franceze din Viena, trebuie procurate
informații. Betea a fost de acord cu acest
lucru și mi-a spus că s-ar putea procura aceste
informații de la pretorul său Pavel Constantin
director la Institutul de Statistică.

Pela În ziua zilei de 10 Februarie 1948, Betea
Nicolae, prin Pavel Chi și Florica Fărcășu, mi-a
cerut să am o întâlnire cu pretorul său Pavel
Constantin.

Intrebare: Unde a avut loc prima întâlnire dintre
el și Pavel Constantin, în urma celor discutate
de el și Betea Nicolae?

Răspuns: Prima întâlnire cu Pavel Constantin,
cu această ocazie l-am cunoscut pentru prima dată,
am avut o discuție goroșnică într-un bloc situat
în str. Gheorghe Lazăr Nr. 4, Et. III. Pavel
mi-a spus că Florica Fărcășu mi-a spus că
amne agățase aceasta întâlnire goroșnică.

Semnătura,

Lilwin Brăncuș,

Urmare: Aceasta intalnire dintre mine si Florica Pavel Constantin a fost organizata de Florica Tarcosu, in felul urmatoar: Florica Tarcosu mi-a comutat ca Betza Nicolae fiind neabator sa fuga in strainatate, inu cer sa stau de vorba cu prietenul sau Pavel Clu in aceasta chestiune. I-am comutat la Florica Tarcosu ca sunt de acord cu aceasta cerere.

Aluys aproximativ 07i, Florica Tarcosu mi-a spus ca Pavel Clu a stabilit mobil in cor urmeaza sa oiba loc. intalnirea cu mine: Florica Tarcosu mi-a spus ca trebuie sa merg joiu in str. sf. Clu n. Elena, de lango lizuniqui, sa ^{merg} ~~merg~~ in str. Gh. Dozar, sa intru in blokul nr. 4. atragandu-mi in mod special atentia ca blokul ne o porta mai incadriata intru rama ~~no~~ rosie de iatra slefuita, ca in vestibulul blokului sunt coteva trepte si o platforma, in dreapta fiind situata camera intonului, despi cor mi-a spus sa ma feresc casa un fin voitut, aluys cor urma. cora seoirilor cu abecusorul. eu eci. trebuia sa ma ure janiu la etapul in, unde trebuia sa sun la usa din fata ascensorului jntea discepta. Florica Tarcosu comincandu cele de mai sus, mi-a precizat ca la aceasta intalnire cu Pavel trebuie sa merg singur, fara ea, trebuie sa manpuzez bine toate caminutele de mai sus, pentru a nu gresi locul indicat, mai ales ca atunci pentru prima data trebuia sa-l cunosc.

Semnatura,

Libin Brăciunor

Urmare: Personal pe Pavel Cău.

Respectând toate indicațiile date de Tărcaru Florica, am mers la locul indicat, unde l-am găsit pe Pavel Cău, deslușându-mi chiar el personal ura. Nici eu am stat de vorbă.

Interogare: Care a fost obiectul discuțiilor dintre el și Pavel Cău cu ocazia acestei prime întâlniri, din st. Gh. Lăzoi s.t.?

Răspuns: Discuțiile dintre mine și Pavel Cău cu ocazia acestei prime întâlniri, am fost următoarele: - Pavel Cău mi-a început cererea lui Betea în sensul că eu să grabesc plecarea lui Betea din țară în mod clandestin, la care i-am răspuns că nu am posibilitate pentru ceea ce dăta și că Betea trebuie să îmi arate puțin. - Pavel mi-a început o altă cerere a lui Betea, adică de a-l ajuta să îmi găsească o nouă locuință unde să stea ascuns, întrucât la inginerul de la Zărnesti, unde Betea se afla în acel timp, nu mai putea să rămână. După promisiunea lui Pavel că voi face ceva pentru Betea, iar răspunsul îl voi comuna prin Florica Tărcaru. În continuare, i-am vorbit lui Pavel despre faptul că în vederea plecării lui Betea la Viena și de acolo mai departe, unul de legătură al Francezilor cere material informativ, în schimbul cărui, Francezii cunoscând și în dea ajutorul și agrementul în vederea plecării spre Paris; Am promis lui Pavel că îmi procur datele necesare.

Semnătura,

Liliana Brăncuș

Urmare: - mântulul din anul 1948, în acest scop. I-am făcut aceasta propunere lui Pavel, în urma celor discutate cu Betea Nicolai în acest sens. Pavel a fost de acord, dar a făcut rezerva că lucrarea cu datele necesare mântulului ~~însă~~ ^{nu} este încă sub tijă și în cel mult două săptămâni mi-o va pune la dispoziție. Așoi nu mai erau lui Pavel câteva formule de ordine de serviciu, în alb, cu autetul serviciului de Statistica, care erau sunt necesare în legătură cu treburile jute grădite. Pavel mi-a comunicat că este de acord și am stabilit că atât aceste formule cât și lucrarea necesară mântulului din 1948, să mi le trimiteți prin Florica Fărcășu.

- După toate aceste discuții, Pavel Cluș mi-a făcut o mică expunere în legătură cu grupul de comunisti naționalisti din jurul lui Pătrășcanu, grup din care face parte și el și Betea.

În legătură cu discuțiile avute cu Pavel la această întoarcere, am dat mai multe amănunte în declarațiile mele anterioare.

Intrebare: Ce amine ai organizat și în legătură cu fuga din țară în mod clandestin a lui Betea, în urma discuțiilor ce ai avut cu Pavel Constantin și și G. Lazăr s. l. ?

Răspuns: În urma întrebării cu Pavel Cluș, a fost negotiată cu Florica Fărcășu și Virginia Giurea, cu care am vorbit ca Betea Nicolai să fie găzduit la asa Sautoma din Cluj.

Semnătura,
Pătrășcanu

Urmare: Dr. Avram Yaneu (mama Virginiei Giurea).

Apoi i-am cerut lui Florică Forcescu ca să comunice lui Pavel Constantin aceste învinuiri.

La sfârșitul săptămânii, Florică Forcescu mi-a spus că a aflat de la Pavel, că aceste persoane l-au dus pe Betca la Cluj, la garda stabilită.

Intrebare: Ce alte întoaltni ai mai avut de cu Pavel Cluj și în ce scop?

Răspuns: Pe la începutul lunii Martie 1948, în jurul criticărilor din școlile foste Prefectură de Politică, am mai avut o întoaltnă cu Pavel Constantin, la cearna acestuia, cu care scotie am discutat următoarele chestiuni:

- Pavel mi-a vorbit despre incidentul întâmplat lui Potoseanu în legătura cu actiunile date de acesta cu deosebită furie lui Rege Mihail.

- Mi-a vorbit despre actiunile lui L. Potoseanu ca Ministru de Justiție de așezare personalitate, bughize de a scoate de la Tribunalul Populului și alte instanțe judecătorești;

- Mi-a vorbit despre actiunile grupului lui L. Potoseanu de a face legătura cu alte grupuri reacționare, în vederea luptei împotriva regimului și guvernului din RPR;

Apoi, mi-a mai vorbit despre situația complicată a lui L. Potoseanu, care avea un fel de omuncică obligată să oare, și despre sfatul pe care el, (Pavel) i-l dădea lui Potoseanu de a fugi în străinătate; În încheiere, Pavel mi-a spus, că mulți membri

Semnătura,

Silvia Brăciunaru,

Urmare: ai grupului lui Petrascom sun nestate
la inchiriere, cerandu-mi sa fim legatime
mele sa stang cotizatie, sa care sa i-le dau
lui spre a ajuta pe cei delatanti.

Dela aceasta data, am cam mai intalnit
pe Pavel Constantin si am trait legatura cu
el prin Florica Forcasm.

Iutibor: Mai sus, alto ai statat ca la
prima intalnere ^{cu} Pavel, ai stabilit
cu acesta ca sa-ti dea c lucruri cu privire
la recensământul din 1948 si unele ordine de
serviciu in alb cu antetul I.P.S.? - Asta
alto daca ai primit dela Pavel aceste lucruri
si promisi si prin cine omine?

Basgurus: Pela inceputul lunii Martie 1948,
dupa cetera zile dela intalnere ce am avut
cu Pavel in jurul anticarilor, acesta (Pavel),
m-a transmis prin Florica Forcasm un volum
invelit cu hartie alba cupunzand datele sta-
tistice ale recensământului facut in Romania
1948 si cinei formule de ordine de servi-
ciu, in alb, cu antetul I.P.S. si stampila im-
presina cu semnatura.

Florica Forcasm, m-a predat acest volum din
presina cu formulare chiar la locuinta ei
unde cu statornicie asina la acea data.

Iutibor: Ce ai facut alto ~~mai~~ mai desate
cu volumul ce cupundea date statistice cu privire
la recensământul din 1948 si cu ordine de serviciu
in alb, ce tuau fost date de Pavel Constantin?

Basgurus: In jurul datei de 17 Martie 1948,

Semnatura,

Sibiu Corăciunilor,

Urmare: am născut fuge în stămături a unui grup în frunte cu George Mărm, căruia i-am predat volumul cu datele recensământului din 1948, spre al ducă fancezilor la Viena.

George Mărm, pleacă la Timșora, dar într-un câț fugă în stămături a esuat, Mărm a fost nevoit să se reîntoarcă la București cum jelo 19. Mărm 1948, n'a fost găzduit în sta locuitorilor Floricăi Tărcu, din sta Ștefan Mihăilescu. Alin preceles am ecut Florică Tărcu să ducă volumul recensământului n' ordinele de servicii la o locuitoră lui Tertunian Longa (voul lui H. Comaneni). mule cu iun: tricare geamantoul cu înbrăcăminte n' bani, pentru a le ascunde în unul din aceste geamantane.

Alina a pomenit ter. Zile, după restarea lui Tărcu Florică n' Mărm, miam dus la Tertunian Longa să mi ridice geamantanele, cu care ocazie, aceasta m'ia cunoscă cō Tărcu Florică, a ridicat din unul din geamantanele mele un jochet învelit în hortic albă n' mule formale, și n' noului cō. Mărm să le ardă pentru a mi i se întimpla ceva rău lui Pavel.

Alina eam citit prezentul proces-verbal de întregire euvent cu euvent n' am cunoscă cō cunoscă în totul cu cele de cunoscă de mine, și sustin n' junez propriu buchetator

Mod. 188
Sf. Iulian

Semnătura,

Silvia Brăncuș

~~479~~

478

C.N.S.A.S.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

STOIAN AVRAM, născut la 1 Mai 1903 în com. Moinești jud.
Bacău, fiul lui BERL și ITA, cu ultimul domiciliu în București
str. Fundației Nr. 6

16 Iunie 1953, București
Interog. a început la ora 8,30
" s'a terminat " 11

Intrebare

Unde faci dta serviciu?

Răspuns

Sunt directorul contabilității la Direcția Generală a
Presei încă din anul 1951.

Intrebare

Ce alte ocupații ai avut dta din punct de vedere profesional?

Răspuns

Din anul 1934 și până în anul 1947 am avut o colectură
a Loteriei de Stat. În colectura loteriei de stat făceam și operațiuni de efecte, cupoane, acțiuni. Din 1947 până la naționalizare am fost director la Banca Economică. La naționalizare am fost transferat la Centrala Uleiurilor unde am lucrat în calitate de director la începutul anului 1949 când am trecut la centru de difuzare a presei (Slova). Concomitent cu aceste ocupații din 1945 până în 1948 am lucrat la Scrisul Liber (Scânțeta).

Intrebare

Ce politică faci dta?

Răspuns

Sunt membru al PMR încă din anul 1947, până în 1947 am simpatizat PCR pentru care am activat puțin și în ilegalitate.

Intrebare

Arați anchete cu ce persoane ai avut legături în ilegalitate pe linia activității de partid.

Răspuns

Am avut legături cu tov. I. BACAL și BARBU ZAHARESCU.

./.

ss/STOIAN AVRAM

Intrebare

Cu alte persoane care lucrau ilegal ai avut legături?

Răspuns

Nu-mă amintesc să fi avut legături cu alte persoane.

Intrebare

Ai cunoscut dta oameni care activau ilegal.

Răspuns

Nu am cunoscut.

Intrebare

Pe CALMANOVICI EMIL ing.constructor l-ai cunoscut dta?

Răspuns

Da l-am cunoscut.

Intrebare

Când l-ai cunoscut dta pe CALMANOVICI E.?

Răspuns

Nu pot preciza când l-am cunoscut. In timpul războiului, cred că de prin 1940 CALMANOVICI EMIL venea la biroul meu, unde cumpăra efecte de stat pentru licitație.

Intrebare

Arată cum îl cunoști dta și arată tot ce știi despre activitatea lui CALMANOVICI în timpul războiului.

Răspuns

Stiam că CALMANOVICI are un birou mare de construcție, cu mai mulți ingineri și cu mai mulți funcționari și că avea multe lucrări și la Stat. Mai știu că el era un om de stânga, acest lucru, l-am sesizat din discuțiile cu dânsul fără să vorbim concret despre atașamentele politice ale fiecăruia.

Intrebare

In ce raporturi ai fost dta cu CALMANOVICI?

Răspuns

Raporturile dintre noi au fost în timpul războiului dela client la vânzător și încet încet au devenit de prietenie, discutând cu el chestiuni politice. In 1945 CALMANOVICI mi-a propus și eu am acceptat să intru în Consiliul Societății Scrisul Liber. Astfel mă întâlneam cu el până în 1947 la biroul meu și din 1947 la Banca Economică unde eu lucram.

Intrebare

Ce servicii ți-a cerut CALMANOVICI EMIL în timpul războiului.

Răspuns

Nu mi-a cerut CALMANOVICI niciodată nici un serviciu.

Intrebare

In timpul războiului s'a efectuat vreo tranzacție între dta și CALMANOVICI EMIL cu privire la transformarea leilor în aur.

Răspuns

Nu-mi aduc aminte să fi făcut în timpul războiului vreo tranzacție de dolari sau de aur cu CALMANOVICI.

Intrebare

Ancheta îți cere să arăți dacă după 23 Aug.1944 ai cumpărat aur dela CALMANOVICI sau ai vândut.

Răspuns

Da prin 1945-1946 și în 1947 i-am vândut lui CALMANOVICI EMIL medalii de aur pe care mi le revindea succesiv.

Intrebare

In ce condițiuni s'a făcut tranzacțiile între dta și CALMANOVICI?

Răspuns

CALMANOVICI îmi dădea lei și eu îi dam medalii de aur sau invers îmi dădea medalii de aur și eu îi predam lei. Din afacerile noastre eu aveam un comision de aproximativ 3%.

Intrebare

Precizează dta sumele care au fost schimbate între dta și CALMANOVICI și ce cunoști dta despre folosirea aurului de către CALMANOVICI.

Răspuns

Schimba cumpăra de obicei luni dimineața, sau începutul săptămânii, în jurul a 30 buc. medalii de aur pe care le revindea la sfârșitul săptămânii. Nu știu cum folosea CALMANOVICI aurul pe care îl cumpăra dela mine.

In 1947 cu ocazia stabilizării i-am schimbat un stoc de aproximativ 150 buc. medalii la Banca Națională pentru care am primit un mic comision dela CALMANOVICI EMIL.

Intrebare

Alte servicii ți-a cerut CALMANOVICI?

Răspuns

Îmi aduc aminte că prin anul 1945-1946 CALMANOVICI îmi cerea note informative despre atmosfera din bursă spunându-mi că-i sunt cerute de forurile superioare de partid.

Intrebare

Arată anchetei cum îi transmiteai dta aceste note și unde?

Răspuns

Veneam la biroul meu la două trei zile unde îi predam notele scrise care conțineau informațiile respective.

Intrebare

Când i-ai dat prima notă.

Răspuns

În 1946 în jurul împrumutului de stat.

Intrebare

Ce cuprindea:

Răspuns

Prețurile medalilor și a devizelor. Despre Buna de acțiuni.

Intrebare

De câte ori i-ai dat note scrise.

Răspuns

I-am dat note informativă odată pe săptămână sau la două săptămâni în mod neregulat. Ultimele informații i le-am dat în August 1947 în preajma stabilizării. De la această dată nu am mai avut nici un fel de raporturi de acest fel.

Intrebare

Arată anchetei cuprinsul informațiilor transmise în această perioadă.

Răspuns

În afară de cursul acțiunilor și al valutelor, i-am informat despre starea de spirit din Burea. Nu-mi aduc aminte să-i fi dat și alte informații.

Intrebare

Dece ai întrerupt această activitate informativă.

Răspuns

Deoarece eu am intrat în 1947 la Banca Economică și în general eu nu mai eșeam în oraș, iar el de la un timp nu mi-a mai cerut astfel de note informative.

Intrebare

Cine dintre prieteni sau cunoscuți au fost de față cu ocazia unei asemenea note sau care au cunoscut despre faptul că dăa îi furnizai informații lui CALMANOVICI.

Răspuns

Eu nu făceam publică chestia asta și nu-mi aduc aminte să fi fost cineva de față când îi predam notele informative.

Intrebare

Ti-a spus CALMANOVICI cum transmite aceste note și cui anume?

./.

ss/STOIAN AVRAM

Răspuns

CALMANOVICI mi-a spus că le transmite conducerii Partidului, dar cum le transmitea nu mi-a spus.

Întrebare

Când l-ai văzut data ultima dată pe CALMANOVICI?

Răspuns

În anul 1950 sau 1951 CALMANOVICI mi-a dat un telefon stabilind o întâlnire cu el la biroul său din Ministerul Construcțiilor în vederea difuzării de către Centrul de difuzare a Presei a unui buletin a Ministerului de Construcții. Am discutat în fugă el fiind foarte ocupat, iar ulterior nu a mai revenit în această problemă, și nici nu l-am mai întâlnit de atunci.

Întrebare

Mai ai ceva de adăugat la întrebările puse mai sus.

Răspuns

Nu mai am nimic de adăugat.

Prezentul proces-verbal l-am citit ouănt și am constatat că el conține în întregime cele declarate pentru care îl susțin și semnez.

Anchetator

ss/STOIAN AVRAM

Lt. Maj. de Securitate

G. Rujan

ANGAJAMENT

Subsemnatul STOIAN AVEAM cu ultimul domiciliu în str. Fundației 6 îmi iau angajamentul de a nu discuta cu nici o persoană nici chiar cu soția mea, cercetarea mea în legătură cu CALMANOVICI luând la cunoștință că în caz de divulgare voi suferi rigorile legii fiind secrete de stat.

ss/STOIAN AVRAM

16.VI.1953

Proces-Verbal de interogator

~~Arrestat~~ Stoian Avram, născut la 1 Mai 1903 în com.
Moinești, jud. Bacău, fiul lui Berliș I. I. I. I., cu ultimul
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
domiciliu în Bacău, str. Fundației Nr. 6.

16. Iunie 1953.

Orașul Bacău.

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 11 și „

Intrebare: Unde faci sta serviciu

Răspuns: sunt directorul publicațiilor la Direcția
Generală a Presii încă din anul 1951

Intrebare: Ce alte ocupații ai avut sta din punct
de vedere profesional.

Răspuns: Din anul 1934 și până în anul 1942 am
fost șeful secției a Lăcășilor de stat în fabricarea
lăcășilor de stat făcând și operațiuni de export, import
și vânzare. Din 1942 până la Naționalizare am fost direc-
tor la Banca Economică. La Naționalizare am fost transferat
la Centrul de vânzări unde am lucrat în calitate de
director până în anul 1949 când
am trecut la centrul de distribuție a presii (slava)
concomitent cu aceste ocupații din 1945 până în 1948
am lucrat la Serviciu Liber (Știință)

Intrebare: Ce politică faci sta

Răspuns: Sun membru al P.M.R. încă din anul 1942
până în 1948 am simpatizat P.C.R. pentru care am

Semnătura,

[Signature]

Urmare: activat ^{pe} în ilegalitate.

Intrebare: Arata probati cu ce persoane si sunt legaturi in ilegalitate pe linia activitatii de partid.

Răspuns: Am avut legaturi cu Tot. T. Bacal, si Boris Zaharescu.

Intrebare: Cu alte persoane care lucrau ilegal si sunt legaturi.

Răspuns: Nu-mi amintesc sa fi avut legaturi cu alte persoane.

Intrebare: Si cunoscut stia oameni care activau ilegal.

Răspuns: Nu am cunoscut.

Intrebare: Pe Calmanovici Emil Ing. Constructor l-ai cunoscut stia.

Răspuns: Da l-am cunoscut.

Intrebare: Când l-ai cunoscut stia pe Calmanovici E.

Răspuns: Nu pot preciza când l-am cunoscut. În timpul războiului, pred. sa de pin 1940 Calmanovici Emil venea la biroul meu, unde cumpăra efecte de stat pentru lipituri.

Intrebare: Arata cum il cunossti stia si arata tot ce sti despre activitatea lui Calmanovici în timpul războiului.

Răspuns: Stiam ca Calmanovici are un birou mare de constructii, cu mai multi ingineri si cu mai multi functionari. Si avea multe lucrari si la stat. L-ai stim ca el era un om de slănga, peisagiu, lucra, dar seful din discutii cu domnul fura sa vorbim concret despre ataseamentele politice ale focurului.

Intrebare: In ce raporturi si fost stia cu Calmanovici.

Răspuns: Raporturile dintre noi au fost în timpul războiului dela client la vanzator. si incet incet au

Semnătura,

[Signature]

Urmas: devenit de pretorie discutand cu al phestiuni politice. In 1945 Calmanovici mea propus sa eu am acceptat sa intru in Consiliul Societati Scrierilor Liber. Astfel ma intalnesc cu al priini in 1947 la biroul meu si din 1948 la Banca Economica unde eu lucrez.

Intrebare: Ce servicii te-o cerut Calmanovici Emil in timpul războiului?

Răspuns: Nu mia cerut Calmanovici nici adalatu nici un serviciu.

Intrebare: In timpul războiului sa efectuat vreo tranzactie intre Stu si Calmanovici Emil cu privire la transformarea lei-lor in aur.

Răspuns: Nu-mi aduc aminte si fi facut in timpul războiului vreo tranzactie de dolari sau de aur cu Calmanovici.

Intrebare: Anetuta iti puse sa prate dacia dupa 23 August 1944 si cumparat aur de la Calmanovici sau ei vandut.

Răspuns: Da prin 1945-1946 si in 1947, iam vandut lui Calmanovici Emil medali de aur pe care miai recinolea succesiv.

Intrebare: In ce conditii sari sa facut tranzactiile intre Stu si Calmanovici.

Răspuns: Calmanovici imi daden lei si eu ii dam medali de aur sau invers imi daden medali de aur si eu ii predam lei. Din afacerea noastra eu pueam un comision de aproximativ 3%.

Intrebare: Preciza Stu sumele care au fost schimbate intre Stu si Calmanovici si ce puncte Stu despre folosirea aurului de catre Calmanovici.

Răspuns: Schimbarea ^{europara} de placcii luni diminuat, la

Urmare: in ceptul săptămânii, in jurul a 30 lire monezi
de aur pe care le revindeau la sfarsitul siptei
măinii. Nu stiu cum folosea Calmanovici aurul
pe care îl cumpăra de la mine.

In 1944, cu ocazia statili furii s-am schimbat
un stoc de aproximativ 100 lire medali la
Bursa Nationala pentru care am primit un mic
comision de la Calmanovici Emil

Intrebare: Alte provincii au avut Calmanovici

Răspuns: Imi aduc aminte ca prin anul 1945
1946 Calmanovici imi cerea note informative
despre al morman din bursa spunandu-mi ca
sunt scrute de forurile superioare de partid.

Intrebare: Arata anchetei cum stii transmiti
de aceste note si unde

Răspuns: Veniu la biroul meu la doua trei
file unde ii fream notele scrise core continuau
informatiile respective.

Intrebare: Când ai dat prima nota

Răspuns: In 1946 in jurul imprimaturii de stat.

Intrebare: Ce cuprindea

Răspuns: Preturile medaliilor si a pietelor,
despre Bursa de petruani.

Intrebare: De câte ori ai dat note scrise

Răspuns: S-am dat note informative odata pe
săptămini sa la două săptămîni in mod
neregulat. ultimele informatii ilcam dat in
August 1947 in perioada stali furii, de la
aceasta data nu am mai avut nici un fel
de raporturi de acest fel.

Intrebare: Arata anchetei cu prinsul informati
lor transmise in aceasta perioada.

Semnatura

Urmas: Răspuns: În același ^{ole} cursul activităților și al
valutelor. L-am informat despre starea de spirit din
Bursa. Nu mi-a aduc aminte și a fi dat și alte
informații.

Intrebare: Se pe ati întrerupt această activitate
informațională.

Răspuns: De curse eu am intrat în 1948 la Banca
Economică și în general eu nu mai eram în curs
și el de la un timp nu meu mai cerut astfel
de note informative.

Intrebare: Cine dintre puteri sau cunoștințe au
fost de fapt cu ocazia unei asemenea riște sau
dore au cunoștințe despre faptul că s-a și furni-
zat informații lui Calmanovici.

Răspuns: Eu nu făcusem publicitate chestora note
și nu mi-a aduc aminte și a fi fost cineva de fapt
când și pedam notele informative.

Intrebare: Ti-a spus Calmanovici cum transmite
aceste note și prin prume.

Răspuns: Calmanovici mea spus că de transmite
conducerei Partidului, dar cum de transmitea
nu mea spus.

Intrebare: Când l-ai văzut s-a ultima dată pe
Calmanovici.

Răspuns: În anul 1950-1951 Calmanovici
mea dat un telefon stabilind a întâlnire cu
el la biroul său din Ministerul Construcțiilor
în vederea difuzării de către Centrul de
difuzare a Presii a unui buletin a Ministe-
rului de Construcții. Am discutat în
scurt și fiind foarte ocupat, iar altă oară
nu a mai revenit în această problemă.

Urmare: Si nici un lam mai in talnit de atunci.

Intrebare: Si ai putea de adaugat la intre-
birile puse mai sus.

Raspuns: Nu mai am nimic de adaugat.

Prezentul Proces Verbal lam este recitint
cu privire si am constatat ca el contine in
intrebareile puse puse pentru care el sustin
in urma.

Anchetator

H. May de se.

Shyan

Am in

13 Mai 1954

Doror Secutiv Pătescane

Vol.
508

contine un memoriu de
cine nate opt file.

17 May 1954

Prezentul doror contine

187

(Potrivite opt zeci, toate file)

6-9-56

Grig

Semnătura,